

Bodleian Libraries

UNIVERSITY OF OXFORD

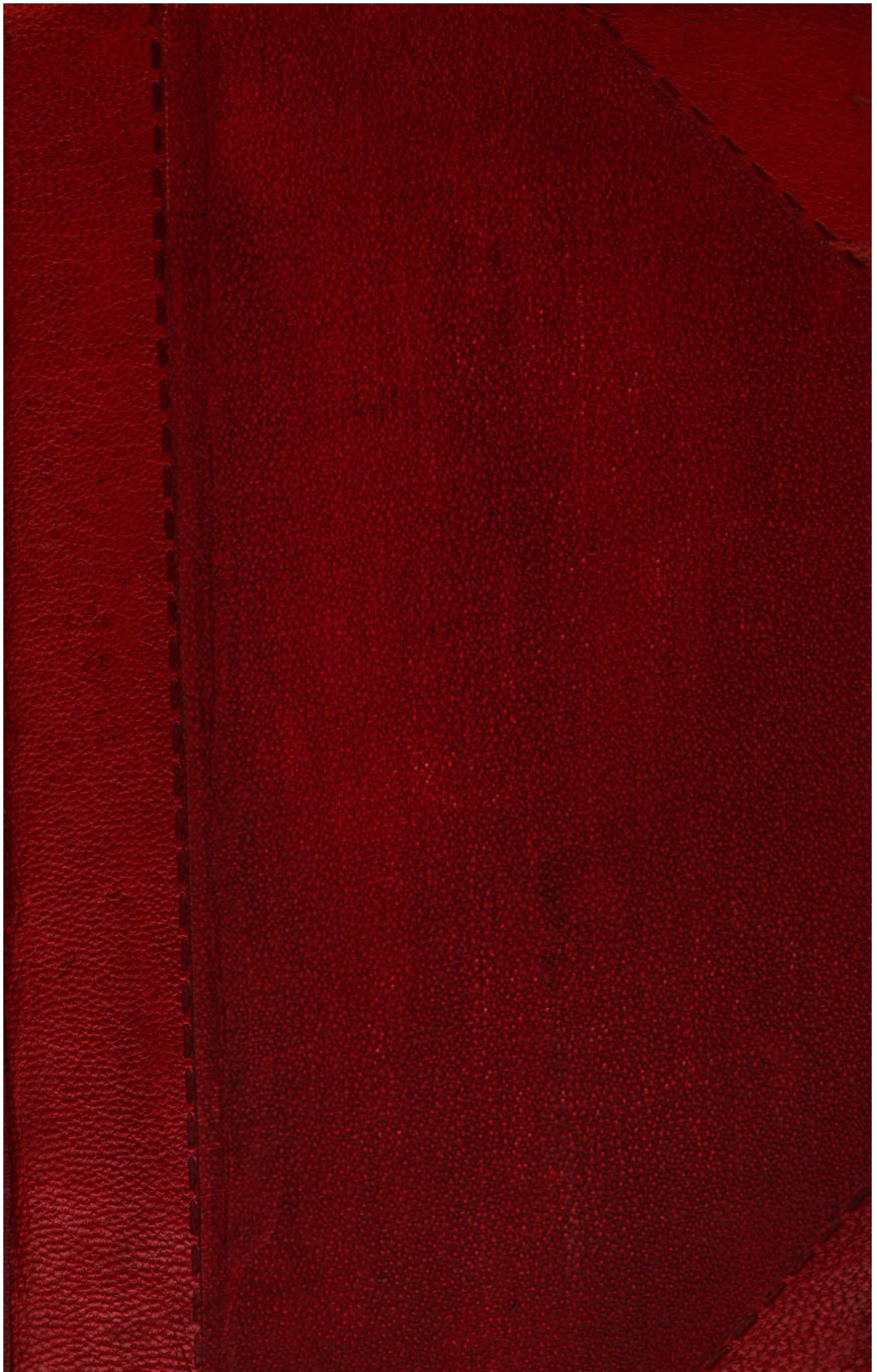
This book is part of the collection held by the Bodleian Libraries and scanned by Google, Inc. for the Google Books Library Project.

For more information see:

<http://www.bodleian.ox.ac.uk/dbooks>

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 2.0 UK: England & Wales (CC BY-NC-SA 2.0) licence.

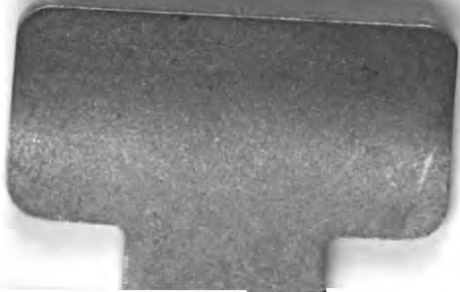

29162 e. 27
/1

= C 1 bar 172
/1

= C. Gr. P. 154
/1

= C. G. P. 290
/1

178 17

BIBLIOTHECA
SCRIPTORUM GRAECORUM ET ROMANORUM
TEUBNERIANA.

FLAVII PHILOSTRATI
O P E R A

AUCTIORA EDIDIT

C. L. KAYSER.

ACCEDUNT

APOLLONII EPISTOLAE,
EUSEBIUS ADVERSUS HIEROCLEM,
PHILOSTRATI JUNIORIS IMAGINES,
CALLISTATI DESCRIPTIONES.

VOL. I.

177

BIBLIOTHECA SCRIPTORUM GRAECORUM ET ROMANORUM TEUBNERIANA.

Diese neueste Sammlung von Textausgaben griechischer und lateinischer Schriftsteller hat die Aufgabe, die gesammten noch vorhandenen Erzeugnisse der Altclassischen Literatur in neuen wohlfeilen Ausgaben zu reproducieren, soweit dies im Interesse der Wissenschaft oder der Schule wünschenswerth ist. Die Texte dieser Ausgaben sind nach den besten Hilfsmitteln von den bedeutendsten Philologen Deutschlands einer kritischen Revision unterzogen worden, über deren Resultate die beigefügte annotatio critica, die sich theils in der praefatio, theils unter dem Text befindet, Auskunft giebt. Die Sammlung wird ununterbrochen fortgesetzt und in den früher erschienenen Bänden durch neue verbesserte Auflagen stets auf dem Höhepunkt der Wissenschaft erhalten.

Erschienen sind bis jetzt (October 1870):

A. Griechische Autoren.

	Mß	Mß		Mß	Mß
Aeliani opera, 2 voll.	3	—	Iliadis carmina XVI ed. Köchly	1	—
— varia historia	—	7 $\frac{1}{2}$	Iosephus, Flavius, 6 voll.	3	18
Aeschinis orationes	—	7 $\frac{1}{2}$	Isaeus	—	12
Aeschyli tragoediae	—	10	Isocratis orationes, 2 voll.	—	22 $\frac{1}{2}$
— Jedes Stück einzeln	à	— 3	Luciani opera, 3 voll.	1	24
Aesopicae fabulae	—	7 $\frac{1}{2}$	Lycurgus	—	6
Anacreon	—	9	Lydus de ostentis	—	27
Anthologia lyrica	1	7 $\frac{1}{2}$	Lysiae orationes	—	11 $\frac{1}{4}$
Apollodorus	—	9	Manetho	—	12
Apollonii Rhodii Argonaut.	—	9	Metrologici scriptores, 2 voll.	1	21
Appiani hist. Romana, 2 voll.	1	24	Nicomachus Gerasenus	—	18
Aristophanis comoediae, 2 voll.	—	27	Nonnus, 2 voll.	3	—
— Jedes Stück einzeln	à	— 5	Onosander	—	12
Aristoteles de part. animal.	—	18	Pausanias, 2 voll.	1	—
Arriani expeditio Alex.	—	9	Pindari carmina	—	9
— scripta minora	—	10	Platonis dialogi, 6 voll.	2	27
Athenaeus, 4 voll.	4	—	Plotinus, 2 voll.	1	24
Babrii fabulae	—	6	Plutarchi vitae, 5 voll.	2	9
Bucolici Graeci	—	5	(Auch in 14 einz. Abtheilgn.)		
Demosthenis orationes, 3 voll.	1	7 $\frac{1}{2}$	Polyaenus	1	15
(Auch in 6 einzelnen Heften.)			Polybius, 4 voll.	3	18
Dio Cassius, 5 voll.	4	—	Porphyrius	—	18
Dio Chrysostomus, 2 voll.	1	18	Quintus Smyrnaeus	—	12
Diodorus Siculus, 5 voll.	5	7 $\frac{1}{2}$	Rhetores Graeci, 3 voll.	3	—
Dionysius Halic. Vol. I—IV.	3	6	Simeon Seth	—	18
Erotici scriptores, 2 voll.	2	12	Sophoclis tragoediae	—	12 $\frac{1}{2}$
Euripides, 2 voll.	—	27	— Jedes Stück einzeln	à	— 2 $\frac{1}{2}$
— Vol. III. fragmenta	—	27	Stobaei florilegium, 4 voll.	—	3
Eusebius, Vol. I—III.	3	22 $\frac{1}{2}$	— eclogae, 2 voll.	—	2
Heliodorus	—	22 $\frac{1}{2}$	Strabo, 3 voll.	—	1
Herodianus	—	12	Themistii paraphrases, 2 voll.	—	2
Herodoti historiae, 2 voll.	—	22 $\frac{1}{2}$	Theophrastus Eresius, 3 voll.	—	2
Hesiodus.	—	3 $\frac{3}{4}$	Theophrasti characteres	—	12
Historici graeci min., Vol. I.	1	15	Thucydides, 2 voll.	—	18
Homeri Ilias, 2 voll.	—	12 $\frac{1}{2}$	Xenophontis expeditio Cyri	—	6 $\frac{1}{4}$
— — mit Einleit. v. Sengebusch	—	18	— — historia graeca	—	7 $\frac{1}{2}$
— — Odyssea, 2 voll.	—	12 $\frac{1}{2}$	— — institutio Cyri	—	7 $\frac{1}{2}$
— — mit Einleit. v. Sengebusch	—	18	— — commentarii	—	3 $\frac{3}{4}$
Hymni Homerici	—	7 $\frac{1}{2}$	— — scripta minora	—	7 $\frac{1}{2}$
Hyperidis orationes	—	13 $\frac{1}{2}$	Zonaras, Vol. I—III.	3	7 $\frac{1}{2}$

B. Lateinische Autoren.

	Mß	Mß		Mß	Mß
Anthologia latina. Vol. I. fasc. I.	1	—	Censorinus	—	12
Augustinus de civitate Dei, 2 voll.	2	—	Ciceronis opera, 11 voll.	—	6
Boetii libri de inst. mathem. et de inst. musica	1	15	(Auch in 37 einzelnen Abthlgn.)		
Caesaris commentarii ed. Oehler	—	12 $\frac{1}{2}$	Ciceronis orationes selectae, 2 voll.	—	13 $\frac{1}{2}$
— — comment. ed. Dinter. Vol. I & II	à	— 9	Ciceronis epist. select. Pars I.	—	9
— — de bello Gallico. Ed. minor	—	6	— — Pars II.	—	15
— — de bello civili. Ed. minor	—	6	Cornelius Nepos	—	2 $\frac{1}{2}$
Catulli Tibulli Propertii carmina	—	27	Curtius Rufus	—	10
Catullus	—	4 $\frac{1}{2}$	Eutropius	—	2 $\frac{1}{2}$
Celsus	1	—	Florus et Ampelius	—	9
			Frontinus	—	15
			Gajus	—	24

Teubner B 129

FLAVII PHILOSTRATI
OPERA

AUCTIORA EDIDIT

C. L. KAYSER.

ACCEDUNT

APOLLONII EPISTOLAE,
EUSEBIUS ADVERSUS HIEROCLEM,
PHILOSTRATI JUNIORIS IMAGINES,
CALLISTRATI DESCRIPTIONES.

VOL. I.

LIPSIAE,
IN AEDIBUS B. G. TEUBNERI.
MDCCLXX.

LIPSIÆ: TYPIS B. G. TEUBNERI.

PRAEFATIO.

Post longam lustrorum seriem redeo ad Philostrati editionem, quam nunc ab honestissimo redemptore invitatus ita paro, ut sit ad usum lectorum et forma et ambitu liber priore habilior. Ad prooemia autem et notas, quas singulis scriptis auctoris illic addidi, revocans eos, qui requirunt explicationem rerum et verborum difficultium nunc affero correctionem et eorum, quae in prooemiis minus recte tractasse mihi videor et permultorum locorum in scriptis Philostrateis emendationem; denique indices aliquanto locupletiores et utiliores.

In praefatione totius operis egi olim de vita et arte Philostrati, cui dissertationi hodie non habeo quod apponam; deinde de eius stilo et sermonis proprietate.¹⁾

1) Festive singulare dicendi genus, quo Philostratus utitur a G. Bernhardio describitur in Allg. Literatur-Zeitung 1839, I, 3, 356: „Fragen wir nach dem Standpunkte des Autors, so werden wir uns wohl hüten ihn als Gelehrten zu betrachten und mit den Ansprüchen des gelehrten Wesens zu behelligen. Philostratus kennt weder Studien und Wissenschaft der engeren Schule noch prunkt er jemals mit dem eiteln Schein der Erudition: er will als Mann der allgemeinen Weltbildung, als Zögling und Genosse der Häupter in weltmännischer Rhetorik gehört sein

Huius partis nescio an minorem quam debuerat rationem habuerit Cobet v. cl. in conscribenda censura et Graecitatis Philostrateae et editionis meae (cf. Mnemosynam VIII, 75—80; 117—181).

Hoc priore volumine continetur Vita Apollonii (τὰ ἐς τὸν Τυανέα Ἀπολλώνιον ab ipso Philostrato liber inscriptus est) adiunctis statim epistulis Apollonii et Eusebii ἀντιρρητικῶν adversus Hieroclem, quibus antea locus in appendice erat tributus. De Apollonii persona verum decernere satis difficile ipsius Philostrati culpa est effectum, qui immerito neglecta Moeragenis gravis, ut videtur, auctoris fide maluit Damidis indocti et stupidi hominis ephemeridibus uti, quas tamen et ipsas saepe ab eo consulto reiectas esse existimandum est. Quid autem in tanta obscuritate historiae Apollonianae probabile haberi possit, nemo videtur eorum, qui nostra aetate in eam inquisiverunt, circumspectius explorasse quam E. Müller in dissertatione Vratislaviae 1861 edita.²⁾ Probe ille distinguit quae scriptor ex sua

und man muss gestehen, dass kein Grieche so stark an die Manier eines Pariser Feuilletonisten erinnert. Nicht ohne das lebhafteste Wohlgefallen durchläuft man diesen Kreis der mannichfaltigsten, gewandtesten, fast vergötterten Sprecher“ (der Sophisten in den V. S.), „deren Persönlichkeit uns in den anschaulichsten Bildern entgegentritt, deren Wirken in den feinsten aus Schriften und noch mehr aus momentanem Wort erlesenen Zügen gegenwärtig und verständlich wird; und eine solche Kunst der Beobachtung und Auffassung gewinnt noch höheren Reiz durch den gemüthlichen Ton und den Anschein einer mühelosen, geschwätzig umherschweifenden Erzählung, welche mit der leichten Grazie des eleganten und doch nicht gespreizten Stiles hinschwebt, bisweilen gaukelt — dieser vielleicht einseitigen Blütenlese, dieser dramatischen Charakteristik verdanken wir die Anschauung des sophistischen Zeitraums, deren wir sonst entbehren müssten.“

2) Ea inscribitur: War Apollonius von Tyana ein Weiser oder ein Betrüger oder ein Schwärmer und Fanatiker? Eine

doctrina et sapientia Apollonio affingit³⁾ ab ipsius viri placitis, deinde et miracula eius symbolica interpretatione ad veram rationem deducit⁴⁾ et vaticiniis quid tribuere liceat, docet⁵⁾; sanctum fuisse virum ac moribus hominum emendandis, religionibus deorum restaurandis summam operam dedisse non dubitat⁶⁾, sed comparisonem cum Christo, quam olim Baurium secuti⁷⁾

culturhistorische Untersuchung von Dr. Eduard Müller. In Commission bei J. Max und Comp. in Breslau. 1861. 4to. 56 pgg.

3) Cf. de his disputationibus Apollonio non tribuendis, quippe quas ipse Philostratus in aliis suis libris instituit, Müllerum p. 21—24, 48—50, ibique not. 127, 130, etiam nostra in Prooemio VII, VIII.

4) Vide l. c. p. 25—29 egregie expositas narrationes de Epheso peste liberata 130, 3, de lamia Menippi convicta, 144, 12 ac similiter satyro ebrio ad sanam mentem revocato 241, 12; denique de puella, quae iam efferebatur, in vitam resuscitata 163, 26.

5) Vaticinia Apollonii tractantur l. c. 29—37. Quod est apud Philostratum 338, 10, visione quadam mirifica repraesentatam esse Ephesi degenti caedem imperatoris eodem tempore Romae perpetrata, etiam Dio Cassius LXVII, 17 narrat. Alia non tam vatem, quam sagacem et naturae rerum peritum virum produnt, ut 183, 11, 127, 1. Simultatis autem inter Apollonium et Euphratem exortae causam existimat Müller (l. c. 34) fuisse orationem, qua saepe utebatur, *χηρησμούδη* et fastuosam, cf. 198, 11.

6) Placita Apollonii, quantum quidem ex Philostrati verbis cognosci possunt, optime explicata habes ab E. Zellero, v. cl. in *Geschichte der griechischen Philosophie* III, 2, p. 131—140. Idem scite monet, per Gymnorum simplicem victum (211, 19) Cynicam disciplinam describi, per Euphratis personam Stoicorum simulatam virtutem: democratiae enim studiosus non veretur humiliter benignitatem imperatoris sibi expetere, cf. 198, 21; 200, 11. Ceterum plane alium atque in Philostrati libro invenimus Euphratem apud Plinium Epp. I, 10, cf. Müller l. c. 17 et 46 sq.

7) Liber Baurii „Apollonius und Christus“ etc. editus est in *Tübinger Zeitschrift für Theologie* 1832 et separatim. Cf. Müller l. c. 38 et 54—56. Quae similiter narrata a Philostr. 139, 10 et ab evangelistis Matth. VIII, 8. Marc. V, 1. Luc.

a Philostrato tecte institutam esse credebamus, negat factam; ac videtur sane nil amplius affirmari posse, nisi non plane quidem ignotam fuisse huic scriptori videri evangelicam narrationem, sed aetate illa miraculorum cupidissima etiam aliunde derivari potuisse eiusmodi mythologiam.

Fabularem narrationem habendam esse hanc vitam in prooemio V. A. p. VI demonstravi, nec mutata sententia est lectis tribus particulis commentationis I. Mülleri, „qua de Philostrati in componenda memoria Apollonii Tyanensis fide quaeritur“. ⁸⁾ Etiam E. Müllero (p. 47) vir doctissimus magis eximiam suam temporum, quibus vixit Apollonius, cognitionem, quam argumentorum pondus probavit, qui non offenderit erroribus in descriptione itineris Indici commissis, nec viderit Babylonem veterem, quasi adhuc incolumem Herodoteis verbis exhiberi ⁹⁾, ac fidem habeat narranti Apollonium iuvenili animo gessisse se adversus Domitianum centesimo vitae anno et ab eo propterea vexatum sic esse ut in ultimis libris legimus. Si nonnulla scriptor vere tradit, quae diligentissime collegit I. Müller, nondum

VIII, 26 deprehendimus de *δαιμονιζομένων* sanatione, eis etiam apud Iosephum Archaeol. VIII, 2, 3 comparare licet fabulam, quae vel propius ad Philostrateam accedit quam ad scriptores sacros. Resuscitationem autem puellae Romanae vix huc trahere licet; cum ipse Ph. dubitet, fueritne mortua, an *σπινθήρα τῆς ψυχῆς* in ea Ap. animadverterit, quae fefellisset medicos. Nascentem Apollonium olorum chorus eodem fere modo salutatur, ut Apollinem apud Callimachum h. in Del. 249; plane aliter ab angelis celebrantur Iesu natales apud Luc. II, 8 sqq.

8) Prima particula Onoldi 1858 edita est, duae posteriores Landavii 1859, 1860.

9) Cf. Herod. I, 180 frustra conatur I. Müller pro Babylone illa vetusta Seleuciam substituere. Cf. E. Müller l. c.

inde consequitur historica auctoritate eum valere debere in rebus aliunde non cognitis et parum credibilibus.

Editionem meam cito (1849) consecuta est Dido-tiana, quam adornavit vir amicissimus A. Westermann. Doleo non contigisse ut superstiti etiam hac repetitione gratum animum significarem, quem olim praestiti publice de meritis eius in Philostrati opera referens¹⁰⁾: quo enim erat acumine et linguae Graecae peritia multa egregie emendavit¹¹⁾, quibus correctionibus nunc cum grata recordatione carissimi viri usus sum. Nonnihil contulerunt ad purgandum textum etiam L. Preller¹²⁾, C. Scheibe¹³⁾, E. Miller¹⁴⁾ in recensione suis editionis Turicensis; plurima vero debeo Cobeti operae in reprehensionem et ipsius scriptoris et meae retractationis

10) Vide Heidelberger Jahrbücher 1849, p. 922—32.

11) Exempla potissima laudo in V. A. 20, 23 ἀπόγραψαι, 98, 28 καθιερεύσαιεν, 151, 19 οὕτω τι ἐχειρώσατο, 209, 28 ὡς γε, εἶπεν, ὦ μειράκιον, καὶ πέπρακται, 230, 1 προσειπόντες οὖν, 291, 32 ἐν τοῖς ἑαυτοῦ ἀθλοῖς.

12) Cf. Jenaer Litteraturzeitung 1846, p. 461 sqq. In V. A. 138, 5 πρόρρησιν commendantem iam anteverteram in appendice, p. 79; plura in aliis libris correxit.

13) Scheibe de mea editione egit in Zeitschrift für Alterthumswissenschaft 1847, p. 421 sqq. Recte eicit 16, 4 ὑμῶν, et acute proponit 75, 3 τὸν δὲ ἔσω κηφῆνα περιτειχισάμενοι εἶρξαν. V. S. 14, 22 requirit εἰπεῖν quod cum ἱκανώτατος iungatur, cuius correctionis me in recognitione nuper immemorem fuisse poenitet.

14) E. Miller, insigniter meritis de mea opera in Philostrato collocata etiam censuram scripsit editionis Turicensis in Journal des savants 1848, p. 616—632; 749—763, unde compluribus locis V. A. et Epp. lux accessit; maxime nunc laudo emendationem V. A. 157, 12 ἔστιν ἡμῖν τὸ τοῦ Σοφοκλέους λέγειν pro ἔ. ἢ. τὸ τοῦ Σ. ἐλεγείον, quod ultimum vocabulum in ed. Tur. plane sustuli, sequente Westermann; sed verum remedium E. Miller demum adhibuit. De epistulis ab eo correctis suo loco agemus. Ex Piccoli notis, quas Miller citat 755 sq., una usus sum 239, 31.

collatae: eorum vides infra indicem.¹⁵⁾ Permulta praeterea proposuit, a quibus abstinendum mihi erat, cum eis aut proprietatem sermonis Philostratei violari intellegerem aut puritatem orationis Atticae scriptori obtrudi, quam ceteri quoque eiusdem vel paulo superioris aetatis non servarunt. Exponam haec longius, non contradicendi studio, sed quia ita singulare scribendi genus, quo hic sophista utitur, commode illustratur.

Debit v. d. certe tum verba intacta relinquere, cum defendi potest similibus exemplis apud Ph. inventis quod reprehendit. Sic 10, 17 ἀποπέμπουσι δήπου στεφανώσαντες postulat (117), sed legimus 22, 27 πέμποι δ' ἂν ὑμᾶς ἐς Ἰνδούς, 36, 7 ἐφόδια — ὀπόσα ἐς

15) Capitales diductis litteris notatae sunt: 12, 26 ἐφ' ἑταίρας ἐκώμαζεν, 13, 23 ἐπέκοπτεν, 47, 15 οἱ στείχοιεν, 71, 15 εἰ τις παιδίον παραγγράψαι (correcto genere verbo), 94, 4 ἴν' ἐς καιρὸν τῇ γῆ ἴωσι, 95, 29 πάντα — ἀπνευστί τε καὶ σαφῶς εἶρεν; ib. 30 ὀπόθεν εἰδείη, 102, 6 ἀραιμι, 111, 6 ἐκάλει ἐπὶ ξένια, 143, 8 πρεσβειῶν δεόμενοι πρὸς τοὺς αὐτόθεν ἤξοντας, 162, 2 ὅ τι φάγοι καὶ παρ' ὄτω, 184, 17 ἐπέκοπτεν, 197, 8 διαβαλεῖ, 198, 9 τουτὶ — λοιπὸν προσειρήσει, 229, 9 οὔτε — ἢ νεότης ἀπελατέα τοῦ τι καὶ αὐτῇ βέλτιον ἐνθυμηθῆναι, 240, 25 αὐτός τε, 243, 27 ἐς Ταρσοὺς, 285, 1 φεύγοντα, 275, 26 αὐτός τε σύ, 276, 11 ἐς τὸν χρόνον, 293, 23 τὰ κακὰ πείθειν, 309, 19 κατὰ τοὺς χρόνους, 311, 22 οὐδείς ἐπὶ τὸν Λυκοῦργον ἄγων ἤκεν, 314, 7 ἤκουεν, 329, 27 ἐσελθεῖν. Nonnullis locis vir optimus actum egit, cum iterum correxit, quae ipse iam in appendice p. 79 et in corrigendis p. XXV emendaveram. Sic 138, 5 πρόσρησιν (157), 158, 12 ὀποθενοῦν (130), 183, 14 ὅσι' ἂν (156), οὐδὲν εἰκότα (145) legi debere docet, etiam orthographica, ut 113, 5 πρῶραν (123), 149, 27 ναὶ τῷ Σιω (125), 150, 12 Ἀργινούσας (ibid.). Postquam erratum meum de εἰκότα in appendice p. 80 confessus eram, non poteram exspectare, denuo illud mihi exprobratum iri. Idem non sensit, a me in Apollonii epist. 62 monstrum γάνος pro γᾶς consulto et quasi animi causa relictum esse, quod tamen significatur illic addito: Fo. ἔγκτασιν (pro ἔκτασιν); ait enim propemodum turpe videri γάνος ab Editore retentum fuisse.

Ἰνδοὺς πέμψαι, 60, 4 Ἀπολλώνιον — πέμψαντι οἷ
 βούλεται χάριν ἂν γνῶναι, 83, 16 πέμπετε οὖν
 αὐτὸν εἰδὸτα ὅποσα ἴστε, 103, 8 ζηλωτοὺς πέμπετε,
 ὡς οἴεσθε, 194 πέμπωμεν ἐφ' ἃ ὄρμηκεν, 230, 9
 εἶ με καὶ τὴν ὑμετέραν σοφίαν εἰδὸτα πέμποιτε:
 locis 10, 17, 83, 16, 230, 9 correctionem adhibet, cete-
 ros non tangit. at quis credat, tot locis a librariis pec-
 catum esse? Miratur ibidem 4, 7 τῷ Νινίῳ — οὐ —
 δεξιῶς ἀπηγγέλλετο tam diu aequo animo a doctis
 lectoribus toleratum esse, quod eodem modo dictum
 redit in 14, 3 ὕμνος αὐτῷ τις ἐς τὴν μνημοσύνην
 ἤδετο. Explet C. addens ἐς verba 11, 20 ταύρηδὸν
 ὑποβλέψας αὐτόν (115), at Heroic. 305, 6 ed. Tur.
 legitur ταυρηδὸν ὑποβλέψας τὸν βασιλέα, 19, 26
 ὥσπερ δαίμονα ἔβλεπε, 37, 13 βλέπει — ὀλίγους τῶν
 ἀνθρώπων, ergo praepositio non est illic „oscitanter
 omissa“. Restituentem 17, 11 διεπυνθάνετο τοὺς
 ἰδρυσάμενους pro διεμάνθανε τ. ἰ. (77) poterat in
 eodem folio lectum 18, 26 καὶ γὰρ ἂν καὶ τὰ ἐκείνων
 διαμαθεῖν cohibere. Vix licet dubitare, Philostrato τί
 μαθὼν recte dici visum esse, nec ipsum τί παθὼν
 solum ubique posuisse (120), cf. quae olim ad V. Soph.
 p. 164 adnotavi. Lectio ἀνεστῶτα 70, 2 a v. d. spreta
 (159) requirente ἐστῶτα defenditur altero loco 87, 26
 ἰδεῖν — ἐν αὐτῇ στάχνας ἀνεστῶτας. Non mutan-
 dum esse 71, 14 παραφθείροι in aoristum (158) docet
 quod statim sequitur τοὺς — τὴν φιλοσοφίαν —
 παραφθείροντας οὐδείς — νόμος — ἴσχει. Minime
 vidit verum Valckenaerius 82, 2 eique assentiens C
 (121) κατασοφίξασθαι τὸν νόμον pro καὶ σοφίξασθαι
 τ. ν. legendum ratus, cf. 233, 9 σοφισάμενοι — οἱ
 Λακεδαιμόνιοι τὸ ἀπαραίτητον τῆς θυσίας ἐπὶ τὸν

τῆς καρτερίας ἀγῶνα ἤκουσιν.¹⁶⁾ Perfecti liberior usus, ubi aoristum expectaveris, non, ut a C (123), removendus est in 99, 15, ubi ἠρπάζθαι nunc est, non ἀρπασθῆναι pro vulgata ab eodem recte vituperata ἀνηρπάζθαι; sufficiant ex multis locis 101, 9 et 12; Her. 305, 4, 5 ed. Tur. Perperam (123) commendari 136, 2 οἰκῆσουσιν αὐτὸ βέλτιον (pro βελτίους) οὐδὲν ἢ εἰ χθῆς ἤλωσαν docet recordatio locorum 115, 28 βελτίους ἀποθανόντες ἐγένοντο, 148, 26 βελτίων ἔση καὶ τοῖς ἀποθνήσκουσι ἐπόμενος, 331, 8 βελτίους οἱ ἐν τῷ φανερωῷ ἀποθνήσκοντες. Scribarum vitium a C (156) habetur 137, 21 ὅτε Ἀθηναῖοι πολυανθρωπότατα πράττουσιν, nam πολυάνθρωπον esse urbem, non cives; at scriptor amat Atheniensium nomen ponere pro Athenis, cf. statim τὸ μετόπωρον εὐήλιον τοῖς Ἀθηναίοις, 91, 30 κατὰ τὴν Ἀθηναίων — ἄκροπολιν, 332, 10 Ἀθηναῖοι δὲ — οὐκ ἐλείποντο τῶν πόλεων, praecedunt ibi Ἥλις — Σπάρτη — Κόρινθος. Iuvenis Lacedaemonius, qui opera rei naviculariae data Apollonii oratione ad poenitentiam

16) Etiam alibi huic libro Valckenaerius, quamvis plaudente Cobeto, parum felicem manum adhibuit, cf. Praef. de locis 23, 26; 146, 20; 151, 20, (ubi dicitur (129) a C. in schedis sollerter Philostrati manum ex antiquis scripturae reliquiis elicuisse ἐπὶ τῷ τοσοῦτον ἀπολελεῖφθαι τῶν προγόνων), 255, 8; minime arridet 221, 32 μεγάρων ἤδη ἑκατομπέδων pro μεγάλων ἤδη καὶ ἐκ. (134) nec magis 92, 5 πρὸς τὸ σιμόν (79) pro vera lectione πρὸς τὸν σεισμόν. Solum placet 261, 2 αὐρας pro ᾠρας. Maxime quidem rem acu tetigisse videtur Cobeto Valckenaerius in 255, 8 restituens Ἀλνίω (pro ἀνίω in p, f, l, v, s), νεανία autem, quod in π legitur, futili correctori deberi, qui in loco impedito quod in buccam venit, substituerit: immo hoc unice verum est; caedem Cotyis illi cum adolescentuli essent, iuvenili ardore abrepti commiserunt, postea demum Platonis scholis vera sapientia imbuti sunt et sic facti liberi.

vocatur tam turpis victus, lacrimasse dicitur 151, 20 *ἐπεὶ τοσοῦτον ἤκουσεν ἀπολελεῖσθαι τῶν πατέρων*: hic C (129) magnopere offendit in *ἤκουσε* a solis codd. π et l servato, non enim attendit ad frequentem verbi usum plane similem apud Philostratum e. g. 224, 4 *ἀναπνεῦσαι* — *ἑαυτὸν φησιν, ἐπειδὴ ταῦτα ἤκουσεν*, 47, 15 *ἐπεὶ δὲ τὸν νοῦν τῆς ἀποδημίας ἤκουσεν*. Cum non ferendam habet idem (129) dictionem 150, 32 *προξένοις καὶ καπήλοις ἀναμιχθέντες πωλοῦσι τε καὶ πωλοῦνται* et *ᾠνοῦνται* nos legere iubet, quid faciet altero loco simillimo 318, 11 *πάντα γιγνόμενος τὰ πωλούμενά τε καὶ πωλοῦντα*? vaenit autem mercator, quod v. cl. incredibile putat, *τόκοις ἀνοσίοις τὴν αὐτοῦ κεφαλὴν ὑποτιθεῖς*, quod proxime addit. Frustra (130) proponitur 155, 19 — *ὑπὸ τῶν τοῦ Φιλολάου λόγων ταραχθέντες* pro *ἀπαχθέντες*, vide paulo ante 152, 6 *Λακεδαιμονίους ἀπήγε τοῦ μήτε θρασεῖς μήτε δειλοὺς ὀφθῆναι* et 171, 11 *ἀπήγοντο ἐς γελοίους δόξας*. Etiam simplex verbum ei (130) displicet 173, 12, ubi Vitellius, Galba, Otho *χρόνον κομιδῆ βραχὺν ἤχθησαν ἐς τὰ τῶν Ἑλλήνων πράγματα*, ut ab Homero 100, 17 *πολλοὶ τῶν μὴ πάνυ σπουδαίων ἐς ὄνομα ἤχθησαν*, multo minus convenit *ἤνθησαν*, quod in illo latere suspicatur. Eidem homines, quod vaticinatur Apollonius 174, 15 *περὶ τὰ ὄμορα τῆ Ῥώμῃ δυνηθέντες ἀπολοῦνται* h. e. opibus comparatis, C 131 vitium in virium notione opinans esse (cf. V. Soph. 213, 7 ed. Tur.) parum feliciter *δινηθέντες* substituere velit. Subtilis distinctio tolletur, si 232, 7 cum C (135) legemus *ἀφήρησθε τοὺς θεοὺς καὶ τὸ ὀραῖσθαι καλοὺς καὶ ὑπονοεῖσθαι* pro *καλῶς*, agitur enim de imaginatione, non de ipso

adspectu deorum, cf. 295, 21 *καί με ὁ βασιλεὺς κακῶς εἶδεν*. Num 220, 12 verbis *ἐν σμικρῷ τῆς ἡμέρας* necessario addatur *μέρει* (156), dubitari potest, eadem enim ellipsis 328, 28 invenitur; nec probabimus 240, 24 *κατακτυπηθῆναι τὰ ὦτα* (136) memores 330, 32 *κτυπεῖσθαι δοκοῦντος (Δημητρίου) τὰ ὦτα*. Amicos aut amasios philosophis cariores esse quam liberos et alios cognatos Demetrii est sententia 262, 30, *παιδικὰ* enim significari verbis οὐ *ἠμπολημένοι ἐξ ἔροτος* et non *παῖδας* clare ostendit locus ad illum referendus in oratione Apollonii 265, 27 *τὸ δ' ὑπὲρ ξυγγενείας ἢ φίλων ἢ παιδικῶν ἀποθνήσκειν φύσις ᾤρισε*, ac magnopere errat C (141) priore loco *ξυγγενεία* delendum, posteriore *παίδων* (ex p.) pro *παιδικῶν* legendum arbitrans, quippe *ξυγγένεια* utrobique omnes consanguineos complectitur, neque potest ξ. a liberis distingui et interiecto *ἢ φίλων* separari; similiter filii et amasii coniunguntur a Platone Phaed. 68^a. Interceptum saepe fuisse a ianitoribus Euphratem audimus 318, 14, cf. 5, 3, quo loco praedicat Ph. Apollonium *ἀμηγάνων κρείττω πολλάκις γενόμενον ἐν αὐτῷ τῷ ἀπειληθῆναι*, multo debilius est (149) *ἀπηλάθη*. Non corrigemus C secuti (156) 328, 18 *οὐκέθ' οἶοί τ' ἀπιστεῖν ἦσαν*, multis scilicet exemplis deterrentibus, ut 168, 7, 172, 18 V. Soph. 224, 29, 234, 2, 254, 28 ed. Tur. Ab ipso scriptore esse *δίειμι* 329, 26 docet 27 sequens *διήει*, relinquendum erat etiam *διείρων* aut *εἴρων*, improbable videtur C. inventum *διερῶ* (160), omisso *δίειμι*.

Propria scriptori nostro est adiunctio enuntiatii explicativi praecedente particula *καί*, ut 54, 4 *περὶ δὲ ἡλικίας τοῦ ζώου καὶ ὡς μακροβιώτατοι*, 178 *μετὰ*

— τὸ Νέρωνος βαλανεῖον καὶ ἃ ἐπ' αὐτῷ εἶπε, 147, 29 τὸ δὲ ἔργον τῶν δακτύλων καὶ τὸ μήπω διεστῶς, 329, 26 διείρων ἀπὸ τῆς προορήσεως καὶ τοῦ γυμνὸς ἐσελθεῖν, V. S. 252, 20 τὴν — ιδέαν τῆς νόσου καὶ ὅτι τὰ νεῦρα αὐτῷ ἐπεφρίκει, ἐν ἱεροῖς βιβλίοις — φράζει; vide etiam Heroic. 309, 4 ed. Tur.: eum usum ignorans C. (140) ad verba 255, 1 ξυνῆκε μὲν τοῦ τυράννου καὶ ὅτι τοῦ Ῥηγίου ἐρώη haec adscribit: „Importuna copula sententiam loci impedit. — Poterat dicere ξυνῆκε μὲν ὅτι τοῦ Ῥηγίου ἐρώη ὁ τύραννος, sed maluit exquisitius et Veterum more haec formare et ita dixit: ξυνῆκε τοῦ τυράννου ὅτι ἐρώη. Perdedit omnia levis Graeculus qui καὶ stulte inseruit.“ Nimirum is Graeculus ipse est Philostratus. Similiter cum grata quadam negligentia idem inserit particulam δὲ, vehementer propterea a C. vituperatus (140) ut 45, 8 καὶ πενταπήχεις δὲ ἑτέρους et 250, 29 τοῦ δὲ πέρυσι μὲν ἐωνῆσθαι τὸν ἀγρόν, πεντακισχιλίων δὲ καὶ μυρίων φήσαντος, cf. similem locum V. S. 70, 6. Praemittitur index rei, de qua locuturus est scriptor absolute posito casu nominativo 23, 26 ὁ δὲ τῆς λεαίνης τόκος αἱ λέαιναὶ μηνῶν μὲν κυῖσκουσιν ἕξ, τρις δὲ ἀποτίκτουσιν κτέ. frustra Valckenaerius et eum secutus C. 119 illa prima verba glossema habuerunt; redit enim eadem dicendi forma 67, 2 οἱ δὲ τοῦ ἱεροῦ τοῖχοι πυρσαῖς λίθοις ὑπαστράπτει χρυσὸς κτέ. cf. etiam V. S. 23, 24 et Ner. 337, 12 ed. Tur. Cum apponit Philostratus nomini peculiari generalius, ut 116, 1 τὴν γλαῦκα τὴν ὄρνιν, et 142, 20 ἡ Οἰτη τὸ ὄρος, a ludimagistro profectum utrumque putat C. 176, cui non his solum locis suum reddendum esset, sed compluribus quoque

aliis, ut 44, 32 τὸν δὲ ὄρνιν τὸν ἀετόν, 54, 23 τὸν Ἄτλαντα τὸ ὄρος. V. S. 239, 8 ed. T. ἐν τῇ Ἰδη τῷ ὄρει, Her. 288, 31 ἐν Κῶ τῇ νήσῳ. Requirit C. (171) nomen dei 93, 11 ante τοῦ Ἀμυκλαίου, sic necessitatem sibi imponens etiam 230, 23 Venerem et Iunonem inferciendi, ubi nunc est τὸν Δία που λέγεις — τὸν ἐν τῇ Ὀλυμπίᾳ καὶ τὸ τῆς Ἀθηνᾶς ἔδος καὶ τὸ τῆς Κνιδίας τε καὶ τὸ τῆς Ἀργείας κτέ. Adde V. S. 82, 24. Consulto iunxisse Philostratum 107, 3 οἱ θεοὶ τε καὶ σοφοὶ ἄνδρες, nec ei placuisse, quod C. 123 desiderat οἱ θεοὶ τε καὶ σ. ἀ. liquet ex verbis 97, 15: πάλιν — ἤρετο, τίνας αὐτοὺς ἠγοῖντο, ὃ δὲ θεοὺς εἶπεν, ἐπερομένου δὲ αὐτοῦ διὰ τί, „ὄτι“ ἔφη „ἀγαθοὶ ἐσμὲν ἄνθρωποι.

Iam hoc paradoxologiae exemplum est ab hoc scriptore saepe quaesitae. Addam plura a Cobeto non intellecta. Sic 191, 5 legimus νέος μὲν τυραννεύσας οὐπω κακός, ἦν μισαιφόνος παρὰ τὴν τυραννίδα καὶ ὤμους καὶ ἀσελγῆς δόξη: omnia in iuvene tyranno excusantur; iure igitur Boissonade ad Theophylactum Simocattam p. 256 Olearianam mutationem ἦν μὴ μισαιφόνος — δόξη reiecit; contra C. 131 „abesse sensit (negandi particulam) Olearius quoque: sed surdo narravit fabulam quamquam nunc certe verissima monens“. Non attendit Cob. 141 ad distinctionem φόβον et δέους, quam Philostratus 262, 18, 265, 23, 268, 32 facit: primo loco quaerit Apollonius τί δοκῶ σοι λέγων ἢ τί πράττων εὖ θήσεσθαι τὸν ἐμαυτοῦ φόβον; respondet Demetrius μὴ παίζων — μηδέ, ἀ δέδιας, φοβεῖσθαι λέγων, εἰ γὰρ φοβερὰ ἠγοῦ ταῦτα, κἂν ὄχου ἀποδράς τὸν ὑπὲρ αὐτῶν λόγον. Mortem ille non timet, sed eum, ne quid in amicos peccet, solli-

citum habet cura; Demetrius autem non placide fert amici hilaritatem et simulationem pavoris, malit eum revera anxium de sua salute esse et effugium aliquod circumspicere vel neglecta amicorum defensione, quos prodere veretur. Haec sunt ἃ δέδιεν Ap. sed „sententia clamat ἃ μὴ δέδιας verum esse, sensit — Olearius et addidit, Kayserus de novo abiecit sententiae securus“. Vide alius loci argutam sententiam: 170, 4 dicitur Nero κακῶς — οὕτως ὑποκρινόμενος τὴν ἑαυτοῦ τέχνην, ὡς μὴ μαστιγώσεσθαι νομίζειν πρὸς τούτων, ὧν αὐτὸς ἄρχειν τέτακται. eam obtusio- rem reddidit C. 77 scribendo ὡς μεμαστιγώσεσθαι νομίζειν, ne id quidem videns sic Neronem, qui Eleos non formidet, tamen flagris se caesum iri ab illis putare. immo hoc in imperatore ridiculum erat, quod sperabat saltem se non punitum iri a ludorum iudicibus, suo imperio subiectis. Ad idem genus rettulerim 139, 28, ubi δαιμονιζόμενος quidam ὑπεκρίνετο ἄρα τῷ δαίμονι καὶ ἐδόκει παροινεῖν ἃ ἐπαρώνει τότε, h. e. non ipse agebat quae videbatur agere, videbatur enim sui arbitrii esse, cum daemon eum pro lubitu suo vexaret. Perit lusus verborum, si recipias scripturam a C. 157 commendatum ἐπαρωνεῖτο. Possit aliquis mirari, quod in Spartanorum legatis 146, 19 Λακωνικὸν — οὐδὲν — ἐφαίνετο, ἀλλ' ἀβρότερον αὐτῶν εἶχον, ac Valckenario locus propterea correctione ἃ. Ἀυδῶν ἐ. indigere visus est, isque Cobeto iudice (124) „rem acu tetigit“. Tamen nil mutandum; nimirum illi, cum iam pridem a veterum disciplina degenerassent (cf. Lucian. D. Mort. I, 4), quo tempore Apollonius Olympiam venit, etiam longius in mollitie progressi ac semetipsis luxuriosiores exstitisse videri poterant. Iam Bent-

leio displicuit Ixion, qui 252, 1 τροχῶ εἰκασμένος δι' οὐρανοῦ κνάμπτεται, incidit in coniecturam ἠκισμένος, qua recepta C. elapsam praepositionem ἐν ante τροχῶ revocat. Sic deletur imaginis novitas, Ixion enim rotae astrictus ipse rotae fit similis.

Ut talia improbat C. ita etiam orationis liberiores conformationem ad exprimendos affectus adhibitam 287, 14 sq. respuit: „ἀπολογῶμαι ὑπὲρ αὐτοῦ“ ἔφη „τι ἦ“ — „μὴ ἀπολογοῦ“ εἶπεν „ἀδικῶν γὰρ εἴληπται, ἀλλ' οὐχ ὡς αὐτὸς ἀδικεῖς ξυνειδῶς ἐκείνῳ ταῦτα, τοῦτό με ἀναδίδασκε“. itaque inducit (146) Domitianum non iracunde Apollonii verba interrumpentem scribens ἢ μή; nec confuse ipsum loquentem οὐχ ὡς αὐτὸς ἀδικεῖς, restituitur ei usitatus sermo ὡς οὐκ αὐτὸς ἀδικεῖς, sed πάθος ipsum perit; eius violentia minuitur etiam 191, 4, ubi pro ὡς τὸ μεθύειν, ὡς τὸ ἐρᾶν C. (131) mavult ὡς τ. μ. καὶ τὸ ἐρᾶν legere, sed praestat servare ἀσύνδετον et hic et 150, 30 περινοστοῦσι, ζητοῦσι, quod componere possumus compluribus apud Demosthenem exemplis, cf. Vömel ad or. π. στεφ. § 94, apud Philostr. Heroic. 283, 20 ed. Tur. Etiam repetitionem eiusdem verbi in responsione, quae Cobeto (144) displicet 277, 11 „ξυνίης οὖν“ ἔφη „ὦ Δάμι, ὅτι — ἀνοήτως ἔχει“; „ξυνίημι, τί δ' οὐ μέλλω“; εἶπε ut vividiores et quia post interiecta ὅτι — ἔχει vix deesse potest verbum, non removebimus. Severius agit C. adversus synonymorum coniunctionem, 25, 16 σαγηνευθῆναι καὶ ἀλῶναι πάντας, quam scriptor euphoniae causa admisisse videtur, delens (119) καὶ ἀλῶναι; temporum non fert permutationem, cum 81, 9 δοκεῖς postulat pro δόξεις (142) et 299, 25 ἐρῶ pro λέγω (148), utrobique tamen ἠθικώτερον est.

quod legimus. Metaphorae eleganti 280, 23 *στήσασθαι πλοῦτον ἔφεδρον τῆ βασιλείᾳ* multum splendoris detrahit scribendo *κτῆσασθαι* (124).

Nec magis egent correctione alii loci, ut 24, 23, si cum 340, 10 compares, non assentieris *ἴωμεν εὐξάμενοι* (pro *εὐξόμενοι*) *τοῖς θεοῖς* reponenti, nec si 301, 10 *mecum διαβαλοῦσι* scripseris, cum illo (118) lectionem codd. deteriorum 301, 30 *ἀκροασαμένοις* (pro *ἀκροασομένοις*) probabis. Paulo ante 300, 8 Domitiano de pueri immolatione interroganti Apollonium hic respondet *εὐφήμει*, — *εἰ μὲν γὰρ προῆλθον τῆς οἰκίας, ἐγενόμην ἐν ἀγρῶ, εἰ δὲ τοῦτο, καὶ ἔθυσα, εἰ δὲ ἔθυσα, καὶ ἔφαγον. λεγόντων δὲ αὐτὰ οἱ πίστεως ἄξιοι.* Scilicet domo non egressus est, quod pluribus verbis demonstrat in oratione 321, 1 sqq., hic indicat condicionali quidem, sed satis perspicua dicendi forma: Cobeto tamen (181) adeo „ambigua sunt et obscura, ut intellegi non possint“, quare suspicatur „partem sententiae propter ὁμοιοτέλευτον excidisse in hunc fere modum supplendam: *καὶ ἔφαγον.* (ἐγὼ δὲ οὐ προῆλθον τῆς οἰκίας· οὐκοῦν οὔτε ἐν ἀγρῶ ἐγενόμην οὔτε ἔθυσα οὔτε ἔφαγον.) *λεγόντων δὲ ταῦτα κτέ.*“ Vix quisquam concedet, eo supplemento opus esse. Idem contenderim de correctione *δείλην πρωϊαν* 100, 23 pro *δ. πρώτην* (125), de *ἐπεκτῆναντο* 109, 20 pro *ἐπεσημήναντο* (179), de *ἐκβιασθῆναι* 147, 13 pro *ἐκβιβασθῆναι* (125), de *ψυχὴν ἡσκημένων* 218, 23, ubi optime habet *ψυχὴν ἐσκεμμένων* (134), de *ἀξιώτερα* 247, 28 pro *ἀξιώσεται* (139). Memorabilior est mutatio a v. cl. 147 proposita 297, 24 *εἰ — ὀπόσα — ἀπαιτεῖ ἡ δίκη, ξυγχωρεῖ μοι λέγειν, οὐκ ἂν φθάνοι διαμετρηθεῖς ὅδε ὁ Θύμβρις,* pro οὐδὲ ὁ Θ.

at, si οὐκ ἂν φ. δ. ὁ Θ. erit = prius Tiberis in clepsydra consumetur, quam ego ad finem orationis perveniam, οὐδὲ ὁ Θ. acrior tantum eiusdem affirmationis est pronuntiatio. Eius facundiae timore commotus accusator clamat 299, 4 ἤδη μέτρει, βασιλεῦ, ὕδωρ, εἰ γὰρ ξυγχωρήσεις αὐτῷ μῆκος λόγων, ἀπάγξει ἡμᾶς. C. (158) offendit vehementer in isto ἀπάγξει et cogitat „de magicis artibus et delinimentis et incantamentis, quibus potens homo artificiose oratione omnes deliniret. Quid igitur rescribendum est? Nempe θέλξει ἡμᾶς.“ Plane adversatur huic invento μῆκος λόγων, quod per superlationem quidem, sed tamen non inepte suffocare dicitur auditores.

Alibi corrigenda sanare C. conatur non idoneo remedio. Reprehendendum erat 167, 3 χαλκοῦν ἴδρονται καὶ ἔννουν ὥσπερ χρησμῶ ἐφίστανται, itaque (130) tollit καὶ, quod aptiorem locum post ἔννουν inveniet; 210, 12 nil lucramur mutatione ἀποστείχειν pro καταστείχειν, sententia requirit ἐς ἠθῆ στείχειν, cf. 209, 14. Aegre persuaserit C. (134) nobis, quod nunc legitur 248, 3 ὁ μὲν τις, ὁ δ' οὗ natum esse ex ὁ μὲν τό, ὁ δὲ τὸ, ipsi autem sero intelleximus addendum esse in seqq. τοῦτο post ταυτό. Sanum est 240, 2 κατακόπτοντες — αὐτοὺς ποιοῦνται ἀγοράν, nec cum C. (135) legemus π. βοράν, sed ἐλεφάντων πράσεως facile corruptum ex ἐ. βρώσεως. Pro ἔλεγε δὲ ταῦτα — ξυγγελοῦν 276, 2 commendatur ab illo (143) ἐγγελοῦν, quod minus Philostratum sapit, quam ξὺν γέλωτι, cf. 168, 31 τοὺς δὲ βελτίστους Ἕλληνας οὐ ξὺν ὄλω γέλωτι φοιτᾶν ἐς τὰς πανηγύρεις; et 302, 24 ἀκούειν ξὺν γέλωτι τὸ πείσεσθαι τι ὑπ' αὐτῶν. Obiter correctio fit (154) θαρρεῖν τε κελεύσαντες 331.

19; ad sententiam praestat *παραινέσαντες*, etiam ad litteram paulo proprius est vulgatae *πείσαντες*.

Quod minus probatis vocabulis et formis utatur, C. in hoc scriptore saepe vituperat; iniquius id fit, si eadem apud superiores quoque, ut Dionysium Halicarnassensem, Plutarchum, Lucianum, quin iam apud Aristotelem deprehenduntur. Lectoribus non ingratam fore spero earum recensionem, in qua, ut supra, ordinem paginarum sequar. Legitur 8, 24 et alibi *διέφθορα* vi passiva (cf. C. 164), ita apud Lucianum quoque Soloecista 3; in 15, 11 *τυπτήσας τὸν ἑαυτοῦ δοῦλον* scribit Ph. auctore Aristotele Pol. II 9 (58, 10) νόμος δ' — τοὺς μεθύοντας, ἂν τυπτήσωσι, πλείω ζημίαν ἀποτίνειν τῶν νηφόντων damnatum a C. 165. Cum 14, 12 scribit τὸν βίον ὄλων πέντε ἐτῶν ἀσκηθέντα, Lucianum sequitur improbante C. 170 *περὶ τῶν ἐπὶ μισθῷ συνόντων* 17 πέντε οὐδ' ὄλων ἡμερῶν ὄψεσθε αὐτὸν ἐνταῦθά που τὰ ὁμοῖα ἡμῖν ποτυιάμενον. Formam ἡγγέλην 31, 14 a C. 172 βαρβαρώτερον quam ἡγγέλον habitam aliquoties apud Dionysium invenias, ut Archaeol. XI, 23 (2216). Usurpanti *ἰξήσας* 51, 20 (de quo vide C. 173), certe Dio Cassius in culpaе societatem venit L, 2 *ἐπὶ δίφρου ἀρχικοῦ ἰξήσας*, praeterea *ἰξάνω* Homericum (Od. ω 209) et Sapphicum saepe habet. Cum Buttmano Ausf. Gr. II, 101 *καταδαρθέντες* 78, 27 tenebimus adversus C. (121); Philostratus fortasse etiam Pindarici *ἐριπέντι* (Ol. II, 47) meminerat. Magistrum alloquens *διδάξη* medio utitur Apollonius 95, 31, nil novi hoc post Lucianum Rhet. didasc. 13, Gall. 26. Cronosol. 12, itaque is quoque in Graeculorum numero habebitur, qui „discrimen hoc tam perspicuum et ex ipso Grae-

citatis ingenio natum neque sentiebant neque didicerant“ ut ait C. 173. Sic 96, 19 *λουομένων* legimus et apud Luc. *πρὸς ἀπαίδευτον* 23; C. formam scribae, non Philostrati errorem statuit 165. Gravibus verbis castigatur 112, 16 *κνομένοις* (cf. C. 175), pro qua forma nunc *κνουμένοις* reposuimus, illam excusabimus tamen Aeliani exemplo, cuius in Var. Hist. V, 18 *ἐκνε* Hercher reliquit; incerta sunt in Luciano Ver. Hist. I, 27 *κύνουσι*, Dial. Meretr. II, 1 *κύνω*, Tox. 15, med. *κύνειν*. „Male scripsit, si C. 173 audis, Philostratus 114, 24 *ἐξηγόρευσεν ὁ δαίμων* pro *ἐξεῖπεν*, non peius tamen quam Luc. Dial. Deor. 16, 2 *φοβηθεῖσα μὴ ὁ νεανίσκος ἐξαγορεύσῃ τὸ αἶσχος αὐτῆς*, quin Aristoteles similiter peccat Polit. 1336^b, 9 *ἀπηγορευμένα* admittens pro *ἀπειρημένα*. Nescio, cur Cobeto 174 inepte dictum videatur 127, 9 *ἀνοήτως εἶχον τοῦ πάθους*, cui simile est Luc. ὄνος 44 *τῆς φωνῆς ἀνόητος ὢν*. Verba 140, 17 *ἐς τὰ τοῦ Ἀπολλωνίου ἦθη ἀπεδύσατο* compone cum Luc. Anach. 1 *ἀποδυσάμενοι λίπα ἤλειψαντο*, cf. C. 176. Notione levitatis praeditum invenimus *εὐκόλως* — *ἐγκωμιάζων* 149, 14 et 106, 15 componitur *τῶν ἀνόητων τε καὶ εὐκόλων* reiectum ut plane abhorrens ab antiquo Graecitatis usu a C. 179. Nostro praeit in eo vitio iam Plutarchus π. τ. ἀκούειν 46^c *οἱ εὐκόλως καὶ ὀλιγώρως τὸ κακῶς ἀκούειν φέροντες οὐ καλὴν διδόασιν ἀπόδειξιν ἀνδρείας τὴν ἀναισχυντίαν*. Non obediemus Cobeto iubente 157, 1 reponere *ναναγία τὴν μητέρα ἀπέκτεινε* collato Luciano δις κατηγ. 21 *ὥσπερ ἐκ ναναγίου λιμένι προσνέοντα*, atque adeo ipso Ph. epp. 30 = 49 *ἐμπρόθεσμον ἐκεῖνο τὸ νανάγιον*, quos locos cum aliis Lobeck adhibuit Phrynicho 519. Damnatae

(159) formae ἤεσαν, quae saepius nobis occurrit, ut 160, 13 ξυνήεσαν οἱ ἄνθρωποι ἐς ταῦτα subvenit iterum Aristoteles Rhet. 1385, 12 ὡς ἤεσαν διὰ τῶν πυλῶν. Ad ἀπελθεῖν solo genetivo iunctum 169, 27 (ἀπελθῶν τοῦ θεάτρου) citare licet Lucian. περὶ τῶν ἐπὶ μισθῶ συνόντων 30 ἀπελθῶν τοῦ δείπνου, ne solum hunc scriptorem ita loqui existimes, quod quidem C. 169 videtur docere; idem accidit de verbo φρονεῖν = superbire, quod 107, 18 similiter usurpatur atque ab auctore encomii Demosthenis Lucianeis adiecti, 4 σὺ μὲν φρονεῖς Ὅμηρον ἐπαινέσας. Ne 220, 19 πάλαι tollamus iunctum cum τὸ ἀρχαῖον, quasi emblemata sit hominis, „qui ne intellexit quidem id quod voluit explicare“ (C. 134) prohibere possunt loci ut Lysiae VI, 51 ἱερεῖαι καὶ ἱερεῖς στάντες κατηράσαντο — κατὰ τὸ νόμιμον τὸ παλαιὸν καὶ ἀρχαῖον; ne ridiculum, ut C. 144, habeamus 237, 8 ξὺν τῷ αὐτῷ ἐπανελθεῖν τρίβωνι impediēt illud Xenophontis Anab. IV, 5, 33 παῖδας σὺν ταῖς βαρβαρικαῖς στολαῖς; φανερός pro ἐπίσημος, ut 258, 3 est apud Lucian Nigr. 64. 277, 23 licet fortasse Platonicis locis uti Critia 112^d τούτῳ δὴ κατῶκονι τῷ σχήματι et Legg. 732^e ὁ κάλλιστος βίος τῷ σχήματι κρατεῖ πρὸς εὐδοξίαν ad tuendam syntaxin ἀφελέσθαι σε νόμου σχήματι (= προφάσει) τὰ κτηθέντα, ubi C. 144 cum quadam veri similitudine ἐν νόμου σχήματι coniecit. Quod contendit C. 143 ἱερά nusquam esse victimas, semper ἱερεῖα (ad 274, 19), refutari videtur altero loco 339, 5 κύλικος κειμένης περὶ τὰ ἱερά, et Dionysii Halicarn. Arch. X, 2 (1987); displicet eidem (177) cum dicuntur 303, 14 delatores ἐπὶ ξενυγῶν ἐς τὴν ἀγορὰν ἐκκυκλεῖσθαι, quocum conferemus Plut. πῶς ἂν τις αἰσθοῖτο ἑαυτοῦ

προκόπτοντος ἐν ἀρετῇ 80^a εἰ λαβόντες (recens docti) εὐθύς εἰς ἀγορὰν ἢ νέων διατριβὴν — ἐκκυκλήσουσιν. Quam lectionem ex π, s restituiimus 311, 23 οὐδεὶς ἐπὶ τὸν Λυκοῦργον ἀγὼν ἤκεν — παρὰ Λακεδαιμονίοις ὡς ἀθανατίζοντα, ea non solum ex Herodoto IV, 93 αἰρέει Γέτας τοὺς ἀθανατίζοντας fidem accipit, sed etiam ex Aristotele Eth. Nic. X, 7, p. 1177^b, 31 οὐ χρὴ δὲ κατὰ τοὺς παραινούντας ἀνθρώπινα φρονεῖν ἄνθρωπον ὄντα οὐδὲ θνητὰ τὸν θνητόν, ἀλλ' ἐφ' ὅσον ἐνδέχεται ἀθανατίζειν καὶ πάντα ποιεῖν πρὸς τὸ ζῆν κατὰ τὸ κράτιστον τῶν ἐν αὐτῷ. Contra ἀθανατιῶντα Olearianum commentum est, de quo C. (148) pronuntiat „reperta vera lectio est, sed inconsulto abiecta“ ipse inconsulto probans verbum nusquam lectum, ac si legeretur, non eo, quem hic locus postulat, sensu interpretandum; ut enim θανατᾶν s. θανατιᾶν est mori cupere, ita ἀθανατιᾶν esset nolle mori. Reliquorum codd. lectionem ἀθάνατα ζῶντα ex vera leviter corruptam esse plane patet. In exitu orationis Apollonianae 325, 16 malit C. (150) legi μειράκιον ἱκανῶς ἠῶθα καὶ οὐπω τοσοῦτος, sed iam Eusebius adv. Hierocl. 75, 26 citat οὐπω οὔτος.

Praeter haec exempla sophista nonnullas voces ex poetarum usu sibi indulisit, ut 96, 24 et alibi ἐπληξά ex notissimis Homeri versibus duxit, nec cunctabimur formam a C. (140) plane abiectam 251, 1 ἐκεῖνος μὲν τροχῷ εἰκασμένος — κνάμπτεται et 263, 3 εἰ τις — ἐπὶ τροχοῦ κνάμπτοιτο tueri Homericis γναμπτοῖς ἀγκίστροισιν. Adversus illum 199, 31 στρατιωτικοῦ βίου pro στρατιώτου β. requirentem nescio an Aeschyleum στρατιῶτιν ἀρωγὴν (Ag. 48) liceat adhibere.

Stilum poeticum refert 153, 8 ὡς λέων εἰς οὔτος γέ-
νοιτο τῶν ὑποζυγίων ποτὲ τῆ Ῥέα, quem non debe-
bat ad pedestrem C. deducere (130) correctione sua
ὑποζυγέντων, cf. Theogn. 125, 6. Eiusdem versus
parum recordabatur v. cl. cum haec scribebat 173:
„est in vicinia (ubi 67, 18 reprehenditur Ph. scribens
ὑπερχαίρω — ἐπειδὴ οὔτω περὶ ἐμοῦ οἶει pro ἐ. ὁ.
π. ἐ. γιγνώσκεις)“ locus, in quo emendando mihi ipse
nondum satisfacere potui p. 78 (67, 23) μακάριε τοῦ
θησαυροῦ, εἰ χρυσοῦ τε καὶ ἀργύρου ἀντερύη τοὺς
φίλους. Nihili est ἀντερύη, quod solum mendosum
esse videtur. Sententia postulat „anteponis, praefers“:
itaque suspicor ἀνθαιρεῖ rescribendum esse, quod apud
Atticos eo sensu usurpari non solet, — sed apud se-
quiores solet, quorum συνήθειαν etiam in hoc verbo
Ph. videtur secutus.“ Immo ipsius Theognidis 77 συνή-
θειαν secutus est, dicentis πιστὸς ἀνὴρ χρυσοῦ τε
καὶ ἀργύρου ἀντερύσασθαι ἄξιός, quae verba iam in
Notis olim indicavi sed surdo. —

Pauca tantum ex aliorum scriptorum usu vel tueri,
vel excusare non contigit, ut προπίνω = commendo
105, 32; ἀναβιωθεῖσα pro ἀναβιοῦσα 164, 8; ἀνίπτειν
inaudito verbi genere 220, 26; ἐπωνυμίαν ἤρηκε (quo
vix melius est ἐπωνυμίαν εὔρηκε apud Photium) 239,
27; λήση = latebis 268, 19. Vide Cobet de his p. 179,
176, 135, 142. Non sum ausus ea corrigere, ut ne
ταῖν χεροῖν quidem, quod sine ulla varietate invenitur
162, 20, 251, 1, 335, 18, etsi C. 170 affirmat diu post
Philostrati aetatem vitiosum hoc genus natum esse; re-
vocavi ἦεσαν ab illo proscriptum 159 vel eo loco, ubi
codd. ξυνῆσαν praebent, 206, 17; nec ξυνιεῖς 277, 10

scripsi pro ξυνίης, quamvis eiusdem sententia damnato 144. 17)

Nolui scilicet ipsum scriptorem emendare veritus criticam artem amplius quam in vitiis codicum exercere, qui fines saepissime migrandi erant si praeceptis viri clarissimi obsequi vellem. In superioribus demonstravi, quae servanda censerem, quae remedio indigere existimo, adnotatio critica complectitur. Multas olim in margine notatas coniecturas nunc in ordinem recepi; quae novae meae ibi leguntur, stellula * distinxi. Westermanni assensionem meis lectionibus tributam sola litera

17) Pauca hic addenda sunt: analogiam verborum, quae Madvig in Gr. Synt. § 178 not. cum infinitivo aoristi iungi sensu futurae actionis docet (exemplum sit Eur. Or. 1527 μῶρος, εἰ δοκεῖς με τλῆναι σὴν καθαιμάξαι δέρον) secutus sum in retinendo eodem tempore 287, 19 ὥτε λαμπρῶν ἀκροάσασθαι secundum π, ν; liceat etiam Eusebium Hist. eccl. I, 7, 8 (53, ed. Lämmer) citare, ubi legitur οἰόμενος — συναπολαῦσαι. Audacius scripsi 102, 13 ὑπουργῆσαι — ὑπεσχόμην pro ὑπούργησα in ea forma ratus inesse vestigium infinitivi aoristi et respondentem inter se spei ac promissi notiones eandem admittere temporis inde pendentis rationem. Infinitivum futuri ἄν additum ne apud Philostratum quidem 63, 7 οὐ γὰρ ἄν πρὸς τὴν Ἰνδικὴν πᾶσαν ξυμφοροῦσαν παρατάξασθαι ποτε αὐτόν habere posse Cobeto 142 non facile quis credet, cui certissimis exemplis eam syntaxin Thucydideam esse L. Herbst persuaserit, cf. dissertationem scholasticam Hamburgi 1867 editam: über ἄν beim Futur im Thukydides, maxime p. 30 sqq. Eam particulam plerumque post γὰρ collocari recte monet C. 142, sed non semper eum ordinem servari ostendit locus 141, 21 οὐδὲ γὰρ τῆς Ὀρειθυίας ἐραστῆς ἄν ποτε ὁ Βορέας ἐγένετο, quare excusabor 118, 26 καὶ γὰρ κέρδος ἄν εἴη scribens pro καὶ γὰρ ἄν κ. ἐ. quod autem 141 reprehendor ob coniecturam οὐδ' ἀποθάνοιμ' ἄν, quia solum οὐδ' ἄν ἀποθάνοιμι in soluta oratione dicere liceat, subvenit mihi Philostratus ipse, apud quem est, ut uno loco defungar, Her. 294, 9 ed. Tur. καὶ Μάρωνα δὲ τὸν Εὐάνθου ἀδικοίης ἄν. Ridenti Cobeto 172 quod legitur 67, 18 ὑπερχαίρω, ἐπειδὴ οὕτω περὶ ἐμοῦ οἶμι minus adstipulabimur comparatis locis 106, 21 et V. S. 51, 12, ubi verbum sentiendi notionem habet.

initialis significat, plene nomen scripsi propriam eius correctionem aut sententiam referens.

Codicum (C.) notas omnes ex editione Turicensi (t) repetii consulens ita lectoribus, qui illa carerent. Sunt autem hi:

Melior familia (1).

π Parisinus 1801.¹⁸⁾ e. Escorialensis. μ . Marcianus Cl. XI, 29. p. Parisinus 1696. u. Urbinas 110. ρ . Vaticanus 956.

Deterior familia (2).

f. Laurentianus LXIX, 33. fb. Laurentianus LXIX, 27. ψ . Palatinus 329. v. Vratislaviensis. Vaticanus 1016. s. Schellershemianus. fc. Laurentianus LXIX, 26. l. Lugdunensis 73. μ a. Marcianus 391. μ b. Marcianus 392.

Excerpta: h. Palatinus 129. d. Darmstadinus. φ . Laurentianus LXXIV, 12.

Epistularum Apollonii codices: μ . Mazarinaeus 87. λ . Lugdunensis 73. p. Parisinus 1428. π . Parisinus 3047. d. Dorvillianus.

Ab aliis scriptoribus citata: *E.* Eusebio adversus Hieroclem (p. est Parisinus 174, π . Parisinus 451). Φ . Photio. Σ . Suida. Θ . Thoma Magistro.

Editiones (E.) sunt a. Aldina 1502, m. Morelliana 1608, o. Oleariana 1709, t. Turicensis 1844.

Scripsi Heidelbergae X die mensis Oct. MDCCCLXX.

18) Praestantiae huius libri, qui excellit inter ceteros codices 'velut inter ignes luna minores' Cobet nil detrahit obloquens nobis p. 79, 129, 140, 143. — Notavi libros, quibus totis usus sum, diductis literis.

ADNOTATIO CRITICA.

1. IN APOLLONII VITAM.

I.

1, 6. *θυσίας* ser. *θύσαι* ζ. 3, 7. *ὑε* ser. *ὑοι*. ζ. ib. 26. *ὅ τι ἀμαρτάνοιτο* ser. *. *ὅ τι ἂν πράττοιτο*. ζ. 4, 7. *ἀπήγγελο velit* Cobet. 117, sed cf. 14, 4. 8, 13. *δὴ* ser. *. *δὲ* ζ. 10, 26. *Σαρδῶων* ser. *Σαρδόνων*. ζ. 12, 26. *ἐφ' ἑταίρας ἐκώμαζεν*. Cobet. *ἐφ' ἑταίραις* ξ. ζ. 13, 23. *ἐπέκοπτεν* Cobet. *ἐπέσκωπτεν* ζ. 16, 4. *αὐτὴν αὐτῶν μόνων*. 2. (*αὐτῶν* 1). *αὐτὴν αὐτῶν ὑμῶν μόνων*. 1, Westermann et t (incl. *αὐτῶν*). *αὐτῶν αὐτὴν μόνων*. ο. 18, 22. *Ῥοκάνιοι* C, *Ῥλόβιοι* (ex Strab. XV p. 713) Rhoerius ad Porph. de abst. p. 358, Westermann. 19, 17. *ἦμον* ser. *. *ἄγον* ζ. 20, 5. *ἀμελῶς εἶπεν* ser., W. *εἶπεν*. ζ. cf. Heroic. 295, 70 ed. Tur. ib. 23. *ἀπόγραψαι*. Westermann, Cobet. *ἀπογράψαι*. ζ. 21, 12. *διὰ τῶν βαρβάρων τούτων πορευομένοις* ser. *. *διὰ τῶν βαρβάρων τούτων*. ζ. cf. 21, 19. 24, 29. *τῶν ἡθῶν* postulat Cobet. cf. 156, 23. — 26, 5. *ἡμέρας ὁδόν* ser. *. *ἡμέρας* ζ. 121, 19. — 27, 3. *πορθμεύων ἢ πορφυρεύων* incl. cum ο, Cobet. 32, 29. *καὶ δὴ ἐκέλευσε* ser. *καὶ διεκέλευσε* ζ. (*καὶ ἐκέλευσε* 2, E, Westermann). 38, 8. *καὶ που καὶ* ser. *. *καὶ ὅπου καί*. ζ. 34, 13. *οἰκῆσαι ἂν ἦρας*; ser. *. ib. 15. *corrige ὀπόση* *. 36, 17. *ὄτ' ἔφυγε*, 2, E, Westermann. *ὄτ' ἔφυγε*. 1, t. *ὁ Ῥηγῖνος* ser. *. *Ῥήγιον* ζ. 37, 23. *φιλονίκως* Spengel, W. *φιλονείκως* ζ. 39, 23. *καὶ* incl. *. antea 20 dedit Westermann *ναὶ μήτε σῖτα*, male. 42, 29. *βαδίσαι δὲ δεῖ* *. *βαδίσαι δὲ*. ζ.

II.

43, 26. Ἀρμενίαν 1, W. Ἀρμενίων 2, E, t. 47, 15. οἱ στείχοιεν. Cobet. οὐ στείχοιεν. §. ib. 22. τοὺς Ἴνδους incl. *. 49, 17. ὠδοποιήται. C, W. ὠδοπεποιήται E. 51, 14. corrige ἀφ' οὐ cum Westermanno. 53, 3. ψελλιζομένω ἐς τὰ πολεμικὰ εἰκώς scr. *. ψελλιζόμενος ὡς τὸ εἶκός. §. ib. 10. ὑπὸ ἀνθρώπῳ. C, W. ὑπὸ ἀνθρώπων. E, t. 57, 31. ἐκκειμένη τῇ γλώττῃ scr. W. ἐκείνη τῇ γλ. §. 58, 1. corrige οὐθ' ἢ φύσις cum Westermanno. ib. 29. δεῖ scr. *. εἶδει §. 60, 15. αὐτοῦ Οὐαρδάνου scr. *. αὐτὸν Οὐαρδάνου §. 61, 23. ξυμβαλέσθαι scr. *. ξυμβάλλεσθαι §. 63, 14 fo: ὀγκώσει *. 65, 15. μήτε γραφίδος μήτε ὀργάνου. Westermann. μητὲ γρ. μηδὲ ὀργ. §. 71, 15. παρεγγράφοι scr. *. παρεγγράψοιτο 1, ο. παραγράφαιτο 2, a, m. παρεγγράφοιτο. t, W. 75, 3. τὸν δὲ ἔσω κηφῆνα πέριξ τὸ τεῖχος ἐκλήσαν scr. *. τὸν δὲ ἐ. κ. περὶ τὸ τεῖχος εἶρξαν. §. (εἶλξαν Pierson, Cobet, ἦγξαν Westermann.) ib. 15. κεῖνται μὲν scr. W. κεῖνται μέντοι §. 76, 8. corrige ἐπῆλθεν ὕμνος. *. ib. 22. ᾧ ἐνεκάθειδον scr. ᾧ ἐκάθειδον §. ἐν ᾧ ἐκάθειδον Westermann. 77, 5. δηλοῦται αὐτῷ scr. *. δηλοῦται §. 78, 29. ἀνακουφιζόμενοι αὐτοῦ scr. *. ἀνακουφιζόμενοι αὐτοί. §. 79, 6. οὐκ ἂν ὑποκρίνοιντο scr. *. οὐκ ἂν ὑποκρίναιντο 2, W. (qui οὐδ' ἂν ὕ. nescio qua causa). οὐκ ἂν ὑποκρίνονται. 1. 80, 7. ἔχειν ἠγοῖντο scr. *. ἠγοῖντο. §.

III.

85, 22. ὀπόσα. Φ, h. ὄσα §. ib. 32. τὸ τούτῳ μεθύειν scr., W. τούτῳ μεθύειν §. 86, 3. λευκῶ scr. λευκά §. 88, 24. οἱ δὲ ὑπὸ τὰς ὑπωρείας scr. καὶ τοὺς ὑπὸ τὰς ὑπωρείας. §. 92, 10. καθ' ὃ τι βούλωνται velit Westermann. 93, 11. ὀπόσα ᾧδε ἀρχαῖα 2. ὀπόσα δὲ ἀρχαῖα. §. ib. 30. πράττοντας scr., W. πράττοντες. §. 94, 5. ἴωσι. Cobet. ᾧσι §. ib. 27. ἡ δὲ πιμελή Jacobs, W. ἡ πιμελή. §. ib. οἶα ἔλαιον ἀπ' αὐτοῦ λείβεται scr., W. οἶα ἔλαιον ἀπ' αὐτοῦ λείβεσθαι §. 95, 29. εἶρεν Cobet. εἶρηκεν §. ib. 30. εἰδείη Cobet. ἦδει §. 98, 8. ἄδονται scr., W. ἄδοιντο §. ib. 25. καὶ γάρ τι καὶ φάσμα p, f, v, l, W. καὶ γάρ τι

φάσμα. π, t. ib. 28. *χερσὶ πράξαντας* Spengel, W. *χωρὶς πράξαντας*. ς. (*χωρὶς om. p.*) ib. *καθιέρευσαν* scr. *. *καθιερεύσαιεν* Westermann. *καθιερεύσαμεν*. ς (t). 99, 15. *ἠρπάσθαι* scr. *. *ἀρπασθῆναι* Cobet. *ἀνηρπάσθαι* ς. (cf. Praef. p. X.) 100, 15. *μήθ' ἢ σοφία*. Westermann ex f. *μηδ' ἢ σοφία*. ς (t). 102, 6. *ἄραιμι* Cobet. *ἄροιμι* ς. ib. 13. *ὑπουργῆσαι ὑπεσχόμην* (*tutius erat ὑπουργήσειν ὑ. sed vide Dionys. VI, 42.*) scr. *. *ὑπούργησα*. ς. 104, 18. *εἶπον* Westermann. *εἶπε* ς. 105, 10. *μάλιστα ἀσμένως* W. ex π, s, E. *μάλα ἀσμένως* p, f, l, t. ib. 12. *ὑπ' αὐτοῖς* W. ex π, 2. *ἐπ' αὐτοῖς*. Euseb. o, t. (*ὑπ' αὐτοῦ p; eratne ὑπ' αὐτούς?*). 109, 6. *δοῦλος εἶναι* scr., W. *δοῦλος μὲν* ς. ib. 15. *τὰ Ξέρξου* scr. *. *Ξέρξου* C. praeter p, E, W.: *Ξέρξην*. ib. 16. *ἠγούμην ἂν αὐτὸν ἀξίως δοξασθῆναι* scr. *. *ἠγοῦμαι ἂν αὐτὸν ἀξίως δοξασθέντα* ς (*ἂν incl. Westermann*). 110, 18. *ξυμβόλου* scr. *ξυμβούλου* ς. 111, 6. *ἐπὶ ξένια*. Cobet. *ἐπὶ ξενία*. ς. 112, 14. *ὁ ἐν αὐτῷ νοῦς* scr. *ὄθεν αὐτῷ νοῦς* ς (*κἀνδοθεν αὐτῷ νοῦς* Westermann). ib. 16. *κνουμένοις* s, l, Cobet. *κνομένοις* ς. 115, 24. *τὸν λαγῶν* scr. *. *τῷ λαγῷ*. ς. ib. 31. *ὡς δὲ μηδὲ ἐς ἐπιθυμίαν ποτὲ οἴνου κατασταῖεν, εἴ σοι πάλιν παιδίον γένοιτο* scr. *. *ὡς μηδὲ — κατασταῖεν, εἰ δέ σοι — γένοιτο* ς. 116, 13. *ἢ incl. **. 186, 26. *καὶ γὰρ κέρδος ἂν εἴη* scr. (*καὶ γὰρ ἂν κέρδος εἴη* malint Scheibe, Cobet.) *καὶ γὰρ κέρδος εἴη*. ς. ib. 30. *τι λέγεσθαι*. scr. *λέγεσθαι* ς. 125, 15. *excidit θαμὰ ante ἐπιστρεφόμενος **, cf. 154, 12, II, 8, 18. — 122, 1. *τοῖς ἑτέροις σοφοῖς* scr. *σοφοῖς ἑτέροις* ς. ib. 25. *τὸ τοῦ κογχυλίου μέγεθος καὶ* incl.; *om. o, qui καὶ servat*. ib. 30. *Πήγαλα* corr. C. Müller ad Geogr. min. p. 339. *Πάγαλα* o. *Σελευκεία* corrige ex appendice ed. Tur. cum W.

IV.

126, 21. *ἐπὶ τοῦτο* scr. *. *ἐπὶ τούτῳ*. ς. 128, 8. *aliquid excidisse ante ὄντος significavi*; ib. 21. *ad ἐς πάντα requiritur ἦγοντα **. 129, 11. *ἐξεπονεῖτό σφισι* scr. *. *ἐξεπονεῖτο*. 130, 1. *Ἀσφάλειος* f, v, l, Φ, Cobet. *Ἀσφάλιος* ς. ib. 18. *πλείστους* scr., W. *πλείους* ς. ib. 24. *ὁ καταμύειν*

δοκῶν scr. *. καταμύνειν δοκῶν ζ. ib. τῷ ἐκ Μολ. velit Westermann. 131, 25. τιμῶν ἐνόμιζεν scr. τιμῶν ἐνόμιζεν ζ. 133, 17. ἐπεγέγραπτο scr. cf. 50, 6; ὑπογέγραπτο. ζ. ib. 29. ἔς τε τὸν Ἀπόλλωνα scr. ut Preller l. c. 466, εἰς τὸν Ἀπ. C. plerique (ἦς τὸν ν, ο). olim ἔς τε Ἀπ. scr.; W. 134, 3. καὶ γὰρ δὴ καὶ scr. *. καὶ γὰρ δὴ ζ. ib. 23. δίδει p, Cobet. δίδεις ζ. 135, 2. excidit τῆς *. ib. 9. ἐξήλλαττε scr. ἐξηλλάττετο ζ. 136, 2. βέλτιον malit Cobet, sed cf. 115, 28; 331, 8, Heroic. 312, 19 ed. Tur. ib. 7. ἐρωτήσων add. cf. 300, 28. ib. 16. ἔτι φοιτῶσιν 2, Φ, E, W. ἐπιφοιτῶσιν 1, t. 137, 2. πέμπτον δ' ἠρόμην p. πέμπτον ἠρόμην. ζ, W. ib. 27. ἠσκοῦντο scr., W. ἠσκηνο ζ. 138, 5. μετὰ πρόρρησιν scr. in append., W. ut Preller, Cobet. μετὰ πρόρρησιν ζ. 140, 20. ἀκροασομένους ex ν, l, scr. in append., W. ἀκροασόμενος. ζ. 141, 11. ὄπλα θήσεσθαι Hamaker, Cobet. ὄπλα στήσεσθαι. ζ. 143, 8. αὐτόθεν Cobet. αὐτόθι ζ. 146, 20. ἀβρότερον Λυδῶν Valckenaer ad Callimachi fragmentum 233. cf. Praef. n. 16. 147, 9. ξυμβεβηκῶς. 2, E, W. ξυμβεβληκῶς. 1, t. ib. 19. ἠγοῦνται scr. *. ἠγεῖται. ζ. ib. 31. τῶν incl. *. 148, 4. τίνας Ἥλειους. 1, s. τίνας τοὺς Ἥλειους. ζ. 149, 11. οὐκ ἄρ' οἶει scr., W. οὐκ ἂν οἶει ζ. ib. 27. ναὶ τῷ Σιωῶ. scr. in append., W. νῆ τῷ Σιωῶ ζ. 156, 18. περίει. Cobet. περίεις ζ (παρίης 1). 151, 6. τὸν ἐτέρων scr. in append. ex 2, W. τῶν ἐτέρων 1, t. ib. 19. οὔτω τι ἐχειρώσατο Westermann. οὔτω διεχειρώσατο ζ. 152, 9. δηλώσαι scr. *. δηλώσει. ζ. 153, 31. M. ὁ Βουλσίσιος Nieuwland apud Hamakerum Lect. Philostr. p. 113 proposuit, quod videtur probare Cobet l. c. 137 sqq. at probe distinguendum esse Musonium Tyrrhenum (271, 30) ab hoc Babylonio, qui in Nerone (ed. Tur. 337, 1 sqq.) cum Menecrate colloquitur, monui olim in ed. Tur. p. 187, ubi lapsus tamen sum in citando loco 92, 27 ad Babylonium, non ad Tyrrhenum spectante. 156, 13. προσθείην scr. *. προσθείην ζ (προσθείη. 2). ἀνδρείας μελέτας scr., W. (ἀνδρίας). ἀνδρὶ τὰς. ζ. 157, 12. ἔστιν ἡμῖν τὸ τοῦ Σοφοκλέους λέγειν E. Miller l. c. 753. ἔστιν ἡμῖν τ. τ. Σ. ἐλεγείον C. (ιαμβεῖον E, quod delevi in ed. Tur., ut W.). ib. 30. ὡς ἐπὶ κῶμον scr. *.

ἐπὶ κῶμον ζ. 158, 12. ὀποθενοῦν scr. in append., W. ὀπόθεν γοῦν. ζ. 159, 27. καὶ incl. *. 161, 1. τοῦ μὴ ἀποθανεῖν scr. μὴ ἀποθανεῖν ζ. 162, 2. παρ' ὅτω Cobet. παρ' ὅτου ζ. ib. 32. ἐπὶ τε τὸ θεοὺς γινώσκειν ἐπὶ τε τὸ ἄ. ξυνιέναι scr. *. ἐπὶ τε τῷ θ. γ. ἐπὶ τε τῷ ἄ. ξυνιέναι ζ. ἀνθρώπων scr., W. ἀνδρῶν. ζ, t. ib. 6. corrige ἀποσκοπῶν *. 165, 6. Σωκράτης ὁ Ἀθηναῖος scr. *. Σωκράτης Ἀθηναῖος ζ.

V.

166, 23. ἀνισοῖ scr. ἄνισι ζ. 167, 10. Ἀθηναίω scr., W. Ἀθηναίων ζ. ib. 13. ἔννον καὶ ὥσπερ χρησμῶ ἐφιστάντα scr. *. καὶ ἔννον ὥσπερ χ. ἐ. ζ. ib. 26. κανταῦθα scr. in append. καὶ ταῦτα ζ. ib. 29. ὡς εἴκασται ex p Westermann. 168, 11. ἐπεγράψατο scr. *. ἐγράψατο ζ. ib. 30. ἠγάμεθα scr., W. ἠγούμεθα ζ. (t) 169, 9. ἄ γε Westermann male. 170, 20. κακῶν Ἰλιάδες Jacobs, Westermann. 171, 15. Ἰπολα π. Ἰσπολα C. cett. Westermann. 174, 5. πρὸς ἐαυτὰς scr., W. πρὸς αὐτὰς. ζ. (t) ib. ὁ δὲ scr. in append., W. οἱ δὲ ζ. ib. 16. ἀποβαλόντες scr. *. μεταβαλόντες ζ. 175, 20. ὃν ὡς ἐστι ψευδῆς πᾶς οἶδεν, αὐτὸ τὸ μὴ π. ἄ. ἐ. ἀληθεύει ex 2, E Westermann, non recte neglecta lectione cod. π. ὅς ἐστι ψευδῆς πᾶς οἶδεν ὅτι αὐτὸ κτέ. 178, 28. ἐπευφημηῆσαι π. cf. 260, 23. ἀνευφημηῆσαι ο, W. ib. 30. λυπῶ σε φάναι scr. *. olim λυπῶ σε εἰπεῖν, ut W. λυπῶ σε ἄν. ζ. 179, 5. ἐπ' Αἴγυπτου. s, a, m. ἐπ' Αἴγυπτον ζ. ib. 8. corrige πράττοιτο. 180, 7. τούτου scr. in append., W. τούτους. ζ. 183, 14. ὅσι' ἂν πράττοιτε scr. in append., W. ὅσια πράττοιτε ζ. 184, 17. ἐπέκοπτε Cobet. ἐπέσκαπτε ζ. 185, 3. ἐπ' ἀλλήλους. 2. ἐπ' ἀλλήλοις. 1, t, W. ib. ἃ ἔμελλε scr. *. ἃ μέλλει. ζ. 186, 28. ξύμετρον οὔν, ἔφη scr. ξύμετρον οὔν, εἶπε. ζ. 188, 31. πράττουσι πράττειν scr. *. πράττουσι ζ. 189, 17. δόκει Jacobs, Westermann. 190, 8. τυράννων ex 1, f, v, s Westermann. reliqui tamen τυραννίδων ex l, fc, E, cf. 190, 32, 192, 25, 28, 30. 191, 14. τυραννησεῖοντι scr. * nunc malim τυραννευσεῖοντι. τυραννεύοντι ζ. ib. 29. οὐκ ἂν ἠῤῥατο scr. *. οὐκ ἂν εὔ-

ξαιτο. ζ. cf. 319, 29. — 194, 19. ἐκπεπολεμηῆσθαι. C, E. ἐκπεπολεμῶσθαι t, W. 196, 17. ὀποθενδῆ scr. in append., W. ὀπόθεν δῆ ζ. 197, 8. διαβαλεῖ Cobet. διαβάλλει ζ. 197, 26 omisi lacunae signum: post τοὺς μὲν — ὁμοφώνων requiritur contrarium a τοὺς δὲ incipiens. ib. ὄθεν δὲ scr. ὄθεν δῆ. ζ. 198, 9. προσειρήσει Cobet. προσειρήσεται. ζ. 199, 31. στρατιωτικοῦ velit Cobet. 203, 2. corrige Διοσκορίδην, ut est in appendice, W.

VI.

204, 19. τῶν Ἰνδῶν f, v, l. τῶ Ἰνδῶ ζ (t, W.). 250, *30 excidisse videtur τὸ τέμενος. *. 206, 17. ξυνήεσαν scr. ξυνῆσαν. C. 207, 2. ἀλλ' εἶπέ, ὅπως scr. *. ἀλλ' ὅπως. ζ (ἀλλὰ πῶς Westermann). ib. 15. ἐν ἀνθρωπείοις scr. ἀνθρωπείοις ζ. ib. 25. φυλάξοιτο. Σ. φυλάξαιτο ζ. 208, 22. φθεγξομένου scr., W. φθεγξαμένου. ζ. 209, 6. δι' ὃ τι scr. *. ὅτι C., t, W. ὅτω E. ib. 13. δεῖ δὲ scr. δεῖν δὲ. ζ. ib. 27. ὥς γε, εἶπεν, ὃ μειράκιον καὶ πέπρακται. Westermann (qui proposuit διαπέπρακται). ὥς γε εἶπε τὸ μειράκιον τι πέπρακται. C. unde olim conieci ὥς γε εἶπε τῶ μειράκιῳ τι π. 210, 6. ὃν ἂν — εὔροις scr. *. ὃν ἂν — εὔρης. ζ. ib. 12. ἐς ἥθη στείχειν scr. *. καταστείχειν ζ. cf. 209, 14. ib. 32. ἀφιλοτιμότερον ψ, ο. φιλοτιμότερον ζ (t, W.). 211, 11. ὀχλεῖν velit E. Müller l. c. pag. 53. 212, 1. τῦφον; ὃν οὔπω dedi. τῦφον [ὃν] οὔπω Westermann, cui in ὃν latere εἶπεν videtur. τῦφον, ἔφη, ὃν οὔπω. ο. 214, 15. ἀδίκων. fo. excidit ἔργων. *. 215, 22. τι incl. *. ib. 32. ἀτιμάζων ἀλήθειαν scr. ἀτιμάζων εὐτέλειαν ζ, etiam W., sine causa dubitans „hoc an proxime sequens εὐτέλειαν corruptum sit“. 217, 7. παραστήσασα p, u. περιστήσασα ζ (t, W.). ib. 30. ἂν ἔλοιτο scr., W. ἔλοιτο ζ. 218, 30. ποῖον W. ex 2. ib. 31. deest lacunae signum: τοῦτο excidit post ταύτων *. 221, 10. καὶ ante τὰς om. p, 2, W. 222, 24. ἀριθμήσας scr., W. ἀριθμῆσαι ζ. 223, 31. ἀσπάζονται W. ex 2. — 225, 7. διαπαύσαι δὲ ὁ Θ. ζητῶν scr. *. διαπαύσας δὲ ὁ Θ. ζ. 226, 18. excidit responsum Thespionis. *. 228, 6. μᾶλλον αὐτὸς

ἢ scr. *. μάλλον ἢ αὐτός. §. 229, 9. τοῦ τι — ἐνθυμηθῆναι. Cobet. τουτί — ἐνθυμηθῆναι. §. (τουτουὶ Westermann.) 230, 1. προσειπόντες οὖν. Westermann. προσεῖπόν τε γοῦν. §. 232, 1. καὶ ὀρίζειν malit Westermann. ib. 18. ἐλευθέροιο scr. ἐλεύθεροι §. 234, 11. ἄν — ἐδείκνυε. Cobet. ἐδείκνυε. §. 235, 32. ἀνελλιπέστερον scr. in append., W. ἐλλιπέστερον. § (t). 236, 20. ὁ τί πράττων scr. in append., W. ὅ τι πράττων §. 239, 1. συσκευασόμενος scr. *. συσκευαζόμενος §. ib. 27. εὐρηκε Φ. probante Cobeto. ib. 31. πιστεύοντες οἶμαι τῷ καὶ αὐθις θηράσειν. Piccolos. π. ὁ. τὸ — θηράσειν. §. 240, 3. ἐλεφάντων πράσεως scr. *. ἐλεφάντων βρώσεως §. ib. 25. αὐτός τε. Cobet. αὐτός γε §. 241, 26. χρόνον corrige mecum (in append.) et W. 242, 29. περὶ τὸ στέρον αὐτῷ scr. περὶ τὸ στ. αὐτό. §. 243, 27. ἐς Ταρσοῦς. Cobet. ἐπ' Ἄργους. §. 244, 14. ἄσεται scr. αἰσεται. §. ib. 29. τὸν ἀγαθὸν ἄρχοντα. scr. τὸν ἀγαθόν. §. 245, 3. ξυμπέμπει Bentley. ξυμφέμπειν §. ib. 10. γεγράφεται scr. γέγραπται §. 250, 1. καὶ ὡς ταυτό scr., W. καὶ ταυτό §. ib. 6. δεινὸν σε velit Westermann. 252, 14. Ἑλλησποντίους non potest carere adiecto participio ut πιεζόμενους. *.

VII.

255, 1. φεύγοντα Cobet. φυγόντα §. ib. 20. λέγοιτο μὲν ἂν Jacobs. λέγοιτο μὲν. §. 260, 9. ὅτι ὠρμήκοι scr., W. ὅτι ὠρμήκει §. 261, 1. ὑποπαλλούσης αὐτοῦς 2, Φ, W. ὑποπαλλούσης αὐτοῖς. 1, §. αὔρας Valckenaer. ὠρας §. 264, 21. corrige ἐγίγνωσκον ἂν. 266, 10. ἀποθάνοιμ' ἂν scr. ἀποθάνοιμι §. 267, 13. ὡς ὀρθῶς εἰρημένους scr. *. ὀρθῶς εἰρημένους. §. 264, 4. τὴν ἀπολλῦσαν αὐτοῦς νόσον scr. τὴν ἀπολλῦσαν αὐτοῦς § (W. „quod de suo addidit ex Eurip. Orest. 395 Kayser, ut non necessarium delendum censui.“ at est plane necessarium). ib. 14. ὀλισθή. Cobet, cf. 126, 15. ὀλισθήση §. ib. 24. πιθανὰς τῷ φόβῳ. p. πιθανὰς τοῦ φόβου. §, W., qui πιθανὸς cum εὐδαίμων, θαυμασίος aliis genetivo iunctis adiectivis non recte comparat. 270, 31. κοινωνῆσαι σε scr. *. κοινωνῆσαι. §.

273, 7. excidit nonnihil post μεμνησθαι. *. ib. 24. δεῖν excidit *. 274, 1. εἰ φύγοιμι scr., W. εἰ φύγω ζ. ib. 11. τῶν ἱερῶν. π, cf. 339, 4. τῶν ἱερείων restituunt Westermann, Cobet. ib. 20. τὴν ἐς αὐτὸν sc. τὴν ἐς αὐτὰ ζ. 275, 4. μηδ' ἂν εἰ scr. *. μηδ' ἂν. ζ. ib. 25. αὐτός τε σὺ. Cobet. αὐτός γε σὺ. ζ. Ἐφεσίων πόλις. scr. *. Ἐφεσος πόλις ζ. 276, 2. ξὺν γέλωτι scr. *. ξυγγελῶν. ζ. cf. 302, 25. ib. 11. ἐς τὸν χρόνον. Cobet. 277, 11. τάφους κινήσας. Spengel, W. τάφους ἐκίνησας. ζ (t). 278, 6. ἢ ὑπερορῶντας αὐτῶν διὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ πλούτου incl. *. ib. 31. ἀπολυόμενον scr., W. ἀπολυόμενος. 280, 10. καὶ incl. Cobet. ib. 14. φησιν εἶναι εὔρημα scr. φησιν εὔρημα οὐσαν ζ. incl. οὔσαν. 281, 2. οὐδὲν εἰκότα π, 2, W. οὐδὲν ἀπεικίότα p, u, o, t. 281, 29. δῆμοι ἀσελγεῖς scr. δῆμοι τ' ἀσελγεῖς. 282, 7. γλώττης δὲ Westermann. 284, 27. εἰπεῖν coni. Westermann. εἶπε ζ (t). 288, 2. ὡς χρηστοὶ τέ εἰσι λέγεις ex p, 2, E scr.; olim λέγεις om. cum π, quo iracundia tyranni melius exprimitur. 289, 3. δὴ incl., W. 290, 2. πρὸς τῷ ἀλγοῦντι scr. in append., W. πρὸς τὸ ἀλγοῦν. ζ. ib. 11. corrige λιποθυμῆσαι. 291, 23. τὰ κακὰ πείθειν. Cobet. τὸ κακὰ πείθειν. ζ. ib. 30. πολὺς ῥέων Taylor ad Demosth. π. στεφ. 272 ed. R. ῥέων ζ. cf. II, 3, 12. — ib. 32. ἐν τοῖς ἑαυτοῦ ἄθλοις. Westermann. ἐν τοῖς ἑαυτοῦ λόγοις. ζ. 292, 26. αὐτῶν τῆς τέχνης scr. *. αὐτῆς ζ. 293, 1. καὶ ἐπὶ θύρας scr. καπὶ θύραις. ζ. ib. 3. εὐτυχήματα scr. *. χρήματα ζ. (adnotat W.: „non puto sanum esse χρήματα, verum quod apponitur τὰ δ' ἄτοπα altero loco τὰ μὲν χρηματοποιία vel χρηστὰ vel eiusmodi quid postulat.“) ib. 31. ἐλευθέριον δεσμωτήριον scr. ex 276, 6 sic etiam 294, 3. ἐλευθερίῳ δεσμωτηρίῳ pro ἐλευθερον δ. — ἐλευθέρω δ. 295, 16. corrige ἔφη. ib. 29. οὕτως ἐλευθέρα scr. τούτοις ἐλευθέρα. ζ. 296, 9. ὅν γε scr. ὅ γε. ζ. ib. 14. δι' αὐτὸ γὰρ που. scr. δι' αὐτὸ γὰρ πω. ζ

VIII.

298, 23. ἐπεδόθη. ex p, 2 scr. olim ἀπεδόθη ex π, W. 301, 10. διαβαλοῦσιν scr., W. διαβάλλουσιν. ζ. 303, 16.

γάμοι incl. *. καὶ μυριάδων velit W, ut t in append.
 304, 18. οὐκ ἀνεπιτηδείων ser. *. οὐκ ἐπιτηδείων ζ. (olim
 οὐκ incl., ut W.) ib. 28. τεράτευσαι ser. ψεύσασθαι ζ.
 305, 28. σοφὰς ser. *. σοφούς ζ. 306, 1. ἔστι δέ τι ser. *.
 ἔστι τι ζ. ib. 8. θνομένων ser. θεωμένων ζ. cf. 274, 13,
 316, 9. ib. γὰρ incl., olim om. (t). 309, 19. κατὰ τοὺς
 χρόνους Cobet. κατὰ χρόνους. ζ. ib. 20. ἐς incl. Cobet.
 310, 18. adde ἢ ante φορὰ. ib. 22. εἶναι excidisse videtur
 post μύειν. *. 311, 22. ἦκεν add. Cobet. 313, 2. γὰρ.
 incl. ib. τὸ σώζεσθαι ser. *. τοῦ σώζεσθαι. ζ. ib. 21. τῆς
 ὥρας πέρα πνεύσαντας ser. * τῆς ὥρας ὑπερπνεύσαν-
 τας ζ. 314, 7. ἤκουσεν Cobet. ἤκουεν ζ. 316, 8. ἂν incl.
 ib. 32. μηδὲ — ξυνῆψε ser. μηδ' ἂν — ξυνῆψε. 317, 5.
 τυραννησείοντας Abresch. τυραννεύσοντας ζ. (fo: τυραν-
 νευσείοντας hic et 191, 4 τυραννευσείοντι legendum.)
 318, 30. corrige ἠύχθαι. *. 319, 30. πολυλήϊος ser.
 πολλή ζ. καὶ ποάδης ἢ Ἀρκαδία ser. ἢ Ἀρκαδία ζ. 321,
 21. ἀπολέσαι ser. ἀπολειῖσθαι ζ. 323, 3. προϊσταμένων
 αὐτῆς ser. *. παρισταμένων αὐτοῖς. 326, 21. πάντας
 Bentley. πάντα ζ (W.). 327, 1. ἀλλ' incl. 329, 27. ἐσελ-
 θεῖν. Cobet. ἐπελθεῖν ζ. 330, 16. excidit τὴν φύσιν. * cf.
 292, 19. — 331, 1. ἐπικεῖσθαι p, f, l. ἐπικεῖσεσθαι ζ (t,
 W.). ib. 19. παραινέσαντες ser. * (κελεύσαντες Cobet).
 πείσαντες ζ. 332, 31. κροτῶν ser. ἐρωτῶν ζ. 334, 8. ἐπ'
 αὐτῆς ser. * ἐπ' αὐτοῖς ζ. 335, 10. ἐπὶ Βοιωτίας Jacobs.
 ἐπ' Ἀρκαδίας ζ. 336, 11. τὴν ἀριωτάτην ser. τὴν ἀρετὴν
 τε C, unde τὴν ἀρίστην τε o, W. 341, 16. ἀκέραιος ὢν —
 καὶ ἄρτιος ser. cf. II, 28, 27.

2. IN EPISTULAS APOLLONII.

p. 345, 10. μαθήσει incl. 346, 29. γράψαι ser. *.
 γράψαις ζ. 347, 12. ἔστιν οὐκ ἀδύνατος ser. ἔστιν ἀδύνα-
 τος ζ (t). οὐκ ἔστιν ἀδύνατος o. 348, 12. ἢ ὑμῶν ἂν πρὸς
 τίσιν ser. *. ἢ ὑμῖν ἀλλήλοις τίσιν ζ (t). 350, 6. τοὺς
 θεῖους * ser. τοὺς θεούς. ζ. 350, 11 ἐγκαλύπτου ἕκαστος λ.
 351, 20. δυσθετήσωσιν ser. *. δυστυχήσωσιν. ζ (t). 351,
 21. fo: καὶ εὐχεσθε γίνεσθαι *. 354, 15. ὡς εἰμί ser. ὡς

εἶην ζ. ib. om. ὡς ζ. ib. 23. λόγου ser. λόγῳ ζ. καὶ πα-
 θῶν ser. παθῶν ζ. 355, 16. φίλοις ἂν εἶη ser. ex λ. φίλω
 παντί ζ (t). ib. 28. προπεωδέστερον ἂν εἶη ser. προπεωδέ-
 στερον εἶη. ζ (εἶη om. λ). 356, 16. ὁ ἐμός ζ. excidit οἰκέ-
 της *. 357, 17. οὐ μᾶλλον λ. μᾶλλον ζ (t). 358, 2. οἱ
 συνόντες ser. * (etsi propius erat οἱ δόντες). οἱ ἰδόντες ζ.
 ib. 26. εἰ δ' ἢ μὲν ser. εἰ δ' ἡμῖν. ζ. ib. 32. τῷ πρεσβυ-
 τάτῳ μὲν γὰρ σοὶ ser. * requiritur enim personae signi-
 ficatio, σοὶ deest ζ. ib. γόνος ser. *. γάμος ζ, ineptum de
 homine viduo. 359, 12. Ἄλυν. λ. τὸν Ἄλυν ζ. τὸ δὲ μεῖ-
 ζον· κλαίεται τις ser. τότε δὲ κλαίεται τις. ζ. 361, 11. οὐ
 βουλήσεται ἀπεύχεσθαι ser. *. οὐ βουλήσεται. ζ. ib. τοὺς
 ἀθλίους. ser. τοὺς αἰτίους. ζ. ib. 19. τάχιον ἢ Spengel.
 τάχιον ζ. ib. 24. εἴποι ἂν ser. εἶπεν ἂν ζ. 362, 15. οὔτε
 γὰρ ἂν λαθεῖν δ. ser. in t, quod nunc malim. οὔτε γὰρ
 λαθεῖν δ. codd. ib. 26. τῶν δεδομενῶν τιμῶν ser. *. τὰν
 δεδομέναν τιμῶν. ζ. ib. 32. καὶ γάνος μ. cf. Praef. VIII. n. 15.
 363, 1. ἔγκτασιν ser. ἔκτασιν μ (t). ib. ἐστάκαμεν ser.
 ἡστάκαμεν. μ (t). ib. 9. καὶ λεπτάς ser. λεπτάς. ζ. ib. 18.
 τᾶλλ' ὑμεῖς ser. *. ἀλλ' ὑμεῖς. ζ. ib. 23. τὸ γὰρ ἱερὸν.
 ser. *. τὸ γὰρ. ζ. μυχός ἐστιν ser. *. τύχης ἐστίν. ζ. οὐδὲ
 Μεγαρεύς γε, λῶον δ' ὄνομα ser. * (fo. praestat γε delere).
 οὐδὲ Μεγαρεύς γελοῖον ὄνομα. ζ. παροικίσων velit Spen-
 gel. 364, 9. ἄνδρα πρόκριτον ser. *. ἄνδρα πρό
 μ. ἄνδρα. a. ὑμεῖς. o. ἡμεῖς C. δύο incl. ib. 30. τῶν παρ'
 οἷς ser. *. παρ' οἷς. ζ. 365, 15. καλῶς abesse velit Cobet
 (Mn. VI, 373).

3. IN EUSEBIUM ADVERSUS HIEROCLEM.

369, 7. fo: ἐπανίστασθαι, cf. 372, 26. *. ib. 10. ἂ
 τύχοι ser. *. τύχοι ζ. 371, 9. τούτοις παραπλήσιοι ser. *.
 τούτων π. ζ. 372, 3. πρὸ μυρίων ὄσων ἐτῶν ser. πρὸ μυρίων
 ὄσων. ζ. ib. καὶ incl. *. 373, 21. τῆς αὐτῆς ser. αὐτῆς. ζ.
 ib. 24. συγκαταλέγειν ser. cf. 394, 13. καταλέγειν ζ. 374,
 6. θεσμοὶ ser. θεσμοὺς. ζ. ib. 11. μεταθείη τις ἂν ser. *.
 μεταθείη. ζ. ib. 14. τῶν ἐπέκεινα ἐπιβαίνειν ser. *. τῶν
 ἐ. βαίνειν ζ. ib. ἐγκαταδύσεται ser. καταδύσεται. ζ. ib. 23.

ἐκ τοῦ ὕψους scr. *. τοῦ ὕψους. §. 375, 11. τῶν ἐπιόντων
 scr. *. τῶν ὄντων. §. ib. 23. τῶν ἐπιτάδε scr. *. τῶν ἐπὶ
 τὰ τῆδε. §. ib. 28. add. ἐν *. ib. κινήσειε δῆτ' ἄν scr.
 κινήσειε δῆτα. §. 376, 7. τίνα scr. τί §. ib. 20. καθ' ὃν
 χρόνον scr. καθ' ὃν §. ib. 25. excidit παρειλήφαμεν.
 377. οἷα ὄντα τοσοῦτον scr. *. οἷα τὸν τοσοῦτον §.
 379, 5. θεάματι scr. *. μαθήματι. §. 380, 5. φοίτησιν εἰς
 διαλέξεις θεῶν scr. *. φοίτησιν θεῶν §. ib. 7. ὡς ἀπὸ
 Πυθαγόρου μαθῶν scr. *. ὡς ὑπὸ Πυθαγόρου §. ib. 32.
 περὶ τοῦ σκηπτουῦ scr. *, olim περὶ τοὺς σκηπτοῦς. 382, 10.
 ὥσπερ τι παράδοξον incl. *. ib. 32. ὁ τὰ κατὰ διάνοιαν scr.
 ὁ τὰ κατὰ διανοίας Holstein, seq. o. ὁ διάνοιαν t. 383, 22.
 εἰκὸς add. o. ib. 32. ἀφείλοντο scr. *. ἀφείλον. §. 385, 10.
 ἐν ταῖς κεφαλαῖς scr. ἐπὶ τῆς κεφαλῆς §. ib. 17. Διονύσου
 Διμναίου scr. Διονύσου Δηλίου §. ib. 20. φιλοσοφικῶ
 scr. *. φιλοσοφικῶς. §. ib. 22. χρυσεῖς E. χρυσεῖοις C.
 386, 9. excidisse videtur τοὺς πρότερον. 387. Ἡλίω. π.
 τῷ Ἡλίω § (t). ib. 18. requiritur φθονοῦντα. ib. 22. ἐς
 τὴν φιάλην. scr. *. τὴν φιάλην. §. ib. 24. καὶ ἐπεδίδου.
 scr. ἐπεδίδου. §. ib. 32. incl. ἐκάστου. 388, 4. fo: καὶ
 τῶν Πυγμαίων καὶ μακροκεφάλων. ib. 20. παραδόξως δὴ
 ἱερὰν ἐς ἐσθῆτα scr. *. π. δι' ἐρέας ἐς ἐ. C. (t). π. δι' ἱε-
 ρέας ἐς ἐ. E. 390, 19. λοιμοῦ ἐν Ἐφέσῳ scr. *. λοιμοῦ §.
 ib. 25. τρίτον δ' αὐτοῦ θαῦμα scr. *. τ. δ' αὐτῷ θ. §.
 ib. 32. ἄν incl. *. 391, 23. πῶς οὐκ ἄν scr. *. οὐκ ἄν. §.
 392, 9. καὶ σπουδῆς scr. *. τὰ σπουδῆς §. ib. 11. εἰ ἀφί-
 κετο scr. εἰ ἀφίκοιτο. §. 393, 23. πολλῆς ἄν scr. πολλῆς §.
 394, 15. λέγων scr. *. λέγειν §. ib. 16. γράφει καὶ ὡς Ἀθ.
 coniunxi, antea post γράφει plena fuit interpunctio. ib.
 18. fo: μνησαι. 395, 13. σοφίζεσθαι δὴ τὰ scr. σοφ. τὰ
 δὴ §. 396, 6. διεξηγήμασι scr. *. διηγήμασι. §. 398, 4.
 τῆς incl. *. ib. εἰ γὰρ οὖν. p. εἰ γὰρ. § (t). παρ' αὐτοῖς
 πάση φιλοσοφίᾳ scr. παρὰ τοῖς πάση φιλ. §. ib. 32. οὐδὲ
 περιέργον ἄν δόξειεν scr. οὐκ ἀπεριέργον δόξειεν. §. 399, 28.
 εἴγ' ἔμπνους scr. εἴτ' ἔμπνους. §. 401, 11. εἶτα incl.
 402, 13. excidit φησι. ib. 32. ἔ δὴ μοι δ. scr. ὄθεν μοι
 δ. §. 403, 6. ἐλευθέριον scr. ἐλεύθερον. §. 404, 4. fo:
 παρασχών. 405, 1. ἀναβιώη scr. ἀναβιῶναι §. ib. 6. δ'

incl. ib. 15. ὑπ' αὐτῶν scr. ἀπ' αὐτῶν. §. 406, 3. τῆς μέθης scr. *. antea τῆς λήθης (t). τῆς ἀληθείας. §. cf. 411, 22. ib. 406, 12. καὶ ὡς. scr. καὶ. §. ib. 22. ἀπάσης ἄν scr. ἀπάσης. §. 407, 1. καὶ γόητας. delevi uncas. ib. 20. τί τοιοῦτον scr. poteram etiam τί τηλικούτον. τηλικούτον §. 408, 2. ἐν Λίνδῳ παρελθόντα scr. ἐν Λίνδῳ §. ib. 8. fo: τινα βοήν ἀδουσῶν secundum 342, 21. ib. 10. φήσας ἐπελθεῖν πλείστην. scr. *. (olim πλείστην ἑαυτὸν ἐπελθεῖν.) ἑαυτὸν ἐπελθόντος §. ib. 30. τίς αἰρεῖ λόγος. scr. τίς αἰροῖτο λόγος. §. 409, 14. καὶ ἔμπαλιν. scr. ὡς ἔμπαλιν §. 410, 14. εἰ πέπρωτο scr. πέρωτο. §. ib. 21. σὲ αὐτὸν scr. *. σεαυτὸν §. 411, 17. ἀποδεδειγμένων scr. ἀναδεδειγμένων. §. 412, 14. τῶ scr. *. τῶν §. ib. 15. interpunxi post οὗτος.

CORRIGENDA.

16, 32 ἐπει. 37, 2 τι et 3 φέροιτο, 45, 14 αὐτόν, 89, 15 ἀναιδὲς, 120, 4 λίθον, 167, 13 ἔννον, 209, 25 ἐς, 260, 15 Δικαιορχίαν, 330, 8 Δημήτριε, 343, 25 ἦ, 356, 1 κρείττονος. 377, 5 ὑφηγητήν. Commatis signum adde 33, 18; 67, 18; 92, 11; 244, 18; 293, 12; dele 39, 3; 76, 20; 210, 14; 304, 27; 346, 7. pone; (pro,) 212, 10, 262, 7. Elapsus est acc. ~ 36, 4; elapsa litera η in μῆ 145, 28; ᾠ in ᾠρι 224, 26.

ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΥ

ΤΑ ΕΣ ΤΟΝ ΤΥΑΝΕΑ ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΝ.

Α΄.

ΟΙ.

1

Οἱ τὸν Σάμιον Πυθαγόραν ἐπαινοῦντες τάδε
ἐπ' αὐτῷ φασιν· ὡς Ἴων μὲν οὐπω εἶη, γένοιτο δὲ
ἐν Τροίᾳ ποτὲ Εὐφορβος, ἀναβιοίη τε ἀποθανών,
ἀποθάνοι δέ, ὡς ᾠδαὶ Ὀμήρου, ἐσθῆτά τε τὴν ἀπὸ
θνησειδίων παραιτοῖτο καὶ καθαρεῦοι βρώσεως, ὀπόση
ἐμψύχων, καὶ θυσίας· μὴ γὰρ αἰμάττειν τοὺς βω-
μους, ἀλλὰ ἢ μελιττοῦτα καὶ ὁ λιβανωτὸς καὶ τὸ ἐφυ-
2 μνῆσαι, φοιτᾶν ταῦτα τοῖς θεοῖς παρὰ τοῦ ἀνδρὸς
τούτου, γιννώσκειν τε, ὡς ἀσπάζονται τὰ τοιαῦτα οἱ
θεοὶ μᾶλλον ἢ τὰς ἑκατόμβας καὶ τὴν μάχαιραν ἐπὶ 10
τοῦ κανοῦ· ξυνεῖναι γὰρ δὴ τοῖς θεοῖς καὶ μανθά-
νειν παρ' αὐτῶν, ὅπη τοῖς ἀνθρώποις χαίρουσι καὶ
ὅπη ἄχθονται, περὶ τε φύσεως ἐκεῖθεν λέγειν· τοὺς
μὲν γὰρ ἄλλους τεκμαίρεσθαι τοῦ θείου καὶ δόξας
ἀνομοίους ἀλλήλαις περὶ αὐτοῦ δοξάζειν, ἑαυτῷ δὲ 15
τόν τε Ἀπόλλω ἦκειν ὁμολογοῦντα, ὡς αὐτὸς εἶη,
ξυνεῖναι δὲ καὶ μὴ ὁμολογοῦντας τὴν Ἀθηναῖν καὶ
τὰς Μούσας καὶ θεοὺς ἑτέρους, ὧν τὰ εἶδη καὶ τὰ
ὀνόματα οὐπω τοὺς ἀνθρώπους γιννώσκειν. καὶ ὁ

Κ.

I

τι ἀποφάναιτο ὁ Πυθαγόρας, νόμον τοῦτο οἱ ὁμιληταὶ ἤγοῦντο καὶ ἐτίμων αὐτὸν ὡς ἐκ Διὸς ἦκοντα, καὶ ἡ σιωπὴ δὲ ὑπὲρ τοῦ θείου σφίσιν ἐπήσκητο· πολλὰ γὰρ θεῖά τε καὶ ἀπόρρητα ἤκουον, ὧν κρατεῖν χαλεπὸν ἦν μὴ πρῶτον μαθοῦσιν, ὅτι καὶ τὸ σιωπᾶν λόγος. καὶ μὴν καὶ τὸν Ἀκραγαντῖνον Ἐμπεδοκλέα βαδίσαι φασὶ τὴν σοφίαν ταύτην. τὸ γὰρ

χαίρει, ἐγὼ δ' ὑμῖν θεὸς ἄμβροτος, οὐκέτι θνητός
καὶ

3

10 ἤδη γὰρ ποτ' ἐγὼ γενόμεν ἰσχυρὸν τε κόρος τε

2 καὶ ὁ ἐν Ὀλυμπίᾳ βουῆς, ὃν λέγεται πέμμα ποιησάμενος θῦσαι, τὰ Πυθαγόρου ἐπαινοῦντος εἶη ἄν. καὶ πλείω ἕτερα περὶ τῶν τὸν Πυθαγόρου τρόπον φιλοσοφησάντων ἱστοροῦσιν, ὧν οὐ προσήκει με νῦν
15 ἄπτεσθαι σπεύδοντα ἐπὶ τὸν λόγον, ὃν ἀποτελέσαι προὔθεμν· ἀδελφὰ γὰρ τούτοις ἐπιτηδεύσαντα Ἀπολλώνιον καὶ θεϊότερον ἢ ὁ Πυθαγόρας τῇ σοφίᾳ προσελθόντα τυραννίδων τε ὑπεράραντα καὶ γενόμενον κατὰ χρόνους οὔτ' ἀρχαίους οὔτ' αὖ νέους
20 οὔπω οἱ ἄνθρωποι γινώσκουσιν ἀπὸ τῆς ἀληθινῆς σοφίας, ἣν φιλοσόφως τε καὶ ὑγιᾶς ἐπήσκησεν, ἀλλ' ὁ μὲν τό, ὁ δὲ τὸ ἐπαινεῖ τοῦ ἀνδρός, οἱ δέ, ἐπειδὴ μάγοις Βαβυλωνίων καὶ Ἰνδῶν Βραχμᾶσι καὶ τοῖς ἐν Αἰγύπτῳ Γυμνοῖς συνεγένετο, μάγον ἠγοῦνται
25 αὐτὸν καὶ διαβάλλουσιν ὡς βιαίως σοφόν, κακῶς γινώσκοντες· Ἐμπεδοκλῆς τε γὰρ καὶ Πυθαγόρας αὐτὸς καὶ Δημόκριτος ὁμιλήσαντες μάγοις καὶ πολλὰ δαιμόνια εἰπόντες οὔπω ὑπήχθησαν τῇ τέχνῃ, Πλάτων τε βαδίσας ἐς Αἴγυπτον καὶ πολλὰ τῶν ἐκεῖ προ-
30 φητῶν τε καὶ ἱερῶν ἐγκαταμίξας τοῖς ἑαυτοῦ λόγοις καὶ καθάπερ ζωγράφος ἐσκιαγραφημένοις ἐπιβαλὼν χρώματα οὔπω μαγεύειν ἔδοξε καίτοι πλεῖστα ἄν-

4

θρώπων φθονηθεὶς ἐπὶ σοφίᾳ. οὐδὲ γὰρ τὸ προ-
 αισθέσθαι πολλὰ καὶ προγνώσκειν διαβάλλοι ἂν τὸν
 Ἀπολλώνιον ἐς τὴν σοφίαν ταύτην, ἢ διαβεβλήσεταιί
 γε καὶ Σωκράτης ἐφ' οἷς παρὰ τοῦ δαιμονίου προ-
 ερίγνωσκε καὶ Ἀναξαγόρας ἐφ' οἷς προὔλεγε· καίτοι 5
 τίς οὐκ οἶδε τὸν Ἀναξαγόραν Ὀλυμπίασι μὲν, ὅποτε
 ἤμιστα ἕε, παρελθόντα ὑπὸ κωδίῳ ἐς τὸ στάδιον
 ἐπὶ προορήσει ὄμβρου οἰκίαν τε, ὡς πεσεῖται, προ-
 ειπόντα μὴ ψεύσασθαι, πεσεῖν γάρ, νύκτα τε ὡς ἐξ
 ἡμέρας ἔσται καὶ ὡς λίθοι περὶ Αἰγὸς ποταμοὺς τοῦ 10
 οὐρανοῦ ἐκδοθήσονται, προαναφωνήσαντα ἀληθεῦ-
 σαι; καὶ σοφίᾳ ταῦτα τοῦ Ἀναξαγόρου προστιθέντες
 ἀφαιροῦνται τὸν Ἀπολλώνιον τὸ κατὰ σοφίαν προ-
 γινώσκειν καὶ φασιν, ὡς μάγῳ τέχνη ταῦτ' ἐπρατ-
 τεν. δοκεῖ οὖν μοι μὴ περιδεῖν τὴν τῶν πολλῶν 15
 ἄγνοιαν, ἀλλ' ἐξακριβῶσαι τὸν ἄνδρα τοῖς τε χρό-
 νοις, καθ' οὓς εἶπέ τι ἢ ἐπραξε, τοῖς τε τῆς σοφίας
 τρόποις, ὑφ' ὧν ἔψαυσε τοῦ δαιμονίου τε καὶ θεῖος
 νομισθῆναι. ξυνείλεκται δέ μοι τὰ μὲν ἐκ πόλεων,
 ὅποσαι αὐτοῦ ἦσαν, τὰ δὲ ἐξ ἱερῶν, ὅποσα ὑπ' αὐτοῦ 20
 ἐπανήχθη παραλελυμένα τοὺς θεσμοὺς ἤδη, τὰ δὲ
 ἔξ ὧν εἶπον ἕτεροι περὶ αὐτοῦ, τὰ δὲ ἐκ τῶν ἐκεί-
 νου ἐπιστολῶν. ἐπέστελλε δὲ βασιλεῦσι σοφισταῖς
 5 φιλοσόφοις Ἡλείοις Δελφοῖς Ἰνδοῖς Αἰγυπτίοις ὑπὲρ
 θεῶν ὑπὲρ ἐθνῶν ὑπὲρ ἡθῶν ὑπὲρ νόμων, παρ' οἷς 25
 ὅτι ἀμαρτάνοιτο, ἐπηνώρθου. τὰ δὲ ἀκριβέστερα
 ὧδε συνελεξάμην· ἐγένετο Δάμις ἀνὴρ οὐκ ἄσοφος ΠΙ
 τὴν ἀρχαίαν ποτὲ οἰκῶν Νῆνον· οὗτος τῷ Ἀπολ-
 λωνίῳ προσφιλοσοφήσας ἀποδημίας τε αὐτοῦ ἀνα-
 γέγραφεν, ὧν κοινωνῆσαι καὶ αὐτός φησι, καὶ γνώ- 30
 μας καὶ λόγους καὶ ὅποσα ἐς πρόγνωσιν εἶπε. καὶ
 προσήκων τις τῷ Δάμιδι τὰς δέλτους τῶν ὑπομνη-

μάτων τούτων οὐπω γινωσκομένας ἐς γνῶσιν ἤγα-
 γεν Ἰουλίᾳ τῇ βασιλίδι. μετέχοντι δέ μοι τοῦ περὶ
 αὐτὴν κύκλου — καὶ γὰρ τοὺς ῥητορικοὺς πάντας
 λόγους ἐπήγει καὶ ἠσπάζετο — μεταγράψαι τε προσ-
 5 ἔταξε τὰς διατριβὰς ταύτας καὶ τῆς ἀπαγγελίας αὐ-
 τῶν ἐπιμεληθῆναι, τῷ γὰρ Νινίῳ σαφῶς μὲν, οὐ
 μὴν δεξιῶς γε ἀπηγγέλλετο. ἐνέτυχον δὲ καὶ Μαξι-
 μου τοῦ Αἰγίεως βιβλίῳ ξυνειληφότι τὰ ἐν Αἰγαῖς
 Ἀπολλωνίου πάντα, καὶ διαθῆκαι δὲ τῷ Ἀπολλωνίῳ
 10 γεγράφαι, παρ' ὧν ὑπάρχει μαθεῖν, ὡς ὑποθειά-
 ζων τὴν φιλοσοφίαν ἐγένετο. οὐ γὰρ Μοιραγένοι γε 6
 προσεκτέον βιβλία μὲν ξυνθέντι ἐς Ἀπολλώνιον τέτ-
 ταρα, πολλὰ δὲ τῶν περὶ τὸν ἄνδρα ἀγνοήσαντι. ὡς
 μὲν οὖν ξυνήγαγον ταῦτα διεσπασμένα καὶ ὡς ἐπε-
 15 μελήθην τοῦ ξυνθεῖναι αὐτά, εἴρηκα, ἐχέτω δὲ ὁ λό-
 γος τῷ τε ἀνδρὶ τιμὴν, ἐς ὃν ξυγγέγραπται, τοῖς τε
 φιλομαθεστέροις ὠφέλειαν· ἢ γὰρ ἂν μάθοιεν, ἂ
 μήπω γινώσκουσιν.

IV

Ἀπολλωνίῳ τοίνυν πατὴρ μὲν ἦν Τύανα πόλις
 20 Ἑλλάδος ἐν τῷ Καππαδοκῶν ἔθνει, πατὴρ δὲ ὁμώνυ-
 μος, γένος ἀρχαίου καὶ τῶν οἰκιστῶν ἀνημμένον,
 πλοῦτος ὑπὲρ τοὺς ἐκεῖ, τὸ δὲ ἔθνος βαθύ. κνούση
 δὲ αὐτὸν τῇ μητρὶ φάσμα ἦλθεν Αἰγυπτίου δαίμονος
 ὁ Πρωτεύς ὁ παρὰ τῷ Ὀμήρῳ ἐξαλλάττων· ἢ δὲ
 25 οὐδὲν δεῖσασα ἤρετο αὐτόν, τί ἀποκυήσοι· ὁ δὲ
 „ἐμέ“ εἶπε. „σὺ δὲ τίς;“ εἰπούσης „Πρωτεύς“ ἔφη
 „ὁ Αἰγύπιος θεός“. ὅστις μὲν δὴ τὴν σοφίαν ὁ
 Πρωτεύς ἐγένετο, τί ἂν ἐξηγοίμην τοῖς γε ἀκούουσι
 τῶν ποιητῶν, ὡς ποικίλος τε ἦν καὶ ἄλλοτε ἄλλος καὶ
 30 κρείττων τοῦ ἄλῶναι, γινώσκειν τε ὡς ἐδόκει καὶ
 προγινώσκειν πάντα; καὶ μεμνησθαι χρὴ τοῦ Πρω-
 τέως, μάλιστα ἐπειδὴν προϊὼν ὁ λόγος δεικνύη τὸν

ἄνδρα πλείω μὲν ἢ ὁ Πρωτεύς προγνόντα, πολλῶν
 δὲ ἀπόρων τε καὶ ἀμηχάνων κρείττω γενόμενον ἐν
 αὐτῷ μάλιστα τῷ ἀπειληθῆναι. τεχθῆναι δὲ ἐν λει- V
 μῶνι λέγεται, πρὸς ᾧ νῦν τὸ ἱερόν αὐτῷ ἐκπεπύνη-
 ται. καὶ μηδὲ ὁ τρόπος ἀγνοεῖσθω, ὃν ἀπετέχθη· 5
 ἀγούση γὰρ τῇ μητρὶ τόκου ὥραν ὄναρ ἐγένετο βα-
 7 δίσαι ἐς τὸν λειμῶνα καὶ ἄνθη κείραι, καὶ δῆτα ἀφι-
 κομένη αἱ μὲν δμῶαί προσεῖχον τοῖς ἄνθεσιν ἐσκε-
 δασμένοι κατὰ τὸν λειμῶνα, αὐτὴ δὲ ἐς ὕπνον
 ἀπήχθη κλιθεῖσα ἐν τῇ πόᾳ. κύκνοι τοίνυν, οὓς ὁ 10
 λειμῶν ἔβροσκε, χορὸν ἐστήσαντο περὶ αὐτὴν καθεύ-
 δουσιν, καὶ τὰς πτέρυγας, ὥσπερ εἰώθασιν, ἄραντες
 ἀθρόον ἤχησαν, καὶ γὰρ τι καὶ ξεφύρου ἦν ἐν τῷ
 λειμῶνι, ἣ δὲ ἐξέθερέ τε ὑπὸ τῆς ῥῆθης καὶ ἀπέτε-
 κεν, ἱκανὴ δὲ πᾶσα ἐκπληξίς μαιεύσασθαι καὶ πρὸ 15
 τῆς ὥρας. οἱ δὲ ἐγγώριοί φασιν, ὡς ὁμοῦ τε τίκτοιο
 καὶ σκηπτὸς ἐν τῇ γῆ πεσεῖσθαι δοκῶν ἐμμετεωρι-
 σθείη τῷ αἰθέρι καὶ ἀφανισθείη ἄνω, τό, οἴμαι, ἐκ-
 φανὲς καὶ ὑπὲρ πάντα τὰ ἐν τῇ γῆ καὶ τὸ ἀγχοῦ
 θεῶν καὶ ὁπόσα ὅδε ὁ ἀνὴρ ἐγένετο, φαίνοντες οἱ 20
 θεοὶ καὶ προσημαίνοντες. ἔστι δὲ τι περὶ Τύανα VI
 ὕδωρ Ὀρκίου Διός, ὡς φασι, καλοῦσι δὲ αὐτὸ Ἀσβα-
 μαῖον, οὗ πηγὴ ἀναδίδεται ψυχρὰ, παφλάζει δέ,
 ὥσπερ ὁ θερμαινόμενος λέβης. τοῦτο εὐόρκους μὲν
 ἴλεών τε καὶ ἠδὺ ὕδωρ, ἐπιόρκους δὲ παρὰ πόδας ἣ 25 4
 δίκη· ἀποσκήπτει γὰρ καὶ ἐς ὀφθαλμοὺς καὶ ἐς χεῖ-
 ρας καὶ ἐς πόδας, καὶ ὑδέροις ἀλίσκονται καὶ φθόαις,
 καὶ οὐδ' ἀπελθεῖν δυνατόν, ἀλλ' αὐτόθι ἔχονται
 καὶ ὀλοφύρονται πρὸς τῷ ὕδατι ὁμολογοῦντες ἃ ἐπι-
 ὠρκησαν· οἱ μὲν δὲ ἐγγώριοί φασι παῖδα τοῦ Διός 30
 τὸν Ἀπολλώνιον γεγονέναι, ὁ δ' ἀνὴρ Ἀπολλωνίου
 ἑαυτὸν καλεῖ.

VII

Προϊὼν δὲ ἐς ἡλικίαν, ἐν ἧ γράμματα, μνήμης
 τε ἰσχὺν ἐδήλου καὶ μελέτης κράτος, καὶ ἡ γλῶττα 8
 Ἀττικῶς εἶχεν, οὐδ' ἀπήχθη τὴν φωνὴν ὑπὸ τοῦ
 ἔθνους, ὀφθαλμοὶ τε πάντες ἐς αὐτὸν ἐφέροντο, καὶ
 5 γὰρ περιβλεπτός ἦν τὴν ὥραν. γεγονότα δὲ αὐτὸν
 ἔτη τεσσαρεσκαίδεκα ἄγει ἐς Ταρσοὺς ὁ πατὴρ παρ'
 Εὐθύδημον τὸν ἐκ Φοινίκης. ὁ δὲ Εὐθύδημος ῥήτωρ
 τε ἀγαθὸς ἦν καὶ ἐπαίδευε τοῦτον, ὁ δὲ τοῦ μὲν δι-
 δασκάλου εἶχετο, τὸ δὲ τῆς πόλεως ἦθος ἄτοπὸν τε
 10 ἠγεῖτο καὶ οὐ χρηστὸν ἐμφιλοσοφῆσαι, τρυφῆς τε
 γὰρ οὐδαμοῦ μᾶλλον ἄπτονται σκωπτόλαι τε καὶ
 ὑβρισταὶ πάντες καὶ δεδώκασι τῇ ὀθόνη μᾶλλον ἢ
 τῇ σοφίᾳ Ἀθηναῖοι, ποταμὸς τε αὐτοὺς διαρρεῖ Κύ-
 δνος, ᾧ παρακάθηνται, καθάπερ τῶν ὄρνιθων οἱ
 15 ὑγροί. τότοι „παύσασθε μεθύοντες τῷ ὕδατι“
 Ἀπολλωνίῳ πρὸς αὐτοὺς ἐν ἐπιστολῇ εἴρηται. με-
 θίστησιν οὖν τὸν διδάσκαλον δεηθεὶς τοῦ πατρὸς ἐς
 Αἰγὰς τὰς πλησίον, ἐν αἷς ἡσυχία τε πρόσφορος τῷ
 φιλοσοφῆσόντι καὶ σπουδαὶ νεανικώτεραι καὶ ἱερὸν
 20 Ἀσκληπιοῦ καὶ ὁ Ἀσκληπιὸς αὐτὸς ἐπίδηλος τοῖς
 ἀνθρώποις. ἐνταῦθα ξυνεφιλοσόφουν μὲν αὐτῷ Πλα-
 τῶνειοί τε καὶ Χρυσίππειοι καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ περιπά-
 του, διήκουε δὲ καὶ τῶν Ἐπικούρου λόγων, οὐδὲ γὰρ
 τούτους ἀπεσπούδαξε, τοὺς δὲ γε Πυθαγορείους ἀρ- 9
 25 ρήτω τινὶ σοφίᾳ ξυνέλαβε· διδάσκαλος μὲν γὰρ ἦν
 αὐτῷ τῶν Πυθαγόρου λόγων οὐ πάνυ σπουδαῖος,
 οὐδὲ ἐνεργῶ τῇ φιλοσοφίᾳ χρώμενος, γαστρός τε γὰρ
 ἦττων ἦν καὶ ἀφροδισίων καὶ κατὰ τὸν Ἐπίκουρον
 ἐσχημάτιστο· ἦν δὲ οὗτος Εὐξενος ὁ ἐξ Ἡρακλείας
 30 τοῦ Πόντου, τὰς δὲ Πυθαγόρου δόξας ἐγίνωσκεν,
 ὥσπερ οἱ ὄρνιθες ἃ μανθάνουσι παρὰ τῶν ἀνθρώ-
 πων, τὸ γὰρ „χαῖρε“ καὶ τὸ „εὖ πράττε“ καὶ τὸ

„Ζεὺς ἴλεως“ καὶ τὰ τοιαῦτα οἱ ὄρνιθες εὐχονται οὔτε εἰδότες ὅ τι λέγουσιν οὔτε διακείμενοι πρὸς τοὺς ἀνθρώπους, ἀλλὰ ἐρρουθμισμένοι τὴν γλῶτταν· ὁ δέ, ὡσπερ οἱ νέοι τῶν ἀετῶν ἐν ἀπαλῷ μὲν τῷ περῷ παραπέτονται τοῖς γειναμένοις αὐτοὺς μελε-⁵ τώμενοι ὑπ’ αὐτῶν τὴν πτῆσιν, ἐπειδὴν δὲ αἰρεσθαι δυννηθῶσιν, ὑπερπέτονται τοὺς γυνέας ἄλλως τε καὶ λίχνους αἰσθωνται καὶ κνίσσης ἔνεκα πρὸς τῇ γῆ πε-
 τομένους, οὕτω καὶ ὁ Ἀπολλώνιος προσεῖχε τε τῷ Εὐξένῳ παῖς ἔτι καὶ ἤγετο ὑπ’ αὐτοῦ βαίνων ἐπὶ¹⁰ ⁵ τοῦ λόγου, προελθὼν δὲ ἐς ἔτος δέκατον καὶ ἕκτον ὤρμησεν ἐπὶ τὸν τοῦ Πυθαγόρου βίον, περωθεὶς ἐπ’ αὐτὸν ὑπό τινος κρείττονος. οὐ μὴν τόν γε Εὐξενον ἐπαύσατο ἀγαπῶν, ἀλλ’ ἐξαιτήσας αὐτῷ προ-
 άστειον παρὰ τοῦ πατρός, ἐν ᾧ κῆποι τε ἀπαλοὶ¹⁵ ἦσαν καὶ πηγαί, „σὺ μὲν ζῆθι τὸν σεαυτοῦ τρόπον“ ἔφη „ἐγὼ δὲ τὸν Πυθαγόρου ζήσομαι“. ἠγουμένου ^{VIII} δὲ αὐτὸν τοῦ Εὐξένου μεγάλης διανοίας ἄπτεσθαι καὶ ἐρομένου, ὁπόθεν ἄρξοιτο „ὄθεν περ οἱ ἰατροί“, ἔφη „καὶ γὰρ ἐκεῖνοι καθαίροντες τὰς γαστέρας τοὺς²⁰ μὲν οὐδὲ νοσεῖν ἐῶσι, τοὺς δὲ ἰῶνται.“ καὶ εἰπὼν
¹⁰ τοῦτο τὰς μὲν ἐμψύχους βρώσεις ὡς οὔτε καθαρὰς καὶ τὸν νοῦν παχυνούσας παρητήσατο, τραγήματα δὲ καὶ λάχανα ἐσπεῖτο, καθαρὰ εἶναι φάσκων, ὅποσα ἢ γῆ αὐτῇ δίδωσι, καὶ τὸν οἶνον καθαρὸν μὲν ἔφα-²⁵ σκεν εἶναι πῶμα ἐκ φυτοῦ οὕτως ἡμέρου τοῖς ἀνθρώ-
 ποις ἤκουτα, ἐναντιοῦσθαι δὲ τῇ τοῦ νοῦ συστάσει διαδολοῦντα τὸν ἐν τῇ ψυχῇ αἰθέρα. μετὰ δὲ τὴν κάθαρσιν τῆς γαστρὸς τοιαύτην γενομένην ἀνυπο-
 δησίαν τε ποιεῖται κόσμημα καὶ λίνου ἐσθῆτα ἀμπ-³⁰ ἰσχεται παραιτησάμενος τὴν ἀπὸ τῶν ζώων, ἀνῆκέ τε τὴν κόμην καὶ ἐν τῷ ἰερῷ ἔζη. ἐκπεπληγμένων

δὲ αὐτὸν τῶν περὶ τὸ ἱερόν καὶ τοῦ Ἀσκληπιοῦ ποτε πρὸς τὸν ἱερέα φήσαντος, ὡς χαίροι θεραπεύων τοὺς νοσοῦντας ὑπὸ Ἀπολλωνίῳ μάρτυρι, ξυνήεσαν ἐς τὰς Αἰγὰς ἐφ' ἱστορίᾳ Κίλικές τε αὐτοὶ καὶ οἱ πέριξ, ὅ
 5 τε Κιλικίος λόγος ποῖ τρέχεις; ἢ ἐπὶ τὸν ἔφηβον; ἐπ' ἐκείνῳ τε ἐλέγετο καὶ παροιμιώδη τιμὴν ἔσχευ.

- IX Ἄξιον δὲ μηδὲ τὰ ἐν τῷ ἱερῷ παρελθεῖν βίον γε ἀφηγούμενον ἀνδρός, ὅς καὶ τοῖς θεοῖς ἦν ἐν
 10 λόγῳ· μειράκιον γὰρ δὴ Ἀσσύριον παρὰ τὸν Ἀσκληπιὸν ἦκον ἐτρέφα νοσοῦν καὶ ἐν πότοις ἔζη, μᾶλλον δὲ ἀπέθνησκεν· ὑδέρῳ δὲ ἄρα εἴχετο καὶ μέθη χαίρου ἀύχμοῦ ἠμέλει. ἠμελεῖτο δὴ ὑπὸ τοῦ Ἀσκληπιοῦ διὰ ταῦτα καὶ οὐδὲ ὄναρ αὐτῷ ἐφοίτα. ἐπιμεμφο-
 15 μένῳ δὲ ταῦτα ἐπιστάς ὁ θεὸς „εἰ Ἀπολλωνίῳ“ ἔφη „διαλέγοιο, ῥάων ἔση“. προσελθὼν οὖν τῷ Ἀπολλωνίῳ „τί ἂν“ ἔφη „τῆς σῆς σοφίας ἐγὼ ἀπολαύσαιμι; κελεύει γάρ με ὁ Ἀσκληπιὸς συνεῖναί σοι.“ „ὄ“ ἢ δ' ὅς „ἔσται σοι πρὸς τὰ παρόντα πολλοῦ
 20 ἄξιον· ὑγείας γάρ που δέη;“ „νὴ Δί“ εἶπεν „ἦν 11 γε ὁ Ἀσκληπιὸς ἐπαγγέλλεται μὲν, οὐ δίδωσι δέ.“ „εὐφήμει“, ἔφη „τοῖς γὰρ βουλομένοις δίδωσι, σὺ δὲ ἐναντία τῇ νόσῳ πράττεις, τρυφῇ γὰρ διδούς ὀψοφαγίαν ἐπεσάγεις ὑγροῖς καὶ διεφθορόσι τοῖς σπλάγγ-
 25 χνοῖς καὶ ὕδατι ἐπαντλεῖς πηλόν.“ ταυτὶ μὲν σαφέστερα, οἶμαι, τῆς Ἡρακλείτου σοφίας ἐχρησμάδει· ὁ μὲν γὰρ δεῖσθαι ἔφη τοῦ ποιήσαντος ἐξ ἐπομβρίας ἀύχμον, ἐσελθόντος αὐτὸν τουτουὶ τοῦ πάθους, οὐκ εὐξύνετ' ἀποφάσει λέγων, οὐδὲ δῆλα, ὁ δ' ἤγαγεν ἐς
 30 ὑγίειαν τὸ μειράκιον τὰ σοφὰ σαφῶς ἐρμηνεύσας.
- X ἰδὼν δὲ ἀθρόον ποτὲ ἐν τῷ βωμῷ αἶμα καὶ διακείμενα ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τὰ ἱερὰ τεθυμένους τε βοῦς

Αἰγυπτίους καὶ σῦς μεγάλους, καὶ τὰ μὲν δέροντας
 αὐτούς, τὰ δὲ κόπτοντας, χρυσίδας τε ἀνακειμένας
 δύο καὶ λίθους ἐν αὐταῖς τῶν ἰνδικωτάτων καὶ θαυ-
 μασίων, προσελθὼν τῷ ἱερεῖ „τί ταῦτα;“ ἔφη „λαμ-
 πρῶς γὰρ τις χαρίζεται τῷ θεῷ“. ὁ δὲ „θαυμάση“⁵
 ἔφη „μᾶλλον, ὅτι μήτε ἱκετεύσας ποτὲ ἐνταῦθα μήτε
 διατρίψας, ὃν οἱ ἄλλοι χρόνον, μήτε ὑγιάνας πω-
 παρὰ τοῦ θεοῦ, μηδ’ ἄπερ αἰτήσων ἤλθεν ἔχων,
 χθὲς γὰρ δὴ ἀφιγμένῳ ἔοικεν, ὁ δ’ οὕτως ἀφθόνως
 θύει. φησὶ δὲ πλείω μὲν θύσειν, πλείω δὲ ἀναθή-¹⁰
 σειν, εἰ πρόσοιτο αὐτὸν ὁ Ἀσκληπιός. ἔστι δὲ τῶν
 πλουσιωτάτων· κέκτηται γοῦν ἐν Κιλικίᾳ βίον πλείω⁶
 ἢ Κίλικες ὁμοῦ πάντες· ἱκετεύει δὲ τὸν θεὸν ἀπο-
 δοῦναί οἱ τὸν ἕτερον τῶν ὀφθαλμῶν ἐξερρηκότεα.“
 ὁ δὲ Ἀπολλώνιος, ὥσπερ γεγηρακῶς εἰώθει, τοὺς¹⁵
 ὀφθαλμοὺς ἐς τὴν γῆν στήσας „τί δὲ ὄνομα αὐτῷ;“
 ἤρετο. ἐπεὶ δὲ ἤκουσε „δοκεῖ μοι,“ ἔφη „ὦ ἱερεῦ,
 τὸν ἄνθρωπον τοῦτον μὴ προσδέχεσθαι τῷ ἱερῷ,
 μαρὸς γὰρ τις ἦκει καὶ κεχρομένος οὐκ ἐπὶ χρηστοῖς
 τῷ πάθει, καὶ αὐτὸ δὲ τὸ πρὶν εὐρέσθαι τι παρὰ τοῦ²⁰
 θεοῦ πολυτελῶς θύειν οὐ θύοντός ἐστιν, ἀλλ’ ἐαυ-
 τὸν παραιτουμένου σχετλίων τε καὶ χαλεπῶν ἔργων.“
 ταῦτα μὲν ὁ Ἀπολλώνιος. ὁ δ’ Ἀσκληπιὸς ἐπιστὰς
 νύκτωρ τῷ ἱερεῖ „ἀπίτω“ ἔφη „ὁ δεῖνα τὰ ἑαυτοῦ
 ἔχων, ἄξιός γάρ μιν τὸν ἕτερον τῶν ὀφθαλμῶν²⁵
 ἔχειν.“ ἀναμανθάνων οὖν ὁ ἱερεὺς τὸν ἄνθρωπον,
¹² γυνὴ μὲν τῷ Κίλικι τούτῳ ἐγγερόναι θυγατέρα ἔχουσα
 προτέρων γάμων, ὁ δὲ ἦρα τῆς κόρης καὶ ἀκολάστως
 εἶχε ξυνην τε οὐδ’ ὡς λαθεῖν· ἐπιστᾶσα γὰρ ἢ μή-
 τηρ τῇ εὐνή τῆς μὲν ἄμφω, τοῦ δὲ τὸν ἕτερον τῶν³⁰
 ὀφθαλμῶν ἐξέκοψεν ἐναράξασα τὰς περόνας. τό
 γε μὴν θύοντας ἢ ἀνατιθέντας μὴ ὑπερβάλλειν τὸ

μέτριον ὥδε αὐτῷ ἐφιλοσοφεῖτο· πλειόνων γὰρ ποτε
 ξυνεληλυθότων ἐς τὸ ἱερὸν ἄρτι ἐξεληλαμένου τοῦ
 Κίλικος ἦρετο τὸν ἱερέα οὕτως· „ἄρα“ ἔφη „οἱ
 θεοὶ δίκαιοι;“ „δικαιοτάτοι μὲν οὖν“ εἶπε. „τί δέ;
 5 ξυνετοί;“ „καὶ τί“ ἔφη „ξυνετώτερον τοῦ θείου;“
 „τὰ δὲ τῶν ἀνθρώπων ἴσασιν, ἢ ἄπειροι αὐτῶν
 εἶσι;“ „καὶ μὴν τοῦτ’“ ἔφη „πλεονεκτοῦσι μάλιστα
 οἱ θεοὶ τῶν ἀνθρώπων, ὅτι οἱ μὲν ὑπ’ ἀσθενείας
 οὐδὲ τὰ ἑαυτῶν ἴσασιν, τοῖς δὲ γινώσκουσιν ὑπάρχει
 10 τὰ ἐκείνων τε καὶ τὰ αὐτῶν.“ „πάντα“ ἔφη „ἄριστα,
 ὦ ἱερεῦ, καὶ ἀληθέστατα. ἐπεὶ τοίνυν πάντα γινώ-
 σκουσι, δοκεῖ μοι τὸν ἦκοντα ἐς θεοῦ καὶ χρηστὰ
 ἑαυτῷ ξυνειδόμενα τοιάνδε εὐχὴν εὐχεσθαι· ὦ θεοί,
 15 δοίητέ μοι τὰ ὀφειλόμενα· ὀφείλεται γὰρ πού, ὦ
 ἱερεῦ, τοῖς μὲν ὀσίοις τὰ ἀγαθὰ, τοῖς δὲ φαύλοις
 τὰναντία, καὶ οἱ θεοὶ οὖν εὖ ποιοῦντες, ὃν μὲν ἂν
 ὑγιᾶ τε καὶ ἄτροπον κακίας εὖρωσι, πέμπουσι δὴπου
 στεφανώσαντες οὐ χρυσοῖς στεφάνοις, ἀλλ’ ἀγαθοῖς
 20 πᾶσιν, ὃν δ’ ἂν κατεστιγμένον ἴδωσι καὶ διεφθορότα,
 καταλείπουσι τῇ δίκῃ, τοσοῦτον αὐτοῖς ἐπιμηνίσαν-
 τες, ὅσον ἐτόλμησαν καὶ ἱερὰ ἐσφοιτᾶν μὴ καθαρὸν
 ὄντες.“ καὶ ἅμα ἐς τὸν Ἀσκληπιὸν βλέψας „φιλοσο-
 φεῖς,“ ἔφη „ὦ Ἀσκληπιέ, τὴν ἄρρητόν τε καὶ συγ-
 γενῆσαν τῷ φιλοσοφίαν μὴ συγχωρῶν τοῖς φαύλοις
 25 δεῦρο ἦκειν, μὴδ’ ἂν πάντα σοι τὰ ἀπὸ Ἰνδῶν καὶ
 Σαρδῶων ξυμφέρωσιν· οὐ γὰρ τιμῶντες τὸ θεῖον 13
 θύουσιν ταῦτα καὶ ἀνάπτουσιν, ἀλλ’ ὠνούμενοι τὴν
 δίκην, ἣν οὐ συγχωρεῖτε αὐτοῖς δικαιοτάτοι ὄντες.“
 πολλὰ τοιαῦτα ἐν τῷ ἱερῷ ἐφιλοσόφει ἐν ἐφήβῳ ἔτι.
 XII 30 κακεῖνα τῆς ἐν Αἰγαῖς διατριβῆς· Κιλίκων ἦρχεν
 ὑβριστῆς ἄνθρωπος καὶ κακὸς τὰ ἐρωτικά· ἐς τοῦ-
 τον ἦλθε λόγος τῆς τοῦ Ἀπολλωνίου ὥρας, ὁ δὲ

ἐρρωσθαι φράσας οἷς ἔπραττεν, ἐν Ταρσοῖς δὲ ἄρα ἀγορὰν ἤγεεν, ἐξωρμήθη ἐς τὰς Αἰγὰς νοσεῖν τε ἑαυτὸν φήσας καὶ τοῦ Ἀσκληπιοῦ δεῖσθαι, καὶ προσελθὼν τῷ Ἀπολλωνίῳ βαδίζοντι ἰδίᾳ „σύστησόν με“ ἔφη „τῷ θεῷ“. ὁ δὲ ὑπολαβὼν „καὶ τί σοι δεῖ τοῦ 5 συστήσοντος“, εἶπεν „εἰ χρηστὸς εἶ; τοὺς γὰρ σπουδαίους οἱ θεοὶ καὶ ἄνευ τῶν προξενούντων ἀσπάζονται.“ „ὅτι νῆ Δί“, ἔφη „Ἀπολλώνιε, σὲ μὲν ὁ θεὸς πεποιήται ξένον, ἐμὲ δὲ οὐπω“. „ἀλλὰ κάμου“ ἔφη „καλοκαγαθία προὔξενησεν, ἢ χρώμενος, ὡς 10 δυνατὸν νέω, θεράπων τέ εἰμι τοῦ Ἀσκληπιοῦ καὶ ἑταῖρος· εἰ δὲ καὶ σοὶ καλοκαγαθίας μέλει, χώρει θαρρῶν παρὰ τὸν θεὸν καὶ εὐχου, ὅ τι ἐθέλεις.“ „νῆ Δί“, „εἶπεν „ἦν σοί γε προτέρω εὐξωμαι.“ „καὶ τί“ ἔφη „ἐμοὶ εὐξῆ;“ ὁ δὲ ἢ δ’ ὅς „εὐχεσθαι 15 δεῖ τοῖς καλοῖς· εὐχόμεθα δὲ αὐτοῖς κοινωνεῖν τοῦ κάλλους καὶ μὴ φθονεῖν τῆς ὥρας.“ ἔλεγε δὲ ταῦτα 7 ὑποθρύπτων ἑαυτὸν καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑγραίνων 14 καὶ τί γὰρ οὐχ ἐλίττων τῶν οὕτως ἀσελγῶν τε καὶ ἐπιρρήτων; ὁ δὲ ταυρηδὸν ὑποβλέψας αὐτὸν „μαίνῃ“, 20 ἔφη „ὦ κάθαρμα.“ τοῦ δ’ οὐ μόνον πρὸς ὄργην ταῦτα ἀκούσαντος, ἀλλὰ καὶ ἀπειλήσαντος, ὡς ἀπόκοψοι αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν, καταγελάσας ὁ Ἀπολλώνιος „ὦ ἢ δεῖνα ἡμέρα“ ἀνεβόησε· τρίτη δὲ ἄρα ἦν ἀπ’ ἐκείνης, ἐν ἣ ἡμίμοι κατὰ τὴν ὁδὸν ἀπέκτειναν 25 τὸν ὑβριστὴν ἐκεῖνον, ὡς ξὺν Ἀρχελάῳ τῷ Καππαδοκίας βασιλεῖ νεώτερα ἐπὶ Ῥωμαίους πράττοντα. ταῦτα καὶ πολλὰ τοιαῦτα Μαξίμῳ τῷ Αἰγιεῖ ξυγγέγραπται, ἠξιώθη δὲ καὶ βασιλείων ἐπιστολῶν οὗτος εὐδοκιμῶν τὴν φωνήν. 30

Ἐπεὶ δὲ τεθνεῶτα τὸν πατέρα ἤκουσεν, ἔδραμεν XIII ἐς τὰ Τύανα, κάκεινον μὲν ταῖς ἑαυτοῦ χερσὶν ἔθαψε

πρὸς τῷ τῆς μητρὸς σήματι, ἐτεθνήκει δὲ κακείνη
 οὐ πάλαι, τὴν δὲ οὐσίαν λαμπρὰν οὖσαν διέλαχε
 πρὸς τὸν ἀδελφὸν ἀκόλαστόν τε καὶ φιλοπότην ὄντα.
 καὶ τῷ μὲν τρίτου τε καὶ εἰκοστὸν ἦν ἔτος καὶ ἡλικία
 5 οἷα μὴ ἐπιτροπεύεσθαι, ὁ δ' αὖ εἰκοσι γηγόνει καὶ
 οἱ νόμοι αὐτὸν ὑπεῖχον τοῖς ἐπιτρόποις. διατρέψας
 οὖν ἐν Αἰγαῖς πάλιν καὶ τὸ ἱερὸν Λύκειόν τε ἀπο-
 φήνας καὶ Ἀκαδημίαν, φιλοσοφίας γὰρ ἠχῶ πάσης
 ἐν αὐτῷ ἦν, ἐπανῆλθεν ἐς τὰ Τύανα ἀνὴρ ἤδη καὶ
 10 κύριος τῶν ἑαυτοῦ, εἰπόντος δὲ πρὸς αὐτόν τινος,
 ὡς σωφρονίσει τὸν ἀδελφὸν προσήκοι αὐτῷ καὶ με-
 ταβαλεῖν τοῦ τρόπου, „τουτὶ μὲν θρασὺ“ ἔφη „δόξει, 15
 πρεσβύτερον γὰρ νέος πῶς ἂν σωφρονίζοιμι; ὡς δέ
 μοι δυνατόν, ἰάσομαι αὐτὸν τουτωνὶ τῶν παθῶν.“
 15 δίδωσι δὴ αὐτῷ τὴν ἡμίσειαν τῆς ἑαυτοῦ μοίρας,
 τὸν μὲν πλειόνων δεῖσθαι φήσας, ἑαυτὸν δὲ ὀλίγων,
 ἐφιστὰς δὲ αὐτὸν καὶ σοφῶς ὑπαγόμενος ἐς τὸ σω-
 φρονίζοντι πείθεσθαι „ὁ μὲν πατήρ“ ἔφη „μεθέστη-
 κεν, ὃς ἐπαίδευέ τε ἡμᾶς καὶ ἐνουθέτει, λοιπὸς δὲ
 20 σὺ ἐμοὶ καὶ σοὶ δήπου ἐγώ· εἴτ' οὖν ἐγώ τι ἄμαρ-
 τάνοιμι, σύμβουλος γίγνου καὶ ἰῶ τὰμά, εἴτ' αὐτός
 τι ἄμαρτάνοις, ἀνέχου διδάσκοντος.“ κακείνον μὲν,
 ὥσπερ οἱ καταψῶντες τοὺς δυσηλίους τε καὶ μὴ
 εὐαγῶγους τῶν ἵππων, ἐς πειθῶ ἤγαγε καὶ μετερ-
 25 ρύθμισε τῶν ἄμαρτημάτων πολλῶν ὄντων, καὶ γὰρ
 κύβων ἤττητο καὶ οἴνου καὶ ἐφ' ἑταίρας ἐκώμαζεν
 ἐπαιρούσης αὐτὸν κόμης, ἣν καὶ βαφαῖς ἤσκει, σο-
 βῶν τε καὶ ἄνω βαίνων. ἐπεὶ δὲ καὶ τὰ πρὸς τὸν
 ἀδελφὸν αὐτῷ εὖ εἶχεν, ἐπὶ τοὺς ἄλλους ἤδη συγγε-
 30 νεῖς ἐτρέπετο καὶ τοὺς δεομένους σφῶν ἀνεκτήσατο
 τῇ λοιπῇ οὐσίᾳ μικρὰ ἑαυτῷ ὑπολιπόμενος, ὅτε δὴ
 τὸν μὲν Κλαζομένιον Ἀναξαγόραν ἀγέλαις τε καὶ

μήλοις τὰ ἑαυτοῦ ἀνέντα προβάτοις ἔφη μᾶλλον ἢ ἀνθρώποις φιλοσοφῆσαι, τὸν δὲ Θηβαῖον Κράτητα καταποντώσαντα τὴν οὐσίαν οὔτε ἀνθρώποις γενέσθαι ἐπιτήδειον οὔτε προβάτοις. εὐδοκίμησαντος δὲ τοῦ Πυθαγόρου ἐπὶ τῷ λόγῳ, ὃν ἔλεγε περὶ τοῦ μὴ⁵ δεῖν παρ' ἄλλην ἰέναι γυναῖκα ἢ τὴν ἑαυτοῦ, τουτὶ μὲν ἑτέροις ἔφη ὑπὸ Πυθαγόρου προειρηθῆναι, αὐτὸς δὲ μήτ' ἂν γῆμαι μήτ' ἂν ἐς ὀμιλίαν ἀφικέσθαι ποτὲ¹⁶ ἀφροδισίων, ὑπερβαλλόμενος καὶ τὸ τοῦ Σοφοκλέους· ὁ μὲν γὰρ λυττῶντα ἔφη καὶ ἄγριον δεσπότην ἀπο-¹⁰φυγεῖν ἐς γῆρας ἐλθῶν, ὁ δ' ὑπ' ἀρετῆς τε καὶ σωφροσύνης οὐδ' ἐν μειρακίῳ ἠττήθη τούτου, ἀλλὰ καὶ⁸ νέος ὢν καὶ τὸ σῶμα ἐρωμένος ἐκράτει τε καὶ λυττῶντος ἐδέσποξεν. ἀλλ' ὅμως συκοφαντοῦσί τινες ἐπὶ ἀφροδισίοις αὐτόν, ὡς διαμαρτία ἐρωτικῆ¹⁵ χρησάμενον καὶ διὰ τοῦτο ἀπειναντίσαντα ἐς τὸ Σκυθῶν ἔθνος, ὃς οὔτε ἐφοίτησέ ποτε ἐς Σκύθας οὔτε ἐς ἐρωτικά πάθη ἀπηνέχθη· οὔκουν οὐδὲ Εὐφράτης ποτὲ ἐσυκοφάντησεν ἐπὶ ἀφροδισίοις τὸν ἄνδρα, καίτοι ψευδῆ γράμματα κατ' αὐτοῦ ξυνθείς, ὡς ἐν²⁰ τοῖς περὶ Εὐφράτου λόγοις δεῖξομεν, διεφέρετο δὲ πρὸς τὸν Ἀπολλώνιον, ἐπειδὴ πάνθ' ὑπὲρ χρημάτων αὐτόν πράττοντα ἐπέκοπτεν οὗτος καὶ ἀπῆγε τοῦ χρηματίζεσθαι τε καὶ τὴν σοφίαν καπηλεύειν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἐς τοὺς αὐτῶν χρόνους ἀναβεβλή-²⁵σθω μοι.

Ἐρομένου δὲ ποτε τὸν Ἀπολλώνιον τοῦ Εὐξέ-^{XIV}νου, τί δῆτα οὐ ξυγγράφοι καίτοι γενναίως δοξάζων καὶ ἀπαγγελία χρώμενος δοκίμῳ καὶ ἐγηγερομένῳ „ὄτι“ ἔφη „οὔπω ἐσιώπησα.“ καὶ ἐνθὲνδε ἀρξάμε-³⁰νος σιωπᾶν ᾤθη δεῖν, καὶ τὴν μὲν φωνὴν κατεῖχεν, οἱ δ' ὀφθαλμοὶ καὶ ὁ νοῦς πλεῖστα μὲν ἀνεγίγνωσκον,

πλείστα δὲ ἐς μνήμην ἀνελέγοντο· τό τοι μνημονι-
 κὸν ἑκατοντούτης γενόμενος καὶ ὑπὲρ τὸν Σιμωνίδην
 ἔρωτο, καὶ ὕμνος αὐτῷ τις ἐς τὴν μνημοσύνην
 ἦδετο, ἐν ᾧ πάντα μὲν ὑπὸ τοῦ χρόνου μαραίνεσθαι 17
 5 φησιν, αὐτόν γε μὴν τὸν χρόνον ἀγήρω τε καὶ ἀθά-
 νατον παρὰ τῆς μνημοσύνης εἶναι. οὐ μὴν ἄχαρις
 τὰ γε ἐς ξυνουσίας ἦν παρ' ὃν ἐσιώπα χρόνον, ἀλλὰ
 πρὸς τὰ λεγόμενα καὶ οἱ ὀφθαλμοί τι ἐπεσήμαινον
 καὶ ἡ χεὶρ καὶ τὸ τῆς κεφαλῆς νεῦμα, οὐδὲ ἀμειδῆς
 10 ἢ σκυθρωπὸς ἐφαίνετο, τὸ γὰρ φιλέταιρόν τε καὶ τὸ
 εὐμενὲς εἶχε. τοῦτον ἐπιπονώτατον αὐτῷ φησι γε-
 νέσθαι τὸν βίον ὄλων πέντε ἐτῶν ἀσκηθέντα, πολλὰ
 μὲν γὰρ εἰπεῖν ἔχοντα μὴ εἰπεῖν, πολλὰ δὲ πρὸς ὄρ-
 γῆν ἀκούσαντα μὴ ἀκοῦσαι, πολλοῖς δ' ἐπιπλήξαι προ-
 15 αχθέντα τέτλαθι δὴ κραδίη τε καὶ γλῶττα
 πρὸς ἑαυτὸν φάναι, λόγων τε προσκρουσάντων αὐτῷ
 XV παρεῖναι τὰς ἐλέγξεις τότε. διέτριψέ τε τοὺς τῆς
 σιωπῆς χρόνους τὸν μὲν ἐν Παμφύλοις, τὸν δὲ ἐν
 Κιλικίᾳ, καὶ βαδίζων δι' οὕτω τρυφώντων ἔθνων
 20 οὐδαμοῦ ἐφθέγγετο, οὐδ' ὑπήχθη γρούξαι. ὁπότε
 μὴν στασιαζούση πόλει ἐντύχοι, πολλὰ δὲ ἐστασίαζον
 ὑπὲρ θεαμάτων οὐ σπουδαίων, παρελθὼν ἂν καὶ
 δείξας ἑαυτὸν καὶ τι καὶ μελλούσης ἐπιπλήξεως τῆ
 χειρὶ καὶ τῷ προσώπῳ ἐνδειξάμενος ἐξήρητ' ἂν ἀτα-
 25 ξία πᾶσα καὶ ὥσπερ ἐν μυστηρίοις ἐσιώπων. καὶ τὸ
 μὲν τοὺς ὀρχηστῶν τε καὶ ἵππων ἔνεκα στασιάξειν
 ὠρμηκότας ἀνασχεῖν οὐπω μέγα, οἱ γὰρ ὑπὲρ τοιού-
 των ἀτακτοῦντες, ἂν πρὸς ἄνδρα ἴδωσιν, ἐρυθριῶσί
 τε καὶ αὐτῶν ἐπιλαμβάνονται καὶ ῥᾶστα δὴ ἐς νοῦν
 30 ἤκουσι, λιμῷ δὲ πεπιεσμένην πόλιν οὐ ῥάδιον εὐνήνῳ
 καὶ πιθανῷ λόγῳ μεταδιδάξαι καὶ ὀργῆς παῦσαι.
 ἀλλ' Ἀπολλωνίῳ καὶ ἡ σιωπὴ πρὸς τοὺς οὕτω δια- 18

κειμένους ἤρκει. ἀφίκετο μὲν γὰρ ἐς Ἄσπενδον τὴν
 Παμφύλων — πρὸς Εὐρυμέδοντι δὲ οἰκεῖται ποταμῶ
 ἢ πόλις αὕτη, τρίτη τῶν ἐκεῖ — ὄροβοι δ' ὦνιοι καὶ
 τὰ ἐς βρωσίν ἀναγκαῖα διέβροσκεν αὐτούς, τὸν γὰρ
 σίτον οἱ δυνατοὶ ξυγκλείσαντες εἶχον, ἴν' ἐκκαπη-⁵
 λευθείη τῆς χώρας. ἀνηρέθιστο δὴ ἐπὶ τὸν ἄρχοντα
 ἡλικία πᾶσα καὶ πυρὸς ἐπ' αὐτὸν ἤπτοντο καίτοι
 προσκείμενον τοῖς βασιλείοις ἀνδριᾶσιν, οἳ καὶ τοῦ
 Διὸς τοῦ ἐν Ὀλυμπίᾳ φοβερώτεροι ἦσαν τότε καὶ
 ἀσυλότεροι, Τιβερίου γε ὄντες, ἐφ' οὗ λέγεται τις¹⁰
 ἀσεβῆσαι δόξαι τυπτήσας τὸν ἑαυτοῦ δοῦλον φέροντα
 δραχμὴν ἀργυρᾶν νενομισμένην ἐς Τιβέριον. προσ-
 ελθὼν οὖν τῷ ἄρχοντι ἤρετο αὐτὸν τῇ χειρὶ, ὃ τι εἶη
 τοῦτο, τοῦ δὲ ἀδικεῖν μὲν οὐδὲν φήσαντος, ἀδικεῖ-
 σθαι δὲ μετὰ τοῦ δήμου, λόγου δ' εἰ μὴ τύχοι, ξυν-¹⁵
 ἀπολείσθαι τῷ δήμῳ, μετεστράφη τε εἰς τοὺς περι-
 εστηκότας ὁ Ἀπολλώνιος καὶ ἔνευσεν ὡς χρὴ ἀκού-
 σαι, οἳ δὲ οὐ μόνον ἐσιώπησαν ὑπ' ἐκπλήξεως τῆς
 πρὸς αὐτόν, ἀλλὰ καὶ τὸ πῦρ ἔθεντο ἐπὶ τῶν βωμῶν
 τῶν αὐτόθι. ἀναθαρρήσας οὖν ὁ ἄρχων „ὁ δεῖνα“²⁰
 ἔφη „καὶ ὁ δεῖνα“ πλείους εἰπὼν „τοῦ λιμοῦ τοῦ
 καθεστηκότος αἴτιοι, τὸν γὰρ σίτον ἀπολαβόντες φυ-
 λάττουσι κατ' ἄλλος ἄλλο τῆς χώρας.“ διακελευο-
 μένων δὲ τῶν Ἀσπενδίων ἀλλήλοις ἐπὶ τοὺς ἀγροὺς
 φοιτᾶν, ἀνένευσεν ὁ Ἀπολλώνιος μὴ πράττειν τοῦτο,²⁵
 μετακαλεῖν δὲ μᾶλλον τοὺς ἐν τῇ αἰτία καὶ παρ'
 ἐκόντων εὐρέσθαι τὸν σίτον. ἀφικομένων δὲ μικροῦ
 μὲν ἐδέησε καὶ φωνὴν ἐπ' αὐτούς ῥῆξαι, παθῶν τι
 πρὸς τὰ τῶν πολλῶν δάκρυα — καὶ γὰρ παιδία
¹⁹ ξυνερρηήκει καὶ γύναια, καὶ ὠλοφύροντο οἱ γεγηρα-³⁰
 κότες, ὡς αὐτίκα δὴ ἀποθανούμενοι λιμῶ — τιμῶν
 δὲ τὸ τῆς σιωπῆς δόγμα γράφει ἐς γραμματεῖον ἐπί-

πληξιν καὶ δίδωσιν ἀναγνῶναι τῷ ἄρχοντι· ἡ δὲ ἐπίπληξις ὧδε εἶχεν· „Ἀπολλώνιος σιτοκαπήλοις Ἀσπενδίων. ἡ γῆ πάντων μήτηρ, δικαία γάρ, ὑμεῖς δὲ ἄδικοι ὄντες πεποίησθε αὐτὴν αὐτῶν μόνων μητέρα, καὶ εἰ μὴ παύσεσθε, οὐκ ἔάσω ὑμᾶς ἐπ' αὐτῆς ἐστάναι.“ ταῦτα δείσαντες ἐνέπλησαν τὴν ἀγορὰν σίτου καὶ ἀνεβίω ἡ πόλις.

XVI Ἐπεφοίτησε καὶ Ἀντιοχεῖα τῇ μεγάλῃ πεπαυμένος τοῦ σιωπᾶν, καὶ παρῆλθεν εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ Δαφναίου Ἀπόλλωνος, ᾧ περιάπτουσιν Ἀσσύριοι τὸν μῦθον τὸν Ἀρκάδα· τὴν γὰρ τοῦ Λάδωνος Δάφνην ἐκεῖ μεταφῦναι λέγουσι καὶ ποταμὸς αὐτοῖς ῥεῖ Λάδων, καὶ φυτὸν τιμᾶται παρ' αὐτοῖς δάφνης, τοῦτο δὲ τὸ ἀντὶ τῆς παρθένου, κυπαρίττων τε ὕψη ἀμύχανα περιέστηκε κύκλῳ τὸ ἱερὸν καὶ πηγὰς ἐκδίδωσιν ὁ χῶρος ἀφθόλους τε καὶ ἠρεμούσας, αἷς τὸν Ἀπόλλω φασὶ ῥαίνεσθαι. ἐνταῦθα κυπαρίττου τι ἔρνος ἡ γῆ ἀναδέδωκεν ἐπὶ Κυπαρίττῳ φασὶν ἐφήβῳ Ἀσσυρίῳ, καὶ πιστοῦται τὴν μεταβολὴν ἡ ὥρα τοῦ φυτοῦ. καὶ ἴσως νεανικώτερον ἄπτεσθαι δοκῶ τοῦ λόγου διαμυθολογῶν τὰ τοιαῦτα· ἀλλ' οὐχ ὑπὲρ μυθολογίας ταῦτα. τί δέ μοι ὁ λόγος βούλεται; ὁ Ἀπολλώνιος ἰδὼν τὸ ἱερὸν χαρίεν μὲν, σπουδὴν δ' ἐν αὐτῷ οὐδεμίαν, ἀλλ' ἀνθρώπους ἡμιβαρβάρους καὶ ἀμούσους „Ἀπολλον,“ ἔφη „μετάβαλε τοὺς ἀφθόλους εἰς δένδρα, ἵνα κἂν ὡς κυπαρίττοι ἠχῶσιν.“ τὰς δὲ πηγὰς ἐπισκεψάμενος, ὡς γαλήνην ἄγουσι καὶ κελαρύξει σφῶν οὐδεμία, „ἡ ἀφωνία“ εἶπεν „ἡ ἐν-²⁰ ταῦθα οὐδὲ ταῖς πηγαῖς ξυγχωρεῖ φθέγγεσθαι.“ πρὸς δὲ τὸν Λάδωνα ἰδὼν „οὐχ ἡ θυγάτηρ“ ἔφη „σοὶ μόνῃ μετέβαλεν, ἀλλὰ καὶ σὺ τῷ δόξαι βάρβαρος ἐξ Ἑλληνός τε καὶ Ἀρκάδος.“ Ἐπεὶ δὲ ἔγνω διαλέγε-

σθαι, τὰ μὲν ὁμιλούμενα τῶν χωρίων καὶ ἀτακτοῦντα παρητεῖτο φήσας οὐκ ἀνθρώπων ἑαυτῷ δεῖν, ἀλλ' ἀνδρῶν, τὰ δὲ σεμνότερα ἐσεφοίτα καὶ ὥκει τῶν ἱερῶν τὰ μὴ κληιστά. ἡλίου μὲν δὴ ἀνίσχοντος ἐφ' ἑαυτοῦ τινα ἔπραττεν, ἃ μόνους ἐποίει δῆλα τοῖς ἐτῶν 5 τεττάρων σιωπᾶν γεγυμνασμένοις, τὸν δὲ μετὰ ταῦτα καιρὸν, εἰ μὲν Ἑλλάς ἢ πόλις εἶη καὶ τὰ ἱερὰ γνώριμα, ξυγκαλῶν ἂν τοὺς ἱερέας ἐφιλοσόφει περὶ τῶν 10 θεῶν καὶ διαωρθοῦτο αὐτούς, εἴ που τῶν νομιζομένων ἐξαλλάττοιεν, εἰ δὲ βάρβαρά τε καὶ ἰδιότροπα 10 εἶη, διεμάνθανε τοὺς ἰδρυσάμενους αὐτὰ καὶ ἐφ' ὅτῳ ἰδρῦθῃ, πυθόμενός τε, ὅπῃ θεραπεύεται ταῦτα καὶ ὑποθέμενος, εἴ τι σοφώτερον τοῦ δρωμένου ἐνθυμηθείη, μετῆει ἐπὶ τοὺς ὁμιλητὰς καὶ ἐκέλευεν ἐρωτᾶν, ἃ βούλονται. ἔφασκε γὰρ χρῆναι τοὺς οὕτω 15 φιλοσοφοῦντας ἡοῦς μὲν ἀρχομένης ξυνεῖναι θεοῖς, προΐούσης δὲ περὶ θεῶν, τὸν δὲ μετὰ ταῦτα καιρὸν ἀνθρωπείων πέρι τὰς ξυνουσίας ποιεῖσθαι. εἰπὼν δ' ἂν πρὸς τοὺς ἐταίρους, ὅποσα ἡρώτων, καὶ ἱκανῶς τῆς τοιαύτης ξυνουσίας ἔχων ἐπὶ τὴν διάλεξιν ἀνί- 20 στατο λοιπὸν τὴν ἐς πάντας, οὐ πρὸ μεσημβρίας, ἀλλ' ὅποτε μάλιστα ἢ ἡμέρα ἐστήκοι. καὶ διαλεχθεῖς ἂν ὡς ἀπαρκεῖν ὤετο, ἠλείφετό τε καὶ τριψάμενος ἴει ἑαυτὸν ἐς ὕδωρ ψυχρὸν γῆρας ἀνθρώπων καλῶν τὰ βαλανεῖα· τῆς γοῦν Ἀντιοχείας ἀποκλεισθείσης ἐς 25 αὐτὰ ἐπὶ μεγάλοις ἀμαρτήμασιν „ἔδωκεν ὑμῖν“ ἔφη 11 „ὁ βασιλεὺς κακοῖς οὖσι βιῶναι πλείονα ἔτη.“ Ἐφεσίων δὲ βουλομένων καταλιθῶσαι τὸν ἄρχοντα ἐπὶ τῷ μὴ ἐκπυροῦν τὰ βαλανεῖα „ὑμεῖς μὲν τὸν ἄρχοντα“ ἔφη „ἀτιᾶσθε, ἐπειδὴ πονηρῶς λοῦσθε, ἐγὼ 30 δὲ ὑμᾶς, ὅτι λοῦσθε.“ λόγων δὲ ιδέαν ἐπήσκησεν XVII οὐ διδυραμβώδη καὶ φλεγμαίνουσαν ποιητικοῖς ὀνό-

μασιν, οὐδ' αὖ κατεγλωτισμένην καὶ ὑπεραττικίζουσαν, ἀηδὲς γὰρ τὸ ὑπὲρ τὴν μετρίαν Ἀτθίδα ἤγειτο, οὐδὲ λεπτολογία ἐδίδου, οὐδὲ διῆγε τοὺς λόγους, οὐδὲ εἰρωνευομένου τις ἤκουσεν ἢ περιπατοῦντος ἐς
 5 τοὺς ἀκροωμένους, ἀλλ' ὥσπερ ἐκ τρίποδος ὅτε διαλέγοιτο „οἶδα“ ἔλεγε καὶ „δοκεῖ μοι“ καὶ „ποῖ φέ- 22
 ρεσθε;“ καὶ „χρὴ εἰδέναι.“ καὶ αἱ δόξαι βραχεῖαι καὶ ἀδαμάντινοι κύριά τε ὀνόματα καὶ προσπεφυκῶτα τοῖς πράγμασι, καὶ τὰ λεγόμενα ἠχῶ εἶχεν, ὥσπερ
 10 ἀπὸ σκήπτρου θεμιστευόμενα. ἐρομένου δὲ αὐτὸν τῶν στενολεσχούντων τινός, ὅτου ἔνεκα οὐ ζητοίη, „ὅτι“ ἔφη „μειράκιον ὦν ἐζήτησα, νῦν δὲ οὐ χρὴ ζητεῖν, ἀλλὰ διδάσκειν ἃ εὔρηκα.“ „πῶς οὖν, Ἀπολλώνιε, διαλέξεται ὁ σοφός;“ πάλιν ἐπερομένου αὐτὸν
 15 „ὡς νομοθέτης,“ ἔφη „δεῖ γὰρ τὸν νομοθέτην, ἃ πέπεικεν ἑαυτὸν, ταῦτα ἐπιτάγματα ἐς τοὺς πολλοὺς ποιῆσθαι.“ ὧδε αὐτῷ τὰ ἐν Ἀντιοχείᾳ ἐσπουδάξτεο καὶ ἐπέστρεφεν ἐς ἑαυτὸν ἀνθρώπους ἀμυσοτάτους.

XVIII Μετὰ δὲ ταῦτα λογισμὸν ἑαυτῷ διδοὺς ἀποδη-
 21 μίας μείζονος, ἐνθυμεῖται τὸ Ἰνδικὸν ἔθνος καὶ τοὺς ἐν αὐτῷ σοφούς, οἳ λέγονται Βραχμᾶνες τε καὶ Ἰρκαῖοι εἶναι, προσήκειν φήσας νέῳ ἀνδρὶ ἀποδημεῖν τε καὶ ὑπερορίῳ αἰρεσθαι. εὔρημα δὲ τοὺς μά-
 25 γους ἐποιεῖτο, οἳ Βαβυλωνᾶ καὶ Σοῦσα οἰκοῦσι, καὶ γὰρ ἂν καὶ τὰ ἐκείνων διαμαθεῖν ὁδῷ χρώμενος. καὶ πρὸς τοὺς ὁμιλητὰς ἐπτά ὄντας ἀνέφηνε τὴν γνώμην. πειρωμένων δὲ αὐτῶν ξυμβουλεύειν ἕτερα, εἶπη ἀφελχθεῖη τῆς ὁρμῆς ταύτης, „ἐγὼ μὲν θεοὺς“
 30 ἔφη „συμβούλους πεποίημαι καὶ τὰ δεδογμένα εἴρηκα, ὑμῶν δὲ βάσανον ἐποιούμην, εἰ πρὸς ἅπερ ἐγὼ ἔρρωσθε· ἐπεὶ τοίνυν μαλακῶς ἔχετε, ὑμεῖς μὲν 23

ὑγιαίνετε“ ἔφη „καὶ φιλοσοφεῖτε· ἐμοὶ δὲ βαδιστέα,
 οἷ σοφία τε καὶ δαίμων με ἄγει.“ ταῦτα εἰπὼν ἐξε-
 λαύνει τῆς Ἀντιοχείας μετὰ δυοῖν θεραπεύοντιον, οἵπερ 11
 αὐτῷ πατρικῶ ἦσθην, ὁ μὲν ἐς τάχος γράφων, ὁ δὲ
 ἐς κάλλος. καὶ ἀφικνεῖται ἐς τὴν ἀρχαίαν Νῖνον, ἐν XIX
 ἣ ἄγαλμα ἰδρῦται τρόπον βάρβαρον, ἔστι δὲ ἄρα 6
 Ἰῶ ἢ Ἰνάχου καὶ κέρατα τῶν κροτάφων ἐκκρούει
 μικρὰ καὶ οἶον μέλλοντα. ἐνταῦθα διατρίβοντι καὶ
 πλείω ξυνιέντι περὶ τοῦ ἀγάλματος ἢ οἱ ἱερεῖς καὶ
 προφηταί, προσεφοίτησε Δάμις ὁ Νίνιος, ὃν καταρ- 10
 χὰς ἔφην ξυναποδημῆσαί οἱ καὶ ξυνέμπορον γενέ-
 σθαι τῆς σοφίας πάσης καὶ πολλὰ τοῦ ἀνδρὸς δια-
 σώσασθαι, ὃς ἀγασθεὶς αὐτὸν καὶ ζηλώσας τῆς ὁδοῦ
 „ἴωμεν,“ ἔφη „Απολλώνιε, σὺ μὲν θεῷ ἐπόμενος,
 ἐγὼ δὲ σοί, καὶ γὰρ με καὶ πολλοῦ ἄξιον εὔροις ἄν· 15
 εἰ μὲν ἄλλο τι οὐκ οἶδα, τὸ δ’ οὖν ἐς Βαβυλῶνα
 ἦκον, πόλεις τε, ὁπόσαι εἰσὶν, οἶδα ἀνελθὼν οὐ πάλαι
 καὶ κώμας, ἐν αἷς πολλὰ ἀγαθὰ, καὶ μὴν καὶ τὰς
 φωνὰς τῶν βαρβάρων, ὁπόσαι εἰσὶν, εἰσὶ δὲ ἄλλη
 μὲν Ἀρμενίων, ἄλλη δὲ Μήδων τε καὶ Περσῶν, ἄλλη 20
 δὲ Καδουσίων, μεταλαμβάνω δὲ πάσας.“ „ἐγὼ δέ,“
 εἶπεν „ὦ ἑταῖρε, πασῶν ξυνίημι, μαθὼν μηδεμίαν.“
 θαυμάσαντος δὲ τοῦ Νινίου „μὴ θαυμάσης,“ εἶπεν
 „εἰ πάσας οἶδα φωνὰς ἀνθρώπων· οἶδα γὰρ δὴ καὶ
 ὅσα σιωπῶσιν ἄνθρωποι.“ ὁ μὲν δὴ Ἀσσύριος προσ- 25
 ηύξατο αὐτόν, ὡς ταῦτα ἤκουσε, καὶ ὥσπερ δαίμονα
 ἔβλεπε, συνῆν τε αὐτῷ ἐπιδιδούς τὴν σοφίαν καὶ ὅ
 τι μάθοι μνημονεύων. φωνὴ δὲ ἦν τῷ Ἀσσυρίῳ
 ξυμμέτρως πράττουσα, τὸ γὰρ λογοειδὲς οὐκ εἶχεν,
 ἅτε παιδευθεὶς ἐν βαρβάροις, διατριβὴν δὲ ἀναγρά- 30
 ψαι καὶ συνουσίαν καὶ ὅ τι ἤκουσεν ἢ εἶδεν ἀνατυ-
 24 πῶσαι καὶ ὑπόμνημα τῶν τοιούτων ξυνθεῖναι σφόδρα

ἱκανὸς ἦν καὶ ἐπετήδευε τοῦτο ἄριστα ἀνθρώπων.
 ἢ γοῦν δέλτος ἢ τῶν ἐκφατισμάτων τοιοῦτον τῷ Δά-
 μιδι νοῦν εἶχεν· ὁ Δάμις ἐβούλετο μηδὲν τῶν Ἀπολ-
 λωνίου ἀγνοεῖσθαι, ἀλλ' εἴ τι καὶ παρεφθέγγατο ἢ
 5 (ἀμελῶς) εἶπεν, ἀναγεγράφθαι καὶ τοῦτο, καὶ ἄξιόν γε
 εἶπεῖν, ἃ καὶ πρὸς τὸν μεμψάμενον τὴν διατριβὴν ταύ-
 την ἀπεφθέγγατο· διασύροντος γὰρ αὐτὸν ἀνθρώπου
 ῥαθύμου τε καὶ βασκάνου καὶ τὰ μὲν ἄλλα ὀρθῶς
 ἀναγράφειν φήσαντος, ὁπόσαι γινῶμαι τέ εἰσι καὶ
 10 δόξαι τοῦ ἀνδρός, ταυτὶ δὲ τὰ οὕτω μικρὰ ξυλλεγό-
 μενον παραπλήσιόν που τοῖς κυσὶ πράττειν τοῖς
 σιτουμένοις τὰ ἐκπίπτοντα τῆς δαιτός, ὑπολαβὼν ὁ
 Δάμις „εἰ δαῖτες“ ἔφη „θεῶν εἰσι καὶ σιτοῦνται θεοί,
 πάντως που καὶ θεράποντες αὐτοῖς εἰσιν, οἷς μέλει
 15 τοῦ μηδὲ τὰ πίπτοντα τῆς ἀμβροσίας ἀπόλλυσθαι.“

Τοιοῦδε μὲν ἑταίρου καὶ ἐραστοῦ ἔτυχεν, ᾧ τὸ
 XX πολὺ τοῦ βίου συνεπορεύθη. παριόντας δὲ αὐτοὺς
 εἰς τὴν μέσσην τῶν ποταμῶν ὁ τελώνης ὁ ἐπιβεβλη-
 μένος τῷ Ζεύγματι πρὸς τὸ πινάκιον ἦγε καὶ
 20 ἠρώτα, ὅ τι ἀπάγοιεν, ὁ δὲ Ἀπολλώνιος „ἀπάγω“
 ἔφη „σωφροσύνην δικαιοσύνην ἀρετὴν ἐγκράτειαν
 ἀνδρείαν ἄσκησιν,“ πολλὰ καὶ οὕτω θήλεα εἴρας
 ὀνόματα. ὁ δ' ἤδη βλέπων τὸ ἑαυτοῦ κέρδος „ἀπό-
 γραφαι οὖν“ ἔφη „τὰς δούλας“. ὁ δὲ „οὐκ ἔξεστιν,“
 25 εἶπεν „οὐ γὰρ δούλας ἀπάγω ταύτας, ἀλλὰ δεσποί-
 νας.“ τὴν δὲ τῶν ποταμῶν μέσσην ὁ Τίγρις ἀποφαί-
 νει καὶ ὁ Εὐφράτης ῥέοντες μὲν ἐξ Ἀρμενίας καὶ
 Ταύρου λήγοντος, περιβάλλοντες δὲ ἠπειρον, ἐν ἧ
 καὶ πόλεις μὲν, τὸ δὲ πλείστον κῶμαι, ἔθνη τε Ἀρ-
 30 μένια καὶ Ἀράβια, ἃ ξυγκλείσαντες οἱ ποταμοὶ ἔχου-
 σιν, ὧν καὶ νομάδες οἱ πολλοὶ στείχουσιν, οὕτω τι 25
 νησιώτας ἑαυτοὺς νομίζοντες, ὡς ἐπὶ θάλατταν τε

καταβαίνειν φάσκειν, ὅτ' ἐπὶ τοὺς ποταμοὺς βαδί- 12
 ζοιεν, ὄρον τε ποιεῖσθαι τῆς γῆς τὸν τῶν ποταμῶν
 κύκλον· ἀποτορνεύσαντες γὰρ τὴν προειρημένην
 ἤπειρον ἐπὶ τὴν αὐτὴν ἴενται θάλατταν. εἰσὶ δ', οἱ
 φασιν ἐς ἔλος ἀφανίζεσθαι τὸ πολὺ τοῦ Εὐφράτου 5
 καὶ τελευτᾶν τὸν ποταμὸν τοῦτον ἐν τῇ γῇ. λόγου
 δ' ἔνιοι θρασυτέρου ἐφάπτονται, φάσκοντες αὐτὸν
 ὑπὸ τῇ γῇ ῥέοντα ἐς Αἴγυπτον ἀναφαίνεσθαι καὶ
 Νεῖλῳ συγκεράννυσθαι. ἀκριβολογίας μὲν δὴ ἔνεκα
 καὶ τοῦ μηδὲν παραλελείφθαι μοι τῶν γεγραμμένων 10
 ὑπὸ τοῦ Δάμιδος ἐβουλόμην ἂν καὶ τὰ διὰ τῶν βαρ-
 βάρων τούτων (πορευομένοις) σπουδασθέντα εἰπεῖν,
 ξυνελαύνει δὲ ἡμᾶς ὁ λόγος ἐς τὰ μείζω τε καὶ θαυ-
 μασιώτερα, οὐ μὴν ὡς δυοῖν γε ἀμελῆσαι τούτοις,
 τῆς τε ἀνδρείας, ἣν χρώμενος ὁ Ἀπολλώνιος διεπο- 15
 ρεύθη βάρβαρα ἔθνη καὶ ληστρικά, οὐδ' ὑπὸ Ῥω-
 μαίοις πω ὄντα, τῆς τε σοφίας, ἣν τὸν Ἀράβιον τρό-
 πον ἐς ξύνεσιν τῆς τῶν ζώων φωνῆς ἤλθεν. ἔμαθε
 δὲ τοῦτο διὰ τουτωνὶ τῶν Ἀραβίων πορευόμενος
 ἄριστα γινγνωσκόντων τε αὐτὸ καὶ πραττόντων. ἔστι 20
 γὰρ τῶν Ἀραβίων ἤδη κοινὸν καὶ τῶν ὀρνίθων
 ἀκούειν μαντευομένων, ὅποσα οἱ χρησμοί, ξυμβάλλ-
 λονται δὲ τῶν ἀλόγων σιτούμενοι τῶν δρακόντων οἱ
 μὲν καρδίαν φασίν, οἱ δὲ ἦπαρ.

26 Κτησιφῶντα δὲ ὑπερβαλὼν καὶ παριῶν ἐς τὰ ΧΧΙ
 Βαβυλῶνος ὄρια φρουρὰ μὲν αὐτόθι ἦν ἐκ βασιλέως, 26
 ἦν οὐκ ἂν παρῆλθέ τις μὴ οὐκ ἐρωτηθεὶς ἑαυτὸν τε
 καὶ πόλιν καὶ ἐφ' ὅτι ἦκοι. σατράπης δὲ τῇ φρουρᾷ
 ταύτῃ ἐπετέτακτο, βασιλέως τις, οἶμαι, ὀφθαλμός, ὁ
 γὰρ Μῆδος ἄρτι ἐς τὸ ἄρχειν ἦκων οὐ ξυνεχώρει 30
 ἑαυτῷ ἀδεῶς ζῆν, ἀλλὰ ὄντα τε καὶ οὐκ ὄντα δεδιῶς
 ἐς φόβους κατεπεπτώκει καὶ πτοίας. ἄγονται τοίνυν

παρὰ τὸν σατράπην Ἀπολλώνιος τε καὶ οἱ ἄμφ' αὐτόν, ὁ δὲ ἔτυχε μὲν σκηνὴν ἐφ' ἄρμαμάξης πεποιημένος καὶ ἐξελαύνων ποι, ἰδὼν δὲ ἄνδρα ἀνχμοῦ πλέων ἀνέκραγέ τε ὡσπερ τὰ δειλὰ τῶν γυναιῶν καὶ

 5 ξυνεκαλύψατο, μόγις τε ἀναβλέψας ἐς αὐτόν, „πόθεν ἡμῖν ἐπιπεμφθεὶς ἦκεις;“ οἶον δαίμονα ἠρώτα. ὁ δὲ „ὑπ' ἐμαντοῦ,“ ἔφη „εἰ πη καὶ ἄκοντες ἄνδρες γένοισθε.“

 πάλιν ἤρετο, ὅστις ὦν ἐσφοιτᾷ τὴν βασιλέως χώραν, ὁ δὲ „ἐμῆ“ ἔφη „πᾶσα ἡ γῆ καὶ ἀνεῖ-

 10 ταί μοι δι' αὐτῆς πορεύεσθαι.“ τοῦ δὲ „βασανισθῆσε,“ εἰπόντος „εἰ μὴ λέγοις“, „εἰ γὰρ ταῖς σαυτοῦ χερσίν,“ εἶπεν „ὡς αὐτὸς βασανισθείης, θιγὼν ἀνδρός.“

 ἐκπλαγεὶς δὲ αὐτόν ὁ εὐνοῦχος, ἐπεὶ μηδὲ ἐρμηνέως ἐώρα δεόμενον, ἀλλ' ὑπολαμβάνοντα τὴν

 15 φωνὴν ἀλύπως τε καὶ εὐκόλως „πρὸς θεῶν“ εἶπε „τίς εἶ;“ λιπαρῶν ἤδη καὶ μεταβαλὼν τοῦ τόνου. ὑπολαβὼν δὲ ὁ Ἀπολλώνιος „ἐπειδὴ μετρίως“ ἔφη 27

 „ταῦτα καὶ οὐκ ἀπανθρώπως ἤρου, ἄκουε, ὅς εἰμι· εἰμὶ μὲν ὁ Τυανεύς Ἀπολλώνιος, ἡ δὲ ὁδὸς παρὰ

 20 τὸν Ἰνδῶν βασιλέα καθ' ἱστορίαν τῶν ἐκεῖ, βουλομένη δ' ἂν καὶ τῷ σῶ βασιλεῖ ἐντυχεῖν· φασὶ γὰρ αὐτόν οἱ ξυγγεγονότες οὐ τῶν φαύλων εἶναι, εἰ δὴ Οὐαρδάνης οὗτος, ὁ τὴν ἀρχὴν ἀπολωλυϊάν ποτ' αὐτῷ νῦν ἀνακεκτημένος.“

 „ἐκεῖνος,“ ἔφη „θεῖε Ἀπολλώνιε·

 25 πάλαι γὰρ σε ἠκούομεν. σοφῷ δὲ ἀνδρὶ καὶ αὐτοῦ παραχωρήσειε τοῦ χρυσοῦ θρόνου καὶ πέμποι δ' ἂν ὑμᾶς ἐς Ἰνδοὺς ἐπὶ καμήλου ἕκαστον. ἐγὼ δὲ καὶ ξένον ἐμαντοῦ ποιουμαί σε καὶ δίδωμι

 σοι τούτων τῶν χρημάτων,“ ἅμα θησαυρὸν χρυ-

 30 σοῦ δείξας „ὅπόσα βούλει δράττεσθαι, καὶ μὴ ἐς ἅπαξ, ἀλλὰ δεκάκις.“ παραιτησαμένου δὲ αὐτοῦ τὰ χρήματα „σὺ δ' ἀλλὰ οἴνου“ ἔφη „Βαβυλωνίου,

προπίνει δὲ αὐτοῦ βασιλεὺς δέκα ἡμῖν σατράπαις, ἀμφορέα ἔχε, στυῶν τε καὶ δορκάδων τεμάχη ὅπτα ἄλευρά τε καὶ ἄρτους καὶ ὅ τι ἐθέλεις. ἢ γὰρ μετὰ ταῦτα ὁδὸς ἐπὶ πολλὰ στάδια κῶμαί εἰσιν οὐ πάνυ εὖσιτοι.“ καὶ λαβόμενος ἑαυτοῦ ὁ εὐνοῦχος, „οἶον,“ 5 ἔφη „ὦ θεοί, ἔπαθον· ἀκούων γὰρ τὸν ἄνδρα μήτ' ἀπὸ ζώων σιτεῖσθαι μήτε οἴνου πίνειν, παχέως αὐτὸν καὶ ἀμαθῶς ἐστιῶ.“ „ἀλλ' ἔστι σοι“ ἔφη „καὶ λεπτῶς με ἐστιᾶν, ἦν ἄρτους τε δῶς καὶ τραγήματα.“ „δώσω“ ἔφη „ξυμίτας τε ἄρτους καὶ φοίνικος βαλά- 10 νους ἡλεκτρώδεις τε καὶ μεγάλας. δώσω καὶ λάχανα, ὅποσα ὁ Τίγρις κηπεύει.“ „ἀλλ' ἠδίω“ εἶπεν ὁ Ἀπολλώνιος „τὰ ἄγρια καὶ αὐτόματα λάχανα τῶν ἠναγκασμένων καὶ τεχνητῶν.“ „ἠδίω μὲν,“ ἔφη ὁ σατράπης „ἢ χώρα δὲ ἡμῖν ἢ ἐπὶ Βαβυλῶνος ἀψιν- 15 28 θίου πλήρης οὔσα ἀηδῆ αὐτὰ φύει καὶ πικρά.“ πλὴν ἀλλὰ τοῦ σατράπου γε ἀπεδέξατο, καὶ ἀπιὼν ἤδη „ὦ λῶστέ,“ ἔφη „μὴ λῆγε μόνον καλῶς, ἀλλὰ καὶ ἄρχου“ νουθετῶν που αὐτὸν ἐπὶ τῷ „βασανιῶ σε,“ καὶ οἷς ἐν ἀρχῇ βαρβαρίζοντος ἤκουσε. 20

Προελθόντες δὲ εἴκοσι στάδια λεαίνη ἐντυγχάνουσι ἀπεσφαγμένη ἐν θήρᾳ, καὶ ἦν τὸ θηρίον μέγα καὶ ὅσον οὔπω εἶδον, ἐβόων τε οἱ ἐκ τῆς κώμης 25 συνερρουηκότες, καί, νῆ Δί', οἱ τεθηρακότες, ὥς τι μέγα θαῦμα ἐν αὐτῷ ὀρῶντες· καὶ ἦν ἀτεχνῶς 25 θαῦμα· σκύμνους γὰρ ἀνατμηθεῖσα ὀκτῶ εἶχεν. ὁ δὲ τῆς λεαίνης τόκος, αἱ λέαιναι μηνῶν μὲν κυῖσκουσιν ἕξ, τρεῖς δὲ ἀποτίκτουσιν, ἀριθμὸς δὲ τῶν σκύμνων παρὰ μὲν τὴν πρώτην τρεῖς, ἐπὶ δὲ τῆς δευτέρας δύο, τρίτου δὲ ἀπτομένη τόκου μονήρη σκύμνον 30 ἀποτίκτει μέγαν, οἶμαι, καὶ ἀγριώτερον τῆς φύσεως. οὐ γὰρ προσεκτέα τοῖς λέγουσιν, ὡς ξήναντες οἱ

σκύμνοι τὰς τῶν λειαινῶν μήτρας ἐκδίδονται τοῦ
 σπλάγγνου. δοκεῖ γὰρ τῇ φύσει τῷ τικτομένῳ πρὸς
 τὸ τίκτον ἐπιτήδεια εἶναι ὑπὲρ σωτηρίας τοῦ γένους.
 ἐνιδῶν οὖν ὁ Ἀπολλώνιος τῷ θηρίῳ καὶ πολὺν χρό-
 5 νον ἐπισχῶν „ὦ Δάμι,“ ἔφη „ὁ χρόνος τῆς παρὰ
 βασιλέα ἀποδημίας ἐνιαυτοῦ ἔσται καὶ μηνῶν ὀκτώ,
 οὔτε γὰρ ἐκεῖνος ἀνήσει θᾶττον, οὔτε ὑμῖν λῶον
 ἀπελθεῖν πρὸ τούτου. τεκμαίρεσθαι δὲ χρὴ τῶν μὲν
 σκύμνων ἐς μῆνας, τῆς λειαίνης δὲ ἐς ἐνιαυτόν, τέ-
 10 λεια γὰρ τελείοις παραβλητέα.“ „οἱ δὲ δὴ στρου-
 θοὶ“ ἔφη ὁ Δάμις „οἱ παρὰ τῷ Ὀμήρῳ τί φήσουσιν,
 οὓς ὁ δράκων μὲν ἐν τῇ Αὐλίδι ἐδαίσατο ὀκτὼ ὄντας
 ἐννάτην ἐπ’ αὐτοῖς τὴν μητέρα ἐλών; Κάλχας δ’
 ἐξηγούμενος ταῦτα ἐννέα ἐνιαυτοῖς ἀνεῖπε καταπο-
 15 λεμήσεσθαι τὴν Τροίαν· καὶ ὄρα μὴ καθ’ Ὀμηρόν
 τε καὶ Κάλχαντα ἐς ἐννέα ἡμῖν ἔτη ἢ ἀποδημία
 τεῖνῃ.“ „καὶ εἰκότως,“ ἔφη „ὦ Δάμι, καὶ τοὺς νεοτ-
 τοὺς Ὀμηρος ἐνιαυτοῖς εἰκάζει, γεγόνασι γὰρ ἤδη
 καὶ εἰσιν, ἐγὼ δὲ ἀτελῆ θηρία καὶ μήπω γεγονότα,
 20 ἴσως δὲ μηδ’ ἂν γενόμενα, πῶς ἂν ἐνιαυτοῖς εἰκά- 29
 ζοιμι; τὰ γὰρ παρὰ φύσιν οὔτ’ ἂν γένοιτο, ταχεῖάν
 τε ἴσχει διαφθοράν, καὶ γένηται. ἀλλ’ ἔπου δὴ τῷ
 λόγῳ, καὶ ἴωμεν εὐξόμενοι τοῖς θεοῖς, οἳ ταῦτα φαί-
 XXIII νουσι.“ προελθόντι δὲ αὐτῷ ἐς τὴν Κισσίαν χώραν
 25 καὶ πρὸς Βαβυλῶνι ἤδη ὄντι δόξα ἐνυπνίου ἐφοίτη-
 σεν ὧδε τῷ φήναντι θεῷ ξυντεθεισα· ἰχθῦς ἐκ-
 πεπτωκότες τῆς θαλάττης ἐν τῇ γῆ ἤσπαιρον θρηῖνον
 ἀνθρώπων ἰέντες καὶ ὀλοφυρόμενοι τὸ ἐκβεβηκέναι
 τοῦ ἡθους, δελφῖνά τε τῇ γῆ παρανέοντα ἰκέτευον
 14 30 ἀμύναί σφισιν ἐλεεινοὶ ὄντες, ὥσπερ τῶν ἀνθρώπων
 οἱ ἐν τῇ ξένῃ κλαίοντες. ἐκπλαγεῖς δὲ οὐδὲν ὑπὸ
 τοῦ ἐνυπνίου ξυμβάλλεται μὲν αὐτοῦ ὅπως καὶ ὅπη

εἶχε, διαταράττειν δὲ βουλόμενος τὸν Δάμιν, καὶ γὰρ τῶν εὐλαβεστέρων αὐτὸν ἐγίγνωσκεν, ἀπαγγέλλει πρὸς αὐτὸν τὴν ὄψιν θεός πλασάμενος ὡς ἐπὶ πονηροῖς, οἷς εἶδεν, ὁ δὲ ἀνεβόησέ τε ὡς αὐτὸς ἰδὼν ταῦτα καὶ ἀπῆγε τὸν Ἀπολλώνιον τοῦ πρόσω „μή 5 πη“ ἔφη „καὶ ἡμεῖς ὥσπερ ἰχθύες ἐκπεσόντες τῶν ἡθῶν ἀπολώμεθα καὶ πολλὰ ἔλεεινὰ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ εἶπωμεν, καὶ πού καὶ ἐς ἀμήχανον ἐμπεσόντες ἰκετεύσωμεν δυνάστην τινὰ ἢ βασιλέα, ὁ δὲ ἡμᾶς ἀτιμάσῃ, καθάπερ τοὺς ἰχθύς οἱ δελφῖνες.“ γελάσας 10 δὲ ὁ Ἀπολλώνιος „σὺ μὲν οὐπω φιλοσοφεῖς,“ εἶπεν „εἰ δέδιας ταῦτα, ἐγὼ δὲ οἶ τὸ ἐνύπνιον τείνει δηλώσω· Ἐρετριεῖς γὰρ τὴν Κισσίαν ταύτην χώραν οἰκοῦσιν οἱ ἐξ Εὐβοίας ποτὲ Δαρείῳ ἀναχθέντες ἔτη ταῦτα πεντακόσια, καὶ λέγονται, ὥσπερ ἡ ὄψις ἐφάνη, 15 ἰχθύων πάθει περὶ τὴν ἄλωσιν χρήσασθαι· σαγηνευθῆναι γὰρ δὴ καὶ ἀλῶναι πάντας. εἰκόασιν οὖν οἱ θεοὶ κελεύειν με ἐς αὐτοὺς παρελθόντα ἐπιμεληθῆναι σφῶν, εἴ τι δυναίμην. ἴσως δὲ καὶ αἱ ψυχαὶ 30 τῶν Ἑλλήνων, οἵπερ ἔλαχον τὴν ἐνταῦθα μοῖραν, 20 ἐπάγονται με ἐπ’ ὠφελείᾳ τῆς γῆς· ἴωμεν οὖν ἐξαλλάξαντες τῆς ὁδοῦ περὶ μόνου ἐρωτῶντες τοῦ φρέατος, πρὸς ᾧ οἰκοῦσι.“ λέγεται δὲ τοῦτο κεκρᾶσθαι μὲν ἀσφάλτου καὶ ἐλαίου καὶ ὕδατος, ἐκχέαντος δὲ τοῦ ἀνιμήσαντος ἀποχωρεῖν ταῦτα καὶ ἀπ’ ἀλλήλων 25 κρίνεσθαι. παρελθεῖν μὲν δὴ ἐς τὴν Κισσίαν καὶ αὐτὸς ὠμολόγηκεν ἐν οἷς πρὸς τὸν Κλαζομένιον σοφιστὴν γράφει, χρηστὸς γὰρ οὕτω τι καὶ φιλότιμος ἦν, ὡς ἐπειδὴ Ἐρετριέας εἶδε, σοφιστοῦ τε ἀναμνησθῆναι καὶ γράψαι πρὸς αὐτὸν ἃ τε εἶδεν ἃ τε ὑπὲρ 30 αὐτῶν ἔπραξεν· καὶ παρακελεύεται οἱ παρὰ τὴν ἐπιστολὴν πᾶσαν ἔλεειν τοὺς Ἐρετριέας, καὶ ὅποτε

μελετῶν τὸν περὶ αὐτῶν λόγον, μηδὲ τὸ κλάειν ἐπ'
 XXIV αὐτοῖς παραιτεῖσθαι. ξυνῳδὰ δὲ τούτοις καὶ ὁ Δάμις
 περὶ τῶν Ἐρετριέων ἀναγέγραφεν· οἰκοῦσι γὰρ ἐν
 τῇ Μηδικῇ, Βαβυλῶνος οὐ πολὺ ἀπέχοντες, ἡμέρας
 5 (ὀδὸν) δρομικῶ ἀνδρὶ, ἢ χώρα δὲ ἄπολις, ἢ γὰρ Κισ-
 σία κῶμαι πᾶσα καὶ τι καὶ νομάδων ἐν αὐτῇ γένος
 μικρὰ τῶν ἵππων ἀποβαίνοντες. ἢ δὲ τῶν Ἐρετριέων
 οἰκεῖται μὲν τῶν ἄλλων μέση, περιβέβληται δὲ ποτα-
 μοῦ τάφρον, ἣν αὐτοὶ βαλέσθαι περὶ τῇ κώμῃ λέ-
 10 γονται τεῖχος αὐτὴν ποιούμενοι πρὸς τοὺς ἐν τῇ
 Κισσίᾳ βαρβάρους. ὑπομβρος δὲ ἀσφάλτω ἢ χώρα
 καὶ πικρὰ ἐμφυτεῦσαι, βραχυβιώτατοί τε οἱ ἐκείνη
 ἄνθρωποι, τὸ γὰρ ἀσφαλτῶδες ποτὸν ἐς πολλὰ τῶν
 σπλάγγων ἰζάνει. τρέφει δ' αὐτοὺς λόφος ἐν ὀρίοις 31
 15 τῆς κώμης, ὃν ὑπεραίροντα τοῦ παρεφθορότος χω-
 ρίου σπείρουσι τε καὶ ἡγούνται γῆν. φασὶ δὲ ἀκού-
 σαι τῶν ἐγχωρίων, ὡς ἑπτακόσιοι μὲν τῶν Ἐρετριέων
 πρὸς τοῖς ὀγδοήκοντα ἤλωσαν, οὔτι που μάχιμοι
 πάντες, ἦν γὰρ τι καὶ θῆλυ ἐν αὐτοῖς γένος καὶ
 20 γεγηρακός, ἦν δ', οἷμαί, τι καὶ παιδιά, τὸ γὰρ πολὺ
 τῆς Ἐρετρίας τὸν Καφηρέα ἀνέφυγε καὶ ὅ τι ἀκρό-
 τaton τῆς Εὐβοίας. ἀνήχθησαν δὲ ἄνδρες μὲν ἀμφι-
 τοὺς τετρακοσίους, γύναια δὲ ἴσως δέκα, οἱ δὲ λοιποὶ
 ἀπ' Ἰωνίας τε καὶ Λυδίας ἀρξάμενοι διεφθάρησαν
 25 ἐλαυνόμενοι ἄνω. λιθοτομίαν δὲ αὐτοῖς παρεχομένου
 τοῦ λόφου καὶ τινες καὶ λιθουργοὺς εἰδότες τέχνας
 ἱερά τε ἐδείμαντο Ἑλληνικὰ καὶ ἀγοράν, ὀπόσῃν εἰκὸς
 ἦν, βωμούς τε ἰδρύσαντο Δαρείῳ μὲν δύο, Ξέρξῃ δὲ
 ἓνα, Δαριδαίῳ δὲ πλείους. διετέλεσαν δὲ ἐς Δαρι-
 30_δαῖον ἔτη μετὰ τὴν ἄλωσιν ὀκτώ καὶ ὀγδοήκοντα
 γράφοντες τὸν Ἑλλήνων τρόπον, καὶ οἱ τάφοι δὲ οἱ
 ἀρχαῖοι σφῶν „ὁ δεῖνα τοῦ δεῖνος“ γεγράφεται, καὶ

τὰ γράμματα Ἑλλήνων μὲν, ἀλλ' οὐπω ταῦτα ἰδεῖν
 φασι. καὶ ναῦς ἐγκεχαραγμένας τοῖς τάφοις, ὡς
 ἕκαστος ἐν Εὐβοίᾳ ἔζη [πορθμεύων ἢ πορφυρεύων] ἢ 15
 θαλάττιον ἢ καὶ ἀλουργὸν πράττων, καὶ τι καὶ ἔλε-
 γειον ἀναγνῶναι γεγραμμένον ἐπὶ ναυτῶν τε καὶ 5
 ναυκλήρων σήματι·

Οἶδε ποτ' Αἰγαίοιο βαθύροον οἶδμα πλέοντες

Ἐκβατάνων πεδίῳ κείμεθ' ἐνὶ μεσάτῳ.

χαῖρε κλυτὴ ποτε πατρὶς Ἐρετρια, χαίρειτ' Ἀθῆναι,
 γείτονες Εὐβοίης, χαῖρε θάλασσα φίλη. 10

32 τοὺς μὲν δὴ τάφους διεφθορότας ἀναλαβεῖν τε αὐτὸν
 ὁ Δάμις φησὶ καὶ ξυγκλειῖσαι χέασθαι τε καὶ ἐπε-
 νεγκεῖν σφισιν, ὅποσα νόμιμα, πλὴν τοῦ τεμεῖν τι ἢ
 καθαρίσαι, δακρύσαντά τε καὶ ὑποπλησθέντα ὀρμῆς
 τάδε ἐν μέσοις ἀναφθέρξασθαι· „Ἐρετριεῖς οἱ κλήρω 15
 τύχης δεῦρ' ἀπενεχθέντες, ὑμεῖς μὲν, εἰ καὶ πόρρω
 τῆς αὐτῶν, τέθραφθε γοῦν, οἱ δ' ὑμᾶς ἐνταῦθα ῥί-
 ψαντες ἀπώλοντο περὶ τὴν ὑμετέραν νῆσον ἄταφοι
 δεκάτῳ μεθ' ὑμᾶς ἔτει· τὸ γὰρ ἐν κοίλῃ Εὐβοίᾳ πά-
 θος θεοὶ φαίνουσιν.“ Ἀπολλώνιος δὲ πρὸς τὸν σο- 20
 φιστὴν ἐπὶ τέλει τῆς ἐπιστολῆς „καὶ ἐπεμελήθην,
 φησὶν „ὦ Σκοπελιανέ, τῶν σῶν Ἐρετριέων νέος ὢν
 ἔτι καὶ ἀφέλησα ὅτι ἐδυνάμην καὶ τοὺς τεθνεῶτας
 αὐτῶν καὶ τοὺς ζῶντας.“ τί δῆτα ἐπεμελήθη τῶν
 ζώντων; οἱ πρόσκοικοι τῷ λόφῳ βάρβαροι σπειρόντων 25
 τῶν Ἐρετριέων αὐτὸν ἐληίζοντο τὰ φυόμενα περὶ τὸ
 θέρος ἤκοντες καὶ πεινῆν ἔδει γεωργοῦντας ἑτέροις.
 ὁπότε οὖν παρὰ βασιλέα ἀφίκετο, εὔρετο αὐτοῖς τὸ
 χρῆσθαι μόνους τῷ λόφῳ.

Τὰ δὲ ἐν Βαβυλῶνι τοῦ ἀνδρὸς τούτου καὶ XXV
 ὅποσα Βαβυλῶνος πέρι προσήκει γινώσκειν, τοιάδε 31
 εὔρον· ἢ Βαβυλῶν τετείχισται μὲν ὀγδοήκοντα καὶ

τετρακόσια στάδια, τοσαύτη κύκλω, τείχος δὲ αὐτῆς
 τρία μὲν τὸ ὕψος ἡμίπλευρα, πλέθρου δὲ μείον τὸ ³³
 εὖρος, ποταμῶ δὲ Εὐφράτῃ τέμνεται ξὺν ὁμοιότητι
 τοῦ εἶδους, ὃν ἀπόρρητος ὑποστείχει γέφυρα τὰ βα-
 5 σίλεια τὰ ἐπὶ ταῖς ὄχθαις ἀφανῶς ξυνάπτουσα. γυνὴ
 γὰρ λέγεται Μήδεια τῶν ἐκείνη ποτὲ ἄρχουσα τὸν
 ποταμὸν ὑποξεῦξαι τρόπον, ὃν μήπω τις ποταμὸς
 ἐξεύχθη· λίθους γὰρ δὴ καὶ χαλκὸν καὶ ἄσφαλτον
 καὶ ὀπόσα ἐς ἔφυδρον ξύνδεσιν ἀνθρώποις εὔρηται,
 10 παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ νήσασα τὸ ρεῦμα ἐς
 λίμνας ἔτρεψε, ξηρὸν τε ἤδη τὸν ποταμὸν ὠρυγεν
 ὀργυιᾶς ἐς δύο σήραγγα ἐργαζομένη κοίλην, ἴν' ἐς
 τὰ βασίλεια τὰ παρὰ ταῖς ὄχθαις ὡσπερ ἐκ γῆς ἀνα-
 φαίνοιτο, καὶ ἤρεψεν αὐτὴν ἴσως τῷ τοῦ ρεύματος
 15 δαπέδῳ. οἱ μὲν δὴ θεμέλιοι ἐβεβήκεσαν καὶ οἱ τοῖχοι
 τῆς σήραγγος, ἅτε δὲ τῆς ἀσφάλτου δεομένης τοῦ
 ὕδατος ἐς τὸ λιθοῦσθαι τε καὶ πήγνυσθαι ὁ Εὐφρά-
 τῆς ἐπαφείθη ὑγρῷ τῷ ὀρόφῳ καὶ ὧδε ἔστη τὸ
 ζεῦγμα. τὰ δὲ βασίλεια χαλκῷ μὲν ἤρεπται καὶ ἀπ'
 20 αὐτῶν ἀστράπτει, θάλαμοι δὲ καὶ ἀνδρῶνες καὶ ³⁴
 στοαί, τὰ μὲν ἀργύρῳ, τὰ δὲ χρυσοῖς ὑφάσμασι, τὰ
 δὲ χρυσῷ αὐτῷ καθάπερ γραφαῖς ἠγλάισται, τὰ δὲ
 ποικίλματα τῶν πέπλων ἐκ τῶν Ἑλληνικῶν σφίσι
 ἦκει λόγων, Ἀνδρομέδαι καὶ Ἀμυμῶναι καὶ Ὀρφεὺς
 25 πολλαχοῦ. χαίρουσι δὲ τῷ Ὀρφεῖ, τιάραν ἴσως καὶ
 ἀναξυρίδα τιμῶντες, οὐ γὰρ μουσικὴν γε, οὐδὲ ὠδᾶς,
 αἷς ἔθειλγεν. ἐνύφανται πού καὶ ὁ Δᾶτις τὴν Νάξον
 ἐκ τῆς θαλάττης ἀνασπῶν καὶ Ἀρταφέρου περὶ-
 εστηκῶς τὴν Ἐρέτριαν καὶ τῶν ἀμφὶ Ξέρξην, ἃ νικᾶν
 30 ἔφασκεν· Ἀθῆναι γὰρ δὴ ἐχόμεναί εἰσι καὶ Θερμο-
 πύλαι καὶ τὰ Μηδικώτερα ἔτι, ποταμοὶ ἐξαιρούμενοι
 τῆς γῆς καὶ θαλάττης ζεῦγμα καὶ ὁ Ἄθως ὡς ἐτμήθη.

φασὶ δὲ καὶ ἀνδρῶν ἐντυχεῖν, οὗ τὸν ὄροφον ἐς
 θόλου ἀνῆχθαι σχῆμα οὐρανῶ τινι εἰκασμένον, σαπ- 16
 φειρίνη δὲ αὐτὸν κατηρέφθαι λίθῳ — κυανωτάτη
 δὲ ἢ λίθος καὶ οὐρανία ἰδεῖν — καὶ θεῶν ἀγάλματα,
 οὓς νομίζουσιν, ἴδρυνται ἄνω καὶ χρυσᾶ φαίνεται, 5
 καθάπερ ἐξ αἰθέρος. δικάζει μὲν δὴ ὁ βασιλεὺς ἐν-
 ταῦθα, χρυσαῖ δὲ ἰνυγες ἀποκρέμανται τοῦ ὀρόφου
 τέτταρες τὴν Ἀδράστειαν αὐτῷ παρεγγυῶσαι καὶ τὸ
 μὴ ὑπὲρ τοὺς ἀνθρώπους αἰρεσθαι. ταύτας οἱ μάγοι
 35 αὐτοὶ φασιν ἀρμόττεσθαι φοιτῶντες ἐς τὰ βασίλεια, 10
 καλοῦσι δὲ αὐτὰς θεῶν γλώττας. περὶ δὲ τῶν μά- XXVI
 γων Ἀπολλώνιος μὲν τὸ ἀποχρῶν εἴρηκε, συγγενέ-
 σθαι γὰρ αὐτοῖς καὶ τὰ μὲν μαθεῖν, τὰ δὲ ἀπελθεῖν
 διδάξας, Δάμις δὲ τοὺς μὲν λόγους, οἷοι ἐγένοντο
 τῷ ἀνδρὶ πρὸς τοὺς μάγους, οὐκ οἶδεν, ἀπαγορεῦσαι 15
 γὰρ αὐτῷ μὴ συμφοιτᾶν παρ' αὐτοὺς ἰόντι, λέγει δ'
 οὖν φοιτᾶν αὐτὸν τοῖς μάγοις μεσημβρίας τε καὶ
 ἀμφὶ μέσας νύκτας, καὶ ἔρεσθαί ποτε „τί οἱ μάγοι;“
 τὸν δὲ ἀποκρίνασθαι „σοφοὶ μὲν, ἀλλ' οὐ πάντα.“
 Ταυτὶ μὲν ὕστερον. ἀφικομένῳ δὲ αὐτῷ ἐς XXVII
 Βαβυλῶνα ὁ σατράπης ὁ ἐπὶ τῶν μεγάλων πυλῶν 21
 μαθὼν ὅτι ὑπὲρ ἱστορίας ἦκοι, ὀρέγει χρυσῆν εἰκόνα
 τοῦ βασιλέως, ἣν εἰ μὴ προσκυνήσειέ τις, οὐ θεμιτὸν
 ἦν ἐσφοιτᾶν ἔσω. πρεσβεύοντι μὲν οὖν παρὰ τοῦ
 Ῥωμαίων ἄρχοντος οὐδεμίᾳ ἀνάγκῃ τούτου, παρὰ 25
 βαρβάρων δὲ ἦκοντι ἢ ἀφιστοροῦντι τὴν χώραν, εἰ
 μὴ τὴν εἰκόνα προθεραπεύσειεν, ἄτιμον ἀπειληθῆναι
 καὶ σατραπεύεται παρὰ τοῖς βαρβάροις τὰ οὕτως
 εὐήθη. ἐπεὶ τοίνυν τὴν εἰκόνα εἶδε „τίς“ ἔφη „οὗ-
 τος;“ ἀκούσας δὲ ὅτι ὁ βασιλεὺς „οὗτος,“ εἶπεν „ὄν 30
 ὑμεῖς προσκυνεῖτε, εἰ ἐπαινεθείη ὑπ' ἐμοῦ καλὸς
 κἀγαθὸς δόξας μεγάλων τεύξεται.“ καὶ εἰπὼν ταῦτα

διὰ πυλῶν ἦει. θαυμάσας δὲ ὁ σατράπης αὐτὸν ἐπη-
 κολούθησέ τε καὶ κατασχὼν τὴν χεῖρα τοῦ Ἀπολλω-
 νίου δι' ἑρμηνέος ἤρετο ὄνομά τε αὐτοῦ καὶ οἶκον
 καὶ ὅ τι ἐπιτηδεύοι καὶ ἐφ' ὅ τι φοιτῶν, καὶ ἀπογρα-
 5 ψάμενος ταῦτα ἐς γραμματεῖον στολήν τε αὐτοῦ καὶ
 εἶδος ἐκεῖνον μὲν περιμεῖναι κελεύει, δραμῶν δὲ
 XXVIII αὐτὸς παρὰ τοὺς ἄνδρας, οἳ δὴ νομίζονται βασιλέως
 ὄντα, ἀνατυποῖ τὸν Ἀπολλώνιον προειπὼν, ὅτι μήτε
 προσκυνεῖν βούλεται μήτε τι ἀνθρώπων ἔοικεν· οἳ
 10 δὲ ἄγειν κελεύουσι τιμῶντά τε καὶ μηδὲν ὕβρει πράτ- 36
 τουτα, ἐπεὶ δὲ ἦλθεν, ἤρετο αὐτὸν ὁ πρεσβύτατος ὅ
 τι μαθῶν καταφρονήσειε τοῦ βασιλέως, ὁ δὲ „οὔπω“
 ἔφη „κατεφρόνησα.“ „καταφρονήσεις δ' ἄν;“ πάλ-
 λιν ἐρομένου „νὴ Δί“ εἶπεν „ἦν γε ξυγγενόμενος
 15 μὴ καλόν τε καὶ ἀγαθὸν εὔρω αὐτόν.“ „ἀπάγεις δὲ
 δὴ τίνα αὐτῷ δῶρα;“ τοῦ δὲ αὖ τὴν τε ἀνδρείαν
 καὶ δικαιοσύνην καὶ τὰ τοιαῦτα φήσαντος „πότερον;“
 ἔφη, „ὡς οὐκ ἔχοντι;“ „μὰ Δί;“ εἶπεν „ἀλλ' ὡς
 μαθησομένῳ χοῆσθαι, ἦν ἔχη αὐτάς.“ „καὶ μὴν
 20 χρώμενος τούτοις“ ἔφη „τὴν τε βασιλείαν, ἦν ὄρας,
 ἀπολωλυῖαν αὐτῷ ἀνέλαβε τὸν τε οἶκον ἐπανήγαγε
 τοῦτον οὐκ ἀπόνως, οὐδὲ θάθυμως.“ „ποστὸν δὲ
 δὴ τοῦτο ἔτος τῆ ἀνακτηθείσῃ ἀρχῇ;“ „τρίτου“
 ἔφη „ἀρχόμεθα, δύο ἤδη που μῆνες.“ ἀναστήσας
 25 οὖν, ὥσπερ εἰώθει, τὴν γνώμην „ὦ σωματοφύλαξ;“
 εἶπεν „ἦ ὅ τί σε προσήκει καλεῖν, Δαρεῖος ὁ Κύ-
 ρου καὶ Ἀρταξέρξου πατήρ τὰ βασίλεια ταῦτα κατα-
 σχὼν ἐξήκοντα, οἶμαι, ἔτη λέγεται τελευτὴν ὑπο-
 πτεύσας τοῦ βίου τῆ δικαιοσύνη θῦσαι, καὶ „ὦ
 30 δέσποινα;“ εἰπεῖν, „ἦ τίς ποτε εἶ.“ ὥσπερ ἐπιθυ-
 μήσας μὲν πάλαι τῆς δικαιοσύνης, οὔπω δὲ αὐτὴν
 γιγνώσκων, οὐδὲ δοκῶν κεκτῆσθαι, τὰ παῖδέ τε

οὕτως ἀμαθῶς ἐπαίδευσεν, ὡς ὄπλα ἐπ' ἀλλήλους 17
 ἄρασθαι, καὶ ὁ μὲν τρωθῆναι, ὁ δὲ ἀποθανεῖν ὑπὸ
 τοῦ ἐτέρου, σὺ δ' ἤδη τοῦτον ἴσως οὐδ' ἐν τῷ βα-
 σιλείῳ θρόνῳ καθῆσθαι εἰδότα ξυνειληφέναι ὁμοῦ
 πάσας ἀρετὰς βούλει καὶ ἐπαίρεις αὐτὸν σοὶ φέρων, 5
 οὐκ ἐμοί, κέρδος, εἰ βελτίων γένοιτο.“ βλέψας οὖν
 ὁ βάρβαρος ἐς τὸν πλησίον „ἔρμαιον“ ἔφη „θεῶν
 37 τις ἄγει τουτουὶ τὸν ἄνδρα ἐνταῦθα, ἀγαθὸς γὰρ
 ξυγγενόμενος ἀγαθῷ πολλῶ βελτίω τὸν βασιλέα ἡμῶν
 ἀποφανεῖ καὶ σωφρονέστερον καὶ ἡδίω, ταυτὶ γὰρ 10
 διαφαίνεται τοῦ ἀνδρός.“ ἐσέθεν οὖν εὐαγγελιζό-
 μενοι πᾶσιν, ὅτι ἀνὴρ ἐπὶ ταῖς βασιλέως θύραις
 ἐστήκοι σοφός τε καὶ Ἑλλήν καὶ ξύμβουλος ἀγαθός.
 ἐπεὶ δὲ τῷ βασιλεὶ ἀνηγγέλη ταῦτα, ἔτυχε μὲν θύων XXIX
 παρόντων αὐτῷ τῶν μάγων, τὰ γὰρ ἱερὰ ὑπ' ἐκεί- 15
 νοις δοῦνται, καλέσας δὲ αὐτῶν ἕνα „ἦκει“ ἔφη „τὸ
 ἐνύπνιον, ὃ διηγούμην σοὶ τήμερον ἐπισκοπούμενῳ
 με ἐν τῇ εὐνῇ.“ ὄναρ δὲ ἄρα τῷ βασιλεὶ τοιοῦτον
 ἀφῆκτο· ἐδόκει Ἀρταξέρξης εἶναι ὁ τοῦ Ξέρξου καὶ
 μεθεστηκέναι ἐς ἐκεῖνον τὸ εἶδος, περιδεῶς τε εἶχε, 20
 μὴ ἐς μεταβολὴν ἤδη τὰ πράγματα ἦκη αὐτῷ ἐς
 τοῦτο ἐξηγουμένῳ τὴν μεταβολὴν τοῦ εἶδους. ἐπεὶ
 δὲ ἤκουσεν Ἑλληνά τε καὶ σοφὸν εἶναι τὸν ἤκοντα,
 ἐσῆλθεν αὐτὸν Θεμιστοκλῆς ὁ Ἀθηναῖος, ὃς ἀπὸ
 Ἑλλήνων ποτὲ ἦκων ξυνεγένετο τῷ Ἀρταξέρξει καὶ 25
 πολλοῦ ἄξιον ἐκεῖνόν τε ἐποίησεν ἑαυτόν τε παρ-
 ἔσχετο. καὶ προτείνας τὴν δεξιὰν „κάλει“, ἔφη „καὶ
 γὰρ ἂν καὶ ἀπὸ τοῦ καλλίστου ἄρξαιτο ξυνθύσας
 τε καὶ ξυνευξάμενος.“ εἰσῆει μὲν δὴ παραπεμπόμε- XXX
 νος ὑπὸ πλειόνων, τουτὶ γὰρ ὥντο καὶ τῷ βασιλεῖ 30
 χαρίζεσθαι μαθόντες ὡς χαίροι ἀφιγμένῳ, διῶν δὲ
 ἐς τὰ βασίλεια οὐ διέβλεψεν ἐς οὐδὲν τῶν θαυμαζο-

μένων, ἀλλ' ὡσπερ ὁδοιπορῶν διήει αὐτά, καὶ καλέ-
 σας τὸν Δάμιν „ἤρου με“ ἔφη „πρώην, ὃ τι ὄνομα
 ἦν τῇ Παμφύλῳ γυναικί, ἢ δὴ Σαπφοῖ τε ὁμιλῆσαι
 λέγεται καὶ τοὺς ὕμνους, οὓς ἐς τὴν Ἄρτεμιν τὴν
 5 Περγαίαν ᾄδουσι, ξυνθεῖναι τὸν Αἰολέων τε καὶ
 Παμφύλων τρόπον.“ „ἠρόμην,“ ἔφη „τὸ δὲ ὄνομα
 οὐκ εἶπας.“ „οὐκ, ὦ χρηστέ, εἶπον, ἀλλ' ἐξηγούμην 38
 σοι τοὺς νόμους τῶν ὕμνων καὶ τὰ ὀνόματα καὶ ὅπη
 τὰ Αἰολέων ἐς τὸ ἀκρότατόν τε καὶ τὸ ἴδιον Παμ-
 10 φύλων παρήλλαξε· πρὸς ἄλλῳ μετὰ ταῦτα ἐγενό-
 μεθα, καὶ οὐκέτ' ἤρου με περὶ τοῦ ὀνόματος· κα- 39
 λεῖται τοίνυν ἡ σοφὴ αὕτη Δαμοφύλη, καὶ λέγεται
 τὸν Σαπφοῦς τρόπον παρθένους τε ὁμιλητρίας κτή-
 σασθαι ποιήματά τε ξυνθεῖναι τὰ μὲν ἐρωτικά, τὰ
 15 δὲ ὕμνους. τὰ τοι ἐς τὴν Ἄρτεμιν καὶ παρῶδηται
 αὐτῇ καὶ ἀπὸ τῶν Σαπφῶων ἦσται.“ ὅσον μὲν δὴ
 ἀπεῖχε τοῦ ἐκπεπληχθαι βασιλέα τε καὶ ὄγκον, ἐδή-
 λου τῷ μηδὲ ὀφθαλμῶν ἄξια ἠγεῖσθαι τὰ τοιαῦτα,
 ἀλλὰ ἐτέρων πέρι διαλέγεσθαι κάκεῖνα δήπου ἠγεῖ-
 XXXI σθαι ὄραῖν. προῖδὼν δὲ ὁ βασιλεὺς προσιόντα, καὶ
 21 γὰρ τι καὶ μῆκος ἢ τοῦ ἱεροῦ αὐλή εἶχε, διελάλησέ
 τε πρὸς τοὺς ἐγγύς, οἷον ἀναγιγνώσκων τὸν ἄνδρα,
 πλησίον τε ἤδη γιγνομένου μέγα ἀναβοήσας „οὔτος“
 ἔφη „ὁ Ἀπολλώνιος, ὃν Μεγαβάτης ὁ ἐμὸς ἀδελφὸς
 25 ἰδεῖν ἐν Ἀντιοχείᾳ φησὶ θαναμαζόμενόν τε καὶ προσ-
 κυνούμενον ὑπὸ τῶν σπουδαίων, καὶ ἀπεξωγράφησέ
 μοι τότε τοιοῦτον αὐτόν, ὁποῖος ἦκει. προσελθόντα
 δὲ καὶ ἀσπασάμενον προσεῖπέ τε ὁ βασιλεὺς φωνῇ
 Ἑλλάδι καὶ (δὴ) ἐκέλευσε θύειν μετ' αὐτοῦ· λευκὸν
 18 30 δὲ ἄρα ἵππον τῶν σφόδρα Νισαίων καταθύσειν
 ἔμελλε τῷ Ἡλίῳ φαλάροις κοσμήσας, ὡσπερ ἐς πομ-
 πήν, ὃ δ' ὑπολαβὼν „σὺ μὲν, ὦ βασιλεῦ, θῦε,“ ἔφη,

„τὸν σαυτοῦ τρόπον, ἐμοὶ δὲ ξυγγώρησον θῦσαι τὸν
 ἔμαντοῦ.“ καὶ δραξάμενος τοῦ λιβανωτοῦ, „Ἥλιε,“
 ἔφη, „πέμπε με ἐφ’ ὅσον τῆς γῆς ἐμοὶ τε καὶ σοὶ
 40 δοκεῖ, καὶ γιννώσκοιμι ἄνδρας ἀγαθούς, φαύλους δὲ
 μήτε ἐγὼ μάθοιμι μήτε ἐμὲ φαῦλοι.“ καὶ εἰπὼν 5
 ταῦτα τὸν λιβανωτὸν ἐς τὸ πῦρ ἤκεν, ἐπισκεψάμενος
 δὲ αὐτὸ ὅπη διανίσταται καὶ ὅπη θολουῖται καὶ ὀπό-
 σαις κορυφαῖς ἄττει καὶ που καὶ ἐφαπτόμενος τοῦ
 πυρός, ὅπη εὖσημόν τε καὶ καθαρὸν φαίνοιτο „θῦε,“
 ἔφη, „λοιπόν, ὦ βασιλεῦ, κατὰ τὰ σαυτοῦ πάτρια, 10
 τὰ γὰρ πάτρια τὰμὰ τοιαῦτα.“ καὶ ἀνεχώρησε τῆς XXXII
 θυσίας, ὡς μὴ κοινωνοίη τοῦ αἵματος. μετὰ δὲ τὴν
 θυσίαν προσῆλθε καὶ „ὦ βασιλεῦ,“ ἔφη „τὴν φωνὴν
 τὴν Ἑλλάδα πᾶσαν γιννώσκεις, ἢ σμικρὰ αὐτῆς ὑπὲρ
 τοῦ εὐξυμβόλου ἴσως καὶ τοῦ μὴ ἀηδῆς δοκεῖν, εἴ 15
 τις ἀφίκοιτο Ἑλληνα;“ „πᾶσαν“ εἶπεν „ἴσα τῇ ἐγκω-
 ρίῳ ταύτῃ, καὶ λέγε ὅ τι βούλει, διὰ τοῦτο γὰρ που
 ἐρωτᾷς.“ „διὰ τοῦτο“ ἔφη „καὶ ἄκουε· ἡ μὲν ὀρμὴ
 μοι τῆς ἀποδημίας Ἴνδοί εἰσι, παρελθεῖν δὲ οὐδ’
 ὑμᾶς ἐβουλήθη, σέ τε ἀκούων ἄνδρα, οἶον ἐξ ὄνου- 20
 χος ἤδη ὄρω, σοφίαν τε, ἥπερ ὑμῖν ἐστὶν ἐπιχώριος
 μελετωμένη μάγοις ἀνδράσι, κατιδεῖν δεόμενος, εἰ
 τὰ θεῖα, ὡς λέγονται, σοφοί εἰσι· σοφία δὲ ἐμοὶ Πυ-
 θαγόρου Σαμίου ἀνδρός, ὃς θεούς τε θεραπεύειν
 ᾧδὲ με ἐδιδάξατο καὶ ξυνιέναι σφῶν ὄρωμένων τε 25
 καὶ οὐχ ὄρωμένων φοιτᾶν τε ἐς διάλεξιν θεῶν καὶ
 41 γήινω τούτῳ ἐρίῳ ἐστάλθαι, οὐ γὰρ προβάτου ἐπέχθη,
 ἀλλ’ ἀκήρατος ἀκηράτων φύεται ὕδατός τε καὶ γῆς
 δῶρα ὀθόνη· καὶ αὐτὸ δὲ τὸ ἄνετον τῆς κόμης ἐκ
 Πυθαγόρου ἐπήσκησα, καὶ τὸ καθαρεύειν ζώου βο- 30
 ρᾶς ἐκ τῆς ἐκείνου μοι σοφίας ἦκει. ξυμπότης μὲν
 δὴ καὶ κοινωνὸς ῥαστώνης ἢ τρυφῆς οὐτ’ ἂν σοι

γενοίμην οὐτ' ἂν ἐτέρῳ οὐδενί, φροντίδων δὲ ἀπό-
ρων τε καὶ δυσευρέτων δοίην ἂν λύσεις οὐ γιγνώ-
σκων τὰ πρακτέα μόνον, ἀλλὰ καὶ προγιγνώσκων.“
ταῦτα ὁ Δάμις μὲν διαλεχθῆναί φησι τὸν ἄνδρα,
5 Ἀπολλώνιος δὲ ἐπιστολὴν αὐτὰ πεποιήται, πολλὰ
δὲ καὶ ἄλλα τῶν ἑαυτῷ ἐς διάλεξιν εἰρημένων ἐς
ἐπιστολὰς ἀνετυπώσατο.

XXXIII Ἐπεὶ δὲ χαίρειν ὁ βασιλεὺς ἔφη καὶ ἀγάλλεσθαι
ἤκοντι μᾶλλον, ἢ εἰ τὰ Περσῶν καὶ Ἰνδῶν πρὸς
10 τοῖς οὖσιν αὐτῷ ἐκθήσατο, ξένον τε ποιεῖσθαι καὶ
κοινωνὸν τῆς βασιλείου στέγης, „εἰ ἐγὼ σε, ὦ βασι-
λεῦ,“ εἶπεν „ἐς πατρίδα τὴν ἐμὴν Τύανα ἤκοντα
ἠέλιον οἰκεῖν οὐ ἐγώ, οἰκῆσαι ἂν ἦρας;“ „μὰ Δί“
εἶπεν „εἰ μὴ τοσαύτην γε οἰκίαν οἰκήσειν ἔμελλον,
15 ὀπόσῃν δορυφόρους τε καὶ σωματοφύλακας ἐμούς
αὐτόν τε ἐμὲ λαμπρῶς δέξασθαι.“ „ὁ αὐτὸς οὖν“
ἔφη „καὶ παρ' ἐμοῦ λόγος· εἰ γὰρ ὑπὲρ ἐμαντὸν
οἰκήσω, πονήρως διαιτήσομαι, τὸ γὰρ ὑπερβάλλον
λυπεῖ τοὺς σοφοὺς μᾶλλον ἢ ὑμᾶς τὸ ἐλλεῖπον· ξενι-
20 ζέτω με οὖν ἰδιώτης ἔχων ὀπόσα ἐγώ, σοὶ δὲ ἐγὼ
ξυνέσομαι ὀπόσα βούλει.“ ξυνεχώρει ὁ βασιλεὺς,
ὡς μὴ ἀηδὲς τι αὐτῷ λάθοι πράξας, καὶ ᾤκησε παρ'
ἀνδρὶ Βαβυλωνίῳ χρηστῷ τε καὶ ἄλλως γενναίῳ.
δειπνοῦντι δὲ ἤδη εὐνοῦχος ἐφίσταται τῶν τὰς ἀγγε-
25 λίας διαφερόντων καὶ προσειπὼν τὸν ἄνδρα „βασι-
λεὺς“ ἔφη „δωρεῖταί σε δέκα δωρεαῖς καὶ ποιεῖται
κύριον τοῦ ἐπαγγεῖλαι αὐτάς, δεῖται δέ σου μὴ μικρὰ
αἰτῆσαι, μεγαλοφροσύνην γὰρ ἐνδείξασθαι σοί τε
καὶ ἡμῖν βούλεται.“ ἐπαινέσας δὲ τὴν ἐπαγγελίαν
19 30 „πότε οὖν χρὴ αἰτεῖν;“ ἤρετο, ὁ δὲ „αὔριον“ ἔφη,
καὶ ἅμα ἐφοίτησε παρὰ πάντας τοὺς βασιλέως φίλους 42
τε καὶ ξυγγενεῖς, παρεῖναι κελεύων αἰτοῦντι καὶ

τιμωμένω τῷ ἀνδρὶ. φησὶ δὲ ὁ Δάμις ξυνιέναι μὲν, ὅτι μηδὲν αἰτήσοι, τὸν τε τρόπον αὐτοῦ καθεωρακῶς καὶ εἰδῶς εὐχόμενον τοῖς θεοῖς εὐχὴν τοιαύτην. „ὦ θεοί, δοίητε μοι μικρὰ ἔχειν καὶ δεῖσθαι μηδενός.“ ἔφεστηκότα μέντοι ὄρων καὶ ἐνθυμουμένω ὅμοιον 5 οἴεσθαι ὡς αἰτήσοι μὲν, βασανίζοι δέ, ὅ τι μέλλει αἰτήσειν. ὁ δὲ ἐσπέρας ἤδη „ὦ Δάμι,“ ἔφη „θεωρῶ πρὸς ἐμαυτόν, ἐξ ὅτου ποτὲ οἱ βάρβαροι τοὺς εὐνούχους σώφρονας ἠγοῦνται καὶ ἐς τὰς γυναικωνίτιδας ἐσάγονται.“ „ἀλλὰ τοῦτο,“ ἔφη „ὦ Ἀπολλώνιε, καὶ 10 παιδὶ δῆλον· ἐπειδὴ γὰρ ἡ τομὴ τὸ ἀφροδισιάζειν ἀφαιρεῖται σφᾶς, ἀνεῖνται σφισιν αἱ γυναικωνίτιδες, καὶ ξυγκαθεύδειν ταῖς γυναιξὶ βούλωνται.“ „τὸ δὲ ἐρᾶν“ εἶπεν „ἢ τὸ ξυγγίγνεσθαι γυναιξὶν ἐκτετμησθαι αὐτοὺς οἶει;“ „ἄμφω,“ ἔφη „εἰ γὰρ σβεσθεῖν 15 τὸ μόριον ὑφ’ οὗ διοιστρεῖται τὸ σῶμα, οὐδ’ ἂν τὸ ἐρᾶν ἐπέλθοι οὐδενί.“ ὁ δὲ βραχὺ ἐπισχὼν „αὔριον,“ ἔφη „ὦ Δάμι, μάθοις ἂν, ὅτι καὶ εὐνούχοι ἐρῶσι καὶ τὸ ἐπιθυμητικόν, ὅπερ ἐσάγονται διὰ τῶν ὀφθαλμῶν, οὐκ ἀπομαραίνεται σφῶν, ἀλλ’ ἐμμένει θερμόν 20 τε καὶ ζώπυρον, δεῖ γὰρ τι περιπεσεῖν, ὃ τὸν σὸν ἐλέγξει λόγον. εἰ δὲ καὶ τέχνη τις ἦν ἀνθρωπεία τύραννός τε καὶ δυνατὴ τὰ τοιαῦτα ἐξωθεῖν τῆς γνώμης, οὐκ ἂν μοι δοκῶ τοὺς εὐνούχους ποτὲ ἐς τὰ τῶν σωφρονούντων ἤδη προσγράψαι κατηναγκα- 25 σμένους τὴν σωφροσύνην καὶ βιαίῳ τέχνῃ ἐς τὸ μὴ ἐρᾶν ἠγμένους. σωφροσύνη γὰρ τὸ ὀρεγόμενόν τε καὶ ὀρμῶντα μὴ ἠτᾶσθαι ἀφροδισίων, ἀλλ’ ἀπέχεσθαι καὶ κρείττω φαίνεσθαι τῆς λύττης ταύτης.“ ὑπολαβὼν οὖν ὁ Δάμις „ταῦτα μὲν καὶ αὐτίς ἐπι- 30 σκεψόμεθα,“ ἔφη „ὦ Ἀπολλώνιε, ἃ δὲ χρὴ ἀποκρινασθαι αὔριον πρὸς τὴν τοῦ βασιλέως ἐπαγγελίαν

λαμπράν οὔσαν διεσκέφθαι προσήκει. αἰτήσεις μὲν γὰρ ἴσως οὐδέν, τὸ δ' ὅπως ἂν μὴ ἄλλω, φασί, τύφῳ παραιτεῖσθαι δοκοίης, ἅπερ ἂν ὁ βασιλεὺς διδῶ, τοῦτο ὄρα καὶ φυλάττου αὐτό, ὁρῶν οἷ τῆς γῆς εἰ ⁴³ καὶ ὅτι ἐπ' αὐτῷ κείμεθα. δεῖ δὲ φυλάττεσθαι διαβολάς, ὡς ὑπεροψία χρώμενον, γινώσκειν τε ὡς νῦν μὲν ἐφόδια ἔστιν ἡμῖν ὀπόσα ἐς Ἰνδοὺς πέμψαι, ἐπανιοῦσι δὲ ἐκεῖθεν οὔτ' ἂν ἀποχρήσαι ταῦτα, γένοιτο δὲ οὐκ ἂν ἕτερα.“ καὶ τοιαῦδε ὑπέθαλπεν αὐτὸν τέ-
 XXXV χνη, μὴ ἀπαξιῶσαι λαβεῖν, ὅ τι διδοίη, ὁ δὲ Ἀπολ-
 11 λώνιος ὥσπερ ξυλλαμβάνων αὐτῷ τοῦ λόγου „παραδειγμάτων δέ,“ εἶπεν „ὦ Δάμι, ἀμελήσεις; ἐν οἷς ἔστιν, ὡς Αἰσχίνης μὲν ὁ τοῦ Λυσανίου παρὰ Διονύσιον ἐς Σικελίαν ὑπὲρ χρημάτων ᾤχετο, Πλάτων
 15 δὲ τρεῖς ἀναμετρῆσαι λέγεται τὴν Χάρυβδιν ὑπὲρ πλούτου Σικελικοῦ, Ἀρίστιππος δὲ ὁ Κυρηναῖος καὶ Ἐλίκων ὁ ἐκ Κυζίκου καὶ Φύτων, ὅτ' ἔφευγεν, ὁ Ῥηγῖνος, οὔτω τι ἐς τοὺς Διονυσίου κατέδυσαν θησαυρούς, ὡς μόγις ἀνασχεῖν ἐκεῖθεν. καὶ μὴν καὶ τὸν
 20 Κνιδιὸν φασιν Εὐδοξον, ἐς Αἴγυπτόν ποτε ἀφικόμενον ὑπὲρ χρημάτων τε ὁμολογεῖν ἤκειν καὶ διαλέγεσθαι τῷ βασιλεῖ ὑπὲρ τούτου, καὶ ἵνα μὴ πλείους διαβάλλω, Σπεύσιππον τὸν Ἀθηναῖον οὔτω τι ἐρασι-
 20 25 γάμον ἐς Μακεδονίαν κωμάσαι ποιήματα ψυχρὰ ξυνθέντα, καὶ δημοσίᾳ ταῦθ' ὑπὲρ χρημάτων ἄσαι. ἐγὼ δὲ ἠγοῦμαι, ὦ Δάμι, τὸν ἄνδρα τὸν σοφὸν πλείω κινδυνεύειν ἢ οἱ πλείοντές τε καὶ ξὺν ὄπλοις μαχόμενοι, φθόνος γὰρ ἐπ' αὐτὸν στείχει καὶ σιωπῶντα ⁴⁴
 30 καὶ φθεγγόμενον καὶ ξυντείνοντα καὶ ἀνιέντα κἂν παρέλθῃ τι κἂν προσέλθῃ τῷ κἂν προσείπῃ κἂν μὴ προσείπῃ. δεῖ δὲ πεφράχθαι τὸν ἄνδρα γινώσκειν

τε ὡς ἀργίας μὲν ἠττηθεῖς ὁ σοφὸς ἢ χολῆς ἢ ἔρω-
 τος ἢ φιλοποσίας ἢ ἐτοιμότερόν τε τοῦ καιροῦ πράξας
 ἴσως ἂν καὶ ξυγγνώμην φέροντο, χρήμασι δὲ ὑπο-
 θεῖς ἑαυτὸν οὐτ' ἂν ξυγγινώσκοιτο καὶ μισοῖτ' ἂν,
 ὡς ὁμοῦ πάσας κακίας συνειληφώς· μὴ γὰρ ἂν ἠτ- 5
 τηθῆναι χρημάτων αὐτόν, εἰ μὴ γαστρος ἠττητο καὶ
 ἀμπεχόνης καὶ οἴνου καὶ τοῦ ἐς ἑταίρας φέρεσθαι.
 σὺ δ' ἴσως ἠγῆ τὸ ἐν Βαβυλῶνι ἀμαρτεῖν ἠττον
 εἶναι τοῦ Ἀθήνησιν ἢ Ὀλυμπιάσιν ἢ Πυθοῖ, καὶ οὐκ
 ἐνθυμῆ ὅτι σοφῶ ἀνδρὶ Ἑλλὰς πάντα καὶ οὐδὲν 10
 ἔρημον ἢ βάρβαρον χωρίον οὔτε ἠγῆσεται ὁ σοφὸς
 οὔτε νομιεῖ ζῶν γε ὑπὸ τοῖς τῆς ἀρετῆς ὀφθαλμοῖς,
 καὶ βλέπει μὲν ὀλίγους τῶν ἀνθρώπων, μυρίοις δ'
 ὄμμασιν αὐτὸς ὁρᾶται. εἰ δὲ καὶ ἀθλητῆ ξυνησθα
 τούτων τινί, ὦ Δάμι, οὐ παλαίειν τε καὶ παγκρα- 15
 τιάζειν ἀσκοῦσιν, ἄρα ἂν ἠξίους αὐτόν, εἰ μὲν Ὀλίμ-
 πια ἀγωνίζοιτο καὶ ἐς Ἀρκαδίαν ἴοι, γενναῖόν τε καὶ
 ἀγαθὸν εἶναι, καὶ νῆ Δί', εἰ Πύθια ἄγοιτο ἢ Νέμεα,
 ἐπιμελεῖσθαι τοῦ σώματος, ἐπειδὴ φανεροὶ οἱ ἀγῶνες
 καὶ τὰ στάδια ἐν σπουδαίῳ τῆς Ἑλλάδος, εἰ δὲ θύοι 20
 Φίλιππος Ὀλύμπια πόλεις ἠρηκῶς ἢ ὁ τούτου παῖς
 Ἀλέξανδρος ἐπὶ ταῖς ἑαυτοῦ νίκαις ἀγῶνα ἄγοι, χει-
 ρον ἤδη παρασκευάζειν τὸ σῶμα καὶ μὴ φιλονίκως
 ἔχειν, ἐπειδὴ ἐν Ὀλύμπῳ ἀγωνιεῖται ἢ Μακεδονία
 ἢ Αἰγύπτῳ, ἀλλὰ μὴ ἐν Ἑλλησι καὶ σταδίοις τοῖς 25
 ἐκεῖ; ὑπὸ μὲν δὴ τῶν λόγων τούτων ὁ Δάμις οὕτω
 διατεθῆναι φησιν, ὡς ξυγκαλύψασθαι τε ἐφ' οἷς
 αὐτὸς εἰρηκῶς ἔτυχε παραιτεῖσθαι τε τὸν Ἀπολλώ-
 νιον ξυγγνώμην αὐτῷ ἔχειν, εἰ μήπω κατανενοηκῶς
 αὐτόν ἐς ξυμβουλίαν τε καὶ πειθῶ τοιαύτην ὥρμη- 30
 σεν. ὁ δὲ ἀναλαμβάνων αὐτόν „θάρρει,“ ἔφη „οὐ
 γὰρ ἐπίπληξιν ποιούμενος, ἀλλὰ τοῦμόν ὑπογράφων

XXXVI σοι ταῦτα εἶπον. ἀφικομένου δὲ τοῦ εὐνούχου καὶ 45
 καλοῦντος αὐτὸν παρὰ τὸν βασιλέα „ἀφίξομαι,“
 εἶπεν „ἐπειδὴν τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς εὖ μοι ἔχη.“
 θύσας οὖν καὶ εὐξάμενος ἀπήει περιβλεπόμενός τε
 5 καὶ θαυμαζόμενος τοῦ σχήματος. ὡς δὲ ἔσω παρ-
 ἦλθε, „δίδωμί σοι“ ἔφη ὁ βασιλεὺς „δέκα δωρεὰς
 ἄνδρα σε ἡγούμενος, οἷος οὐπω τις ἀπὸ Ἑλλήνων
 δεῦρ' ἦλθεν.“ ὁ δὲ ὑπολαβὼν „οὐ πράσας,“ εἶπεν
 „ὦ βασιλεῦ, παραιτήσομαι, „μίαν δέ, ἣν ἀντι πολ-
 10 λῶν δεκάδων αἰροῦμαι, προθύμως αἰτήσω.“ καὶ
 ἅμα τὸν περὶ τῶν Ἐρετριέων διῆλθε λόγον ἀναλα-
 βὼν ἀπὸ τοῦ Δάτιδος. „αἰτῶ οὖν“ ἔφη „μὴ περι-
 κόπτεσθαι τοὺς ἀθλίους τούτους τῶν ὀρίων τε καὶ
 τοῦ λόφου, ἀλλὰ νέμεσθαι σφᾶς μέτρον τῆς γῆς, ὃ
 15 Δαρειὸς ἐνόμισε, δεινὸν γάρ, εἰ τῆς αὐτῶν ἐκπεσόν-
 τες μηδ' ἦν ἀντ' ἐκείνης ἔχουσιν, ἔξουσιν.“ ξυντι-
 θέμενος οὖν ὁ βασιλεὺς „Ἐρετριεῖς“ εἶπεν „ἐς μὲν
 τὴν χθὲς ἡμέραν ἐμοῦ τε πολέμιοι καὶ πατέρων ἐμῶν
 ἦσαν, ἐπειδὴ ὄπλων ποτὲ ἐφ' ἡμᾶς ἦρξαν, καὶ παρ-
 20 εωρῶντο, ὡς τὸ γένος αὐτῶν ἀφανισθείη, λοιπὸν
 δὲ φίλοι τε ἀναγεγράψονται καὶ σατραπεύσει αὐτῶν
 ἀνὴρ ἀγαθός, ὃς δικαιοῦσι τὴν χώραν. τὰς δὲ ἐννέα
 δωρεὰς“ ἔφη „διὰ τί οὐ λήψῃ;“ „ὅτι, ὦ βασιλεῦ“
 εἶπεν „οὐπω φίλους ἐνταῦθα ἐκτησάμην.“ „αὐτὸς
 25 δὲ οὐδενὸς δέῃ;“ φήσαντος „τῶν γε τραγημάτων“
 ἔφη „καὶ τῶν ἄρτων, ἃ με ἠδέως τε καὶ λαμπρῶς
 XXXVII ἐστιᾷ.“ τοιαῦτα δὴ λαλούντων πρὸς ἀλλήλους
 21 κραυγὴ τῶν βασιλείων ἐξεφοίτησεν εὐνούχων καὶ
 γυναικῶν ἅμα· εἰληπτο δὲ ἄρα εὐνούχός τις ἐπὶ μιᾷ
 30 τῶν τοῦ βασιλέως παλλακῶν ξυγκατακείμενός τε καὶ
 ὀπόσα οἱ μοιχοὶ πράττων, καὶ ἦγον αὐτὸν οἱ ἀμφὶ τὴν
 γυναικωνῆτιν ἐπισπῶντες τῆς κόμης, ὃν δὴ ἄγονται

τρόπον οἱ βασιλέως δοῦλοι. ἐπεὶ δὲ ὁ πρεσβύτατος τῶν εὐνούχων ἐρῶντα μὲν τῆς γυναικὸς πάλαι ἤσθησθαι ἔφη καὶ προειρηκέναι οἱ, μὴ προσδιαλέγεσθαι αὐτῇ, μηδὲ ἄπτεσθαι δέξης ἢ χειρός, μηδὲ κοσμεῖν ταύτην μόνην τῶν ἔνδον, νῦν δὲ καὶ ξυγκατακείμε- 5 νον εὐρηκέναι καὶ ἀνδριζόμενον ἐπὶ τὴν γυναῖκα, ὁ μὲν Ἀπολλώνιος ἐς τὸν Δάμιν εἶδεν, ὡς δὴ τοῦ λό- 46 γου ἀποδεδειγμένου, ὃς ἐφιλοσοφεῖτο αὐτοῖς περὶ τοῦ καὶ εὐνούχων τὸ ἐρᾶν εἶναι, ὁ δὲ βασιλεὺς πρὸς τοὺς παρόντας „ἀλλ' αἰσχρὸν γε“ εἶπεν „ὦ ἄνδρες, 10 παρόντος ἡμῖν Ἀπολλωνίου περὶ σωφροσύνης ἡμᾶς, ἀλλὰ μὴ τοῦτον, ἀποφαίνεσθαι· τί οὖν κελεύεις, Ἀπολλώνιε, παθεῖν αὐτόν;“ „τί δὲ ἄλλο ἢ ζῆν;“ εἶπε παρὰ τὴν πάντων ἀποκρινάμενος δόξαν. ἀνε- ρουθριάσας οὖν ὁ βασιλεὺς „εἶτα οὐ πολλῶν“ ἔφη 15 „θανάτων ἄξιος ὑφέρπων οὕτως τὴν εὐνήν τὴν ἐμήν;“ „ἀλλ' οὐχ ὑπὲρ ξυγγνώμης“ ἔφη „βασιλεῦ, ταῦτα εἶπον, ἀλλ' ὑπὲρ τιμωρίας, ἢ ἀποκναίσει αὐτόν· εἰ γὰρ ζήσεται νοσῶν καὶ ἀδυνάτων ἀπτόμενος καὶ μήτε σῖτα μήτε ποτὰ ἤσει αὐτόν μήτε θεάματα, 20 ἃ σέ τε καὶ τοὺς σοι συνόντας εὐφρανεῖ, πηδήσεταιί τε ἢ καρδία θαμὰ ἐκθρώσκοντος τοῦ ὕπνου, ὃ δὴ μάλιστα περὶ τοὺς ἐρῶντάς φασι γίνεσθαι, [καὶ], τίς μὲν οὕτω φθόη τήξει αὐτόν, τίς δὲ οὕτω λιμὸς ἐπιθρύψει τὰ σπλάγχνα; εἰ δὲ μὴ τῶν φιλοψύχων 25 εἴη τις, αὐτός, ὦ βασιλεῦ, δεήσεταιί σου ποτε καὶ ἀποκτεῖναι αὐτόν ἢ ἑαυτόν γε ἀποκτενεῖ πολλὰ ὀλοφυρόμενος τὴν παροῦσαν ταύτην ἡμέραν, ἐν ἣ ἢ μὴ εὐθύς ἀπέθανε.“ τοῦτο μὲν δὴ τοιοῦτον τοῦ Ἀπολλωνίου καὶ οὕτω σοφόν τε καὶ ἡμερον, ἐφ' ᾧ ὁ βα- 30 σιλεὺς ἀνήκε τὸν θάνατον τῷ εὐνούχῳ.

Μέλλων δέ ποτε πρὸς θήρα γίνεσθαι τῶν ἐν XXXVIII

τοῖς παραδείσοις θηρίων, ἐς οὓς λέοντές τε ἀπό-
 κεινται τοῖς βαρβάροις καὶ ἄρκτοι καὶ παρδάλεις,
 ἡξίου τὸν Ἀπολλώνιον παρατυχεῖν οἱ θηρῶντι, ὁ δὲ
 „ἐκλέλησαι, ὦ βασιλεῦ,“ ἔφη „ὅτι μὴδὲ θύοντί σοι
 5 παρατυγγάνω; καὶ ἄλλως οὐχ ἡδὺ θηρίοις βεβασα-
 νισμένοις καὶ παρὰ τὴν φύσιν τὴν ἑαυτῶν δεδουλω-
 μένοις ἐπιτίθεσθαι.“ ἔρομένου δὲ αὐτὸν τοῦ βασι-
 λέως, πῶς ἂν βεβαίως καὶ ἀσφαλῶς ἄρχοι, „πολλοὺς“
 ἔφη „τιμῶν, πιστεύων δὲ ὀλίγοις.“ πρεσβευομένου
 10 δὲ ποτε τοῦ τῆς Συρίας ἄρχοντος περὶ κωμῶν, οἶμαι,
 δύο προσοίκων τῷ Ζεύγματι καὶ φάσκοντος ὑπακη-
 κοέναι μὲν αὐτὰς Ἀντιόχῳ καὶ Σελεύκῳ πάλαι, νῦν
 δὲ ὑπ’ αὐτῷ εἶναι Ῥωμαίοις προσηκούσας, καὶ τοὺς 47
 μὲν Ἀραβίους τε καὶ Ἀρμενίους μὴ ἐνοχλεῖν τὰς
 15 κώμας, αὐτὸν δὲ ὑπερβαίνοντα τοσαύτην γῆν καρ-
 ποῦσθαι σφᾶς, ὡς αὐτοῦ μᾶλλον ἢ Ῥωμαίων οὔσας,
 μεταστησάμενος ὁ βασιλεὺς τοὺς πρέσβεις „τὰς μὲν
 κώμας ταύτας,“ ἔφη „Ἀπολλώνιε, ξυνεχώρησαν τοῖς
 ἐμοῖς προγόνοις οἱ βασιλεῖς, οὓς εἶπον, τροφῆς ἕνεκα
 20 τῶν θηρίων, ἃ παρ’ ἡμῖν ἀλισκόμενα φοιτᾷ ἐς τὴν
 ἐκείνων διὰ τοῦ Εὐφράτου, οἱ δ’ ὡσπερ ἐκλαθόμενοι
 τούτου καινῶν τε καὶ ἀδίκων ἄπτονται. τίς οὖν
 φαίνεται σοι τῆς πρεσβείας ὁ νοῦς;“ „μέτριος, ὦ
 βασιλεῦ,“ ἔφη „καὶ ἐπιεικής, εἰ, ἃ δύνανται καὶ
 25 ἄκοντος ἔχειν ἐν τῇ ἑαυτῶν ὄντα, βούλονται παρ’
 ἐκόντος εὐρίσκεσθαι μᾶλλον.“ προσετίθει δὲ καὶ τὸ
 μὴ δεῖν ὑπὲρ κωμῶν, ὧν μείζους κέκτηνται τάχα καὶ
 22 ἰδιῶται, διαφέρεσθαι πρὸς Ῥωμαίους καὶ πόλεμον
 οὐδ’ ὑπὲρ μεγάλων αἵρεσθαι. νοσοῦντι δὲ τῷ βα-
 30 σιλεῖ παρῶν τοσαῦτά τε καὶ οὕτω θεῖα περὶ ψυχῆς
 διεξῆλθεν, ὡς τὸν βασιλέα ἀναπνεῦσαι καὶ πρὸς τοὺς
 παρόντας εἰπεῖν, ὅτι „Ἀπολλώνιος οὐχ ὑπὲρ τῆς

βασιλείας μόνης ἀφροντιστεῖν εἰργασταί με, ἀλλὰ καὶ
 ὑπὲρ τοῦ θανάτου.“ τὴν δὲ σήραγγα τὴν ὑπὸ τῷ XXXIX
 Εὐφράτῃ δεικνύντος αὐτῷ ποτε τοῦ βασιλέως καὶ
 „τί σοι φαίνεται τὸ θαῦμα;“ εἰπόντος καταβάλλων
 τὴν τερατουργίαν ὁ Ἀπολλώνιος „θαῦμα ἂν ἦν, ὧ⁵
 βασιλεῦ,“ ἔφη, „εἰ διὰ τοῦ ποταμοῦ βαθέος οὕτω
 καὶ ἀπόρου ὄντος πεξῆ ἐβαδίξετε.“ δείξαντος δὲ καὶ
 τὰ ἐν Ἐκβατάνοις τείχη καὶ θεῶν φάσκοντος ταῦτα
 εἶναι οἰκησιν „θεῶν μὲν οὐκ ἔστιν ὅλως οἰκησις,“
 εἶπεν „εἰ δὲ ἀνδρῶν οὐκ οἶδα· ἢ γὰρ Λακεδαιμο- 10
 νίων, ὧ βασιλεῦ, πόλις ἀτείχιστος ᾤκισται.“ καὶ
 μὴν καὶ δίκην τινὰ δικάσαντος αὐτοῦ κώμαις καὶ
 μεγαλοφρονουμένου πρὸς τὸν Ἀπολλώνιον, ὡς δυοῖν
 ἡμερῶν ἡκροαμένος εἶη τῆς δίκης „βραδέως γ’“
 ἔφη „τὸ δίκαιον εὗρες.“ χρημάτων δὲ ἐκ τῆς ὑπη- 15
 κόου φοιτησάντων ποτὲ ἀθρόων ἀνοιξας τοὺς θησαυ-
 ροὺς ἐδείκνυ τῷ ἀνδρὶ τὰ χρήματα ὑπαγόμενος αὐτὸν
 48 ἐς ἐπιθυμίαν πλούτου, ὁ δὲ οὐδὲν ὧν εἶδε θαυμάσας
 „σοὶ ταῦτα,“ ἔφη „ὧ βασιλεῦ, χρήματα, ἐμοὶ δὲ
 ἄχυρα.“ „τί ἂν οὖν“ ἔφη „πράττων καλῶς αὐτοῖς 20
 χρησαίμην;“ „χρῶμενος,“ ἔφη „βασιλεὺς γὰρ εἶ.“

Πολλὰ τοιαῦτα πρὸς τὸν βασιλέα εἰπὼν καὶ τυ- XL
 χῶν αὐτοῦ προθύμου πράττειν ἃ ξυνεβούλευεν, ἔτι
 καὶ τῆς πρὸς τοὺς μάγους ξυνουσίας ἱκανῶς ἔχων
 „ἄγε, ὧ Δάμι,“ ἔφη „ἐς Ἰνδοὺς ἴωμεν. οἱ μὲν γὰρ 25
 τοῖς Αὐτοφάγοις προσπλεύσαντες ἀπήγοντο τῶν οἰ-
 κείων ἡθῶν ὑπὸ τοῦ βρώματος, ἡμεῖς δὲ μὴ γευό-
 μενοί τινος τῶν ἐνταῦθα καθήμεθα πλείω χρόνον
 τοῦ εἰκότος τε καὶ ξυμμέτρου.“ „κἄμοι“ ἔφη ὁ Δά-
 μισ „ὑπερδοκεῖ ταῦτα· ἐπεὶ δὲ ἐνεθυμούμην τὸν 30
 χρόνον, ὃν ἐν τῇ λεαίνῃ διεσκέψω, περιέμενον ἀνυ-
 σθῆναι αὐτόν· οὐπὼ μὲν οὖν ἐξήκει πᾶς, ἐνιαυτὸς

γὰρ ἡμῖν ἤδη καὶ μῆνες τέτταρες· εἰ δὲ ἤδη κομι-
 ζοίμεθα, εὖ ἂν ἔχοι; „οὐδὲ ἀνήσει ἡμᾶς,“ ἔφη „ὦ
 Δάμι, ὁ βασιλεὺς πρότερον ἢ τὸν ὄγδοον τελευτῆσαι
 μῆνα· χρηστὸν γὰρ που ὄρας αὐτὸν καὶ κρείττω ἢ
 XLI βαρβάρων ἄρχειν.“ ἐπεὶ δὲ ἀπαλλάττεσθαι λοιπὸν
 6 ἐδόκει καὶ ξυνεχώρησέ ποτε ὁ βασιλεὺς ἀπιέναι, ἀνε-
 μνήσθη τῶν δωρεῶν ὁ Ἀπολλώνιος, ἃς ἀνεβάλλετο
 εἰς τ' ἂν φίλοι αὐτῷ γένωνται, καὶ „ὦ βέλτιστε“ ἔφη
 „βασιλεῦ, τὸν ξένον οὐδὲν εὖ πεποίηκα καὶ μισθὸν
 10 ὀφείλω τοῖς μάγοις· σὺ οὖν ἐπιμελήθητι αὐτῶν καὶ
 τοῦμὸν προθυμήθητι περὶ ἄνδρας σοφούς τε καὶ σοὶ
 σφόδρα εὐνοῦς.“ ὑπερησθεῖς οὖν ὁ βασιλεὺς „τού-
 τους μὲν αὖριον ζηλωτοὺς“ ἔφη „καὶ μεγάλων ἡξιο-
 μένους ἀποδείξω σοι, σὺ δ' ἐπεὶ μηδενὸς δέη τῶν
 15 ἐμῶν, ἀλλὰ τούτοις γε ξυγχώρησον χρήματα παρ'
 ἐμοῦ λαβεῖν καὶ ὅ τι βούλονται,“ τοὺς ἀμφὶ τὸν Δά-
 μιν δείξας. ἀποστραφέντων οὖν κἀκείνων τὸν λόγον
 τοῦτον „ὄρας,“ ἔφη „ὦ βασιλεῦ, τὰς ἐμὰς χεῖρας,
 ὡς πολλαὶ τέ εἰσι καὶ ἀλλήλαις ὅμοιαι;“ „σὺ δὲ
 20 ἀλλὰ ἡγεμόνα ἄγου“ ὁ βασιλεὺς ἔφη „καὶ καμήλους,
 ἐφ' ὧν ὀχήσεσθε, τὸ γὰρ μῆκος τῆς ὁδοῦ κρείττον
 ἢ βαδίσαι πᾶσαν.“ „γινγνέσθω,“ ἔφη „ὦ βασιλεῦ, 49
 τοῦτο, φασὶ γὰρ τὴν ὁδὸν ἄπορον εἶναι μὴ οὔτως
 ὀχουμένῳ, καὶ ἄλλως τὸ ξῶον εὐσιτόν τε καὶ ῥάδιον
 25 βόσκειν, ὅπου μὴ χιλὸς εἶη. καὶ ὕδωρ δέ, οἶμαι, χρὴ
 ἐπισιτίσασθαι καὶ ἀπάγειν αὐτὸ ἐν ἀσκοῖς, ὥσπερ
 τὸν οἶνον.“ „τριῶν ἡμερῶν“ ἔφη ὁ βασιλεὺς „ἄνυ-
 δρος ἢ χώρα, μετὰ ταῦτα δὲ πολλὴ ἀφθονία ποταμῶν
 τε καὶ πηγῶν, βαδίζειν δὲ (δεῖ) τὴν ἐπὶ Κανκάσου,
 23 30 τὰ γὰρ ἐπιτήδεια ἀφθονα καὶ φίλη ἢ χώρα.“ ἐρο-
 μένου δὲ αὐτὸν τοῦ βασιλέως ὅ τι αὐτῷ ἀπάξει ἐκεῖ-
 θεν· „χαρίεν“ ἔφη „ὦ βασιλεῦ, δῶρον· ἦν γὰρ ἡ

συνουσία τῶν ἀνδρῶν σοφώτερόν με ἀποφήνη, βελ-
τίων ἀφίξομαί σοι ἢ νῦν εἰμι.“ περιέβαλεν ὁ βασι-
λεὺς ταῦτα εἰπόντα καὶ „ἀφίκοιο,“ εἶπε „τὸ γὰρ
δῶρον μέγα.“

B'.

Ἐντεῦθεν ἐξελαύνουσι περὶ τὸ θέρους αὐτοί τε 5 I
ὀχούμενοι καὶ ὁ ἠγεμῶν, ἱπποκόμος δὲ ἦν τῶν κα-
μήλων καὶ τὰ ἐπιτήδεια, ὀπόσων ἐδέοντο, ἦν ἄφθονα
βασιλέως δόντος, ἢ τε χώρα, δι' ἧς ἐπορεύοντο, εὖ
ἔπραττεν, ἐδέχοντο δὲ αὐτοὺς αἱ κῶμαι θεραπεύ-
ουσαι· χρυσοῦ γὰρ ψάλιον ἢ πρώτη κάμηλος ἐπὶ 10
τοῦ μετώπου ἔφερε, γιννώσκειν τοῖς ἐντυγχάνου-
σιν, ὡς πέμποι τινὰ ὁ βασιλεὺς τῶν ἑαυτοῦ φίλων.
προσιόντες δὲ τῷ Καυκάσῳ φασὶν εὐωδεστέρας τῆς II
γῆς αἰσθῆσθαι· τὸ δὲ ὄρος τοῦτο ἀρχὴν ποιῶμεθα
50 Ταύρου τοῦ δι' Ἀρμενίας τε καὶ Κιλικῶν ἐπὶ Παμ- 15
φύλους καὶ Μυκάλην στείχοντος, ἢ τελευτῶσα ἐς
θάλατταν, ἦν Κᾶρες οἰκοῦσι, τέρμα τοῦ Καυκάσου
νομίζοιτ' ἄν, ἀλλ' οὐχ, ὡς ἔνιοί φασιν, ἀρχή, τό τε
γὰρ τῆς Μυκάλης ὕψος οὐπω μέγα καὶ αἱ ὑπερβολαὶ
τοῦ Καυκάσου τοσοῦτον ἀνεστᾶσιν, ὡς σχίζεσθαι 20
περὶ αὐτὰς τὸν ἥλιον. περιβάλλει δὲ Ταύρω ἑτέρῳ
καὶ τὴν ὄμορον τῇ Ἰνδικῇ Σκυθίαν πᾶσαν κατὰ
Μαιῶτίν τε καὶ ἀριστερὸν Πόντον, σταδίων μάλιστα
δισμυρίων μῆκος, τοσοῦτον γὰρ ἐπέχει μέτρον τῆς
γῆς ὁ ἀγκῶν τοῦ Καυκάσου, τὸ δὲ περὶ τοῦ ἐν τῇ 25
ἡμεδαπῇ Ταύρου λεγόμενον, ὡς ὑπὲρ τὴν Ἀρμενίαν
πορεύοιτο, χρόνῳ ἀπιστηθὲν πιστοῦνται λοιπὸν αἱ
παρδάλεις, ἃς οἶδα ἀλισκομένας ἐν τῇ Παμφύλων
ἀρωματοφόρῳ. χαίρουσι γὰρ τοῖς ἀρώμασι καὶ πολ-

λου τὰς ὀσμάς ἔλκουσαι φοιτῶσιν ἐξ Ἀρμενίας διὰ
 τῶν ὄρων πρὸς τὸ δάκρυον τοῦ στύρακος, ἐπειδὴν
 οἳ τε ἄνεμοι ἀπ' αὐτοῦ πνεύσωσι καὶ τὰ δένδρα
 ὀπώδη γένηται. καὶ ἀλῶναί ποτέ φασιν ἐν τῇ Παμ-
 5 φυλίᾳ πάρδαλιν στρεπτῷ ἄμα, ὃν περὶ τῇ δέρῃ ἔφερε,
 χρυσοῦς δὲ ἦν καὶ ἐπεγέγραπτο Ἀρμενίοις γράμμασι
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ἈΡΣΑΚΗΣ ΘΕΩΙ ΝΥΣΙΩΙ. βασι- 51
 λεὺς μὲν δὴ Ἀρμενίας τότε ἦν Ἀρσάκης, καὶ αὐτός,
 οἶμαι, ἰδὼν τὴν πάρδαλιν ἀνῆκε τῷ Διονύσῳ διὰ
 10 μέγεθος τοῦ θηρίου. Νύσιος γὰρ ὁ Διόνυσος ἀπὸ
 τῆς ἐν Ἰνδοῖς Νύσης Ἰνδοῖς τε ὀνομάζεται καὶ πᾶσι
 τοῖς πρὸς ἀκτῖνα ἔθνεσιν. ἡ δὲ χρόνον μὲν τινα
 ὑπεξεύχθη ἀνθρώπῳ καὶ χεῖρα ἠνέσχετο ἐπαφωμένην
 τε καὶ καταψῶσαν, ἐπεὶ δὲ ἀνοίστησεν αὐτὴν ἔαρ,
 15 ὅτε δὴ ἀφροδισίων ἦττους καὶ παρδάλεις, ἀνέθορον
 ἐς τὰ ὄρη πόθῳ ἀρσένων, ὡς εἶχε τοῦ κόσμου καὶ
 ἦλω περὶ τὸν κάτω Ταῦρον ὑπὸ τοῦ ἀρώματος ἐλ-
 χθεῖσα. ὁ δὲ Καύκασος ὀρίζει μὲν τὴν Ἰνδικὴν τε
 καὶ Μηδικὴν, καθήκει δὲ ἐπὶ τὴν Ἐρυθρὰν θάλατ-
 20 ταν ἐτέρῳ ἀγκῶνι. μυθολογεῖται δὲ ὑπὸ τῶν βαρ-
 24 βάρων τὸ ὄρος, ἃ καὶ Ἕλληνες ἐπ' αὐτῷ ἄδουσιν,
 ὡς Προμηθεὺς μὲν ἐπὶ φιλανθρωπία δεθείη ἐκεῖ,
 Ἡρακλῆς δὲ ἕτερος, οὐ γὰρ τὸν Θηβαῖόν γε βούλου-
 νται, μὴ ἀνάσχοιτο τοῦτο, ἀλλὰ τοξεύσειε τὸν ὄρουν,
 25 ὃν ἔβοσκεν ὁ Προμηθεὺς τοῖς σπλάγχνοις· δεθῆναι
 δὲ αὐτὸν οἱ μὲν ἐν ἄντρῳ φασίν, ὃ δὴ ἐν πρόποδι
 τοῦ ὄρους δείκνυται, καὶ δεσμὰ ὁ Δάμις ἀνῆφθαι
 τῶν πετρῶν λέγει οὐ ῥάδια ξυμβαλεῖν τὴν ὕλην, οἱ
 δ' ἐν κορυφῇ τοῦ ὄρους· δικόρυμβος δὲ ἡ κορυφή
 30 καὶ φασιν, ὡς τὰς χεῖρας ἀπ' αὐτῶν ἐδέθη διαλει-
 πουσῶν οὐ μείον ἢ στάδιον, τοσοῦτος γὰρ εἶναι. τὸν
 δὲ ὄρουν τὸν ἀετὸν οἱ τῷ Καυκάσῳ προσοικοῦντες 52

ἐχθρὸν ἠγοῦνται καὶ καλιάς γε, ὅποσας ἐν τοῖς πά-
γοις οἱ ἄετοὶ ποιοῦνται, καταπιμπρᾶσιν ἰέντες βέλη
πυρφόρα, θήρατρά τε ἐπ' αὐτοὺς ἴστανται τιμωρεῖν
τῷ Προμηθεῖ φάσκοντες· ὧδε γὰρ τοῦ μύθου ἦτ-
τηνται.

5

Παραμείψαντες δὲ τὸν Κάνκασον τετραπήχεις IV
ἀνθρώπους ἰδεῖν φασιν, οὓς ἤδη μελαίνεσθαι, καὶ
πενταπήχεις δὲ ἐτέρους ὑπὲρ τὸν Ἴνδὸν ποταμὸν ἐλ-
θόντες. ἐν δὲ τῇ μέχρῃ τοῦ ποταμοῦ τούτου ὁδοιπο-
ρία τάδε εὖρον ἀφηγήσεως ἄξια· ἐπορεύοντο μὲν 10
γὰρ ἐν σελήνῃ λαμπρᾷ, φάσμα δὲ αὐτοῖς ἐμπούσης
ἐνέπεσε τὸ δεῖνα γινομένη καὶ τὸ δεῖνα αὖ καὶ οὐδὲν
εἶναι, ὃ δὲ Ἀπολλώνιος ξυνῆκεν, ὅ τι εἶη, καὶ αὐτός
τε ἐλοιδορεῖτο τῇ ἐμπούσῃ, τοῖς τε ἄμφ' οὐτὸν προσ-
έταξε ταῦτό πρᾶττειν, ταυτὶ γὰρ ἄκος εἶναι τῆς 15
προσβολῆς ταύτης· καὶ τὸ φάσμα φυγῇ ὤχετο τετρι-
γός, ὥσπερ τὰ εἰδῶλα.

Κορυφὴν δ' ὑπερβάλλοντες τοῦ ὄρους καὶ βαδί- V
ζοντες αὐτήν, ἐπειδὴ ἀποτόμως εἶχεν, ἤρετο οὕτως
τὸν Δάμιν· „εἰπέ μοι,“ ἔφη „ποῦ χθὲς ἦμεν;“ ὃ δὲ 20
„ἐν τῷ πεδίῳ“ ἔφη. „τῆμερον δέ, ὦ Δάμι, ποῦ;“
„ἐν τῷ Κανκάσῳ,“ εἶπεν „εἰ μὴ ἐμαυτοῦ ἐκλέλη-
σμαι.“ „πότε οὖν κάτω μᾶλλον ἦσθα;“ πάλιν ἤρετο,
ὃ δὲ „τουτὶ μὲν“ ἔφη „οὐδὲ ἐπερωτᾶν ἄξιον.“ χθὲς
μὲν γὰρ διὰ κοίλης τῆς γῆς ἐπορευόμεθα, τῆμερον 25
δὲ πρὸς τῷ οὐρανῷ ἐσμέν.“ „οἶει οὖν,“ ἔφη „ὦ
Δάμι, τὴν μὲν χθὲς ὁδοιπορίαν κάτω εἶναι, τὴν δὲ
τῆμερον ἄνω;“ „νὴ Δί,“ εἶπεν „εἰ μὴ μαίνομαι
γε.“ „τί οὖν ἠγγῆ“ ἔφη „παραλλάττειν τὰς ὁδοὺς
ἀλλήλων ἢ τί τῆμερον πλέον εἶναι σοι τοῦ χθὲς;“ 30
„ὅτι χθὲς“ ἔφη „ἐβάδιζον οὐπερ πολλοί, σήμερον
53 δέ, οὐπερ ὀλίγοι.“ „τί γάρ,“ ἔφη „ὦ Δάμι, οὐ καὶ

τὰς ἐν ἄστει λεωφόρους ἐκτρεπομένῳ βαδίξιν ἐστὶν
 ἐν ὀλίγοις τῶν ἀνθρώπων;“ „οὐ τοῦτο“ ἔφη „εἶπον,
 ἀλλ’ ὅτι χθῆς μὲν διὰ κωμῶν ἐκομιζόμεθα καὶ ἀν-
 θρώπων, σήμερον δὲ ἀστιβές τι ἀναβαίνομεν χωρίον
 5 καὶ θεῖον, ἀκούεις γὰρ τοῦ ἡγεμόνος, ὅτι οἱ βάρ-
 βαροι θεῶν αὐτὸ ποιοῦνται οἶκον“ καὶ ἅμα ἀνέβλε-
 πεν ἐς τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους. ὁ δὲ ἐμβιβάξων
 αὐτὸν ἐς ὃ ἐξ ἀρχῆς ἠρώτα „ἔχεις οὖν εἰπεῖν, ὦ
 Δάμι, ὅ τι ξυνῆκας τοῦ θείου βαδίξων ἀγχοῦ τοῦ
 10 οὐρανοῦ;“ „οὐδὲν“ ἔφη. „καὶ μὴν ἐχρῆν γε“ εἶπεν
 „ἐπὶ μηχανῆς τηλικαύτης καὶ θείας οὕτως ἐστηκότα
 περὶ τε τοῦ οὐρανοῦ σαφεστέρως ἤδη ἐκφέρειν δόξας
 περὶ τε τοῦ ἡλίου καὶ τῆς σελήνης, ὧν γε καὶ ῥάβδῳ
 ἴσως ἠγῆ ψάύσειν προσεστηκῶς τῷ οὐρανῷ τούτῳ.“
 15 „ἂ χθῆς“ ἔφη „περὶ τοῦ θείου ἐγίγνωσκον, γιγνώσκω
 καὶ τήμερον καὶ οὐπω μοι ἑτέρα προσέπεσε περὶ
 αὐτοῦ δόξα.“ „οὐκοῦν,“ ἔφη „ὦ Δάμι, κάτω τυγ-
 χάνεις ὧν ἔτι καὶ οὐδὲν παρὰ τοῦ ὕψους εἴληφας
 25 ἀπέχεις τε τοῦ οὐρανοῦ ὀπόσον χθῆς· καὶ εἰκότως
 20 σε ἠρόμην, ἂ ἐν ἀρχῇ· σὺ γὰρ ᾧου γελοίως ἐρωτᾷ-
 σθαι.“ „καὶ μὴν“ ἔφη „καταβήσεσθαί γε σοφώτερος
 ὦμην ἀκούων, Ἀπολλώνιε, τὸν μὲν Κλαζομένιον
 Ἀναξαγόραν ἀπὸ τοῦ κατὰ Ἰωνίαν Μίμαντος ἐπε-
 σκέφθαι τὰ ἐν τῷ οὐρανῷ, Θαλῆν τε τὸν Μιλήσιον
 25 ἀπὸ τῆς προσοίκου Μυκάλης, λέγονται δὲ καὶ τῷ
 Παγγαίῳ ἔνιοι φροντιστηρίῳ χρήσασθαι καὶ ἕτεροι
 τῷ Ἄθῳ. ἐγὼ δὲ μέγιστον τούτων ἀνελθὼν ὕψος
 οὐδὲν σοφώτερος ἐαυτοῦ καταβήσομαι.“ „οὐδὲ γὰρ
 ἐκεῖνοι,“ ἔφη „αἱ γὰρ τοιαῖδε περιωπαὶ γλαυκότερον 54
 30 μὲν τὸν οὐρανὸν ἀποφαίνουσι καὶ μείζους τοὺς ἀστέ-
 ρας καὶ τὸν ἥλιον ἀνίσχοντα ἐκ νυκτός, ἂ καὶ ποι-
 μέσιν ἤδη καὶ αἰπόλοις ἐστὶ δῆλα, ὅπη δὲ τὸ θεῖον

ἐπιμελεῖται τοῦ ἀνθρωπείου γένους καὶ ὅπη χαίρει ὑπ' αὐτοῦ θεραπευόμενον, ὃ τί τε ἀρετὴ καὶ ὃ τι δικαιοσύνη τε καὶ σωφροσύνη, οὔτε Ἄθως ἐκδείξει τοῖς ἀνελθοῦσιν οὔτε ὁ θαυμαζόμενος ὑπὸ τῶν ποιητῶν Ὀλυμπος, εἰ μὴ διορθῶν αὐτὰ ἢ ψυχὴ, ἦν, εἰ 5 καθαρὰ καὶ ἀκήρατος αὐτῶν ἄπτοιτο, πολλῶ μείζον ἔγωγ' ἂν φαίην ἄττειν τουτουὶ τοῦ Κανκάσου.“

Ἵπερβάντες δὲ τὸ ὄρος ἐντυγχάνουσιν ἐπ' ἐλεφάντων ἤδη ὄχουμένοις ἀνδράσιν, εἰσὶ δ' οὔτοι μέσοι Κανκάσου καὶ ποταμοῦ Κωφῆνος ἄβιοί τε καὶ ἰππό- 10 ται τῆς ἀγέλης ταύτης, καὶ κάμηλοι δὲ ἐνίους ἦγον, αἷς χρῶνται Ἴνδοι ἐς τὰ δρομικά, πορεύονται δὲ χίλια στάδια τῆς ἡμέρας γόνυ οὐδαμοῦ κάμψασαι. προσελάσας οὖν τῶν Ἰνδῶν εἰς ἐπὶ καμήλου τοιαύτης ἠρώτα τὸν ἠγεμόνα οἷ στείχοιεν, ἐπεὶ δὲ τὸν 15 νοῦν τῆς ἀποδημίας ἤκουσεν, ἀπήγγειλε τοῖς νομάσιν, οἱ δὲ ἀνεβόησαν ὥσπερ ἠσθέντες ἐκέλευόν τε πλησίον ἦκειν καὶ ἀφικομένοις οἶνον τε ὄρεγον, ὃν ἀπὸ τῶν φοινίκων σοφίζονται καὶ μέλι ἀπὸ ταύτου φυτοῦ καὶ τεμάχη λεόντων καὶ παρδάλεων, ὧν καὶ 20 τὰ δέρματα νεόδαρτα ἦν, δεξάμενοι δὲ πλὴν τῶν κρεῶν πάντα ἀπήλασαν [τοὺς Ἰνδοὺς] καὶ ἐχώρουν πρὸς ἕω.

Ἀριστοποιουμένων δὲ αὐτῶν πρὸς πηγῇ ὕδατος ἐγγέας ὁ Δάμις τοῦ παρὰ τῶν Ἰνδῶν οἶνου „Διὸς“ 25 55 ἔφη „Σωτήρος ἦδε σοι, Ἀπολλώνιε, διὰ πολλοῦ γε πίνουσι. οὐ γὰρ, οἶμαι, παραιτήση καὶ τοῦτον, ὥσπερ τὸν ἀπὸ τῶν ἀμπέλων“ καὶ ἅμα ἔσπεισεν, ἐπειδὴ τοῦ Διὸς ἐπεμνήσθη. γελάσας οὖν ὁ Ἀπολλώνιος „οὐ καὶ χρημάτων“ ἔφη „ἀπεχόμεθα, ὦ Δάμι;“ „νὴ 30 Δί“ εἶπεν „ὡς πολλαχοῦ ἐπεδείξω.“ „ἄρ' οὖν“ ἔφη „χρυσῆς μὲν δραχμῆς καὶ ἀργυρᾶς ἀφεξόμεθα,

VII

καὶ οὐχ ἡττησόμεθα τοιούτου νομίσματος καίτοι κε-
 χηνότας ἐς αὐτὸ ὄρωντες οὐκ ἰδιώτας μόνον, ἀλλὰ
 καὶ βασιλέας, εἰ δὲ χαλκοῦν τις ὡς ἀργυροῦν ἢ ὑπό-
 χρυσόν τε καὶ κεκιβδηλευμένον ἡμῖν διδοίη, ληψό-
 5 μεθα τοῦτο, ἐπεὶ μὴ ἐκεῖνό ἐστιν, οὐ οἱ πολλοὶ γλί-
 χονται; καὶ μὴν καὶ νομίσματά ἐστιν Ἰνδοῖς ὄρει-
 χάλκου τε καὶ χαλκοῦ μέλανος, ὧν δεῖ δήπου πάντα
 ἀνεῖσθαι πάντας ἤκοντας ἐς τὰ Ἰνδῶν ἥθη· τί οὖν;
 εἰ χρήματα ἡμῖν ὄρεγον οἱ χρηστοὶ νομάδες, ἄρ' ἂν,
 10 ὧ Δάμι, παραιτούμενόν με ὄρων ἐνουθέτεις τε καὶ
 ἐδίδασκες, ὅτι χρήματα μὲν ἐκεῖνά ἐστιν, ἃ Ῥωμαῖοι
 χαράττουσιν ἢ ὁ Μήδων βασιλεύς, ταυτὶ δὲ ὕλη τις
 ἑτέρα κεκομψευμένη τοῖς Ἰνδοῖς; καὶ ταῦτα πείσας
 τίνα ἂν ἠγήσω με; ἄρ' οὐ κίβδηλόν τε καὶ τὴν φι-
 15 λосоφίαν ἀποβεβληκότα μᾶλλον ἢ οἱ πονηροὶ στρα-
 τιῶται τὰς ἀσπίδας; καίτοι ἀσπίδος μὲν ἀποβληθεί-
 σης ἑτέρα γένοιτ' ἂν τῷ ἀποβαλόντι κακίων οὐδὲν
 τῆς προτέρας, ὡς Ἀρχιλόχῳ δοκεῖ, φιλοσοφία δὲ πῶς
 ἀνακτητέα τῷ γε ἀτιμάσαντι αὐτήν καὶ ῥίψαντι; καὶ 56
 26 20 νῦν μὲν ἂν ξυγγιγνώσκῃ οἱ Διόνυσος οὐδενὸς οἴνου
 ἡττημένῳ, τὸν δὲ ἀπὸ τῶν φοινίκων εἰ πρὸ τοῦ ἀμ-
 πελίνου αἰροίμην, ἀχθέσεται, εὖ οἶδα, καὶ περι-
 υβρίσθαι φήσει τὸ ἑαυτοῦ δῶρον. ἐσμέν δὲ οὐ πόρρω
 τοῦ θεοῦ, καὶ γὰρ τοῦ ἡγεμόνος ἀκούεις, ὡς πλη-
 25 σίον ἢ Νῦσα τὸ ὄρος, ἐφ' οὗ ὁ Διόνυσος πολλά,
 οἶμαι, καὶ θαυμαστὰ πράττει. καὶ μὴν καὶ τὸ με-
 θύειν, ὧ Δάμι, οὐκ ἐκ βοτρύων μόνων ἐσφοιτᾷ τοὺς
 ἀνθρώπους, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῶν φοινίκων παραπλη-
 σίως ἐκβακχεύει· πολλοῖς γοῦν ἤδη τῶν Ἰνδῶν ἐνε-
 30 τύχομεν κατεσχημένοις τῷ οἴνῳ τούτῳ, καὶ οἱ μὲν
 ὄρχοῦνται πίπτοντες, οἱ δὲ ἄδουσιν ὑπονυστάζοντες,
 ὥσπερ οἱ παρ' ἡμῖν ἐκ πότου νύκτωρ τε καὶ οὐκ ἐν

ἄρα ἀναλύοντες. ὅτι δὲ οἶνον ἠγῆ καὶ τοῦτο τὸ πῶμα, δηλοῖς τῷ σπένδειν τε ἀπ' αὐτοῦ τῷ Διὶ καὶ ὀπόσα ἐπὶ οἴνῳ εὔχεσθαι. καὶ εἴρηται μοι, ὦ Δάμι, πρὸς σὲ ὑπὲρ ἔμαντοῦ ταῦτα· οὔτε γὰρ σὲ τοῦ πίνειν ἀπάγοιμ' ἂν οὔτε τοὺς ὀπαδοὺς τούτους, ξυγ-
 5 χωροίην δ' ἂν ὑμῖν καὶ κρεῶν σιτεῖσθαι, τὸ γὰρ ἀπέχεσθαι τούτων ὑμῖν μὲν ἐς οὐδὲν ὄρω προβαῖνον, ἔμαντῷ δὲ ἐς ἃ ὠμολόγηται μοι πρὸς φιλοσοφίαν ἐκ παιδός.“ ἐδέξαντο τὸν λόγον τοῦτον οἱ περὶ τὸν Δάμιν καὶ ἠσπάσαντο εὐωχεῖσθαι, ῥᾶον ἠγού-
 10 μενοι πορεύεσθαι, ἣν ἀφθονώτερον διαιτῶνται.

Διαβάντες δὲ τὸν Κωφῆνα ποταμὸν αὐτοὶ μὲν VIII
 ἐπὶ νεῶν, κάμηλοι δὲ πεξῆ τὸ ὕδωρ, ὁ γὰρ ποταμὸς οὔπω μέγας, ἐγένοντο ἐν τῇ βασιλευομένῃ ἠπειρῷ, ἐν ἣ ἀνατεῖνον πεφύτευται Νῦσα ὄρος ἐς κορυφὴν 15 ἄκραν, ὥσπερ ὁ ἐν Λυδία Τμῶλος, ἀναβαίνειν δ' αὐτὸ ἔξεστιν, ὡδοποιῆται γὰρ ὑπὸ τοῦ γεωργεῖσθαι. ἀνελθόντες οὖν ἱερῷ Διονύσου ἐντυχεῖν φασιν, ὃ
 57 δὴ Διόνυσον ἑαυτῷ φυτεῦσαι δάφναις περιεστηκυῖαις κύκλω, τοσοῦτον περιεχούσαις τῆς γῆς, ὅσον 20 ἀπόχρη νεῶ ξυμμέτρῳ, κιττόν τε περιβαλεῖν αὐτὸν καὶ ἀμπέλους ταῖς δάφναις, ἄγαλμά τε ἑαυτοῦ ἔνδον στήσασθαι γιγνώσκοντα ὡς ξυμφύσει τὰ δένδρα ὁ χρόνος καὶ δώσει τινὰ ἀπ' αὐτῶν ὄροφον, ὃς οὔτω ξυμβέβληται νῦν, ὡς μήτε ὕεσθαι τὸ ἱερὸν μήτ' 25 ἀνέμῳ ἐσπνεῖσθαι. δρέπανα δὲ καὶ ἄρριχοι καὶ ληνοὶ καὶ τὰ ἀμφὶ ληνοὺς ἀνάκειται τῷ Διονύσῳ χρυσᾶ καὶ ἄργυρᾶ καθάπερ τρυγῶντι. τὸ δὲ ἄγαλμα εἰκασται μὲν ἐφήβῳ Ἴνδῳ, λίθου δὲ ἔξεσται λευκοῦ. ὀργιάζοντος δὲ αὐτοῦ καὶ σείοντος τὴν Νῦσαν ἀκού- 30 ουσιν αἱ πόλεις αἱ ὑπὸ τῷ ὄρει καὶ ξυνεξαίρονται. διαφέρονται δὲ περὶ τοῦ Διονύσου τούτου καὶ Ἑλ- IX

ληνες Ἴνδοις καὶ Ἴνδοι ἀλλήλοις· ἡμεῖς μὲν γὰρ τὸν
 Θηβαῖον ἐπ' Ἴνδου ἐλάσαι φαμέν στρατεύοντά τε
 καὶ βακχεύοντα τεκμηρίοις χρώμενοι τοῖς τε ἄλλοις
 καὶ τῷ Πυθοῖ ἀναθήματι, ὃ δὴ ἀπόθετον οἱ ἐκεῖ
 5 θησαυροὶ ἴσχουσιν· ἔστι δὲ ἀργύρου Ἰνδικοῦ δίσκος,
 ᾧ ἐπιγέγραπται ΔΙΟΝΥΣΟΣ Ὁ ΣΕΜΕΛΗΣ ΚΑΙ
 ΔΙΟΣ ΑΠΟ ΙΝΔΩΝ ΑΠΟΛΛΩΝΙ ΔΕΛΦΩΙ.
 Ἰνδῶν δὲ οἱ περὶ Κάνκασον καὶ Κωφῆνα ποταμὸν
 ἐπηλύτην Ἀσσύριον αὐτόν φασιν ἐλθεῖν τὰ τοῦ Θη-
 10 βαίου εἰδότα· οἱ δὲ τὴν Ἰνδοῦ τε καὶ Ὑδραώτου
 μέσσην νεμόμενοι καὶ τὴν μετὰ ταῦτα ἤπειρον, ἣ δὴ
 ἐς ποταμὸν Γάγγην τελευτᾷ, Διόνυσον γενέσθαι πο-
 ταμοῦ παῖδα Ἰνδοῦ λέγουσιν, ᾧ φοιτήσαντα τὸν ἐκ
 Θηβῶν ἐκεῖνον θύρσου τε ἄψασθαι καὶ δοῦναι ὄρ-
 15 γίοις, εἰπόντα δέ, ὡς εἶη Διὸς καὶ τῷ τοῦ πατρὸς
 ἐμβιῶῃ μηρῷ τόκου ἔνεκα, Μηρόν τε εὐρέσθαι παρ'
 αὐτοῦ ὄρος, ᾧ προσβέβηκεν ἡ Νῦσα, καὶ τὴν Νῦ-
 σαν τῷ Διονύσῳ ἐκφυτεῦσαι ἀπάγοντα ἐκ Θηβῶν 58
 τὸ γόνυ τῆς ἀμπέλου, οὗ καὶ Ἀλέξανδρος ὀργιάσαι.
 27 20 οἱ δὲ τὴν Νῦσαν οἰκοῦντες οὗ φασι τὸν Ἀλέξανδρον
 ἀνελθεῖν ἐς τὸ ὄρος, ἀλλ' ὀρμηῆσαι μὲν, ἐπειδὴ φι-
 λότιμός τε ἦν καὶ ἀρχαιολογίας ἥττων, δεῖσαντα δὲ
 μὴ ἐς ἀμπέλους παρελθόντες οἱ Μακεδόνες, ἃς χρό-
 νου ἤδη οὐχ ἑωράκεσαν, ἐς πόθον τῶν οἴκοι ἀπενε-
 25 χθῶσιν ἢ ἐπιθυμίαν τινὰ οἴνου ἀναλάβωσιν εἰθισμέ-
 νοι ἤδη τῷ ὕδατι, παρελάσαι τὴν Νῦσαν, εὐξάμενον
 τῷ Διονύσῳ καὶ θύσαντα ἐν τῇ ὑπωρεία. καὶ γιννώ-
 σκω μὲν οὐκ ἐς χάριν ταῦτα ἐνίοις γράφων, ἐπειδὴ
 οἱ ξὺν Ἀλεξάνδρῳ στρατεύσαντες οὐδὲ ταῦτα ἐς τὸ
 30 ἀληθῆς ἀνέγραψαν, δεῖ δὲ ἀληθείας ἐμοὶ γοῦν, ἣν
 εἰ κἀκεῖνοι ἐπήνεσαν, οὐκ ἂν ἀφείλοντο καὶ τοῦδε
 τοῦ ἐγκωμίου τὸν Ἀλέξανδρον· τοῦ γὰρ ἀνελθεῖν

ἐς τὸ ὄρος καὶ βακχεῦσαι αὐτόν, ἃ ἐκεῖνοι λέγουσι, μείζον, οἶμαι, τὸ ὑπὲρ καρτερίας τοῦ στρατοῦ μηδὲ ἀναβῆναι.

Τὴν δὲ Ἄορον πέτραν οὐ πολὺ ἀπέχουσιν τῆς Νύσης ἰδεῖν μὲν οὗ φησὶν ὁ Δάμις, ἐν ἐκβολῇ γὰρ κείσθαι τῆς ὁδοῦ καὶ δεδιέναι τὸν ἡγεμόνα ἐκτρέπεσθαι ποὶ παρὰ τὸ εὐθύ, ἀκοῦσαι δέ, ὡς ἄλωτος μὲν Ἀλεξάνδρῳ γένοιτο, Ἄορος δὲ ὀνομάζοιτο οὐκ ἐπειδὴ στάδια πεντεκαίδεκα ἀνέστηκε, πέτονται γὰρ καὶ ὑπὲρ τοῦτο οἱ ἱεροὶ ὄρνιθες, ἀλλ' ἐν κορυφῇ τῆς πέτρας ῥῆγμα εἶναι φασὶ τοὺς ὑπερπετομένους τῶν ὀρνίθων ἐπισπώμενον, ὡς Ἀθήνησί τε ἰδεῖν ἐστὶν ἐν προδόμῳ τοῦ Παρθενῶνος καὶ πολλαχοῦ τῆς Φρυγῶν καὶ Λυδῶν γῆς, ὑφ' οὗ τὴν πέτραν Ἄορον κεκληθῆσθαι τε καὶ εἶναι.

Ἐλαύνοντες δὲ ἐπὶ τὸν Ἴνδον παιδὶ ἐντυγχάνουσι τρισκαίδεκά που ἔτη γεγονότι ἐπ' ἐλέφαντος ὄχουμένῳ καὶ παίοντι τὸ θηρίον. ἐπεὶ δὲ ἐθαύμασαν ὀρώντες „τί ἔργον,“ ἔφη „ὦ Δάμι, ἀγαθοῦ ἵππέως;“ „τί δ' ἄλλο γε,“ εἶπεν, „ἢ ἰξήσαντα ἐπὶ τοῦ ἵππου ἄρχειν τε αὐτοῦ καὶ τῷ χαλινῷ στρέφειν καὶ κολάζειν ἀτακτοῦντα καὶ προορᾶν, ὡς μὴ ἐς βόθρον ἢ τάφρον ἢ χάσμα κατενεχθεῖη ὁ ἵππος, ὅτε γε δι' ἔλους ἢ πηλοῦ χωροίη;“ „ἄλλο δὲ οὐδέν, ὦ Δάμι, ἀπαιτήσομεν“ ἔφη „τὸν ἀγαθὸν ἵππέα;“ „νὴ Δί,“ εἶπε „τό τε ἀναπηδῶντι μὲν τῷ ἵππῳ πρὸς τὸ σιμὸν ἐφείναι τὸν χαλινόν, κατὰ πρανοῦς δὲ λόντι οἱ μὴ ξυγχωρεῖν, ἀλλ' ἀνθέλκειν, καὶ τὸ καταψῆσαι δὲ τὰ ὄτα ἢ τὴν χεῖρα, καὶ μὴ αἰεὶ ἢ μάστιξ σοφοῦ ἔμοιγε δοκεῖ ἵππέως, καὶ ἐπαινοῖν ἂν τὸν ὧδε ὀχούμενον.“ „τῷ δὲ δὴ μαχίμῳ τε καὶ πολεμιστηρίῳ τίνων δεῖ;“ „τῶν γε αὐτῶν,“ ἔφη „ὦ Ἀπολλώνιε, καὶ πρὸς γε

τούτοις τοῦ βάλλειν τε καὶ φυλάττεσθαι, καὶ τὸ ἐπε-
 λάσαι δὲ καὶ τὸ ἀπελάσαι καὶ τὸ ἀνειλῆσαι πολεμίους
 καὶ μὴ ἔαν ἐκπλήττεσθαι τὸν ἵππον, ὅτε δουπήσειεν
 ἄσπις ἢ ἀστράφειαν αἰ κόρυθες ἢ παιανιζόντων τε ⁶⁰
 5 καὶ ἀλαλαζόντων βοή γένοιτο, σοφία, οἶμαι, ἱππικῇ
 πρόσκειται.“ „τοῦτον οὖν“ ἔφη „τὸν ἐπὶ τοῦ ἐλέ-
 φαντος ἱπέα τί φήσεις;“ „πολλῶ“ ἔφη „θαυμα-
 σιώτερον, Ἀπολλώνιε, τὸ γὰρ θηρίῳ τηλικούτῳ ἐπι-
 τετάχθαι τηλικόνδε ὄντα καὶ εὐθύνειν αὐτὸ καλαύ-
 10 ροπι, ἣν ὄρας αὐτὸν ἐμβαλόντα τῷ ἐλέφαντι, ὥσπερ
 ἄγκυραν, καὶ μήτε τὴν ὄψιν τοῦ θηρίου δεδιέναι
 μήτε τὸ ὕψος μήτε τὴν ρώμην τοσαύτην οὔσαν, δαι-
 μόνιον ἔμοιγε δοκεῖ, καὶ οὐδ’ ἂν ἐπίστευσα, μὰ τὴν
 Ἀθηνᾶν, εἰ ἑτέρου ἤκουσα.“ „τί οὖν,“ ἔφη „εἰ ἀπο-
 15 δόσθαι τις ἡμῖν τὸν παῖδα βούλοιτο, ὠνήσῃ αὐτόν,
 ὦ Δάμι;“ „νὴ Δί,“ εἶπε „τῶν γε ἑμαυτοῦ πάν-
 28 των. τὸ γὰρ ὥσπερ ἀκρόπολιν κατειληφότα δεσπό-
 ζειν θηρίου μεγίστου ὧν ἡ γῆ βόσκει, ἐλευθέρως
 ἔμοιγε δοκεῖ φύσεως καὶ λαμπρᾶς εἶναι.“ τί οὖν
 20 χρήσῃ τῷ παιδί,“ ἔφη „εἰ μὴ καὶ τὸν ἐλέφαντα
 ὠνήσῃ;“ „τῇ τε οἰκίᾳ“ ἔφη „ἐπιστήσω τῇ ἑμαυτοῦ
 καὶ τοῖς οἰκέταις καὶ πολλῶ βέλτιον τούτων ἢ ἐγὼ
 ἄρξει.“ „σὺ δὲ οὐχ ἱκανὸς“ ἔφη „τῶν σεαυτοῦ ἄρ-
 χειν;“ „ὄν γε“ εἶπε „καὶ σὺ τρόπον, ὦ Ἀπολλώνιε·
 25 καταλιπὼν γὰρ τὰ μὰ περίεμι, ὥσπερ σὺ, φιλομαθῶν
 καὶ περιφρουῶν τὰ ἐν τῇ ξένη.“ „εἰ δὲ δὴ πρίαιο
 τὸν παῖδα, καὶ ἵππῳ σοι γενοίσθην ὁ μὲν ἀμιλλητή-
 ριος, ὁ δὲ πολεμικός, ἀναθήσῃ αὐτόν, ὦ Δάμι, ἐπὶ
 τοὺς ἵππους;“ „ἐπὶ μὲν τὸν ἀμιλλητήριον“ εἶπεν
 30 „ἴσως ἂν, ἐπειδὴ καὶ ἑτέρους ὄρω, τὸν δὲ μάχιμόν
 τε καὶ ὀπλιτεύοντα πῶς ἂν ἀναβαίνοι οὔτος; οὔτε
 γὰρ ἀσπίδα δύναιτ’ ἂν φέρειν, ἧς δεῖ τοῖς ἱππεύ-

ουσιν, οὗτ' ἂν θώρακα ἢ κράνος, αἰχμὴν δὲ πῶς οὗτος, ὃς οὐδὲ ἄτρακτον βέλους ἢ τοξεύματος κραδαίνοι ἂν ψελλιζομένῳ (ἐς τὰ πολεμικὰ) εἰκῶς ἔτι; “
 „ἕτερον οὖν τι,“ ἔφη „ὦ Δάμι, ἐστίν, ὃ τὸν ἐλέφαντα τοῦτον ἠνιοχεῖ καὶ πέμπει, καὶ οὐχ ὁ ἠνιοχος 5 οὗτος, ὃν σὺ μονονοῦ προσκυνεῖς ὑπὸ θαύματος.“
 τοῦ δὲ εἰπόντος „τί ἂν εἴη τοῦτο, Ἀπολλώνιε; ὄρω γὰρ ἐπὶ τοῦ θηρίου πλὴν τοῦ παιδὸς οὐδὲν ἕτερον.“
 „τὸ θηρίου“ ἔφη „τοῦτο εὐπαιδευτόν τε παρὰ πάντα ἐστί, κάπειδαν ἄπαξ ἀναγκασθῆ ὑπὸ ἀνθρώπῳ ζῆν, 10
 61 ἀνέχεται τὰ ἐκ τοῦ ἀνθρώπου πάντα καὶ ὁμοήθειαν ἐπιτηδεύει τὴν πρὸς αὐτόν, χαίρει τε σιτούμενον ἀπὸ τῆς χειρός, ὥσπερ οἱ μικροὶ τῶν κυνῶν, προσιόντα τε τῇ προνομαίᾳ αἰκάλλει καὶ τὴν κεφαλὴν ἐς τὴν φάρυγγα ἐσωθοῦντα ἀνέχεται καὶ κέχηθεν ἐφ' 15 ὅσον τῷ ἀνθρώπῳ δοκεῖ, καθάπερ ἐν τοῖς νομάσι ἐωρῶμεν. νύκτωρ δὲ λέγεται τὴν δουλείαν ὀλοφύρεσθαι, μὰ Δί', οὐ τετριγός, ὅποιον εἶωθεν, ἀλλ' οἰκτρόν τε καὶ ἐλεινὸν ἀνακλᾶον, εἰ δὲ ἄνθρωπος ἐπισταίῃ ὀδυρομένῳ ταῦτα, ἴσχει τὸν θρῆνον ὁ ἐλέ- 20 φας, ὥσπερ αἰδούμενος. αὐτὸς δὲ ἑαυτοῦ, ὦ Δάμι, ἄρχει καὶ ἢ πειθῶ αὐτόν ἢ τῆς φύσεως ἄγει μᾶλλον ἢ ὁ ἐπικείμενός τε καὶ ἀπευθύνων.“

Ἐπὶ δὲ τὸν Ἴνδὸν ἐλθόντες ἀγέλην ἐλεφάντων XII
 ἰδεῖν φασὶ περαιουμένους τὸν ποταμὸν καὶ τάδε 25 ἀκοῦσαι περὶ τοῦ θηρίου· ὡς οἱ μὲν αὐτῶν ἔλειοι, οἱ δ' αὖ ὄρειοι, καὶ τρίτον ἤδη γένος πεδινοὶ εἰσιν, ἀλίσκονται τε ἐς τὴν τῶν πολεμικῶν χρεῖαν. μάχονται γὰρ δὴ ἐπεσκευασμένοι πύργους οἴους κατὰ δέκα καὶ πεντεκαίδεκα ὁμοῦ τῶν Ἴνδῶν δέξασθαι, ἀφ' 30 ὧν τοξεύουσί τε καὶ ἀκοντίζουσιν οἱ Ἴνδοί, καθάπερ ἐκ πυλῶν βάλλοντες. καὶ αὐτὸ δὲ τὸ θηρίου χεῖρα

τὴν προνομαίαν ἡγεῖται καὶ χρῆται αὐτῇ ἐς τὸ ἀκον-
 τίξειν. ὅσον δὲ ἵππου Νισαίου μείζων ὁ Λιβυκὸς
 ἐλέφας, τοσοῦτον τῶν ἐκ Λιβύης οἱ Ἴνδοι μείζους. 62
 περὶ δὲ ἡλικίας τοῦ ζῴου καὶ ὡς μακροβιώτατοι,
 5 εἴρηται μὲν καὶ ἑτέροις, ἐντυχεῖν δὲ καὶ οὗτοί φασιν
 ἐλέφαντι περὶ Τάξιλα μεγίστην τῶν ἐν Ἰνδοῖς πόλιν,
 ὃν μυρίζειν τε οἱ ἐπιχώριοι καὶ ταινιοῦν· εἶναι γὰρ
 δὴ τῶν πρὸς Ἀλέξανδρον ὑπὲρ Πώρου μεμαχημένων
 εἰς οὗτος, ὃν, ἐπειδὴ προθύμως ἐμεμάχητο, ἀνήκεν
 10 ὁ Ἀλέξανδρος τῷ Ἡλίῳ. εἶναι δὲ αὐτῷ καὶ χρυσοῦ
 ἔλικας περὶ τοῖς εἴτ' ὁδοῦσιν εἴτε κέρασι καὶ γραμ-
 ματα ἐπ' αὐτῶν Ἑλληνικὰ λέγοντα **ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ**
Ο ΔΙΟΣ ΤΟΝ ΑΙΑΝΤΑ ΤΩΙ ΗΛΙΩΙ. ὄνομα
 γὰρ τοῦτο τῷ ἐλέφαντι ἔθετο μεγάλου ἀξιώσας μέγαν.
 15 ξυνεβάλλοντο δὲ οἱ ἐπιχώριοι πεντήκοντα εἶναι καὶ
 τριακόσια ἔτη μετὰ τὴν μάχην οὐπω λέγοντες καὶ
 XIII ὀπόσα γεγονῶς ἐμάχετο. Ἰόβας δέ, ὃς ἤρξέ ποτε τοῦ
 29 Λιβυκοῦ ἔθνους, φησὶ μὲν ξυμπεσεῖν ἀλλήλοις ἐπ'
 ἐλεφάντων πάλαι Λιβυκοῦς ἱππέας — εἶναι δὲ τοῖς
 20 μὲν πύργον ἐς τοὺς ὀδόντας κεχαραγμένον, τοῖς δὲ
 οὐδέν — νυκτὸς δὲ ἐπιλαβούσης τὴν μάχην ἡττη-
 θῆναι μὲν τοὺς ἐπισήμους φησὶ, φυγεῖν δὲ ἐς τὸν
 Ἄτλαντα τὸ ὄρος, αὐτὸς δὲ ἐλεῖν τετρακοσίων μήκει
 ἐτῶν ὕστερον τῶν διαφυγόντων ἕνα καὶ τοῦπίσημον
 25 εἶναι αὐτῷ κοῖλον καὶ οὐπω περιτετριμμένον ὑπὸ
 τοῦ χρόνου. οὗτος ὁ Ἰόβας τοὺς ὀδόντας κέρατα
 ἡγεῖται τῷ φύεσθαι μὲν αὐτοῦς ὅθεν περ οἱ κρότα-
 φοι, παραθήγεσθαι δὲ μηδενὶ ἑτέρῳ, μένειν δ' ὡς
 ἔφυσαν καὶ μή, ὅπερ οἱ ὀδόντες, ἐκπίπτειν εἴτ' ἀνα- 63
 30 φύεσθαι· ἐγὼ δ' οὐ προσδέχομαι τὸν λόγον· κέρατά
 τε γὰρ εἰ μὴ πάντα, τά γε τῶν ἐλάφων ἐκπίπτει καὶ
 ἀναφύεται, ὀδόντες δὲ οἱ μὲν τῶν ἀνθρώπων ἐκ-

πεσοῦνται καὶ ἀναφύσσονται πάντες, ζῶων δ' ἂν
 οὐδενὶ ἑτέρῳ χαυλιόδους ἢ κυνόδους αὐτομάτως ἐκ-
 πέσοι, οὐδ' ἂν ἐπανέλθοι ἐκπεσῶν, ὄπλου γὰρ ἔνεκα
 ἢ φύσις ἐμβιβάζει αὐτοὺς ἐς τὰς γένους. καὶ ἄλλως
 τὰ κέρατα γραμμῆν ἀποτορνεύει κύκλῳ πρὸς τῇ ρίζῃ⁵
 κατ' ἐνιαυτὸν ἕκαστον, ὡς αἰγῆς τε δηλοῦσι καὶ ποι-
 μναι καὶ βόες, ὁδοὺς δὲ λεῖος ἐκφύεται καὶ ἦν μὴ
 πηρώση τι αὐτόν, τοιόσδε αἰεὶ μένει, μετέχει γὰρ τῆς
 λιθώδους ὕλης τε καὶ οὐσίας. καὶ μὴν καὶ τὸ κερασ-
 φορεῖν περὶ τὰ δίχηλα τῶν ζῶων μόνον ἔστηκε, τὸ¹⁰
 δὲ ζῶον τοῦτο πεντῶνυχον καὶ πολυσχιδῆς τὴν βάσιν,
 ἢ διὰ τὸ μὴ ἐσφίγγθαι χηλαῖς ὡσπερ ἐν ὑγρῷ ἔστηκε.
 καὶ τοῖς μὲν κερασφόροις ἅπασιν ὑποβάλλουσα ἢ φύ-
 σις ὅστ' ἂ σηραγγῶδη περιφύει τὸ κέρας ἔξωθεν, τὸ
 δὲ τῶν ἐλεφάντων πλήρες ἀποφαίνει καὶ ὅμοιον,¹⁵
 ἀναπτύξαντι δὲ σύριγξ αὐτὸ λεπτὴ διέρπει μέσον,
 ὡσπερ τοὺς ὀδόντας. εἰσὶ δὲ οἱ μὲν τῶν ἐλείων ὀδόν-
 τες πελιδνοὶ καὶ μανοὶ μεταχειρίσασθαί τε ἄτοποι,
 πολλαχοῦ γὰρ αὐτῶν ὑποδεδύκασιν σήραγγες, πολλα-
 χοῦ δὲ ἀνεστᾶσιν χάλασαι μὴ ξυγχωροῦσαι τῇ τέχνῃ,²⁰
 οἱ δὲ τῶν ὀρείων μείους μὲν ἢ οὔτοι, λευκοὶ δὲ ἰκα-
⁶⁴ νῶς καὶ δύσεργον περὶ αὐτοὺς οὐδέν, ἄριστοι δὲ οἱ
 τῶν πεδινῶν ὀδόντες, μέγιστοί τε γὰρ καὶ λευκότετοι
 καὶ ἀναπτύξαι ἠδέϊς καὶ γίνονται πᾶν ὅ τι θέλει ἢ
 χεῖρ. εἰ δὲ καὶ ἦθη ἐλεφάντων χρῆ ἀναγράφειν, τοὺς²⁵
 μὲν ἐκ τῶν ἐλῶν ἀλισκομένους ἀνοήτους ἠγοῦνται καὶ
 κούφους Ἴνδοί, τοὺς δὲ ἐκ τῶν ὀρῶν κακοήθεις τε
 καὶ ἐπιβουλευτὰς καὶ ἦν μὴ δέωνταί τινος, οὐ βε-
 βάλους τοῖς ἀνθρώποις, οἱ πεδινοὶ δὲ χρηστοί τε εἶναι
 λέγονται καὶ εὐάγωγοι καὶ μιμήσεως ἐρασταί· γρά-³⁰
 φουσι γοῦν καὶ ὀρχοῦνται καὶ παρενσαλεύουσι πρὸς
 αὐλὸν καὶ πηδῶσιν ἀπὸ τῆς γῆς ἐκεῖνοι.

XIV Ἰδὼν δὲ τοὺς ἐλέφαντας ὁ Ἀπολλώνιος τὸν Ἰν-
 δὸν περαιουμένους, ἦσαν δέ, οἶμαι, τριάκοντα, καὶ
 χρωμένους ἡγεμόνι τῷ σμικροτάτῳ σφῶν, καὶ τοὺς
 μείζους αὐτῶν ἀνειληφότας τοὺς αὐτῶν πώλους ἐπὶ
 5 τὰς τῶν ὀδόντων προβολὰς τὰς τε προνομαίας ἐπε-
 ζευχότας δεσμοῦ ἔνεκα „ταῦτα μὲν,“ ἔφη „ὦ Δάμι,
 οὐδὲ ἐπιτάττοντος οὐδενὸς αὐτοῖς ἀφ' ἑαυτῶν οὔτοι
 διὰ ξύνεσίν τε καὶ σοφίαν πράττουσι, καὶ ὄρας, ὡς
 παραπλησίως τοῖς σκευαγωγοῦσιν ἀνειλήφασι τοὺς
 10 πώλους καὶ καταδησάμενοι αὐτοὺς ἄγουσιν;“ „ὄρω,“
 ἔφη „ὦ Ἀπολλώνιε, ὡς σοφῶς τε αὐτὸ καὶ ξυνετῶς
 πράττουσι. τί οὖν βούλεται τὸ εὐήθες ἐκεῖνο φρόν-
 τισμα τοῖς ἐρεσχελοῦσι φυσικὴν ἢ μὴ τὴν πρὸς τὰ
 τέκνα εἶναι εὐνοίαν; τουτὶ γὰρ καὶ ἐλέφαντες ἦδη
 15 βοῶσιν, ὡς παρὰ τῆς φύσεως αὐτοῖς ἦκει· οὐ γὰρ
 30 δὴ παρὰ ἀνθρώπων γε μεμαθήκασιν αὐτό, ὥσπερ τὰ
 ἄλλα, οἳ γε μηδὲ ξυμβεβιώκασιν πῶ ἀνθρώποις, ἀλλὰ
 φύσει κεκτημένοι τὸ φιλεῖν, ἃ ἔτεκον, προκῆδονται
 τε αὐτῶν καὶ παιδοτροφοῦσι.“ „καὶ μὴ τοὺς ἐλέ-
 20 φαντας εἶπης, ὦ Δάμι· τοῦτο γὰρ τὸ ζῷον δεύτερον
 ἀνθρώπου τάττω κατὰ ξύνεσίν τε καὶ βουλάς, ἀλλὰ
 τὰς τε ἄρκτους ἐνθυμοῦμαι μᾶλλον, ὡς ἀγριώταται
 θηρίων οὔσαι πάνθ' ὑπὲρ τῶν σκύμων πράττουσι,
 τοὺς τε λύκους, ὡς αἰεὶ προσκείμενοι τῷ ἀρπάζειν ἢ
 25 μὲν θήλεια φυλάττει, ἃ ἔτεκεν, ὁ δὲ ἄρρην ὑπὲρ
 σωτηρίας τῶν σκυλάκων ἀπάγει αὐτῇ σῖτον, τὰς τε 65
 παρδάλεις ὡσαύτως, αἱ διὰ θερμότητα χαίρουσι τῷ
 γίνεσθαι μητέρες, δεσπόζειν γὰρ δὴ τότε βούλονται
 τῶν ἀρρένων καὶ τοῦ οἴκου ἄρχειν, οἳ δὲ ἀνέχονται
 30 τὸ ἐξ αὐτῶν πᾶν ἠττώμενοι τοῦ τόκου. λέγεται δὲ
 τις καὶ περὶ τῶν λεαινῶν λόγος, ὡς ἐραστὰς μὲν
 ποιοῦνται τοὺς παρδάλεις καὶ δέχονται αὐτοὺς ἐπὶ

τὰς εὐνάς τῶν λεόντων ἐς τὰ πεδία, τῆς δὲ γαστροῦς
 ὄραν ἀγούσης ἀναφεύγουσιν ἐς τὰ ὄρη καὶ τὰ τῶν
 παρδάλεων ἦθη, στικτὰ γὰρ τίκτουσιν, ὅθεν κρύπτου-
 σιν αὐτὰ καὶ θηλάζουσιν ἐν σκολιαῖς λόχμῃσι πλα-
 σάμεναι ἀφημερεύειν πρὸς θήραν. εἰ γὰρ φωράσειαν 5
 τουτί οἱ λέοντες, διασπῶνται τοὺς σκύμνους καὶ ξαί-
 νουσι τὴν σπορὰν ὡς νόθον. ἐνέτυχες δὴπου καὶ
 τῶν Ὀμηρείων λεόντων ἐνί, ὡς ὑπὲρ τῶν ἑαυτοῦ
 σκύμνων δεινὸν βλέπει καὶ ῥώννυσιν ἑαυτὸν μάχης
 ἄπτεσθαι. καὶ τὴν τίγριν δὲ χαλεπωτάτην οὐσάν 10
 φασιν ἐν τῇδε τῇ χώρᾳ καὶ περὶ τὴν θάλατταν τὴν
 Ἐρυθρὰν ἐπὶ τὰς ναῦς ἵεσθαι, τοὺς σκύμνους ἀπαι-
 τοῦσαν, καὶ ἀπολαβοῦσαν μὲν ἀπιέναι χαίρουσαν,
 εἰ δὲ ἀποπλεύσαιεν, ὠρύεσθαι αὐτὴν πρὸς τῇ θα-
 λάττῃ καὶ ἀποθνήσκειν ἐνίστε. τὰ δὲ τῶν ὀρνίθων 15
 τίς οὐκ οἶδεν; ὡς ἀετοὶ μὲν καὶ πελαργοὶ καλιὰς
 οὐκ ἂν πήξαιντο μὴ πρότερον αὐταῖς ἐναρμόσαντες
 ὁ μὲν τὸν ἀετίτην λίθον, ὁ δὲ τὸν λυχνίτην ὑπὲρ
 66 τῆς ῥογονίας καὶ τοῦ μὴ πελάζειν σφίσι τοὺς ὄφεις.
 κἂν τὰ ἐν τῇ θαλάττῃ σκοπῶμεν, τοὺς μὲν δελφίνας 20
 οὐκ ἂν θαυμάσαιμεν, εἰ χρηστοὶ ὄντες φιλοτεκνοῦσι,
 φαλίνας δὲ καὶ φώκας καὶ τὰ ζῳοτόκα ἔθνη πῶς
 οὐ θαυμασόμεθα, εἰ φώκη μὲν, ἣν εἶδον ἐγὼ ἐν
 Αἰγαῖς καθειρογμένην ἐς κυνήγια, οὕτως ἐπένησεν
 ἀποθανόντα τὸν σκύμνον, ὃν ἐν τῷ οἰκίσκῳ ἀπε- 25
 κύησεν, ὡς μὴ προσδέξασθαι τριῶν ἡμερῶν σίτον,
 καίτοι βορωτάτη θηρίων οὐσα, φάλαινα δὲ ἐς τοὺς
 χηραμοὺς τῆς φάρυγγος ἀναλαμβάνει τοὺς σκύμνους,
 ἐπειδὴν φεύγη τι ἑαυτῆς μεῖζον; καὶ ἔχιδνα ὄφθη
 ποτὲ τοὺς ὄφεις, οὓς ἀπέτεκε, λιχμωμένη καὶ θερα- 30
 πεύουσα ἐκκειμένη τῇ γλώττῃ. μὴ γὰρ δεχώμεθα,
 ὦ Δάμι, τὸν εὐήθη λόγον, ὡς ἀμήτορες οἱ τῶν

ἐχιδναῶν τίκονται, τουτὶ γὰρ οὐδὲ ἡ φύσις ξυγκε-
χώρηκεν, οὔτε ἡ πεῖρα.“ ὑπολαβὼν οὖν ὁ Δάμις
„ξυγχωρεῖς οὖν“ ἔφη „τὸν Εὐριπίδην ἐπαινεῖν ἐπὶ
τῷ ἱαμβεῖῳ τούτῳ, ᾧ πεποιήται αὐτῷ ἡ Ἀνδρομάχη
5 λέγουσα

ἅπασιν δ' ἀνθρώποις ἄρ' ἦν
ψυχὴ τέκνα;“

31 „ξυγχωρῶ, ἔφη „σοφῶς γὰρ καὶ δαιμονίως εἴρηται,
πολλῷ δ' ἂν σοφώτερον καὶ ἀληθέστερον εἶχεν, εἰ
10 περὶ πάντων ζώων ὕμνητο.“ „ἔοικας,“ ἔφη „Ἀπολ-
λώνιε, μεταγράφεῖν τὸ ἱαμβεῖον, ἵν' οὕτως ᾄδοιμεν·

ἅπασιν δὲ ζώοις ἄρ' ἦν
ψυχὴ τέκνα.

XV καὶ ἔπομαι σοι, βέλτιον γάρ. „ἀλλ' ἐκεῖνο μοι εἰπέ· 67
15 οὐκ ἐν ἀρχῇ τῶν λόγων ἔφαμεν σοφίαν εἶναι περὶ
τοὺς ἐλέφαντας καὶ νοῦν περὶ ἃ πράττουσι;“ „καὶ
εἰκότως,“ εἶπεν „ὦ Δάμι, ἔφαμεν, εἰ γὰρ μὴ νοῦς
ἐκυβέρνα τόδε τὸ θηρίον, οὔτ' ἂν αὐτὸ διεγίγνετο
οὔτ' ἂν τὰ ἔθνη, ἐν οἷς γίγνεται.“ „τί οὖν“ ἔφη
20 „οὕτως ἀμαθῶς καὶ οὐ πρὸς τὸ χρήσιμον ἑαυτοῖς
τὴν διάβασιν ποιοῦνται; ἡγεῖται μὲν γάρ, ὡς ὄρας,
ὁ μικρότατος, ἔπεται δὲ αὐτῷ τις ὀλίγῳ μείζων, εἶτα
ὑπὲρ τοῦτον ἕτερος, καὶ οἱ μέγιστοι κατόπιν πάντες.
ἔδει δὲ πού τὸν ἐναντίον τρόπον αὐτοῦς πορεύεσθαι
25 καὶ τοὺς μεγίστους τείχη καὶ προβλήματα ἑαυτῶν
ποιεῖσθαι.“ „ἀλλ', ὦ Δάμι,“ ἔφη „πρῶτον μὲν ὑπο-
φεύγειν ἔοικασι διώξιν ἀνθρώπων, οἷς πού καὶ ἐν-
τευξόμεθα ἐπομένους τῷ ἵχνει, πρὸς δὲ τοὺς ἐπικει-
μένους δεῖ τὰ κατὰ νότου πεφράχθαι μᾶλλον, ὥσπερ
30 ἐν τοῖς πολέμοις, καὶ τοῦτο τακτικώτατον ἡγοῦ τῶν
θηρίων, ἔπειτα ἡ διάβασις, εἰ μὲν προδιέβαινον οἱ
μέγιστοι σφῶν, οὐπω τεκμαίρεσθαι παρεῖχον ἂν τοῦ

ὕδατος εἰ διαβήσονται πάντες, τοῖς μὲν γὰρ εὐπόρος
 τε καὶ ῥαδία ἢ περαίωσις ὑψηλοτάτοις οὖσι, τοῖς δὲ
 χαλεπή τε καὶ ἄπορος, μὴ ὑπεραίρουσι τοῦ ρεύμα-
 τος, διελθῶν δὲ ὁ σμικρότατος τὸ ἄλυπον ἤδη καὶ
 τοῖς λοιποῖς ἐρμηνεύει, καὶ ἄλλως οἱ μὲν μείζους 5
 προεμβαίνοντες κοιλότερον ἂν τὸν ποταμὸν ἀποφαί-
 νοιεν τοῖς σμικροῖς, ἀνάγκη γὰρ συνιζάνειν τὴν ἰλὺν
 ἐς βόθρους διὰ τε βαρύτητα τοῦ θηρίου διὰ τε πα-
 χύτητα τῶν ποδῶν, οἱ δ' ἐλάττους οὐδὲν ἂν βλά-
 πτοιεν τὴν τῶν μειζόνων διαπορείαν ἤττον ἐμβοθρεύ- 10
 οντες.“ ἐγὼ δὲ εὖρον ἐν τοῖς Ἰόβα λόγοις, ὡς καὶ XVI
 ξυλλαμβάνουσιν ἀλλήλοις ἐν τῇ θήρᾳ καὶ προῖσταν-
 68 ται τοῦ ἀπειπόντος, κἂν ἐξέλωται αὐτόν, τὸ δάκρουν
 τῆς ἀλόης ἐπαλείφουσι τοῖς τραύμασι περιεστῶτες
 ὥσπερ ἰατροί. πολλὰ τοιαῦτα ἐφιλοσοφεῖτο αὐτοῖς 15
 ἀφορμὰς ποιουμένοις τὰ λόγου ἄξια.

Τὰ δὲ Νεάρχῳ τε καὶ Πυθαγόρᾳ περὶ τοῦ Ἴκε- XVII
 σίνου ποταμοῦ εἰρημένα, ὡς ἐσβάλλει μὲν ἐς τὸν
 Ἴνδὸν οὗτος, τρέφει δὲ ὄφεις ἐβδομήκοντα πηγῶν
 μῆκος, τοιαῦτα εἶναι φασιν, ὅποια εἴρηται, καὶ ἀνα- 20
 κείσθω μοι ὁ λόγος ἐς τοὺς δράκοντας, ὧν ὁ Δάμις
 ἀφηγεῖται τὴν θήραν. ἀφικόμενοι δὲ ἐπὶ τὸν Ἴνδὸν
 καὶ πρὸς διαβάσει τοῦ ποταμοῦ ὄντες ἤρουντο τὸν
 Βαβυλώνιον, εἰ τι τοῦ ποταμοῦ οἶδε, διαβάσεως πέρι
 ἐρωτῶντες, ὁ δὲ οὐπω ἔφη πεπλευκέναι αὐτόν, οὐδὲ 25
 γινώσκειν, ὁπόθεν πλεῖται. „τί οὖν“ ἔφασαν „οὐκ
 ἐμισθώσω ἡγεμόνα;“ „ὅτι ἔστιν“ ἔφη „ὁ ἡγησόμε-
 νος“ καὶ ἅμα ἐδείκνυ τινὰ ἐπιστολὴν ὡς τοῦτο πρά-
 ξουσιν, ὅτε δὴ καὶ τὸν Οὐαρδάνην τῆς τε φιλαν-
 θρωπίας καὶ τῆς ἐπιμελείας ἀγασθῆναί φασι· πρὸς 30
 γὰρ τὸν ἐπὶ τοῦ Ἴνδοῦ σατράπην ἐπεμψε τὴν ἐπι-
 στολὴν ταύτην καίτοι μὴ ὑποκείμενον τῇ ἑαυτοῦ

ἀρχῇ, εὐεργεσίας ἀναμιμνήσκων αὐτόν, καὶ χάριν
 μὲν οὐκ ἂν ἐπ' ἐκείνη ἀπαιτῆσαι φάσκων — οὐ γὰρ
 εἶναι πρὸς τοῦ ἑαυτοῦ τρόπου τὸ ἀνταπαιτεῖν —
 32 Ἀπολλώνιον δὲ ὑποδεξαμένῳ καὶ πέμψαντι οἱ βού-
 5 λεται χάριν ἂν γνῶναι. χρυσίον δὲ τῷ ἡγεμόνι ἔδω-
 κεν, ἵν' εἰ δεηθέντα τὸν Ἀπολλώνιον αἰσθοίτο, δοίη
 τοῦτο καὶ μὴ ἐς ἄλλου χεῖρα βλέψειεν. ἐπεὶ δὲ τὴν
 ἐπιστολὴν ὁ Ἴνδὸς ἔλαβε, μεγάλων τε ἀξιούσθαι ἔφη
 καὶ φιλοτιμήσεσθαι περὶ τὸν ἄνδρα μείον οὐδὲν ἢ
 10 εἰ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἴνδῶν ὑπὲρ αὐτοῦ ἔγραψε, καὶ
 τὴν τε ναῦν τὴν σατραπίδα ἔδωκεν αὐτῷ ἐμβῆναι
 πλοῖά τε ἕτερα, ἐφ' ὧν αἱ κάμηλοι ἐκομίζοντο, ἡγε- 69
 μόνα τε τῆς γῆς πάσης, ἣν ὁ Ὑδραώτης ὀρίζει,
 πρὸς τε τὸν βασιλέα τὸν ἑαυτοῦ ἔγραψε μὴ χεῖρω
 15 αὐτοῦ Οὐαρδάνου γενέσθαι περὶ ἄνδρα Ἑλληνά τε
 καὶ θεῖον.

XVIII Τὸν μὲν δὴ Ἴνδὸν ὧδε ἐπεραιώθησαν σταδίους
 μάλιστα τεσσαράκοντα, τὸ γὰρ πλόιμον αὐτοῦ τοσοῦ-
 τον, περὶ δὲ τοῦ ποταμοῦ τούτου τάδε γράφουσι·
 20 τὸν Ἴνδὸν ἄρχεσθαι μὲν ἐκ τοῦ Καυκάσου μείζω
 αὐτόθεν ἢ οἱ κατὰ τὴν Ἀσίαν ποταμοὶ πάντες, προ-
 χωρεῖν δὲ πολλοὺς τῶν ναυσιπόρων ἑαυτοῦ ποιού-
 μενον, ἀδελφὰ δὲ τῷ Νείλῳ πράττοντα τῇ τε Ἰνδικῇ
 ἐπιχεῖσθαι γῆν τε ἐπάγειν τῇ γῇ καὶ παρέχειν Ἴνδοῖς
 25 τὸν Αἰγυπτίων τρόπον σπείρειν. χιόσι δ' Αἰθιοπίων
 τε καὶ Καταδούπων ὄρωσιν ἀντιλέγειν μὲν οὐκ ἀξιῶ
 διὰ τοὺς εἰπόντας, οὐ μὴν ξυντίθεμαί γε λογιζόμε-
 νος τὸν Ἴνδόν, ὡς ταῦτόν τῷ Νείλῳ ἐργάζεται μὴ
 νιφομένης τῆς ὑπὲρ αὐτὸν χώρας, καὶ ἄλλως τὸν
 30 θεὸν οἶδα κέρατα τῆς γῆς ξυμπάσης Αἰθιοπίας τε καὶ
 Ἴνδου ἀποφαίνοντα μελαίνοντά τε τοὺς μὲν ἀρχο-
 μένου ἡλίου, τοὺς δὲ λήγοντος, ὃ πῶς ἂν ξυνέβαινε

περὶ τοὺς ἀνθρώπους, εἰ μὴ καὶ τὸν χειμῶνα ἐθέ-
 ροντο; ἦν δὲ ἀνὰ πᾶν ἔτος θάλλει γῆν ἥλιος, πῶς
 ἂν τις ἠγοῖτο νίφεσθαι, πῶς δ' ἂν τὴν χιόνα χορη-
 γὸν τοῖς ἐκείνῃ ποταμοῖς γίγνεσθαι τοῦ ὑπεραίρειν
 τὰ σφῶν αὐτῶν μέτρα; εἰ δὲ καὶ φοιτᾶν χιόνα ἐς τὰ 5
 οὕτω πρόσσειλα, πῶς ἂν αὐτὴν ἐς τοσούδε ἀναχυθῆ-
 70 ναι πέλαγος; πῶς δ' ἂν ἀποχρηῆσαι ποταμῶ βυθί-
 ζοντι Αἴγυπτον; κοιμιζόμενοι δὲ διὰ τοῦ Ἰνδοῦ πολ- XIX
 λοῖς μὲν ποταμίους ἵπποις ἐντυχεῖν φασι, πολλοῖς
 δὲ κροκοδείλοις, ὥσπερ οἱ τὸν Νεῖλον πλέοντες, 10
 λέγουσι δὲ καὶ ἄνθη τῷ Ἰνδῷ εἶναι, οἷα τοῦ Νείλου
 ἀναφύεται, καὶ τὰς ὥρας, αἱ περὶ τὴν Ἰνδικήν εἰσι,
 χειμῶνος μὲν ἀλεινὰς εἶναι, θέρους δὲ πνιγηράς,
 πρὸς δὲ τοῦτο ἄριστα μεμηχανῆσθαι τῷ δαίμονι, τὴν
 γὰρ χώραν αὐτοῖς θαμὰ ὕεσθαι. φασὶ δὲ καὶ ἀκοῦ- 15
 σαι τῶν Ἰνδῶν, ὡς ἀφικνοῖτο μὲν ὁ βασιλεὺς ἐπὶ
 τὸν ποταμὸν τοῦτον, ὅτε ἀναβιβάζοιεν αὐτὸν αἱ ὄραι,
 θύοι δὲ αὐτῷ ταύρους τε καὶ ἵππους μέλανας — τὸ
 γὰρ λευκὸν ἀτιμότερον Ἰνδοὶ τίθενται τοῦ μέλανος
 δι', οἷμαι, τὸ ἐαυτῶν χροῶμα — θύσαντα δὲ κατα- 20
 ποντοῦν φασι τῷ ποταμῷ χρυσοῦν μέτρον, εἰκασμέ-
 νον τῷ ἀπομετροῦντι τὸν σῖτον, καὶ ἐφ' ὅτῳ μὲν
 τοῦτο πράττει ὁ βασιλεὺς, οὐ ξυμβαλέσθαι τοὺς Ἰν-
 δούς, αὐτοὶ δὲ τεκμαίρεσθαι τὸ μέτρον καταποντοῦ-
 σθαι τοῦτο ἢ ὑπὲρ ἀφθονίας καρπῶν, οὓς γεωργοὶ 25
 ἀπομετροῦσιν, ἢ ὑπὲρ ξυμμετρίας τοῦ ρεύματος, ὡς
 μὴ κατακλύσειε τὴν γῆν πολὺς ἀφικόμενος.

Πορευθέντας δὲ αὐτοὺς ὑπὲρ τὸν ποταμὸν ἦγεν XX
 ὁ παρὰ τοῦ σατράπου ἡγεμῶν εὐθὺ τῶν Ταξίλων,
 οὗ τὰ βασίλεια ἦν τῷ Ἰνδῷ. στολήν δὲ εἶναι τοῖς 30
 μετὰ τὸν Ἰνδὸν λίνου φασὶν ἐγχωρίου καὶ ὑποδή-
 ματα βύβλου καὶ κυνήν, ὅτε ὕοι, καὶ βύσσω δὲ τοὺς

33 φανερωτέρους αὐτῶν φασιν ἐστάλθαι, τὴν δὲ βύσσον 71
 φύεσθαι δένδρου φασὶν ὁμοίου μὲν τῇ λεύκη τὴν
 βάσιν, παραπλησίου δὲ τῇ ἰτέα τὰ πέταλα. καὶ ἠσθῆ-
 ναι τῇ βύσσῳ φησὶν ὁ Ἀπολλώνιος, ἐπειδὴ ἔοικε
 5 φαιῶ τρίβωνι. καὶ ἐς Αἴγυπτον δὲ ἐξ Ἰνδῶν ἐς
 πολλὰ τῶν ἱερῶν φοιτᾷ ἡ βύσσος. τὰ δὲ Τάξιλα
 μέγεθος μὲν εἶναι κατὰ τὴν Νῆνον, τετειχίσθαι δὲ
 ξυμμέτρως, ὥσπερ αἱ Ἑλλάδες, βασιλεία δὲ εἶναι ἀν-
 δρὸς τὴν Πῶρου τότε ἀρχὴν ἄρχοντος, νεῶν δὲ πρὸ
 10 τοῦ τείχους ἰδεῖν φασιν οὐ παρὰ πολὺ τῶν ἑκατομ-
 πόδων λίθου κογχυλιάτου, καὶ κατεσκευάσθαι τι
 ἱερὸν ἐν αὐτῷ ἦττον μὲν ἢ κατὰ τὸν νεῶν τοσοῦτόν
 τε ὄντα καὶ περικίονα, θαυμάσαι δὲ ἄξιον· χαλκοῖ
 γὰρ πίνακες ἐγκεκρότηνται τοίχῳ ἑκάστῳ, γεγραμ-
 15 μένοι τὰ Πῶρου τε καὶ Ἀλεξάνδρου ἔργα· γεγρά-
 φεται δὲ ὄρειχάλκῳ καὶ ἀργύρῳ καὶ χρυσῷ καὶ χαλκῷ
 μέλανι ἐλέφαντες ἵπποι στρατιῶται κράνη ἀσπίδες,
 λόγχαι δὲ καὶ βέλη καὶ ξίφη σιδήρου πάντα, καὶ
 ὥσπερ λόγος εὐδοκίμου γραφῆς, οἷον εἰ Ζεύξιδος εἶη
 20 τι ἢ Πολυγνώτου τε καὶ Εὐφράνορος, οἱ τὸ εὐσκιον
 ἠσπάσαντο καὶ τὸ ἔμπνουν καὶ τὸ ἐσέχον τε καὶ ἐξέ- 72
 χον, οὕτως, φασί, κακεῖ διαφαίνεται, καὶ ξυντετή-
 κασιν αἱ ὕλαι καθάπερ χρώματα. ἠδὲ δὲ καὶ αὐτὸ
 τὸ ἦθος τῆς γραφῆς· ἀναθεὶς γὰρ ταῦτα μετὰ τὴν
 25 τοῦ Μακεδόνοιο τελευτῆν ὁ Πῶρος νικᾷ ἐν αὐτοῖς ὁ
 Μακεδὼν καὶ τὸν Πῶρον ἀνακτᾷται τετραμένον καὶ
 δωρεῖται τὴν Ἰνδικὴν ἑαυτοῦ λοιπὸν οὖσαν. λέγεται
 δὲ καὶ πενθῆσαι τὸν Ἀλέξανδρον ἀποθανόντα ὁ Πῶ-
 ρος ὀλοφύρασθαι τε ὡς γενναῖον καὶ χρηστὸν βασι-
 30 λέα, ζῶντός τε Ἀλεξάνδρου μετὰ τὴν ἐκ τῆς Ἰνδικῆς
 ἀναχώρησιν μήτε εἰπεῖν τι ὡς βασιλεὺς καίτοι ξυγγω-
 ροῦντος, μήτε προστάξαι τοῖς Ἰνδοῖς, ἀλλ' ὥσπερ

σατράπης σωφροσύνης μεστός εἶναι καὶ πράττειν ἐς
 χάριν τὴν ἐκείνου πάντα. οὐ ξυγχωρεῖ μοι ὁ λόγος
 παρελθεῖν, ἃ περὶ τοῦ Πῶρου τούτου ἀναγράφουσι·
 πρὸς διαβάσει γὰρ τοῦ Μακεδόνοσ ὄντοσ καὶ ξυμ-
 βουλευόντων αὐτῶ ἐνίων τοὺς ὑπὲρ τὸν Ἰφασίν τε 5
 καὶ τὸν Γάγγην ποταμὸν ποιεῖσθαι ξυμμάχοσ, οὐ
 γὰρ ἂν πρὸς τὴν Ἰνδικὴν πᾶσαν ξυμφρονοῦσαν πα-
 ρατάξεσθαι ποτε αὐτόν „εἰ τοιοῦτόν ἐστί μοι“ ἔφη
 „τὸ ὑπήκοον, ὡσ μὴ σώξεσθαι ἄνευ ξυμμάχων, ἐμοὶ
 βέλτιον τὸ μὴ ἄρχειν.“ ἀπαγγείλαντοσ δὲ αὐτῶ τινος, 10
 ὅτι Δαρειὸν ἤρηκε „βασιλέα,“ ἔφη „ἄνδρα δὲ οὐ.“
 73 τὸν δὲ ἐλέφαντα, ἐφ’ οὗ μάχεσθαι ἐμελλε, κοσμή-
 σαντοσ τοῦ ὄρεωκόμου καὶ εἰπόντοσ „οὗτοσ σέ, ὦ βα-
 σιλεῦ, οἶσει,“ „ἐγὼ μὲν οὖν“ ἔφη „τοῦτοσ, ἦν γε
 ἀνὴρ ἐμαυτῶ ὅμοιοσ γένωμαι.“ γνώμην δὲ ποιουμέ- 15
 νων θῦσαι αὐτόν τῶ ποταμῶ, ὡσ μὴ δέξαιτο τὰσ
 Μακεδόνων σχεδίασ, μηδὲ εὖποροσ τῶ Ἀλεξάνδρῳ
 γένοιτο, „οὐκ ἔστιν“ ἔφη „τῶν ὄπλα ἐχόντων τὸ
 καταρᾶσθαι.“ μετὰ δὲ τὴν μάχην, ὅτε καὶ τῶ Ἀλε-
 ξάνδρῳ θεῖόσ τε καὶ ὑπὲρ τὴν φύσιν τὴν ἀνθρω- 20
 πείαν ἔδοξεν, εἰπόντοσ τῶν ξυγγενῶν τινος, „εἰ δὲ
 προσεκύνησασ διαβάντα, ὦ Πῶρε, οὗτ’ ἂν ἠττήθησ
 μαχόμενοσ οὗτ’ ἂν τοσοῦτοὶ Ἰνδῶν ἀπώλοντο, οὗτ’
 ἂν αὐτόσ ἐτέτρωσο,“ „ἐγὼ τὸν Ἀλέξανδρον“ εἶπε
 „φιλοτιμότατον ἀκούων ξυνῆκα, ὅτι προσκυνήσαντα 25
 μὲν δοῦλόν με ἠγήσεται, πολεμήσαντα δὲ βασιλέα,
 καὶ θαυμάξεσθαι μᾶλλον ἠξίουσ ἢ ἐλεεῖσθαι, καὶ
 οὐκ ἐψεύσθην· παρασχῶν γὰρ ἐμαυτόν, οἶον Ἀλέξ-
 ανδροσ εἶδε, πάντα ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ καὶ ἀπώλεσα καὶ
 ἐκτησάμην.“ τοιοῦτοσ μὲν τὸν Ἰνδὸν τοῦτοσ ἐξιστο- 30
 ροῦσι, γενέσθαι δὲ φασιν αὐτόν κάλλιστον Ἰνδῶν
 καὶ μῆκοσ, ὅσον οὐπω τινὰ ἀνθρώπων τῶν μετὰ τοὺσ

Τρωικούς ἄνδρας, εἶναι δὲ κοιμῖδῃ νέον, ὅτε τῷ Ἀλεξάνδρῳ ἐπολέμει.

XXII

Ὅν δὲ διέτριβεν ἐν τῷ ἱερῷ χρόνον, πολὺς δὲ οὗτος ἐγένετο, ἔστ' ἂν ἀγγελθῆ τῷ βασιλεῖ ξένους ἤκειν, „ὦ Δάμι“ ἔφη ὁ Ἀπολλώνιος, „ἔστι τι γραφικὴ;“ „εἶ γε“ εἶπε „καὶ ἀλήθεια.“ „πράττει δὲ τί ἢ τέχνη αὐτῆ;“ „τὰ χρώματα“ ἔφη „ξυγκεράννυσιν, ὅποσα ἐστί, τὰ κυανᾶ τοῖς βατραχείοις καὶ τὰ λευκὰ τοῖς μέλασι καὶ τὰ πυρρὰ τοῖς ὠχροῖς.“ „ταυτὶ δὲ“ ἢ δ' ὅς „ὑπὲρ τίνος μίγνυσιν; οὐ γὰρ ὑπὲρ μόνου τοῦ ἄνθους, ὥσπερ αἱ κήρινα.“ „ὑπὲρ μιμήσεως“ ἔφη „καὶ τοῦ κύνα τε ἐξεικάσαι καὶ ἵππου καὶ ἄνθρωπου καὶ ναῦν καὶ ὅποσα ὄρα ὁ ἥλιος ἤδη δὲ καὶ τὸν ἥλιον αὐτὸν ἐξεικάζει τοτὲ μὲν ἐπὶ τεττάρων ἵππων, οἷος ἐνταῦθα λέγεται φαίνεσθαι, τοτὲ δ' αὖ καὶ διαπυρσεύοντα τοῦ οὐρανοῦ, ἐπειδὴν αἰθέρα ὑπογράφη καὶ θεῶν οἶκον.“ „μίμησις οὖν ἢ γραφικὴ, ὦ Δάμι;“ „τί δὲ ἄλλο;“ εἶπεν „εἶ γὰρ μὴ τοῦτο πράττοι, γελοία δόξει χρώματα ποιοῦσα εὐήθως.“ „τὰ δ' ἐν τῷ οὐρανῷ“ ἔφη „βλεπόμενα, ἐπειδὴν αἱ νεφέλαι διασπασθῶσιν ἀπ' ἀλλήλων, τοὺς κενταύρους καὶ τραγελάφους καὶ, νῆ Δί', οἱ λύκοι τε καὶ οἱ ἵπποι, τί φήσεις; ἄρ' οὐ μιμητικῆς εἶναι ἔργα;“ „ἔοικεν,“ ἔφη. „ζωγράφος οὖν ὁ θεός, ὦ Δάμι, καὶ καταλιπὼν τὸ πτηνὸν ἄρμα, ἐφ' οὗ πορεύεται διακοσμῶν τὰ θεῖά τε καὶ ἀνθρώπεια, κάθηται τότε ἀθύρων τε καὶ γράφων ταῦτα, ὥσπερ οἱ παῖδες ἐν τῇ ψάμμῳ;“ ἠρουνθρίασεν ὁ Δάμις ἐς οὕτως ἄτοπον ἐκπεσεῖν δόξαντος τοῦ λόγου. οὐχ ὑπεριδὼν οὖν αὐτὸν ὁ Ἀπολλώνιος, οὐδὲ γὰρ πικρὸς πρὸς τὰς ἐλέγξεις ἦν, „ἀλλὰ μὴ τοῦτο“ ἔφη „βούλει λέγειν, ὦ Δάμι, τὸ ταῦτα μὲν ἄσημά τε καὶ ὡς ἔτυχε

διὰ τοῦ οὐρανοῦ φέρεσθαι τόγε ἐπὶ τῷ θεῷ, ἡμᾶς δὲ
 φύσει τὸ μιμητικὸν ἔχοντας ἀναρροθμίζειν τε αὐτὰ
 καὶ ποιεῖν;“ „μᾶλλον“ ἔφη „τοῦτο ἠγώμεθα, ὦ
 Ἀπολλώνιε, πιθανώτερον γὰρ καὶ πολλῷ βέλτιον.“
 „διττὴ ἄρα ἡ μιμητικὴ, ὦ Δάμι, καὶ τὴν μὲν ἠγώ- 5
 μεθα οἶαν τῇ χειρὶ ἀπομιμεῖσθαι καὶ τῷ νῷ, γραφι-
 κὴν δὲ εἶναι ταύτην, τὴν δ' αὖ μόνῳ τῷ νῷ εἰκά-
 ζειν.“ „οὐ διττὴν,“ ἔφη ὁ Δάμις „ἀλλὰ τὴν μὲν
 75 τελεωτέραν ἠγεῖσθαι προσήκει γραφικὴν γε οὕσαν,
 ἢ δύναται καὶ τῷ νῷ καὶ τῇ χειρὶ ἐξεικάσαι, τὴν δὲ 10
 ἑτέραν ἐκείνης μόριον, ἐπειδὴ ξυνίησι μὲν καὶ μιμεῖ-
 ται τῷ νῷ καὶ μὴ γραφικός τις ὢν, τῇ χειρὶ δὲ οὐκ
 ἂν ἐς τὸ γράφειν αὐτὰ χρήσαιο.“ „ἄρα,“ ἔφη „ὦ
 Δάμι, πεπηρωμένος τὴν χεῖρα ὑπὸ πληγῆς τινος ἢ
 νόσου;“ „μὰ Δί“ εἶπεν „ἀλλ' ὑπὸ τοῦ μήτε γρα- 15
 φίδος τινὸς ἦφθαι, μήτε ὀργάνου τινὸς ἢ χρώματος,
 ἀλλ' ἀμαθῶς ἔχειν τοῦ γράφειν.“ „οὐκοῦν,“ ἔφη
 „ὦ Δάμι, ἄμφω ὁμολογοῦμεν μιμητικὴν μὲν ἐκ φύ-
 σεως τοῖς ἀνθρώποις ἦκειν, τὴν γραφικὴν δὲ ἐκ
 τέχνης. τουτὶ δ' ἂν καὶ περὶ τὴν πλαστικὴν φαί- 20
 νοιτο. τὴν δὲ δὴ ζωγραφίαν αὐτὴν οὗ μοι δοκεῖς
 μόνον τὴν διὰ τῶν χρωμάτων ἠγεῖσθαι, καὶ γὰρ ἐν
 χρῶμα ἐς αὐτὴν ἤρκεσε τοῖς γε ἀρχαιοτέροις τῶν
 γραφέων καὶ προῖοῦσα τεττάρων εἶτα πλειόνων ἦψα-
 το, ἀλλὰ καὶ γραμμὴν καὶ τὸ ἄνευ χρώματος, ὃ δὴ 25
 σκιᾶς τε ξύγκειται καὶ φωτός, ζωγραφίαν προσήκει
 καλεῖν· καὶ γὰρ ἐν αὐτοῖς ὁμοιότης τε ὁρᾶται εἶδος
 τε καὶ νοῦς καὶ αἰδῶς καὶ θρασύτης, καίτοι χηρεύει
 χρωμάτων ταῦτα, καὶ οὔτε αἶμα ἐνσημαίνει οὔτε κό- 35
 μης τινὸς ἢ ὑπὴνης ἄνθος, ἀλλὰ μονοτρόπως ξυν- 30
 τιθέμενα τῷ τε ξανθῷ ἀνθρώπῳ ἔοικε καὶ τῷ λευκῷ,
 16 κἂν τούτων τινὰ τῶν Ἰνδῶν λευκῇ τῇ γραμμῇ γρά-

ψωμεν, μέλας δῆπου δόξει, τὸ γὰρ ὑπόσιμον τῆς
 ρινὸς καὶ οἱ ὀρθοὶ βόστρυχοι καὶ ἡ περιττὴ γένυς
 καὶ ἡ περὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς οἶον ἔκπληξις μελαίνει
 τὰ ὀρώμενα καὶ Ἴνδὸν ὑπογράφει τοῖς γε μὴ ἀνοή-
 5 τως ὀρώσιν. ὅθεν εἶπομ' ἂν καὶ τοὺς ὀρώντας τὰ
 τῆς γραφικῆς ἔργα μιμητικῆς δεῖσθαι· οὐ γὰρ ἂν
 ἐπαινέσειέ τις τὸν γεγραμμένον ἵππον ἢ ταῦρον μὴ
 τὸ ζῆλον ἐνδυμηθεῖς, ᾧ εἴκασται, οὐδ' ἂν τὸν Αἴαντά
 τις τὸν Τιμομάχου ἀγασθείη, ὃς δὴ ἀναγέγραπται
 10 αὐτῷ μεμηνῶς, εἰ μὴ ἀναλάβοι τι ἐς τὸν νοῦν Αἴ-
 αντος εἰδῶλον καὶ ὡς εἰκὸς αὐτὸν ἀπεκτονότα τὰ ἐν
 τῇ Τροίᾳ βουκόλια καθῆσθαι ἀπειρηκότα, βουλήν
 ποιούμενον καὶ ἑαυτὸν κτεῖναι. ταυτὶ δέ, ᾧ Δάμι,
 τὰ τοῦ Πώρου δαίδαλα μῆτε χαλκευτικῆς μόνον ἀπο-
 15 φαινώμεθα, γεγραμμένοις γὰρ εἴκασται, μῆτε γραφι-
 κῆς, ἐπειδὴ ἔχαλκεύθη, ἀλλ' ἠγώμεθα σοφίσασθαι
 αὐτὰ γραφικὸν τε καὶ χαλκευτικὸν ἓνα ἄνδρα, οἶον
 δὴ τι παρ' Ὀμήρῳ τὸ τοῦ Ἡφαίστου περὶ τὴν τοῦ
 Ἀχιλλέως ἀσπίδα ἀναφαίνεται. μεστὰ γὰρ καὶ ταῦτα
 20 ὀλλύντων τε καὶ ὀλλυμένων, καὶ τὴν γῆν ἡματῶσθαι
 φήσεις χαλκῆν οὕσαν.“

XXIII Τοιαῦτα σπουδάζοντι τῷ ἀνδρὶ ἐφίστανται παρὰ
 τοῦ βασιλέως ἄγγελοι καὶ ἐρμηνεύς, ὡς ποιοῖτο αὐ-
 τὸν ὁ βασιλεὺς ξένον ἐς τρεῖς ἡμέρας, μὴ γὰρ πλει-
 25 ὄνων νενομίσθαι τοὺς ξένους ἐνομιλεῖν τῇ πόλει,
 καὶ ἠγοῦντο αὐτῷ ἐς τὰ βασίλεια. ἡ πόλις δ' ὡς
 μὲν ἔχει τοῦ τείχους, εἴρηκα, φασὶ δ' ὡς ἀτάκτως
 τε καὶ Ἀττικῶς τοὺς στενωποὺς τέτμηται κατεσκευ- 77
 ασταί τε οἰκίαις, εἰ μὲν ἔξωθεν ὀρώη τις αὐτάς, ἓνα
 30 ἐχούσαις ὄροφον, εἰ δ' ἔσω παρέλθοι τις, ὑπογείοις
 ἤδη καὶ παρεχομέναις ἴσα τοῖς ἄνω τὰ ὑπὸ τῇ γῆ.
 XXIV ἱερὸν δὲ ἰδεῖν Ἥλιου φασίν, ᾧ ἀνεῖτο Αἴας ἐλέφας,

καὶ ἀγάλματα Ἀλεξάνδρου χρυσᾶ καὶ Πύρου ἕτερα, χαλκοῦ δ' ἦν ταῦτα μέλανος. οἱ δὲ τοῦ ἱεροῦ τοῖχοι, πυρσαῖς λίθοις ὑπαστράπτει χρυσοῦς αὐγὴν ἐκιδουὺς εἰκνύαν ἀκτῖνι. τὸ δὲ ἔδος αὐτὸ μαργαρίτιδος ξύγκειται ξυμβολικὸν τρόπον, ᾧ βάρβαροι πάντες ἐς 5 τὰ ἱερὰ χρῶνται.

Περὶ δὲ τὰ βασίλεια οὔτε ὄγκον ἰδεῖν φασιν οἰ- XXV
κοδομημάτων, οὔτε δορυφόρους ἢ φύλακας, ἀλλ' οἷα
περὶ τὰς τῶν λαμπρῶν οἰκίας, ὀλίγους οἰκέτας καὶ
διαλεχθῆναι τῷ βασιλεῖ δεομένους τρεῖς, οἶμαι, ἢ 10
τέτταρας καὶ τὸν κόσμον τοῦτον ἀγασθῆναι μᾶλλον
ἢ τὰ ἐν Βαβυλῶνι φλεγμαίνοντα, καὶ πολλῶ πλέον
ἔσω παρελθόντες· καὶ γὰρ τοὺς ἀνδρῶνας καὶ τὰς
στοὰς καὶ τὴν αὐλὴν πᾶσαν κεκολάσθαι φασίν. ἔδο- XXVI
ξεν οὖν τῷ Ἀπολλωνίῳ φιλοσοφεῖν ὁ Ἴνδός καὶ 15
παραστησάμενος τὸν ἐρμηνέα „χαίρω,“ εἶπεν „ὦ
βασιλεῦ, φιλοσοφοῦντά σε ὀρῶν.“ ἐγὼ δὲ ὑπερχαί-
ρω“ ἔφη „ἐπειδὴ οὕτω περὶ ἐμοῦ οἶει.“ „τουτὶ δὲ
νενομίσται παρ' ὑμῖν,“ εἶπεν „ἢ σὺ πρὸς τὸ ἐπι-
εικὲς τοῦτο τὴν ἀρχὴν κατεστήσω;“ „σωφρόνως“ 20
ἔφη „νενομισμένῳ σωφρονέστερον χρῶμαι, καὶ πλεῖ-
78στα μὲν ἔχω ἀνθρώπων, δέομαι δὲ ὀλίγων, τὰ γὰρ
πολλὰ τῶν φίλων τῶν ἐμαυτοῦ ἠγοῦμαι.“ „μακάριε
τοῦ θησαυροῦ,“ εἶπεν „εἰ χρυσοῦ τε καὶ ἀργύρου
ἀντερύη τοὺς φίλους, ἐξ ὧν ἀναφύεται σοι πολλὰ 25
τε καὶ ἀγαθὰ.“ „καὶ μὴν καὶ τοῖς ἐχθροῖς“ ἔφη
„κοινωνῶ τοῦ πλούτου. τοὺς γὰρ ἀεὶ ποτε διαφό-
ρους τῇ χώρᾳ ταύτῃ βαρβάρους προσοικοῦντας καὶ
καταδρομαῖς χρωμένους ἐς τὰ μὰ ὄρια ὑποποιουῦμαι
τουτοισὶ τοῖς χρήμασι καὶ δορυφορεῖται μοι ὑπ' αὐ- 30
τῶν ἢ χώρα, καὶ οὔτε αὐτοὶ ἐπὶ τὰ μὰ φοιτῶσι τοὺς
τε ὁμόρους αὐτοῖς βαρβάρους ἀνείργουσι, χαλεποὺς

36 ὄντας.“ ἔρομένου δὲ αὐτὸν τοῦ Ἀπολλωνίου, εἰ καὶ Πῶρος αὐτοῖς ἐτέλει χροήματα, „Πῶρος“ εἶπε „πολέμου ἦρα, ἐγὼ δὲ εἰρήνης.“ πάνυ τοῖς λόγοις τούτοις ἐχειροῦτο τὸν Ἀπολλώνιον καὶ οὕτως αὐτοῦ ἤττήθη, ὡς Εὐφράτη ποτὲ ἐπιπλήττων μὴ φιλοσοφοῦντι „ἡμεῖς δὲ ἀλλὰ τὸν Ἴνδον Φραώτην αἰδώμεθα,“ φάναι, ὄνομα γὰρ τῷ Ἴνδῳ τοῦτο ἦν. σατράπου δέ, ἐπειδὴ μεγάλων παρ’ αὐτοῦ ἠξιώθη, βουλευθέντος αὐτὸν ἀναδῆσαι μίτρα χρυσεῆ κεκοσμημένη

10 λίθοις ποικίλοις „ἐγώ,“ ἔφη „εἰ καὶ τῶν ζηλούντων τὰ τοιαῦτα ἦν, παρητησάμην ἂν αὐτὰ νῦν καὶ ἀπέριψα τῆς κεφαλῆς Ἀπολλωνίῳ ἐντυχάν, οἷς δὲ μήπω πρότερον ἀναδειῖσθαι ἠξίωσα, πῶς ἂν νῦν κοσμοίμην τὸν μὲν ξένον ἀγνοήσας, ἑμαυτοῦ δὲ ἐκλαθόμενος;“

15 ἤρετο αὐτὸν καὶ περὶ διαίτης ὁ Ἀπολλώνιος, ὁ δὲ „οἴνου μὲν“ ἔφη „πίνω τοσοῦτον, ὅσον τῷ Ἠλίῳ σπένδω, ἃ δ’ ἂν ἐν θήρᾳ λάβω, ταῦτα σιτοῦνται ἕτεροι, ἐμοὶ δ’ ἀπόχρη τὸ γεγυμνάσθαι. τὰ δὲ ἐμὰ σιτία λάχανα καὶ φοινίκων ἐγκέφαλοι καὶ ὁ καρπὸς

20 τῶν φοινίκων καὶ ὁπόσα ὁ ποταμὸς κηπεύει. πολλὰ δέ μοι καὶ ἀπὸ δένδρων φύεται, ὧν γεωργοὶ αἶδε αἰ χεῖρες.“ ταῦτα ἀκούων ὁ Ἀπολλώνιος ὑπερήδeto τε 79 καὶ ἐς τὸν Δάμιν θαμὰ ἐώρα.

XXVII Ἐπεὶ δὲ ἱκανῶς διελέχθησαν περὶ τῆς ὁδοῦ τῆς

25 παρὰ τοὺς Βραχμᾶνας, τὸν μὲν παρὰ τοῦ Βαβυλωνίου ἡγεμόνα ἐκέλευσε ξενίζειν, ὥσπερ εἰώθει τοὺς ἐκ Βαβυλῶνος ἦκοντας, τὸν δὲ παρὰ τοῦ σατράπου ἀπιέναι λαβόντα ἐφόδια, αὐτὸς δὲ λαβόμενος τῆς τοῦ Ἀπολλωνίου χειρός, καὶ κελεύσας ἀπελθεῖν τὸν

30 ἔρμηνέα „ἄρ’ ἂν“ ἔφη „ποιήσαιό με συμπότην;“ ἤρετο δ’ αὐτὸν φωνῇ Ἑλλάδι. ἐκπλαγέντος δὲ τοῦ Ἀπολλωνίου καὶ „τοῦ χάριν οὐκ ἐξ ἀρχῆς οὕτω

διελέγου;“ φήσαντος „ἔδεισα“ ἔφη „θρασὺς δόξαι μὴ γιννώσκων ἑμαυτὸν, μηδ’ ὅτι βάρβαρον εἶναί με δοκεῖ τῇ τύχῃ, σοῦ δὲ ἠττηθεῖς, ἐπειδὴ καὶ σὲ ὄρω ἔμοι χαίροντα, οὐκ ἠδυνήθην ἑμαυτὸν κρύπτειν, ὡς δὲ μεστός εἰμι τῆς Ἑλλήνων φωνῆς, ἐν πολλοῖς δη- 5 λώσω.“ „τί οὖν“ εἶπεν „οὐκ αὐτὸς ἐπήγγειλας ἔμοι τὸ συμπόσιον, ἀλλ’ ἐμέ σοι κελεύεις ἐπαγγέλλειν;“ „ὅτι σε“ ἔφη „βελτίω ἑμαυτοῦ ἠγοῦμαι, τὸ γὰρ βασιλικώτερον σοφία ἔχει.“ καὶ ἅμα ἤγεν αὐτόν τε καὶ τοὺς ἄμφ’ αὐτόν, οὐπὲρ εἰώθει λουῖσθαι. τὸ δὲ 10 βαλανεῖον παράδεισος ἦν σταδίου μῆκος, ᾧ μέση κολυμβήθρα ἐνωρώρουκτο πηγὰς ἐκδεχομένη ποτίμου τε καὶ ψυχροῦ ὕδατος, τὰ δὲ ἐφ’ ἐκάτερα δρόμοι ἦσαν, ἐν οἷς ἀκοντίω τε καὶ δίσκῳ τὸν Ἑλληνικὸν τρόπον ἑαυτὸν ἐξήσκει, καὶ γὰρ τὸ σῶμα ἔρρωτο 15 ὑπὸ τε ἡλικίας — ἐπτα γὰρ καὶ εἴκοσιν ἔτη γεγυνώς ἦν — ὑπὸ τε τοῦ ᾧδε γυμνάζεσθαι. ἐπεὶ δὲ ἱκανῶς ἔχοι, ἐπήδα ἐς τὸ ὕδωρ καὶ ἐγύμναζεν ἑαυτὸν τῷ νεῖν. ὡς δὲ ἐλούσαντο, ἐβάδιζον ἐς τὸ συσσίτιον ἐστεφανωμένοι, τουτὶ δὲ νενόμισται Ἴνδοις, 20 ἐπειδὴν ἐς τοῦ βασιλέως πίνωσιν.

Ἄξιον δὲ μηδὲ τὸ σχῆμα παραλιπεῖν τοῦ πότου XXVIII σαφῶς γε ἀναγεγραμμένον ὑπὸ τοῦ Δάμιδος· εὐωχεῖται μὲν γὰρ ἐπὶ στιβάδος ὁ βασιλεὺς καὶ τῶν ξυγγενῶν μέχρι πέντε οἱ ἐγγύς, οἱ δὲ λοιποὶ πάντες ἐν 25 θάκοις συσσιτοῦσι. τράπεζα δέ, ὥσπερ βωμὸς ὕψος 80 ἐς γόνυ ἀνδρὸς ἐξωκοδόμηται μέση, κύκλον ἐπέχουσα χοροῦ ξυμβεβλημένου ἀνδρῶν τριάκοντα, ἐφ’ ἧς δάφναι τε διαστρώννυνται καὶ κλῶνες ἕτεροι παραπλήσιοι μὲν τῇ μυρρίνῃ, φέροντες δὲ Ἴνδοις 30 μύρον. ἐνταῦθα διάκεινται ἰχθῦς μὲν καὶ ὄρνιθες, διάκεινται δὲ λέοντές τε ὄλοι καὶ δορκάδες καὶ σύες

καὶ τίγρεων ὀσφύες, τὰ γὰρ λοιπὰ τοῦ θηρίου παραι-
 τοῦνται ἐσθίειν, ἐπειδὴ τὸ ζῶον τοῦτό φασι, ὅταν
 37 πρῶτον γένηται, τοὺς ἐμπροσθίους τῶν ποδῶν ἀνί-
 σχοντι αἶρειν τῷ Ἡλίῳ. καὶ ἀνιστάμενος ὁ δαιτυμῶν
 5 φοιτᾷ πρὸς τὴν τράπεζαν καὶ τὰ μὲν ἀνελόμενος
 τούτων, τὰ δὲ ἀποτεμῶν ἀπελθὼν ἐς τὸν ἑαυτοῦ
 θᾶκον ἐμπίπλῃται θαμινὰ ἐπεσθίων τοῦ ἄρτου. ἐπει-
 δὴν δὲ ἱκανῶς ἔχωσιν, ἐσφέρονται κρατῆρες ἀργυροῖ
 τε καὶ χρυσοῖ, δέκα συμπόταις ἀποχρῶν εἷς, ἀφ' ὧν
 10 πίνουσι κύψαντες, ὥσπερ ποτιζόμενοι. μεταξὺ δὲ
 πίνοντες ἐπεσάγονται ἀγερωχίας ἐπικινδύνους καὶ
 οὐκ ἔξω τοῦ σπουδάξιν· παῖς γὰρ τις, ὥσπερ ὁ τῶν
 ὀρχηστρίδων, ἀνερριπτεῖτο κούφως συναφιμένου
 αὐτῷ βέλους ἐς τὸ ἄνω, καὶ ἐπειδὴ πολὺ ἀπὸ τῆς
 15 γῆς γένοιτο, ἐκυβίστα ὁ παῖς ὑπεραίρων ἑαυτὸν τοῦ
 βέλους, καὶ ἁμαρτόντι τοῦ κυβιστᾶν ἔτοιμα ἦν βε- 81
 βλῆσθαι· ὁ γὰρ τοξότης πρὶν ἀφιέναι περιήει τοὺς
 ξυμπότας ἐπιδεικνὺς τὴν ἀκίδα καὶ διδούς ἔλεγχον
 τοῦ βέλους. καὶ τὸ διὰ σφενδόνης δὲ τοξεῦσαι καὶ
 20 τὸ ἐς τρίχα ἰέναι καὶ τὸν υἱὸν τὸν ἑαυτοῦ σκιαγρα-
 φῆσαι βέλεσιν ἀνεστῶτα πρὸς σανίδα σπουδάξουσιν
 XXIX ἐν τοῖς πότοις καὶ κατορθοῦσιν αὐτὰ μεθύοντες. οἱ
 μὲν δὴ περὶ τὸν Δάμιν ἐξεπλήττοντο αὐτὰ ὡς εὐ-
 σκοπα καὶ τὴν ξυμμετρίαν τῆς τοξείας ἐθαύμαζον,
 25 ὁ δὲ Ἀπολλώνιος, ξυνεσίτει γὰρ τῷ βασιλεῖ ὁμο-
 διαίτω ὄντι, τούτοις μὲν ἤττον προσεῖχε, πρὸς δὲ
 τὸν βασιλέα „εἰπέ μοι, ὦ βασιλεῦ,“ ἔφη „πόθεν οὕ-
 τως ἔχεις φωνῆς Ἑλλάδος φιλοσοφία τε ἢ περὶ σὲ
 πόθεν ἐνταῦθα; οὐ γὰρ ἐς διδασκάλους γε οἶμαι
 30 ἀναφέρειν, ἐπεὶ μηδὲ εἶναι τινὰς ἐν Ἰνδοῖς εἰκὸς δι-
 δασκάλους τούτου.“ γελάσας οὖν ὁ βασιλεὺς „οἱ μὲν
 παλαιοὶ“ ἔφη „τὰς ἐρωτήσεις τῶν καταπλεόντων

ἐποιοῦντο, εἰ λησταί εἰσιν, οὕτως αὐτὸ καίτοι χαλε-
 πὸν ὄν κοινὸν ἠγοῦντο, ὑμεῖς δέ μοι δοκεῖτε τοὺς
 ἐπιφοιτῶντας ὑμῖν ἐρωτᾶν, μὴ φιλόσοφοί εἰσιν, οὕ-
 τως αὐτὸ καίτοι θειότατον τῶν κατ' ἀνθρώπους ὄν
 καὶ τοῖς ἐπιτυχοῦσιν ὑπάρχειν οἴεσθε. καὶ ὅτι μὲν ⁵
 παρ' ὑμῖν ταύτῳ τῷ ληστεύειν ἐστίν, οἶδα, ὁμοίω
 μὲν γὰρ σοὶ ἀνδρὶ οὗ φασι εἶναι ἐντυχεῖν, τοὺς δὲ
 πολλοὺς, ὥσπερ σκυλεύσαντας αὐτὸ ἐτέρων περι-
 βεβλήσθαι τε ἀναρμόστως καὶ σοβεῖν ἀλλοτρίαν
 ἐσθῆτα ἐπισύροντας· καὶ νῆ Δί', ὥσπερ οἱ λησταί ¹⁰
 τρυφῶσιν εἰδότες ὅτι ὑπὸ τῆ δίκη κεῖνται, οὕτω
 καὶ κείνους φασὶ γαστρί τε διδόναι καὶ ἀφροδισίοις
⁸² καὶ ἀμπεχόνῃ λεπτῇ. τὸ δὲ αἴτιον· νόμοι ὑμῖν, οἶ-
 μαι, εἰσίν, εἰ μὲν τὸ νόμισμα παραφθείροι τις, ἀπο-
 θνήσκων αὐτόν, καὶ παιδίον εἴ τις παρεγγράφοι, ¹⁵
 ἢ οὐκ οἶδ' ὅ τι ἐπὶ τούτῳ, τοὺς δὲ τὴν φιλοσοφίαν
 ὑποβαλλομένους ἢ παραφθείροντας οὐδεὶς, οἶμαι,
 νόμος παρ' ὑμῖν ἴσχει, οὐδὲ ἀρχή τις ἐπ' αὐτοὺς
 τέτακται. παρ' ἡμῖν δὲ ὀλίγοι μὲν τοῦ φιλοσοφεῖν ^{XXX}
 ἄπτονται, δοκιμάζονται δὲ ὧδε· χρὴ τὸν νέον, ἐπει-
 δὲν ὀκτωκαίδεκα ἔτη γεγονῶς τύχῃ, τουτὶ δ', οἶμαι,
 καὶ παρ' ὑμῖν ἐφήβου μέτρον, ὑπὲρ τὸν Ἰφρασιν πο-
 ταμὸν ἐλθεῖν παρὰ τοὺς ἀνδρας, οὓς σὺ ὤρμηκας,
 εἰπόντα δημοσίᾳ πρότερον ὅτι φιλοσοφήσοι, ἴν' ἢ
 τοῖς βουλομένοις ἐξείργειν αὐτόν, εἰ μὴ καθαρὸς ²⁵
 φοιτῶν. καθαρὸν δὲ λέγω πρῶτον μὲν τὸ ἐς πατέρα
 καὶ μητέρα ἤκον, μὴ περὶ αὐτοὺς ὄνειδός τι ἀναφαί-
 νοιτο, εἴθ' οἱ τούτων γονεῖς καὶ τρίτον γένος ἐς ἄνω,
 μὴ ὑβριστῆς τις ἢ ἀκρατῆς ἢ χρηματιστῆς ἄδικος.
 ὅταν δὲ μηδεμία οὐλή περὶ τούτους ἀναφαίνηται, ³⁰
 μηδὲ στίγμα ὅλως μηδέν, αὐτὸν ἤδη διορᾶν τὸν νέον
 καὶ βασανίζειν, πρῶτον μὲν, εἰ μνημονικός, εἶτα, εἰ

38 κατὰ φύσιν αἰδήμων, ἀλλὰ μὴ πλαττόμενος τοῦτο,
 μὴ μεθυστικὸς μὴ λίχνος μὴ ἀλαζῶν μὴ φιλόγελως
 μὴ θρασὺς μὴ φιλολοίδορος, εἰ πατρὸς ὑπήκοος εἰ
 μητρὸς εἰ διδασκάλων εἰ παιδαγωγῶν, ἐπὶ πᾶσιν, εἰ
 5 μὴ κακὸς περὶ τὴν ἑαυτοῦ ὥραν. τὰ μὲν δὴ τῶν ⁸³
 γειναμένων αὐτὸν καὶ οἱ ἐκείνους ἐγείναντο, ἐκ μαρ-
 τύρων ἀναλέγονται καὶ γραμμάτων, ἃ δημοσίᾳ κει-
 ται. ἐπειδὴν γὰρ τελευτήσῃ ὁ Ἰνδός, φοιτᾷ ἐπὶ
 θύρας αὐτοῦ μία ἀρχὴ τεταγμένη ὑπὸ τῶν νόμων
 10 ἀναγράφειν αὐτόν, ὡς ἐβίω, καὶ ψευσαμένῳ ἢ ψευ-
 σθέντι τῷ ἄρχοντι ἐπιτιμῶσιν οἱ νόμοι μὴ ἄρξαι αὐ-
 τὸν ἔτι ἀρχὴν μηδεμίαν, ὡς παραποιήσαντα βίον
 ἀνθρώπου, τὰ δὲ τῶν ἐφήβων ἐς αὐτοὺς ὀρῶντες
 ἀναμανθάνουσι· πολλὰ μὲν γὰρ ὀφθαλμοὶ τῶν ἀν-
 15 θρωπέων ἡθῶν ἐρμηνεύουσι, πολλὰ δ' ἐν ὀφρύσι
 καὶ παρειαῖς κεῖται γνωματεύειν τε καὶ θεωρεῖν, ἀφ'
 ὧν σοφοὶ τε καὶ φυσικοὶ ἄνδρες, ὥσπερ ἐν κατόπτρῳ
 εἶδωλα, τοὺς νοῦς τῶν ἀνθρώπων διαθεῶνται. με-
 γάλων γὰρ δὴ ἀξιουμένης φιλοσοφίας ἐνταῦθα καὶ
 20 τιμὴν τούτου παρ' Ἰνδοῖς ἔχοντος ἀνάγκη πᾶσα ἐκ-
 βασανίζεσθαι τε τοὺς ἐπ' αὐτὴν ἰόντας ἐλέγχους τε
 ὑποβεβλήσθαι μυρίοις. ὡς μὲν δὴ ἐπὶ διδασκάλους
 αὐτὸ ποιούμεθα καὶ ἐς δοκιμασίαν ἡμῶν τὸ φιλοσο-
 XXXI φεῖν ἤκει, σαφῶς εἴρηκα, τοῦμόν δὲ ὧδε ἔχει· ἐγὼ
 25 μὲν πάππου βασιλέως ἐγενόμην, ὃς ἦν μοι ὁμώνυ-
 μος, πατρὸς δὲ ἰδιώτου· καταλειφθεὶς γὰρ κομιδῇ
 νέος ἐπίτροποι μὲν αὐτῷ ἐγένοντο δύο τῶν ξυγγε-
 νῶν κατὰ τοὺς τῶν Ἰνδῶν νόμους, ἔπραττον δὲ ὑπὲρ
 αὐτοῦ τὰ βασιλικά οὐ χρηστῶς, μὰ τὸν Ἥλιον, οὐδὲ
 30 ξυμμέτρως, ὅθεν βαρεῖς τοῖς ὑπηκόοις ἐφαίνοντο
 καὶ ἡ ἀρχὴ κακῶς ἤκουε. ξυστάντες οὖν ἐπ' αὐτοὺς
 τῶν δυνατῶν τινες ἐπιτίθενται σφισιν ἐν ἑορτῇ καὶ

κτείνουσι τῷ Ἰνδῷ θύοντας, αὐτοί τε ἐπεσπηδήσαν-
 τες τῷ ἄρχειν ξυνέσχον τὰ κοινά. δείσαντες οὖν οἱ
 ξυγγενεῖς περὶ τῷ πατρὶ μήπω ἑκαταίδεκα ἔτη γεγο-
 νότι πέμπουσιν αὐτὸν ὑπὲρ τὸν Ἰφασιν παρὰ τὸν
 ἐκεῖ βασιλέα. πλειόνων δὲ ἢ ἐγὼ ἄρχει καὶ εὐδαί- 5
 μων ἢ χώρα παρὰ πολὺ τῆς ἐνταῦθα. βουλομένου
 δ' αὐτὸν τοῦ βασιλέως παῖδα ποιεῖσθαι, τουτὶ μὲν
 παρητήσατο φήσας μὴ φιλονικεῖν τῇ τύχῃ ἀφηρη-
 μένη αὐτὸν τὸ ἄρχειν, ἐδεήθη δ' αὐτοῦ ξυγχωρῆσαι
 84 οἱ φιλοσοφῆσαι βαδίσαντι παρὰ τοὺς σοφούς, καὶ γὰρ 10
 ἂν καὶ ῥᾶον καρτερῆσαι τὰ οἴκοι κακά. βουλομένου
 δὲ τοῦ βασιλέως καὶ κατάγειν αὐτὸν ἐπὶ τὴν πα-
 τρώαν ἀρχὴν „εἰ γνησίως“ ἔφη „φιλοσοφοῦντα αἰ-
 σθησιο, κάταγε, εἰ δὲ μή, ἕα με οὕτως ἔχειν.“ αὐτὸς
 οὖν ὁ βασιλεὺς ἦκων παρὰ τοὺς σοφούς μεγάλων ἂν 15
 ἔφη παρ' αὐτῶν τυχεῖν, εἰ τοῦ παιδὸς ἐπιμεληθεῖεν
 γενναίου τὴν φύσιν ἤδη ὄντος, οἱ δὲ κατιδόντες τι
 ἐν αὐτῷ πλεόν ἡσπάζαντο προσδοῦναί οἱ τῆς αὐτῶν
 σοφίας καὶ προθύμως ἐπαίδευσον προσκείμενον πάνυ
 τῷ μανθάνειν. ἐβδόμῳ δὲ ἔτει νοσῶν ὁ βασιλεὺς, 20
 ὅτε δὴ καὶ ἐτελεύτα, μεταπέμπεται αὐτὸν καὶ κοινω-
 νὸν τῆς ἀρχῆς ἀποφαίνει τῷ υἱῷ τὴν τε θυγατέρα
 ὁμολογεῖ πρὸς ᾧραν οὕσαν, ὁ δέ, ἐπειδὴ τὸν τοῦ βα-
 σιλέως υἱὸν εἶδε κολάκων καὶ οἴνου καὶ τῶν τοιού-
 των κακῶν ἤττω μεστόν τε ὑποψιῶν πρὸς αὐτόν, 25
 „σὺ μὲν“ ἔφη „ταῦτ' ἔχε καὶ τῆς ἀρχῆς ἀπάσης ἐμ-
 φοροῦ, καὶ γὰρ εὐήθεις μηδὲ τὴν προσήκουσαν ἑαυτῷ
 βασιλείαν κτήσασθαι δυννηθέντα θρασέως δοκεῖν ἐπὶ
 τὴν μὴ προσήκουσαν ἦκειν, ἐμοὶ δὲ τὴν ἀδελφὴν
 δίδου, τουτὶ γὰρ μόνον ἀπόχρη μοι τῶν σῶν.“ καὶ 30
 λαβὼν τὸν γάμον ἕξῃ πλησίον τῶν σοφῶν ἐν κώμαις
 ἑπτὰ εὐδαίμοσιν, ἃς ἐπέδωκε τῇ ἀδελφῇ ὁ βασιλεὺς

ἐς ζώνην. γίγνομαι τοίνυν ἐγὼ τοῦ γάμου τούτου
 καί με ὁ πατήρ τὰ Ἑλλήνων παιδεύσας ἄγει παρὰ
 τοὺς σοφοὺς πρὸ ἡλικίας ἰσως, δώδεκα γάρ μοι τότε
 39 ἦν ἔτη, οἱ δὲ ἔτρεφον ἰσα καὶ ἑαυτῶν παῖδα, οὓς
 5 γὰρ ἂν ὑποδέξωνται τὴν Ἑλλήνων φωνὴν εἰδότες,
 ἀγαπῶσι μᾶλλον, ὡς ἐς τὸ ὁμόηθες αὐτοῖς ἦδη
 XXXII προσήκοντας. ἀποθανόντων δέ μοι καὶ τῶν γονέων
 οὐ μεταπολὺ ἀλλήλων αὐτοὶ με βαδίσαντα ἐπὶ τὰς
 κώμας ἐκέλευσαν ἐπιμεληθῆναι τῶν ἑμαυτοῦ γεγο-
 10 νότα ἐννεακαίδεκα ἔτη. τὰς μὲν οὖν κώμας ἀφήρητό
 με ἦδη ὁ χρηστός θεῖος καὶ οὐδὲ τὰ γήδια μοι ὑπέ-
 λιπε τὰ κεκτημένα τῷ πατρί, πάντα γὰρ τῇ ἑαυτοῦ
 ἀρχῇ προσήκειν αὐτά, ἐμὲ δ' ἂν μεγάλων παρ' αὐ-
 τοῦ τυχεῖν, εἴ με ἐώη ζῆν. ἔρανον οὖν ξυλλεξάμενος
 15 παρὰ τῶν τῆς μητρὸς ἀπελευθέρων ἀκολουθούς εἶχον 85
 τέτταρας. καὶ μοι ἀναγιγνώσκοντι τοὺς Ἡρακλείδας
 τὸ δρᾶμα ἐπέστη τις ἐντεῦθεν ἐπιστολὴν φέρων παρὰ
 ἀνδρὸς ἐπιτηδείου τῷ πατρί, ὅς με ἐκέλευσε δια-
 βάντα τὸν Ἰδραώτην ποταμὸν ξυγγίγνεσθαι οἱ περὶ
 20 τῆς ἀρχῆς τῆς ἐνταῦθα, πολλὰς γὰρ ἐλπίδας εἶναι
 μοι ἀνακτήσασθαι αὐτὴν μὴ ἐλινύουσι. τὸ μὲν δὴ
 δρᾶμα θεῶν τις οἶμαι ἐπὶ νοῦν ἤγαγε καὶ εἰπόμεν
 τῇ φήμῃ, διαβὰς δὲ τὸν ποταμὸν τὸν μὲν ἕτερον τῶν
 βεβιασμένων ἐς τὴν ἀρχὴν τεθνάναι ἤκουσα, τὸν δὲ
 25 ἕτερον ἐν τοῖς βασιλείοις πολιορκεῖσθαι τούτοις. ἐχώ-
 ρουν δὴ ξυντείνων καὶ βοῶν πρὸς τοὺς ἐν ταῖς κώ-
 μαις, δι' ὧν ἔστειχον, ὡς ὁ τοῦ δεῖνος εἶην υἱὸς καὶ
 ἐπὶ τὴν ἀρχὴν τὴν ἑμαυτοῦ ἴοιμι, οἱ δὲ χαίροντές τε
 καὶ ἀσπαζόμενοί με προὔπεμπον παραπλήσιον ἡγού-
 30 μενοι τῷ πάππῳ, ἐγχειρίδιά τε ἦν αὐτοῖς καὶ τόξα
 καὶ πλείους ἀεὶ ἐγιγνόμεθα, καὶ προσελθόντα ταῖς
 πύλαις οὕτω τι ἄσμενοι ἐδέξαντο οἱ ἐνταῦθα, ὡς ἀπὸ

τοῦ βωμοῦ τοῦ Ἡλίου δᾶδας ἀψάμενοι πρὸ πυλῶν
 τε ἤκειν καὶ ἠγεῖσθαι δεῦρο ἐφνυνοῦντες πολλὰ τῶ
 πατρὶ καὶ τῶ πάππῳ, τὸν δὲ ἔσω κηφῆνα πέριξ τὸ
 τεῖχος ἐκλήσαν καίτοι ἐμοῦ παραιτουμένου μὴ τοιῶδε
 τρόπῳ ἀποθανεῖν αὐτόν.“ ὑπολαβὼν οὖν ὁ Ἀπολ- XXXIII
 λώνιος „Ἡρακλειδῶν“ ἔφη „κάθοδον ἀτεχνῶς διε- 6
 λήλυθας, καὶ ἐπαινετέοι οἱ θεοὶ τῆς διανοίας, ὅτι
 γενναίῳ ἀνδρὶ ἐπὶ τὰ ἑαυτοῦ στείχοντι ξυνήραντο
 τῆς καθόδου. ἀλλ’ ἐκεῖνό μοι περὶ τῶν σοφῶν εἶπέ·
 οὐ καὶ ὑπὸ Ἀλεξάνδρῳ ποτὲ ἐγένοντο οὔτοι καὶ ἀνα- 10
 86 χθέντες αὐτῶ περὶ τοῦ οὐρανοῦ ἐφιλοσόφησαν;“
 „Ὁξυδράκαι“ ἔφη „ἐκεῖνοι ἦσαν, τὸ δὲ ἔθνος τοῦτο
 ἐλευθεριάζει τε αἰεὶ καὶ πολεμικῶς ἐξήρτυται, σοφίαν
 τε μεταχειρίζεσθαι φασιν οὐδὲν χρηστὸν εἰδότες· οἱ
 δὲ ἀτεχνῶς σοφοὶ κεῖνται μὲν τοῦ Ὑφάσιδος καὶ τοῦ 15
 Γάγγου μέσοι, τὴν δὲ χώραν ταύτην οὐδὲ ἐπῆλθεν
 ὁ Ἀλέξανδρος, οὔτι που τὰ ἐν αὐτῇ δείσας, ἀλλ’
 οἶμαι, τὰ ἱερὰ ἀπεσήμηεν αὐτῶ. εἰ δὲ καὶ διέβη
 τὸν Ὑφασιν καὶ τὴν περὶ αὐτοὺς γῆν ἠδυνήθη ἐλεῖν,
 ἀλλὰ τὴν γε τύρσιν, ἣν ἐκεῖνοι κατοικοῦσιν, οὐδ’ 20
 ἂν μυρούς μὲν Ἀχιλλέας, τρισμυρούς δὲ Αἴαντας
 ἄγων ποτὲ ἐχειρώσατο· οὐ γὰρ μάχονται τοῖς προσ-
 ελθοῦσιν, ἀλλὰ διοσημίαις τε καὶ σκηπτοῖς βάλλοντες
 ἀποκρούονται σφᾶς ἱεροὶ καὶ θεοφιλεῖς ὄντες· τὸν
 γοῦν Ἡρακλέα τὸν Αἰγύπτιον καὶ τὸν Διόνυσον ξὺν 25
 ὄπλοις διαδραμόντας τὸ Ἰνδῶν ἔθνος φασὶ μὲν ποτε
 ἐλάσαι ἐπ’ αὐτοὺς ἅμα μηχανάς τε παλαμήσασθαι
 καὶ τοῦ χωρίου ἀποπειρᾶσθαι, οἱ δὲ ἀντιπράττειν
 οὐδέν, ἀλλ’ ἀτρεμεῖν, ὡς ἐκείνοις ἐφαίνοντο, ἐπεὶ
 δ’ αὐτοὶ προσήεσαν, πρηστῆρες αὐτοὺς ἀπεώσαντο 30
 καὶ βρονταὶ κάτω στρεφόμεναι καὶ ἐμπίπτουσαι τοῖς
 ὄπλοις, τὴν τε ἀσπίδα χρυσοῦσαν οὔσαν ἀποβαλεῖν ἐκεῖ

λέγεται ὁ Ἡρακλῆς, καὶ πεποιήνται αὐτὴν ἀνάθημα οἱ σοφοὶ διὰ τε τὴν τοῦ Ἡρακλέους δόξαν, διὰ τε τὸ ἐκτύπωμα τῆς ἀσπίδος· αὐτὸς γὰρ πεποιήται ὁ Ἡρακλῆς ὀρίζων τὰ Γάδαιρα καὶ τὰ ὄρη στήλας ποιούμενος τὸν τε Ὠκεανὸν ἐς τὰ ἔσω ἐπισπώμενος, ὅθεν
 40 δηλοῦται μὴ τὸν Θηβαῖον Ἡρακλέα, τὸν δὲ Αἰγύπτιον ἐπὶ τὰ Γάδαιρα ἐλθεῖν καὶ ὀριστὴν γενέσθαι
 XXXIV τῆς γῆς.“ τοιαῦτα διαλεγόμενων αὐτῶν ἐπῆλθεν ὁ 87
 ὕμνος ἀνὰ ἅμα, ἐρομένου δὲ τοῦ Ἀπολλωνίου τὸν
 10 βασιλέα, ὅ τι ἐθέλοι ὁ κῶμος, „Ἴνδοι“ ἔφη „παραινέσεις τῷ βασιλεῖ ἄδουσιν, ἐπειδὴν πρὸς τῷ καθεύδειν γίγνηται, ὀνειράσι τε ἀγαθοῖς χρῆσθαι χρηστόν τε ἀνίστασθαι καὶ εὐξύμβολον τοῖς ὑπηκόοις.“ „πῶς οὖν,“ ἔφη „ὦ βασιλεῦ, διάκεισαι πρὸς ταῦτα; σὲ
 15 γὰρ πού αὐλοῦσιν.“ „οὐ καταγελῶ,“ ἔφη „θεῖ γὰρ προσίεσθαι αὐτὰ τοῦ νόμου ἔνεκεν, παραινέσεως μέντοι μηδεμιᾶς δεῖσθαι, ὅσα γὰρ ἂν ὁ βασιλεὺς μετρίως τε καὶ χρηστῶς πράττη, ταῦτα ἑαυτῷ δήπου χαριεῖται μᾶλλον ἢ τοῖς ὑπηκόοις.“
 XXXV Τοιαῦτα διαλεχθέντες, ἀνεπαύσαντο, ἐπεὶ δὲ
 21 ἡμέρα ὑπεφαίνετο, αὐτὸς ὁ βασιλεὺς ἀφίκετο ἐς τὸ δωματίον, ᾧ ἐνεκάθευδον οἱ περὶ τὸν Ἀπολλώνιον, καὶ τὸν σκίμποδα ἐπιψηλαφήσας προσεῖπέ τε τὸν ἄνδρα, καὶ ἤρετο αὐτόν, ὅ τι ἐνθυμοῖτο, „οὐ γὰρ
 25 πού καθεύδεις“ εἶπεν „ὔδωρ πίνων καὶ καταγελῶν τοῦ οἴνου.“ „οὐ γὰρ καθεύδειν ἠγγῆ“ ἔφη „τοὺς τὸ ὔδωρ πίνοντας;“ „καθεύδειν μὲν,“ ἔφη „λεπτὸν δὲ ὕπνον, ὄνπερ ἄκροις αὐτῶν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἐφίζάνειν φῶμεν, οὐ τῷ νῶ.“ „ἀμφοτέροις“ εἶπε, „καὶ
 30 ἴσως τῷ νῶ μᾶλλον· εἰ γὰρ μὴ ἀτρεμήσει ὁ νοῦς, οὐδὲ ὑποδέχονται οἱ ὀφθαλμοὶ τὸν ὕπνον· οἱ γοῦν μεμνηότες οὐδὲ καθεύδειν δύνανται διὰ τὴν τοῦ νοῦ

πήδησιν, ἀλλ' ἐς ἄλλα καὶ ἄλλα ἀπιούσης τῆς ἐννοίας
γοργότερόν τε ἀναβλέπουσι καὶ ἀναιδέστερον, ὥσπερ
οἱ ἄυπνοι τῶν δρακόντων.“ „ἐπεὶ τοίνυν, ὦ βασι-
λεῦ,“ εἶπε „σαφῶς ἠρμήνευται τὸ τοῦ ὕπνου ἔργον
καὶ ἅττα δηλοῦται (αὐτῶ) τοῖς ἀνθρώποις, σκεψώ- 5
μεθα, τί μειονεκτήσῃ ἐν τῷ ὕπνῳ τοῦ μεθύοντος ὁ
τὸ ὕδωρ πίνων.“ „μὴ σοφίζου,“ ἔφη ὁ βασιλεὺς „εἰ
γὰρ μεθύοντα ὑποθήσῃ, οὐ καθευδήσῃ τοῦτο, βακ-
χεύουσα γὰρ ἢ γνώμη στροβήσῃ τε αὐτὸν καὶ ταρα-
χῆς ἐμπλήσῃ· δοκοῦσί τοι πάντες οἱ ἐκ μέθης κα- 10
ταδαρθεῖν πειρώμενοι ἀναπέμπεσθαι τε ἐς τὸν ὄρο-
φον, καὶ αὖ ὑπόγειοι εἶναι δίνην τε ἐμπεπτωκέναι
σφίσιν, οἷα δὴ περὶ τὸν Ἰξίονα λέγεται ξυμβαίνειν.
88 οὐκ οὖν ἀξιῶ τὸν μεθύοντα, ἀλλὰ τὸν πεπωκότα μὲν
τοῦ οἴνου, νήφοντα δὲ θεωρεῖν, ὡς καθευδήσῃ, καὶ 15
ὡς πολλῶ βέλτιον τοῦ αἰνίου. καλέσας οὖν ὁ Ἀπολ- XXXVI
λώνιος τὸν Δάμιν „πρὸς δεινὸν ἄνδρα“ ἔφη „ὁ λό-
γος καὶ σφόδρα γεγυμνασμένον τοῦ διαλέγεσθαι.“
„ὄρῳ,“ ἔφη „καὶ τοῦτ' ἴσως ἦν τὸ μελαμπύγου τυ-
χεῖν. καὶ μὲν δὲ πάνυ αἰρεῖ ὁ λόγος, ὃν εἴρηκεν· ὦρα 20
οὖν σοι ἀφυπνίσαντι ἀποτελεῖν αὐτόν. ἀνακουφίσας
οὖν τὴν κεφαλὴν ὁ Ἀπολλώνιος „καὶ μὴν ὅσον“ ἔφη
„πλεονεκτοῦμεν οἱ τὸ ὕδωρ πίνοντες πρὸς τὸ καθ-
εύδειν ἥδιον, ἐγὼ δηλώσω τοῦ γε σοῦ λόγου ἐχό-
μενος· ὡς μὲν γὰρ τετάρρακται ἢ γνώμη τοῖς μεθύ- 25
ουσι καὶ μανικώτερον διάκεινται, σαφῶς εἰρηκας,
ὄρῳμεν γὰρ τοὺς μέθη κατεσχημένους διττὰς μὲν
σελήνας δοκοῦντας βλέπειν, διττοὺς δὲ ἡλίους, τοὺς
δὲ ἥττον πεπωκότας, κἂν πάνυ νήφωσιν, οὐδὲν μὲν
τούτων ἡγουμένους, μεστοὺς δὲ εὐφροσύνης καὶ ἡδο- 30
νῆς, ἢ δὴ προσπίπτει σφίσιν οὐδὲ ἐξ εὐπραγίας πολ-
λάκις, καὶ μελετῶσι δὲ οἱ τοιοῦτοι δίκας οὐδὲ φθειγξά-

μενοί πω ἐν δικαστηρίῳ καὶ πλουτεῖν φασιν οὐδὲ
 δραχμῆς αὐτοῖς ἔνδον οὔσης. ταῦτα δέ, ὡς βασιλεῦ,
 μανικὰ πάθη· καὶ γὰρ αὐτὸ τὸ ἠδεσθαι διακινεῖ τὴν
 γνώμην καὶ πολλοὺς οἶδα τῶν σφόδρα ἠγουμένων
 5 εὖ πράττειν οὐδὲ καθεύδειν δυναμένους, ἀλλ' ἐκ-
 πηδῶντας τοῦ ὕπνου, καὶ τοῦτ' ἂν εἴη τὸ παρέχειν
 φροντίδας καὶ τὰγαθὰ. ἔστι δὲ καὶ φάρμακα ὕπνου
 μεμηχανημένα τοῖς ἀνθρώποις, ὧν πίνοντες τε καὶ
 41 ἀλειψάμενοι καθεύδουσιν ἐκτείναντες αὐτοὺς ὥσπερ
 10 ἀποθανόντες, ὅθεν μετὰ τινος λήθης ἀνίστανται καὶ
 ἄλλοσέ ποι μᾶλλον εἰσιν ἢ οὔπερ εἶναι δοκοῦσιν.
 ὅτι μὲν δὴ τὰ πινόμενα, μᾶλλον δὲ τὰ ἐπαντλούμενα
 τῇ ψυχῇ καὶ τῷ σώματι οὐ γνήσιον οὐδὲ οἰκτεῖον
 ἐπεσάγεται τὸν ὕπνον, ἀλλ' ἢ βαθὺν καὶ ἡμιθνήτα
 15 ἢ βραχὺν καὶ διασπώμενον ὑπὸ τῶν ἐντροχόντων,
 κἂν χρηστὰ ἦ, ξυνθήσῃ τάχα, εἰ μὴ τὸ δύσερι μᾶ-
 λον ἢ τὸ ἐριστικὸν σπουδάξεις. οἱ δὲ ἐμοὶ ξυμπόται
 τὰ μὲν ὄντα ὀραῶσιν ὡς ὄντα, τὰ δὲ οὐκ ὄντα οὔτ' 89
 ἀναγράφουσιν αὐτοῖς οὔθ' ὑποτυποῦνται, κοῦφοί
 20 τε οὔπω ἔδοξαν, οὐδὲ μεστοὶ βλακειᾶς οὐδὲ εὐηθείας
 ἢ ἰλαρώτεροι τοῦ προσήκοντος, ἀλλ' ἐφεστηκότες εἰσὶ
 καὶ λογισμοῦ πλέω, παραπλήσιοι δείλης τε καὶ ὁπότε
 ἀγορὰ πλήθει, οὐ γὰρ νυστάζουσιν οὔτοι, κἂν πόρρω
 τῶν νυκτῶν σπουδάξωσιν. οὐ γὰρ ἐξωθεῖ αὐτοὺς ὁ
 25 ὕπνος ὥσπερ δεσπότης βρῖσας ἐς τὸν ἀγχένα δεδου-
 λωμένον ὑπὸ τοῦ οἴνου, ἀλλ' ἐλεύθεροί τε καὶ ὀρ-
 θοὶ φαίνονται, καταδαρθέντες δὲ καθαρᾶ τῇ ψυχῇ
 δέχονται τὸν ὕπνον οὔτε ὑπὸ τῶν εὐπραγιῶν ἀνα-
 κουφιζόμενοι αὐτοῦ οὔτε ὑπὸ κακοπραγίας τινὸς ἐκ-
 30 θρώσκοντες. ξύμμετρος γὰρ πρὸς ἄμφω ταῦτα ψυχῇ
 νήφουσα καὶ οὐδετέρου τῶν παθῶν ἤττων, ὅθεν
 καθεύδει ἠδιστα καὶ ἀλυπότατα μὴ ἐξισταμένη τοῦ

ὕπνου. καὶ μὴν καὶ τὸ μαντικὸν τὸ ἐκ τῶν ὄνει- XXXVII
 ράτων, ὃ θειότατον τῶν ἀνθρωπίνων δοκεῖ, ῥᾶον
 διοραῖ μὴ ξυντεθολωμένη ὑπὸ τοῦ οἴνου, ἀλλ' ἀκή-
 ρατος δεχομένη αὐτὸ καὶ περιαθροῦσα· οἱ γοῦν ἐξη-
 γηταὶ τῶν ὄψεων, οὓς ὄνειροπόλους οἱ ποιηταὶ κα- 5
 λουῦσιν, οὐκ ἂν ὑποκρίνοιντο ὄψιν οὐδεμίαν μὴ πρό-
 τερον ἐρόμενοι τὸν καιρὸν, ἐν ᾧ εἶδεν. ἂν μὲν γὰρ
 ἑῷς ἢ καὶ τοῦ περὶ τὸν ὄρθρον ὕπνου, ξυμβάλλον-
 ται αὐτὴν ὡς ὑγιῶς μαντευομένης τῆς ψυχῆς, ἐπει-
 δὲν ἀπορρύψηται τὸν οἴνον, εἰ δ' ἀμφὶ πρῶτον 10
 ὕπνον ἢ μέσας νύκτας, ὅτε βεβύθισταί τε καὶ ξυντε-
 θόλωται ἔτι ὑπὸ τοῦ οἴνου, παραιτοῦνται τὴν ὑπό-
 κρισιν σοφοὶ ὄντες. ὡς δὲ καὶ τοῖς θεοῖς δοκεῖ ταῦτα
 καὶ τὸ χρησμῶδες ἐν ταῖς νηφούσαις ψυχαῖς τίθεν-
 ται, σαφῶς δηλώσω· ἐγένετο, ᾧ βασιλεῦ, παρ' 15
 Ἑλλησιν Ἀμφιάρεως ἀνὴρ μάντις. „οἶδα,“ εἶπε
 „λέγεις γὰρ πού τὸν τοῦ Οἰκλέους, ὃν ἐκ Θηβῶν
 ἐπανιόντα ἐπεσπάσατο ἢ γῆ ζῶντα.“ „οὗτος, ᾧ βα-
 90 σιλεῦ,“ ἔφη „μαντευόμενος ἐν τῇ Ἀττικῇ νῦν ὄνει-
 ρατα ἐπάγει τοῖς χρωμένοις, καὶ λαβόντες οἱ ἱερεῖς 20
 τὸν χρησόμενον σίτου τε εἴργουσι μίαν ἡμέραν καὶ
 οἴνου τρεῖς, ἵνα διαλαμπούσῃ τῇ ψυχῇ τῶν λογίων
 σπάσῃ· εἰ δὲ ὁ οἴνος ἀγαθὸν ἦν τοῦ ὕπνου φάρμα-
 κον, ἐκέλευσεν ἂν ὁ σοφὸς Ἀμφιάρεως τοὺς θεωροὺς
 τὸν ἐναντίον ἐσκευασμένους τρόπον καὶ οἴνου με- 25
 στούς, ὥσπερ ἀμφορέας, ἐς τὸ ἄδυτον αὐτῷ φέρεσθαι.
 πολλὰ δὲ καὶ μαντεῖα λέγοιμ' ἂν εὐδόκιμα παρ' Ἑλ-
 λησί τε καὶ βαρβάροις, ἐν οἷς ὁ ἱερεὺς ὕδατος, ἀλλ'
 οὐχὶ οἴνου σπάσας ἀποφθέγγεται τὰ ἐκ τοῦ τρίποδος.
 θεοφόρητον δὴ κάμει ἡγοῦ καὶ πάντας, ᾧ βασιλεῦ, 30
 τοὺς τὸ ὕδωρ πίνοντας· νυμφόληπτοι γὰρ ἡμεῖς
 καὶ βάκχοι τοῦ νήφειν.“ „ποιήσῃ οὖν,“ ἔφη „ᾧ

Ἀπολλώνιε, κάμῃ διασώτην;“ „εἴπερ μὴ φορτικὸς“ εἶπε „τοῖς ὑπηκόοις δόξεις· φιλοσοφία γὰρ περὶ βασιλεῖ ἀνδρὶ ξύμμετρος μὲν καὶ ὑπανειμένη θαυμαστήν ἐργάζεται κρᾶσιν, ὥσπερ ἐν σοὶ διαφαίνεται, 5 ἢ δ' ἀκριβῆς καὶ ὑπερτείνουσα φορτική τε, ὧ βασιλεῦ, καὶ ταπεινότερα τῆς ὑμετέρας σκηνηῆς φαίνεται καὶ τύφου δὲ αὐτό τι ἂν (ἔχειν) ἠγοῦντο βάσκανοι.“

XXXVIII Ταῦτα διαλεχθέντες, καὶ γὰρ ἡμέρα ἤδη ἐτύγγα-
42 νεν, ἐς τὸ ἕξω προῆλθον. καὶ ξυνεὶς ὁ Ἀπολλώνιος, 10 ὡς χρηματίζειν δέοι τὸν βασιλέα πρεσβείαις τε καὶ τοῖς τοιούτοις „σὺ μὲν,“ ἔφη „ὧ βασιλεῦ, τὰ προσήκουτα τῇ ἀρχῇ πράττε, ἐμὲ δὲ τὸν καιρὸν τοῦτον ἄνες τῷ Ἠλίῳ, δεῖ γὰρ με τὴν εἰθισμένην εὐχὴν εὐξασθαι.“ „καὶ ἀκούοι γε εὐχομένου,“ ἔφη „χαριεῖται 15 γὰρ πᾶσιν, ὅποσοι τῇ σοφίᾳ τῇ σῆι χαίρουσιν· ἐγὼ δὲ περιμενῶ σε ἐπανιόντα, καὶ γὰρ δικάσαι τινὰς χρῆ

XXXIX δίκας, αἷς παρατυχῶν τὰ μέγιστα με ὀνήσεις.“ ἐπαν-
ελθὼν οὖν προκεχωρηκυίας ἤδη τῆς ἡμέρας ἠρώτα περὶ ὧν ἐδίκασεν, ὁ δὲ „τῆμερον“ ἔφη „οὐκ ἐδίκασα, 20 τὰ γὰρ ἱερὰ οὐ ξυνεχώρει μοι.“ ὑπολαβὼν οὖν ὁ Ἀπολλώνιος „ἔφ' ἱεροῖς οὖν“ ἔφη „ποιεῖσθε καὶ ταύτας, ὥσπερ τὰς ἐξόδους τε καὶ τὰς στρατείας;“ „νὴ Δί“ εἶπε „καὶ γὰρ ἐνταῦθα κίνδυνος, εἰ ὁ δικάζων ἀπενεχθείη τοῦ εὐθέος.“ εὖ λέγειν τῷ 25 Ἀπολλωνίῳ ἔδοξε, καὶ ἤρετο αὐτὸν πάλιν, τίς εἴη, ἣν δικάσοι δίκην, „ὄρω γὰρ“ εἶπεν „ἐφεστηκότα σε καὶ ἀποροῦντα, ὅπη ψηφίσαιο.“ „ὁμολογῶ“ ἔφη „ἀπορεῖν, ὅθεν ξύμβουλον ποιοῦμαί σε· ἀπέδοτο μὲν γὰρ τις ἑτέρῳ γῆν, ἐν ἣ θησαυρὸς ἀπέκειτό τις 30 οὕτω δῆλος, χρόνῳ δὲ ὕστερον ἢ γῆ ῥαγεῖσα χρυσοῦ τινα ἀνέδειξε θήκην, ἣν φησι μὲν ἑαυτῷ προσήκειν μᾶλλον ὁ τὴν γῆν ἀποδόμενος, καὶ γὰρ οὐδ'

ἂν ἀποδόσθαι τὴν γῆν, εἰ προὔμαθεν, ὅτι βίον ἐπ' αὐτῇ ἔχοι, ὁ πριάμενος δὲ αὐτὸς ἀξιοῖ πεπᾶσθαι, ἃ ἐν τῇ λοιπὸν ἑαυτοῦ γῆ εὔρε· καὶ δίκαιος μὲν ὁ ἀμφοῖν λόγος, εὐήθης δ' ἂν ἐγὼ φαινοίμην, εἰ κελεύσαιμι ἄμφω νείμασθαι τὸ χρυσίον, τουτὶ γὰρ ἂν καὶ 5 γραῦς διαιτῶη.“ ὑπολαβὼν οὖν ὁ Ἀπολλώνιος „ὡς μὲν οὐ φιλοσόφω“ ἔφη „τὼ ἄνδρες, δηλοῖ τὸ περὶ χρυσίου διαφέρεσθαι σφᾶς, ἄριστα δ' ἂν μοι δικάσαι δόξεις ὡς ἐνθυμηθεῖς, ὡς οἱ θεοὶ πρῶτον μὲν ἐπιμέλειαν ποιοῦνται τῶν ξὺν ἀρετῇ φιλοσοφούντων, 10 δεύτερον δὲ τῶν ἀναμαρτήτων τε καὶ μηδὲν πώποτε ἀδικεῖν δοξάντων. διδόασι δὲ τοῖς μὲν φιλοσοφοῦσι διαγιγνώσκειν εὖ τὰ θεῖά τε καὶ τὰ ἀνθρώπεια, τοῖς δ' ἄλλως χρηστοῖς βίον ἀποχρῶντα, ὡς μὴ χήτει ποτὲ τῶν ἀναγκαίων ἄδικοι γένωνται· δοκεῖ δὴ μοι, 15 βασιλεῦ, καθάπερ ἐπὶ τρυτάνης ἀντικρῖναι τούτους καὶ τὸν ἀμφοῖν ἀναθεωρῆσαι βίον, οὐ γὰρ ἂν μοι δοκοῦσιν οἱ θεοὶ τὸν μὲν ἀφελέσθαι καὶ τὴν γῆν, εἰ μὴ φαῦλος ἦν, τῷ δ' αὖ καὶ τὰ ὑπὸ τῇ γῆ δοῦναι, 2 εἰ μὴ βελτίων ἦν τοῦ ἀποδομένου.“ ἀφίκοντο ἔς 20 τὴν ὑστεραίαν δικασόμενοι ἄμφω, καὶ ὁ μὲν ἀποδόμενος ὑβριστῆς τε ἠλέγγετο καὶ θυσίας ἐκλελοιπῶς, ὡς ἔδει τοῖς ἐν τῇ γῆ θεοῖς θύειν, ὁ δὲ ἐπιεικῆς τε ἐφαίνετο καὶ ὀσιώτατα θεραπεύων τοὺς θεοὺς. ἐκράτησεν οὖν ἡ τοῦ Ἀπολλωνίου γνώμη καὶ ἀπῆλθεν ὁ 25 χρηστὸς ὡς παρὰ τῶν θεῶν ταῦτα ἔχων.

Ἐπεὶ δὲ τὰ τῆς δίκης ὡς ἔσχε, προσελθὼν ὁ 30 Ἀπολλώνιος τῷ Ἰνδῷ „τῆμερον“ εἶπεν „ἡ τρίτη τῶν ἡμερῶν, ἐν αἷς ἐποιῶ με, ὦ βασιλεῦ, ξένον, τῆς δ' ἐπιούσης ἕω χρὴ ἐξελαύνειν ἐπόμενον τῷ 30 νόμῳ.“ ἄλλ' οὐδὲ ὁ νόμος“ εἶπεν „ἤδη διαλέγεται σοι, καὶ γὰρ τῇ αὐρίον μένειν ἔξεστιν, ἐπειδὴ μετὰ

μεσημβρίαν ἀφίκου.“ „χαίρω“ ἔφη „τῷ ξενίῳ, καὶ
 γὰρ μοι δοκεῖς καὶ σοφίξεσθαι τὸν νόμον δι' ἐμέ.“
 „εἰ γὰρ καὶ λῦσαι αὐτὸν ἡδυνάμην“ εἶπε „τό γε
 ὑπὲρ σοῦ. ἀλλ' ἐκεῖνό μοι εἶπέ, Ἀπολλώνιε, αἱ κά-
 5 μηλοι, ἐφ' ὧν ὀχεῖσθαι σέ φασιν, οὐκ ἐκ Βαβυλῶνος
 ἄγουσιν ὑμᾶς;“ „ἐκεῖθεν“ ἔφη „δόντος γε αὐτὰς
 Οὐαρδάνου.“ ἔτ' οὖν ὑμᾶς ἀπάγειν δυνήσονται,
 43 τοσαῦτα ἴδη στάδια ἐκ Βαβυλῶνος ἤκουσαι;“ ἐσιώ-
 πησε μὲν ὁ Ἀπολλώνιος, ὁ δὲ Δάμις „οὐπω συνί-
 10 ησιν,“ ἔφη „ὦ βασιλεῦ, τῆς ἀποδημίας ὁ ἀνὴρ οὗτος,
 οὐδὲ τῶν ἐθνῶν, ἐν οἷς λοιπὸν ἐσμεν, ἀλλ' ὡς παν-
 ταχοῦ σέ τε καὶ Οὐαρδάνην ἕξων παιδιὰν ἡγεῖται τὸ
 ἐς Ἰνδοὺς παρελθεῖν. τό τοι τῶν καμήλων οὐ διο-
 μολογεῖται πρὸς σέ, ὃν ἔχει τρόπον· διάκεινται γὰρ
 15 οὕτω κακῶς, ὡς αὐταὶ μᾶλλον ὑφ' ἡμῶν φέρεσθαι,
 καὶ δεῖ ἐτέρων. ἂν γὰρ ὀκλάσωσιν ἐν ἐρήμῳ που
 τῆς Ἰνδικῆς, ἡμεῖς μὲν“ ἔφη „καθεδούμεθα τοὺς
 γῦπάς τε καὶ τοὺς λύκους ἀποσοβοῦντες τῶν καμή-
 λων, ἡμῶν δὲ οὐδεὶς ἀποσοβήσει, προσαπολούμεθα
 20 γάρ.“ ὑπολαβὼν οὖν ὁ βασιλεὺς „ἐγὼ“ ἔφη „τοῦτο
 ἰάσομαι, ὑμῖν τε γὰρ ἐτέρας δώσω — τεττάρων,
 οἶμαι, δεῖσθε — καὶ ὁ σατράπης δὲ ὁ ἐπὶ τοῦ Ἰνδοῦ
 πέμπει ἐς Βαβυλῶνα ἐτέρας τέτταρας. ἔστι δέ μοι
 ἀγέλη καμήλων ἐπὶ τῷ Ἰνδῷ, λευκαὶ πᾶσαι.“ „ἡγε-
 25 μόνα δὲ“ εἶπεν ὁ Δάμις „οὐκ ἂν, ὦ βασιλεῦ, δοίης;“
 „καὶ κάμηλόν γε“ ἔφη „τῷ ἡγεμόνι δώσω καὶ ἐφό-
 δια, ἐπιστελῶ δὲ καὶ Ἰάρχα τῷ πρεσβυτάτῳ τῶν σο- 93
 φῶν, ἵν' Ἀπολλώνιον μὲν ὡς μηδὲν κακίῳ ἑαυτοῦ
 δέξηται, ὑμᾶς δὲ ὡς φιλοσόφους τε καὶ ὀπαδοὺς ἀν-
 30 δρὸς θείου.“ καὶ χρυσίον δὲ ἐδίδου ὁ Ἰνδὸς καὶ
 ψήφους καὶ ὀθόνας καὶ μυρία τοιαῦτα· ὁ δὲ Ἀπολ-
 λώνιος „χρυσίον μὲν“ ἔφη „ἱκανὸν ἑαυτῷ εἶναι

δόντος γε Ούαρδάνου τῷ ἡγεμόνι ἀφανῶς αὐτό, τὰς δὲ ὀθόνας λαμβάνειν, ἐπειδὴ εἰκόνασι τρίβωνι τῶν ἀρχαίων τε καὶ πάνυ Ἀττικῶν. μίαν δὲ τινα τῶν ψήφων ἀνελόμενος „ὦ βελτίστη“ εἶπεν „ὡς ἐς καιρὸν σε καὶ οὐκ ἀθεεὶ εὖρηκα“ ἰσχύν, οἶμαί, τινα ἐν 5 αὐτῇ καθεωρακῶς ἀπόρρητόν τε καὶ θείαν. οἱ δὲ ἀμφὶ τὸν Δάμιν χρυσίον μὲν οὐδ' αὐτοὶ προσίεντο, τῶν ψήφων δὲ ἱκανῶς ἐδράττοντο, ὡς θεοῖς ἀναθήσονται, ὅτε ἐπανέλθοιεν ἐς τὰ ἑαυτῶν ἡθῆ.

Καταμείνασι δὲ αὐτοῖς καὶ τὴν ἐπιούσαν, οὐ γὰρ XLI μεθίετο σφῶν ὁ Ἴνδός, δίδωσι τὴν πρὸς τὸν Ἰάρχαν 11 ἐπιστολὴν γεγραμμένην ὧδε·

„Βασιλεὺς Φραάτης Ἰάρχα διδασκάλῳ καὶ τοῖς περὶ αὐτὸν χαίρειν.

Ἀπολλώνιος ἀνὴρ σοφώτατος σοφωτέρους ὑμᾶς ἑαυ- 15 τοῦ ἡγεῖται καὶ μαθησόμενος ἡκεί τὰ ὑμέτερα. πέμπετε οὖν αὐτὸν εἰδότα ὅποσα ἴστε· ὡς ἀπολείται οὐδὲν τῶν μαθημάτων ὑμῖν, καὶ γὰρ λέγει ἄριστα ἀνθρώπων καὶ μέμνηται. ἰδέτω δὲ καὶ τὸν θρόνον, ἐφ' οὗ καθίσαντί μοι τὴν βασιλείαν ἔδωκας, Ἰάρχα 20 πάτερ. καὶ οἱ ἐπόμενοι δὲ αὐτῷ ἄξιοι ἐπαίνου, ὅτι τοιοῦδε ἀνδρὸς ἡττηνται. εὐτύχει καὶ εὐτυχεῖτε.“

Ἐξελάσαντες δὲ τῶν Ταξίλων καὶ δύο ἡμερῶν XLII ὁδὸν διελθόντες ἀφίκοντο ἐς τὸ πεδῖον, ἐν ᾧ λέγε- ται πρὸς Ἀλέξανδρον ἀγωνίσασθαι Πῶρος, καὶ πύ- 25 λας ἐν αὐτῷ ἰδεῖν φασι ξυγκλειούσας οὐδέν, ἀλλὰ 94 τροπαίων ἔνεκα ὠκοδομημένας. ἀνακειῖσθαι γὰρ ἐπ' αὐτῶν τὸν Ἀλέξανδρον ἐφεστηκότα τετραρρύμοις ἄρμασιν, οἷος ἐπὶ τοῖς Δαρείου σατράπαις ἐν Ἴσσοῖς ἔστηκε. διαλείπουσαι δ' οὐ πολὺ ἀλλήλων δύο 30 ἐξωκοδομηῖσθαι λέγονται πύλαι, καὶ φέρειν ἢ μὲν Πῶρον, ἢ δὲ Ἀλέξανδρον, ξυμβεβηκότε, οἶμαι, μετὰ

τὴν μάχην, ὁ μὲν γὰρ ἀσπαζομένῳ ἔοικεν, ὁ δὲ προσ-
κυνοῦντι.

XLIII Ποταμὸν δὲ Ὑδραώτην ὑπερβάντες καὶ πλείω
ἔθνη ἀμείψαντες ἐγένοντο πρὸς τῷ Ὑφάσιδι, στάδια
5 δὲ ἀπέχοντες τούτου τριάκοντα βωμοῖς τε ἐνέτυχον,
οἷς ἐπεγέγραπτο ΠΑΤΡΙ ΑΜΜΩΝΙ ΚΑΙ ΗΡΑ-
ΚΛΕΙ ΑΔΕΛΦΩΙ ΚΑΙ ΑΘΗΝΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΙ
ΚΑΙ ΔΙΙ ΟΛΥΜΠΙΩΙ ΚΑΙ ΣΑΜΟΘΡΑΙΞΙ ΚΑ-
ΒΕΙΡΟΙΣ ΚΑΙ ΙΝΔΩΙ ΗΛΙΩΙ ΚΑΙ ΔΕΛΦΩΙ
44 10 ΑΠΟΔΛΩΝΙ, φασὶ δὲ καὶ στήλην ἀνακεῖσθαι χαλ-
κῆν, ἣ ἐπιγεγράφθαι ΑΔΕΞΑΝΔΡΟΣ ΕΝΤΑΥΘΑ
ΕΣΤΗ. τοὺς μὲν δὴ βωμοὺς Ἀλεξάνδρου ἠγώμεθα
τὸ τῆς ἑαυτοῦ ἀρχῆς τέρμα τιμῶντος, τὴν δὲ στή-
λην τοὺς μετὰ τὸν Ὑφασιν Ἰνδοὺς ἀναθεῖναι δοκῶ
15 μοι λαμπρνομένους ἐπὶ τῷ Ἀλέξανδρον μὴ προ-
ελθεῖν πρόσω.

Γ'.

I Περὶ δὲ τοῦ Ὑφάσιδος καὶ ὀπόσος τὴν Ἰνδικὴν 95
διαστείχει καὶ ὅ τι περὶ αὐτὸν θαῦμα, τάδε χρὴ
γιννώσκειν· αἱ πηγαὶ τοῦ ποταμοῦ τούτου βλύξουσιν
20 μὲν ἐκ πεδίου ναυσίποροι αὐτόθεν, προϊοῦσαι δὲ
καὶ ναυσὶν ἤδη ἄποροι εἰσιν. ἀκρωνυχίαί γὰρ πε-
τρῶν παραλλὰξ ὑπανίσχουσι τοῦ ὕδατος, περὶ ἃς
ἀνάγκη τὸ ῥεῦμα ἐλίττεσθαι καὶ ποιεῖν τὸν ποταμὸν
ἄπλουν. εὐρος δὲ αὐτῷ κατὰ τὸν Ἰστρον, ποταμῶν
25 δὲ οὗτος δοκεῖ μέγιστος, ὀπόσοι δι' Εὐρώπης ῥέουσι.
δένδρα δὲ οἱ προσόμοια φύει παρὰ τὰς ὄχθας, καί
τι καὶ μύρον ἐκδίδοται τῶν δένδρων, ὃ ποιοῦνται
Ἰνδοὶ γαμικὸν χρίσμα, καὶ εἰ μὴ τῷ μύρῳ τούτῳ
ῥάνωσι τοὺς νυμφίους οἱ ξυνιόντες ἐς τὸν γάμον,

ἀτελής δοκεῖ καὶ οὐκ ἐς χάριν τῇ Ἀφροδίτῃ ξυναρ-
 μοσθεῖς. ἀνεῖσθαι δὲ τῇ θεῷ ταύτῃ λέγουσιν αὐτό
 τε τὸ περὶ τῷ ποταμῷ νέμος καὶ τοὺς ἰχθῦς τοὺς
 ταῶς, οὓς οὗτος μόνος ποταμῶν τρέφει, πεποίηνται
 δὲ αὐτοὺς ὁμωνύμους τοῦ ὄρνιθος, ἐπεὶ κυάνεοι μὲν ⁵
 αὐτοῖς οἱ λόφοι, στικταὶ δὲ αἱ φολίδες, χρυσᾶ δὲ τὰ
 οὐραῖα καί, ὅποτε βούλονται, ἀνακλώμενα. ἔστι δέ τι
 θηρίον ἐν τῷ ποταμῷ τούτῳ σκώληκι εἰκασμένου
 λευκῷ. τοῦτο οἱ τήκοντες ἔλαιον ποιοῦνται, πῦρ δὲ
 ἄρα τοῦ ἐλαίου τούτου ἐκδίδεται καὶ στέγει αὐτὸ πλήν ¹⁰
 ὑέλου οὐδέν. ἀλίσκεται δὲ τῷ βασιλεῖ μόνῳ τὸ θη-
 ρίον τοῦτο πρὸς τειχῶν ἄλωσιν. ἐπειδὴν γὰρ θίγη
 τῶν ἐπάλλεων ἢ πιμελή, πῦρ ἐκκαλεῖται κρεῖττον
 σβεστηρίων, ὅποσα ἀνθρώποις πρὸς τὰ πυρφόρα
⁹⁶ εὔρηται. καὶ τοὺς ὄνους δὲ τοὺς ἀγρίους ἐν τοῖς ἔλεσι ¹⁵ Π
 τούτοις ἀλίσκεσθαι φασιν, εἶναι δὲ τοῖς θηρίοις τού-
 τοις ἐπὶ μετώπου κέρασ, ᾧ ταυρηδόν τε καὶ οὐκ ἀγεν-
 νῶς μάχονται, καὶ ἀποφαίνειν τοὺς Ἴνδους ἔκπωμα
 τὸ κέρασ τοῦτο, οὐ γὰρ οὔτε νοσῆσαι τὴν ἡμέραν
 ἐκείνην ὃ ἀπ' αὐτοῦ πιῶν οὔτε ἂν τραθεῖς ἀλγῆσαι ²⁰
 πυρός τε διεξελθεῖν ἂν καὶ μηδ' ἂν φαρμάκοις ἀλῶναι
 ὅποσα ἐπὶ κακῷ πίνεται, βασιλέων δὲ τὸ ἔκπωμα εἶναι
 καὶ βασιλεῖ μόνῳ ἀνεῖσθαι τὴν θήραν. Ἀπολλώνιος
 δὲ τὸ μὲν θηρίον ἐωρακέναι φησὶ καὶ ἄγασθαι αὐτὸ
 τῆς φύσεως, ἐρομένου δὲ αὐτὸν τοῦ Δάμιδος, εἰ τὸν ²⁵
 λόγον τὸν περὶ τοῦ ἐκπώματος προσδέχοιτο, „προσ-
 δέξομαι“ εἶπεν „ἦν ἀθάνατον μάθω τὸν βασιλέα τῶν
 δεῦρο Ἴνδῶν ὄντα, τὸν γὰρ ἐμοί τε καὶ τῷ δεῖνι ὀρέ-
 γοντα πῶμα ἄνοσόν τε καὶ οὕτως ὑγιᾶς πῶς οὐχὶ
 μᾶλλον εἰκὸς αὐτὸν ἐπεγχεῖν ἑαυτῷ τούτου καὶ ὅση- ³⁰
 μέραι πίνειν ἀπὸ τοῦ κέρατος τούτου μέχρι κραιπά-
 λης; οὐ γὰρ διαβαλεῖ τις, οἴμαι, (τὸ) τούτῳ μεθύειν.“

III 45 Ἐνταῦθα καὶ γυναῖκα φασὶν ἐντετυχηκένοι τὰ μὲν ἐκ κεφαλῆς ἐς μαζοὺς μέλανι, τὰ δὲ ἐκ μαζῶν ἐς πόδας λευκῶ πάντα, καὶ αὐτοὶ μὲν ὡς δεῖμα φυγεῖν, τὸν δὲ Ἀπολλώνιον ξυνάψαι τε τῷ γυναίκα τὴν χεῖρα
 5 καὶ ξυνεῖναι ὅτι εἴη· ἱεροῦται δὲ ἄρα τῇ Ἀφροδίτῃ Ἰνδῇ τοιαύτῃ, καὶ τίκεται τῇ θεῷ γυνὴ ποικίλη, καθάπερ ὁ Ἄπις Αἰγυπτίοις.

IV Ἐντεῦθεν φασιν ὑπερβαλεῖν τοῦ Καυκάσου τὸ κατατεῖνον ἐς τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν, εἶναι δὲ αὐτὸ
 10 ξυνηρηφές ἰδαίς ἀρωμάτων. τοὺς μὲν δὴ πρῶνας τοῦ ὄρους τὸ κιννάμωμον φέρειν, προσεοικέναι δὲ αὐτὸ νέοις κλήμασι, βάσανον δὲ τοῦ ἀρώματος τὴν αἶγα εἶναι· κινναμώμου γὰρ εἴ τις αἰγὴ ὀρέξειε, κνυ-
 ξήσεται πρὸς τὴν χεῖρα, καθάπερ κύων, ἀπιόντι τε
 15 ὀμαρτήσει τὴν ῥῖνα ἐς αὐτὸ ἐρείσασα, καὶ ὁ αἰπόλος ἀπάγη, θρηνήσει καθάπερ λωτοῦ ἀποσπασμένη. ἐν δὲ τοῖς κρημνοῖς τοῦ ὄρους λίβανοί τε ὑψηλοὶ πεφυ-
 20 κασι καὶ πολλὰ εἶδη ἕτερα καὶ τὰ δένδρα αἰ πεπε-
 ρίδες, ὧν γεωργοὶ πίθηκοι, καὶ οὐδὲ ᾧ εἴκασται
 25 τοῦτο, παρεῖται σφισιν, ὃν δὲ εἴρηται τρόπον, ἐγὼ δηλώσω· τὸ δένδρον ἢ πεπερὶς εἴκασται μὲν τῷ παρ' Ἑλλησιν ἄγνωστος τὰ τε ἄλλα καὶ τὸν κόρυμβον τοῦ καρποῦ, φύεται δὲ ἐν τοῖς ἀποτόμοις οὐκ ἐφικτὸς τοῖς ἀνθρώποις, οὗ λέγεται πιθήκων οἰκεῖν δῆμος
 30 ἐν μυχοῖς τοῦ ὄρους καὶ ὅτι αὐτοῦ κοῖλον, οὗς πολλοῦ ἀξίους οἱ Ἴνδοι νομίζοντες, ἐπειδὴ τὸ πέπερι ἀποτρυνῶσι, τοὺς λέοντας ἀπ' αὐτῶν ἐρύκουσι κνσί τε καὶ ὄπλοις. ἐπιτίθεται δὲ πιθήκῳ λέων νοσῶν μὲν ὑπὲρ φαρμάκου, τὴν γὰρ νόσον αὐτῷ τὰ κρέα
 30 ἴσχει ταῦτα, γεγηρακῶς δὲ ὑπὲρ σίτου, τῆς γὰρ τῶν ἐλάφων καὶ συῶν θήρας ἕξωροι γεγονότες τοὺς πιθήκους λαφύσσουσιν ἐς τοῦτο χρώμενοι τῇ λοιπῇ

φώμη. οὐ μὴν οἱ ἄνθρωποι περιορῶσιν, ἀλλ' εὐεργέτας ἡγούμενοι τὰ θηρία ταῦτα πρὸς τοὺς λέοντας ὑπὲρ αὐτῶν αἰχμὴν αἴρουνται. τὰ γὰρ πραττόμενα περὶ τὰς πεπερίδας ὧδε ἔχει· προσελθόντες οἱ Ἴνδοι τοῖς κάτω δένδροισι τὸν καρπὸν ἀποθερίσαντες ἄλλως ⁵ ποιοῦνται μικρὰς περὶ τὰ δένδρα καὶ τὸ πέπερι περὶ αὐτὰς ξυμφοροῦσιν οἶον ῥιπτοῦντες, ὡς ἄτιμόν τι καὶ μὴ ἐν σπουδῇ τοῖς ἀνθρώποις, οἱ δὲ ἄνωθεν καὶ ἐκ τῶν ἀβάτων ἀφεωρακότες ταῦτα, νυκτὸς γενομένης ὑποκρίνονται τὸ τῶν Ἰνδῶν ἔργον καὶ τοὺς ¹⁰ βοστρύχους τῶν δένδρων περισπῶντες ῥιπτοῦσι φέροντες ἐς τὰς ἄλλως, οἱ Ἴνδοι δὲ ἅμα ἡμέρα σωροὺς ἀναιροῦνται τοῦ ἀρώματος οὐδὲ πονήσαντες οὐδέν, ἀλλὰ ῥάθυμοί τε καὶ καθεύδοντες.

Ἐπεράραντες δὲ τοῦ ὄρους πεδίον ἰδεῖν φασι ¹⁵ V
λεῖον κατατετμημένον ἐς τάφρους πλήρεις ὕδατος. εἶναι δὲ αὐτῶν τὰς μὲν ἐπικαρσίους, τὰς δὲ ὀρθάς, ⁹⁸ διηγμένας ἐκ τοῦ ποταμοῦ τοῦ Γάγγου τῆς τε χώρας ὄρια οὐσας τοῖς τε πεδίοις ἐπαγομένας, ὅποτε ἡ γῆ διψῶη. τὴν δὲ γῆν ταύτην ἀρίστην φασι τῆς Ἰνδι- ²⁰ κῆς εἶναι καὶ μεγίστην τῶν ἐκεῖ λήξεων, πεντεκαίδεκα ἡμερῶν ὁδοῦ μῆκος ἐπὶ τὸν Γάγγην, ὀκτωκαίδεκα δὲ ἀπὸ θαλάσσης ἐπὶ τὸ τῶν πιθήκων ὄρος, ᾧ ξυμπαρατείνει. πεδιάς πᾶσα ἡ χώρα μέλαινά τε καὶ πάντων εὐφορος. ἰδεῖν μὲν γὰρ ἐν αὐτῇ στάχνας ²⁵ ἀνεστῶτας, ὅσον οἱ δόνακες, ἰδεῖν δὲ κυάμους τριπλασίους τῶν Αἰγυπτίων τὸ μέγεθος σήσαμόν τε καὶ κέγχρον ὑπερφυᾶ πάντα. ἐνταῦθα καὶ τὰ κάρυα φύεσθαι φασιν, ὧν πολλὰ πρὸς ἱεροῖς ἀνακειῖσθαι τοῖς δεῦρο θαύματος ἔνεκα. τὰς δὲ ἀμπέλους φύ- ³⁰ 46
εσθαι μὲν μικρὰς, καθάπερ αἱ Λυδῶν τε καὶ Μαιόνων, πυτίμους δὲ εἶναι καὶ ἀνθοσμίας ὁμοῦ τῶ ἀπο-

τρυγᾶν. ἐνταῦθα καὶ δένδρῳ φασὶν ἐντετυχηκένοι
προσεικότι τῇ δάφνῃ, φύεσθαι δὲ αὐτοῦ κάλυκα
εἰκασμένην τῇ μεγίστῃ ῥόᾳ, καὶ μῆλον ἐγκεῖσθαι τῇ
κάλυκι κυάνεον μὲν, ὥσπερ τῶν ὑακίνθων αἱ κάλυ-
5 κες, πάντων δὲ ἥδιστον, ὅποσα ἐξ ὠρῶν ἦκει.

VI

Καταβαίνοντες δὲ τὸ ὄρος δρακόντων θήρα περι-
τυχεῖν φασι, περὶ ἧς ἀνάγκη λέξαι· καὶ γὰρ σφόδρα
εὐήθεις ὑπὲρ μὲν τοῦ λαγῶ καὶ ὅπως ἀλίσκεται καὶ
ἀλώσεται, πολλὰ εἰρησθαι τοῖς ἐς φροντίδα βαλλο-
10 μένοις ταῦτα, ἡμᾶς δὲ παρελθεῖν λόγον γενναίας τε
καὶ δαιμονίου θήρας μηδὲ τῷ ἀνδρὶ παραλειφθέντα,
ἐς ὃν ταῦτα ἔγραψα· δρακόντων μὲν γὰρ δὴ ἀπεί- 99
ροις μήκεσι κατέξωσται πᾶσα ἢ Ἰνδικὴ χώρα καὶ
μεστὰ μὲν αὐτῶν ἔλη, μεστὰ δὲ ὄρη, κενὸς δὲ οὐδεὶς
15 λόφος. οἱ μὲν δὴ ἔλειοι νωθροὶ τέ εἰσι καὶ τριακον-
τάπηχυ μῆκος ἔχουσι καὶ κράνος αὐτοῖς οὐκ ἀνέστη-
κεν, ἀλλ' εἰσὶ ταῖς δρακαίναις ὅμοιοι, μέλανες δὲ
ἱκανῶς τὸν νῶτον καὶ ἦττον φολιδωτοὶ τῶν ἄλλων.
καὶ σοφώτερον ἦπται τοῦ λόγου περὶ αὐτῶν Ὅμηρος
20 ἢ οἱ πολλοὶ ποιηταί, τὸν γὰρ δράκοντα τὸν ἐν Αὐ-
λίδι τὸν πρὸς τῇ πηγῇ οἰκοῦντα περὶ νῶτα δαφοι-
νὸν εἰρηκεν, οἱ δὲ ἄλλοι ποιηταὶ τὸν ὁμοήθη τούτῳ
τὸν ἐν τῷ τῆς Νεμέας ἄλσει φασὶ καὶ λοφιὰν ἔχειν,
VII ὅπερ οὐκ ἂν περὶ τοὺς ἐλείους εὔροιμεν. οἱ δὲ ὑπὸ
25 τὰς ὑπωρείας τε καὶ τοὺς λόφους ἴενται μὲν ἐς τὰ
πεδία ἐπὶ θήρα, πλεονεκτοῦσι δὲ τῶν ἐλείων πάντα,
καὶ γὰρ ἐς πλεόν τοῦ μήκους ἐλαύνουσι καὶ ταχύ-
τεροι τῶν ὀξυτάτων ποταμῶν φέρονται καὶ διαφεύγει
αὐτοὺς οὐδέν· τούτοις καὶ λοφιὰ φύεται νέοις μὲν
30 ὑπανίσχουσα τὸ μέτριον, τελειομένοις δὲ συναυξά-
νομένη τε καὶ συνανιοῦσα ἐς πολὺ, ὅτε δὴ πυρσοί
τε καὶ πριόνωτοι γίνονται. οὗτοι καὶ γενειάσκουσι

καὶ τὸν ἀρχένα ὑψοῦ αἴρουνσι καὶ τὴν φολίδαν στίλ-
 βουνσι δίκην ἀργύρου, αἱ δὲ τῶν ὀφθαλμῶν κύραι
 λίθος ἐστὶ διάπυρος, ἰσχὺν δ' αὐτῶν ἀμήχανον εἶναι
 100 φασιν ἐς πολλὰ τῶν ἀποθέτων. γίννεται δὲ τοῖς
 θηρῶσιν ὁ πεδινὸς εὖρημα, ἐπειδὴν τῶν ἐλεφάντων 5
 τινὰ ἐπισπάσεται, τουτὶ γὰρ ἀπόλλυσιν ἄμφω τὰ
 θηρία. καὶ κέρδος τοῖς ἐλουῦσι δράκοντας ὀφθαλμοί
 τε γίννονται καὶ δορὰ καὶ ὀδόντες. εἰσὶ δὲ τὰ μὲν
 ἄλλα ὅμοιοι τοῖς τῶν μεγίστων συῶν, λεπτότεροι δὲ
 καὶ διάστροφοι καὶ τὴν αἰχμὴν ἄτριπτοι, καθάπερ οἱ 10
 τῶν μεγάλων ἰχθύων. οἱ δὲ ὄρειοι δράκοντες τὴν VIII
 μὲν φολίδαν χρυσοὶ φαίνονται, τὸ δὲ μῆκος ὑπὲρ τοὺς
 πεδινούς, γένεια δὲ αὐτοῖς βοστρυχώδη, χρυσᾶ κά-
 κείνα, καὶ κατωφρύνονται μᾶλλον ἢ οἱ πεδινοὶ ὅμμα
 τε ὑποκάθεται τῇ ὀφρῦϊ δεινὸν καὶ ἀνειδὲς δεδορ- 15
 κός, ὑπόχαλκόν τε ἠγὼ φέρουσιν, ἐπειδὴν τῇ γῆ
 ὑποκυμαίνωσιν, ἀπὸ δὲ τῶν λόφων πυρσῶν ὄντων
 πῦρ αὐτοῖς ἄττει λαμπαδίου πλέον. οὔτοι καὶ τοὺς
 ἐλέφαντας αἰροῦσιν, αὐτοὶ δὲ ὑπὸ τῶν Ἰνδῶν οὔτως
 ἀλίσκονται· κοκκοβαφεῖ πέπλω χρυσᾶ ἐνείραντες 20
 γράμματα τίθενται πρὸ τῆς χειᾶς ὕπνον ἐγγοητεύ-
 σαντες τοῖς γράμμασιν, ὅφ' οὗ νικάται τοὺς ὀφθαλ-
 μούς ὁ δράκων ἀτρέπτους ὄντας, καὶ πολλὰ τῆς ἀπορ- 47
 ρήτου σοφίας ἐπ' αὐτὸν ἄδουσιν, οἷς ἄγεται τε καὶ
 τὸν ἀρχένα ὑπερβαλὼν τῆς χειᾶς ἐπικαθεύδει τοῖς 25
 γράμμασι· προσπεσόντες οὖν οἱ Ἰνδοὶ κειμένῳ πελέ-
 κεις ἐναράττουσι, καὶ τὴν κεφαλὴν ἀποτεμόντες λή-
 ζονται τὰς ἐν αὐτῇ λίθους. ἀποκειῖσθαι δὲ φασιν ἐν
 ταῖς τῶν ὀρείων δρακόντων κεφαλαῖς λίθους τὸ μὲν
 101 εἶδος ἀνθηρᾶς καὶ πάντα ἀπαυγαζούσας χρώματα, 30
 τὴν δὲ ἰσχὺν ἀρρήτους κατὰ τὸν δακτύλιον, ὃν γε-
 νέσθαι φασὶ τῷ Γύγῃ. πολλάκις δὲ καὶ τὸν Ἰνδὸν

αὐτῷ πελέκει καὶ αὐτῇ τέχνῃ συλλαβῶν ἐς τὴν αὐ-
 τοῦ χειρὸν φέρων ὄχετο μονοῦ σείων τὸ ὄρος. οὗτοι
 καὶ τὰ ὄρη τὰ περὶ τὴν Ἐρυθρὰν οἰκεῖν λέγονται,
 σύριγμα δὲ δεινὸν φασὶν ἀκούεσθαι τούτων καὶ κατ-
 5 ἰόντας αὐτοὺς ἐπὶ τὴν θάλατταν πλεῖν ἐπὶ πολὺ
 τοῦ πελάγους. περὶ δὲ ἐτῶν μήκους τοῦ θηρίου τού-
 του γυνῶναί τε ἄπορον καὶ εἰπεῖν ἄπιστον. τοσαῦτα
 περὶ δρακόντων οἶδα.

IX Τὴν δὲ πόλιν τὴν ὑπὸ τῷ ὄρει μεγίστην οὖσαν
 10 φασὶ μὲν καλεῖσθαι Πάρακα, δρακόντων δὲ ἀνακεῖ-
 σθαι κεφαλὰς ἐν μέσῃ πλείστας γυμναζομένων τῶν
 ἐν ἐκείνῃ Ἰνδῶν τὴν θήραν ταύτην ἐκ νέων. λέγον-
 ται δὲ καὶ ζώων ξυνιέναι φθεγγομένων τε καὶ βου-
 λευομένων σιτούμενοι δράκοντος οἱ μὲν καρδίαν, οἱ
 15 δὲ ἦπαρ. προϊόντες δὲ αὐλοῦ μὲν ἀκούσαι δόξαι νο-
 μέως δὴ τινος ἀγέλην τάττοντος, ἐλάφους δὲ ἄρα
 βουκολεῖσθαι λευκάς, ἀμέλγουσι δὲ Ἰνδοὶ ταύτας
 εὐτραφῆς ἡγούμενοι τὸ ἀπ' αὐτῶν γάλα.

X Ἐντεῦθεν ἡμερῶν τεττάρων ὕδον πορευόμενοι
 20 δι' εὐδαίμονος καὶ ἐνεργοῦ τῆς χώρας προσελθεῖν
 φασὶ τῇ τῶν σοφῶν τύρσει. τὸν δὲ ἡγεμόνα κελεύ-
 σαντα συνοκλάσαι τὴν κάμηλον ἀποπηδήσαι αὐτῆς
 περιδεᾶ καὶ ἰδρωῶτος πλέων. τὸν δὲ Ἀπολλώνιον
 ξυνεῖναι μὲν οὐ ἦκοι, γελάσαντα δὲ ἐπὶ τῷ τοῦ Ἰν-
 25 δοῦ δέει „δοκεῖ μοι“ φάναι „οὗτος, εἰ καὶ κατέπλευ-
 σεν ἐς λιμένα μακρὸν τι ἀναμετρήσας πέλαγος, ἀχθε-
 σθῆναι ἂν τῇ γῆ καὶ δεῖσαι τὸ ἐν ὄρω εἶναι.“ καὶ
 ἅμα εἰπὼν ταῦτα προσέταξε τῇ καμήλῳ συνιζῆσαι, 102
 καὶ γὰρ δὴ καὶ ἐθαῖς λοιπὸν ἦν τῶν τοιούτων, περι-
 30 φοβὸν δὲ ἄρα ἐποίει τὸν ἡγεμόνα τὸ πλησίον τῶν
 σοφῶν ἦκειν, Ἰνδοὶ γὰρ δεδίασι τούτους μᾶλλον ἢ
 τὸν σφῶν αὐτῶν βασιλέα, ὅτι καὶ βασιλεὺς αὐτός,

ὑφ' ᾧ ἔστιν ἡ χάρα, περὶ πάντων, ἃ λεκτέα τε αὐτῷ
καὶ πρακτέα, ἐρωτᾷ τούσδε τοὺς ἄνδρας, ὥσπερ οἱ
ἐς θεοῦ πέμποντες, οἱ δὲ σημαίνουσι μὲν, ὅτι λῶν,
αὐτῷ πράττειν, ὅτι δὲ μὴ λῶν, ἀπαγορευούσι τε καὶ
ἀποσημαίνουσι.

5

Καταλύσειν δὲ μέλλοντες ἐν τῇ κώμῃ τῇ πλη-
σίον — ἀπέχει δὲ τοῦ ὄχθου τῶν σοφῶν οὐπω στά-
διον — ἰδεῖν φασι νεανίαν δρόμῳ ἤκοντα μελάντα-
τον Ἰνδῶν πάντων, ὑποστίλβειν δὲ αὐτῷ μνηοειδῶς
τὸ μεσόφρουον. τουτὶ δὲ ἀκούω χρόνοις ὕστερον καὶ
περὶ Μένωνα τὸν Ἡρώδου τοῦ σοφιστοῦ τρόφιμον,
ἀπ' Αἰθιοπίων δὲ ἦν, ἐν μειρακίῳ δόξαι, προϊόντος
δὲ ἐς ἄνδρας ἐκλιπεῖν τὴν αὐγὴν ταύτην καὶ συνα-
φανισθῆναι τῇ ὄρᾳ, τὸν δὲ Ἰνδὸν χρυσῆν μὲν φέρειν
φασὶν ἄγκυραν, ἣν νομίζουσιν Ἰνδοὶ κηρύκειον ἐπὶ
τῷ πάντα ἴσχειν. προσδραμόντα δὲ τῷ Ἀπολλωνίῳ
φωνῆ Ἑλλάδι προσεῖπειν αὐτόν, καὶ τοῦτο μὲν οὐπω
θαυμαστὸν δόξαι διὰ τὸ καὶ τοὺς ἐν τῇ κώμῃ πάν-
τας ἀπὸ Ἑλλήνων φθέγγεσθαι, τὸ δὲ „ὁ δεῖνα χαῖρε“
τοῖς μὲν ἄλλοις παρασχεῖν ἐκπληξιν, τῷ δὲ ἀνδρὶ
θάρσος ὑπὲρ ὧν ἀφῖκτο, βλέψας γὰρ ἐς τὸν Δάμιν,
„παρὰ ἄνδρας“ ἔφη „σοφοὺς ἀτεχνῶς ἤκομεν, εἰ-
κασὶ γὰρ προγιγνώσκειν.“ καὶ ἅμα ἤρετο τὸν Ἰνδόν,
ὅτι χρὴ πράττειν, ποθῶν ἤδη τὴν ξυνουσίαν, ὃ δὲ
Ἰνδὸς „τούτους μὲν“ ἔφη „καταλύειν χρὴ ἐνταῦθα,
σὲ δὲ ἤκειν ὡς ἔχεις, κελεύουσι γὰρ αὐτοί.“ τὸ μὲν
δὴ αὐτοὶ Πυθαγόρειον ἤδη τῷ Ἀπολλωνίῳ ἐφάνη
καὶ ἠκολούθει χαίρων.

XI

XII

48

XIII

Τὸν δὲ ὄχθον, ἐφ' οὗ οἱ σοφοὶ ἀνφικισμένοι εἰσὶν,
ὕψος μὲν εἶναι κατὰ τὴν Ἀθηναίων φασὶν ἀκρόπο-
λιν, ἀνίστασθαι δὲ ἐκ πεδίου ἄνω, εὐφυᾶ δὲ ὁμοίως
πέτραν ὄχυροῦν αὐτὸν κύκλῳ περιήκουσαν, ἧς πολ-

13

30

λαχοῦ δίχληλα ὀραῖσθαι ἴχνη καὶ γενειάδων τύπους
 καὶ προσώπων καὶ πον καὶ νῶτα ἰδεῖν ἀπωλισθηκό-
 σιν ὅμοια, τὸν γὰρ Διόνυσον, ὅτε ξὺν Ἡρακλεῖ ἀπε-
 πειραῖτο τοῦ χωρίου, προσβαλεῖν μὲν αὐτῷ φασὶ
 5 κελεῦσαι τοὺς Πᾶνας, ὡς πρὸς τὸν σεισμόν ἱκανούς,
 ἐμβροντηθέντας δὲ αὐτοὺς ὑπὸ τῶν σοφῶν πεσεῖν
 ἄλλον ἄλλως, καὶ τὰς πέτρας οἷον ἐντυπωθῆναι τὰ
 τῆς διαμαρτίας σχήματα. περὶ δὲ τῷ ὄχθῳ νεφέλην
 ἰδεῖν φασιν, ἐν ἣ τούς Ἴνδους οἰκεῖν φανερούς τε
 10 καὶ ἀφανεῖς καὶ ὅ τι βούλονται. πύλας δὲ εἰ μὲν καὶ
 ἄλλας εἶναι τῷ ὄχθῳ, οὐκ εἰδέναι. τὸ γὰρ περὶ
 αὐτὸν νέφος οὔτε ἀκλειστῶ ξυγχωρεῖν οὔτ' αὖ
 XIV ξυγκεκλεισμένῳ φαίνεσθαι. αὐτὸς δὲ ἀναβῆναι μὲν
 κατὰ τὸ νότιον μάλιστα τοῦ ὄχθου τῷ Ἴνδῳ ἐπόμε-
 15 νος, ἰδεῖν δὲ πρῶτον μὲν φρέαρ ὀργυιῶν τεττάρων,
 οὗ τὴν αὐγὴν ἐπὶ τὸ στόμιον ἀναπέμπεσθαι κυανω-
 τάτην οὖσαν καὶ ὁπότε ἡ μεσημβρία τοῦ ἡλίου σταίη
 περὶ αὐτό, ἀνιμᾶσθαι τὴν αὐγὴν ἀπὸ τῆς ἀκτίνος
 καὶ χωρεῖν ἄνω παρεχομένην εἶδος θερμῆς ἰριδος.
 20 μαθεῖν δὲ ὕστερον περὶ τοῦ φρέατος, ὡς στανδαρα-
 κίνη μὲν εἶη ἢ ὑπ' αὐτῷ γῆ, ἀπόρρητον δὲ τὸ ὕδωρ
 ἠγοῖντο καὶ οὔτε πίνοι τις αὐτὸ οὔτε ἀνασπῶη, ὄρ-
 κιον δὲ νομίζοιτο τῇ πέριξ Ἰνδικῆ πάσῃ. πλησίον
 δὲ τούτου κρατῆρα εἶναι πυρός, οὗ φλόγα ἀναπέμ-
 25 πεσθαι μολυβδώδη, καπνὸν δὲ οὐδένα ἀπ' αὐτῆς
 ἄττειν, οὐδὲ ὀσμὴν οὐδεμίαν, οὐδὲ ὑπερχυθῆναι
 ποτε ὁ κρατῆρ οὗτος, ἀλλ' ἀναδίδοσθαι τοσοῦτος,
 ὡς μὴ ὑπερβλύσαι τοῦ βόθρου. ἐνταῦθα Ἴνδοι καθ-
 αίρονται τῶν ἀκουσίων, ὅθεν οἱ σοφοὶ τὸ μὲν φρέαρ
 30 ἐλέγχου καλοῦσι, τὸ δὲ πῦρ ξυγγνώμης. καὶ διττῶ 104
 ἕωρακένοι φασὶ λίθῳ λίθου μέλανος ὄμβρων τε καὶ
 ἀνέμων ὄντε. ὁ μὲν δὲ τῶν ὄμβρων, εἰ αὐχμῶ ἢ

Ἰνδικῇ πιέζοιτο, ἀνοιχθεὶς νεφέλας ἀναπέμπει καὶ ὑγραίνει τὴν γῆν πᾶσαν, εἰ δὲ ὄμβροι πλεονεκτοῖεν, ἴσχει αὐτοὺς ξυγκλειόμενος, ὁ δὲ τῶν ἀνέμων πίθος ταυτόν, οἶμαι, τῷ τοῦ Αἰόλου ἀσκῶ πράττει, παρ-
 ανοιγνύντες γὰρ τὸν πίθον ἕνα τῶν ἀνέμων ἀνιᾶσιν 5
 ἐμπνεῖν ὥρα κἀντεῦθεν ἢ γῆ ἔρρωται. θεῶν δὲ ἀγάλασιν ἐντυχεῖν φασιν, εἰ μὲν Ἰνδοῖς ἢ Αἴγυ-
 πτίοις, θαῦμα οὐδέν, τὰ δὲ γε ἀρχαιότατα τῶν παρ' Ἑλλησι τό τε τῆς Ἀθηνᾶς τῆς Πολιάδος καὶ τὸ τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ Δηλίου καὶ τὸ τοῦ Διονύσου τοῦ 10
 Λιμναίου καὶ τὸ τοῦ Ἀμυκλαίου καὶ ὅποσα ἄθε ἀρ-
 χαῖα, ταῦτα ἰδρύεσθαι τε τοὺς Ἰνδοὺς τούτους καὶ 49
 νομίζειν Ἑλληνικοῖς ἦθεσι, φασὶ δ' οἰκεῖν τὰ μέσα τῆς Ἰνδικῆς. καὶ τὸν ὄχθον ὀμφαλὸν ποιοῦνται τοῦ λόφου τούτου, πῦρ τε ἐπ' αὐτοῦ ὀργιάζουσιν, ὃ φασιν 15
 ἐκ τῶν τοῦ ἡλίου ἀκτίνων αὐτοὶ ἔλκειν· τούτῳ καὶ τὸν ὕμνον ἡμέραν ἅπασαν ἐς μεσημβρίαν ἄδουσιν.

105 Ὅποιοι μὲν δὴ καὶ οἱ ἄνδρες καὶ ὅπως οἰκοῦντες XV
 τὸν ὄχθον, αὐτὸς ὁ ἀνὴρ δίεισιν· ἐν μιᾷ γὰρ τῶν πρὸς Αἴγυπτίους ὀμιλιῶν „εἶδον“ φησὶν „Ἰνδοὺς 20
 Βραχμαῆνας οἰκοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς καὶ οὐκ ἐπ' αὐτῆς, καὶ ἀτειχίστως τετειχισμένους, καὶ οὐδὲν κεκτημέ-
 νους ἢ τὰ πάντων“ ταυτὶ δὲ ἐκεῖνος μὲν σοφώτερον ἔγραψεν, ὁ δὲ γε Δάμις φησὶ χαμευνία μὲν αὐτοὺς
 χρῆσθαι, τὴν γῆν δὲ ὑποστρωννύναι πόας, ἃς ἂν 25
 αὐτοὶ αἰρῶνται, καὶ μετεωροποροῦντας δὴ ἰδεῖν ἀπὸ τῆς γῆς ἐς πήχεις δύο, οὐ θαυματοποιίας ἕνεκα, τὸ γὰρ φιλότιμον τοῦτο παραιτεῖσθαι τοὺς ἄνδρας, ἀλλ' ὅποσα τῷ Ἡλίῳ ξυναποβαίνοντες τῆς γῆς δρωῶσιν, ὡς πρόσφορα τῷ θεῷ πράττοντας. τό τοι πῦρ, ὃ 30
 ἀπὸ τῆς ἀκτίνος ἐπισπῶνται καίτοι σωματοειδὲς ὄν οὔτε ἐπὶ βωμοῦ καίειν αὐτοὺς οὔτε ἐν ἵπνοῖς φυλάτ-

τειν, ἀλλ' ὡσπερ τὰς ἀνγὰς, αἱ ἐξ ἡλίου τε ἀνα-
 κλῶνται καὶ ὕδατος, οὕτω μετέωρόν τε ὄρασθαι αὐτὸ
 καὶ σαλεῦον ἐν τῷ αἰθέρι. τὸν μὲν οὖν δὴ Ἥλιον
 ὑπὲρ τῶν ὠρῶν, ἃς ἐπιτροπεύει αὐτός, ἔν' ἐς και-
 5 ρὸν τῇ γῇ ἴωσι καὶ ἡ Ἰνδικὴ εὖ πράττει, νύκτωρ δὲ
 λιπαροῦσι τὴν ἀκτίνα μὴ ἄχθεσθαι τῇ νυκτί, μένειν
 δέ, ὡς ὑπ' αὐτῶν ἤχθη. τοιοῦτον μὲν δὴ τοῦ Ἀπολ-
 λωνίου τὸ „ἐν τῇ γῇ τε εἶναι τοὺς Βραχμᾶνας καὶ
 οὐκ ἐν τῇ γῇ“. τὸ δὲ „ἀτειχίστως τετειχισμένους“
 10 δηλοῖ τὸν ἄερα, ὑφ' ᾧ ζῶσιν, ὑπαίθριοι γὰρ δοκοῦν-
 τες ἀλλίξεσθαι σκιάν τε ὑπεραίρουσιν αὐτῶν καὶ
 ὕοντος οὐ ψεκάζονται καὶ ὑπὸ τῷ ἡλίῳ εἰσίν, ἐπει- 106
 δὰν αὐτοὶ βούλωνται. τὸ δὲ „μηδὲν κεκτημένους τὰ
 πάντων ἔχειν“ ὧδε ὁ Δάμις ἐξηγεῖται· πηγαί, ὀπόσαι
 15 τοῖς βάκχοις παρὰ τῆς γῆς ἀναθρόσκουσιν, ἐπειδὰν
 ὁ Διόνυσος αὐτούς τε καὶ τὴν γῆν σείσῃ, φοιτῶσι
 καὶ τοῖς Ἰνδοῖς τούτοις ἐστιωμένοις τε καὶ ἐστιῶσιν·
 εἰκότως οὖν ὁ Ἀπολλώνιος τοὺς μηδὲν μὲν ἐκ παρα-
 σκευῆς, αὐτοσχεδίως δέ, ἃ βούλονται, ποριζομένους,
 20 ἔχειν φησίν, ἃ μὴ ἔχουσιν. κομᾶν δὲ ἐπιτηδεύουσιν,
 ὡσπερ Λακεδαιμόνιοι πάλαι καὶ Θούριοι Ταραντῖνοί
 τε καὶ Μήλιοι καὶ ὀπόσοις τὰ Λακωνικὰ ἦν ἐν λόγῳ,
 μίτραν τε ἀναδοῦνται λευκὴν, καὶ γυμνὸν αὐτοῖς
 βάδισμα καὶ τὴν ἐσθῆτα ἐσχηματίζοντο παραπλησίως
 25 ταῖς ἐξωμίσιν. ἡ δὲ ὕλη τῆς ἐσθῆτος ἔριον αὐτο-
 φυῆς ἢ γῆ φύει, λευκὸν μὲν ὡσπερ τὸ Παμφύλων,
 μαλακώτερον δὲ τίπτει, ἢ δὲ πιμελὴ οἷα ἔλαιον ἀπ' 107
 αὐτοῦ λείβεται. τοῦτο ἱερὰν ἐσθῆτα ποιοῦνται καὶ
 εἴ τις ἕτερος παρὰ τοὺς Ἰνδοὺς τούτους ἀνασπῶῃ
 30 αὐτό, οὐ μεθίεται ἢ γῆ τοῦ ἔριου. τὴν δὲ ἰσχὺν τοῦ
 δακτυλίου καὶ τῆς ῥάβδου, ἃ φορεῖν αὐτοὺς ἄμφω,
 δύνασθαι μὲν πάντα, δύω δὲ ἀρρήτω τετιμῆσθαι.

Προσιόντα δὲ τὸν Ἀπολλώνιον οἱ μὲν ἄλλοι σοφοὶ XVI
 προσήγοντο ἀσπαζόμενοι ταῖς χερσίν, ὁ δὲ Ἰάργας
 ἐκάθητο μὲν ἐπὶ δίφρου ὑψηλοῦ — χαλκοῦ δὲ μέλα-
 νος ἦν καὶ πεποίκιλτο χρυσοῖς ἀγάλμασιν, οἱ δὲ τῶν
 ἄλλων δίφροι χαλκοῖ μὲν, ἄσημοι δὲ ἦσαν, ὑψηλοὶ 5
 δὲ ἦττον, ὑπεκάθηντο γὰρ τῷ Ἰάργα — τὸν δὲ Ἀπολ-
 λώνιον ἰδὼν φωνῆ τε ἠσπάσατο Ἑλλάδι καὶ τὰ τοῦ
 Ἰνδοῦ γράμματα ἀπήτει. θαυμάσαντος δὲ τοῦ Ἀπολ- 50
 λωνίου τὴν πρόγνωσιν καὶ γράμμα γε ἐν ἔφῃ λεί-
 πειν τῇ ἐπιστολῇ, δέλτα εἰπὼν, παρῆλθε γὰρ αὐτὸν 10
 γράφοντα. καὶ ἐφάνη τοῦτο ὧδε ἔχον· ἀναγνοῦς δὲ
 τὴν ἐπιστολὴν „πῶς,“ ἔφη „ὦ Ἀπολλώνιε, περὶ
 ἡμῶν φρονεῖτε;“ „πῶς“ εἶπεν „ἢ ὡς δημοῖ τὸ ὑμῶν
 ἔνεκα ἦκειν με ὁδόν, ἦν μήπω τις τῶν ὄθεν περ ἐγὼ
 ἀνθρώπων;“ „τί δὲ ἡμᾶς πλέον οἶει σαυτοῦ γιγνώ- 15
 σκειν;“ „ἐγὼ μὲν“ εἶπε „σοφώτερά τε ἠγοῦμαι τὰ
 ὑμέτερα καὶ πολλῶ θειώτερα. εἰ δὲ μηδὲν πλέον ὦν
 οἶδα παρ’ ὑμῖν εὔροισι, μεμαθηκῶς ἂν εἶην καὶ τὸ
 μηκέτ’ ἔχειν ὅ τι μάθοισι.“ ὑπολαβὼν οὖν ὁ Ἰνδὸς
 „οἱ μὲν ἄλλοι“ ἔφη „τούς ἀφικνουμένους ἐρωτῶσι, 20
 ποταποί τε ἦκουσι καὶ ἐφ’ ὅ τι, ἡμῖν δὲ σοφίας ἐπί-
 108 δεῖξιν πρῶτην ἔχει τὸ μὴ ἀγνοῆσαι τὸν ἦκοντα.
 ἔλεγχε δὲ πρῶτον τοῦτο.“ καὶ εἰπὼν ταῦτα πατρό-
 θεν τε διῆει τὸν Ἀπολλώνιον καὶ μητρόθεν καὶ τὰ
 ἐν Αἰγαῖς πάντα καὶ ὡς προσῆλθεν αὐτῷ ὁ Δάμις 25
 καὶ εἰ δὴ τι ἐσπούδασαν ὁδοιποροῦντες ἢ σπουδά-
 ζοντος ἐτέρου εἶδον, πάντα ταῦθ’ ὥσπερ κοινωνήσας
 αὐτοῖς τῆς ἀποδημίας ὁ Ἰνδὸς ἀπνευστί τε καὶ σα-
 φῶς εἶπεν. ἐκπλαγέντος δὲ τοῦ Ἀπολλωνίου καὶ
 ὀπόθεν εἰδείη, ἐπερομένου „καὶ σὺ μέτοχος“ ἔφη 30
 „τῆς σοφίας ταύτης ἦκεις, ἀλλ’ οὐπω πάσης.“ „δι-
 δάξῃ οὖν με“ ἔφη „τὴν σοφίαν πᾶσαν;“ „καὶ ἀφθό-

νως γε,“ εἶπε „τουτὶ γὰρ σοφώτερον τοῦ βασκαίνειν
 τε καὶ κρύπτειν τὰ σπουδῆς ἄξια, καὶ ἄλλως, Ἀπολ-
 λώνιε, μεστόν σε ὀρώ τῆς μνημοσύνης, ἣν ἡμεῖς μά-
 λιστα θεῶν ἀγαπῶμεν.“ „ἢ γὰρ καθεώρακας,“ εἶπεν
 5 „ὅπως πέφυκα;“ „ἡμεῖς,“ ἔφη „ὦ Ἀπολλώνιε,
 πάντα ὀρώμεν τὰ τῆς ψυχῆς εἶδη ξυμβόλοις αὐτὰ
 μυρίοις ἐξιχνεύοντες. ἀλλ’ ἐπεὶ μεσημβρία πλησίον
 καὶ τὰ πρόσφορα τοῖς θεοῖς χρὴ παρασκευάσαι, νῦν
 μὲν ταῦτ’ ἐκπουῶμεν, μετὰ ταῦτα δέ, ὅποσα βούλει,
 10 διαλεγώμεθα, παρατύγχανε δὲ πᾶσι τοῖς δρωμένοις.“
 „νὴ Δί’,“ εἶπεν „ἀδικοίην ἂν τὸν Καύκασον καὶ
 τὸν Ἰνδόν, οὓς ὑπερβάς δι’ ὑμᾶς ἦκω, εἰ μὴ πάντων
 XVII ἐμφοροίμην ὧν δρώητε.“ „ἐμφοροῦ“ ἔφη „καὶ
 ἴωμεν.“ ἐλθόντες οὖν ἐπὶ πηγὴν τινα ὕδατος, ἣν
 15 φησιν ὁ Δάμις ἰδὼν ὕστερον εἰκέναι τῇ ἐν Βοιωτοῖς
 Δίρκῃ, πρῶτα μὲν ἐγυμνώθησαν, εἶτα ἐχρίσαντο τὰς
 κεφαλὰς ἠλεκτρῶδει φαρμάκῳ, τὸ δὲ οὕτω τι τοὺς
 Ἰνδοὺς ἐθαλπεν, ὡς ἀτμίζειν τὸ σῶμα καὶ τὸν ἰδρωῖτα
 χωρεῖν ἀστακτί, καθάπερ τῶν πυρὶ λουομένων, εἶτα
 20 ἔρριψαν ἑαυτοὺς ἐς τὸ ὕδωρ καὶ λουσάμενοι ὦδε
 πρὸς τὸ ἱερὸν ἐβάδιζον ἐστεφανωμένοι καὶ μεστοὶ
 τοῦ ὕμνου. περιστάντες δὲ ἐν χοροῦ σχήματι καὶ
 κορυφαῖον ποιησάμενοι τὸν Ἰάρχαν ὀρθαῖς ταῖς ῥά-
 βδοις τὴν γῆν ἐπληξαν, ἣ δὲ κυρτωθεῖσα δίκην κύ-
 25 ματος ἀνέπεμψεν αὐτοὺς ἐς δίπηχυν τοῦ ἀέρος. οἱ 109
 δὲ ἦδον ὠδὴν, ὁποῖος ὁ παιᾶν ὁ τοῦ Σοφοκλέους,
 ὃν Ἀθήνησι τῷ Ἀσκληπιῷ ἄδουσιν. ἐπεὶ δὲ ἐς τὴν
 γῆν κατῆραν, καλέσας ὁ Ἰάρχας τὸ μειράκιον τὸ τὴν
 ἄγκυραν φέρον „ἐπιμελήθητι“ ἔφη „τῶν Ἀπολλω-
 30 νίου ἐταίρων.“ ὁ δὲ πολλῶ θᾶττον ἢ οἱ ταχεῖς τῶν
 ὀρνίθων πορευθεὶς τε καὶ ἐπανελθὼν „ἐπιμεμέλη-
 μαί“ ἔφη. θεραπεύσαντες οὖν τὰ πολλὰ τῶν ἱερῶν

ἀνεπαύοντο ἐν τοῖς θάκοις, ὁ δὲ Ἰάρχας πρὸς τὸ μει-
 ράκιον „ἔκφερε“ εἶπε „τῷ σοφῷ Ἀπολλωνίῳ τὸν
 Φραάτου θρόνον, ἵν' ἐπ' αὐτοῦ διαλέγοιτο.“ ὡς δὲ XVIII
 ἐκάθισεν „ἑρώτα,“ ἔφη „ὅ τι βούλει, παρ' ἀνδρας
 γὰρ ἤκεις πάντα εἰδότας.“ ἤρето οὖν ὁ Ἀπολλώ- 5
 νιος, εἰ καὶ αὐτοὺς ἴσασιν, οἰόμενος αὐτόν, ὥσπερ
 Ἕλληνας, χαλεπὸν ἠγεῖσθαι τὸ ἑαυτὸν γινῶναι, ὁ δὲ
 ἐπιστρέψας παρὰ τὴν τοῦ Ἀπολλωνίου δόξαν „ἡμεῖς“
 ἔφη „πάντα γιννώσκομεν, ἐπειδὴ πρῶτους ἑαυτοὺς
 γιννώσκομεν, οὐ γὰρ ἂν προσέλθοι τις ἡμῶν τῇ φι- 10
 λосоφίᾳ ταύτῃ μὴ πρῶτον εἰδὼς ἑαυτόν.“ ὁ δὲ
 Ἀπολλώνιος ἀναμνησθεὶς ἂν τοῦ Φραάτου ἤκουσε 51
 καὶ ὅπως ὁ φιλοσοφήσειν μέλλων ἑαυτὸν βασανίσας
 ἐπιχειρεῖ, τούτῳ ξυνεχώρησε τῷ λόγῳ, τουτὶ γὰρ
 καὶ περὶ ἑαυτοῦ ἐπέπειστο. πάλιν οὖν ἤρето, τίνας 15
 αὐτοὺς ἠγοῖντο, ὁ δὲ „θεοὺς“ εἶπεν, ἐπερομένου δὲ
 αὐτοῦ, διὰ τί, „ὅτι“ ἔφη „ἀγαθοὶ ἐσμεν ἄνθρωποι.“
 τοῦτο τῷ Ἀπολλωνίῳ τοσαύτης ἔδοξεν εὐπαιδευσίας
 εἶναι μεστόν, ὡς εἰπεῖν αὐτὸ καὶ πρὸς Δομετιανὸν
 ὕστερον ἐν τοῖς ὑπὲρ ἑαυτοῦ λόγοις. ἀναλαβὼν οὖν XIX
 τὴν ἐρώτησιν „περὶ ψυχῆς δὲ“ εἶπε „πῶς φρο- 21
 νεῖτε;“ „ὡς γε“ εἶπε „Πυθαγόρας μὲν ὑμῖν, ἡμεῖς
 110 δὲ Αἴγυπτίοις παρεδώκαμεν.“ „εἴποισ ἂν οὖν,“
 ἔφη „καθάπερ ὁ Πυθαγόρας Εὐφορβὸν ἑαυτὸν ἀπέ-
 φηνεν, ὅτι καὶ σύ, πρὶν ἐς τοῦθ' ἤκειν τὸ σῶμα, 25
 Τρώων τις ἢ Ἀχαιῶν ἦσθα ἢ ὁ δεινα;“ ὁ δὲ Ἰνδὸς
 „Τροία μὲν ἀπώλετο“ εἶπεν „ὑπὸ τῶν πλευσάντων
 Ἀχαιῶν τότε, ὑμᾶς δὲ ἀπολωλέκασιν οἱ ἐπ' αὐτῇ
 λόγοι· μόνους γὰρ ἀνδρας ἠγούμενοι τοὺς ἐς Τροίαν
 στρατεύσαντας ἀμελεῖτε πλειόνων τε καὶ θειοτέρων 30
 ἀνδρῶν, οὓς ἢ τε ὑμετέρα γῆ καὶ ἢ Αἴγυπτίων καὶ
 ἢ Ἰνδῶν ἠνεγκεν. ἐπεὶ τοίνυν ἤρου με περὶ τοῦ

προτέρου σώματος, εἶπέ μοι, τίνα θαυμασιώτερον
 ἤγῃ τῶν ἐπὶ Τροίαν τε καὶ ὑπὲρ Τροίας ἐλθόντων; “
 „ἐγὼ“ ἔφη „Ἀχιλλέα τὸν Πηλέως τε καὶ Θέτιδος,
 οὗτος γὰρ δὴ κάλλιστός τε εἶναι τῷ Ὀμήρῳ ὕμνηται
 5 καὶ παρὰ πάντας τοὺς Ἀχαιοὺς μέγας ἔργα τε αὐτοῦ
 μεγάλα οἶδε. καὶ μεγάλων ἀξιοῖ τοὺς Αἴαντάς τε
 καὶ Νιρέας, οἳ μετ’ ἐκείνον καλοὶ τε αὐτῷ καὶ γεν-
 ναῖοι ἄδονται.“ „πρὸς τοῦτον,“ ἔφη „Ἀπολλώνιε,
 καὶ τὸν πρόγονον θεώρει τὸν ἐμόν, μᾶλλον δὲ τὸ
 10 πρόγονον σῶμα, τουτὶ γὰρ καὶ Πυθαγόρας Ευφορ-
 XX βρον ἠγεῖτο. ἦν τοίνυν“ ἔφη „χρόνος, ὅτ’ Αἰθίοπες
 μὲν ᾤκουν ἐνταῦθα, γένος Ἰνδικόν, Αἰθιοπία δ’
 οὐπὼ ἦν, ἀλλ’ ὑπὲρ Μερόην τε καὶ Καταδούπους
 ᾤριστο Αἴγυπτος, αὐτὴ καὶ τὰς πηγὰς τοῦ Νείλου
 15 παρεχομένη καὶ ταῖς ἐκβολαῖς ξυναπολήγουσα. ὃν
 μὲν δὴ χρόνον ᾤκουν ἐνταῦθα οἱ Αἰθίοπες ὑποκει-
 μενοὶ βασιλεῖ Γάγγῃ, ἣ τε γῆ αὐτοὺς ἰκανῶς ἔφερβε 111
 καὶ οἱ θεοὶ σφῶν ἐπεμελοῦντο, ἐπεὶ δὲ ἀπέκτειναν
 τὸν βασιλέα τοῦτον, οὔτε τοῖς ἄλλοις Ἰνδοῖς καθαροὶ
 20 ἔδοξαν, οὔτε ἡ γῆ ξυνεχώρει αὐτοῖς ἵστασθαι, τὴν
 τε γὰρ σποράν, ἣν ἐς αὐτὴν ἐποιοῦντο, πρὶν ἐς κά-
 λυκα ἦκειν, ἔφθειρε τοὺς τε τῶν γυναικῶν τόκους
 ἀτελεῖς ἐποίει καὶ τὰς ἀγέλας πονήρως ἔβοσκε, πόλιν
 τε ὅποι βάλοινο, ὑπεδίδου ἡ γῆ καὶ ὑπεχώρει κάτω.
 25 καὶ γάρ τι καὶ φάσμα τοῦ Γάγγου προϊόντας αὐτοὺς
 ἤλαυνεν ἐνταραττόμενον τῷ ὀμίλῳ, ὃ οὐ πρότερον
 ἀνῆκε, πρὶν γε δὴ τοὺς αὐθέντας καὶ τοὺς τὸ αἷμα
 χερσὶ πράξαντας τῇ γῆ καθιέρευσαν. ἦν δὲ ἄρα ὁ
 Γάγγης οὗτος δεκάπηγος μὲν τὸ μῆκος, τὴν δὲ ὥραν
 30 οἷος οὐπὼ τις ἀνθρώπων, ποταμοῦ δὲ Γάγγου παῖς·
 τὸν δὲ πατέρα τὸν ἑαυτοῦ τὴν Ἰνδικὴν ἐπικλύζοντα
 αὐτὸς ἐς τὴν Ἐρυθρὰν ἔτρεψε καὶ διήλλαξεν αὐτὸν

τῆ γῆ, ὅθεν ἡ-γῆ ζῶντι μὲν ἄφθονα ἔφερον, ἀπο-
 θανόντι δὲ ἐτιμῶρει. ἐπεὶ δὲ τὸν Ἀχιλλεὺς Ὀμηρος
 ἄγει μὲν ὑπὲρ Ἑλένης εἰς Τροίαν, φησὶ δὲ αὐτὸν δώ-
 δεκα μὲν πόλεις ἐκ θαλάττης ἤρηκέναι, περὶ δὲ ἑν-
 δεκα, γυναικὰ τε ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἀφαιρεθέντα εἰς ⁵
 μῆνιν ἀπενεχθῆναι, ὅτε δὴ ἀτεράμονα καὶ ὠμὸν
 δόξαι, σκεψώμεθα τὸν Ἴνδον πρὸς ταῦτα· πόλεων
 μὲν τοίνυν ἐξήκοντα οἰκιστῆς ἐγένετο, αἵπερ εἰσὶ
 δοκιμώτατοι τῶν τῆδε — τὸ δὲ πορθεῖν πόλεις ὅστις ⁵²
 εὐκλεέστερον ἡγεῖται τοῦ ἀνοικίζειν πόλιν οὐκ ἔστι ¹⁰
 — Σκύθας δὲ τοὺς ὑπὲρ Καύκασόν ποτε στρατεύ-
 σαντας ἐπὶ τῆνδε τὴν γῆν ἀπεώσατο. τὸ δὲ ἐλευθε-
 ροῦντα τὴν ἑαυτοῦ γῆν ἄνδρα ἀγαθὸν φαίνεσθαι
 πολλῶ βέλτιον τοῦ δουλείαν ἐπάγειν πόλει καὶ ταῦθ'
 ὑπὲρ γυναικός, ἣν εἰκὸς μηδὲ ἄκουσαν ἠρπάσθαι. ¹⁵
 ξυμμαχίας δὲ αὐτῶ γενομένης πρὸς τὸν ἄρχοντα τῆς
 χώρας, ἧς νῦν Φραάτης ἄρχει, κἀκείνου παρανομώ-
 τατά τε καὶ ἀσελγέστατα γυναικὰ ἀφελομένου αὐτὸν
 οὐ παρέλυσεν τοὺς ὄρκους, οὕτω βεβαίως ὁμωμοκέναι
¹¹² φήσας, ὡς μηδὲ ὅποτε ἠδικεῖτο λυπεῖν αὐτόν. καὶ ^{XXI}
 πλείω διήγειν ἂν τοῦ ἀνδρός, εἰ μὴ εἰς ἔπαινον ὤκνου ²¹
 ἑαυτοῦ καθίστασθαι, εἰμὶ γὰρ σοι ἐκεῖνος, τουτὶ
 δὲ ἐδήλωσα γεγωνὸς ἔτη τέτταρα· ἐπτὰ γὰρ ποτε
 ἀδαμάντινα τοῦ Γάγγου τούτου ξίφη εἰς γῆν πήξαν-
 τος ὑπὲρ τοῦ μηδὲν δεῖμα ἐμπελάζειν τῆ χώρα καὶ ²⁵
 τῶν θεῶν θύειν μὲν κελευόντων ἦκοντας, οὐ πέπηγε
 ταῦτα, τὸ δὲ χωρίον οὐκ ἐξηγουμένων, ἐν ᾧ ἐπεπή-
 γει, παῖς ἐγὼ κομιδῆ τυγχάνων ἤγαγον τοὺς ἐξηγη-
 τὰς ἐπὶ τάφρον καὶ ὀρύττειν προσέταξα ἐκεῖ φήσας
 κατατεθεισθαι αὐτά. καὶ μήπω θαυμάσης τοῦμόν, ^{XXII}
 εἰ ἐξ Ἴνδοῦ εἰς Ἴνδον διεδόθη· οὗτος γὰρ“ δειξάς ³¹
 τι μειράκιον εἰκοσί που γεγωνὸς ἔτη „πέφυκε μὲν

πρὸς φιλοσοφίαν ὑπὲρ πάντας ἀνθρώπους, ἔρρωται δέ, ὡς ὄρα, καὶ κατεσκευάσται γενναίως τὸ σῶμα, καρτερεῖ δὲ πῦρ καὶ τομὴν πᾶσαν, καὶ τοιόσδε ὢν ἀπεχθάνεται τῇ φιλοσοφίᾳ.“ „τί οὖν,“ εἶπεν „ὦ 5 Ἰάργα, τὸ μειρακίου πάθος; δεινὸν γὰρ λέγεις, εἰ ξυντεταγμένος οὕτως ὑπὸ τῆς φύσεως μὴ ἀσπάξεται τὴν φιλοσοφίαν, μηδὲ ἐρᾷ τοῦ μανθάνειν καὶ ταῦτα ὑμῖν ξυνών.“ „οὐ ξύνεστιν,“ εἶπεν „ἀλλ’ ὥσπερ οἱ λέοντες, ἄκων εἴληπται, καὶ καθείροται μὲν, ὑπο- 10 βλέπει δὲ ἡμῶν τιθασευόντων αὐτὸν καὶ καταψώντων. γέγονε μὲν οὖν τὸ μειράκιον τοῦτο Παλαμῆδης ὁ ἐν Τροίᾳ, κέχρηται δὲ ἐναντιωτάτοις Ὀδυσσεῖ καὶ Ὀμήρῳ, τῷ μὲν ξυνθέντι ἐπ’ αὐτὸν τέχνας, ὑφ’ 113 ὧν κατελιθώθη, τῷ δὲ οὐδὲ ἔπους αὐτὸν ἀξιώσαντι. 15 καὶ ἐπειδὴ μήθ’ ἡ σοφία αὐτόν τι, ἣν εἶχεν, ὠνησε, μήτε Ὀμήρου ἐπαινέτου ἔτυχεν, ὑφ’ οὗ πολλοὶ καὶ τῶν μὴ πάνυ σπουδαίων ἐς ὄνομα ἤχθησαν, Ὀδυσσεώς τε ἥττητο ἀδικῶν οὐδέν, διαβέβληται πρὸς φιλοσοφίαν καὶ ὀλοφύρεται τὸ ἑαυτοῦ πάθος. ἔστι 20 δὲ οὗτος Παλαμῆδης, ὃς καὶ γράφει μὴ μαθῶν γράμματα.“

XXIII Τοιαῦτα διαλεγομένων προσελθὼν τῷ Ἰάργα ἄγγελος „ὁ βασιλεὺς“ ἔφη „περὶ δείλην πρῶτην ἀφίξεται ξυνεσόμενος ὑμῖν περὶ τῶν ἑαυτοῦ πραγμά- 25 των.“ ὁ δὲ „ἠκέτω,“ εἶπε „καὶ γὰρ ἂν καὶ βελτίων ἀπέλθοι γνοὺς ἄνδρα Ἕλληνα.“ καὶ εἰπὼν ταῦτα πάλιν τοῦ προτέρου λόγου εἶχετο. ἤρето οὖν τὸν Ἀπολλώνιον „σὺ δ’ ἂν εἴποις“ ἔφη „τὸ πρῶτον σῶμα καὶ ὅστις πρὸ τοῦ νῦν ἦσθα;“ ὁ δὲ εἶπεν 30 „ἐπειδὴ ἄδοξον ἦν μοι ἐκεῖνο, ὀλίγα αὐτοῦ μέμνημαι.“ ὑπολαβὼν οὖν ὁ Ἰάργας „εἶτα ἄδοξον“ ἔφη „ἠγῆ τὸ γενέσθαι κυβερνήτης Αἴγυπτίας νεώς:

τουτὶ γὰρ σε ὄρω γεγονόςα.“ „ἀληθῆ μὲν“ εἶπεν
 „λέγεις, ᾧ Ἰάργα, τουτὶ γὰρ ἀτεχνῶς ἐγενόμην,
 ἠγοῦμαι δ' αὐτὸ οὐκ ἄδοξον μόνον, ἀλλὰ καὶ κατα-
 βεβλημένον, καὶ τοσοῦτον μὲν ἄξιον τοῖς ἀνθρώποις,
 ὅσου περ τὸ ἄρχειν καὶ τὸ στρατοῦ ἠγεῖσθαι, κακῶς 5
 δὲ ἀκούον ὑπὸ τῶν καθαρτομένων τῆς θαλάττης.
 τὸ γοῦν γενναιότατον τῶν ἐμοὶπραχθέντων οὐδὲ
 ἐπαίνου τις ἠξίωσε τότε.“ „τί δὲ δὴ γενναῖον εἰργά- 53
 σθαι φήσεις ἢ τὸ περιβεβλημέναι Μαλέαν τε καὶ
 114 Σούνιον χαλινώσας ἐκφερομένην τὴν ναῦν, καὶ τὸ 10
 κατὰ πρῦμναν τε καὶ πρῶραν τῶν ἀνέμων, ὁπόθεν
 ἐκδοθήσονται, σαφῶς διεγνώσκουσαι ἐρμάτων τε ὑπερ-
 ἄραι τὸ σκάφος ἐν Εὐβοίᾳ κοίλη, οὐπερ πολλὰ τῶν
 ἀκρωτηρίων ἀναπέπηγεν;“ ὁ δὲ Ἀπολλώνιος „ἐπεὶ XXIV
 με“ εἶπεν „ἐς κυβερνητικὸν ἐμβιβάζεις λόγον, ἄκουε, 15
 ὃ δοκῶ μοι τότε ὑγιῶς προᾶξαι· τὴν θάλατταν ποτε
 τῶν Φοινίκων λησταὶ ὑπεκάθηντο καὶ ἐφοίτων περὶ
 τὰς πόλεις ἀναμανθάνοντες τίς τί ἄγοι. κατιδόντες
 οὖν ἐμπορίαν λαμπρὰν τῆς νεῶς οἱ τῶν ληστῶν
 πρόξενοι διελέγοντό μοι ἀπολαβόντες με, πόσον τι 20
 μεθέξοιμι τοῦ ναύλου, ἐγὼ δὲ χιλίων ἔφην, ἐπειδὴ
 τέτταρες ἐκυβέρων τὴν ναῦν. „οἰκία δὲ“ ἔφασαν
 „ἔστι σοι;“ „καλύβη πονηρὰ“ ἔφην „περὶ τὴν νῆσον
 τὴν Φάρον, οὗ πάλαι ποτὲ ὁ Πρωτεὺς ᾤκει.“ „βού-
 λου ἂν οὖν“ ἤρουντό μοι „γενέσθαι σοι γῆν μὲν ἀντὶ 25
 θαλάττης, οἰκίαν δὲ ἀντὶ τῆς καλύβης, τὸ δὲ ναῦ-
 λον δεκάκις τοῦτο κακῶν τε ἐξελθεῖν μυρίων, ἃ ἀπὸ
 τῆς θαλάττης ἀνοιδούσης ἐγχρίπτει τοῖς κυβερνώ-
 σιν;“ βούλεσθαι μὲν εἶπον, οὐ μὴν ἀρπαγῶν γε
 ἑμαυτὸν ἀξιοῦν, ὅποτε σοφώτερος ἑμαυτοῦ γέγονα 30
 καὶ στεφάνων ἠξίωμαι παρὰ τῆς τέχνης. προϊόντων
 δ' αὐτῶν καὶ βαλάντια μοι δραχμῶν μυρίων δώσειν

φασκόντων, εἰ γενοίμην αὐτοῖς, ὃ ἐβούλοντο, λέγειν
 ἤδη παρεκελευσάμην ὡς μηδὲν ἐλλείψων τοῦ πᾶς
 ἀνὴρ γενέσθαι σφίσι· λέγουσι δὴ μελεδωνοὶ μὲν
 εἶναι ληστῶν, δεῖσθαι δέ μου μὴ ἀφελέσθαι αὐτούς
 5 τὸ τὴν ναῦν ἐλεῖν, μηδὲ ἐς ἄστν ἐκπλεῦσαι, ὅποτε
 ἐκεῖθεν ἄραιμι, ἀλλ' ὑφορμίσασθαι τῷ ἀκρωτηρίῳ,
 τὰς ναῦς γὰρ τὰς ληστρικὰς ἐν περιβολῇ ἐστάναι,
 καὶ ὀμνύναι μοι ἐβούλοντο μὴτ' αὐτόν με ἀποκτε-
 νεῖν καὶ ἀνήσειν δὲ τὸν θάνατον οἷς ἂν ἐγὼ παραι-
 10 τῶμαι. ἐγὼ δὲ νουθετεῖν μὲν αὐτούς οὐκ ἀσφαλὲς
 ἐμαυτῷ ἠγούμην δείσας μὴ ἀπογνόντες ἐμβάλωσι
 μετεώρῳ τῇ νηὶ καὶ ἀπολώμεθά που τοῦ πελάγους,
 ὡς δὲ ὑπουργῆσαι (ὑπεσχόμην), ἃ ἐβούλοντο, ὀμνύ-
 ναι ἔφην αὐτούς δεῖν ἢ μὴν ἀληθεύσειν ταῦτα. 115
 15 ὁμοσάντων τοίνυν, καὶ γὰρ ἐν ἱερῷ διελέγοντο, „χω-
 ρεῖτε“ ἔφην „ἐπὶ τὰ τῶν ληστῶν πλοῖα, ἡμεῖς γὰρ
 νύκτωρ ἀφήσομεν.“ καὶ πιθανώτερος ἐδόκουν ἔτι
 περὶ τοῦ νομίσματος διαλεγόμενος, ὡς δόκιμον ἀπα-
 ριθμηθεῖη μοι καὶ μὴ πρότερον ἢ τὴν ναῦν ἔλωσιν.
 20 οἱ μὲν δὴ ἐχώρουν, ἐγὼ δὲ ἤκα ἐς τὸ πέλαγος ὑπερ-
 ἄρας τοῦ ἀκρωτηρίου.“ „ταῦτ' οὖν,“ εἶπεν ὁ Ἰάρι-
 χας „Ἀπολλώνιε, δικαιοσύνης ἠγῆ ἔργα;“ „καὶ πρὸς
 γέ“ ἔφη „φιλανθρωπίας, τὸ γὰρ μὴ ἀποδόσθαι ψυ-
 χὰς ἀνθρώπων, μηδ' ἀπεμπολῆσαι τὰ τῶν ἐμπόρων,
 25 χρημάτων τε κρείττω γενέσθαι ναύτην ὄντα πολλὰς
 XXV ἀρετὰς οἶμαι ξυνειληφέναι.“ γελάσας οὖν ὁ Ἰνδὸς
 „ἔοικας“ ἔφη „τὸ μὴ ἀδικεῖν δικαιοσύνην ἠγεῖσθαι,
 τουτὶ δὲ οἶμαι καὶ πάντας Ἑλληνας· ὡς γὰρ ἐγὼ
 ποτε Αἰγυπτίων δεῦρο ἀφικομένων ἤκουσα, φοιτῶσι
 30 μὲν ὑμῖν ἀπὸ τῆς Ῥώμης ἠγεμόνες γυμνὸν ἠρμένοι
 τὸν πέλεκυν ἐφ' ὑμᾶς, οὕτω γιγνώσκοντες, εἰ φά-
 λων ἄρξουσιν, ὑμεῖς δέ, εἰ μὴ πωλοῖεν τὰς δίκας

οὔτοι, φατὲ αὐτοὺς δικαίους εἶναι. τουτὶ δὲ καὶ
 τοὺς τῶν ἀνδραπόδων καπήλους ἀκούω ἐκεῖ πράτ-
 τειν, εἰ γὰρ ἀφίκοντο κατάγοντες ὑμῖν ἀνδράποδα
 Καρικὰ καὶ τὸ ἦθος αὐτῶν ἐφερμηνεύοιεν ὑμῖν, ἔπαι-
 νον ποιοῦνται τῶν ἀνδραπόδων τὸ μὴ κλέπτειν αὐτά. 5
 τοὺς μὲν δὴ ἄρχοντας, οἷς ὑποκεῖσθαί φατε, τοιού-
 των ἀξιοῦτε, καὶ λαμπρύνοντες αὐτοὺς ἐπαίνοις, οἷς
 περ τὰ ἀνδράποδα, ζηλωτοὺς πέμπετε, ὡς οἴεσθε, 54
 οἱ δὲ γε σοφώτατοι ποιηταὶ ὑμῶν οὐδ' εἰ βούλεσθε
 δίκαιοί τε καὶ χρηστοὶ εἶναι, ξυγχωροῦσιν ὑμῖν γε- 10
 νέσθαι. τὸν γὰρ Μίνω τὸν ὠμότητι ὑπερβαλόμενον
 πάντας καὶ δουλωσάμενον ταῖς ναυσὶ τοὺς ἐπὶ θα-
 λάττῃ τε καὶ ἐν θαλάττῃ δικαιοσύνης σκήπτρω τιμῶν-
 τες ἐν Ἄιδου καθίζουσι διαιτᾶν ταῖς ψυχαῖς, τὸν δ'
 116 αὖ Τάνταλον, ἐπειδὴ χρηστός τε ἦν καὶ τοῖς φίλοις 15
 τῆς ὑπαρχούσης αὐτῷ παρὰ τῶν θεῶν ἀθανασίας
 μετεδίδου, ποτοῦ τε εἰργουσι καὶ σίτου, εἰσὶ δὲ οἱ
 καὶ λίθους αὐτῷ ἐπικρεμάσαντες δεινὰ ἐφρυβρίζουσι
 θείῳ τε καὶ ἀγαθῷ ἀνδρὶ, οὓς ἐβουλόμην ἂν μᾶλλον
 λίμνην αὐτῷ περιβλύσαι νέκταρος, ἐπειδὴ φιλανθρώ- 20
 πως αὐτοῦ καὶ ἀφθόπως προὔπινε.“ καὶ ἅμα λέγων
 ταῦτα ἐπεδείκνυ ἄγαλμα ἐν ἀριστερᾷ, ᾧ ἐπεγέγραπτο
 ΤΑΝΤΑΛΟΣ. τὸ μὲν δὴ ἄγαλμα τετράπηχυ ἦν,
 ἀνδρὶ δὲ ἐώκει πεντηκοντούτῃ καὶ τρόπον Ἀργολι-
 κὸν ἔσταλτο, παρήλλαττε δὲ τὴν χλαμύδα, ὥσπερ οἱ 25
 Θετταλοὶ, φιάλην τε προὔπινεν ἀποχρῶσαν ἐνὶ δι-
 ψῶντι, ἐν ἣ στάλαγμα ἐκάχλαξεν ἀκηράτου πώματος
 οὐχ ὑπερβλύζον τῆς φιάλης. ὅ τι μὲν οὖν ἠγοῦνται
 αὐτὸ καὶ ἐφ' ὅτῳ ἀπ' αὐτοῦ πίνουσι, δηλώσω αὐ-
 τικά. πλὴν ἀλλὰ ἠγεῖσθαι χρὴ τὸν Τάνταλον μὴ τῇ 30
 γλώττῃ ἐφέντα, κοινωνήσαντα δὲ ἀνθρώποις τοῦ
 νέκταρος ὑπὸ τῶν ποιητῶν ἐλαύνεσθαι, θεοῖς δὲ μὴ

διαβεβλήσθαι αὐτόν, οὐ γὰρ ἂν, εἰ θεοῖς ἀπήχθετο, κριθῆναι ποτε ὑπὸ τῶν Ἰνδῶν ἀγαθὸν θεοφιλεστάτων ὄντων καὶ μηδὲν ἔξω τοῦ θείου πραττόντων.

- XXVI Διατρίβοντας δὲ αὐτοὺς περὶ τὸν λόγον τοῦτον
- 5 θόρυβος ἐκ τῆς κώμης προσέβαλεν, ἀφῖκτο δὲ ἄρα ὁ βασιλεὺς μηδικώτερον κατεσκευασμένος καὶ ὄγκου μεστός. ἀχθεσθεῖς οὖν ὁ Ἰάρχας „εἰ δὲ Φραώτης“ ἔφη „καταλύων ἐτύγγανεν, εἶδες ἂν ὡσπερ ἐν μυστηρίῳ σιωπῆς μεστὰ πάντα.“ ἐκ τούτου μὲν δὴ
- 10 ξυνῆκεν ὁ Ἀπολλώνιος, ὡς βασιλεὺς ἐκεῖνος οὐκ ὀλίγω μέρει, φιλοσοφία δὲ πάσῃ τοῦ Φραώτου λείποιο, ῥαθύμους δὲ ἰδὼν τοὺς σοφοὺς καὶ μηδὲν παρασκευάζοντας, ὧν δεῖ τῷ βασιλεῖ μετὰ μεσημ- 117
- βρίαν ἦκοντι „ποῖ“ ἔφη „ὁ βασιλεὺς διαιτήσεται;“
- 15 „ἐνταῦθα,“ ἔφασαν, „ὧν γὰρ ἔνεκα ἦκει, νύκτωρ διαλεγόμεθα, ἐπειδὴ καὶ βελτίων ὁ καιρὸς πρὸς βουλάς.“ „καὶ τράπεζα“ ἔφη „παρακείσεται ἦκοντι;“ „νὴ Δί“,“ εἶπον „παχεῖά τε καὶ πάντα ἔχουσα, ὅποσα ἐνταῦθα.“ „παχέως οὖν“ ἔφη „διαιτᾶσθε;“
- 20 „ἡμεῖς μὲν“ ἔφασαν „λεπτῶς, πλείονα γὰρ ἡμῖν ἐξὸν σιτίζεσθαι μικροῖς χαίρομεν, τῷ δὲ βασιλεῖ πολλῶν δεῖ, βούλεται γάρ. σιτήσεται δὲ ἔμψυχον μὲν οὐδέν, οὐ γὰρ θέμις ἐνταῦθα, τραγήματα δὲ καὶ ρίζας καὶ ὠραῖα, ὅποσα νῦν ἢ Ἰνδικὴ ἔχει ὅποσα τε αἰ ἐς
- XXVII νέωτα ὦραι δώσουσιν. ἀλλ’ ἰδοὺ“ ἔφη „οὗτος.“
- 26 προῆει δὲ ἄρα ὁ βασιλεὺς ἀδελφῶν τε καὶ υἱῶν ἅμα χρυσῶν τε ἀστράπτων καὶ ψήφοις. ὑπανισταμένου δὲ τοῦ Ἀπολλωνίου, κατείχευ αὐτόν ὁ Ἰάρχας ἐν τῷ θρόνῳ, μηδὲ γὰρ αὐτοῖς πάτριον εἶναι τοῦτο. τού-
- 30 τοις ὁ Δάμις αὐτὸς μὲν οὐ φησι παρατυχεῖν διὰ τὸ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἐν τῇ κώμῃ διαιτᾶσθαι, Ἀπολλωνίου δὲ ἀκηκοῶς ἐγγράψαι αὐτὰ ἐς τὸν αὐτοῦ

λόγον. φησὶ τοίνυν καθημένοις μὲν αὐτοῖς τὸν βασιλέα προτείνοντα τὴν χεῖρα οἶον εὐχεσθαι τοῖς ἀνδράσι, τοὺς δὲ ἐπινεύειν, ὥσπερ ξυντιθεμένους οἷς ἦται, τὸν δὲ ὑπερήδεσθαι τῇ ἐπαγγελίᾳ, καθάπερ ἐς θεοῦ ἦκοντα. τὸν δὲ ἀδελφὸν τοῦ βασιλέως καὶ τὸν 5 υἱὸν κάλλιστον μειράκιον ὄντα μηδὲν ὁρᾶσθαι βέλτιον ἢ εἰ ἀνδράποδα τουτωνὶ τῶν ἀκολούθων ἦσαν. μετὰ ταῦτα ἐξαναστῆναι τὸν Ἴνδον καὶ φωνὴν ἰέντα 55 κελεύειν αὐτὸν σίτου ἄπτεσθαι, προσδεξαμένου δ' αὐτοῦ καὶ τοῦτο μάλιστα ἀσμένως τρίποδες μὲν ἐξεπορεύθησαν Πυθικοὶ τέτταρες αὐτόματοι, καθάπερ 10 οἱ Ὀμήρειοι προϊόντες, οἴνοχοοι δ' ὑπ' αὐτοῖς χαλκοῦ μέλανος, οἷοι παρ' Ἑλλησιν οἱ Γανυμήδεις τε καὶ οἱ Πέλοπες. ἡ γῆ δὲ ὑπεστόρνυ πόας μαλακωτέρας ἢ αἰ εὐναί. τραγήματα δὲ καὶ ἄρτοι καὶ λά- 15 χανα καὶ τρωκτὰ ὠραῖα, πάντα ἐν κόσμῳ ἐφοίτα διακείμενα ἥδιον ἢ εἰ ὀψοποιοὶ αὐτὰ παρεσκεύαζον, τῶν δὲ τριπόδων οἱ μὲν δύο οἴνου ἐπέρρεον, τοῖν δυοῖν δὲ ὁ μὲν ὕδατος θερμοῦ κρήνην παρεῖχεν, ὁ δὲ αὖ ψυχροῦ. αἰ δ' ἐξ Ἰνδῶν φοιτῶσαι λίθοι παρ' 20 Ἑλλησι μὲν ἐς ὄρους τε καὶ δακτυλίους ἐμβιβάζονται διὰ σμικρότητα, παρὰ δὲ Ἰνδοῖς οἴνοχοοι τε ψυκτῆρές τε γίνονται διὰ μέγεθος καὶ κρατῆρες ἠλίκοι ἐμπλήσαι τέτταρας ὠρα ἔτους διψῶντας. τοὺς δὲ οἴνοχοοὺς τοὺς χαλκοῦς ἀρύεσθαι μὲν φησι ξυμ- 25 μέτρως τοῦ τε οἴνου καὶ τοῦ ὕδατος, περιελαύνειν δὲ τὰς κύλικας, ὥσπερ ἐν τοῖς πότοις. κατακεῖσθαι δὲ αὐτοὺς ὡς ἐν ξυσσιτίῳ μὲν, οὐ μὴν πρόκριτόν γε τὸν βασιλέα, τοῦτο δὴ τὸ παρ' Ἑλλησὶ τε καὶ Ῥωμαίοις πολλοῦ ἄξιον, ἀλλ' ὡς ἔτυχέ γε, οὐ ἕκαστος 30 ὄρμησεν.

Ἐπεὶ δὲ προῆει ὁ πότος „προπίνω σοι,“ ὁ Ἰάφ- XXVIII

χας εἶπεν „ὦ βασιλεῦ, ἄνδρα Ἕλληνα τὸν Ἀπολλώνιον ὑποκεκλιμένον αὐτῷ δείξας καὶ τῇ χειρὶ προση-
 μαίνων, ὅτι γενναῖός τε εἶη καὶ θεῖος. ὁ δὲ βασι-
 λεὺς „ἤκουσα“ ἔφη „προσήκειν Φραώτῃ τοῦτόν τε
 5 καὶ τοὺς ἐν τῇ κώμῃ καταλύοντας.“ „ὀρθῶς“ ἔφη
 „καὶ ἀληθῶς ἤκουσας, ἐκεῖνος γὰρ κἀνταῦθα ξενίζει
 αὐτόν.“ „τί“ ἔφη „ἐπιτηδεύοντα;“ „τί δ’ ἄλλο
 γέ“ εἶπεν „ἢ ἅπερ ἐκεῖνος;“ „οὐδὲν“ ἔφη „ξένον
 εἶρηκας ἀσπαζόμενον ἐπιτήδευσιν, ἢ μηδὲ ἐκείνῳ
 10 ξυνεχώρησε γενναίῳ γενέσθαι.“ ὁ μὲν δὴ Ἰάρχας
 „σωφρονέστερον,“ ἔφη „ὦ βασιλεῦ, περὶ φιλοσοφίας
 τε καὶ Φραώτου γίγνωσκε, τὸν μὲν γὰρ χρόνον, ὃν
 μειράκιον ἦσθα, ξυνεχώρει σοι ἢ νεότης τὰ τοιαῦτα,
 ἐπεὶ δὲ ἐς ἄνδρας ἐξαλλάττεις ἤδη, φειδώμεθα τῶν
 15 ἀνοήτων τε καὶ εὐκόλων.“ ὁ δὲ Ἀπολλώνιος ἐρμη- 119
 νεύοντος τοῦ Ἰάρχα „σοὶ δὲ τί,“ ἔφη „ὦ βασιλεῦ,
 τὸ μὴ φιλοσοφῆσαι δέδωκεν;“ „ἐμοὶ δὲ ἀρετὴν πᾶ-
 σαν καὶ τὸ εἶναί με τὸν αὐτὸν τῷ Ἡλίῳ.“ ὁ δὲ ἐπι-
 στομίζων αὐτοῦ τὸν τῦφον „εἰ ἐφιλοσόφεις,“ εἶπεν
 20 „οὐκ ἂν ταῦτα ᾧου.“ „σὺ δέ, ἐπειδὴ φιλοσοφεῖς,
 ὦ βέλτιστε,“ ἔφη „τί περὶ σαυτοῦ οἶει;“ „τό γε
 ἀνὴρ“ ἔφη „ἀγαθὸς δοκεῖν, εἰ φιλοσοφοίην.“ ἀνα-
 τείνας οὖν τὴν χεῖρα ἐς τὸν οὐρανὸν „νῆ τὸν Ἥλιον,“
 ἔφη „Φραώτου μεστὸς ἦκεις.“ ὁ δὲ ἔρμαιόν γε ἐποι-
 25 ἦσατο τὸν λόγον καὶ ὑπολαβὼν „οὐ μάτην ἀποδεδή-
 μηταί μοι,“ εἶπεν „εἰ Φραώτου μεστὸς γέγονα· εἰ
 δὲ κἀκείνῳ νῦν ἐντύχοις, πάνυ φήσεις αὐτὸν ἐμοῦ
 μεστὸν εἶναι, καὶ γράφειν δὲ ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς σὲ
 ἐβούλετο, ἀλλ’ ἐπειδὴ ἔφασκεν ἄνδρα ἀγαθὸν εἶναί
 30 σε, παρητησάμην τὸν ὄχλον τῆς ἐπιστολῆς, ἐπεὶ μηδὲ
 XXIX ἐκείνῳ τις ὑπὲρ ἐμοῦ ἐπέστειλεν.“ ἢ μὲν δὴ πρώτη
 παροινία τοῦ βασιλέως ἐνταῦθα ἔληξεν· ἀκούσας

γὰρ ἐπαινεῖσθαι αὐτὸν ὑπὸ τοῦ Φραώτου τῆς τε
 ὑποψίας ἐπελάθεται καὶ ὑφείς τοῦ τόνου „χαῖρε,“
 ἔφη „ἀγαθὲ ξένε.“ ὁ δὲ Ἀπολλώνιος „καὶ σύ, βα-
 σιλεῦ,“ εἶπεν „ἔοικας γὰρ νῦν ἤκοντι.“ τίς σε ἔφη
 „πρὸς ἡμᾶς ἦγαγεν;“ „οὔτοι“ εἶπεν „οἱ θεοὶ τε ⁵
 καὶ σοφοὶ ἄνδρες.“ „περὶ ἐμοῦ δέ,“ ἔφη „ὦ ξένε,
 τίς λόγος ἐν τοῖς Ἑλλησιν;“ „ὅσος γε“ εἶπε „καὶ
 περὶ Ἑλλήνων ἐνταῦθα.“ „οὐδὲν,“ ἔφη „τῶν παρ’
 Ἑλλησιν ἔγωγε λόγου ἀξιῶ.“ „ἀπαγγελῶ ταῦτα,“ ⁵⁶
 εἶπε „καὶ στεφανώσουσί σε ἐν Ὀλυμπίᾳ. καὶ προσ- ^{XXX}
 κλιθεὶς τῷ Ἰάρχῳ „τοῦτον μὲν“ ἔφη „μεθύειν ἔα, ¹¹
 σὺ δέ μοι εἶπὲ τοῦ χάριν τοὺς περὶ αὐτὸν τούτους
 ἀδελφόν, ὡς φατέ, καὶ υἱὸν ὄντας οὐκ ἀξιοῦτε κοι-
 νῆς τραπέζης, οὐδὲ ἄλλης τιμῆς οὐδεμιᾶς;“ „ὅτι“
 ἔφη „βασιλεύσειν ποτὲ ἠγοῦνται, δεῖ δὲ αὐτοὺς ὑπερ- ¹⁵
 ορωμένους παιδεύεσθαι τὸ μὴ ὑπερορᾶν.“ ὀκτω-
 καίδεκα δὲ ὄρων τοὺς σοφοὺς πάλιν τὸν Ἰάρχαν
 ἤρETO, τί βούλοιο αὐτοῖς τὸ εἶναι τοσούτους; „οὔτε
 γὰρ τῶν τετραγώνων ὁ ἀριθμὸς, οὔτε τῶν εὐδοκι-
¹²⁰ μούντων τε καὶ τιμωμένων, καθάπερ ὁ τῶν δέκα ²⁰
 καὶ ὁ τῶν δώδεκα καὶ ὁ ἑκκαίδεκα καὶ ὁπόσοι τοι-
 οῖδε.“ ὑπολαβὼν οὖν ὁ Ἰνδὸς „οὔτε ἡμεῖς“ ἔφη
 „ἀριθμῶ δουλεύομεν οὔτε ἀριθμὸς ἡμῖν, ἀλλ’ ἀπὸ
 σοφίας τε καὶ ἀρετῆς προτιμώμεθα, καὶ ὅτε μὲν
 πλείους τῶν νῦν ὄντων ἐσμέν, ὅτε δὲ ἐλάττους. τὸν ²⁵
 τοι πάμπαν τὸν ἐμαντοῦ ἀκούω καταλεχθῆναι μὲν ἐς
 ἑβδομήκοντα σοφοὺς ἄνδρας νεώτατον αὐτὸν ὄντα,
 προελθόντα δὲ ἐς τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ἔτη κατα-
 λειφθῆναι μόνον ἐνταῦθα τῷ μήτ’ ἐκείνων τινὰ λεί-
 πεσθαι ἔτι μήτε εἶναι ποι τότε τῆς Ἰνδικῆς ἢ φιλό- ³⁰
¹²¹ σοφον ἢ γενναίαν φύσιν. Αἴγυπτίων τοίνυν ἐν τοῖς
 εὐδαιμονεστάτοις γραψάντων αὐτόν, ἐπειδὴ μόνος

ἐταῶν τεττάρων ἐξηγήσατο τούτου τοῦ θρόνου, παρή-
 νει παύσασθαι ὀνειδίζοντας Ἴνδοις σοφῶν ὀλιγαν-
 δρίαν. ἡμεῖς δέ, ὦ Ἀπολλώνιε, καὶ τὰ Ἠλείων πάτρια
 Αἴγυπτίων ἀκούοντες καὶ τοὺς Ἑλλανοδίκας, οἱ
 5 προΐστανται τῶν Ὀλυμπίων, δέκα ὄντας, οὐκ ἐπαι-
 νοῦμεν τὸν νόμον τὸν ἐπὶ τοῖς ἀνδράσι κείμενον,
 κλήρω γὰρ ξυγχωροῦσι τὴν αἵρεσιν, ὅς προνοεῖ
 οὐδέν, καὶ γὰρ ἂν καὶ τῶν φανλοτέρων τις αἵρεθειῇ
 ὑπὸ τοῦ κλήρου. εἰ δέ γε ἀριστίνδην ἢ καὶ κατὰ
 10 ψῆφον ἤροῦντο τοὺς ἀνδρας, οὐκ ἂν ἡμάρτανον;
 παραπλησίως· ὁ γὰρ τῶν δέκα ἀριθμὸς ἀπαραίτητος
 ἂν ἢ πλειόνων ὄντων ἀνδρῶν δικαίων ἀφηρεῖτο ἂν
 ἐνίους τὸ ἐπὶ τούτῳ τιμᾶσθαι ἢ οὐκ ὄντων δικαίων
 δέκα οὐδεὶς δόξει· ὅθεν πολλῶ σοφώτερον ἐφρόνου
 15 ἂν Ἠλείοι ἀριθμῶ μὲν ἄλλοτε ἄλλοι ὄντες, δικαιοῦσι
 δὲ οἱ αὐτοί.“

XXXI Ταῦτα σπουδάζοντας αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς ἐκ-
 κρούειν ἐπειράτο διείργων αὐτοὺς παντὸς λόγου καὶ
 αἰεὶ τι ἔμπληκτον καὶ ἀμαθὲς λέγων. πάλιν οὖν ἤρετο
 20 ὑπὲρ τοῦ σπουδάζειν, ὁ δὲ Ἀπολλώνιος „διαλεγό-
 μεθα μὲν ὑπὲρ μεγάλων καὶ τῶν παρ’ Ἑλλησιν εὐδο-
 κιμωτάτων, σὺ δ’ ἂν μικρὰ ταῦτα ἡγοῖο, φῆς γὰρ
 διαβεβλήσθαι πρὸς τὰ Ἑλλήνων.“ „διαβέβλημαι μὲν
 ἀληθῶς,“ εἶπεν „ἀκούσαι δ’ ὅμως βούλομαι, δοκεῖτε
 25 γὰρ μοι λέγειν ὑπὲρ Ἀθηναίων τῶν Ξέρξου δού-
 λων.“ ὁ δὲ „ὑπὲρ ἄλλων μὲν“ ἔφη „διαλεγόμεθα,
 ἐπεὶ δ’ ἀτόπως τε καὶ ψευδῶς Ἀθηναίων ἐπεμνή-
 σθης, ἐκεῖνό μοι εἶπέ· εἰσί σοι, βασιλεῦ, δοῦλοι;“
 „δισμύριοι,“ ἔφη „καὶ οὐδὲ ἐώνημαί γε αὐτῶν οὐ-
 30 δένα, ἀλλ’ εἰσὶν οἰκογενεῖς πάντες.“ πάλιν οὖν
 ἤρετο ἐρμηνεύοντος τοῦ Ἰάργα, πότερ’ αὐτὸς ἀπο-
 διδράσκει τοὺς αὐτοῦ δούλους ἢ οἱ δοῦλοι ἐκεῖνον,

ὁ δὲ ὑβρίζων αὐτὸν „τὸ μὲν ἐρώτημα“ ἔφη „ἀνδρα-
 122 ποδῶδες, ὅμως δ' οὖν ἀποκρίνομαι τὸν ἀποδιδρά-
 σκοντα δοῦλόν τε εἶναι καὶ ἄλλως κακόν, δεσπότην
 δὲ οὐκ ἂν ἀποδράναι τοῦτον, ὃν ἔξεστιν αὐτῷ στρε-
 βλοῦν τε καὶ ξάλνειν.“ „οὐκοῦν,“ ἔφη „ὦ βασιλεῦ, 5
 δοῦλος εἶναι Ἀθηναίων Ξέρξης ὑπὸ σοῦ ἀποπέφαν-
 ται καὶ ὡς κακὸς δοῦλος ἀποδράναι αὐτούς, ἡττη-
 θείς γὰρ ὑπ' αὐτῶν τῇ ναυμαχίᾳ τῇ περὶ τὰ στενὰ
 καὶ δεισας περὶ ταῖς ἐν Ἑλλησπόντῳ σχεδίαις ἐν μιᾷ
 νηὶ ἔφυγε.“ „καὶ μὴν καὶ ἐνέπρησεν“ ἔφη „τὰς 10
 Ἀθήνας ταῖς ἑαυτοῦ χερσίν.“ ὁ δὲ Ἀπολλώνιος 57
 „τούτου μὲν,“ εἶπεν „ὦ βασιλεῦ, τοῦ τολμήματος
 ἔδωκε δίκας, ὡς οὐπω τις ἕτερος· οὐς γὰρ ἀπολω-
 λεκέναι ᾤετο, τούτους ἀποδράς ᾤχετο. ἐγὼ δὲ καὶ
 (τὰ) Ξέρξου θεωρῶν ἐπὶ μὲν τῇ διανοίᾳ, καθ' ἣν 15
 ἐστράτευσεν, ἡγοίμην ἂν αὐτὸν ἀξίως δοξασθῆναι
 ἐνίοις, ὅτι Ζεὺς εἶη, ἐπὶ δὲ τῇ φυγῇ κακοδαιμονέ-
 στατον ἀνθρώπων ὑπέιληφα· εἰ γὰρ ἐν χερσὶ τῶν
 Ἑλλήνων ἀπέθανε, τίς μὲν ἂν λόγων λαμπροτέρων
 ἠξιώθη; τῷ δ' ἂν μείζω τάφον ἐπεσημήναντο Ἑλλη- 20
 νες; ἀγωνία δ' ἐνόπλιος καὶ ἀγωνία μουσικὴ τίς οὐκ
 ἂν ἐπ' αὐτῷ ἐτέθη; εἰ γὰρ Μελικέρται καὶ Παλαί-
 μονες καὶ Πέλοψ ὁ ἐπηλύτης Λυδός, οἱ μὲν ἔτι πρὸς
 μαζῶ ἀποθανόντες, ὁ δὲ τὴν Ἀρκαδίαν τε καὶ τὴν
 Ἀργολίδα καὶ τὴν ἐντὸς Ἰσθμοῦ δουλωσάμενος ἐς 25
 θείαν μνήμην ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ἤρθησαν, τί οὐκ
 ἂν ἐπὶ Ξέρξῃ ἐγένετο ὑπ' ἀνδρῶν ἀσπαζομένων τε
 ἀρετὰς φύσει καὶ ἔπαινον αὐτῶν ἡγουμένων τὸ ἐπαι-
 νεῖν οὐς νικῶσιν;“

Ταῦτα τοῦ Ἀπολλωνίου λέγοντος ἐς δάκρυα XXXII
 ἀπήχθη ὁ βασιλεὺς, καὶ „ὦ φίλτατε,“ εἶπεν „οἴους 31
 ἀνδρας ἐρμηνεύεις μοι τοὺς Ἑλληνας εἶναι.“ „πόθεν

οὖν, ὦ βασιλεῦ, χαλεπῶς πρὸς αὐτοὺς εἶχες;“ „δια- 123
βάλλουσιν,“ εἶπεν „ὦ ξένε, τὸ Ἑλλήνων γένος οἱ ἐξ
Αἰγύπτου φοιτῶντες ἐνταῦθα, σφᾶς μὲν αὐτοὺς
ἱερούς τε καὶ σοφοὺς ἀποφαίνοντες καὶ νομοθέτας
5 θυσιῶν τε καὶ τελετῶν, ὁπόσας νομίζουσιν οἱ Ἕλλη-
νες, ἐκείνους δὲ οὐδὲν ὑγιᾶς εἶναι φάσκοντες, ἀλλ’
ὑβριστάς τε καὶ ξυγκλύδας καὶ ἀναρχίαν πᾶσαν καὶ
μυθολόγους καὶ τερατολόγους καὶ πένητας μὲν, ἐν-
δεικνυμένους δὲ τοῦτο οὐχ ὡς σεμνόν, ἀλλ’ ὑπὲρ
10 ξυγγνώμης τοῦ κλέπτειν, σοῦ δὲ ἀκούων ταῦτα καὶ
ὅπως φιλότιμοί τε καὶ χρηστοί εἰσι, σπένδομαί τε
λοιπὸν τοῖς Ἕλλησι καὶ δίδωμι αὐτοῖς ἐπαινεῖσθαι
τε ὑπ’ ἐμοῦ καὶ εὐχεσθαι με ὑπὲρ Ἑλλήνων ὅ τι
δύναμαι καὶ τοὺς Αἰγυπτίους ὑπ’ ἐμοῦ ἀπιστεῖ-
15 σθαι.“ ὁ δὲ Ἰάρχας „κἀγώ,“ ἔφη „ὦ βασιλεῦ, ἐγί-
γνωσκον, ὅτι σοι τὰ ὦτα διέφθορον ὑπὸ τῶν Αἰγυ-
πτίων τούτων, διήειν δὲ ὑπὲρ Ἑλλήνων οὐδέν, ἔστ’
ἂν ξυμβόλου τοιούτου τύχης, ἀλλ’ ἐπεὶ βελτίων γέ-
γονας ὑπ’ ἀνδρὸς σοφοῦ, νῦν μὲν ἡμῖν ἢ Ταντάλου
20 φιλοτησία πινέσθω καὶ καθεύδωμεν δι’ ἃ χρὴ νύκτωρ
σπουδάσαι, λόγων δὲ Ἑλληνικῶν, πλεῖστοι δ’ οὔτοι
τῶν κατ’ ἀνθρώπους, ἐμπλήσω σε λοιπὸν ἐγὼ χαί-
ροντα, ὁπότε ἀφίκοιο.“ καὶ ἅμα ἐξῆρχε τοῖς ξυμπό-
ταις πρῶτος ἐς τὴν φιάλην κύπτων, ἣ δὲ ἐπότιζεν
25 ἱκανῶς πάντας, τὸ γὰρ νᾶμα ἀφθόνως ἐπεδίδου,
καθάπερ δὴ τοῖς πηγαίοις ἀναδιδομένοις, ἐπιέ τε καὶ
ὁ Ἀπολλώνιος, ὑπὲρ γὰρ φιλότητος Ἴνδοις τὸ ποτὸν
τοῦτο εὐρήται. ποιοῦνται δὲ αὐτοῦ οἰνοχόον Τάν-
ταλον, ἐπειδὴ φιλικώτατος ἀνθρώπων ἔδοξεν.

XXIII Πιόντας δὲ αὐτοὺς ἐδέξατο ἡ γῆ εὐναῖς, ἃς
31 αὐτῇ ὑπεστόρνυ. ἐπεὶ δὲ νύξ μέση ἐγένετο, πρῶτον
μὲν ἀναστάντες τὴν ἀκτίνα μετέωροι ὕμνησαν, ὥσπερ

124 ἐν τῇ μεσημβρίᾳ, εἶτα τῷ βασιλεῖ ξυνεγένοντο,
 ὅποσα ἐδεῖτο. παρατυχεῖν μὲν οὖν τὸν Ἀπολλώνιον
 οἷς ἐσπούδασεν ὁ βασιλεὺς οὗ φησιν ὁ Δάμις, οἷε-
 σθαι δ' αὐτὸν περὶ τῶν τῆς ἀρχῆς ἀπορρήτων τὴν
 ξυνουσίαν πεποιῆσθαι. θύσας οὖν ἅμα ἡμέρα προσ- 5
 ἦλθε τῷ Ἀπολλωνίῳ καὶ ἐκάλει ἐπὶ ξένια ἐς τὰ βα-
 σίλεια, ζηλωτὸν ἀποπέμψειν φάσκων ἐς Ἑλληνας, ὁ
 δὲ ἐπῆνυι μὲν ταῦτα, οὐ μὴν ἐπιδώσειν γε ἑαυτὸν
 ἔφασκεν ἀνδρὶ μηδὲν ὁμοίῳ, καὶ ἄλλως πλείω χρό-
 νον ἀποδημῶν τοῦ εἰκότος αἰσχύνεσθαι τοὺς οἴκοι 10
 φίλους ὑπερορᾶσθαι δοκοῦντας. ἀντιβολεῖν δὲ τοῦ 58
 βασιλέως φάσκοντος καὶ ἀνελευθέρως ἤδη προσκει-
 μένου „βασιλεὺς“ ἔφη „ταπεινότερον αὐτοῦ περὶ
 ὧν αἰτεῖ διαλεγόμενος ἐπιβουλεύει.“ προσελθὼν
 οὖν ὁ Ἰάρχας „ἀδικεῖς,“ εἶπεν „ὦ βασιλεῦ „τὸν 15
 ἱερὸν οἶκον ἀπάγων ἐνθένδε ἄνδρα ἄκοντα, καὶ ἄλ-
 λως τῶν προγιγνωσκόντων οὗτος ὧν οἶδε τὴν ξυν-
 ουσίαν αὐτῷ τὴν πρὸς σὲ μὴ ἐπ' ἀγαθῷ τῷ ἑαυτοῦ
 ἐσομένην, ἴσως δὲ οὐδ' αὐτῷ σοι χρηστόν τι ἔξου-
 σαν.“ ὁ μὲν δὴ κατῆει ἐς τὴν κώμην, ὁ γὰρ θεσμὸς XXXIV
 τῶν σοφῶν οὐ ξυνεχώρει τῷ βασιλεῖ ξυνεῖναι σφισιν 21
 ὑπὲρ μίαν ἡμέραν, ὁ δὲ Ἰάρχας πρὸς τὸν ἄγγελον
 „καὶ Δάμιμ“ εἶπε „τῶν δεῦρο ἀπορρήτων ἀξιούμεν
 καὶ ἡκέτω, τῶν δὲ ἄλλων ἐπιμελοῦ ἐν τῇ κώμῃ.“
 Ὡς δὲ ἀφίκετο, ξυνιζήσαντες, ὥσπερ εἰώθεσαν, ξυν- 25
 εχώρουν τῷ Ἀπολλωνίῳ ἐρωτᾶν, ἥρετό τε ἐκ τίνων
 ξυγκεῖσθαι τὸν κόσμον ἠγοῦντο, οἱ δὲ ἔφασαν „ἐκ
 στοιχείων.“ „μῶν“ ἔφη „τεττάρων;“ „οὐ τεττά-
 ρων,“ ἔφη ὁ Ἰάρχας „ἀλλὰ πέντε.“ „καὶ τί ἂν“
 ἔφη „πέμπτον γένοιτο παρὰ τὸ ὕδωρ τε καὶ τὸν ἀέρα 30
 καὶ τὴν γῆν καὶ τὸ πῦρ;“ „ὁ αἰθήρ,“ εἶπεν „ὄν
 125 ἠγεῖσθαι χρὴ γένεσιν θεῶν εἶναι, τὰ μὲν γὰρ τοῦ

ἀέρος ἔλκοντα θνητὰ πάντα, τὰ δὲ τοῦ αἰθέρος ἀθά-
 νατὰ τε καὶ θεῖα.“ πάλιν ἤρετο, τί τῶν στοιχείων
 πρῶτον γένοιτο, ὃ δὲ Ἰάρχας „ὁμοῦ“ ἔφη „πάντα,
 τὸ γὰρ ζῶον κατὰ μέρος οὐ τίκεται.“ „ζῶον“ ἔφη
 5 „ἠγῶμαι τὸν κόσμον;“ „ἦν γε“ ἔφη „ὑγιῶς γιγνώ-
 σκης, αὐτὸς γὰρ ζωογονεῖ πάντα.“ „θῆλυ“ εἶπεν
 „αὐτὸν καλῶμεν ἢ τῆς ἄρσενός τε καὶ ἀντικειμένης
 φύσεως;“ „ἀμφοῖν,“ ἔφη „αὐτὸς γὰρ αὐτῷ ξυ-
 γιγνόμενος τὰ μητρός τε καὶ πατρὸς ἐς τὴν ζωογονίαν
 10 πράττει ἔρωτά τε ἑαυτοῦ ἰσχει θερμότερον ἢ ἕτερόν
 τι ἑτέρου, ὃς ἀρμόττει αὐτὸν καὶ ξυνίστησιν· ἀπει-
 κὸς δὲ οὐδὲν ἑαυτῷ ξυμφύεσθαι. καὶ ὡσπερ χειρῶν
 τε καὶ ποδῶν ἔργον πεποιήται ἢ τοῦ ζῴου κίνησις
 καὶ ὃ ἐν αὐτῷ νοῦς, ὑφ’ οὗ ὁρμᾶ, οὕτως ἠγῶμεθα
 15 καὶ τὰ μέρη τοῦ κόσμου διὰ τὸν ἐκείνου νοῦν ἐπι-
 τήδεια παρέχειν αὐτὰ τοῖς τικτομένοις τε καὶ κνου-
 μένοις πᾶσι. καὶ γὰρ τὰ πάθη τὰ ἐξ ἀύχμων φοι-
 τῶντα κατὰ τὸν ἐκείνου φοιτᾶ νοῦν, ἐπειδὴν ἐκ-¹²⁶
 πεσοῦσα ἢ δίκη τῶν ἀνθρώπων ἀτίμως πράττη, ποι-
 20 μαίνεται τε χειρὶ οὐ μιᾶ τὸδε τὸ ζῶον, ἀλλὰ πολλαῖς
 τε καὶ ἀρρήτοις, αἷς χρῆται, ἀχαλίνωτον μὲν διὰ
 XXXV μέγεθος, εὐήμιον δὲ κινεῖται καὶ εὐάγωγον. καὶ
 παράδειγμα μὲν οὐκ οἶδ’ ὅ τι ἀρκέσει τῷ λόγῳ με-
 γίστῳ τε ὄντι καὶ πρόσω ἐννοίας, ὑποκείσθω δὲ
 25 ναῦς, οἷαν Αἰγύπτιοι ξυντιθέντες ἐς τὴν θάλατταν
 τὴν ἡμεδαπὴν ἀφιαῖσιν ἀγωγίμων Ἰνδικῶν ἀντιδι-
 δόντες Αἰγύπτια, θεσμοῦ γὰρ παλαιοῦ περὶ τὴν
 Ἐρυθρὰν ὄντος, ὃν βασιλεὺς Ἐρύθρας ἐνόμισεν, ὅτε
 τῆς θαλάττης ἐκείνης ἤρχε, μακροῦ μὲν πλοίω μὴ
 30 ἐσπλεῖν ἐς αὐτὴν Αἰγυπτίους, στρογγύλη δ’ αὖ μιᾶ
 νηὶ χρῆσθαι, σοφίζονται πλοῖον Αἰγύπτιοι πρὸς
 πολλὰ τῶν παρ’ ἑτέροις καὶ παραπλευρώσαντες αὐτὸ

ἄρμονίαις, ὁπόσαι ναῦν ξυνιστᾶσι, τοίχοις τε ὑπερά-
 ραντες καὶ ἰστῶ καὶ πηξάμενοι πλείους οἰκίας, οἷας
 ἐπὶ τῶν σελημάτων, πολλοὶ μὲν κυβερνῆται τῆς νεῶς
 ταύτης ὑπὸ τῶ πρεσβυτάτῳ τε καὶ σοφωτάτῳ πλέ-
 ουσι, πολλοὶ δὲ κατὰ πρῶραν ἄρχοντες ἄριστοὶ τε ⁵
 καὶ δεξιοὶ ναῦται καὶ πρὸς ἰστία πηδῶντες, ἔστι δέ
 τι τῆς νεῶς ταύτης καὶ ὀπλιτεῦον, πρὸς γὰρ τοὺς
 κολπίτας βαρβάρους, οἳ ἐν δεξιᾷ τοῦ ἔσπλου κεῖν-
¹²⁷ται, παρατάττεσθαι δεῖ τὴν ναῦν, ὅτε ληίζονται αὐ-
 τὴν ἐπιπλέοντες. τοῦτο ἠγώμεθα καὶ περὶ τόνδε τὸν ¹⁰
 κόσμον εἶναι, θεωροῦντες αὐτὸν πρὸς τὸ τῆς ναυτι-
 λίας σχῆμα, τὴν μὲν γὰρ δὴ πρώτην καὶ τελεωτάτην
 ἔδραν ἀποδοτέον θεῶ γενέτορι τοῦδε τοῦ ζῴου, τὴν
 δὲ ἐπ' ἐκείνη θεοῖς, οἳ τὰ μέρη αὐτοῦ κυβερνῶσι, ⁵⁹
 καὶ τῶν γε ποιητῶν ἀποδεχόμεθα, ἐπειδὴ πολλοὺς ¹⁵
 μὲν φάσκωσιν ἐν τῶ οὐρανῷ θεοὺς εἶναι, πολλοὺς
 δὲ ἐν θαλάττῃ, πολλοὺς δὲ ἐν πηγαῖς τε καὶ νάμασι,
 πολλοὺς δὲ περὶ γῆν, εἶναι δὲ καὶ ὑπὸ γῆν τινας.
 τὸν δὲ ὑπὸ γῆν τόπον, εἶπερ ἔστιν, ἐπειδὴ φρι-
 κώδη αὐτὸν καὶ φθαρτικὸν ἄδουσι, ἀποτάττωμεν ²⁰
 τοῦ κόσμου.“

Ταῦτα τοῦ Ἰνδοῦ διελθόντος ἐκπεσεῖν ὁ Δάμις XXXVI
 ἑαυτοῦ φησιν ὑπ' ἐκπλήξεως καὶ ἀναβοῆσαι μέγα,
 μὴ γὰρ ἂν ποτε νομίσει ἄνδρα Ἰνδὸν ἐς τοῦτο ἐλά-
 σαι γλώττης Ἑλλάδος, μηδ' ἂν, εἶπερ τὴν γλώτταν ²⁵
 ἠπίστατο, τοσῆδε εὐροῖα καὶ ὦρα διελθεῖν ταῦτα.
 ἐπαινεῖ δὲ αὐτοῦ καὶ βλέμμα καὶ μειδίαμα καὶ τὸ
 μὴ ἀθεεῖ δοκεῖν ἐκφέρειν τὰς δόξας. τὸν τοι Ἀπολ-
 λώνιον εὐσχημόνως τε καὶ ἀψοφητὶ τοῖς λόγοις χρώ-
 μενον ὅμως ἐπιδοῦναι μετὰ τὸν Ἰνδὸν τοῦτον, καὶ ³⁰
 ὅπου καθήμενος διαλέγοιτο, θαμὰ δὲ τοῦτο ἔπραττε,
 προσεικέναι τῷ Ἰάργα. ἐπαινεσάντων δὲ τῶν XXXVII

ἄλλων πρὸς τῆ φωνῆ τὰ εἰρημένα, πάλιν ὁ Ἀπολλώνιος ἤρετο, πότερα τὴν θάλατταν μεῖζω ἤγοῦντο ἢ τὴν γῆν, ὁ δὲ Ἰάρχας „εἰ μὲν πρὸς τὴν θάλατταν“ ἔφη „ἢ γῆ ἐξετάζοιτο, μεῖζων ἔσται, τὴν γὰρ θάλατταν αὕτη ἔχει, εἰ δὲ πρὸς πᾶσαν τὴν ὑγρὰν οὐσίαν θεωροῖτο, ἦττω τὴν γῆν ἀποφαινοίμεθα ἄν, καὶ γὰρ ἐκείνην τὸ ὕδωρ φέρει.“

XXXVIII Μεταξὺ δὲ τῶν λόγων τούτων ἐφίσταται τοῖς ¹²⁸ σοφοῖς ὁ ἄγγελος Ἰνδοῦς ἄγων σωτηρίας δεομένουσ.
 10 καὶ παρῆγε γύναιον ἰκετεῦον ὑπὲρ παιδός, ὃν ἔφασκε μὲν ἐκκαίδεκα ἔτη γεγονέναι, δαιμονᾶν δὲ δύο ἔτη, τὸ δὲ ἦθος τοῦ δαίμονος εἴρωνα εἶναι καὶ ψεύστην. ἐρομένου δέ τινος τῶν σοφῶν, ὁπόθεν λέγοι ταῦτα, „τοῦ παιδός τούτου“ ἔφη „τὴν ὄψιν εὐπρεπεστέρου
 15 ὄντος ὁ δαίμων ἐρᾷ καὶ οὐ ξυγχωρεῖ αὐτῷ νοῦν ἔχειν, οὐδὲ ἐς διδασκάλου βαδίσαι ἐᾷ ἢ τοξότου, οὐδὲ οἴκοι εἶναι, ἀλλ’ ἐς τὰ ἔρημα τῶν χωρίων ἐκτρέπει, καὶ οὐδὲ τὴν φωνὴν ὁ παῖς τὴν ἑαυτοῦ ἔχει, ἀλλὰ βαρὺ φθέγγεται καὶ κοῖλον, ὥσπερ οἱ ἄνδρες,
 20 βλέπει δὲ ἑτέροις ὀφθαλμοῖς μᾶλλον ἢ τοῖς ἑαυτοῦ. καὶ γὰρ ἐπὶ τούτοις κλάω τε καὶ ἑμαυτὴν δρῦπτω καὶ νουθετῶ τὸν υἱόν, ὁπόσα εἰκός, ὁ δὲ οὐκ οἶδέ με. διανοουμένης δέ μου τὴν ἑνταῦθα ὁδόν, τουτὶ δὲ πέρυσσι διενοήθην, ἐξηγόρευσεν ὁ δαίμων ἑαυτὸν
 25 ὑποκριτῆ χρώμενος τῷ παιδί, καὶ δῆτα ἔλεγεν εἶναι μὲν εἰδῶλον ἄνδρός, ὃς πολέμῳ ποτὲ ἀπέθανεν, ἀποθανεῖν δὲ ἐρῶν τῆς ἑαυτοῦ γυναικός, ἐπεὶ δὲ ἡ γυνὴ περὶ τὴν εὐνήν ὕβρισε τριταίου κειμένου γαμηθεῖσα ἑτέρῳ, μισῆσαι μὲν ἐκ τούτου τὸ γυναικῶν
 30 ἐρᾶν, μεταρρυῆναι δὲ ἐς τὸν παῖδα τοῦτον. ὑπισχνεῖτο δέ, εἰ μὴ διαβάλλοιμι αὐτὸν πρὸς ὑμᾶς, δῶσειν τῷ παιδί πολλὰ ἐσθλά καὶ ἀγαθὰ. ἐγὼ μὲν δὴ

ἔπαθόν τι πρὸς ταῦτα, ὁ δὲ διάγει με πολὺν ἤδη χρόνον καὶ τὸν ἐμὸν οἶκον ἔχει μόνος οὐδὲν μέτριον οὐδὲ ἀληθῆς φρονῶν.“ ἤρετο οὖν ὁ σοφὸς πάλιν, εἰ πλησίον εἶη ὁ παῖς, ἢ δὲ οὐκ ἔφη, πολλὰ μὲν γὰρ ὑπὲρ τοῦ ἀφικέσθαι αὐτὸν προᾶξαι „ὁ δ' ἀπειλεῖ κρη- 5
 μνούς καὶ βάραθρα καὶ ἀποκτενεῖν μοι τὸν υἱόν, εἰ δικαζοίμην αὐτῷ δεῦρο.“ „θάρσει,“ ἔφη ὁ σοφός „οὐ γὰρ ἀποκτενεῖ αὐτὸν ἀναγνούς ταῦτα“ καὶ τινα ἐπιστολὴν ἀνασπάσας τοῦ κόλπου ἔδωκε τῇ γυναικί, ἐπέσταλτο δὲ ἄρα ἢ ἐπιστολὴ πρὸς τὸ εἶδωλον ξὺν 10
 129 ἀπειλῇ καὶ ἐκπλήξει. καὶ μὴν καὶ χωλεύων τις XXXIX
 ἀφίκετο γεγονὼς μὲν ἤδη τριάκοντα ἔτη, λεόντων δὲ 60
 θηρατῆς δεινός, ἐμπεπτωκότος δὲ αὐτῷ λέοντος ὠλισθήκει τὸν γλουτὸν καὶ τοῦ σκέλους ἐτέρως εἶχεν. ἀλλ' αἱ χεῖρες αὐτῷ καταψῶσαι τὸν γλουτὸν ἐς ὄρ- 15
 θὸν τοῦ βαδίσματος ὁ νεανίας ἤλθε. καὶ ὀφθαλμῶ δέ τις ἐρρουηκῶς ἀπῆλθε πᾶν ἔχων τὸ ἐν αὐτοῖς φῶς, καὶ ἄλλος τὴν χεῖρα ἀδρανῆς ὢν ἐγκρατῆς ᾤχετο. γυνὴ δέ τις ἑπτὰ ἤδη γαστέρας δυστοκοῦσα δεομέ- 20
 νου ὑπὲρ αὐτῆς τάνδρως ὡδε λάθη· τὸν ἄνδρα ἐκέ-
 λευσεν, ἐπειδὴν τίκτη ἢ γυνή, λαγῶν ὑπὸ κόλπῳ ζῶντα ἐσφάρεσθαι οὗ τίκτηι, καὶ περιελθόντα αὐτὴν ἀφείναι ὁμοῦ τὸν λαγῶν, συνεκδοθῆναι γὰρ ἂν τῷ ἐμβρύῳ τὴν μήτραν, εἰ μὴ ὁ λαγὼς αὐτίκα ἐξενε-
 χθεῖν θύραζε. πατρὸς δ' αὖ τινος εἰπόντος, ὡς γέ- 25 XL
 νοιντο μὲν αὐτῷ παῖδες, ἀποθάνοιεν δὲ ὁμοῦ τῷ ἄρξασθαι οἶνον πίνειν ὑπολαβὼν εἶπεν ὁ Ἰάρκας „καὶ βελτίους ἀποθανόντες ἐγένοντο, οὐ γὰρ ἂν διέ-
 φυγον τὸ μὴ μανῆναι, θερμότερων, ὡς φαίνεται, σπερμάτων φύντες. οἴνου μὲν οὖν ἀφεκτέον τοῖς ἐξ 30
 ὑμῶν, ὡς δὲ μηδὲ ἐς ἐπιθυμίαν ποτὲ οἴνου κατα-
 σταῖεν, εἴ σοι πάλιν παιδίον γένοιτο, γέγονε δὲ

ἑβδόμην ἡμέραν, ὡς ὄρω, τὴν γλαῦκα τὴν ὄρνιν χρὴ ἐπιφυλάττειν, οὗ νεοττεύει, καὶ τὰ ῥᾶ σπάσαντα δοῦναι μασᾶσθαι τῷ βρέφει συμμέτρως ἔψοντα, εἰ γὰρ βρώσεται τι τούτων, πρὶν οἴνου γεύσεται, μῖσος
 5 αὐτῷ πρὸς τὸν οἶνον ἐμφύσεται καὶ σωφρονέστατα διακείσεται μόνου ξυγκεκραμένος τοῦ ἐν τῇ φύσει θερμοῦ.“

Τούτων οὖν ἐμπιπλάμενοι καὶ τοὺς ἄνδρας ἐκ-
 πληττόμενοι τῆς ἐς πάντα σοφίας παμπόλλους ὁση-
 10 μέραι λόγους ἠρώτων, πολλοὺς δὲ καὶ αὐτοὶ ἠρω-
 XLI τῶντο. τῆς μὲν οὖν διαλεκτικῆς ξυνουσίας ἄμφω
 μετεῖχον, τὰς δὲ ἀπορρήτους σπουδάς, αἷς ἀστρικὴν
 [ἦ] μαντείαν κατενόουν καὶ τὴν πρόγνωσιν ἐσπού- 130
 δαζον θυσιῶν τε ἠπτοντο καὶ κλήσεων, αἷς θεοὶ χαί-
 15 ρουσι, μόνον φησὶν ὁ Δάμις τὸν Ἀπολλώνιον ξυμ-
 φιλοσοφεῖν τῷ Ἰάρχῃ, καὶ ξυγγράψαι μὲν ἐκεῖθεν
 περὶ μαντείας ἀστέρων βίβλους τέτταρας, ὧν καὶ
 Μοιραγένης ἐπεμνήσθη, ξυγγράψαι δὲ περὶ θυσιῶν
 καὶ ὡς ἂν τις ἐκάστῳ θεῷ προσφόρως τε καὶ κεχα-
 20 ρισμένως θύοι. τὰ μὲν δὴ τῶν ἀστέρων καὶ τὴν τοι-
 αύτην μαντικὴν πᾶσαν ὑπὲρ τὴν ἀνθρωπίαν ἠγοῦ-
 μαί φύσιν καὶ οὐδ' εἰ κέκτηται τις οἶδα, τὸ δὲ περὶ
 θυσιῶν ἐν πολλοῖς μὲν ἱεροῖς εὖρον, ἐν πολλαῖς δὲ
 πόλεσι, πολλοῖς δὲ ἀνδρῶν σοφῶν οἴκοις, καὶ τί ἂν
 25 τις ἐρμηνεύοι αὐτὸ σεμνῶς ξυντεταγμένον καὶ κατὰ
 τὴν ἡχὴν τοῦ ἀνδρός; φησὶ δὲ ὁ Δάμις καὶ δακτυ-
 λίους ἑπτὰ τὸν Ἰάρχαν τῷ Ἀπολλωνίῳ δοῦναι τῶν
 ἑπτὰ ἐπωνύμους ἀστέρων, οὓς φορεῖν τὸν Ἀπολλώ-
 XLII νιον κατὰ ἓνα πρὸς τὰ ὀνόματα τῶν ἡμερῶν. περὶ
 30 δὲ προγνώσεως λόγου αὐτοῖς ποτε ὄντος καὶ τοῦ
 Ἀπολλωνίου προσκειμένου τῇ σοφίᾳ ταύτῃ καὶ τὰς
 πλείους τῶν διαλέξεων ἐς τοῦτο ξυντείνοντος, ἐπαι-

νῶν αὐτὸν ὁ Ἰάρχας „οἱ μαντικῇ“ ἔφη „χαίροντες,
 ὧ χρηστὲ Ἀπολλώνιε, θεῖοί τε ὑπ’ αὐτῆς γίνονται
 καὶ πρὸς σωτηρίαν ἀνθρώπων πράττουσι. τὸ γάρ,
 ἂν χρῆ ἐς θεοῦ ἀφικόμενον εὐρέσθαι, ταῦτα αὖ, ὧ
 χρηστέ, ἐφ’ ἑαυτοῦ προιδέσθαι προειπεῖν τε ἑτέροις,⁵
 ἂν μήπω ἴσασι, πανολβίου τινὸς ἠγοῦμαι καὶ ταῦτὸν 61
 ἰσχύοντος τῷ Ἀπόλλωνι τῷ Δελφικῷ. ἐπεὶ δὲ ἡ
 τέχνη τοὺς ἐς θεοῦ φοιτῶντας ἐπὶ τῷ χρήσασθαι καθα-
 131 ροὺς κελεύει βαδίζοντας φοιτᾶν, ἢ „ἔξιθι τοῦ νεῶ“
 πρὸς αὐτοὺς ἔρει, δοκεῖ μοι καὶ τὸν προγνωσόμενον¹⁰
 ἄνδρα ὑγιῶς ἑαυτοῦ ἔχειν καὶ μήτε κηλῖδα προσμε-
 μάχθαι τῇ ψυχῇ μηδεμίαν μήτε οὐλὰς ἀμαρτημάτων
 ἐντετυπῶσθαι τῇ γνώμῃ, καθαρῶς δὲ αὐτὸν προφη-
 τεύειν ἑαυτοῦ καὶ τοῦ περὶ τῷ στέρῳ τρίποδος
 συνιέντα. γεγωνότερον γὰρ οὕτω καὶ ἀληθέστερον¹⁵
 τὰ λόγια ἐκδώσει· ὅθεν οὐ χρῆ θαυμάζειν, εἰ καὶ
 σὺ τὴν ἐπιστήμην ξυνείληφας τοσοῦτον ἐν τῇ ψυχῇ
 φέρων αἰθέρα.“ καὶ χαριεντιζόμενος ἅμα πρὸς τὸν XLIII
 Δάμιν „σὺ δ’ οὐδὲν“ ἔφη „προγιγνώσκεις, Ἀσσύριε,
 καὶ ταῦτα ξυνῶν ἀνδρὶ τοιούτῳ;“ „νὴ Δί’“, εἶπε²⁰
 „τά γε ἑμαυτῷ ἀναγκαῖα· ἐπειδὴ γὰρ πρῶτῳ ἐνέ-
 τυχον τῷ Ἀπολλωνίῳ τούτῳ καὶ σοφίας μοι ἔδοξε
 πλέως δεινότητός τε καὶ σωφροσύνης καὶ τοῦ καρτε-
 ρεῖν ὀρθῶς, ἐπεὶ δὲ καὶ μνημοσύνην ἐν αὐτῷ εἶδον,
 πολυμαθέστατόν τε καὶ φιλομαθίας ἦττω, δαιμόνιόν²⁵
 τί μοι ἐγένετο, καὶ ξυγγενόμενος αὐτῷ σοφὸς μὲν
 ᾧήθην δόξειν ἐξ ἰδιώτου τε καὶ ἀσόφου, πεπαιδευ-
 μένος δὲ ἐκ βαρβάρου, ἐπόμενος δὲ αὐτῷ καὶ ξυσπου-
 δάξων ὄψασθαι μὲν Ἰνδούς, ὄψασθαι δὲ ὑμᾶς, Ἕλ-
 λησί τε ἐπιμίξειν Ἕλληνα ὑπ’ αὐτοῦ γενόμενος. τὰ³⁰
 μὲν δὴ ὑμέτερα περὶ μεγάλων ὄντα Δελφούς ἠγεῖσθε
 καὶ Δωδώνην καὶ ὅτι βούλεσθε, τὰμὰ δέ, ἐπειδὴ

Δάμις μὲν ὁ προγιγνώσκων αὐτά, προγιγνώσκει δ' ὑπὲρ αὐτοῦ μόνου, γραὸς ἔστω ἀγυρτρίας μαντευο-
 XLIV *μένης ὑπὲρ προβατίων καὶ τῶν τοιούτων.*“ ἐπὶ τού-
 τοις μὲν δὴ ἐγέλασαν οἱ σοφοὶ πάντες, καταστάντος
 5 δὲ τοῦ γέλωτος ἐπανῆγεν ὁ Ἰάρχας ἐς τὸν περὶ τῆς
 μαντικῆς λόγον, καὶ πολλὰ μὲν αὐτὴν ἀγαθὰ ἔλεγε
 τοὺς ἀνθρώπους εἰργάσθαι, μέγιστον δὲ τὸ τῆς ἰατρι-
 κῆς δῶρον· οὐ γὰρ ἄν ποτε τοὺς σοφοὺς Ἀσκληπιά-
 10 δας ἐς ἐπιστήμην τούτου παρελθεῖν, εἰ μὴ παῖς
 Ἀπόλλωνος Ἀσκληπιὸς γενόμενος καὶ κατὰ τὰς ἐκεί-
 νου φήμας τε καὶ μαντείας ξυνθεῖς τὰ πρόσφορα 132
 ταῖς νόσοις φάρμακα παισί τε ἑαυτοῦ παρέδωκε καὶ
 τοὺς ξυνόντας ἐδιδάξατο, τίνας μὲν δεῖ προσάγειν
 πόας ὑγροῖς ἔλκεσι, τίνας δὲ ἀύχμηροῖς καὶ ξηροῖς
 15 ξυμμετρίας τε ποτίμων φαρμάκων, ὑφ' ὧν ὕδεραι
 ἀποχετεύονται καὶ αἷμα ἴσχεται φθόαι τε παύονται
 καὶ τὰ οὕτω κοῖλα. καὶ τὰ τῶν ἰοβόλων δὲ ἄκη καὶ
 τὸ τοῖς ἰοβόλοις αὐτοῖς ἐς πολλὰ τῶν νοσημάτων
 χρῆσθαι τίς ἀφαιρήσεται τὴν μαντικὴν; οὐ γὰρ μοι
 20 δοκοῦσιν ἄνευ τῆς προγιγνώσκουσης σοφίας θαρσῆ-
 σαί ποτε ἄνθρωποι τὰ πάντων ὀλεθριώτατα φαρμά-
 κων ἐγκαταμιῖξαι τοῖς σώζουσιν.

XLV Ἐπεὶ δὲ καὶ ὅδε ὁ λόγος ἀναγέγραπται τῷ Δά-
 μιδι σπουδασθεῖς ἐκεῖ περὶ τῶν ἐν Ἰνδοῖς μυθολο-
 25 γουμένων θηρίων τε καὶ πηγῶν καὶ ἀνθρώπων,
 μηδ' ἐμοὶ παραλείπεσθω, καὶ γὰρ κέρδος (ἄν) εἶη
 μήτε πιστεύειν, μήτε ἀπιστεῖν πᾶσιν. ἤρετο γὰρ δὴ
 ὁ Ἀπολλώνιος „ἔστι τι ζῶον ἐνταῦθα μαρτιχόρας;
 ὁ δὲ Ἰάρχας „καὶ τίνα“ ἔφη „φύσιν τοῦ ζῶου τού-
 30 του ἤκουσας; εἰκὸς γὰρ καὶ περὶ εἶδους αὐτοῦ (τι)
 λέγεσθαι.“ „λέγεται“ εἶπε „μεγάλα καὶ ἄπιστα,
 62 τετράπουν μὲν γὰρ εἶναι αὐτό, τὴν κεφαλὴν δὲ

ἀνθρώπων εἰκάσθαι, λέοντι δὲ ὠμοιωῖσθαι τὸ μέγεθος,
 τὴν δὲ οὐρὰν τοῦ θηρίου τούτου πηχυαίας ἐκφέρειν
 καὶ ἀκανθώδεις τὰς τρίχας, ἃς βάλλειν ὥσπερ τοξεύ-
 ματα ἐς τοὺς θηρῶντας αὐτό.“ ἐρομένου δὲ αὐτοῦ
 καὶ περὶ τοῦ χρυσοῦ ὕδατος, ὃ φασιν ἐκ πηγῆς βλύ- 5
 ζειν, καὶ περὶ τῆς ψήφου τῆς ἄπερ ἢ μαγνητῆς
 ποιούσης ἀνθρώπων τε ὑπὸ γῆν οἰκούντων καὶ
 133 πυγμαίων αὐτῶν καὶ σκιαπόδων ὑπολαβῶν ὁ Ἰάροχος
 „περὶ μὲν ζώων ἢ φυτῶν“ εἶπεν „ἢ πηγῶν, ὧν αὐ-
 τὸς ἐνταῦθα ἤκων εἶδες, τί ἄν σοι λέγοιμι; σὸν γὰρ 10
 ἤδη νῦν ἐξηγείσθαι αὐτὰ ἐτέροις· θηρίον δὲ τοξευῶν
 ἢ χρυσοῦ πηγᾶς ὕδατος οὕτω ἐνταῦθα ἤκουσα. περὶ XLVI
 μέντοι τῆς ψήφου τῆς ἐπισπωμένης τε καὶ ξυन्दού-
 σης ἐαυτῇ λίθους ἐτέρας οὐ χρὴ ἀπιστεῖν· ἔστι γὰρ
 σοι καὶ ἰδεῖν τὴν λίθον καὶ θαυμάσαι τὰ ἐν αὐτῇ 15
 πάντα. γίννεται μὲν γὰρ ἢ μεγίστη κατὰ ὄνουχα
 δακτύλου τούτου,“ δείξας τὸν ἑαυτοῦ ἀντίχειρα
 „κνίσκεται δὲ ἐν γῆ κοίλῃ βάθος ὀργυριαὶ τέτταρες,
 τοσοῦτον δὲ αὐτῇ περιέσσι τοῦ πνεύματος, ὡς ὑπο-
 δεῖν τὴν γῆν καὶ κατὰ πολλὰ φήγνυσθαι κνισκομέ- 20
 νης ἐν αὐτῇ τῆς λίθου. μαστεῦσαι δὲ αὐτὴν οὐδενὶ
 ἔξεστιν, ἀποδιδράσκει γὰρ, εἰ μὴ μετὰ λόγου ἀνα-
 σπᾶτο ἀλλ’ ἡμεῖς μόνοι τὰ μὲν δράσαντες, τὰ δὲ
 εἰπόντες ἀναιρούμεθα τὴν παντάρβην· ὄνομα γὰρ
 αὐτῇ τοῦτο. νύκτωρ μὲν οὖν ἡμέραν ἀναφαίνει, 25
 καθάπερ τὸ πῦρ, ἔστι γὰρ πυρσὴ καὶ ἀκτινώδης, εἰ
 δὲ μεθ’ ἡμέραν ὀρᾶτο, βάλλει τοὺς ὀφθαλμοὺς μαρ-
 μαρυγαῖς μυρίαις. τὸ δὲ ἐν αὐτῇ φῶς πνεῦμά ἐστιν
 ἀρρήτου ἰσχύος, πᾶν γὰρ τὸ ἐγγὺς ἐσποιεῖ αὐτῇ. τί
 λέγω τὸ ἐγγὺς; ἔστι σοι λίθους, ὅποσας βούλει, κατα- 30
 ποντῶσαι ποιῆσαι τῶν ποταμῶν ἢ τῆς θαλάττης καὶ
 μηδὲ ἐγγὺς ἀλλήλων, ἀλλὰ σποράδας καὶ ὡς ἔτυχεν,

ἡ δὲ ἐς αὐτὰς καθιμηθεῖσα ξυλλέγεται πάσας τῆ
 τοῦ πνεύματος διαδόσει καὶ ὑποκείσονται αὐτῇ βο-
 XLVII τρυδὸν αἱ λίθοι, καθάπερ σμῆνος.“ καὶ εἰπὼν
 ταῦτα ἔδειξε τὴν λίθου αὐτὴν τε καὶ ὅποσα ἐργάζε-
 5 ται. τοὺς δὲ πυγμαίους οἰκεῖν μὲν ὑπογείους, κεί-
 σθαι δὲ ὑπὲρ τὸν Γάγγην ζῶντας τρόπον, ὅς παῖσιν 134
 εἴρηται. σκιάποδας δὲ ἀνθρώπους ἢ μακροκεφάλους
 ἢ ὅποσα Σκύλακος ξυγγραφαι περὶ τούτων ἄδουσιν,
 οὔτε ἄλλοσέ ποι βιοτεύειν τῆς γῆς οὔτε μὴν ἐν Ἰν-
 XLVIII δοῖς. ὃν δ' ὀρύττουσι χρυσὸν οἱ γρυῦπες, πέτραι
 11 εἰσὶν οἷον σπινθῆρσιν ἐστιγμέναι ταῖς τοῦ χρυσοῦ
 φανίσιν, ἃς λιθοτομεῖ τὸ θηρίον τοῦτο τῆ τοῦ ῥάμ-
 φους ἰσχύι. τὰ γὰρ θηρία ταῦτα εἶναι τε ἐν Ἰνδοῖς
 καὶ ἱεροῦς νομίζεσθαι τοῦ Ἥλιου τέθριππά τε αὐτῶν
 15 ὑποξενγνύναι τοῖς ἀγάλμασι τοὺς τὸν Ἥλιον ἐν Ἰν-
 δοῖς γράφοντας μέγεθός τε καὶ ἀλκὴν εἰκάσθαι αὐ-
 τοὺς τοῖς λέουσιν, ὑπὸ δὲ πλεονεξίας τῶν πτερωῶν
 αὐτοῖς τε ἐκείνοις ἐπιτίθεσθαι καὶ τῶν ἐλεφάντων
 δὲ καὶ δρακόντων ὑπερτέρους εἶναι. πέτονται δὲ
 20 οὔπω μέγα, ἀλλ' ὅσον οἱ βραχύποροι ὄρνιθες, μὴ
 γὰρ ἐπιτιῶσθαι σφᾶς, ὡς ὄρνισι πάτριον, ἀλλ' ὑμέσι
 τοὺς ταρσοὺς ὑφάνθαι πυρσοῖς, ὡς εἶναι κυκλώσαν-
 τας πέτεσθαί τε καὶ ἐκ μετεώρου μάχεσθαι, τὴν
 63 τίγριν δὲ αὐτοῖς ἀνάλωτον εἶναι μόνην, ἐπειδὴ τὸ
 XLIX τάχος αὐτὴν ἐσποιεῖ τοῖς ἀνέμοις. καὶ τὸν φοίνικα
 26 δὲ τὸν ὄρνιν τὸν διὰ πεντακοσίων ἐτῶν ἐς Αἴγυπτον 135
 ἦκοντα πέτεσθαι μὲν ἐν τῇ Ἰνδικῇ τὸν χρόνον τοῦ-
 τον, εἶναι δὲ ἕνα ἐκδιδόμενον τῶν ἀκτίνων καὶ χρυσῶ
 λάμποντα, μέγεθος ἀετοῦ καὶ εἶδος, ἐς καλιάν τε
 30 ἰζάνειν τὴν ἐκ τοῦ ἀρώματος ποιουμένην αὐτῶ πρὸς
 ταῖς τοῦ Νείλου πηγαῖς. ἃ δὲ Αἰγύπτιοι περὶ αὐτοῦ
 ἄδουσιν, ὡς ἐς Αἴγυπτον φέρεται, καὶ Ἰνδοὶ ξυμ-

μαρτυροῦσι προσάδοντες τῷ λόγῳ τὸ τὸν φοίνικα τὸν ἐν τῇ καλιᾷ τηκόμενον προπεμπτηρίους ὕμνους αὐτῷ ἄδειν. τουτὶ δὲ καὶ τοὺς κύκνους φασὶ δρᾶν οἱ σοφώτερον αὐτῶν ἀκούοντες.

Τοιαῖδε μὲν αἰ πρὸς τοὺς σοφοὺς ξυνουσίαι 5 L
 Ἀπολλωνίῳ ἐγένοντο μηνῶν τεττάρων ἐκεῖ διατρίψαντι καὶ ξυλλαβόντι λόγους φανεροὺς τε καὶ ἀπορήτους πάντας, ἐπεὶ δὲ ἐξελαύνειν ἐβούλετο, τὸν μὲν ἡγεμόνα καὶ τὰς καμήλους πείθουσιν αὐτὸν ἀποπέμψαι τῷ Φραώτῃ μετ' ἐπιστολῆς, αὐτοὶ δὲ ἡγεμόνα 10 ἕτερον καὶ καμήλους δόντες προέπεμπον αὐτὸν εὐδαιμονίζοντες αὐτούς τε κἀκεῖνον. ἀσπασάμενοι δὲ τὸν Ἀπολλώνιον καὶ θεὸν τοῖς πολλοῖς εἶναι δόξειν οὐ τεθνεῶτα μόνον, ἀλλὰ καὶ ζῶντα φήσαντες αὐτοὶ μὲν ὑπέστρεψαν ἐς τὸ φροντιστήριον* ἐπιστρεφόμενοι 15 πρὸς τὸν ἄνδρα καὶ δηλοῦντες, ὅτι ἄκουτες αὐτοῦ ἀπαλλάττονται, ὁ δὲ Ἀπολλώνιος ἐν δεξιᾷ μὲν, τὸν Γάγγην ἔχων, ἐν ἀριστερᾷ δὲ τὸν Ἰφασιν κατήει ἐπὶ τὴν θάλατταν ἡμερῶν δέκα ὁδὸν ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ ὄχθου. κατιοῦσι δ' αὐτοῖς πολλαὶ μὲν στρουθοὶ ἐφαίνοντο, 20 πολλοὶ δὲ ἄγριοι βόες, πολλοὶ δὲ ὄνοι καὶ λέοντες καὶ παρδάλεις καὶ τίγρεις καὶ πιθήκων γένος ἕτερον παρὰ τοὺς ἐν ταῖς πεπερίσι, μέλανές τε γὰρ καὶ λά-
 136 σιοὶ ἦσαν καὶ τὰ εἶδη κύνιοι καὶ σμικροῖς ἀνθρώποις ἴσοι. διαλεγόμενοι δὲ περὶ τῶν ὀρωμένων, ὅποια 25 εἰώθεσαν, ἀφίκοντο ἐπὶ τὴν θάλατταν, ἐν ἧ κατεσκεύαστο ἐμπόρια μικρά, καὶ πλοῖα δὲ ἐν αὐτοῖς ὥρμει πορθμεῖα παραπλήσια τοῖς Τυρρηνοῖς. τὴν δὲ θάλατταν τὴν Ἐρυθρὰν εἶναι μὲν κυανωτάτην, ὠνόμασθαι δέ, ὡς εἶπον, ἀπὸ Ἐρυθρᾶ βασιλέως, ὃς ἐπὶ 30 νόμασεν ἑαυτὸν ἐκείνῳ τῷ πελάγει. ἐνταῦθα ἦκων LI
 τὰς μὲν καμήλους ἀπέπεμψε τῷ Ἰάρχῳ μετ' ἐπιστολῆς.

„Απολλώνιος Ἰάργα καὶ (τοῖς) ἑτέροις σοφοῖς χαίρειν.

ἀφικομένῳ μοι πεζῇ πρὸς ὑμᾶς δεδώκατε τὴν θάλατταν, ἀλλὰ καὶ σοφίας τῆς ἐν ὑμῖν κοινωνήσαντες δεδώκατε καὶ διὰ τοῦ οὐρανοῦ πορεύεσθαι. μεμνή-
 5 σομαι τούτων καὶ πρὸς Ἕλληνας κοινωνήσω τε λόγων ὡς παροῦσιν ὑμῖν, εἰ μὴ μάτην ἔπιον τοῦ Ταντάλου.
 LII ἔρρωσθε ἀγαθοὶ φιλόσοφοι.“ αὐτὸς δὲ ἐπιβάς νεῶς ἐκομίζετο λείῳ καὶ εὐφόρῳ πνεύματι θαυμάζων τὸ στόμα τοῦ Ἰφάσιδος, ὡς φοβερῶς δι' αὐτοῦ ἐκχεῖ-
 10 ται· τελευτῶν γάρ, ὡς ἔφην, ἐς χωρία πετρώδη καὶ στενὰ καὶ κρημνοὺς ἐκπίπτει, δι' ὧν καταρρηγνύς ἐς τὴν θάλατταν ἐνὶ στόματι χαλεπὸς δοκεῖ τοῖς ἄγαν τῇ γῆ προσκειμένοις.

LIII Καὶ μὴν καὶ τὸ τοῦ Ἰνδοῦ στόμα ἰδεῖν φασι, 137
 15 πόλιν δὲ ἐπ' αὐτοῦ κεῖσθαι Πάταλα περίρρυτον τῷ Ἰνδῷ, ἐς ἣν τὸ ναυτικὸν τοῦ Ἀλεξάνδρου ἔλθειν, ᾧ ναύαρχον ἐπιτετάχθαι Νέαρχον οὐκ ἀγύμναστον τῆς θαλαττίου τάξεως. ἃ δὲ Ὀρθαγόρα περὶ τῆς Ἐρυθρᾶς εἴρηται, καὶ ὅτι μήτε ἡ ἄρκτος ἐν αὐτῇ φαί-
 64 νοιτο, μήτε σημαίνονται τὴν μεσημβρίαν οἱ πλείοντες οἱ τε ἐπίδηλοι τῶν ἀστέρων ἐξαλλάττοιεν τῆς ἑαυτῶν τάξεως, δοκεῖ καὶ Δάμιδι, καὶ χρὴ πιστεύειν ὑγιῶς τε καὶ κατὰ τὸν ἐκεῖ οὐρανὸν εἰρησθαι ταῦτα. μνη-
 20 μονεύουσι καὶ νήσου μικρᾶς, ἣ ὄνομα εἶναι Βίβλον, ἐν ἣ [τὸ τοῦ κογχυλίου μέγεθος καὶ] οἱ μύες ὄστρεά τε καὶ τὰ τοιαῦτα δεκαπλάσια τῶν Ἑλληνικῶν τὸ μέγεθος ταῖς πέτραις προσπέφυκεν. ἀλίσκεται δὲ καὶ λίθος ἐκεῖ μαργαρίς ἐν ὄστράκῳ λευκῷ καρδίας τόπον ἔχουσα τῷ ὄστρέῳ.

LIV Κατασχεῖν δέ φασι καὶ ἐς Πηγάδας τῆς τῶν
 31 Ὠρειτῶν χώρας, οἱ δὲ Ὠρεῖται, χαλκαῖ μὲν αὐτοῖς αἱ πέτραι, χαλκῇ δὲ ἡ ψάμμος, χαλκοῦν δὲ ψῆγμα 138

οἱ ποταμοὶ ἄγουσι. χρυσίτιν δὲ ἡγοῦνται τὴν γῆν
διὰ τὴν εὐγένειαν τοῦ χαλκοῦ.

Φασὶ δὲ καὶ τοῖς Ἰχθυοφάγοις ἐντυχεῖν, οἷς πό- LV
λιν εἶναι Στόβηρα, διφθέρας δὲ τούτους ἐνῆφθαι
μεγίστων ἰχθύων, καὶ τὰ πρόβατα τὰ ἐκείνη ἰχθυ- 5
ώδη εἶναι καὶ φαγεῖν ἄτοπα, τοὺς γὰρ ποιμένας
βόσκειν αὐτὰ τοῖς ἰχθύσιν, ὥσπερ ἐν Καρία τοῖς σύ-
κοις. Καρμανοὶ δὲ Ἴνδοι γένος ἡμερον εὐἰχθουν οὕτω
νέμονται θάλατταν, ὡς μηδ' ἀποθέτους ποιεῖσθαι
τοὺς ἰχθῦς, μηδέ, ὥσπερ ὁ Πόντος, ταριχεύειν, ἀλλ' 10
ὀλίγους μὲν αὐτῶν ἀποδίδοσθαι, τοὺς δὲ πολλοὺς
ἀσπαίροντας ἀποδιδόναι τῇ θαλάττῃ.

Προσπλεῦσαί φασι καὶ Βαλάροις, ἐμπόριον δὲ LVI
εἶναι τὰ Βάλαρα μεστὸν μυρρινῶν τε καὶ φοινίκων
καὶ δάφνας ἐν αὐτῷ ἰδεῖν καὶ πηγαῖς διαρρεῖσθαι 15
τὸ χωρίον. κῆποι δὲ ὀπόσοι τρωκτοὶ καὶ ὀπόσοι ἀν-
θέων κῆποι, βρούειν αὐτὸ καὶ λιμένας μεστοὺς γαλή-
νης ἐν αὐτῷ εἶναι. προκειῖσθαι δὲ τοῦ χωρίου τού-
του νῆσον ἱεράν, ἣν καλεῖσθαι Σέληρα καὶ στάδια
μὲν ἑκατὸν εἶναι τῷ πορθμῷ, νηρηίδα δὲ οἰκεῖν ἐν 20
αὐτῇ δεινὴν δαίμονα, πολλοὺς γὰρ τῶν πλεόντων
ἀρπάζειν καὶ μηδὲ ταῖς ναυσὶ ξυγχωρεῖν πείσμα ἐκ
τῆς νήσου βάλλεσθαι.

Ἄξιον δὲ μηδὲ τὸν περὶ τῆς ἑτέρας μαργαρίτιδος LVII
παρελθεῖν λόγον, ἐπεὶ μηδὲ Ἀπολλωνίῳ μεираκιώ- 25
δης ἔδοξεν, ἀλλὰ πλάττεται ἡδιστος καὶ τῶν ἐν τῇ
θαλαττουργία θαυμασιώτατος. τὰ γὰρ τετραμμένα
τῆς νήσου πρὸς τὸ πέλαγός ἐστι μὲν ἄπειρος πυθμὴν
θαλάττης, φέρει δὲ ὄστρεον ἐν ἐλύτρῳ λευκῷ μεστὸν
139 πιμελῆς, οὐδὲ γὰρ λίθον φύει οὐδένα. γαλήνην δὲ 30
ἐπιφυλάξαντες καὶ τὴν θάλατταν αὐτοὶ λεάναντες,
τουτὶ δὲ ἢ τοῦ ἐλαίου ἐπιρροὴ πράττει, καταδύεται

τις ἐπὶ τὴν θήραν τοῦ ὄστρέου τὰ μὲν ἄλλα κατε-
 σκευασμένος, ὥσπερ οἱ τὰς σπογγιάς κείροντες,
 ἔστι δὲ αὐτῷ καὶ πλινθὶς σιδηρᾶ καὶ ἀλάβαστρος
 μύρου. παριζήσας οὖν ὁ Ἰνδὸς τῷ ὄστρέῳ δέλεαρ
 65 5 αὐτοῦ τὸ μύρον ποιεῖται, τὸ δὲ ἀνοίγνυται τε καὶ
 μεθύει ὑπ' αὐτοῦ, κέντρῳ δὲ διελαθὲν ἀποπτύει
 τὸν ἰχῶρα, ὃ δὲ ἐκδέχεται αὐτὸν τῇ πλινθίδι τύ-
 πους ὀρωρυγμένη. λιθοῦται δὲ τὸ ἐντεῦθεν καὶ
 ὀυθμίζεται, καθάπερ ἢ φύσει μαργαρίς κᾶστιν ἢ
 10 μαργαρίς αἶμα λευκὸν ἐξ ἐρυθρᾶς τῆς θαλάττης.
 ἐπιτίθεσθαι δὲ τῇ θήρᾳ ταύτῃ καὶ τοὺς Ἀραβίους
 φασὶν ἀντιπέρας οἰκοῦντας. τὸ δὲ ἐντεῦθεν θη-
 ριώδη μὲν τὴν θάλατταν εἶναι πᾶσαν, ἀγελάζεσθαι
 δὲ ἐν αὐτῇ τὰ κήτη, τὰς δὲ ναῦς ἔρουμα τούτου κω-
 15 δωνοφορεῖν κατὰ πρύμναν τε καὶ προῶραν, τὴν δὲ
 ἡχῶ ἐκπλήττειν τὰ θηρία, καὶ μὴ εἶναι ἐμπελάζειν
 ταῖς ναυσί.

LVIII Καταπλεύσαντες δὲ ἐς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Εὐ-
 φράτου φασὶν ἐς Βαβυλῶνα δι' αὐτοῦ ἀναπλεῦσαι
 20 παρὰ τὸν Οὐαρδάνην, καὶ τυχόντες αὐτοῦ οἴου
 ἐγίνωσκον, ἐπὶ τὴν Νῆνον ἐλθεῖν αὐθις, καὶ τῆς
 Ἀντιοχείας συνήθως ὑβριζούσης καὶ μηδὲν τῶν Ἑλ-
 ληνικῶν ἐσπουδακυίας ἐπὶ θάλαττάν τε καταβῆναι
 τὴν ἐπὶ Σελεύκειαν νεῶς τε ἐπιτυχόντες προσπλεῦ-
 25 σαι Κύπρῳ κατὰ τὴν Πάφον, οὗ τὸ τῆς Ἀφροδίτης
 ἔδος, ὃ ξυμβολικῶς ἰδρυμένον θανμάσαι τὸν Ἀπολ-
 λώνιον, καὶ πολλὰ τοὺς ἱερέας ἐς τὴν ὄσιαν τοῦ
 ἱεροῦ διδαξάμενον ἐς Ἰωνίαν πλεῦσαι θανμαζόμε-
 νον ἱκανῶς καὶ μεγάλων ἀξιούμενον παρὰ τοῖς τὴν
 30 σοφίαν τιμῶσιν.

Δ'.

140 Ἐπεὶ δὲ εἶδον τὸν ἄνδρα ἐν Ἰωνίᾳ παρελθόντα I
 ἐς τὴν Ἐφεσον, οὐδὲ οἱ βάνανσοι ἔτι πρὸς ταῖς ἑαν-
 τῶν τέχναις ἦσαν, ἀλλ' ἠκολούθουν ὁ μὲν σοφίας,
 ὁ δὲ εἶδους, ὁ δὲ διαίτης, ὁ δὲ σχήματος, οἱ δὲ πάν-
 των ὁμοῦ θαυμασταὶ ὄντες, λόγοι τε περὶ αὐτοῦ 5
 ἐφοίτων οἱ μὲν ἐκ τοῦ Κολοφῶνι μαντείου κοινωνόν
 τῆς ἑαυτοῦ σοφίας καὶ ἀτεχνῶς σοφὸν καὶ τὰ τοι-
 αῦτα τὸν ἄνδρα ἄδοντες, οἱ δὲ ἐκ Διδύμων, οἱ δὲ
 ἐκ τοῦ περὶ τὸ Πέργαμον ἱεροῦ, πολλοὺς γὰρ τῶν
 ὑγείας δεομένων ὁ θεὸς ἐκέλευσε προσφοιτᾶν τῷ 10
 Ἀπολλωνίῳ, τουτὶ γὰρ αὐτός τε βούλεσθαι καὶ δο-
 κεῖν ταῖς Μοίραις. ἐφοίτων καὶ πρεσβεῖαι πρὸς αὐ-
 τὸν ἐκ τῶν πόλεων ξένον τε αὐτὸν ἠγούμενοι καὶ
 141 βίου ξύμβουλον βωμῶν τε ἰδρύσεως καὶ ἀγαλμάτων,
 ὁ δὲ ἕκαστα τούτων τὰ μὲν ἐπιστέλλων, τὰ δὲ ἀφιξε- 15
 σθαι φάσκων διωρθοῦτο. πρεσβευσαμένης δὲ καὶ
 τῆς Σμύρνης καὶ ὅ τι μὲν δέοιτο οὐκ εἰπούσης, ἐκλι-
 παρούσης δὲ ἀφικέσθαι, ἤρετο τὸν πρεσβευτήν, ὅ τι
 αὐτοῦ δέοιτο, ὁ δὲ „ἰδεῖν“ ἔφη „καὶ ὀφθῆναι.“
 ὁ δὲ Ἀπολλώνιος „ἀφίξομαι“ εἶπε „δοίητε δέ, ὡς 20 II
 Μοῦσαι, καὶ ἐρασθῆναι ἀλλήλων.“

Τὴν μὲν δὴ διάλεξιν τὴν πρώτην ἀπὸ τῆς κρη-
 πίδος τοῦ νεῶ πρὸς τοὺς Ἐφεσίους διελέχθη, οὐχ
 ὡσπερ οἱ Σωκρατικοί, ἀλλὰ τῶν μὲν ἄλλων ἀπάγων
 τε καὶ ἀποσπουδάξαν, φιλοσοφία δὲ μόνη ξυμβου- 25 66
 λεύων προσέχειν καὶ σπουδῆς ἐμπιπλάναι τὴν Ἐφε-
 σον μᾶλλον ἢ ῥαθυμίας τε καὶ ἀγερωχίας, ὀπόσῃ
 εὗρεν· ὀρχηστῶν γὰρ ἠττημένοι καὶ πρὸς πυρρίχαις
 αὐτοὶ ὄντες αὐλῶν μὲν πάντα μεστὰ ἦν, μεστὰ δὲ
 ἀνδρογύνων, μεστὰ δὲ κτύπων· ὁ δὲ καίτοι μετα- 30

III

θεμένων τῶν Ἐφεσίων πρὸς αὐτὸν οὐκ ἤξιον περιο-
 ρᾶν ταῦτα, ἀλλ' ἐξήρει αὐτὰ καὶ διέβαλλε τοῖς πολ-
 λοις. τὰς δὲ ἄλλας διαλέξεις περὶ τὰ ἄλση τὰ ἐν τοῖς
 ξυστοῖς δρόμοις ἐποιεῖτο, διαλεγομένου δέ ποτε περὶ
 5 κοινωνίας καὶ διδάσκοντος, ὅτι χρὴ τρέφειν τε ἀλλή- 142
 λους καὶ ὑπ' ἀλλήλων τρέφεσθαι, στρουθοὶ μὲν ἐκά-
 θηντο ἐπὶ τῶν δένδρων σιωπῶντες, εἷς δὲ αὐτῶν
 προσπετόμενος ἐβόα, παρακελεύεσθαι τι δοκῶν τοῖς
 ἄλλοις, οἱ δέ, ὡς ἤκουσαν, αὐτοὶ τε ἀνέκραγον καὶ
 10 ἀρθέντες ἐπέτοντο ὑπὸ τῷ ἐνί. ὁ μὲν δὴ Ἀπολλώ-
 νιος εἶχετο τοῦ λόγου γιννώσκων μὲν, ἐφ' ὅτι οἱ
 στρουθοὶ πέτοινο, πρὸς δὲ τοὺς πολλοὺς οὐχ ἐρμη-
 νεύων αὐτό, ἐπεὶ δὲ ἀνέβλεψαν ἐς αὐτοὺς πάντες καὶ
 ἀνοήτως ἐνιοι τερατῶδες αὐτὸ ἐνόμισαν, παραλλάξας
 15 ὁ Ἀπολλώνιος τοῦ λόγου „παῖς“ εἶπεν „ῶλισθεν
 ἀπάγων πυροὺς ἐν σκάφη καὶ κακῶς αὐτοὺς ξυλ-
 λεξάμενος αὐτὸς μὲν ἀπελήλυθε, πολλοὺς δ' ἐσκε-
 δασμένους ἀπολέλοιπεν ἐν στενωπῷ τῷ δεῖνι, ὁ δὲ
 στρουθὸς παρατυχῶν οὗτος πρόξενος τοῖς ἄλλοις ἦκει
 20 τοῦ ἐρμαίου καὶ ποιεῖται αὐτοὺς ξυσσίτους.“ οἱ μὲν
 δὴ πλείστοι τῶν ἀκροωμένων δρόμῳ ἐπὶ τοῦτο ᾤχον-
 το, ὁ δὲ Ἀπολλώνιος πρὸς τοὺς παρόντας διήει τὸν
 λόγον, ὃν περὶ τῆς κοινωνίας προὔθετο, καὶ ἐπειδὴ
 ἀφίκοντο βοῶντές τε καὶ μεστοὶ θαύματος „οἱ μὲν
 25 στρουθοὶ“ εἶπεν „ὄρατε, ὡς ἐπιμελοῦνται τε ἀλλήλων
 καὶ κοινωνία χαίρουσιν, ἡμεῖς δὲ οὐκ ἀξιοῦμεν, ἀλλὰ
 κἂν κοινωνοῦντα ἐτέροις ἴδωμεν, ἐκεῖνον μὲν ἀσω-
 τίαν καὶ τρυφήν καὶ τὰ τοιαῦτα ἠγούμεθα, τοὺς δὲ
 ὑπ' αὐτοῦ τρεφομένους παρασίτους τε καὶ κόλακας
 30 φαμέν. καὶ τί λοιπὸν ἀλλ' ἢ ξυγκλείσαντας αὐτούς,
 ὥσπερ τοὺς σιτενομένους τῶν ὀρνίθων, ἐν σκότῳ
 γαστρίζεσθαι, μέχρις ἂν διαρραγῶμεν παχυνόμενοι;“

Λοιμοῦ δὲ ὑφέροντος τὴν Ἐφεσον καὶ οὐπω
 ἀνοιδούσης τῆς νόσου ξυνῆκε μὲν ὁ Ἀπολλώνιος τῆς
 προσβολῆς, ξυνεῖς δὲ προὔλεγε πολλαχοῦ τε τῶν δια-
 λέξεων „ὦ γῆ, μένε ὁμοία,“ καὶ τοιαῦτα ἐπεφθέγγετο
 143 ξὺν ἀπειλῇ· „τούσδε σῶζε“ καὶ „οὐ παρελεύση ἐν- 5
 ταῦθα.“ οἱ δ' οὐ προσεῖχον καὶ τερατολογίαν τὰ
 τοιαῦτα ᾤοντο τοσῶδε μᾶλλον, ὅσῳ καὶ ἐς πάντα τὰ
 ἱερὰ φοιτῶν ἀποτρέπειν αὐτὸ ἐδόκει καὶ ἀπεύχεσθαι.
 ἐπεὶ δὲ ἀνοήτως εἶχον τοῦ πάθους, ἐκείνοις μὲν οὐ-
 δὲν ᾤετο δεῖν ἐπαρκεῖν ἔτι, τὴν δὲ ἄλλην Ἰωνίαν 10
 περιῆει διορθούμενος τὰ παρ' ἐκάστοις καὶ διαλεγό-
 μενος αἰεὶ τι σωτήριον τοῖς παροῦσιν.

IV

Ἀφικνουμένῳ δὲ αὐτῷ ἐς τὴν Σμύρναν προσα-
 πῆντων μὲν οἱ Ἴωνες, καὶ γὰρ ἔτυχον Πανιώνια
 θύοντες, ἀναγνοῦς δὲ καὶ ψήφισμα Ἰωνικόν, ἐν ᾧ 15
 ἐδέοντο αὐτοῦ κοινωνῆσαι σφισι τοῦ ξυλλόγου, καὶ
 ὀνόματι προστυχῶν ἠκιστα Ἰωνικῶ, Λούκουλλος γάρ
 τις ἐπεγέγραπτο τῇ γνώμῃ, πέμπει ἐπιστολὴν ἐς τὸ
 144 κοινὸν αὐτῶν ἐπίπληξιν ποιούμενος περὶ τοῦ βαρ-
 βαρισμοῦ τούτου· καὶ γὰρ δὴ καὶ Φαβρίκιον καὶ 20
 τοιούτους ἑτέρους ἐν τοῖς ἐψηφισμένοις εὔρεν. ὡς
 μὲν οὖν ἐρωμένως ἐπέπληξε, δημοῖ ἢ περὶ τούτου
 ἐπιστολή. παρελθὼν δὲ ἐπ' ἄλλης ἡμέρας ἐς τοὺς
 Ἴωνας, „τίς“ ἔφη „ὁ κρατῆρ οὗτος;“ οἱ δὲ ἔφασαν
 „Πανιώνιος.“ ἀρυσάμενος οὖν καὶ σπείσας, „ὦ 25
 θεοί,“ εἶπεν „Ἰώνων ἡγεμόνες, δοίητε τῇ καλῇ ἀποι-
 κία ταύτῃ θαλάττῃ ἀσφαλεῖ χρῆσθαι καὶ μηδὲν τῇ
 γῇ κακὸν ἐξ αὐτῆς προσκωμάσαι, μηδ' Αἰγαίωνα
 σεισίχθονα τινάξαι ποτὲ τὰς πόλεις.“ τοιαῦτα ἐπε-
 θείαξε προορῶν, οἶμαι, τὰ χρόνοις ὕστερον περὶ τε 30 67
 Σμύρναν περὶ τε Μίλητον περὶ τε Χίον καὶ Σάμον
 καὶ πολλὰς τῶν Ἰάδων ξυμβάντα.

V

VI

VII Σπουδῆ δὲ ὄρων τοὺς Συμυρναίους ἀπάντων 145
 ἀπτομένους λόγων ἐπερρώννε καὶ σπουδαιοτέρους
 ἐποίει, φρονεῖν τε ἐκέλευεν ἐφ' ἑαυτοῖς μᾶλλον ἢ
 τῷ τῆς πόλεως εἶδει, καὶ γάρ, εἰ καὶ καλλίστη πό-
 5 λεων, ὁπόσαι ὑπὸ ἡλίῳ εἰσί, καὶ τὸ πέλαγος οἰκει-
 οὔται, ξεφύρου τε πηγὰς ἔχει, ἀλλ' ἀνδράσιν ἐστε-
 φανῶσθαι αὐτὴν ἡδιον ἢ στοαῖς τε καὶ γραφαῖς καὶ
 χρυσῷ πλείονι τοῦ * ὄντος. τὰ μὲν γὰρ οἰκοδομήματα
 ἐπὶ ταύτου μένειν οὐδαμοῦ ὀρώμενα πλὴν ἐκείνου
 10 τοῦ μέρους τῆς γῆς, ἐν ᾧ ἔστιν, ἄνδρας δὲ ἀγαθοὺς
 πανταχοῦ μὲν ὀραῶσθαι, πανταχοῦ δὲ φθέγγεσθαι,
 τὴν δὲ πόλιν, ἧς γερόνασιν, ἀποφαίνειν τοσαύτην,
 ὅσοι περ αὐτοὶ γῆν ἐπελθεῖν δύνανται. ἔλεγε δὲ τὰς
 μὲν πόλεις τὰς οὕτω καλὰς εἰκέναι τῷ τοῦ Διὸς
 15 ἀγάλματι, ὃς ἐν Ὀλυμπίᾳ τῷ Φειδίᾳ ἐκπεποιήται,
 καθῆσθαι γὰρ αὐτὸ — οὕτως τῷ δημιουργῷ ἔδοξε
 — τοὺς δὲ ἄνδρας ἐπὶ πάντα ἤκοντας μηδὲν ἀπει-
 κέναι τοῦ Ὀμηρείου Διός, ὃς ἐν πολλαῖς ἰδέαις Ὀμή-
 ρῳ πεποιήται θαυμασιώτερον ξυγκείμενος τοῦ ἔλε-
 20 φαντίνου· τὸν μὲν γὰρ ἐν γῆ φαίνεσθαι, τὸν δὲ ἐς
 πάντα ἐν τῷ οὐρανῷ ὑπονοεῖσθαι.

VIII Καὶ μὲν καὶ περὶ τοῦ πῶς ἂν πόλεις ἀσφαλῶς
 οἰκοῖντο ξυνεφιλοσόφει τοῖς Συμυρναίοις, διαφορομέ-
 νους ὄρων ἀλλήλοις καὶ μὴ ξυγκειμένους τὰς γνώ-
 25 μας· ἔλεγε γὰρ δὴ τὴν ὀρθῶς οἰκησομένην πόλιν
 ὁμοιοῦστας στασιαζούσης δεῖσθαι, τούτου δὲ ἀπιθάνως
 τε καὶ οὐκ ἐς τὸ ἀκόλουθον εἰρηῆσθαι δόξαντος, ξυν-
 εἰς ὃ Ἀπολλώνιος, ὅτι μὴ ἔπονται οἱ πολλοὶ τῷ λόγῳ
 „λευκὸν μὲν“ ἔφη „καὶ μέλαν οὐκ ἂν ποτε ταύτῳ
 30 γένοιτο, οὐδ' ἂν τῷ γλυκεῖ τὸ πικρὸν ὑγιῶς ξυγκρα-
 θεῖν, ὁμόνοια δὲ στασιάσει σωτηρίας ἕνεκα τῶν πό- 14
 λεων. ὃ δὲ λέγω, τοιοῦτον ἠγάμεθα· στάσις ἢ μὲν

ἐπὶ ξίφῃ καὶ τὸ καταλιθοῦν ἀλλήλους ἄγουσα ἀπέστω
 πόλεως, ἢ παιδοτροφίας τε δεῖ καὶ νόμων καὶ ἀν-
 δρῶν, ἐφ' οἷς λόγοι καὶ ἔργα, φιλοτιμία δὲ ἢ πρὸς
 ἀλλήλους ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ καὶ πῶς ἂν ὁ μὲν γνώμης
 εἴποι βελτίω γνώμην, ὁ δ' ἑτέρου ἄμεινον ἀρχῆς⁵
 προσταίῃ, ὁ δὲ πρεσβεύσειεν, ὁ δ' ἐξοικοδομήσαιτο
 λαμπρότερον τῆς ἑτέρου ἐπιστατείας, ἔρις, οἶμαι, αὕτη
 ἀγαθὴ καὶ στάσις πρὸς ἀλλήλους ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ.
 τὸ δ' ἄλλον ἄλλο ἐπιτηδεύοντας ἐς τὸ τῆς πόλεως
 ὄφελος ξυμφέρειν Λακεδαιμονίοις μὲν εὐήθες ἐδόκει¹⁰
 πάλαι, τὰ γὰρ πολεμικὰ ἐξεπονείτο (σφισι) καὶ ἐς
 τοῦτο ἔρρωντο πάντες καὶ τούτου μόνου ἤπτοντο,
 ἐμοὶ δ' ἄριστον δοκεῖ τὸ πράττειν ἕκαστον, ὅ τι
 οἶδε καὶ ὅ τι δύναται. εἰ γὰρ ὁ μὲν ἀπὸ δημαγω-
 γίας θαυμασθήσεται, ὁ δὲ ἀπὸ σοφίας, ὁ δὲ ἀπὸ τοῦ¹⁵
 ἐς τὸ κοινὸν πλουτεῖν, ὁ δὲ ἀπὸ τοῦ χρηστὸς εἶναι,
 ὁ δὲ ἀπὸ τοῦ ἐμβριθῆς καὶ μὴ ξυγγνώμων τοῖς ἀμαρ-
 τάνουσιν, ὁ δὲ ἀπὸ τοῦ μὴ διαβεβλήσθαι τὰς χεῖ-
 ρας, εὖ κείσεται ἡ πόλις, μᾶλλον δὲ ἐστήξει.“ καὶ IX
 ἅμα διῶν ταῦτα ναῦν εἶδε τῶν τριαρμένων ἐκπλέ-²⁰
 ουσαν καὶ τοὺς ναύτας ἄλλον ἄλλως ἐς τὸ ἀνάγε-
 σθαι αὐτὴν πράττοντας. ἐπιστρέφων οὖν τοὺς παρ-
 όντας „ὄρᾶτε“ εἶπε „τὸν τῆς νεῶς δῆμον, ὡς οἱ
 μὲν τὰς ἐφορκίδας ἐμβεβήκασιν ἐρετικοὶ ὄντες, οἱ
 δ' ἀγκύρας ἀνιμῶσί τε καὶ ἀναρτῶσιν, οἱ δὲ ὑπέ-²⁵
 χουσι τὰ ἰστία τῷ ἀνέμῳ, οἱ δὲ ἐκ πρύμνης τε καὶ
 πῶρας προορῶσιν; εἰ δὲ ἐν τούτων εἷς ἐλλείψει
 τι τῶν ἑαυτοῦ ἔργων ἢ ἀμαθῶς τῆς ναυτικῆς ἄψε-
 ται, πονήρως πλευσοῦνται καὶ ὁ χειμῶν αὐτοὶ δόξου-
 σιν· εἰ δὲ φιλοτιμήσονται πρὸς ἑαυτοὺς καὶ στασιά-³⁰
 σουσι μὴ κακίων ἕτερος ἑτέρου δόξαι, καλοὶ μὲν ὄρμοι
 τῇ νηὶ ταύτῃ, μεστὰ δὲ εὐδίας τε καὶ εὐπλοίας πάντα,

Ποσειδῶν δὲ Ἀσφάλειος ἢ περὶ αὐτοῖς εὐβουλία δόξει.“

X

Τοιούτοις μὲν δὴ λόγοις ξυνεῖχε τὴν Σμύρναν, ἐπεὶ δὲ ἡ νόσος τοῖς Ἐφεσίοις ἐνέπεσε καὶ οὐδὲν ¹⁴⁷
⁵ ἦν πρὸς αὐτὴν αὐταρκές, ἐπρεσβεύοντο παρὰ τὸν Ἀπολλώνιον, ἰατρὸν ποιούμενοι αὐτὸν τοῦ πάθους, ὁ δὲ οὐκ ᾔετο δεῖν ἀναβάλλεσθαι τὴν ὁδόν, ἀλλ' εἰπὼν „ἴωμεν“ ἦν ἐν Ἐφέσῳ, τοῦ Πυθαγόρου, οἶμαι, ἐκεῖνο πράττων τὸ ἐν Θουρίοις ὁμοῦ καὶ Μεταπου-
¹⁰ τίοις εἶναι. ξυναγαγὼν οὖν τοὺς Ἐφεσίους „θαρσεῖτε,“ ἔφη „τήμερον γὰρ παύσω τὴν νόσον,“ καὶ εἰπὼν ἤγευ ἡλικίαν πᾶσαν ἐπὶ τὸ θέατρον, οὗ τὸ τοῦ Ἀποτροπαίου ἴδρυται. πτωχεύειν δὲ τις ἐνταῦθα ἐδόκει γέρον ἐπιμύων τοὺς ὀφθαλμοὺς τέχνη, καὶ
¹⁵ πήραν ἔφερε καὶ ἄρτου ἐν αὐτῇ τρύφος, ῥάκεσί τε ἡμφίεστο καὶ ἀρχμηρῶς εἶχε τοῦ προσώπου. περιστήσας οὖν τοὺς Ἐφεσίους αὐτῷ „βάλλετε τὸν θεοῖς ἐχθρὸν“ εἶπε „ξυλλεξάμενοι τῶν λίθων ὡς πλείστους“. θαυμαζόντων δὲ τῶν Ἐφεσίων, ὅτι λέγοι,
²⁰ καὶ δεινὸν ἡγουμένων, εἰ ξένον ἀποκτενοῦσιν ἀθλίως οὕτω πράττοντα, καὶ γὰρ ἰκέτευε καὶ πολλὰ ἐπὶ ἐλέῳ ἔλεγεν, ἐνέκειτο παρακελευόμενος τοῖς Ἐφεσίοις ἐρεῖδειν τε καὶ μὴ ἀνιέναι. ὡς δὲ ἀκροβολισμῷ τινες ἐπ' αὐτῷ ἐχρήσαντο καὶ (ὁ) καταμύειν δοκῶν ἀνέβλε-
²⁵ ψεν ἀθρόον πυρός τε μεστὸς τοὺς ὀφθαλμοὺς ἔδειξε, ξυνῆκαν οἱ Ἐφεσίοι τοῦ δαίμονος καὶ κατελίθωσαν οὕτως αὐτόν, ὡς κολωνὸν λίθων περὶ αὐτὸν χώσασθαι. διαλιπὼν δὲ ὀλίγον ἐκέλευσεν ἀφελεῖν τοὺς λίθους, καὶ τὸ θηρίον, ὃ ἀπεκτόνασι, γνῶναι. γυ-
³⁰ μνωθέντος οὖν τοῦ βεβληῆσθαι δοκοῦντος ὁ μὲν ἠφάνιστο, κύων δὲ τὸ μὲν εἶδος ὁμοῖος τῷ ἐκ Μο- ¹⁴⁸
 λοττῶν, μέγεθος δὲ κατὰ τὸν μέγιστον λέοντα ξυν-

τετριμμένος ὤφθη ὑπὸ τῶν λίθων καὶ παραπτύων ἀφρόν, ὥσπερ οἱ λυττῶντες. τὸ μὲν δὴ τοῦ Ἀποτροπαίου ἔδος, ἔστι δὲ Ἡρακλῆς, ἴδρυνται περὶ τὸ χωρίον, ἐν ᾧ τὸ φάσμα ἐβλήθη.

Καθήρας δὲ τοὺς Ἐφεσίους τῆς νόσου καὶ τῶν 5 XI
κατὰ τὴν Ἰωνίαν ἱκανῶς ἔχων ἐς τὴν Ἑλλάδα ὄρμητο. βαδίσας οὖν ἐς τὸ Πέργαμον καὶ ἤσθεις τῷ τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἱερῷ τοῖς τε ἱκετεύουσι τὸν θεὸν ὑποθέμενος, ὅποσα δρωῦντες εὐξυμβόλων ὄνειράτων τεύξονται, πολλοὺς δὲ καὶ ἰασάμενος ἦλθεν ἐς τὴν 10 Ἰλιάδα καὶ πάσης τῆς περὶ αὐτῶν ἀρχαιολογίας ἐμφορηθεὶς ἐφοίτησεν ἐπὶ τοὺς τῶν Ἀχαιῶν τάφους, καὶ πολλὰ μὲν εἰπὼν ἐπ' αὐτοῖς, πολλὰ δὲ τῶν ἀναίμων τε καὶ καθαρῶν καθαγίσας τοὺς μὲν ἐταίρους ἐκέλευσεν ἐπὶ τὴν ναῦν χωρεῖν, αὐτὸς δὲ ἐπὶ τοῦ 15 κολωνοῦ τοῦ Ἀχιλλέως ἐννουχεύσειν ἔφη. δεδιττομένων οὖν τῶν ἐταίρων αὐτόν, καὶ γὰρ δὴ καὶ οἱ Διοσκορίδαι καὶ οἱ Φαίδιμοι καὶ ἡ τοιάδε ὀμιλία πᾶσα ξυνησαν ἤδη τῷ Ἀπολλωνίῳ, τὸν τε Ἀχιλλέα φοβερόν ἔτι φασκόντων φαίνεσθαι, τουτὶ γὰρ καὶ τοὺς 20 ἐν τῷ Ἰλίῳ περὶ αὐτοῦ πεπεισθαι „καὶ μὴν ἐγὼ“ ἔφη „τὸν Ἀχιλλέα σφόδρα οἶδα ταῖς ξυνουσίαις χαίροντα, τὸν τε γὰρ Νέστορα τὸν ἐκ τῆς Πύλου μάλα ἠσπάζετο, ἐπειδὴ αἰεὶ τι αὐτῷ διῆει χρηστόν, τὸν τε 69 Φοίνικα τροφέα καὶ ὀπαδὸν καὶ τὰ τοιαῦτα τιμᾶν 25 ἐνόμιζεν, ἐπειδὴ διῆγεν αὐτόν ὁ Φοῖνιξ λόγοις, καὶ 149 τὸν Πρίαμον δὲ καίτοι πολεμιώτατον αὐτῷ ὄντα πρῶτατα εἶδεν, ἐπειδὴ διαλεγόμενον ἤκουσε, καὶ Ὀδυσσεὶ δὲ ἐν διχοστασίᾳ ξυγγενόμενος οὕτω μέτριος ὤφθη, ὡς καλὸς τῷ Ὀδυσσεὶ μᾶλλον ἢ φοβερός 30 δόξαι. τὴν μὲν δὴ ἀσπίδα καὶ τὴν κόρυν τὴν δεινόν, ὡς φασι, νεύουσιν, ἐπὶ τοὺς Τρωῶας οἶμαι αὐτῷ

εἶναι μεμνημένῳ, ἃ ὑπ' αὐτῶν ἔπαθεν ἀπιστησάν-
των πρὸς αὐτὸν ὑπὲρ τοῦ γάμου, ἐγὼ δὲ οὔτε μετέχω
τι τοῦ Ἰλλίου διαλέξομαι τε αὐτῷ χαριέστερον ἢ οἱ
τότε ἑταῖροι, κἂν ἀποκτείνῃ με, ὡς φατε, μετὰ Μέ-
5 μνονος δῆπου καὶ Κύκνου κείσομαι καὶ ἴσως με ἐν
καπέτῳ κοίλῃ, καθάπερ τὸν Ἐκτορα, ἢ Τροία θά-
ψει.“ τοιαῦτα πρὸς τοὺς ἑταίρους ἀναμιξ παίξας τε
καὶ σπουδάσας προσέβαινε τῷ κολωνῷ μόνος, οἱ δὲ
XII ἐβάδιζον ἐπὶ τὴν ναῦν ἐσπέρας ἤδη. ὁ δὲ Ἀπολλώ-
10 νιος περὶ ὄρθρον ἤκων „πουῦ“ ἔφη „Ἀντισθένης ὁ
Πάριος“; ἐβδόμην δὲ οὗτος ἡμέραν ἐτύγγανεν ἤδη
προσπεφοιτηκῶς αὐτῷ ἐν Ἰλίῳ. ὑπακούσαντος δὲ
τοῦ Ἀντισθένης „προσήκεις τι“, ἔφη „ὦ νεανία,
τῇ Τροίᾳ“; „σφόδρα“, εἶπεν „εἰμὶ γὰρ δὴ ἄνωθεν
15 Τρώς“. „ἢ καὶ Πριαμίδης;“ „νὴ Δί“, εἶπεν „ἐκ
τούτου γὰρ δὴ ἀγαθός τε οἶμαι καὶ ἀγαθῶν εἶναι“.
„εἰκότως οὖν“ ἔφη „ὁ Ἀχιλλεὺς ἀπαγορεύει μοι μὴ
ξυνεῖναι σοι, κελεύσαντος γὰρ αὐτοῦ πρεσβεῦσαι με
πρὸς τοὺς Θετταλοὺς περὶ ὧν αἰτιᾶται σφᾶς, ὡς
20 ἠρόμην, τί ἂν πρὸς τούτῳ ἕτερον πρὸς χάριν αὐτῷ
πράττοιμι, τὸ μειράκιον ἔφη τὸ ἐκ Πάρου μὴ ποιού-
μενος ξυνέμπορον τῆς ἑαυτοῦ σοφίας, Πριαμίδης τε
γὰρ ἱκανῶς ἐστὶ καὶ τὸν Ἐκτορα ὑμῶν οὐ παύε-
XIII ται.“ ὁ μὲν δὴ Ἀντισθένης ἄκων ἀπῆλθεν, ἐπεὶ δὲ
25 ἡμέρα ἐγένετο καὶ τὸ πνεῦμα ἐκ τῆς γῆς ἐπεδίδου
περὶ τε ἀναγωγὴν ἢ ναῦς εἶχεν, ἐπέρρεον αὐτῇ σμι-
κρᾶ οὔσῃ πλείους ἕτεροι βουλόμενοι τῷ Ἀπολλωνίῳ
ξυμπλεῖν, καὶ γὰρ μετόπωρον ἤδη ἐτύγγανε καὶ ἡ 150
θάλαττα ἦττον βεβαία. πάντες οὖν καὶ χειμῶνος καὶ
30 πυρὸς καὶ τῶν χαλεπωτάτων κρείττω τὸν ἄνδρα
ἠγούμενοι ξυνεμβαίνειν ἤθελον καὶ ἐδέοντο προσ-
δοῦναί σφισι τῆς κοινωνίας τοῦ πλοῦ. ἐπεὶ δὲ τὸ

πλήρωμα πολλαπλάσιον ἦν τῆς νεώς, ναῦν μειζω
 ἑτέραν ἐπισκεψάμενος, πολλαὶ δὲ περὶ τὸ Αἰάντειον
 ἦσαν „ἐνταῦθα“ ἔφη „ἐμβαίνωμεν, καλὸν γὰρ τὸ
 μετὰ πλειόνων σῶζεσθαι.“ περιβαλὼν οὖν τὸ Τρω-
 κὸν ἀκρωτήριον, ἐκέλευσε τὸν κυβερνήτην κατασχεῖν 5
 ἐς τὴν Αἰολέων, ἣ ἀντιπέρας Λέσβου κεῖται, πρὸς
 Μήθυμνάν τε μᾶλλον τετραμμένον ποιεῖσθαι τὸν
 ὄρμον. „ἐνταῦθα γάρ που τὸν Παλαμήδην φησὶν
 ὁ Ἀχιλλεὺς κεῖσθαι, οὗ καὶ ἄγαλμα αὐτοῦ εἶναι
 πηχυαίου, ἐν πρεσβυτέρῳ, ἢ ὡς Παλαμήδης, τῷ 10
 εἶδει.“ καὶ ἅμα ἐξίων τῆς νεώς „ἐπιμεληθῶμεν“,
 εἶπεν „ὦ ἄνδρες Ἕλληνες, ἀγαθοῦ ἀνδρός, δι’ ὃν
 σοφία πᾶσα, καὶ γὰρ ἂν καὶ τῶν γε Ἀχαιοῶν βελ-
 τίους γενοίμεθα, τιμῶντες δι’ ἀρετὴν, ὃν ἐκεῖνοι
 δίκη οὐδεμιᾶ ἀπέκτειναν.“ οἱ μὲν δὴ ἐξεπήδων 15
 τῆς νεώς, ὁ δὲ ἐνέτυχε τῷ τάφῳ καὶ τὸ ἄγαλμα
 κατορωρυγμένον πρὸς αὐτῷ εὗρεν. ἐπεγέγραπτο δὲ
 τῇ βάσει τοῦ ἀγάλματος ΘΕΙΩΙ ΠΑΛΑΜΗΔΕΙ.
 καθιδρούσας οὖν αὐτό, ὡς κἀγὼ εἶδον, καὶ ἱερὸν
 περὶ αὐτὸ βαλόμενος, ὅσον οἱ τὴν Ἐνοδίαν τιμῶν- 20
 τες, ἔστι γὰρ ὡς δέκα ξυμπότας ἐν αὐτῷ εὐωχεῖ-
 σθαι, τοιάνδε εὐχὴν ἠΰξαστο· „Παλάμηδες, ἐκλάθου
 τῆς μῆνιδος, ἣν ἐν τοῖς Ἀχαιοῖς ποτε ἐμήνισας, καὶ
 δίδου γίγνεσθαι πολλούς τε καὶ σοφοὺς ἄνδρας.
 ναὶ Παλάμηδες, δι’ ὃν λόγοι, δι’ ὃν Μοῦσαι, δι’ 25
 ὃν ἐγώ.“

151 Παρ᾽ ἔλθε καὶ ἐς τὸ τοῦ Ὀρφέως ἄδυτον προσ- XIV
 ορμισάμενος τῇ Λέσβῳ. φασὶ δὲ ἐνταῦθά ποτε τὸν 70
 Ὀρφέα μαντικῇ χαίρειν, ἔστε τὸν Ἀπόλλω ἐπιμεμε-
 λῆσθαι αὐτόν. ἐπειδὴ γὰρ μήτε ἐς Γρύνειον ἐφοί- 30
 των ἔτι ὑπὲρ χρησμῶν ἄνθρωποι μήτε ἐς Κλάρον
 μήτ’ ἐνθα ὁ τρίπους ὁ Ἀπολλώνιος, Ὀρφεὺς δὲ ἔχρα

μόνος ἄρτι ἐκ Θράκης ἢ κεφαλὴ ἤκουσα, ἐφίσταται οἱ χρησμοφδοῦντι ὁ θεὸς καὶ „πέπαυσο“ ἔφη „τῶν ἐμῶν, καὶ γὰρ δὴ (καὶ) ἄδοντά σε ἱκανῶς ἤνεργα“.

XV

Πλεόντων δὲ αὐτῶν μετὰ ταῦτα τὸ ἐπ' Εὐβοίας
 5 πέλαγος, ὃ καὶ Ὀμήρῳ δοκεῖ τῶν χαλεπῶν καὶ δυσμε-
 τρήτων εἶναι, ἢ μὲν θάλαττα ὑπὶα καὶ τῆς ὄρας
 κρείττων ἐφαίνετο λόγοι τε ἐγίννοντο περὶ τε νήσων,
 ἐπειδὴ πολλαῖς τε καὶ ὀνομασταῖς ἐνετύγχανον, περὶ
 τε ναυπηγίας καὶ κυβερνητικῆς πρόσφοροι τοῖς πλέ-
 10 ουσιν, ἐπεὶ δὲ ὁ Δάμις τοὺς μὲν διέβαλλε τῶν λό-
 γων, τοὺς δὲ ὑπετέμνετο, τοὺς δὲ οὐ ξυνεχώρει
 ἐρωτᾶν, ξυνῆκεν ὁ Ἀπολλώνιος, ὅτι λόγον ἕτερον
 σπουδάσαι βούλοιο, καὶ „τί παθῶν“, ἔφη „ὦ Δάμι,
 διασπᾶς τὰ ἐρωτώμενα; οὐ γὰρ ναυτιῶν γε ἢ ὑπὸ
 15 τοῦ πλοῦ πονήρως ἔχων ἀποστρέφη τοὺς λόγους, ἢ
 γὰρ θάλαττα, ὄρας, ὡς ὑποτέθεικεν ἑαυτὴν τῇ νηὶ
 καὶ πέμπει. τί οὖν δυσχεραίνεις;“ „ὅτι“ ἔφη „λό-
 γου μεγάλου ἐν μέσῳ ὄντος, ὃν εἰκὸς ἦν ἐρωτᾶν
 μᾶλλον, ἡμεῖς δὲ τοὺς ἐώλους τε καὶ ἀρχαίους ἐρω-
 20 τῶμεν.“ „καὶ τίς“ εἶπεν „ὁ λόγος οὗτος εἴη ἄν,
 δι' ὃν τοὺς ἄλλους ἠγῆ περιττούς;“ „Ἀχιλλεῦ“ ἔφη
 „ξυγγενόμενος, ὦ Ἀπολλώνιε, καὶ πολλὰ ἴσως δια-
 κηκοῶς μήπω ἡμῖν γνωσκόμενα οὐ δίδει ταῦτα,
 οὐδὲ τὸ εἶδος ἡμῖν τοῦ Ἀχιλλέως ἀνατυποῖς, περι-
 25 πλεῖς δὲ τὰς νήσους καὶ ναυπηγεῖς τῷ λόγῳ.“ „εἰ
 μὴ ἀλαξονεύεσθαι“ ἔφη „δόξω, πάντα εἰρήσεται.“

XVI

δεομένων δὲ καὶ τῶν ἄλλων τοῦ λόγου τούτου καὶ 152
 φιληκόως ἐχόντων αὐτοῦ „ἀλλ' οὐχὶ βόθρον“ εἶπεν
 „Ὀδυσσεῶς ὀρυξάμενος, οὐδὲ ἀρνῶν αἵματι ψυχα-
 30 γωγήσας ἐς διάλεξιν τοῦ Ἀχιλλέως ἦλθον, ἀλλ' εὐξά-
 μενος, ὅποσα τοῖς ἠρωσιν Ἴνδοί φασιν εὐχεσθαι, „ὦ
 Ἀχιλλεῦ“, ἔφην „τεθνᾶναι σε οἱ πολλοὶ τῶν ἀνδρῶ-

πων φασίν, ἐγὼ δὲ οὐ ξυγγωρῶ τῷ λόγῳ, οὐδὲ Πυ-
 θαγόρας σοφίας* ἐμῆς πρόγονος. εἰ δὴ ἀληθεύομεν,
 δεῖξον ἡμῖν τὸ σεαυτοῦ εἶδος, καὶ γὰρ ἂν ὄναιο ἄγαν
 τῶν ἐμῶν ὀφθαλμῶν, εἰ μάρτυσιν αὐτοῖς τοῦ εἶναι
 χρήσαιο.“ ἐπὶ τούτοις σεισμὸς μὲν περὶ τὸν κολωνόν 5
 βραχὺς ἐγένετο, πεντάπηγυς δὲ νεανίας ἀνεδόθη
 Θετταλικὸς τὴν γλαμύδα, τὸ δὲ εἶδος οὐκ ἀλαζών
 τις ἐφαίνετο, ὡς ἐνίοις ὁ Ἀχιλλεὺς δοκεῖ, δεινὸς τε
 ὁρώμενος οὐκ ἐξήλλαττε τοῦ φαιδροῦ, τὸ δὲ κάλλος
 οὐπω μοι δοκεῖ ἐπαινέτου ἀξίου ἐπειληῖσθαι καίτοι 10
 Ὀμήρου πολλὰ ἐπ’ αὐτῷ εἰπόντος, ἀλλὰ ἄρρητον
 εἶναι καὶ καταλύεσθαι μᾶλλον ὑπὸ τοῦ ὑμνοῦντος
 ἢ παραπλησίως ἑαυτῷ ἄδεσθαι. ὁρώμενος δέ, ὅπό-
 σον εἶπον, μείζων ἐγένετο καὶ διπλάσιος καὶ ὑπὲρ
 τοῦτο, δωδεκάπηγυς γοῦν ἐφάνη μοι, ὅτε δὴ τελεώ- 15
 τatos ἑαυτοῦ ἐγένετο, καὶ τὸ κάλλος αἰεὶ ξυνεπεδίδου
 τῷ μήκει. τὴν μὲν δὴ κόμην οὐδὲ κείρασθαι ποτε
 ἔλεγεν, ἀλλὰ ἄσυλον φυλάξαι τῷ Σπερχειῷ, ποτα-
 μῶν γὰρ πρώτῳ Σπερχειῷ χρήσασθαι, τὰ γένεια δ’
 αὐτῷ πρώτας ἐκβολὰς εἶχε. προσειπὼν δέ με „ἀσμέ- 20
 153 νως“ εἶπεν „ἐντετύχηκά σοι, πάλαι δεόμενος ἀνδρὸς
 τοιοῦδε· Θετταλοὶ γὰρ τὰ ἐναγίσματα χρόνον ἤδη
 πολὺν ἐκλελοίπασί μοι, καὶ μηνίειν μὲν οὐπω ἀξιῶ,
 μηνίσαντος γὰρ ἀπολοῦνται μᾶλλον ἢ οἱ ἐνταῦθά
 ποτε Ἕλληνες, ξυμβουλία δὲ ἐπιεικεῖ χρῶμαι, μὴ 25 71
 ὑβρίζειν σφᾶς ἐς τὰ νόμιμα, μηδὲ κακίους ἐλέγχε-
 σθαι τουτωνὶ τῶν Τρώων, οἳ τοσοῦσδε ἄνδρας ὑπ’
 ἐμοῦ ἀφαιρεθέντες δημοσίᾳ τε θύουσί μοι καὶ ὠραίων
 ἀπάρχονται καὶ ἱκετηρίαν τιθέμενοι σπονδὰς αἰτου-
 σιν, ἃς ἐγὼ οὐ δώσω· τὰ γὰρ ἐπιорκηθέντα τούτοις 30
 ἐπ’ ἐμὲ οὐκ ἐάσει τὸ Ἴλιόν ποτε τὸ ἀρχαῖον ἀναλα-
 βεῖν εἶδος, οὐδὲ τυχεῖν ἀκμῆς, ὅπόση περὶ πολλὰς

τῶν καθηρημένων ἐγένετο, ἀλλ' οἰκήσουσιν αὐτὸ
 βελτίους οὐδὲν ἢ εἰ χθὲς ἤλωσαν. Ἴν' οὖν μὴ καὶ
 τὰ Θετταλῶν ἀποφαίνω ὅμοια, πρέσβευε παρὰ τὸ
 κοινὸν αὐτῶν ὑπὲρ ὧν εἶπον. „πρεσβεύσω“, ἔφην
 5 „ὁ γὰρ νοῦς τῆς πρεσβείας ἦν μὴ ἀπολέσθαι αὐτούς.
 ἀλλ' ἐγὼ τί σοῦ, Ἀχιλλεῦ, δέομαι.“ „ξυνίημι“, ἔφη
 „δῆλος γὰρ εἶ περὶ τῶν Τρωικῶν (ἐρωτήσεων)· ἐρώτα
 δὲ λόγους πέντε, οὓς αὐτός τε βούλει καὶ Μοῖραι
 ξυγχωροῦσιν.“ ἠρόμην οὖν πρῶτον, εἰ κατὰ τὸν
 10 τῶν ποιητῶν λόγον ἔτυχε τάφου. „κεῖμαι μὲν“,
 εἶπεν „ὡς ἔμοιγε ἠδιστον καὶ Πατρόκλω ἐγένετο,
 ξυνέβημεν γὰρ δὴ κομιδῇ νέοι, ξυνέχει δὲ ἄμφω χρυ-
 σοῦς ἀμφορεὺς κειμένους, ὡς ἓνα. Μουσῶν δὲ θρη-
 νοὶ καὶ Νηρηίδων, οὓς ἐπ' ἐμοὶ γενέσθαι φασί, Μοῦ-
 15 σαι μὲν οὐδ' ἀφίκοντό ποτε ἐνταῦθα, Νηρηίδες δὲ
 ἔτι φοιτῶσι.“ μετὰ ταῦτα δὲ ἠρόμην, εἰ ἢ Πολυξένη
 ἐπισφαγείη αὐτῶ, ὁ δὲ ἀληθὲς μὲν ἔφη τοῦτο εἶναι,
 σφαγῆναι δὲ αὐτὴν οὐχ ὑπὸ τῶν Ἀχαιῶν, ἀλλ'
 ἐκοῦσαν ἐπὶ τὸ σῆμα ἐλθοῦσαν καὶ τὸν ἑαυτῆς τε
 20 κἀκείνου ἔρωτα μεγάλων ἀξιῶσαι προσπεσοῦσαν ξί-
 φει ὀρθῶ. τρίτον ἠρόμην· ἢ Ἐλένη, ᾧ Ἀχιλλεῦ, ἐς
 Τροίαν ἦλθεν ἢ Ὀμήρω ἔδοξεν ὑποθέσθαι ταῦτα;
 „πολὺν“ ἔφη „χρόνον ἐξηπατάμεθα πρεσβευόμενοι 154
 τε παρὰ τοὺς Τρῶας καὶ ποιούμενοι τὰς ὑπὲρ αὐτῆς
 25 μάχας, ὡς ἐν τῷ Ἰλίῳ οὔσης, ἢ δ' Αἴγυπτόν τε ᾧκει
 καὶ τὸν Πρωτέως οἶκον ἀρπασθεῖσα ὑπὸ τοῦ Πάρι-
 δος. ἐπεὶ δὲ ἐπιστεύθη τοῦτο, ὑπὲρ αὐτῆς τῆς
 Τροίας λοιπὸν ἐμαχόμεθα, ὡς μὴ αἰσχροῦς ἀπέλθοι-
 μεν.“ ἠψάμην καὶ τετάρτης ἐρωτήσεως καὶ θαυμά-
 30 ζειν ἔφην, εἰ τοσοῦσδε ὁμοῦ καὶ τοιούσδε ἄνδρας ἢ
 Ἑλλὰς ἠνεγκεν, ὅπόσους Ὀμηρος ἐπὶ τὴν Τροίαν
 ξυντάττει. ὁ δὲ Ἀχιλλεὺς „οὐδὲ οἱ βάρβαροι“ ἔφη

„πολὺ ἡμῶν ἐλείποντο, οὕτως ἢ γῆ πᾶσα ἀρετῆς ἦν-
 θησε.“ πέμπτον δ' ἠρόμην· τί παθῶν Ὅμηρος τὸν
 Παλαμῆδην οὐκ οἶδεν, ἢ οἶδε μὲν, ἐξαιρεῖ δὲ τοῦ
 περὶ ὑμῶν λόγου; „εἰ Παλαμῆδης“ εἶπεν „ἔς Τροίαν
 οὐκ ἦλθεν, οὐδὲ Τροία ἐγένετο· ἐπεὶ δὲ ἀνὴρ σο- 5
 φώτατός τε καὶ μαχιμώτατος ἀπέθανεν, ὡς Ὀδυσσεὺς
 ἔδοξεν, οὐκ ἐσάγεται αὐτὸν ἐς τὰ ποιήματα Ὅμηρος,
 ὡς μὴ τὰ ὀνειδίη τοῦ Ὀδυσσεύως ἄδοι.“ καὶ ἐπολο-
 φυράμενος αὐτῷ ὁ Ἀχιλλεὺς ὡς μεγίστῳ τε καὶ καλ-
 λίστῳ νεωτάτῳ τε καὶ πολεμικωτάτῳ σωφροσύνη τε 10
 ὑπερβαλομένῳ πάντας καὶ πολλὰ ξυμβαλομένῳ ταῖς
 Μούσαις „ἀλλὰ σύ,“ ἔφη „Ἀπολλώνιε, σοφοῖς γὰρ
 πρὸς σοφοὺς ἐπιτήδεια, τοῦ τε τάφου ἐπιμελήθητι
 καὶ τὸ ἄγαλμα τοῦ Παλαμῆδους ἀνάλαβε φάυλως
 ἐρριμμένον· κεῖται δὲ ἐν τῇ Αἰολίδι κατὰ Μῆθυ- 15
 μναν τὴν ἐν Λέσβῳ.“ ταῦτα εἰπὼν καὶ ἐπὶ πᾶσι
 τὰ περὶ τὸν νεανίαν τὸν ἐκ Πάρου ἀπῆλθε ξὺν
 ἀστραπῇ μετρία, καὶ γὰρ δὴ καὶ ἀλεκτρούνες ἤδη
 ᾤδῆς ἤπτουτο.

155 Τοιαῦτα μὲν τὰ ἐπὶ τῆς νεώς, ἔς δὲ τὸν Πειραιᾶ XVII
 ἐσπλεύσας περὶ μυστηρίων ᾤραν, ὅτε Ἀθηναῖοι πο- 21
 λυανθρωπότατα Ἑλλήνων πράττουσιν, ἀνῆει ξυν-
 τεΐνας ἀπὸ τῆς νεώς ἐς τὸ ἄστυ, προίων δὲ πολλοῖς
 τῶν φιλοσοφούντων ἐνετύγχανε Φάληράδε κατιοῦσιν,
 ὧν οἱ μὲν γυμνοὶ ἐθέροντο, καὶ γὰρ τὸ μετόπωρον 25 72
 εὐήλιον τοῖς Ἀθηναίοις, οἱ δὲ ἐκ βιβλίων ἐσπούδα-
 ζον, οἱ δ' ἀπὸ στόματος ἠσκοῦντο, οἱ δὲ ἤριζον.
 παρῆει δὲ οὐδεὶς αὐτόν, ἀλλὰ τεκμηράμενοι πάντες,
 ὡς εἶη Ἀπολλώνιος, ξυνανεστρέφοντό τε καὶ ἠσπά-
 ζοντο χαίροντες, νεανίσκοι δὲ ὁμοῦ δέκα περιτυχόν- 30
 τες αὐτῷ „νῆ τὴν Ἀθηναῖν ἐκείνην,“ ἔφασαν ἀνα-
 τεΐναντες τὰς χεῖρας ἐς τὴν ἀκρόπολιν, ἡμεῖς ἄρτι

ἐς Πειραιᾶ ἐβαδίζομεν πλευσόμενοι ἐς Ἰωνίαν παρὰ σέ.“ ὁ δὲ ἀπεδέχετο αὐτῶν καὶ ξυγχαίρειν ἔφη φιλοσοφοῦσιν.

XVIII Ἦν μὲν δὴ Ἐπιδαυρίων ἡμέρα. τὰ δὲ Ἐπιδαύρια
 5 μετὰ πρόρρησίν τε καὶ ἱεροῖα δεῦρο μυεῖν Ἀθηναίους
 πάτριον ἐπὶ θυσίᾳ δευτέρᾳ, τουτὶ δὲ ἐνόμισαν Ἀσκλη-
 πιοῦ ἕνεκα, ὅτι δὴ ἐμύησαν αὐτὸν ἤκοντα Ἐπιδαυ-
 ρόθεν ὄψε μυστηρίων. ἀμελήσαντες δὲ οἱ πολλοὶ τοῦ
 μυεῖσθαι περὶ τὸν Ἀπολλώνιον εἶχον καὶ τοῦτ' ἐσπού-
 10 δαζον μᾶλλον ἢ τὸ ἀπελθεῖν τετελεσμένοι, ὁ δὲ ξυν- 156
 ἔσεσθαι μὲν αὐτοῖς αὐθις ἔλεγεν, ἐκέλευσε δὲ πρὸς
 τοῖς ἱεροῖς τότε γίνεσθαι, καὶ γὰρ αὐτὸς μυεῖσθαι.
 ὁ δὲ ἱεροφάντης οὐκ ἐβούλετο παρέχειν τὰ ἱερά, μὴ
 γὰρ ἂν ποτε μυῆσαι γόητα, μηδὲ τὴν Ἐλευσίνα ἀνοῖ-
 15 ξαι ἀνθρώπῳ μὴ καθαρῷ τὰ δαιμόνια. ὁ δὲ Ἀπολ-
 λώνιος οὐδὲν ὑπὸ τούτων ἤττων αὐτοῦ γενόμενος
 „οὔπω“ ἔφη „τὸ μέγιστον, ὧν ἐγὼ ἐγκληθεῖην ἂν,
 εἴρηκας, ὅτι περὶ τῆς τελετῆς πλείω ἢ σὺ γιννώσκων
 ἐγὼ δὲ ὡς παρὰ σοφώτερον ἔμαντοῦ μνησόμενος
 20 ἦλθον.“ ἐπαινεσάντων δὲ τῶν παρόντων, ὡς ἔρω-
 μένωσ καὶ παραπλησίως αὐτῷ ἀπεκρίνατο, ὁ μὲν
 ἱεροφάντης, ἐπειδὴ ἐξείργων αὐτὸν οὐ φίλα τοῖς πολ-
 λοῖς ἐδόκει πράττειν, μετέβαλε τοῦ τόνου καὶ „μυοῦ“,
 ἔφη „σοφὸς γὰρ τις ἦκειν ἔοικας“, ὁ δὲ Ἀπολλώνιος
 25 „μυήσομαι“ ἔφη „αὐθις, μυήσει δέ με ὁ δεῖνα“ προ-
 γνώσει χρώμενος ἐς τὸν μετ' ἐκεῖνον ἱεροφάντην, ὃς
 μετὰ τέτταρα ἔτη τοῦ ἱεροῦ προὔστη.

XIX Τὰς δὲ Ἀθήνησι διατριβὰς πλείστας μὲν ὁ Δά-
 μισ γενέσθαι φησὶ τῷ ἀνδρὶ, γράψαι δὲ οὐ πάσας,
 30 ἀλλὰ τὰς ἀναγκαίας τε καὶ περὶ μεγάλων σπουδα-
 σθείσας. τὴν μὲν δὴ πρώτην διάλεξιν, ἐπειδὴ φιλο-
 θύτας τοὺς Ἀθηναίους εἶδεν, ὑπὲρ ἱερῶν διελέξατο,

καὶ ὡς ἂν τις ἐς τὸ ἐκάστῳ τῶν θεῶν οἰκεῖον καὶ
 πηνίκα δὲ τῆς ἡμέρας τε καὶ νυκτὸς ἢ θύοι ἢ σπέν-
 δοι ἢ εὐχοίτο, καὶ βιβλίῳ Ἀπολλωνίου προστυχεῖν
 ἔστιν, ἐν ᾧ ταῦτα τῇ ἑαυτοῦ φωνῇ ἐκδιδάσκει.
 διῆλθε δὲ ταῦτα Ἀθήνησι πρῶτον μὲν ὑπὲρ σοφίας 5
 αὐτοῦ τε ἀκείνων, εἴτ' ἐλέγχων τὸν ἱεροφάντην δι'
 ἃ βλασφημῶς τε καὶ ἀμαθῶς εἶπε· τίς γὰρ ἔτι ᾤήθη
 τὰ δαιμόνια μὴ καθαρὸν εἶναι τὸν φιλοσοφοῦντα,
 ὅπως οἱ θεοὶ θεραπευτέοι;

57 Διαλεγομένου δὲ αὐτοῦ περὶ τοῦ σπένδειν παρ- 10 XX
 ἔτυχε μὲν τῷ λόγῳ μειράκιον τῶν ἀβρωῶν οὕτως ἀσελ-
 γῆς νομιζόμενον, ὡς γενέσθαι ποτὲ καὶ ἀμαξῶν ἄσμα,
 πατρὶς δὲ αὐτῷ Κέρκυρα ἦν καὶ ἐς Ἀλκίονον ἀνέ-
 φερε τὸν ξένον τοῦ Ὀδυσσέως τὸν Φαίακα, καὶ διῆει
 μὲν ὁ Ἀπολλώνιος περὶ τοῦ σπένδειν, ἐκέλευε δὲ μὴ 15
 πίνειν τοῦ ποτηρίου τούτου, φυλάττειν δὲ αὐτὸ τοῖς
 θεοῖς ἄχραντόν τε καὶ ἄποτον. ἐπεὶ δὲ καὶ ᾧτα ἐκέ-
 λευσε τῷ ποτηρίῳ ποιεῖσθαι καὶ σπένδειν κατὰ τὸ
 οὔς, ἀφ' οὔ μέρους ἤμιστα πίνουσιν ἄνθρωποι, τὸ
 μειράκιον κατεσκεδάσε τοῦ λόγου πλατύν τε καὶ 20
 ἀσελγῆ γέλωτα· ὁ δὲ ἀναβλέψας ἐς αὐτὸ „οὐ σὺ“
 ἔφη „ταῦτα ὑβρίζεις, ἀλλ' ὁ δαίμων, ὃς ἐλαύνει σε
 οὐκ εἰδότα.“ ἐλελήθει δὲ ἄρα δαιμονῶν τὸ μειρά-
 κιον· ἐγέλα τε γὰρ ἐφ' οἷς οὐδεὶς ἕτερος καὶ μετέ-
 βαλλεν ἐς τὸ κλάειν αἰτίαν οὐκ ἔχον, διελέγετό τε 25
 πρὸς ἑαυτὸν καὶ ἦδε. καὶ οἱ μὲν πολλοὶ τὴν νεότητα
 σκιρτῶσαν ᾤοντο ἐκφέρειν αὐτὸ ἐς ταῦτα, ὁ δ' ὑπε-
 κρίνετο ἄρα τῷ δαίμονι καὶ ἐδόκει παροινεῖν, ἃ ἐπα-
 ρῶνει τότε, ὀρῶντός τε ἐς αὐτὸ τοῦ Ἀπολλωνίου, 73
 δεδοικότως τε καὶ ὀργίλλως φωνὰς ἠφίει τὸ εἶδωλον, 30
 ὀπόσαι καομένων τε καὶ στρεβλουμένων εἰσίν, ἀφεξε-
 σθαί τε τοῦ μειρακίου ὄμνυ καὶ μηδενὶ ἀνθρώπων

ἐμπεσεῖσθαι. τοῦ δὲ οἶον δεσπότητος πρὸς ἀνδράπο-
 δον ποικίλον πανοῦργόν τε καὶ ἀναιδῆς καὶ τὰ τοι-
 αῦτα ξὺν ὀργῇ λέγοντος καὶ κελεύοντος αὐτῷ ξὺν
 τεκμηρίῳ ἀπαλλάττεσθαι „τὸν δεῖνα“ ἔφη „κατα-
 5 βαλῶ ἀνδριάντα“ δείξας τινὰ τῶν περὶ τὴν Βασι- 154
 λειον στοάν, πρὸς ἣ ταῦτα ἐπράττετο· ἐπεὶ δὲ ὁ
 ἀνδρίας ὑπεκινήθη πρῶτον, εἶτα ἔπεσε, τὸν μὲν θό-
 ρυβον τὸν ἐπὶ τούτῳ καὶ ὡς ἐκρότησαν ὑπὸ θαύ-
 ματος τί ἄν τις γράφοι; τὸ δὲ μειράκιον, ὥσπερ ἀφυ-
 10 πνίσαν τοὺς τε ὀφθαλμοὺς ἔτριψε καὶ πρὸς τὰς αὐγὰς
 τοῦ ἡλίου εἶδεν αἰδῶ τε ἐπεσπάσατο πάντων ἐς αὐτὸ
 ἐστραμμένων ἀσελγῆς τε οὐκέτι ἐφαίνετο, οὐδὲ ἄτα-
 κτον βλέπον, ἀλλ' ἐπανῆλθεν ἐς τὴν ἑαυτοῦ φύσιν
 μεῖον οὐδὲν ἢ εἰ φαρμακοποσίᾳ ἐκέχρητο, μεταβαλόν
 15 τε τῶν χλανιδίων καὶ ληδίων καὶ τῆς ἄλλης συβάρι-
 δος ἐς ἔρωτα ἦλθεν αὐχμοῦ καὶ τρίβωνος καὶ ἐς τὰ
 τοῦ Ἀπολλωνίου ἦθη ἀπεδύσατο.

XXI Ἐπιπλῆξαι δὲ λέγεται περὶ Διονυσίων Ἀθη-
 ναίοις, ἃ ποιεῖται σφισιν ἐν ὥρᾳ τοῦ ἀνθεστηριῶ-
 20 νος· ὁ μὲν γὰρ μονωδίας ἀκροασομένους καὶ μελο-
 ποιίας παραβάσεών τε καὶ ῥυθμῶν, ὅποσοι κωμωδίας
 τε καὶ τραγωδίας εἰσὶν, ἐς τὸ θέατρον ξυμφοιτᾶν
 ᾤετο, ἐπεὶ δὲ ἤκουσεν, ὅτι αὐλοῦ ὑποσημήναντος
 λυγισμοὺς ὀρχοῦνται καὶ μεταξὺ τῆς Ὀρφείας ἐπο-
 25 ποιίας τε καὶ θεολογίας τὰ μὲν ὡς Ὄραι, τὰ δὲ ὡς 15
 Νύμφαι, τὰ δὲ ὡς Βάκχαι πράττουσιν, ἐς ἐπίπληξιν
 τούτου κατέστη καὶ „παύσασθε“ εἶπεν „ἔξορχού-
 μενοι τοὺς Σαλαμινίους καὶ πολλοὺς ἐτέρους κειμέ-
 νους ἀγαθοὺς ἀνδρας, εἰ μὲν γὰρ Λακωνικῇ ταῦτα
 30 ὄρχησις, εὐγε οἱ στρατιῶται, γυμνάζεσθε γὰρ πολέμῳ
 καὶ ξυνορχήσομαι, εἰ δὲ ἀπαλῇ καὶ ἐς τὸ θῆλυ σπεύ-
 δουσα, τί φῶ περὶ τῶν τροπαίων; οὐ γὰρ κατὰ

Μήδων ταῦτα ἢ Περσῶν, καθ' ὑμῶν δὲ ἐστήξει, τῶν ἀναθέντων αὐτὰ εἰ λίποισθε. κροκωτοὶ δὲ ὑμῖν καὶ ἄλουργία καὶ κοκκοβαφία τοιαύτη πόθεν; οὐδὲ γὰρ αἱ Ἀχαρναί γε ᾧδε ἐστέλλοντο, οὐδὲ ὁ Κολωνὸς ᾧδε ἵππευε. καὶ τί λέγω ταῦτα; γυνὴ ναύαρχος ἐκ Κα-⁵ρίας ἐφ' ὑμᾶς ἐπλευσε μετὰ Ξέρξου, καὶ ἦν αὐτῇ γυναικεῖον οὐδέν, ἀλλ' ἀνδρὸς στολὴ καὶ ὄπλα, ὑμεῖς δὲ ἀβρότεροι τῶν Ξέρξου γυναικῶν ἐφ' ἑαυτοὺς στέλλεσθε οἱ γέροντες οἱ νεοὶ τὸ ἐφηβικόν, οἱ πάλαι⁰ μὲν ᾤμνυσαν ἐς Ἀγραύλου φοιτῶντες ὑπὲρ τῆς¹⁰ πατρίδος ἀποθανεῖσθαι καὶ ὄπλα θήσεσθαι, νῦν δὲ ἴσως ὁμοῦνται ὑπὲρ τῆς πατρίδος βακχεύσειν καὶ θύρσον λήψεσθαι κόρυν μὲν οὐδεμίαν φέρον, γυναικομίμῳ δὲ μορφώματι, κατὰ τὸν Εὐριπίδην, αἰσχροῦς διαπρέπον. ἀκούω δὲ ὑμᾶς καὶ ἀνέμους γίγνεσθαι¹⁵ καὶ λήθια ἀνασεῖειν λέγεσθε ἐπιπλα μετεώρως αὐτὰ κολποῦντες. ἔδει δὲ ἀλλὰ τούτους γε αἰδεῖσθαι, ξυμμάχους ὄντας καὶ πνεύσαντας ὑπὲρ ὑμῶν μέγα, μηδὲ τὸν Βορέαν κηδεστήν γε ὄντα καὶ παρὰ πάντας τοὺς ἀνέμους ἄρσενά ποιεῖσθαι θῆλυν, οὐδὲ γὰρ τῆς²⁰ Ὠρειθυίας ἐραστῆς ἂν ποτε ὁ Βορέας ἐγένετο, εἰ κἀκείνην ὄρχουμένην εἶδε.“

Διωρθοῦτο δὲ κἀκεῖνο Ἀθήνησιν· οἱ Ἀθηναῖοι XXII
ξυνιόντες ἐς θέατρον τὸ ὑπὸ τῇ ἀκροπόλει προσεῖχον⁷⁴
σφαγαῖς ἀνθρώπων καὶ ἐσπουδάζετο ταῦτα ἐκεῖ μᾶλ-²⁵
λον ἢ ἐν Κορίνθῳ νῦν, χρημάτων τε μεγάλων ἐωνη-
μένοι ἤγοντο μοιχοὶ καὶ πόρνοι καὶ τοιχωρύχοι καὶ
βαλαντιοτόμοι καὶ ἀνδραποδισταὶ καὶ τὰ τοιαῦτα
ἔθνη, οἱ δ' ᾧπλιζον αὐτοὺς καὶ ἐκέλευον ξυμπίπτειν.
ἔλάβετο δὲ καὶ τούτων ὁ Ἀπολλώνιος καὶ καλούντων³⁰
αὐτὸν ἐς ἐκκλησίαν Ἀθηναίων οὐκ ἂν ἔφη παρελ-
τεῖν ἐς χωρίον ἀκάθαρτον καὶ λύθρου μεστόν. ἔλεγε

δὲ ταῦτα ἐν ἐπιστολῇ. καὶ θαυμάζειν ἔλεγεν „ὅπως ἢ θεὸς οὐ καὶ τὴν ἀκρόπολιν ἤδη ἐκλείπει τοιοῦτον ¹⁶¹ αἷμα ὑμῶν ἐκχεόντων αὐτῇ. δοκεῖτε γάρ μοι προ-
 5 ἰόντες, ἐπειδὴν τὰ Παναθηναῖα πέμπητε, μηδὲ βοῦς
 ἔτι, ἀλλ' ἐκατόμβας ἀνθρώπων καταθύσειν τῇ θεῷ.
 σὺ δέ, Διόνυσε, μετὰ τοιοῦτον αἷμα ἐς τὸ θέατρον
 φοιτᾶς; κἀκεῖ σοι σπένδουσιν οἱ σοφοὶ Ἀθηναῖοι;
 μετὰσθηθι καὶ σὺ, Διόνυσε· Κιθαιρῶν καθαρώτε-
 ρος.“ τοιάδε εὖρον τὰ σπουδαιότατα τῶν φιλοσοφη-
 10 θέντων Ἀθήνησιν αὐτῷ τότε.

XXIII Ἐπρέσβευσε δὲ καὶ παρὰ τοὺς Θετταλοὺς ὑπὲρ
 τοῦ Ἀχιλλέως κατὰ τοὺς ἐν Πυλαίᾳ ξυλλόγους, ἐν
 οἷς οἱ Θετταλοὶ τὰ Ἀμφικτυονικὰ πράττουσιν, οἱ δὲ
 δείσαντες ἐψηφίσαντο ἀναλαβεῖν τὰ προσήκοντα τῷ
 15 τάφῳ. καὶ τὸ Λεωνίδου σῆμα τοῦ Σπαρτιάτου μο-
 νονοῦ περιέβαλεν ἀγασθεῖς τὸν ἄνδρα. ἐπὶ δὲ τὸν
 κολωνὸν βαδίζων, ἐφ' οὗ λέγονται Λακεδαιμόνιοι
 περιχωσθῆναι τοῖς τοξεύμασιν, ἤκουσε τῶν ὀμιλητῶν
 διαφερομένων ἀλλήλοις, ὃ τι εἶη τὸ ὑψηλότατον τῆς
 20 Ἑλλάδος, παρεῖχε δὲ ἄρα τὸν λόγον ἢ Οἶτη τὸ ὄρος
 ἐν ὄφθαλμοῖς οὕσα, καὶ ἀνελθὼν ἐπὶ τὸν λόφον,
 „ἐγὼ“ ἔφη „τὸ ὑψηλότατον τοῦτο ἡγοῦμαι, οἱ γὰρ
 ἐνταῦθα ὑπὲρ ἐλευθερίας ἀποθανόντες ἀντανήγαγον
 αὐτὸ τῇ Οἶτη καὶ ὑπὲρ πολλοὺς Ὀλύμπους ἦσαν.
 25 ἐγὼ δὲ ἄγαμαι μὲν καὶ τούσδε τοὺς ἄνδρας, τὸν δὲ
 Ἀκαρνᾶνα Μεγιστίαν καὶ πρὸ τούτων, ἃ γὰρ πεισο- ¹⁶²
 μένους ἐγίγνωσκε, τούτων ἐπεθύμησε κοινωνῆσαι
 τοῖς ἀνδράσιν, οὐ τὸ ἀποθανεῖν δείσας, ἀλλὰ τὸ
 μετὰ τοιῶνδε μὴ τεθνᾶναι.

XXIV Ἐπεφοίτησε δὲ καὶ τοῖς Ἑλληνικοῖς ἱεροῖς πᾶσι
 31 τῷ τε Δωδωναίῳ καὶ τῷ Πυθικῷ καὶ τῷ ἐν Ἀβαῖς,
 ἐς Ἀμφιάρεώ τε καὶ Τροφωνίου ἐβάδισε καὶ ἐς τὸ

Μουσείον τὸ ἐν Ἐλικῶνι ἀνέβη. φοιτῶντι δὲ ἐς τὰ
 ἱερὰ καὶ διορθουμένῳ αὐτὰ ξυνεφοίτων μὲν οἱ ἱερεῖς,
 ἠκολούθουν δὲ οἱ γνώριμοι, λόγων τε κρατῆρες
 ἴσταντο καὶ ἠρῶντο αὐτῶν οἱ διψῶντες. ὄντων δὲ
 καὶ Ὀλυμπίων καὶ καλούντων αὐτὸν Ἠλείων ἐπὶ 5
 κοινωσίαν τοῦ ἀγῶνος „δοκεῖτέ μοι“ ἔφη „διαβάλ-
 λειν τὴν τῶν Ὀλυμπίων δόξαν πρεσβειῶν δεόμενοι
 πρὸς τοὺς αὐτόθεν ἤξοντας.“ γενόμενος δὲ κατὰ
 τὸν Ἴσθμὸν μυκησαμένης τῆς περὶ τὸ Λέχαιον θαλάτ-
 τῆς „οὗτος“ εἶπεν „ὁ αὐχὴν τῆς γῆς τετμήσεται, 10
 μᾶλλον δὲ οὐ.“ εἶχε δὲ αὐτῷ καὶ τοῦτο πρόρρησιν
 τῆς μικρὸν ὕστερον περὶ τὸν Ἴσθμὸν τομῆς, ἣν μετὰ
 ἕτη ἑπτὰ Νέρων διανοήθη· τὰ γὰρ βασίλεια ἐκλι-
 πῶν ἐς τὴν Ἑλλάδα ἀφίκετο κηρύγμασιν ὑποθήσων
 ἑαυτὸν Ὀλυμπικοῖς τε καὶ Πυθικοῖς, ἐνίκα δὲ καὶ 15
 163 Ἴσθμοῖ· αἱ δὲ νῆκαι ἦσαν κισσαροδίαι καὶ κήρυκες,
 ἐνίκα δὲ καὶ τραγωδοὺς ἐν Ὀλυμπίᾳ. τότε λέγεται
 καὶ τῆς περὶ τὸν Ἴσθμὸν καινοτομίας ἄψασθαι περι-
 πλουν αὐτὸν ἐργαζόμενος καὶ τὸν Αἰγαῖον τῷ Ἀδρία
 ξυμβάλλων, ὡς μὴ πᾶσα ναῦς ὑπὲρ Μαλέαν πλέοι 20 75
 κομίζοντό τε αἱ πολλαὶ διὰ τοῦ ῥήγματος ξυντέ-
 μνουσαι τὰς περιβολὰς τοῦ πλοῦ. πῆ δὲ ἀπέβη τὸ
 τοῦ Ἀπολλωνίου λόγιον; ἡ ὄρυχὴ τὴν ἀρχὴν ἀπὸ
 Λεχάιου λαβοῦσα στάδια προὔβη ἴσως τέτταρα ξυν-
 εχῶς ὄρυττόντων, σχεῖν δὲ λέγεται Νέρων τὴν το- 25
 μὴν οἱ μὲν Αἰγυπτίων φιλοσοφησάντων αὐτῷ τὰς
 θαλάττας καὶ τὸ ὑπὲρ Λεχάιου πέλαγος ὑπερχυθὲν
 ἀφανιεῖν εἰπόντων τὴν Αἴγιναν, οἱ δὲ νεώτερα περὶ
 τῆ ἀρχῆς δείσαντα. τοιοῦτον μὲν δὴ τοῦ Ἀπολλωνίου
 τὸ τὸν Ἴσθμὸν τετμήσεσθαι καὶ οὐ τετμήσεσθαι. 30

Ἐν Κορίνθῳ δὲ φιλοσοφῶν ἐτύγχανε τότε Δημή- XXV
 64 τριος ἀνὴρ ξυνειληφῶς ἅπαν τὸ ἐν Κυνικῇ κράτος,

οὗ Φαβωρίνος ὕστερον ἐν πολλοῖς τῶν ἑαυτοῦ λό-
 γων οὐκ ἀγεννῶς ἐπεμνήσθη, παθὼν δὲ πρὸς τὸν
 Ἀπολλώνιον, ὅπερ φασὶ τὸν Ἀντισθένην πρὸς τὴν
 τοῦ Σωκράτους σοφίαν παθεῖν, εἶπετο αὐτῷ μαθη-
 5 τιῶν καὶ προσκείμενος τοῖς λόγοις καὶ τῶν αὐτῷ
 γνωρίμων τοὺς εὐδοκιμωτέρους ἐπὶ τὸν Ἀπολλώνιον
 ἔτρεπεν, ὧν καὶ Μένιππος ἦν ὁ Λύκιος ἔτη μὲν γε-
 ρουῶς πέντε καὶ εἴκοσι, γνώμης δὲ ἱκανῶς ἔχων καὶ
 τὸ σῶμα εὖ κατεσκευασμένος, ἐώκει γοῦν ἀθλητῆ
 10 καλῷ καὶ ἐλευθερίῳ τὸ εἶδος. ἐρᾶσθαι δὲ τὸν Μέ-
 νιππον οἱ πολλοὶ ᾤοντο ὑπὸ γυναιίου ξένου, τὸ δὲ
 γύναιον καλὴ τε ἐφαίνετο καὶ ἱκανῶς ἀβρὰ καὶ πλου-
 τεῖν ἔφασκεν, οὐδὲν δὲ τούτων ἄρα ἀτεχνῶς ἦν,
 ἀλλὰ ἐδόκει πάντα. κατὰ γὰρ τὴν ὁδὸν τὴν ἐπὶ
 15 Κεγχρεᾶς βαδίζοντι αὐτῷ μόνῳ φάσμα ἐντυχὸν γυνή
 τε ἐγένετο καὶ χεῖρα ξυνηψεν ἐρᾶν αὐτοῦ πάλαι
 φάσκουσα, Φοίνισσα δὲ εἶναι καὶ οἰκεῖν ἐν προαστείῳ
 τῆς Κορίνθου, τὸ δεῖνα εἰποῦσα προάστειον, „ἐς ὃ
 ἐσπέρας“ ἔφη „ἀφικομένῳ σοι ᾧδὴ τε ὑπάρξει ἐμοῦ
 20 ἀδούσης καὶ οἶνος, οἶον οὐπω ἔπιες, καὶ οὐδὲ ἀντε-
 ραστῆς ἐνοχλήσει σε, βιώσομαι δὲ καλὴ ξὺν καλῷ.“
 τούτοις ὑπαχθεὶς ὁ νεανίας, τὴν μὲν γὰρ ἄλλην φι-
 λοσοφίαν ἔρρωτο, τῶν δὲ ἐρωτικῶν ἠττητο, ἐφοίτησε
 περὶ ἐσπέραν αὐτῆ καὶ τὸν λοιπὸν χρόνον ἐθάμιζεν,
 25 ὥσπερ παιδικοῖς, οὐπω ξυνεὶς τοῦ φάσματος. ὁ δὲ
 Ἀπολλώνιος ἀνδριαντοποιοῦ δίκην ἐς τὸν Μένιππον
 βλέπων ἐξωγράφει τὸν νεανίαν καὶ ἐθεώρει, κατα-
 γνοὺς δὲ αὐτὸν „σὺ μέντοι“ εἶπεν „ὁ καλός τε καὶ 165
 ὑπὸ τῶν καλῶν γυναικῶν θηρευόμενος ὄφιν θάλπεις
 30 καὶ σὲ ὄφεις.“ θαυμάσαντος δὲ τοῦ Μενίππου „ὅτι
 γυνὴ σοι“ ἔφη „ἐστὶν οὐ γαμετή. τί δέ; ἡγῆ ὑπ’
 αὐτῆς ἐρᾶσθαι; „νὴ Δί’“ εἶπεν „ἐπειδὴ διάκειται

πρὸς με ὡς ἐρῶσα. “καὶ γήμαις δ’ ἂν αὐτήν;”
 ἔφη. „χαρίεν γὰρ ἂν εἶη τὸ ἀγαπᾶσαν γῆμαι.“ ἤρετο
 οὖν „πηνίκα οἱ γάμοι;“ „θερμοὶ“ ἔφη „καὶ ἴσως
 αὐριον.“ ἐπιφυλάξας οὖν τὸν τοῦ συμποσίου και-
 ρὸν ὁ Ἀπολλώνιος καὶ ἐπιστὰς τοῖς δαιτυμόσιν ἄρτι 5
 ἤκουσι „ποῦ“ ἔφη „ἢ ἀβρά, δι’ ἣν ἤκετε;“ „ἐν-
 ταῦθα“ εἶπεν ὁ Μένιππος καὶ ἅμα ὑπανίστατο ἐρυ-
 θριῶν. „ὁ δὲ ἄργυρος καὶ ὁ χρυσὸς καὶ τὰ λοιπά,
 οἷς ὁ ἀνδρῶν κεκόσμηται, ποτέρου ὑμῶν;“ „τῆς γυ-
 ναικός,“ ἔφη „τὰμὰ γὰρ τοσαῦτα“ δείξας τὸν ἑαυ- 10
 τοῦ τρίβωνα. ὁ δὲ Ἀπολλώνιος „τοὺς Ταντάλου
 κήπους“ ἔφη „εἶδετε, ὡς ὄντες οὐκ εἰσί;“ „παρ’
 Ὀμήρῳ γε,“ ἔφασαν „οὐ γὰρ ἐς Αἴδου γε καταβάν-
 τες.“ „τοῦτ’ “ ἔφη „καὶ τουτοῦ τὸν κόσμον ἠγεῖσθε,
 οὐ γὰρ ὕλη ἐστίν, ἀλλὰ ὕλης δόξα. ὡς δὲ γιννώ- 15
 σκοιτε, ὃ λέγω, ἡ χρηστὴ νύμφη μία τῶν ἐμπουσῶν
 ἐστίν, ἃς λαμίας τε καὶ μορμολυκίας οἱ πολλοὶ ἠγοῦν-
 ται. ἐρῶσι δ’ αὐταὶ καὶ ἀφροδισίων μὲν, σαρκῶν
 δὲ μάλιστα ἀνθρωπείων ἐρῶσι καὶ παλεύουσι τοῖς
 ἀφροδισίοις, οὓς ἂν ἐθέλωσι δαίσασθαι.“ ἡ δὲ „εὐ- 20 76
 φήμει“ ἔλεγε „καὶ ἄπαγε“ καὶ μυσάττεσθαι ἐδόκει,
 ἃ ἤκουε, καὶ πού καὶ ἀπέσκωπτε τοὺς φιλοσόφους,
 ὡς αἰὲ ληροῦντας. ἐπεὶ μέντοι τὰ ἐκπώματα τὰ
 χρυσᾶ καὶ ὁ δοκῶν ἄργυρος ἀνεμιαῖα ἠλέγχθη καὶ
 διέπτῃ τῶν ὀφθαλμῶν ἅπαντα οἰνοχόοι τε καὶ ὄψο- 25
 ποιοὶ καὶ ἡ τοιαύτη θεραπεία πᾶσα ἠφανίσθησαν
 66 ἐλεγχόμενοι ὑπὸ τοῦ Ἀπολλωνίου, δακρύνοντι ἐώκει
 τὸ φάσμα καὶ ἐδεῖτο μ’ βασανίζειν αὐτό, μηδὲ ἀναγ-
 κάζειν ὁμολογεῖν, ὃ τι εἶη, ἐπικειμένου δὲ καὶ μὴ
 ἀνιέντος ἐμπουσᾶ τε εἶναι ἔφη καὶ παίνειν ἠδοναῖς 30
 τὸν Μένιππον ἐς βρωσίν τοῦ σώματος, τὰ γὰρ καλὰ
 τῶν σωμάτων καὶ νεὰ σιτεῖσθαι ἐνόμιζεν, ἐπειδὴ

ἀκραιφνές αὐτοῖς τὸ αἶμα. τοῦτον τὸν λόγον γνωρι-
μώτατον τῶν Ἀπολλωνίου τυγχάνοντα ἐξ ἀνάγκης
ἐμήκνυα, γινώσκουσι μὲν γὰρ πλείους αὐτόν, ἅτε
καθ' Ἑλλάδα μέσσην πραχθέντα, ξυλλήβδην δὲ αὐτόν
5 παρειλήφασιν, ὅτι ἔλοι ποτὲ ἐν Κορίνθῳ λάμιαν, ὅ
τι μέντοι πρᾶττουσαν καὶ ὅτι ὑπὲρ Μενίππου, οὐπω
γινώσκουσιν, ἀλλὰ Δάμιδί τε καὶ ἐκ τῶν ἐκείνου
λόγων ἐμοὶ εἴρηται.

XXVI Τότε καὶ πρὸς Βάσσον διηνέχθη τὸν ἐκ τῆς Κο-
10 ρίνθου, πατραλοίας γὰρ οὗτος καὶ ἐδόκει καὶ ἐπε-
πίστευτο, σοφίαν δὲ ἑαυτοῦ κατεψεύδετο καὶ χαλινὸς
οὐκ ἦν ἐπὶ τῇ γλώττῃ. λοιδορούμενον δὲ αὐτόν
ἐπέσχεν ὁ Ἀπολλώνιος οἷς τε ἐπέστειλεν οἷς τε διε-
λέχθη κατ' αὐτοῦ. πᾶν γὰρ, ὅπερ ὡς ἐς πατραλοίαν
15 ἔλεγεν, ἀληθὲς ἐδόκει, μὴ γὰρ ἂν ποτε τοιόνδε ἄνδρα
ἐς λοιδορίαν ἐκπεσεῖν, μῆδ' ἂν εἰπεῖν τὸ μὴ ὄν.

XXVII Τὰ δὲ ἐν Ὀλυμπίᾳ τοῦ ἀνδρὸς τοιαῦτα ἀνιόντι
τῷ Ἀπολλωνίῳ ἐς Ὀλυμπίαν ἐνέτυχον Λακεδαιμο-
νίων πρέσβεις ὑπὲρ ξυνουσίας, Λακωνικὸν δὲ οὐδὲν
20 περὶ αὐτοὺς ἐφαίνετο, ἀλλ' ἀβρότερον αὐτῶν εἶχον
καὶ συβάριδος μεστοὶ ἦσαν. ἰδὼν δὲ ἄνδρας λείους
τὰ σκέλη λιπαροὺς τὰς κόμας καὶ μῆδὲ γενείοις χρω-
μένους, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐσθῆτα μαλακούς, τοιαῦτα πρὸς 167
τοὺς ἐφόρους ἐπέστειλεν, ὡς ἐκείνους κήρυγμα ποι-
25 ἦσασθαι δημοσίᾳ τὴν τε πίτταν τῶν βαλανείων ἐξαι-
ροῦντας καὶ τὰς παρατιλτρίας ἐξελαύνοντας ἐς τὸ
ἀρχαῖόν τε καθισταμένους πάντα, ὅθεν παλαῖστραί
τε ἀνήβησαν καὶ σπουδαὶ καὶ τὰ φιλίτια ἐπανῆλθε
καὶ ἐγένετο ἡ Λακεδαιμῶν ἑαυτῇ ὁμοία. μαθὼν δὲ
30 αὐτοὺς τὰ οἴκοι διορθουμένους ἔπεμψεν ἐπιστολὴν
ἀπ' Ὀλυμπίας βραχυτέραν τῆς Λακωνικῆς σκυτάλης.
ἔστι δὲ ἡδε·

„Ἀπολλώνιος ἐφόροις χαίρειν.

Ἄνδρῶν μὲν τὸ μὴ ἁμαρτάνειν, γενναίων δὲ τὸ καὶ ἁμαρτάνοντας αἰσθῆσθαι.“

Ἰδὼν δὲ ἐς τὸ ἔδος τὸ ἐν Ὀλυμπίᾳ „χαῖρε,“ XXVIII εἶπεν „ἀγαθὲ Ζεῦ, σὺ γὰρ οὕτω τι ἀγαθός, ὡς καὶ 5 σταντοῦ κοινωνῆσαι τοῖς ἀνθρώποις.“ ἐξηγήσατο δὲ 168 καὶ τὸν χαλκοῦν Μίλωνα καὶ τὸν λόγον τοῦ περὶ αὐτὸν σχήματος. ὁ γὰρ Μίλων ἐστάναι μὲν ἐπὶ δίσκου δοκεῖ τὰ πόδε ἄμφω συμβεβηκώς, ῥόαν δὲ ξυνέχει τῇ ἀριστερᾷ, ἢ δεξιᾷ δέ, ὀρθοὶ τῆς χειρὸς 10 ἐκείνης οἱ δάκτυλοι καὶ οἶον διείροντες. οἱ μὲν δὴ κατ' Ὀλυμπίαν τε καὶ Ἀρκαδίαν λόγοι τὸν ἀθλητὴν ἱστοροῦσι τοῦτον ἄτρεπτον γενέσθαι καὶ μὴ ἐκβιβασθῆναί ποτε τοῦ χώρου, ἐν ᾧ ἔστη, δηλοῦσθαι δὲ τὸ μὲν ἀπρὸξ τῶν δακτύλων ἐν τῇ ξυνοχῇ τῆς ῥόας, 15 77 τὸ δὲ μῆδ' ἂν σχισθῆναί ποτ' ἀπ' ἀλλήλων αὐτούς, εἴ τις πρὸς ἓνα αὐτῶν ἀμιλλῶτο, τῷ τὰς διαφυὰς ἐν ὀρθοῖς τοῖς δακτύλοις εὖ ξυνηρμόσθαι, τὴν ταινίαν δέ, ἣν ἀναδεῖται, σωφροσύνης ἡγοῦνται ξύμβολον. ὁ δὲ Ἀπολλώνιος σοφῶς μὲν εἶπεν ἐπινενοῆ- 20 σθαι ταῦτα, σοφώτερα δὲ εἶναι τὰ ἀληθέστερα. „ὡς δὲ γιννώσκειτε τὸν νοῦν τοῦ Μίλωνος, Κροτωνιάται τὸν ἀθλητὴν τοῦτον ἱερέα ἐστήσαντο τῆς Ἥρας. τὴν μὲν δὴ μίτραν ὅτι χρὴ νοεῖν, τί ἂν ἐξηγοίμην ἔτι, μνημονεύσας ἱερέως ἀνδρός; ἢ ῥόα δὲ μόνη φυτῶν 25 169 τῇ Ἥρᾳ φύεται, ὁ δὲ ὑπὸ τοῖς ποσὶ δίσκος, ἐπὶ ἀσπιδίου βεβηκώς ὁ ἱερεὺς τῇ Ἥρᾳ εὐχεται, τουτὶ δὲ καὶ ἡ δεξιὰ σημαίνει, τὸ δὲ ἔργον τῶν δακτύλων καὶ τὸ μῆπω διεστῶς τῇ ἀρχαίᾳ ἀγαλματοποιίᾳ προσ- κείσθω.“ 30

Παρατυγγάνων δὲ τοῖς δρωμένοις ἀπεδέχετο XXIX [τῶν] Ἠλείων, ὡς ἐπεμελοῦντό τε αὐτῶν καὶ ξὺν

κόσμῳ ἔδρων μείον τε οὐδὲν ἢ οἱ ἀγωνιούμενοι τῶν ἀθλητῶν κρίνεσθαι ᾤοντο καὶ μήθ' ἐκόντες τι μήτ' ἄκοντες ἀμαρτάνειν προὔνοοῦντο. ἐρομένων δ' αὐτὸν τῶν ἐταίρων, τίνας Ἡλείους περὶ τὴν διάθεσιν
 5 τῶν Ὀλυμπίων ἤγοιτο, „εἰ μὲν σοφούς,“ ἔφη „οὐκ οἶδα, σοφιστὰς μέντοι.“

XXX Ὡς δὲ καὶ διεβέβλητο πρὸς τοὺς οἰομένους ξυγγραφεῖν καὶ ἀμαθεῖς ἤγειτο τοὺς ἀπτομένους λόγου μείζονος, ὑπάρχει μαθεῖν ἐκ τῶνδε· μαιράκιον γὰρ
 10 δοκησίσοφον ἐντυχὸν αὐτῷ περὶ τὸ ἱερὸν „συμπροθυμήθητί μοι“ ἔφη „αὔριον, ἀναγνώσομαι γὰρ τί.“ τοῦ δὲ Ἀπολλωνίου ἐρομένου, ὅ τι ἀναγνώσοιτο, „λόγος“ εἶπε „ξυντέτακται μοι ἐς τὸν Δία.“ καὶ ἅμα ὑπὸ τῷ ἱματίῳ ἐπεδείκνυ αὐτὸν σεμνυνόμενος
 15 τῇ παχύτητι τοῦ βιβλίου. „τί οὖν“ ἔφη „ἐπαινέσῃ τοῦ Διός; ἢ τὸν Δία τὸν ἐνταῦθα καὶ τὸ μηδὲν εἶναι τῶν ἐν τῇ γῆ ὅμοιον;“ „καὶ τοῦτο μὲν,“ ἔφη „πολλὰ δὲ πρὸ τούτου καὶ ἐπὶ τούτῳ ἕτερα, καὶ γὰρ 170 αἱ ὥραι καὶ τὰ ἐν τῇ γῆ καὶ τὰ ὑπὲρ τὴν γῆν καὶ 20 ἀνέμους εἶναι καὶ ἄστρα Διὸς πάντα.“ ὁ δὲ Ἀπολλώνιος „δοκεῖς μοι“ εἶπεν „ἐγκωμιστικὸς τις εἶναι σφόδρα.“ „διὰ τοῦτο“ ἔφη „καὶ ποδάγρας ἐγκωμιὸν τί μοι ξυντέτακται καὶ τοῦ τυφλὸν τινα ἢ κωφὸν εἶναι.“ „ἀλλὰ μηδὲ τοὺς ὑδέρους“ εἶπε „μηδὲ 25 τοὺς κατάρρους ἀποκήρυττε τῆς ἑαυτοῦ σοφίας, εἰ βούλοιο ἐπαινεῖν τὰ τοιαῦτα, βελτίων δὲ ἔσῃ καὶ τοῖς ἀποθνήσκουσιν ἐπόμενος καὶ διῶν ἐπαινούς τῶν νοσημάτων, ὑφ' ὧν ἀπέθανον, ἦττον γὰρ ἐπ' αὐτοῖς ἀνιάσονται πατέρες τε καὶ παῖδες καὶ οἱ ἀγχοῦ 30 τῶν ἀποθανόντων.“ κεχαλινωμένον δὲ ἰδὼν τὸ μαιράκιον ὑπὸ τοῦ λόγου „ὁ ἐγκωμιάζων“, εἶπεν „ὦ ξυγγραφεῦ, πότερον ἂ οἶδεν ἐπαινέσεται ἄμεινον ἢ

ἂ οὐκ οἶδεν;“ „ἂ οἶδεν,“ ἔφη „πῶς γὰρ ἂν τις ἐπαινοῖ, ἂ οὐκ οἶδε;“ „τὸν πατέρα οὖν ἤδη ποτὲ τὸν σεαυτοῦ ἐπήνεσας;“ „ἐβουλήθη,“ εἶπεν „ἀλλ’ ἐπεὶ μέγας τι μοι δοκεῖ καὶ γενναῖος ἀνθρώπων τε ὧν οἶδα κάλλιστος οἰκόν τε ἱκανὸς οἰκῆσαι καὶ σοφία 5 ἐς πάντα χρῆσθαι, παρῆκα τὸν ἐς αὐτὸν ἐπαινον, ὡς μὴ αἰσχύνοιμι τὸν πατέρα λόγῳ ἥττονι.“ δυσχεράνας οὖν ὁ Ἀπολλώνιος, τουτὶ δὲ πρὸς τοὺς φορτικοὺς τῶν ἀνθρώπων ἔπασχεν „εἶτα“, ἔφη „ὦ κάθαρμα, τὸν μὲν πατέρα τὸν σεαυτοῦ, ὃν ἴσα καὶ 10 σεαυτὸν γινώσκεις, οὐκ ἄρ’ οἶει πότε ἂν ἱκανῶς ἐπαινέσαι, τὸν δ’ ἀνθρώπων καὶ θεῶν πατέρα καὶ δημιουργὸν τῶν ὄλων, ὅσα περὶ ἡμᾶς καὶ ὑπὲρ ἡμᾶς ἔστιν, εὐκόλως οὕτως ἐγκωμιάζων οὕθ’, ὃν ἐπαινεῖς, δέδιδας, οὔτε ξυνίης ἐς λόγον καθιστάμενος μείζονα 15 ἀνθρώπου;“

Αἱ δὲ ἐν Ὀλυμπίᾳ διαλέξεις τῷ Ἀπολλωνίῳ περὶ XXXI τῶν χρησιμωτάτων ἐγίνοντο, περὶ σοφίας τε καὶ 78 ἀνδρείας καὶ σωφροσύνης καὶ καθάπαξ, ὅποσαι ἀρεταί εἰσι, περὶ τούτων ἀπὸ τῆς κρηπίδος τοῦ νεῶ 20 71 διελέγετο πάντας ἐκπλήττων οὐ ταῖς διανοαῖς μόνον, ἀλλὰ καὶ ταῖς ιδέαις τοῦ λόγου. περιστάντες δὲ αὐτὸν οἱ Λακεδαιμόνιοι ξένον τε παρὰ τῷ Διὶ ἐποιοῦντο καὶ τῶν οἴκοι νέων πατέρα βίου τε νομοθέτην καὶ γερόντων γέρας. ἐρομένου δὲ Κορινθίου 25 τινὸς κατὰ ἀχθηδόνα, εἰ καὶ θεοφάνια αὐτῷ ἄξουσι, „ναὶ τὰ Σιώ“, ἔφη, „ἔτοιμά γε“. ὁ δὲ Ἀπολλώνιος ἀπήγαγεν αὐτοὺς τῶν τοιούτων, ὡς μὴ φθονοῖτο. ἐπεὶ δὲ ὑπερβὰς τὸ Ταύγετον εἶδεν ἐνεργὸν Λακεδαιμόνα καὶ τὰ τοῦ Λυκούργου πάτρια εὖ πράττοντα, 30 οὐκ ἀηδὲς ἐνόμισε τὸ καὶ τοῖς τέλεσι τῶν Λακεδαιμονίων ξυγγενέσθαι περὶ ὧν ἐρωτᾶν ἐβούλοντο.

ἤρουντο οὖν ἀφικόμενον, πῶς θεοὶ θεραπευτέοι, ὁ δὲ εἶπεν „ὡς δεσπόται“. πάλιν ἤρουντο, πῶς ἤρωες „ὡς πατέρες.“ τρίτον δὲ ἐρομένων, πῶς δὲ ἄνθρωποι „οὐ Λακωνικόν“ ἔφη „τὸ ἐρώτημα“. ἤρουντο
 5 καὶ ὅτι ἤγοῖτο τοὺς παρ' αὐτοῖς νόμους, ὁ δὲ εἶπεν „ἀρίστους διδασκάλους, οἱ διδάσκαλοι δὲ εὐδοκιμήσουσιν, ἦν οἱ μαθηταὶ μὴ ῥαθυμῶσιν.“ ἐρομένων δ' αὐτῶν, τί περὶ ἀνδρείας ξυμβουλεύοι, „καὶ τί“ ἔφη „τῇ ἀνδρεία χρήσεσθε;“

XXXII Ἐτύγχανε δὲ περὶ τὸν χρόνον τοῦτον νεανίας ¹⁷²

11 Λακεδαιμόνιος αἰτίαν ἔχων παρ' αὐτοῖς, ὡς ἀδικῶν περὶ τὰ ἦθη· Καλλικρατίδα μὲν γὰρ τοῦ περὶ Ἀργινούσας ναυαρχήσαντος ἦν ἔκγονος, ναυκληρίας δὲ ἦρα καὶ οὐ προσεῖχε τοῖς κοινοῖς, ἀλλ' ἐς Καρχη-
 15 δόνα ἐξέπλει καὶ Σικελίαν ναῦς πεποιημένος. ἀκουσας οὖν κρίνεσθαι αὐτὸν ἐπὶ τούτῳ δεινὸν ῥήθη περιδεῖν τὸν νεανίαν ὑπαχθέντα ἐς δίκην καὶ „ὦ λῶστε“, ἔφη „τί πεφροντικῶς περὶεὶ καὶ μεστὸς ἐννοίας“; „ἀγὼν“ εἶπεν „ἐπήγγελταί μοι δημόσιος,
 20 ἐπειδὴ πρὸς ναυκληρίαις εἰμὶ καὶ τὰ κοινὰ οὐ πράττω.“ πατὴρ δέ σοι ναύκληρος ἐγένετο ἢ πάππος;“ „ἄπαγε“, εἶπε „γυμνασίαρχοι τε καὶ ἔφοροι καὶ πατρονόμοι πάντες, Καλλικρατίδας δὲ ὁ πρόγονος καὶ τῶν ναυαρχησάντων ἐγένετο.“ „μῶν“ ἔφη „τὸν ἐν
 25 Ἀργινούσαις λέγεις“; „ἐκεῖνον“ εἶπε „τὸν ἐν τῇ ναυαρχίᾳ ἀποθανόντα“. „εἴτ' οὐ διέβαλέ σοι“ εἶπε „τὴν θάλατταν ἢ τελευτῆ τοῦ προγόνου“; „μὰ Δί“, εἶπεν „οὐ γὰρ ναυμαχήσων γε πλέω.“ „ἀλλ' ἐμπόρων τε καὶ ναυκλήρων κακοδαιμονέστερόν τι ἐρεῖς
 30 ἔθνος; πρῶτον μὲν περινοστοῦσι, ζητοῦσι ἀγορὰν κακῶς πράττουσαν, εἶτα προξένοισι καὶ καπήλοις ἀναμιχθέντες πωλοῦσί τε καὶ πωλοῦνται καὶ τόκοις

ἀνοσίοις τὰς αὐτῶν κεφαλὰς ὑποτιθέντες ἐς τὸ ἀρ-
 χαῖον σπεύδουσι, κἄν μὲν εὖ πράττωσιν, εὐπλοεῖ ἢ
 ναῦς καὶ πολὺν ποιοῦνται λόγον τοῦ μήτε ἐκόντες
 ἀνατρέψαι μήτε ἄκοντες, εἰ δὲ ἢ ἐμπορία πρὸς τὰ
 χρῆα μὴ ἀναφέροιτο, μεταβάντες ἐς τὰ ἐφόλκια προσ- 5
 173 ἀράττουσι τὰς ναῦς καὶ τὸν ἑτέρων [ναῦται] βίον
 θεοῦ ἀνάγκην εἰπόντες ἀθεώτατα καὶ οὐδὲ ἄκοντες
 αὐτοὶ ἀφείλοντο. εἰ δὲ καὶ μὴ τοιοῦτον ἦν τὸ θα-
 λαττουργόν τε καὶ ναυτικὸν ἔθνος, ἀλλὰ τό γε Σπαρ-
 τιάτην ὄντα καὶ πατέρων γεγονότα, οἳ μέσῃν ποτὲ 10
 τὴν Σπάρτην ᾤκησαν, ἐν κοίλῃ νηὶ κείσθαι λήθην
 μὲν ἰσχυόντα Λυκούργου τε καὶ Ἰφίτου, φόρτου δὲ
 μνήμονα καὶ ναυτικῆς ἀκριβολογίας, τίνος αἰσχύνης
 ἄπεστιν; εἰ γὰρ καὶ μηδὲν ἄλλο, τὴν γοῦν Σπάρτην
 αὐτὴν ἔδει ἐνθυμείσθαι, ὡς, ὅποτε μὲν τῆς γῆς 15
 εἶχετο, οὐρανομήκη δόξασαν, ἐπεὶ δὲ θαλάττης ἐπε- 79
 θύμησε, βυθισθεῖσάν τε καὶ ἀφανισθεῖσαν οὐκ ἐν τῇ
 θαλάττῃ μόνοι, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ γῇ. “ τούτοις τὸν
 νεανίαν οὕτω τι ἐχειρώσατο τοῖς λόγοις, ὡς νεύ-
 σαντα αὐτὸν ἐς τὴν γῆν κλαίειν, ἐπεὶ τοσοῦτον ἤκου- 20
 σεν ἀπολελεῖσθαι τῶν πατέρων, ἀποδόσθαι τε τὰς
 ναῦς, ἐν αἷς ἕξει. καθεστῶτα δὲ αὐτὸν ἰδὼν ὁ Ἀπολ-
 λώνιος καὶ τὴν γῆν ἀσπαζόμενον κατήγαγε παρὰ
 τοὺς ἐφόρους καὶ παρητήσατο τῆς δίκης.

Κακεῖνο τῶν ἐν Λακεδαιμόνι· ἐπιστολὴ ἐκ βα- XXXIII
 σιλέως Λακεδαιμονίοις ἦκεν ἐπίπληξιν ἐς τὸ κοινὸν 26
 αὐτῶν φέρουσα, ὡς ὑπὲρ τὴν ἐλευθερίαν ὑβριζόν-
 των, ἐκ διαβολῶν δὲ τοῦ τῆς Ἑλλάδος ἄρχοντος ἐπέ-
 σταλτο αὐτοῖς ταῦτα. οἳ μὲν δὴ Λακεδαιμόνιοι ἀπο-
 ρία εἶχοντο καὶ ἢ Σπάρτη πρὸς ἑαυτὴν ἤριζεν, εἴτε 30
 χρὴ παραιτουμένους τὴν ὀργὴν τοῦ βασιλέως εἴτε
 ὑπερφρονοῦντας ἐπιστέλλειν· πρὸς ταῦτα ξύμβουλον

ἐποιοῦντο τὸν Ἀπολλώνιον τοῦ τῆς ἐπιστολῆς ἦθους, ὁ δέ, ὡς εἶδε διεστηκότας, παρῆλθέ τε ἐς τὸ κοινὸν αὐτῶν καὶ ὧδε ἐβραχυλόγησε· „Παλαμῆδης εὗρε γράμματα οὐχ ὑπὲρ τοῦ γράφειν μόνον, ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ τοῦ γιγνώσκειν, ἃ δεῖ μὴ γράφειν.“ οὕτω μὲν ¹⁷⁴ δὴ Λακεδαιμονίους ἀπῆγε τοῦ μήτε θρασεῖς μήτε δειλοὺς ὀφθῆναι.

XXXIV Διατριψας δ' ἐν τῇ Σπάρτῃ μετὰ τὴν Ὀλυμπίαν χρόνον, ὡς ἐτελεύτα ὁ χειμῶν, ἐπὶ Μαλέαν ¹⁰ ἦλθεν ἀρχομένου ἤρος, ὡς ἐς τὴν Ῥώμην ἀφήσων. διανοουμένῳ δ' αὐτῷ ταῦτα ἐγένετο ὄναρ τοιούδε· ἐδόκει γυναιῖκα μεγίστην τε καὶ πρεσβυτάτην περιβάλλειν αὐτὸν καὶ δεῖσθαι οἱ ξυγγενέσθαι, πρὶν ἐς Ἴταλοὺς πλεῦσαι, Διὸς δὲ εἶναι ἢ τροφὸς ἔλεγε καὶ ¹⁵ ἦν αὐτῇ στέφανος πάντ' ἔχων τὰ ἐκ γῆς καὶ θαλάττης. λογισμὸν δὲ αὐτῷ διδοὺς τῆς ὄψεως ξυνῆκεν, ὅτι πλευστέα εἶη ἐς Κρήτην πρότερον, ἢν τροφὸν ἠγούμεθα τοῦ Διός, ἐπειδὴ ἐν ταύτῃ ἐμαιεύθη, ὁ δὲ στέφανος καὶ ἄλλην ἴσως δηλώσαι νῆσον. οὐσῶν ²⁰ δὲ ἐν Μαλέᾳ νεῶν πλειόνων, αἰ ἐς Κρήτην ἀφήσειν ἔμελλον, ἐνέβη ναῦν ἀποχωρῶσαν τῷ κοινῷ· κοινὸν δὲ ἐκάλει τοὺς τε ἐταίρους καὶ τοὺς τῶν ἐταίρων δούλους, οὐδὲ γὰρ ἐκείνους παρεώρα. προσπλεύσας δὲ Κυδωνία καὶ παραπλεύσας ἐς Κνωσσὸν τὸν μὲν ²⁵ Λαβύρινθον, ὃς ἐκεῖ δείκνυται, ξυνεῖχε δέ, οἴμαί, ποτε τὸν Μινώταυρον, βουλομένων ἰδεῖν τῶν ἐταίρων, ἐκείνοις μὲν ξυνεχώρει τοῦτο, αὐτὸς δὲ οὐκ ἂν ἔφη θεατῆς γενέσθαι τῆς ἀδικίας τοῦ Μίνω. προῆει δὲ ἐπὶ Γόρτυναν πόδι τῆς Ἰδης. ἀνελθὼν οὖν καὶ ³⁰ τοῖς θεολογουμένοις ἐντυχὰν ἐπορεύθη καὶ ἐς τὸ ἱερὸν τὸ Λεβηναῖον· ἔστι δὲ Ἀσκληπιοῦ καὶ ὡσπερ ἡ Ἀσία ἐς τὸ Πέργαμον, οὕτως ἐς τὸ ἱερὸν τοῦτο

ξυνεφοίτα ἢ Κρήτη, πολλοὶ δὲ καὶ Λιβύων ἐς αὐτὸ
 175 περαιοῦνται· καὶ γὰρ τέτραπται πρὸς τὸ Λιβυκὸν
 πέλαγος κατὰ γοῦν τὴν Φαιστόν, ἔνθα τὴν πολλὴν
 ἀνείργει θάλατταν ὁ μικρὸς λίθος. Λεβηναῖον δὲ τὸ
 ἱερὸν ὠνομάσθαι φασίν, ἐπειδὴ ἀκρωτήριον ἐξ αὐ- 5
 τοῦ κατατείνει λέοντι εἰκασμένον, οἷα πολλὰ αἱ ξυν-
 τυχίαι τῶν πετρῶν ἀποφαίνουσι, μῦθόν τε ἐπὶ τῷ
 ἀκρωτηρίῳ ἄδουσιν, ὡς λέων εἰς οὗτος γένοιτο τῶν
 ὑποξυγίων ποτὲ τῇ Πέᾳ. ἐνταῦθα διαλεγόμενον ποτὲ
 τοῦ Ἀπολλωνίου περὶ μεσημβρίαν, διελέγετο δὲ πολ- 10
 λοῖς ἀνδράσιν, ὑφ' ὧν τὸ ἱερὸν ἐθεραπεύετο, σεισμὸς
 ἀθρόως τῇ Κρήτῃ προσέβαλε, βροντὴ δὲ οὐκ ἐκ νε-
 φῶν, ἀλλ' ἐκ τῆς γῆς ὑπήχησεν, ἢ θάλαττα δὲ ὑπε-
 νόστησε στάδια ἴσως ἑπτὰ. καὶ οἱ μὲν πολλοὶ ἔδει-
 σαν, μὴ τὸ πέλαγος ὑποχωρῆσαν ἐπισπάσῃται τὸ 15
 ἱερὸν καὶ ἀπενεχθῶσιν, ὁ δὲ Ἀπολλώνιος „θαρσεῖτε“,
 ἔφη „ἢ γὰρ θάλαττα γῆν ἔτεκε“. καὶ οἱ μὲν ᾤοντο 80
 αὐτὸν τὴν ὁμόνοιαν τῶν στοιχείων λέγειν, καὶ ὅτι
 μηδὲν ἂν ἢ θάλαττα νεώτερον ἐς τὴν γῆν ἐργάσαιτο,
 μετὰ δὲ ἡμέρας ὀλίγας ἀφικόμενοί τινες ἐκ τῆς Κυ- 20
 δωνιάτιδος ἠγγειλαν, ὅτι κατὰ τὴν ἡμέραν τε καὶ
 μεσημβρίαν, ἣν ἐγένετο ἢ διοσημία, νῆσος ἐκ τῆς
 θαλάττης ἀνεδόθη περὶ τὸν πορθμὸν τὸν διαρρέοντα
 Θήραν τε καὶ Κρήτην. ἑάσαντες οὖν λόγων μῆκος
 ἔλθωμεν καὶ ἐπὶ τὰς ἐν Πώμῃ σπουδάς, αἱ ἐγένοντο 25
 αὐτῷ μετὰ τὰ ἐν Κρήτῃ.

Νέρων οὐ ξυνεχώρει φιλοσοφεῖν, ἀλλὰ περίεθ- XXXV
 γον αὐτῷ χρῆμα οἱ φιλοσοφοῦντες ἐφαίνοντο καὶ
 μαντικὴν συσκιάζοντες, καὶ ἤχθη ποτὲ ὁ τρίβων ἐς
 176 δικαστήριον, ὡς μαντικῆς σχῆμα. ἕω τοὺς ἄλλους, 30
 ἀλλὰ Μουσώνιος ὁ Βαβυλώνιος, ἀνὴρ Ἀπολλωνίου
 μόνου δεύτερος ἐδέθη ἐπὶ σοφία καὶ ἐκεῖ μένων

ἐκινδύνευσεν, ἀπέθανε δ' ἂν τὸ ἐπὶ τῷ δήσαντι, εἰ
 XXXVI μὴ σφόδρα ἔρρωτο. ἐν τοιαύτῃ καταστάσει φιλοσο-
 φίας οὔσης ἔτυχε προσίων τῇ Ῥώμῃ, στάδια δὲ εἴ-
 κοσι καὶ ἑκατὸν ἀπέχων ἐνέτυχε Φιλολάῳ τῷ Κιτιεῖ
 5 περὶ τὸ νέμος τὸ ἐν τῇ Ἀρικίᾳ. ἦν δὲ ὁ Φιλόλαος
 τὴν μὲν γλῶτταν ξυγκείμενος, μαλακώτερος δὲ καρ-
 τερηῆσαι τι. οὗτος ἀναλύων ἀπὸ τῆς Ῥώμης αὐτὸς
 τε ἐφ' ἑαυτῷ φεύγοντι καὶ ὄτῳ ἐντύχοι φιλοσοφοῦντι
 παρεκελεύετο τὸ αὐτὸ πράττειν. προσειπὼν οὖν τὸν
 10 Ἀπολλώνιον ἐκέλευεν ἐκστῆναι τῷ καιρῷ, μηδὲ ἐπι-
 φοιτᾶν τῇ Ῥώμῃ διαβεβλημένου τοῦ φιλοσοφεῖν, καὶ
 διηγεῖτο τὰ ἐκεῖ πραττόμενα θαμὰ ἐπιστρεφόμενος,
 μὴ ἐπακροῶτό τις αὐτοῦ κατόπιν. „σὺ δὲ καὶ χορὸν
 φιλοσόφων ἀναψάμενος“ εἶπε „βαδίζεις φθόνου με-
 15 στὸς οὐκ εἰδὼς τοὺς ἐπιτεταγμένους ταῖς πύλαις
 ὑπὸ Νέρωνος, οἳ ξυλλήψονται σέ τε καὶ τούτους,
 πρὶν ἔσω γενέσθαι.“ „τί δ'“ εἶπεν „ὦ Φιλόλαε,
 τὸν αὐτοκράτορα σπουδάζειν φασίν;“ „ἠνιοχεῖ“ ἔφη
 „δημοσίᾳ καὶ ἄδει παριῶν ἐς τὰ Ῥωμαίων θέατρα 177
 20 καὶ μετὰ τῶν μονομαχοῦντων ζῆ, μονομαχεῖ δὲ καὶ
 αὐτὸς καὶ ἀποσφάττει.“ ὑπολαβὼν οὖν ὁ Ἀπολλώ-
 νιος „εἶτα“, ἔφη „ὦ βέλτιστε, μεῖζόν τι ἡγῆ θέαμα
 ἀνδράσι πεπαιδευμένοις ἢ βασιλέα ἰδεῖν ἀσχημο-
 νοῦντα; θεοῦ μὲν γὰρ παίγνιον ἄνθρωπος“ εἶπε
 25 „κατὰ τὴν Πλάτωνος δόξαν, βασιλεὺς δὲ ἄνθρωπον
 παίγνιον γιγνόμενος καὶ χαριζόμενος τοῖς ὄχλοις τὴν
 ἑαυτοῦ αἰσχύνην τίνας οὐκ ἂν παράσχοι λόγους τοῖς
 φιλοσοφοῦσι;“ „νὴ Δί“ εἶπεν ὁ Φιλόλαος „εἶγε
 μετὰ τοῦ ἀκινδύνου γίγνοιτο, εἰ δὲ ἀπόλοιο ἄν-
 30 αχθεῖς καὶ Νέρων σε ὤμῳ φάγοι μηδὲν ἰδόντα ὧν
 πράττει, ἐπὶ πολλῷ ἔσται σοι τὸ ἐντυχεῖν αὐτῷ καὶ
 ἐπὶ πλείονι ἢ τῷ Ὀδυσσεῖ ἐγένετο, ὅποτε παρὰ τὸν

Κύκλωπα ἦλθεν, ἀπώλεσε γὰρ πολλοὺς τῶν ἐταίρων ποθήσας ἰδεῖν αὐτὸν καὶ ἠττηθεὶς ἀτόπου καὶ ὤμοῦ θεάματος.“ ὁ δὲ Ἀπολλώνιος „οἶει γὰρ“ ἔφη „τοῦτον ἦττον ἐκτετυφλωσθαι τοῦ Κύκλωπος, εἰ τοιαῦτα ἐργάζεται;“ καὶ ὁ Φιλόλαος „πραττέτω μὲν“, εἶπεν ⁵ „ὄ τι βούλεται, σὺ δὲ ἀλλὰ τούτους σῶζε.“ φωνῇ XXXVII δὲ ταῦτα μείζονι ἔλεγε καὶ ἐώκει κλάοντι. ἐνταῦθα δείσας ὁ Δάμις περὶ τοῖς νέοις, μὴ χείρους αὐτῶν γένοιτο ὑπὸ τῆς τοῦ Φιλολάου πτοίας, ἀπολαβὼν τὸν Ἀπολλώνιον „ἀπολεῖ“ ἔφη „τοὺς νέους ὁ λα- ¹⁰ γῶς οὔτος τρόμων καὶ ἀθυμίας ἀναπιμπλᾶς πάντα“. ὁ δὲ Ἀπολλώνιος „καὶ μὴν πολλῶν“ ἔφη „ἀγαθῶν ὄντων, ἃ μὴδ' εὐξαμένῳ μοι πολλάκις παρὰ τῶν θεῶν γέγονε, μέγιστον ἂν ἔγωγε φαίην ἀπολελευκέναι τὸ νυνὶ τοῦτο, παραπέπτωκε γὰρ βάσανος τῶν ¹⁵ νέων, ἣ σφόδρα ἐλέγξει τοὺς φιλοσοφοῦντάς τε αὐτῶν καὶ τοὺς ἕτερόν τι μᾶλλον ἢ τοῦτο πράττοντας.“ καὶ ἠλέγχθησαν αὐτίκα οἱ μὴ ἐρρωμένοι σφῶν, ὑπὸ ¹⁷⁸ γὰρ τῶν τοῦ Φιλολάου λόγων ἀπαχθέντες οἱ μὲν ἔφασαν νοσεῖν, οἱ δ' οὐκ εἶναι αὐτοῖς ἐφόδια, οἱ δὲ ²⁰ ⁸¹ τῶν οἴκοι ἐρᾶν, οἱ δὲ ὑπὸ ὄνειράτων ἐκπεπληχθῆαι, καὶ περιῆλθεν ἐς ὄκτω ὀμιλητάς ὁ Ἀπολλώνιος ἐκ τεττάρων καὶ τριάκοντα, οἱ ξυνεφοίτων αὐτῷ ἐς τὴν Ῥώμην. οἱ δ' ἄλλοι Νέρωνα τε καὶ φιλοσοφίαν ἀποδράντες φυγῇ ὄχοντο. ξυναγαγὼν οὖν τοὺς περι- ²⁶ ^{XXXVIII} λειφθέντας, ὧν καὶ Μένιππος ἦν ὁ ξυναλλάξας τῇ ἐμπούσῃ καὶ Διοσκορίδης ὁ Αἰγύπτιος καὶ Δάμις „οὐ λαιδορήσομαι“ ἔφη „τοῖς ἀπολελοιπόσιν ἡμᾶς, ἀλλ' ὑμᾶς ἐπαινέσομαι μᾶλλον, ὅτι ἄνδρες ἐστὲ ἐμοὶ ὅμοιοι, οὐδ', εἴ τις Νέρωνα δείσας ἀπῆλθε, δειλὸν ³⁰ ἠγήσομαι τοῦτον, ἀλλ' εἴ τις τοῦ δέους τούτου κρείττων γίγνεται, φιλόσοφος ὑπ' ἐμοῦ πρόσειρήσεται,

καὶ διδάξομαι αὐτόν, ὅποσα οἶδα. δοκεῖ δὴ μοι πρῶ-
 τον μὲν εὐξασθαι τοῖς θεοῖς, δι' οὓς ταῦτα ἐπὶ νοῦν
 ἦλθεν ὑμῖν τε καὶ κέλνοις, ἔπειθ' ἡγεμόνας αὐτοὺς
 ποιεῖσθαι, θεῶν γὰρ χωρὶς οὐδ' ἐν ἄλλῳ ἐσμέν.
 5 παριτητέα ἐς πόλιν, ἢ τοσοῦτων τῆς οἰκουμένης με-
 ρῶν ἄρχει· πῶς οὖν ἂν παρέλθοι τις, εἰ μὴ ἐκεῖνοι
 ἡγοῖντο; καὶ ταῦτα τυραννίδος ἐν αὐτῇ καθεστη-
 κυίας οὕτω χαλεπῆς, ὥς μὴ ἐξεῖναι σοφοῖς εἶναι.
 ἀνόητόν τε μηδενὶ δοκεῖτω τὸ θαρσεῖν ὁδόν, ἣν πολ-
 10 λοὶ τῶν φιλοσόφων φεύγουσιν, ἐγὼ γὰρ πρῶτον μὲν
 οὐδὲν ἂν ἡγοῦμαι φοβερόν οὕτω γενέσθαι τῶν κατ'
 ἀνθρώπους, ὥς ἐκπλαγῆναί ποτε ὑπ' αὐτοῦ τὸν σο-
 φόν, εἴτ' οὐδ' ἂν προδείην ἀνδρείας μελέτας, ἐὰν μὴ
 μετὰ κινδύνων γίγνοιτο. καὶ ἄλλως ἐπελθὼν γῆν,
 15 ὅσῃν οὐπω τις ἀνθρώπων, θηρία μὲν Ἀράβιά τε καὶ
 Ἰνδικὰ πάμπολλα εἶδον, τὸ δὲ θηρίον τοῦτο, ὃ κα-
 λοῦσιν οἱ πολλοὶ τύραννον, οὔτε ὅποσαι κεφαλαὶ
 αὐτῶ, οἶδα, οὔτε εἰ γαμφώνυχόν τε καὶ καρχαρό-
 δουν ἐστί. καίτοι πολιτικὸν μὲν εἶναι τὸ θηρίον
 20 τοῦτο λέγεται καὶ τὰ μέσα τῶν πόλεων οἰκεῖν, το-
 σοῦτω δὲ ἀγριώτερον διάκειται τῶν ὄρεινῶν τε καὶ
 ὑλαίων, ὅσῳ λέοντες μὲν καὶ παρδάλεις ἐνίοτε κολα-
 κευόμενοι ἡμεροῦνται καὶ μεταβάλλουσι τοῦ ἥθους,
 τουτὶ δὲ ὑπὸ τῶν καταψηχόντων ἐπαιρόμενον ἀγριώ- 179
 25 τερον αὐτοῦ γίγνεται καὶ λαφύσσει πάντα. περὶ μὲν
 γε θηρίων οὐκ ἂν εἴποις, ὅτι τὰς μητέρας ποτὲ τὰς
 αὐτῶν ἐδαίσαντο, Νέρων δὲ ἐμπεφόρηται τῆς βορᾶς
 ταύτης. εἰ δὲ καὶ ταῦτα γέγονεν ἐπ' Ὀρέστη καὶ
 Ἀλκμαίωνι, ἀλλ' ἐκεῖνοις σχῆμα τοῦ ἔργου πατέρες
 30 ἦσαν ὁ μὲν ἀποθανὼν ὑπὸ τῆς ἑαυτοῦ γυναικός, ὁ
 δὲ ὄρμου πραθεῖς, οὗτος δὲ καὶ ἐσποιηθεῖς ὑπὸ τῆς
 μητρὸς γέροντι βασιλεῖ καὶ κληρονομήσας τὸ ἄρχειν

ναυαγίῳ τὴν μητέρα ἀπέκτεινε πλοῖον ἐπ' αὐτῇ ξυν-
 θείς, ὑφ' οὗ ἀπώλετο πρὸς τῇ γῆ. εἰ δὲ ἐκ τούτων
 φοβερόν τις ἠγεῖται Νέρωνα καὶ διὰ τοῦτο ἀποπηδᾷ
 φιλοσοφίας οὐκ ἀσφαλὲς αὐτῷ νομίζων τὸ ἀπὸ θυ-
 μοῦ τι αὐτῷ πράττειν, ἴστω τὸ μὲν φοβερόν ἐκείνοις 5
 ὑπάρχον, ὅσοι περ ἂν σωφροσύνης τε καὶ σοφίας
 ἄπτωνται, τούτοις γὰρ καὶ τὰ παρὰ τῶν θεῶν εὖ
 ἔχει, τὰ δὲ τῶν ὑβριζόντων ὕθλον ἠγείσθω, καθὰ
 καὶ τὰ τῶν μεμεθυσμένων, καὶ γὰρ δὴ κάκεινους γε
 ἠλιθίους μὲν ἠγοῦμεθα, φοβερούς δὲ οὐ. ἴωμεν οὖν 10
 ἐς τὴν Ῥώμην, εἶγε ἐρρώμεθα, πρὸς γὰρ τὰ Νέρω-
 νος κηρύγματα, δι' ὧν ἐξείργει φιλοσοφίαν, ἔστιν
 ἡμῖν τὸ τοῦ Σοφοκλέους (λέγειν).

οὐ γὰρ τί μοι Ζεὺς ἦν ὁ κηρύξας τάδε,
 οὐδὲ Μοῦσαι καὶ Ἀπόλλων λόγιος. εἰκὸς δὲ καὶ αὐ- 15
 τὸν Νέρωνα γιννώσκειν τὰ ἰαμβεῖα ταῦτα, τραγωδία,
 ὡς φασι, χαίροντα. ἐνταῦθά τις τὸ Ὀμήρου ἐνθυ-
 μηθεῖς, ὡς, ἐπειδὰν ὁ λόγος ἀρμόσῃ πολεμικοὺς ἄν- 82
 δρας, μία μὲν κόρυς γίννονται, μία δὲ ἀσπίς, εὐρεῖν
 ἂν μοι δοκεῖ αὐτὸ τοῦτο καὶ περὶ τούσδε τοὺς ἄν- 20
 δρας γενόμενον· ὑπὸ γὰρ τῶν τοῦ Ἀπολλωνίου
 λόγων ξυγκροτηθέντες ἀποθνήσκειν τε ὑπὲρ φιλο-
 σοφίας ἔρρωντο καὶ βελτίους τῶν ἀποδράντων φαί-
 νεσθαι.

Προσῆεσαν μὲν οὖν ταῖς πύλαις, οἱ δὲ ἐφεστῶ- XXXIX
 τες οὐδὲν ἠρώτων, ἀλλὰ περιήθρουν τὸ σχῆμα καὶ 26
 180 ἐθαύμαζον· ὁ γὰρ τρόπος ἱερὸς ἐδόκει καὶ οὐδὲν
 εἰκῶς τοῖς ἀγείρουσι. καταλύουσι δ' αὐτοῖς ἐν παν-
 δοχείῳ περὶ τὰς πύλας καὶ δεῖπνον αἰρουμένοις,
 ἐπειδὴ καιρὸς ἐσπέρας ἤδη ἐτύγχανεν, ὡς ἐπὶ κῶμον 30
 ἔρχεται μεθύων ἄνθρωπος οὐκ ἀγλευκῶς τῆς φωνῆς
 ἔχων, περιήει δὲ ἄρα κύκλῳ τὴν Ῥώμην ἄδων τὰ

τοῦ Νέρωνος μέλη καὶ μεμισθωμένος τοῦτο, τὸν δὲ ἀμελῶς ἀκούσαντα ἢ μὴ καταβαλόντα μισθὸν τῆς ἀκροάσεως ξυνεκεχώρητο αὐτῷ καὶ ἀπάγειν ὡς ἀσεβοῦντα. ἦν δὲ αὐτῷ καὶ κιθάρα καὶ ἡ πρόσφορος τῷ κιθαρίζειν σκευὴ πᾶσα, καὶ τινα καὶ νευρὰν τῶν ἐφαψαμένων τε καὶ προεντεταμένων ἀποκειμένην ἐν κοιτίδι εἶχεν, ἣν ἐφασκεν ἐκ τῆς Νέρωνος ἐωνῆσθαι κιθάρας δυοῖν μναῖν καὶ ἀποδώσεσθαι αὐτὴν οὐδενί, ἣν μὴ κιθαρωδὸς ἢ τῶν ἀρίστων τε καὶ ἀγωνιουμένων Πυθοῖ. ἀναβαλόμενος οὖν, ὅπως εἰώθει, καὶ βραχὺν διεξελθὼν ὕμνον τοῦ Νέρωνος ἐπῆγε μέλη τὰ μὲν ἐξ Ὀρεστείας, τὰ δὲ ἐξ Ἀντιγόνης, τὰ δ' ὀποθενοῦν τῶν τραγωδομένων αὐτῷ, καὶ ᾠδὰς ἔκαμπτεν, ὁπόσας Νέρων ἐλύγιζέ τε καὶ κακῶς ἔστρεφεν. ἀργότερον δὲ ἀκροωμένων ὁ μὲν ἀσεβεῖσθαι Νέρωνα ὑπ' αὐτῶν ἐφασκε καὶ πολεμίους τῆς θείας φωνῆς εἶναι, οἱ δὲ οὐ προσεῖχον. ἐρομένου δὲ τοῦ Μενίππου τὸν Ἀπολλώνιον, πῶς ἀκούοι λέγοντος ταῦτα, „πῶς“ ἔφη „ἢ ὡς ὅτε ἦθεν; ἡμεῖς μέντοι, ὦ Μένιππε, μὴ παροξυνώμεθα πρὸς ταῦτα, ἀλλὰ τὸν μισθὸν τῆς ἐπιδείξεως δόντες ἐάσωμεν αὐτὸν θύειν ταῖς Νέρωνος Μούσαις.“

XL Τοῦτο μὲν δὴ ἐπὶ τοσοῦτον ἐπαρωνήθη. ἅμα δὲ τῇ ἡμέρᾳ Τελεσίνοσ ὁ ἕτερος τῶν ὑπάτων καλέσας τὸν Ἀπολλώνιον „τί“ ἔφη „τὸ σχῆμα“; ὁ δὲ „καθαρόν“ εἶπε „καὶ ἀπ' οὐδενὸς θνητοῦ“. „τίς δὲ ἡ σοφία;“ „θειασμὸς“ ἔφη „καὶ ὡς ἂν τις θεοῖς εὐχοίτο καὶ θύοι“. „ἔστι δέ τις, ὦ φιλόσοφε, ὃς ἀγνοεῖ ταῦτα;“ „πολλοί,“ εἶπεν „εἰ δὲ καὶ ὀρθῶς τις ἐπίσταται ταῦτα, πολλῶ γένοιτ' ἂν αὐτοῦ βελτίων ἀκούσας σοφωτέρου ἀνδρός, ὅτι, ἂ οἶδεν, εὖ οἶδεν.“ ταῦτα ἀκούοντα τὸν Τελεσίνον, καὶ γὰρ

ἐτύγγανεν ὑποθεραπεύων τὸ θεῖον, ἐσῆλθεν ὁ ἀνὴρ
 δι' ἃ πάλαι περὶ αὐτοῦ ἤκουε καὶ τὸ μὲν ὄνομα οὐκ
 ᾤετο δεῖν ἐς τὸ φανερόν ἐρωτᾶν, μή τιν' ἔτι λαυθά-
 νειν βούλοιτο, ἐπανῆγε δὲ αὐτὸν πάλιν ἐς τὸν λόγον
 τὸν περὶ τοῦ θείου, καὶ γὰρ πρὸς διάλεξιν ἐπιτη- 5
 δείως εἶχε, καὶ ὡς σοφῶ γε εἶπε „τί εὐχῆ προσιῶν
 τοῖς βωμοῖς“; „ἔγωγε“ ἔφη „δικαιοσύνην εἶναι νό-
 μους μὴ καταλύεσθαι πένεσθαι τοὺς σοφούς, τοὺς
 δὲ ἄλλους πλουτεῖν μὲν, ἀδόλως δέ.“ „εἶτα“ εἶπε
 „τοσαῦτα αἰτῶν οἶει τεύξεσθαι“; „νὴ Δί“,“ εἶπε 10
 „ξυνείρω γὰρ τὰ πάντα ἐς εὐχὴν μίαν καὶ προσιῶν
 τοῖς βωμοῖς ὧδε εὐχομαι· ὦ θεοί, δόλητέ μοι τὰ ὀφει-
 λόμενα· εἰ μὲν δὴ τῶν χρηστῶν εἰμι ἀνθρώπων,
 τεύξομαι πλειόνων ἢ εἶπον, εἰ δὲ ἐν τοῖς φάυλοις με
 οἱ θεοὶ τάττουσι, τάναντία μοι παρ' αὐτῶν ἦξει καὶ 15 83
 οὐ μέμψομαι τοὺς θεούς, εἰ κακῶν ἀξιούμαι μὴ χρη-
 στός ὢν.“ ἔξεπέπληκτο μὲν δὴ ὁ Τελεσίνοσ ὑπὸ
 τῶν λόγων τούτων, βουλόμενος δὲ αὐτῶ χαρίζεσθαι
 „φοίτα“ ἔφη „ἐς τὰ ἱερά πάντα, καὶ γεγράψεται
 παρ' ἐμοῦ πρὸς τοὺς ἱερωμένους δέχεσθαι σε καὶ 20
 διορθουμένῳ εἴκειν.“ „ἦν δὲ μὴ γράψης“,“ ἔφη „οὐ
 δέξονται με;“ „μὰ Δί“,“ εἶπεν „ἐμὴ γὰρ“ ἔφη
 „αὕτη ἀρχή“. „χαίρω“,“ ἔφη „ὅτι γενναῖος ὢν με-
 γάλου ἄρχεις, βουλοίμην δ' ἄν σε κάκεινο περὶ ἐμοῦ
 εἰδέναι· ἐγὼ τῶν ἱερῶν τὰ μὴ βεβαίως κλειστὰ χαίρω 25
 οἰκῶν καὶ παραιτεῖταιί με οὐδεὶς τῶν θεῶν, ἀλλὰ
 ποιοῦνται κοινωνὸν στέγης· ἀνείσθω δέ μοι [καὶ]
 τοῦτο, καὶ γὰρ οἱ βάρβαροι ξυνεχώρουν αὐτό.“ καὶ
 ὁ Τελεσίνοσ „μέγα“ ἔφη „Ῥωμαίων ἐγκώμιον οἱ
 βάρβαροι προὔλαβον, τουτὶ γὰρ ἐβουλόμην ἄν καὶ 30
 περὶ ἡμῶν λέγεσθαι.“ ᾤκει μὲν δὴ ἐν τοῖς ἱεροῖς
 ἐναλλάττων αὐτὰ καὶ μεθιστάμενος ἐξ ἄλλου ἐς ἄλλο,

αίτιαν δὲ ἐπὶ τούτῳ ἔχων „οὐδὲ οἱ θεοὶ“ ἔφη „πάντα τὸν χρόνον ἐν τῷ οὐρανῷ οἰκοῦσιν, ἀλλὰ πορεύονται μὲν ἐς Αἰθιοπίαν, πορεύονται δὲ ἐς Ὀλυμπόν τε καὶ Ἄθω, καὶ οἶμαι ἄτοπον τοὺς μὲν θεοὺς τὰ 5 τῶν ἀνθρώπων ἔθνη περινοστεῖν πάντα, τοὺς δὲ ἀνθρώπους μὴ τοῖς θεοῖς ἐπιφοιτᾶν πᾶσι. καίτοι δεσπόται μὲν ὑπερορῶντες δούλων οὕτω αἰτίαν ἔξουσιν, ἴσως γὰρ ἂν καταφρονοῖεν αὐτῶν, ὡς μὴ σπουδαίων, δοῦλοι δὲ μὴ πάντως τοὺς αὐτῶν δεσπό- 10 τας θεραπεύοντες ἀπόλοιτο ἂν ὑπ' αὐτῶν ὡς κἀρατοί τε καὶ θεοῖς ἐχθρὰ ἀνδράποδα.

XLI Διαλεγόμενον δὲ αὐτοῦ περὶ τὰ ἱερὰ οἱ θεοὶ ἐθεραπεύοντο μᾶλλον καὶ ξυνήεσαν οἱ ἄνθρωποι ἐς ταῦτα, ὡς τὰ ἀγαθὰ πλείω παρὰ τῶν θεῶν ἔξοντες, 15 καὶ οὕτω διεβάλλοντο αἱ ξυνουσίαι τοῦ ἀνδρὸς διὰ τὸ σπουδάξεσθαι τε δημοσίᾳ λέγεσθαι τε ἐς πάντα, οὐδὲ γὰρ θύραις ἐπεπόλαξεν, οὐδὲ ἐτρίβετο περὶ τοὺς δυνατοὺς, ἀλλ' ἠσπάζετο μὲν ἐπιφοιτῶντας,

XLII διελέγετο δὲ αὐτοῖς ὅποσα καὶ τῷ δήμῳ. ἐπεὶ δὲ ὁ 20 Δημήτριος διατεθεὶς πρὸς αὐτόν, ὡς ἐν τοῖς Κορινθιακοῖς λόγοις εἴρηκα, παραγενόμενος ἐς τὴν Ῥώμην ὕστερον ἐθεράπευε μὲν τὸν Ἀπολλώνιον, ἐπηφίει δ' αὐτὸν τῷ Νέρωνι, τέχνη ταῦτα ὑπωπτεύθη τοῦ ἀνδρὸς καὶ τὸν Δημήτριον αὐτὸς ἐδόκει κἀθει- 25 κέναι ἐς αὐτά, καὶ πολὺ μᾶλλον, ὅποτε γυμνάσιον μὲν ἐξεποιήθη τῷ Νέρωνι θαυμασιώτατον τῶν ἐκεῖ, λευκὴν δ' ἔθνον ἐν αὐτῷ ἡμέραν Νέρων τε αὐτὸς καὶ ἡ βουλὴ ἡ μεγάλη καὶ τὸ ἱππεῦον τῆς Ῥώμης, παρελθὼν δὲ ὁ Δημήτριος ἐς αὐτὸ τὸ γυμνάσιον 30 διεξῆλθε λόγον κατὰ τῶν λουμένων, ὡς ἐκλελυμένων τε καὶ αὐτοὺς χραίνοντων, καὶ ἐδείκνυεν, ὅτι 183 περιττὸν ἀνάλωμα εἶη τὰ τοιαῦτα, ἐφ' οἷς ξυνήρατο

μὲν αὐτῷ (τοῦ) μὴ ἀποθανεῖν αὐτίκα τὸ τὸν Νέρωνα
 εὐφρονότατα ἑαυτοῦ κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἄδειν
 — ἦδε δὲ ἐν καπηλείῳ πεποιημένῳ ἐς τὸ γυμνάσιον
 διάζωμα ἔχων γυμνός, ὥσπερ τῶν καπήλων οἱ ἀσελ-
 γέστατοι — οὐ μὴν διέφυγεν ὁ Δημήτριος τὸ ἐφ' 5
 οἷς εἶπε κινδυνεῦσαι, Τιγελλῖνος γάρ, ὑφ' ᾧ τὸ ξί-
 φος ἦν τοῦ Νέρωνος, ἀπήλανθεν αὐτὸν τῆς Ῥώμης,
 ὡς τὸ βαλανεῖον κατασκάψαντα οἷς εἶπε, τὸν δ'
 Ἀπολλώνιον ἀφανῶς ἀνίχνευεν, ὁπότε καὶ αὐτὸς
 ἐπιλήψιμόν τι καὶ παραβεβλημένον εἶποι. ὁ δ' οὔτε XLIII
 καταγελαῶν φανερός ἦν οὔτ' αὐτὸν πεφροντικῶς, ὥσπερ 11
 οἱ φυλαττόμενοί τινα κίνδυνον, ἀλλ' ἀποχρώντως
 περὶ τῶν προκειμένων διελέγετο συμφιλοσοφοῦντος
 αὐτῷ τοῦ Τελεσίμου καὶ ἐτέρων ἀνδρῶν, οἱ καίτοι
 φιλοσοφίας ἐπικινδύνως πραττούσης οὐκ ἂν ᾤοντο 15
 κινδυνεῦσαι ξὺν ἐκείνῳ σπουδάζοντες. ὑπωπτεύετο
 δέ, ὡς ἔφη, καὶ πολὺ μᾶλλον ἐφ' οἷς καὶ περὶ τῆς
 διοσημίας εἶπε· γενομένης γάρ ποτε ἐκλείψεως ἡλίου
 καὶ βροντῆς ἐκδοθείσης, ὅπερ ἤμιστα ἐν ἐκλείψει
 δοκεῖ συμβαίνειν, ἀναβλέψας ἐς τὸν οὐρανὸν „ἔσται 20
 τί“ ἔφη „μέγα καὶ οὐκ ἔσται.“ συμβαλεῖν μὲν δὴ
 τὸ εἰρημένον οὐπω εἶχον οἱ παρατυχόντες τῷ λόγῳ, 84
 τρίτη δ' ἀπὸ τῆς ἐκλείψεως ἡμέρα ξυνῆκαν τοῦ λό-
 184 γου πάντες· σιτουμένου γὰρ τοῦ Νέρωνος ἐμπε-
 σῶν τῇ τραπέξῃ σκηπτὸς διήλασε τῆς κύλικος ἐν 25
 χεροῖν οὔσης καὶ οὐ πολὺ ἀπεχούσης τοῦ στόματος·
 τὸ δὴ παρὰ τοσοῦτον ἐλθεῖν τοῦ βληθῆναι αὐτὸν
 πεπράξεσθαι τι εἶπε καὶ μὴ πεπράξεσθαι. ἀκούσας
 δὲ Τιγελλῖνος τὸν λόγον τοῦτον ἐς δέος ἀφίκετο
 τοῦ ἀνδρός, ὡς σοφοῦ τὰ δαιμόνια, καὶ ἐς ἐγκλή- 30
 185 ματα μὲν φανερὰ καθίστασθαι πρὸς αὐτὸν οὐκ ᾔετο
 δεῖν, ὡς μὴ κακόν τι ἀφανὲς ὑπ' αὐτοῦ λάβοι, δια-

λεγόμενον δὲ καὶ σιωπῶντα καὶ καθήμενον καὶ βαδίζοντα καὶ ὅ τι φάγοι καὶ παρ' ὅτῳ καὶ εἰ ἔθυσεν ἢ μὴ ἔθυσεν, περιήθρει πᾶσιν ὀφθαλμοῖς, ὅπόσοις ἢ ἀρχὴ βλέπει.

XLIV Ἐμπεσόντος δὲ ἐν Ῥώμῃ νοσήματος, ὃ κατάρ-
 6 ρουν οἱ ἰατροὶ ὀνομάζουσιν, ἀνίστανται δὲ ἄρα ὑπ' αὐτοῦ βῆχες καὶ ἡ φωνὴ τοῖς λαλοῦσι πονήρως ἔχει, τὰ μὲν ἱερὰ πλέα ἦν ἱκετευόντων τοὺς θεοὺς, ἐπεὶ διωδῆκει τὴν φάρυγγα Νέρων καὶ μελαίνῃ τῇ φωνῇ
 10 ἐχρῆτο, ὃ δὲ Ἀπολλώνιος ἐρρήγνυτο μὲν πρὸς τὴν τῶν πολλῶν ἄνοιαν, ἐπέπληττε δὲ οὐδενί, ἀλλὰ καὶ τὸν Μένιππον παροξυνόμενον ὑπὸ τῶν τοιούτων ἐσωφρόνιζέ τε καὶ κατεῖχε ξυγγιγνώσκειν κελεύων τοῖς θεοῖς, εἰ μίμοις γελοίων χαιρούσιν, ἀπαγγελ-
 15 θέντος δὲ τῷ Τιγελλίνῳ τοῦ λόγου τούτου, πέμπει τοὺς ἄξοντας αὐτὸν ἐς τὸ δικαστήριον, ὡς ἀπολογῆσαιτο μὴ ἀσεβεῖν ἐς Νέρωνα, παρεσκευάστο δὲ καὶ κατήγορος ἐπ' αὐτὸν πολλοὺς ἀπολωλεκῶς ἤδη καὶ τοιούτων Ὀλυμπιάδων μεστός, καὶ τι καὶ γραμμα-
 20 τεῖον εἶχεν ἐν ταῖν χεροῖν γεγραμμένον τὸ ἔγκλημα, καὶ τοῦτο ὡσπερ ξίφος ἀνασειῶν ἐπὶ τὸν ἄνδρα ἠκονῆσθαι τε αὐτὸ ἔλεγε καὶ ἀπολεῖν αὐτόν. ἐπεὶ δὲ ἀνελίττων Τιγελλῖνος τὸ γραμματεῖον γραμμῆς μὲν ἵχνος ἐν αὐτῷ οὐχ εὔρεν, ἀσήμῳ δὲ τινι βιβλίῳ ἐνέ-
 25 τυχεν, ἐς ἔννοιαν ἀπηνέχθη δαίμονος. τουτὶ δὲ καὶ Δομετιανὸς ὕστερον πρὸς αὐτὸν λέγεται παθεῖν. ἀπολαβὼν οὖν τὸν Ἀπολλώνιον ἤνεγκεν ἐς τὸ ἀπόρρητον δικαστήριον, ἐν ᾧ περὶ τῶν μεγίστων ἢ ἀρχῇ αὕτη ἀφανῶς δικάζει, καὶ μεταστησάμενος πάντας
 30 ἐνέκειτο ἐρωτῶν, ὅστις εἶη, ὃ δὲ Ἀπολλώνιος πατρός τε ἐμῆμνητο καὶ πατρίδος καὶ ἐφ' ὅ τι τῇ σοφίᾳ χρῶτο, ἔφασκέ τε αὐτῇ χρῆσθαι ἐπὶ τε τὸ θεοὺς

γινώσκειν ἐπὶ τε τὸ ἀνθρώπων ξυνιέναι, τοῦ γὰρ
 ἑαυτὸν γινῶναι χαλεπώτερον εἶναι τὸ ἄλλον γινῶναι.
 „τοὺς δαίμονας,“ εἶπεν „ὦ Ἀπολλώνιε, καὶ τὰς τῶν
 εἰδώλων φαντασίας πῶς ἐλέγχεις;“ „ὥς γε“ ἔφη
 186 „τοὺς μαιφόνους τε καὶ ἀσεβεῖς ἀνθρώπους.“ ταυτὶ 5
 δὲ πρὸς τὸν Τιγελλῖνον ἀποσκώπτων ἔλεγεν, ἐπειδὴ
 πάσης ὠμότητός τε καὶ ἀσελγείας διδάσκαλος ἦν τῷ
 Νέρωνι. „μαντεύσαιο δ’ ἄν“ ἔφη „δεηθέντι μοι;“
 „πῶς“ εἶπεν „ὄ γε μὴ μάντις ὢν;“ „καὶ μὴν σὲ“
 ἔφη „φασὶν εἶναι τὸν εἰπόντα ἔσεσθαι τι μέγα καὶ 10
 οὐκ ἔσεσθαι.“ „ἀληθῶς“ εἶπεν „ἤκουσας, τοῦτο δὲ
 μὴ μαντικῇ προστίθει, σοφία δὲ μᾶλλον, ἣν θεὸς
 φαίνει σοφοῖς ἀνδράσιν.“ „Νέρωνα δὲ“ ἔφη „διὰ
 τί οὐ δέδοικας;“ „ὅτι“ εἶπεν „ὁ θεὸς ὁ παρέχων
 ἐκείνῳ φοβερῶ δοκεῖν κάμοι δέδωκεν ἀφόβῳ εἶναι.“ 15
 „φρονεῖς δὲ πῶς“ εἶπε „περὶ Νέρωνος;“ ὁ δὲ Ἀπολ-
 λώνιος „βέλτιον“ εἶπεν „ἢ ὑμεῖς· ὑμεῖς γὰρ ἠγεῖ-
 σθε αὐτὸν ἄξιον τοῦ ἄδειν, ἐγὼ δὲ ἄξιον τοῦ σιω-
 πᾶν.“ ἐκπλαγείς οὖν ὁ Τιγελλῖνος „ἄπιθι“ ἔφη
 „καταστήσας ἐγγνητὰς τοῦ σώματος.“ ὁ δὲ Ἀπολ- 20
 λώνιος „καὶ τίς“ εἶπεν „ἐγγνήσεται σῶμα, ὃ μηδεὶς
 δήσει;“ ἔδοξε τῷ Τιγελλῖνῳ ταῦτα δαιμόνιά τε εἶναι
 καὶ πρόσω ἀνθρώπου, καὶ ὥσπερ θεομαχεῖν φυλατ-
 τόμενος, „χώρει“, ἔφη „οἷ βούλει, σὺ γὰρ κρείττων
 ἢ ὑπ’ ἐμοῦ ἄρχεσθαι.“ 25

Κἀκεῖνο Ἀπολλωνίου θαῦμα· κόρη ἐν ὥρᾳ γά- XLV
 μου τεθνάναι ἐδόκει καὶ ὁ νυμφίος ἠκολούθει τῇ 85
 κλίνῃ βοῶν ὅποσα ἐπ’ ἀτελεῖ γάμῳ, ξυνωλοφύρετο
 δὲ καὶ ἡ Ῥώμη, καὶ γὰρ ἐτύγχανεν οἰκίας ἣ κόρη
 τελούσης ἐς ὑπάτους. παρατυχῶν οὖν ὁ Ἀπολλώνιος 30
 τῷ πάθει „κατάθεσθε“ ἔφη „τὴν κλίνην, ἐγὼ γὰρ
 ὑμᾶς τῶν ἐπὶ τῇ κόρῃ δακρῶν παύσω.“ καὶ ἅμα

ἤρετο, ὅ τι ὄνομα αὐτῇ εἶη. οἱ μὲν δὴ πολλοὶ ᾤοντο λόγον ἀγορεύσειν αὐτόν, οἷοι τῶν λόγων οἱ ἐπικηδαιοὶ τε καὶ τὰς ὀλοφύρσεις ἐγείροντες, ὁ δὲ οὐδὲν ἄλλ' ἢ προσαψάμενος αὐτῆς καὶ τι ἀφανῶς ἐπειπὼν
 5 ἀφύπνισε τὴν κόρην τοῦ δοκοῦντος θανάτου, καὶ φωνὴν τε ἢ παῖς ἀφῆκεν ἐπανῆλθέ τε ἐς τὴν οἰκίαν τοῦ πατρός, ὥσπερ ἡ Ἄλκηστις ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους ἀναβιωθεῖσα. δωρουμένων δὲ αὐτῷ τῶν ξυγγενῶν τῆς κόρης μυριάδας δεκαπέντε φερνὴν ἔφη ἐπιδιδόναι αὐτὰς τῇ παιδί. καὶ εἴτε σπινθῆρα τῆς ψυχῆς εὔρεν ἐν αὐτῇ, ὃς ἐλελήθει τοὺς θεραπεύοντας — λέγεται γάρ, ὡς ψεκάζοι μὲν ὁ Ζεὺς, ἡ δὲ ἀτμίξοι
 10 ἀπὸ τοῦ προσώπου — εἴτ' ἀπεσβηκυῖαν τὴν ψυχὴν ἀνέθαλπέ τε καὶ ἀνέλαβεν, ἄρρητος ἢ κατάληψις τούτου γέγονεν οὐκ ἐμοὶ μόνῳ, ἀλλὰ καὶ τοῖς παρατυχοῦσιν.

ΣΛVI Ἐτύγχανε δὲ περὶ τὸν χρόνον τοῦτον καὶ Μουσώνιος κατειλημμένος ἐν τοῖς δεσμοτηρίοις τοῦ Νέρωνος, ὃν φασὶ τελεώτατα ἀνθρώπων φιλοσοφῆσαι,
 20 καὶ φανερῶς μὲν οὐ διελέγοντο ἀλλήλοις παραιτησάμενου τοῦ Μουσωνίου τοῦτο, ὡς μὴ ἄμφω κινδυνεύσειαν, ἐπιστολιμαίους δὲ τὰς ξυνουσίας ἐποιοῦντο φοιτῶντος ἐς τὸ δεσμοτήριον τοῦ Μενίππου καὶ τοῦ Δάμιδος. τὰς δὲ οὐχ ὑπὲρ μεγάλων ἐπιστολὰς ἐάσαντες τὰς ἀναγκαίας παραθησόμεθα καὶ ὧν ὑπάρχει
 25 κατιδεῖν τι μέγα.

Ἀπολλώνιος Μουσωνίῳ φιλοσόφῳ χαίρειν.

Βούλομαι παρὰ σὲ ἀφικόμενος κοινωνῆσαι σοὶ λόγου καὶ στέγης, ὡς τι ὀνήσαιμί σε. εἴ γε μὴ ἀπιστεῖς,
 30 ὡς Ἡρακλῆς ποτε Θησέα ἐξ Ἄιδου ἔλυσε, γράφε, τί βούλει. ἔρρωσο.

Μουσώνιος Ἀπολλωνίῳ φιλοσόφῳ χαίρειν.

Ἔν μὲν ἐνενοήθης, ἀποκείσεται σοι ἔπαινος, ἀνὴρ δὲ ὁ ὑπομείνας ἀπολογία καὶ ὡς οὐδὲν ἀδικεῖ δείξας ἑαυτόν. ἔρρωσο.

Ἀπολλώνιος Μουσωνίῳ φιλοσόφῳ χαίρειν. 5

Σωκράτης (ὁ) Ἀθηναῖος ὑπὸ τῶν ἑαυτοῦ φίλων λυθῆναι μὴ βουληθεὶς παρηλθε μὲν εἰς δικαστήριον, ἀπέθανε δέ. ἔρρωσο.

Μουσώνιος Ἀπολλωνίῳ φιλοσόφῳ χαίρειν.

Σωκράτης ἀπέθανεν, ἐπεὶ μὴ παρεσκεύασεν εἰς XLVII ἀπολογία ἑαυτόν, ἐγὼ δὲ ἀπολογήσομαι. ἔρρωσο. 11

188 Ἐξελαύνοντος δὲ εἰς τὴν Ἑλλάδα τοῦ Νέρωνος καὶ προκηρύξαντος δημοσίᾳ μηδένα ἐμφιλοσοφεῖν τῇ Ῥώμῃ τρέπεται ὁ Ἀπολλώνιος ἐπὶ τὰ ἐσπέρια τῆς γῆς, ἃ φασιν ὀρίζεσθαι ταῖς Στήλαις, τὰς ἀμπώτεις 15 τοῦ Ὠκεανοῦ ἐποψόμενος καὶ τὰ Γάδειρα. καὶ γάρ τι καὶ περὶ φιλοσοφίας τῶν ἐκείνη ἀνθρώπων ἤκουεν, ὡς εἰς πολὺ τοῦ θείου προηκόντων, ἠκολούθησαν δὲ αὐτῷ οἱ γνώριμοι πάντες ἐπαινοῦντες καὶ τὴν ἀποδημίαν καὶ τὸν ἄνδρα. 20

Ε΄.

Περὶ δὲ τῶν Στηλῶν, ἃς ὄρια τῆς γῆς τὸν Ἡρακλέα φασὶ πῆξασθαι, τὰ μὲν μυθώδη εἶναι, τὰ δ' ἀκοῆς τε καὶ λόγου ἄξια δηλώσω μᾶλλον· Εὐρώπης καὶ Λιβύης ἄκραι σταδίων ἐξήκοντα πορθμὸν ἐπέχουσαι τὸν Ὠκεανὸν εἰς τὰ ἔσω πελάγη φέρουσι, καὶ τὴν 25 μὲν τῆς Λιβύης ἄκραν, ὄνομα δὲ αὐτῇ Ἀβιννα, λέοντες ὑπερνέμονται περὶ τὰς ὀφροῦς τῶν ὄρωϊν, ἃ ἔσω ὑπερφαίνεται, ξυνάπτουσιν πρὸς Γαιτούλους καὶ Τίγγας ἄμφω θηριώδη καὶ Λιβυκὰ ἔθνη, παρατείνει

δὲ ἐσπλέοντι τὸν Ὠκεανὸν μέχρι μὲν τῶν ἐκβολῶν
 τοῦ Σάληκος ἑννακόσια στάδια, τὸ δὲ ἐντεῦθεν οὐκ
 ἂν ξυμβάλῃ τις ὁπόσα, μετὰ γὰρ τὸν ποταμὸν τοῦ- 198
 τον ἄβιος ἢ Λιβύη καὶ οὐκέτι ἄνθρωποι. τὸ δὲ τῆς
 5 Εὐρώπης ἀκρωτήριον, ὃ καλεῖται Κάλπις, δεξιὰ μὲν
 ἐπέχει τοῦ ἔσπλου, σταδίων ἑξακοσίων μῆκος, λήγει
 δὲ ἐς τὰ ἀρχαῖα Γάδαιρα.

II Τὰς δὲ τοῦ Ὠκεανοῦ τροπὰς καὶ αὐτὸς μὲν περὶ
 Κελτοὺς εἶδον, ὅποιαί λέγονται, τὴν δὲ αἰτίαν ἐπὶ
 10 πολλὰ εἰκάζων, δι' ἣν ἄπειρον οὕτω πέλαγος ἐπιχω-
 ρεῖ τε καὶ ἀνασπᾶται, δοκῶ μοι τὸν Ἀπολλώνιον
 ἐπεσκέφθαι τὸ ὄν. ἐν μιᾷ γὰρ τῶν πρὸς Ἰνδοὺς ἐπι-
 στολῶν τὸν Ὠκεανὸν φησιν ὑφύδροις ἐλαυνόμενον
 πνεύμασιν ἐκ πολλῶν χασμάτων, ἃ ὑπ' αὐτῶ τε καὶ
 15 περὶ αὐτὸν ἢ γῆ παρέχεται, χωρεῖν ἐς τὸ ἔξω καὶ
 ἀναχωρεῖν πάλιν, ἐπειδὴν ὥσπερ ἄσθμα ὑπονοστήσῃ
 τὸ πνεῦμα. πιστοῦται δὲ αὐτὸ καὶ τῶν νοσοῦντων
 περὶ Γάδαιρα· τὸν γὰρ χρόνον, ὃν πλημμυρεῖ τὸ
 ὕδωρ, οὐκ ἀπολείπουσιν αἱ ψυχαὶ τοὺς ἀποθνήσκου-
 20 τας, ὅπερ οὐκ ἂν ξυμβαίνειν, εἰ μὴ καὶ πνεῦμα τῇ
 γῆ ἐπεχώρει. ἃ δὲ περὶ τὴν σελήνην φασὶ φαίνε-
 σθαι τικτομένην τε καὶ πληρουμένην καὶ φθίνουσαν,
 ταῦτα περὶ τὸν Ὠκεανὸν οἶδα, τὰ γὰρ ἐκείνης ἀνισοῖ
 III μέτρα ξυμμινύθων αὐτῇ καὶ ξυμπληρούμενος. ἡμέρα
 25 δ' ἐκδέχεται νύκτα καὶ νύξ τὴν ἡμέραν περὶ Κελ-
 τοὺς μὲν κατ' ὀλίγον ὑπαπιόντος τοῦ σκότους ἢ τοῦ
 φωτός, ὥσπερ ἐνταῦθα, περὶ Γάδαιρα δὲ καὶ Στήλας
 ἀθρόως λέγονται τοῖς ὀφθαλμοῖς ἐμπίπτειν, ὥσπερ
 αἱ ἀστραπαί. φασὶ δὲ καὶ τὰς Μακάρων νήσους ὀρί-
 30 ζεσθαι τῷ Λιβυκῷ τέρματι πρὸς τὸ ἀοίκητον ἀνε-
 χούσας ἀκρωτήριον.

IV Τὰ δὲ Γάδαιρα κεῖται μὲν κατὰ τὸ τῆς Εὐρώπης

τέρμα, περιττοὶ δὲ εἰσι τὰ θεῖα· γήρως οὖν βωμὸν
 ἴδρουνται καὶ τὸν θάνατον μόνοι ἀνθρώπων παιωνί-
 ζονται, βωμοὶ δὲ ἐκεῖ καὶ πενίας καὶ τέχνης καὶ
 Ἡρακλέους Αἰγυπτίου καὶ ἕτεροι τοῦ Θηβαίου· τὸν
 μὲν γὰρ ἐπὶ τὴν ἐγγὺς Ἐρύθειαν ἐλάσαι φασίν, ὅτε 5
 δὴ τὸν Γηρῶνην τε καὶ τὰς βουῖς ἐλεῖν, τὸν δὲ σο-
 φία δόντα γῆν ἀναμετρήσασθαι πᾶσαν ἐς τέρμα.
 καὶ μὴν καὶ Ἑλληνικοὺς εἶναι φασὶ τὰ Γάδειρα καὶ
 παιδεύεσθαι τὸν ἡμεδαπὸν τρόπον· ἀσπάξεσθαι γοῦν
 Ἀθηναίους Ἑλλήνων μάλιστα καὶ Μενεσθεῖ τῷ Ἀθη- 10
 ναίῳ θύειν καὶ Θεμιστοκλέα δὲ τὸν ναύμαχον σο-
 φίας τε καὶ ἀνδρείας ἀγασθέντες χαλκοῦν ἴδρουνται
 ἐννοῦν καὶ ὡσπερ χρησμῶ ἐφιστάντα. ἰδεῖν καὶ V
 δένδρα φασίν ἐνταῦθα, οἷα οὐχ ἐτέρωθι τῆς γῆς,
 καὶ Γηρῶνεια μὲν καλεῖσθαι αὐτά, δύο δὲ εἶναι, 15 87
 φύεσθαι δὲ τοῦ σήματος, ὃ ἐπὶ τῷ Γηρῶνῃ ἔστηκε,
 παραλλάττοντα ἐκ πίτυός τε καὶ πεύκης ἐς εἶδος
 ἕτερον, λείβεσθαι δὲ αἵματι, καθάπερ τῷ χρυσοῦ τὴν
 Ἡλιάδα αἰγίρον. ἢ δὲ νῆσος, ἐν ἣ τὸ ἱερόν, ἔστι
 μὲν ὀπόση ὁ νεῶς, πετρῶδες δὲ αὐτῆς οὐδέν, ἀλλὰ 20
 βαλβῖδι ξεστῆ εἴκασται. ἐν δὲ τῷ ἱερῷ τιμᾶσθαι μὲν
 ἄμφω τῷ Ἡρακλέε φασίν, ἀγάλματα δὲ αὐτοῖν οὐκ
 εἶναι, βωμοὺς δὲ τοῦ μὲν Αἰγυπτίου δύο χαλκοῦς
 καὶ ἀσήμους, ἓνα δὲ τοῦ Θηβαίου — τὰς δὲ ὕδρας
 τε καὶ τὰς Διομήδους ἵππους καὶ τὰ δώδεκα Ἡρα- 25
 191 κλέους ἔργα ἐκτετυπῶσθαι φασὶ κἀνταῦθα — λί-
 θου ὄντα. ἢ Πυγμαλίωνος δὲ ἐλαία ἢ χρυσοῦ, ἀνά-
 κειται δὲ κἀκείνη ἐς τὸ Ἡράκλειον, ἀξία μὲν, ὡς
 φασὶ, καὶ τοῦ θαλλοῦ θαυμαάζειν, ᾧ εἴκασται, θαυ-
 μάζεσθαι δ' ἂν ἐπὶ τῷ καρπῷ μᾶλλον, βρῦειν γὰρ 30
 αὐτὸν σμαράγδου λίθου. καὶ Τεύκρου τοῦ Τελαμω-
 νίου ζωστῆρα χρυσοῦν φασὶ δείκνυσθαι, πῶς δὲ ἐς

τὸν Ὀκεανὸν πλεύσαντος ἢ ἐφ' ὅ τι, οὔτε αὐτὸς ὁ Δάμις ξυνιδεῖν φησιν οὔτε ἐκείνων ἀκούσαι. τὰς δὲ ἐν τῷ ἱερῷ στήλας χρυσοῦ μὲν πεποιῆσθαι καὶ ἀργύρου ξυντετηκότιον ἐς ἓν χρῶμα, εἶναι δὲ αὐτὰς 5 ὑπὲρ πῆχυν τετραγώνου τέχνης, ὥσπερ οἱ ἄκμονες, ἐπιγεγράφθαι δὲ τὰς κεφαλὰς οὔτε Αἰγυπτίοις οὔτε Ἰνδικοῖς γράμμασιν, οὔτε οἷοις ξυμβαλεῖν. ὁ δὲ Ἀπολλώνιος, ὡς οὐδὲν οἱ ἱερεῖς ἔφραζον, οὐ ξυγχωρεῖ μοι“ ἔφη „ὁ Ἡρακλῆς ὁ Αἰγύπτιος μὴ οὐ λέγειν, ὅποσα οἶδα· Γῆς καὶ Ὀκεανοῦ ξύνδεσμοι αἶδε 10 αἱ στήλαι εἰσιν, ἐπεγράψατο δὲ αὐτὰς ἐκεῖνος ἐν Μοιρῶν οἴκῳ, ὡς μήτε νεῖκος τοῖς στοιχείοις ἐγγένοιτο μήτε ἀτιμάσειαν τὴν φιλότητα, ἣν ἀλλήλων ἴσχουσιν.“

VI 15 Φασὶ δὲ καὶ τὸν ποταμὸν ἀναπλῶσαι τὸν Βαῖτιν, ὃς δηλοῖ μάλιστα τὴν τοῦ Ὀκεανοῦ φύσιν· ἐπειδὴν γὰρ πλημμύρῃ τὸ πέλαγος, ἐπὶ τὰς πηγὰς ὁ ποταμὸς παλίρρους ἵεται πνεύματος δήπου ἀπωθουμένου αὐτὸν τῆς θαλάττης. τὴν δὲ ἡπειρον τὴν Βαιτιακὴν, 20 ἣς ὁ ποταμὸς οὗτος ὁμώνυμος, ἀρίστην ἡπείρων φασὶ, πόλεων τε γὰρ εὖ ἔχειν καὶ νομῶν καὶ διηχθαι τὸν ποταμὸν ἐς τὰ ἄσθη πάντα, γεωργίας τε ξυμπάσης μεστὴν εἶναι καὶ ὠρῶν, οἷαι τῆς Ἀττικῆς αἱ μετοπώριναί τε καὶ μυστηριαώτιδες.

VII 25 Διαλέξεις δὲ τῷ Ἀπολλωνίῳ περὶ τῶν ἐκεῖ παρα- 192 πεσόντων ὁ Δάμις πλείους μὲν γενέσθαι φησίν, ἀξίας δὲ τοῦ ἀναγράψαι τάσδε· καθημένων ποτὲ αὐτῶν ἐς τὸ Ἡράκλειον ἀναγελάσας ὁ Μένιππος, ἀναμέμνητο δὲ ἄρα τοῦ Νέρωνος „τί“ ἔφη „τὸν γε- 30 ναῖον ἠγάμεθα; τίνας“ ἔφη „ἐστεφανῶσθαι τῶν ἀγώνων; τοὺς δὲ βελτίστους Ἑλληνας οὐ ξὺν ὄλῳ γέλῳτι φοιτᾶν ἐς τὰς πανηγύρεις;“ ὁ δὲ Ἀπολλώνιος

„ὡς μὲν ἐγὼ“ ἔφη „Τελεσίνου ἤκουον, δέδιεν ὁ
 χρηστὸς Νέρων τὰς Ἡλείων μάστιγας· παρακελευο-
 μένων γὰρ αὐτῶ τῶν κολάκων νικᾶν τὰ Ὀλύμπια
 καὶ ἀνακηρύττειν τὴν Ῥώμην „ἦν γέ“ ἔφη „μὴ βα-
 σκῆνωσιν Ἡλεῖοι, λέγονται γὰρ μαστιγοῦν καὶ φρο- 5
 νεῖν ὑπὲρ ἐμέ“, πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα ἀνοητότερα τού-
 των προανεφώνησεν. ἐγὼ δὲ νικήσειν μὲν Νέρωνα
 ἐν Ὀλυμπίᾳ φημί, τίς γὰρ οὕτω θρασύς, ὡς ἐναν-
 τίαν θεῖσθαι; Ὀλύμπια δὲ οὐ νικήσειν, ἅτε μηδὲ ἐν
 ὄρα ἄγουσι· πατρίου μὲν γὰρ τοῖς Ὀλυμπίοις τοῦ 10
 πέρουσιν ἐνιαύτου ὄντος ἐκέλευσε τοὺς Ἡλείους Νέ-
 ρων ἀναβαλέσθαι αὐτὰ ἐς τὴν ἑαυτοῦ ἐπιδημίαν, ὡς 88
 ἐκείνῳ μᾶλλον ἢ τῷ Διὶ θύσοντας· τραγωδίαν δ’
 ἐπαγγεῖλαι καὶ κιθαρῳδίαν ἀνδράσιν, οἷς μήτε θεά-
 τρὸν ἐστὶ μήτε σκηνὴ πρὸς τὰ τοιαῦτα, στάδιον δὲ 15
 αὐτοφυῆς καὶ γυμνὰ πάντα, τὸν δὲ νικᾶν, ἃ χρὴ
 ἐγκαλύπτεσθαι, καὶ τὴν Ἀγούστου τε καὶ Ἰουλίου
 σκευὴν ῥίψαντα μεταμφιέννυσθαι νῦν τὴν Ἀμοιβέως
 καὶ Τερπνοῦ τί φήσεις; καὶ τὰ μὲν Κρέοντός τε καὶ
 193 Οἰδίποδος οὕτως ἐξακριβοῦν, ὡς δεδιέναι, μὴ πη 20
 λάθῃ ἁμαρτῶν θύρας ἢ στολῆς ἢ σκῆπτρου, ἑαυτοῦ
 δὲ καὶ Ῥωμαίων οὕτως ἐκπίπτειν, ὡς ἀντὶ τοῦ νο-
 μοθετεῖν νόμους ἄδειν καὶ ἀγείρειν ἔξω θυρῶν, ὧν
 ἔσω χρὴ καθῆσθαι τὸν βασιλέα χρηματίζοντα ὑπὲρ
 γῆς καὶ θαλάττης; εἰσὶν, ὧ Μένιππε, τραγωδοὶ πλει- 25
 ους, ἐς οὓς Νέρων ἑαυτὸν γράφει· τί οὖν; εἴ τις
 αὐτῶν μετὰ τὸν Οἰνόμαον ἢ τὸν Κρεσφόντην ἀπελ-
 θῶν τοῦ θεάτρου μεστὸς οὕτω τοῦ προσωπείου γέ-
 νοιτο, ὡς ἄρχειν μὲν ἐτέρων βούλεσθαι, τύραννον
 δὲ αὐτὸν ἠγεῖσθαι, τί καὶ φήσεις τοῦτον; ἄρ’ οὐκ 30
 ἐλλεβόρου δεῖσθαι καὶ φαρμακοποσίας, ὀπόση τοὺς
 νοῦς ἐκκαθαίρει; εἰ δ’ αὐτὸς ὁ τυραννεύων ἐς τρα-

γρωδούς καὶ τεχνίτας τὰ πράγματα ἑαυτοῦ ἄγοι λεαι-
 νων τὴν φωνὴν καὶ δεδιῶς τὸν Ἥλειον ἢ τὸν Δελφόν,
 ἢ μὴ δεδιῶς μὲν, κακῶς δὲ οὕτως ὑποκρινόμενος
 τὴν ἑαυτοῦ τέχνην, ὥς μὴ μαστιγώσεσθαι νομίζειν
 5 πρὸς τούτων, ὧν αὐτὸς ἄρχειν τέτακται, τί τοὺς κα-
 κοδαίμονας ἀνθρώπους ἐρεῖς ὑπὸ τοιούτῳ καθάρ-
 ματι ζῶντας; τοῖς δὲ Ἑλλησι τίνα ἡγή, ὦ Μένιππε;
 πότερα Ξέρξην καταπιμπράντα ἢ Νέρωνα ἄδοντα;
 εἰ γὰρ ἐνθυμηθείης τὴν ἀγοράν, ἣν ἐς τὰς ἐκείνου
 10 ὥδᾶς ξυμφέρουσι, καὶ ὡς ἐξωθοῦνται τῶν οἰκιῶν
 καὶ ὡς οὐκ ἔξεστι σπουδαῖον οὐδὲν ἢ σκεῦος ἢ ἀν-
 δράποδον αὐτοῖς πεπᾶσθαι, περὶ γυναίκοις τε καὶ
 παισὶν ὡς δεινὰ πείθονται τὰς ἐπιρρήτους ἡδονὰς
 ἐξ ἀπάσης οἰκίας ἐκλέγοντος τοῦ Νέρωνος, δίκαι τε
 15 ὡς πολλαὶ ἀναφύσσονται καὶ τὰς μὲν ἄλλας ἕα, τὰς 194
 δὲ ἐπὶ τοῖς θεάτροις καὶ ταῖς ὥδαῖς· οὐκ ἦλθες
 ἀκροασόμενος Νέρωνος ἢ παρησθα μὲν, ῥαθύμως
 δὲ ἡκροῶ ἐγέλας οὐκ ἐκρότησας οὐκ ἔθυσας ὑπὲρ
 τῆς φωνῆς, ἵνα Πυθῶδε λαμπροτέρα ἔλθοι, πολλαί
 20 σοι δόξουσι θεατῶν Ἰλιάδες περὶ τοὺς Ἑλληνας εἶναι.
 τὸ γὰρ τετμήσεσθαι τὸν Ἴσθμὸν ἢ οὐ τετμήσεσθαι,
 τέμνεται δέ, ὡς φασι, νῦν, πάλαι προὔμαθον θεοῦ
 φήναντος. “ ὑπολαβὼν οὖν ὁ Δάμις, „ἀλλ’ ἔμοιγε“,
 ἔφη „ὦ Ἀπολλώνιε, τὸ περὶ τὴν τομὴν ἔργον ὑπερ-
 25 φωνεῖν δοκεῖ τὰ Νέρωνος πάντα, ἢ γὰρ διάνοια
 ὄρας, ὡς μεγάλη.“ δοκεῖ μὲν „ἔφη“ κάμοι, ὦ Δάμι,
 τὸ δὲ ἀτελὲς αὐτῆς διαβάλλει αὐτόν, ὡς ἀτελεῖ μὲν
 ἄδοντα, ἀτελεῖ δὲ ὀρύττοντα. τὰ τοι Ξέρξου ἀνα-
 λεγόμενος ἐπαινῶ τὸν ἄνδρα, οὐχ ὅτι τὸν Ἑλλήσ-
 30 ποντον ἔξευξεν, ἀλλ’ ὅτι διέβη αὐτόν, Νέρωνα δὲ
 οὔτε πλευσοῦμενον διὰ τοῦ Ἴσθμοῦ ὄρα ὄυτε ἐς
 τέρμα τῆς ὀρυχῆς ἦξοντα, δοκεῖ δέ μοι καὶ φόβου

μεστὸς ἀναχωρῆσαι τῆς Ἑλλάδος, εἰ μὴ ἡ ἀλήθεια ἀπόλωλεν.“

Ἀφικομένου δέ τινος ἐς Γάδαιρα μετὰ ταῦτα VIII
 τῶν τοὺς ταχεῖς διαθεόντων δρόμους καὶ κελεύον-
 τος εὐαγγέλια θύειν τρισολυμπιονίκην Νέρωνα ἄδου- 5
 τας τὰ μὲν Γάδαιρα ξυνίει τῆς νίκης καὶ ὅτι ἐν
 Ἀρκαδία τις εἶη ἀγὼν εὐδόκιμος, ἐπειδὴ, ὡς εἶπον,
 ἐς τὰ Ἑλλήνων σπεύδουσιν, αἱ δὲ πόλεις αἱ πρόσ-
 οικοι τοῖς Γαδείροις οὔτε ἐγίνωσκον ὅ τι εἶη τὰ
 Ὀλύμπια, οὐδ' ὅ τι ἀγωνία ἢ ἀγών, οὐδὲ ἐφ' ὅτῳ 10 89
 θύουσιν, ἀλλ' ἀπήγοντο ἐς γελοίους δόξας πολέ-
 μου νίκην ἠγούμενοι ταῦτα καὶ ὅτι ὁ Νέρων ἠρήκοι
 195 τινὰς ἀνθρώπους Ὀλυμπίους· οὐδὲ γὰρ τραγω-
 δίας ποτὲ ἢ κιθαρῳδίας θεαταὶ ἐγεγόνεσαν. τοὺς IX
 γοῦν οἰκοῦντας τὰ Ἴπολα, πόλις δὲ κάκεινη Βαι- 15
 τική, φησὶν ὁ Δάμις παθεῖν τι πρὸς τραγωδίας ὑπο-
 κριτὴν, οὗ καμὲ ἄξιον ἐπιμνησθῆναι· θυουσῶν γὰρ
 τῶν πόλεων θαμὰ ἐπὶ ταῖς νίκαις, ἐπειδὴ καὶ αἱ
 Πυθικαὶ ἤδη ἀπηγγέλλοντο, τραγωδίας ὑποκριτῆς
 τῶν οὐκ ἀξιουμένων ἀνταγωνίζεσθαι τῷ Νέρωνι 20
 ἐπήει τὰς ἐσπερίους πόλεις ἀγείρων, καὶ τῇ τέχνῃ
 χρώμενος ἠὺδοκίμει παρὰ τοῖς ἤττον βαρβάροις,
 πρῶτον μὲν δι' αὐτὸ τὸ ἦκειν παρ' ἀνθρώπους, οἷ
 μήπω τραγωδίας ἤκουσαν, εἴτ' ἐπειδὴ τὰς Νέρωνος
 μελωδίας ἀκριβοῦν ἔφασκε. παρελθὼν δὲ ἐς τὰ 25
 Ἴπολα φοβερὸς μὲν αὐτοῖς ἐφαίνετο καὶ ὃν ἐσιώπα
 χρόνον ἐπὶ τῆς σκηνῆς, καὶ ὄρῳντες οἱ ἄνθρωποι
 βαδίζοντα μὲν αὐτὸν μέγα, κεχηνότα δὲ τοσοῦτον,
 ἐφεστῶτα δὲ ὀκρίβασιν οὕτως ὑψηλοῖς τερατώδη τε
 τὰ περὶ αὐτὸν ἐσθήματα, οὐκ ἄφοβοι ἦσαν τοῦ σχή- 30
 ματος, ἐπεὶ δὲ ἐξάρας τὴν φωνὴν γεγωνὸν ἐφθέγγετο,
 φυγῇ οἱ πλεῖστοι ᾤχοντο, ὥσπερ ὑπὸ δαίμονος

ἐμβοηθέντες. τοιαῦτα μὲν τὰ ἦδη τῶν ταύτη βαρ-
βάρων καὶ οὕτως ἀρχαῖα.

- X Σπουδὴν δὲ ποιουμένου τοῦ τὴν Βαιτικὴν ἐπι-
τροπεύοντος ἐς ξυνουσίαν τῷ Ἀπολλωνίῳ ἐλθεῖν ὁ
5 μὲν ἀηδεῖς ἔφη τὰς ξυνουσίας τὰς ἑαυτοῦ φαίνεσθαι
τοῖς μὴ φιλοσοφοῦσιν, ὁ δὲ προσέκειτο αἰτῶν τοῦτο·
ἐπεὶ δὲ χρηστός τε εἶναι ἐλέγετο καὶ διαβεβλημένος
πρὸς τοὺς Νέρωνος μίμους, γράφει πρὸς αὐτὸν ἐπι-
στολὴν ὁ Ἀπολλώνιος, ἵν' ἐς τὰ Γάδειρα ἔλθοι, ὁ δὲ
10 ἀφελῶν τὸν τῆς ἀρχῆς ὄγκον ξὺν ὀλίγοις καὶ ἑαυτῷ
ἐπιτηδειοτάτοις ἦλθεν. ἀσπασάμενοι δὲ ἀλλήλους
καὶ μεταστησάμενοι τοὺς παρόντας ὅτι μὲν διελέ-
χθησαν, οὐδεὶς οἶδε, τεκμαίρεται δὲ ὁ Δάμις ἐπὶ
Νέρωνα ξυμβῆναι σφᾶς. τριῶν γὰρ ἡμερῶν ἰδίᾳ
15 σπουδάσαντες ὁ μὲν ἀπήει περιβαλὼν τὸν Ἀπολλώ-
νιον, ὁ δὲ „ἔρρωσο“ ἔφη „καὶ μέμνησο τοῦ Βίνδι-
κος“. τί δὲ τοῦτο ἦν; ἐπὶ Νέρωνα ἐν Ἀχαΐᾳ ἄδοντα
τὰ ἔθνη τὰ ἐσπέρια λέγεται κινῆσαι Βίνδιξ ἀνὴρ οἷος
ἐκτεμεῖν τὰς νευράς, ἃς Νέρων ἀμαθῶς ἔψαλλε,¹⁹⁶
20 πρὸς γὰρ τὰ στρατόπεδα, οἷς ἐπετέτακτο, λόγον κατ'
αὐτοῦ διῆλθεν, ὃν ἐκ πάνυ γενναίας φιλοσοφίας ἐπὶ
τύραννον ἂν τις πνεύσειεν· ἔφη γὰρ Νέρωνα εἶναι
πάντα μᾶλλον ἢ κιθαρωδὸν καὶ κιθαρωδὸν μᾶλλον
ἢ βασιλέα. προφέρειν δὲ αὐτῷ μανίαν μὲν καὶ φι-
25 λορηματίαν καὶ ὠμότητα καὶ ἀσέλγειαν πᾶσαν, τὸ
δὲ ὠμότερον τῶν ἐκείνου μὴ προφέρειν αὐτῷ· τὴν
γὰρ μητέρα ἐν δίκῃ ἀπεκτονέειν, ἐπειδὴ τοιοῦτον
ἔτεκε. ταῦτ' οὖν ὥς ἔσται, προγιγνώσκων ὁ Ἀπολ-
λώνιος ξυνέταπτε τῷ Βίνδικι ὄμορον ἄρχοντα μονο-
XI 30 ουχὶ ὄπλα ὑπὲρ τῆς Ῥώμης τιθέμενος. φλεγμαι-
νόντων δὲ τῶν περὶ τὴν ἐσπέραν τρέπονται τὸ ἐν-
τεῦθεν ἐπὶ Λιβύην καὶ Τυρρηνοὺς καὶ τὰ μὲν περὶ

βαδίζοντες, τὰ δὲ ἐπὶ πλοίων πορευόμενοι κατίσχουσιν ἐν Σικελίᾳ, οὗ τὸ Λιλύβαιον. παραπλεύσαντες δὲ ἐπὶ Μεσσήνην τε καὶ πορθμόν, ἐνθα ὁ Τυρρηνὸς Ἀδρία ξυμβάλλων χαλεπὴν ἐργάζονται τὴν χάρυβδιν, ἀκούσαι φασιν, ὡς Νέρων μὲν πεφεύγοι,⁵ τεθνήκοι δὲ Βίνδιξ, ἄπτοιτο δὲ τῆς ἀρχῆς οἱ μὲν ἐξ αὐτῆς Ῥώμης, οἱ δὲ ὀπόθεν τύχοι τῶν ἐθνῶν. ἐρομένων δὲ αὐτὸν τῶν ἐταίρων, οἱ προβήσοιτο ταῦτα καὶ ὅτου λοιπὸν ἡ ἀρχὴ ἔσοιτο, „πολλῶν“ εἶπε „Θηβαίων“. τὴν γὰρ ἰσχύν, ἣ πρὸς ὀλίγον Βιτέλιος τε¹⁰ 90 καὶ Γάλβας καὶ Ὀθων ἐχρήσαντο, Θηβαίοις εἵκασεν, οἱ χρόνον κομιδῆ βραχὺν ἤχθησαν ἐς τὰ τῶν Ἑλλήνων πράγματα.

Ἵτι μὲν γὰρ τὰ τοιαῦτα δαιμονία κινήσει προ- XII
ερίγνωσκε καὶ ὅτι τοῖς γόητα τὸν ἄνδρα ἡγουμένοις¹⁵
197 οὐχ ὑγιαίνει ὁ λόγος, δηλοῖ μὲν καὶ τὰ εἰρημένα,
σκεψώμεθα δὲ κἀκεῖνα· οἱ γόητες, ἡγοῦμαι δ' αὐ-
τοὺς ἐγὼ κακοδαιμονεστάτους ἀνθρώπων, οἱ μὲν ἐς
βασάνους εἰδώλων χωροῦντες, οἱ δ' ἐς θυσίας βαρ-
βάρους, οἱ δὲ ἐς τὸ ἐπᾶσαι τι ἢ ἀλεῖψαι μεταποιεῖν²⁰
φασι τὰ εἰμαρμένα, καὶ πολλοὶ τούτων κατηγορίαις
ὑπαχθέντες τὰ τοιαῦτα ὠμολόγησαν σοφοὶ εἶναι. ὁ
δὲ εἶπετο μὲν τοῖς ἐκ Μοιρῶν, προὔλεγε δέ, ὡς
ἀνάγκη γενέσθαι αὐτά, προερίγνωσκε δὲ οὐ γοη-
τεύων, ἀλλ' ἐξ ὧν οἱ θεοὶ ἔφαινον. ἰδὼν δὲ παρὰ²⁵
τοῖς Ἰνδοῖς τοὺς τρίποδας καὶ τοὺς οἰνοχόους καὶ
ὅσα αὐτόματα ἐσφοιτᾶν εἶπον, οὐθ' ὅπως σοφίζονται
αὐτά, ἤρετο, οὐτ' ἐδεήθη μαθεῖν, ἀλλ' ἐπῆνει μὲν,
ξηλοῦν δ' οὐκ ἤξιον.

Ἀφικομένων δὲ αὐτῶν ἐς τὰς Συρακούσας γυνή XIII
τῶν οὐκ ἀφανῶν τέρας ἀπεκύησεν, οἷον οὐπω ἐμαι-³¹
εῦθη· τρεῖς γὰρ τῶ βρέφει κεφαλαὶ ἦσαν ἐξ οἰκείας

ἐκάστη δέξης, τὰ δὲ ἐπ' αὐταῖς ἐνὸς πάντα. οἱ μὲν δὴ παχέως ἐξηγούμενοι τὴν Σικελίαν ἔφασαν, τρινακρία γὰρ, ἀπολεῖσθαι, εἰ μὴ ὁμονοήσειέ τε καὶ ξυμπνεύσειεν — ἐστασίαζον δὲ ἄρα πολλαὶ τῶν πό-
 5 λεων πρὸς ἑαυτάς τε καὶ πρὸς ἀλλήλας καὶ τὸ ἐν κόσμῳ ζῆν ἀπὴν τῆς νήσου — οἱ δὲ ἔφασαν τὸν Τυφῶ, πολυκέφαλον δὲ εἶναι, νεώτερα ἀπειλεῖν τῇ Σικελίᾳ, ὃ δὲ Ἀπολλώνιος „ἴθι“, ἔφη „ὦ Δάμι, καὶ κάτιδε αὐτό, εἰ οὕτω ξύγκειται“. ἐξέκειτο γὰρ δη-
 10 μοσίᾳ τοῖς τερατολογεῖν εἰδόσιν, ἀπαγγείλαντος δὲ τοῦ Δάμιδος, ὡς τρικέφαλον εἶη καὶ ἄρρεν, ξυναγαγὼν τοὺς ἐταίρους „τρεῖς“ ἔφη „Ῥωμαίων αὐτοκράτορες, οὓς ἐγὼ πρόην Θηβαίους ἔφην, τελειώσει δὲ οὐδεὶς τὸ ἄρχειν, ἀλλ' οἱ μὲν ἐπ' αὐτῆς Ῥώμης, ὃ
 15 δὲ περὶ τὰ ὄμορα τῇ Ῥώμῃ δυνηθέντες ἀπολοῦνται, θᾶττον ἀποβαλόντες τὸ προσωπεῖον ἢ οἱ τῶν τραγωδῶν τύραννοι“. καὶ ὁ λόγος αὐτίκα ἐς φῶς ἦλθε· Γάλβας μὲν γὰρ ἐπ' αὐτῆς Ῥώμης ἀπέθανεν ἀψά- 198
 μενος τῆς ἀρχῆς, ἀπέθανε δὲ καὶ Βιτέλιος ὄνειροπο-
 20 λήσας τὸ ἄρχειν, Ὄθων δὲ περὶ τοὺς ἐσπερίους Γαλάτας ἀποθανῶν οὐδὲ τάφου λαμπροῦ ἔτυχεν, ἀλλ' ὥσπερ ἰδιώτης κεῖται· διέπτῃ δὲ ἡ τύχη ταῦτα ἐνὶ ἔτει.¹

XIV Πορευθέντες δὲ ἐπὶ Κατάνης, οὗ τὸ ὄρος ἡ Αἴτνη,
 25 Καταναίων μὲν ἀκοῦσαι φασιν ἡγουμένων τὸν Τυφῶ δεδέσθαι ἐκεῖ καὶ πῦρ ἐξ αὐτοῦ ἀνίστασθαι, ὃ τύφει τὴν Αἴτνην, αὐτοὶ δ' ἐς πιθανωτέρους ἀφικέσθαι λόγους καὶ πρόσήκοντας τοῖς φιλοσοφοῦσιν. ἄρξαι δ' αὐτῶν τὸν Ἀπολλώνιον ὧδε ἐρόμενον τοὺς ἐταί-
 30 ρους „ἔστι τι μυθολογία;“ „νὴ Δί““, εἶπεν ὁ Μένιππος „ἦν γε οἱ ποιηταὶ ἐπαινοῦσι“. „τὸν δὲ δὴ Αἰῶωπον τί ἡγή;“ „μυθολόγον“ εἶπε „καὶ λογοποιὸν

πάντα“. „πότεροι δὲ σοφοὶ τῶν μύθων;“ „οἱ τῶν ποιητῶν“, εἶπεν „ἐπειδὴ ὡς γεγονότες ἄδονται“. „οἱ δὲ δὴ Αἰσώπου τί;“ „βάτραχοι“ ἔφη „καὶ ὄνοι καὶ λῆροι γραυσὶν οἷοι μασᾶσθαι καὶ παιδίοις“. „καὶ μὴν“ ἔφη „ἐμοὶ“ ὁ Ἀπολλώνιος, „ἐπιτηδειότεροι 5 πρὸς σοφίαν οἱ τοῦ Αἰσώπου φαίνονται· οἱ μὲν γὰρ περὶ τοὺς ἥρωας, ὧν ποιητικὴ πᾶσα ἔχεται, καὶ διαφθείρουσι τοὺς ἀκροωμένους, ἐπειδὴ ἔρωτάς τε ἀτόπους οἱ ποιηταὶ ἐρμηνεύουσι καὶ ἀδελφῶν γάμους καὶ διαβολὰς ἐς θεοὺς καὶ βρώσεις παίδων καὶ πα- 10 νουργίας ἀνελευθέρους καὶ δίκας, καὶ τὸ ὡς γεγονὸς αὐτῶν ἄγει καὶ τὸν ἐρῶντα καὶ τὸν ζηλοτυποῦντα καὶ τὸν ἐπιθυμοῦντα πλουτεῖν ἢ τυραννεύειν ἐφ’ ἅπερ οἱ μῦθοι, Αἰσώπος δὲ ὑπὸ σοφίας πρῶτον μὲν οὐκ ἐς τὸ κοινὸν τῶν ταῦτα ἄδόντων ἑαυτὸν κατέ- 15 στησεν, ἀλλ’ ἑαυτοῦ τινα ὁδὸν ἐτράπετο, εἶτα, ὥσπερ οἱ τοῖς εὐτελεστέροις βρώμασι καλῶς ἐστιῶντες, ἀπὸ σμικρῶν πραγμάτων διδάσκει μεγάλα, καὶ προθέμενος τὸν λόγον ἐπάγει αὐτῷ τὸ πρᾶττε ἢ μὴ πρᾶττε, εἶτα τοῦ φιλαλήθους μᾶλλον ἢ οἱ ποιηταὶ ἤψατο· οἱ 20 μὲν γὰρ βιάζονται πιθανοὺς φαίνεσθαι τοὺς ἑαυτῶν λόγους, ὁ δ’ ἐπαγγέλλων λόγον, ὅς ἐστι ψευδής, πᾶς οἶδεν, ὅτι αὐτὸ τὸ μὴ περὶ ἀληθινῶν ἐρεῖν ἀληθεύει. καὶ ὁ μὲν ποιητῆς εἰπὼν τὸν ἑαυτοῦ λόγον καταλείπει τῷ ὑγιαίνοντι ἀκροατῇ βασανίζειν αὐτόν, 25 εἰ ἐγένετο, ὁ δὲ εἰπὼν μὲν ψευδῆ λόγον, ἐπαγαγὼν δὲ νουθεσίαν, ὥσπερ ὁ Αἰσώπος, δείκνυσιν ὡς ἐς τὸ χρήσιμον τῆς ἀκροάσεως τῷ ψεύδει κέχρηται. χαρίεν δ’ αὐτοῦ τὸ καὶ τὰ ἄλογα ἠδίω ἐργάζεσθαι καὶ σπουδῆς ἄξια τοῖς ἀνθρώποις, ἐκ παίδων γὰρ τοῖς 30 λόγοις τούτοις ξυγγενόμενοι καὶ ὑπ’ αὐτῶν ἐκνηπιωθέντες δόξας ἀναλαμβάνομεν περὶ ἐκάστου τῶν

ζώων, τὰ μὲν ὡς βασιλικὰ εἶη, τὰ δὲ ὡς εὐήθη, τὰ δὲ ὡς κομψά, τὰ δὲ ὡς ἀκέραια, καὶ ὁ μὲν ποιητῆς εἰπῶν

πολλὰ μορφαὶ τῶν δαιμονίων

- 5 ἢ τοιοῦτό τι ἐπιχορεύσας ἀπῆλθεν, ὁ δὲ Αἰσωπος ἐπιχρησμοδῆσας τὸν ἑαυτοῦ λόγον καταλύει τὴν ξυ-
 XV ουσίαν ἐς ὃ προὔθετο. ἐμὲ δέ, ὦ Μένιππε, καὶ μῦ-
 θον περὶ τῆς Αἰσώπου σοφίας ἐδιδάξατο ἢ μήτηρ
 κομιδῆ νήπιον, ὡς εἶη μὲν ποτε ποιμὴν ὁ Αἰσωπος,
 10 νέμοι δὲ πρὸς ἱερῷ Ἑρμοῦ, σοφίας δὲ ἐρώη καὶ εὐ-
 χοίτο αὐτῷ ὑπὲρ τούτου, πολλοὶ δὲ καὶ ἕτεροι ταῦτον
 αἰτοῦντες ἐπιφοιτῶεν τῷ Ἑρμῇ ὁ μὲν χρυσόν, ὁ δ'
 ἄργυρον, ὁ δὲ κηρύκειον ἐλεφάντινον, ὁ δὲ τῶν οὔτω
 τι λαμπρῶν ἀνάπτων, ὁ δ' Αἰσωπος ἔχοι μὲν οὔτως,
 15 ὡς μηδὲν τῶν τοιούτων ἔχειν, φείδοιτο δὲ καὶ ὧν
 εἶχε, γάλακτος δὲ αὐτῷ σπένδοι, ὅσον ὅις ἀμελχθεῖσα
 ἐδίδου καὶ κηρίον ἐπὶ τὸν βωμὸν φέροι, ὅσον τὴν
 χεῖρα ἐμπλήσαι, ἐστιᾶν δ' αὐτὸν καὶ μύρτοις ᾤετο
 καὶ παραθεῖς ἂν τῶν ῥόδων ἢ τῶν ἴων κομιδῆ ὀλίγα.
 20 „τί γὰρ δεῖ, ὦ Ἑρμῆ“, ἔλεγε „στεφάνους πλέκειν
 καὶ ἀμελεῖν τῶν προβάτων;“ ὡς δὲ ἀφίκοντο ἐς
 ῥητὴν ἡμέραν ἐπὶ τὴν τῆς σοφίας διανομὴν, ὁ μὲν
 Ἑρμῆς ἄτε λόγιος καὶ κερδῶς „σὺ μὲν“ ἔφη „φι-
 λοσοφίαν ἔχε“, τῷ πλεῖστα δήπουθεν ἀναθέντι „σὺ ²⁰⁰
 25 δὲ ἐς ῥητόρων ἦθη χάρις“, τῷ δευτέρῳ που χαρισα-
 μένω, „σοὶ δὲ ἀστρονομεῖν χάρις, σοὶ δὲ εἶναι μου-
 σικῶ, σοὶ δὲ ἠρώου ποιητῆ μέτρον, σοὶ δὲ ἰαμβεῖον.“
 ἐπεὶ δὲ καίτοι λογιώτατος ὧν κατανάλωσεν ἄκων
 ἅπαντα τὰ τῆς φιλοσοφίας μέρη καὶ ἔλαθεν ἑαυτὸν
 30 ἐκπεσὼν τοῦ Αἰσώπου, ἐνθυμεῖται τὰς Ὠρας, ὑφ'
 ὧν αὐτὸς ἐν κορυφαῖς τοῦ Ὀλύμπου ἐτρέφη, ὡς ἐν
 σπαργάνοις ποτὲ αὐτῷ ὄντι μῦθον διελθοῦσαι περὶ

τῆς βοός, ὃν διελέχθη τῷ ἀνθρώπῳ ἢ βοῦς ὑπὲρ
 ἑαυτῆς τε καὶ τῆς γῆς, ἐς ἔρωτα αὐτὸν τῶν τοῦ
 Ἀπόλλωνος βοῶν κατέστησαν, καὶ δίδωσιν ἐντεῦθεν
 τὴν μυθολογίαν τῷ Αἰσώπῳ, λοιπὴν ἐν σοφίας οἴκῳ
 οὔσαν „ἔχε“, εἰπὼν „ἂ πρῶτα ἔμαθον“. αἱ μὲν δὲ 5
 πολλαὶ μορφαὶ τῆς τέχνης ἐνθένδε ἀφίκοντο τῷ Αἰ-
 σώπῳ, καὶ τοιούδε ἀπέβη τὸ τῆς μυθολογίας πρᾶγμα.
 Ἰσως δ' ἀνόητον ἔπαθον· ἐπιστρέψαι γὰρ ὑμᾶς δια- XVI
 νοηθεῖς ἐς λόγους φυσικωτέρους τε καὶ ἀληθεστέ-
 ρους ὧν οἱ πολλοὶ περὶ τῆς Αἴτνης ἄδουσιν, αὐτὸς 10
 ἐς ἔπαινον μύθων ἀπηνέχθη, οὐ μὴν ἄχαρις ἢ ἐκ- 92
 βολὴ τοῦ λόγου γέγονεν· ὁ γὰρ μῦθος, ὃν παραι-
 τούμεθα, οὐ τῶν Αἰσώπου λόγων ἐστίν, ἀλλὰ τῶν
 δραματικωτέρων καὶ ὧν οἱ ποιηταὶ θρυλοῦσιν· ἐκεῖ-
 νοι μὲν γὰρ Τυφῶ τινὰ ἢ Ἐγκέλαδου δεδέσθαι φασὶν 15
 ὑπὸ τῷ ὄρει καὶ δυσθανατοῦντα ἀσθμαίνειν τὸ πῦρ
 τοῦτο, ἐγὼ δὲ γίγαντας μὲν γεγονέναι φημι καὶ
 πολλαχοῦ τῆς γῆς ἀναδείκνυσθαι τοιαυτὰ σώματα
 ῥαγέντων τῶν τάφων, οὐ μὴν ἐς ἀγῶνα ἐλθεῖν τοῖς
 θεοῖς, ἀλλ' ὑβρίσαι μὲν τάχα ἐς τοὺς νεῶς αὐτῶν 20
 καὶ τὰ ἔδη, οὐρανῷ δὲ ἐπιπηδῆσαι καὶ μὴ ξυγχωρεῖν
 τοῖς θεοῖς ἐπ' αὐτοῦ εἶναι μανία μὲν λέγειν, μανία
 201 δὲ οἶεσθαι. καὶ μηδὲ ἐκεῖνος ὁ λόγος καίτοι δοκῶν
 εὐφημότερος εἶναι τιμάσθω, ὡς Ἡφαίστῳ μέλει τοῦ
 χαλκεύειν ἐν τῇ Αἴτνῃ, καὶ κτυπεῖται τις ἐνταῦθα 25
 ὑπ' αὐτοῦ ἄκμων, πολλὰ γὰρ καὶ ἄλλα ὄρη πολλα-
 χοῦ τῆς γῆς ἔμπυρα καὶ οὐκ ἂν φθάνοιμεν ἐπιφημί-
 ζοντες αὐτοῖς γίγαντας καὶ Ἡφαίστους. τίς οὖν ἢ XVII
 τῶν τοιῶνδε ὀρῶν αἰτία; γῆ κρᾶσιν ἀσφάλτου καὶ
 θείου παρεχομένη τύφεται μὲν καὶ παρ' ἑαυτῆς φύ- 30
 σει, πῦρ δ' οὐπω ἐκδίδωσιν, εἰ δὲ σηραγγώδης τύχοι
 καὶ ὑποδράμοι αὐτὴν πνεῦμα, φρυκτὸν ἤδη αἶρει.

πλεονεκτήσασα δὲ ἢ φλόξ, ὥσπερ τὸ ὕδωρ, ἀπορρεῖ τῶν ὄρων καὶ εἰς τὰ πεδία ἐκχεῖται χωρεῖ τε ἐπὶ θάλατταν πῦρ ἀθρόον ἐκβολὰς ποιούμενον, οἷαι τῶν ποταμῶν εἰσι. χῶρος δ' Εὐσεβῶν, περὶ οὓς τὸ πῦρ
 5 ἐρρῦν, λεγέσθω μὲν κἀνταῦθά τις, ἠγώμεθα δὲ τοῖς ὅσια πράττουσι γῆν μὲν πᾶσαν ἀσφαλῆ χῶρον εἶναι, θάλατταν δ' εὐπορον οὐ πλέουσι μόνον, ἀλλὰ καὶ 202
 νεῖν πειρωμένοις.“ ἀεὶ γὰρ τοὺς λόγους ἀνέπαινευ εἰς τὰ χρηστὰ τῶν παραγγελημάτων.

XVIII Ἐμφιλοσοφήσας δὲ τῇ Σικελίᾳ χρόνον, ὃς ἀπο-
 11 χρῶσαν αὐτῷ σπουδὴν εἶχεν, ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα ἐκο-
 μίξετο περὶ ἄρκτουρου ἐπιτολάς. ἀλύπου δὲ τοῦ
 πλοῦ γενομένου κατασχῶν εἰς Λευκάδα „ἀποβῶμεν“
 ἔφη „τῆς νεῶς ταύτης, οὐ γὰρ λῶον αὐτῇ εἰς Ἀχαιῶν
 15 πλεῦσαι“. προσέχοντος δὲ οὐδενὸς τῷ λόγῳ πλὴν
 τῶν γινωσκόντων τὸν ἄνδρα, αὐτὸς μὲν ἐπὶ Λευ-
 καδίας νεῶς ὁμοῦ τοῖς βουλομένοις ξυμπλεῖν εἰς Λέ-
 χαιον κατέσχευ, ἢ δὲ ναῦς ἢ Συρακουσία κατέδου
 ἐσπλέουσα τὸν Κρισαῖον κόλπον.

XIX Μνηθεὶς δ' Ἀθήνησιν, ἐμύει δ' αὐτὸν ἱεροφάν-
 21 τος, ὃν αὐτὸς τῷ προτέρῳ ἐπεμαντεύσατο, ἐνέτυχεν
 καὶ Δημητρίῳ τῷ φιλοσόφῳ, μετὰ γὰρ τὸ Νέρωνος
 βαλανεῖον καὶ ἂ ἐπ' αὐτῷ εἶπε διητᾶτο Ἀθήνησιν ὁ
 Δημήτριος οὕτω γενναίως, ὡς μηδὲ τὸν χρόνον, ὃν
 25 Νέρων περὶ τοὺς ἀγῶνας ὕβριζεν, ἐξελεθεῖν τῆς Ἑλ-
 λάδος. ἐκεῖνος καὶ Μουσωνίῳ ἔφασκεν ἐντετυχηκέ-
 ναι περὶ τὸν Ἴσθμὸν δεδεμένῳ τε καὶ κεκελευσμένῳ
 ὀρύττειν, καὶ αὐτὸς μὲν ἐπευφημῆσαι τὰ εἰκότα, τὸν
 δὲ ἔχεσθαι τῆς σμινύης καὶ ἐρρωμένως τῇ γῆ ἐμ-
 30 βάλλειν, ἀνακύψαντα δὲ „λυπῶ σε“, φάναι „ὦ Δη-
 μήτριε, τὸν Ἴσθμὸν ὀρύττων τῇ Ἑλλάδι; εἰ δὲ
 καὶ κίθαρωδοῦντά με εἶδες, ὥσπερ Νέρωνα, τί ἂν

ἔπαθες;“ καὶ ἐάσθω τὰ Μουσωνίου πλείω ὄντα καὶ θαυμασιώτερα, ὥς μὴ δοκοίην θρασύνεσθαι πρὸς τὸν ἀμελῶς αὐτὰ εἰπόντα.

Χειμάσας δ' ὁ Ἀπολλώνιος ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς XX
 ἱεροῖς πᾶσιν εἶχετο τῆς ἐπ' Αἰγύπτου ὁδοῦ περὶ ἕα⁵,
 πολλὰ μὲν ἐπιπλήξας, πολλὰ δὲ συμβουλεύσας ταῖς
 πόλεσι, πολλῶν δὲ ἐς ἔπαινον καταστάς, οὐδὲ γὰρ 93
 ἐπαίνου ἀπείχετο, ὅποτε τι ὑγιῶς πράσσοιτο, κατα-
²⁰³ βὰς δὲ ἐς Πειραιᾶ ναῦς μὲν τις ὄρμει πρὸς ἰστίοις
 οὔσα καὶ ἐς Ἰωνίαν ἀφήσουσα, ὁ δ' ἔμπορος οὐ ξυν- ¹⁰
 εχώρει ἐμβαίνειν, ἰδιόστολον γὰρ αὐτὴν ἄγειν. ἐρο-
 μένου δὲ τοῦ Ἀπολλωνίου „τίς ὁ φόρτος;“ „θεῶν“
 ἔφη „ἀγάλματα ἀπάγω ἐς Ἰωνίαν, τὰ μὲν χρυσοῦ
 καὶ λίθου, τὰ δὲ ἐλέφαντος καὶ χρυσοῦ“. „ἰδρυσό-
 μενος ἢ τί;“ „ἀποδωσόμενος“ ἔφη „τοῖς βουλομέ- ¹⁵
 νοις ἰδρῦεσθαι.“ „δέδιας οὖν, ὧ λῶσθε, μὴ συλή-
 σωμεν τὰ ἀγάλματα ἐν τῇ νηί;“ „οὐ τοῦτο“ ἔφη
 „δέδια, τὸ δὲ πλείοσι ξυμπλεῖν αὐτὰ καὶ ὀμιλίας
 ἀναπίμπλασθαι φαύλου διαίτης τε, ὀπόση ναυτική,
 δεινὸν ἠγοῦμαι“. „καὶ μήν, ὧ βέλτιστε“, εἶπε „δο- ²⁰
 κεῖς γὰρ μοί τις Ἀθηναῖος εἶναι, τὰς ναῦς, αἷς ἐπὶ
 τοὺς βαρβάρους ἐχρήσασθε, καίτοι ναυτικῆς ἀταξίας
 ἐμπεπλησμένους ἐνέβαινον οἱ θεοὶ ξὺν ὑμῖν καὶ οὐκ
 ὦντο ὑφ' ὑμῶν κραίνεσθαι, σὺ δὲ ἀμαθῶς οὕτως
 ἀπωθῆ τῆς νεῶς φιλοσόφους ἄνδρας, οἷς μάλιστα οἱ ²⁵
 θεοὶ χαίρουσι καὶ ταῦτα ἐμπορίαν τοὺς θεοὺς πε-
 ποιημένος; ἢ δὲ ἀγαλματοποιία ἢ ἀρχαία οὐ τοῦτο
 ἔπραττεν, οὐδὲ περιήεσαν τὰς πόλεις ἀποδιδόμενοι
 τοὺς θεοὺς, ἀλλ' ἀπάγοντες μόνον τὰς αὐτῶν χεῖρας
 καὶ ὄργανα λιθουργὰ καὶ ἐλεφαντουργὰ ὕλην τε ³⁰
 παρατιθέμενοι ἄργον ἐν αὐτοῖς τοῖς ἱεροῖς τὰς δη-
 μιουργίας ἐποιοῦντο, σὺ δ' ὥσπερ τὰ Ἰρκαδικὰ τε

καὶ Σκυδικά, ἀπείη δὲ εἰπεῖν τίνα, οὕτω τοὺς θεοὺς ἐς τοὺς λιμένας τε καὶ τὰς ἀγορὰς ἄγων οὐδὲν οἶει ἀσεβὲς πράττειν; καὶ μὴν καὶ σπερμολογοῦσιν ἔνιοι τῶν ἀνθρώπων ἔξαψάμενοί τι Δῆμητρος ἢ Διονύ-
 5 σου ἄγαλμα καὶ τρέφεσθαι φασιν ὑπὸ τῶν θεῶν, οὓς φέρουσι, τὸ δ' αὐτοὺς σιτειῖσθαι τοὺς θεοὺς καὶ μηδ' ἐμπίπλασθαι τούτου, δεινῆς ἐμπορίας, εἴπομι δ' ἂν καὶ ἀνοίας, εἰ μηδὲν ἐκ τούτου δέδοικας.“ τοιαῦτα ἐπιπλήξας ἐπὶ νεῶς ἐτέρας ἔπλει.

XXI Καταπλεύσας δὲ ἐς τὴν Χίον, καὶ μηδὲ τὸν πόδα ²⁰⁴

11 ἐς τὴν γῆν ἐρείσας μετεπήδησεν ἐς τὴν ναῦν τὴν πλησίον — ἐκήρυττε δ' ἡ ναῦς ἐς Ῥόδον — καὶ οἱ ἑταῖροι δὲ μετεπήδων οὐδὲν εἰπόντες, ἐφιλοσοφεῖτο γὰρ αὐτοῖς μάλιστα τὸ ἔπεσθαι λέγοντί τε καὶ πράτ-
 15 τουτι. εὐφόρῳ δὲ περαιωθεὶς πνεύματι τάδε ἐσπού-
 δασεν ἐν τῇ Ῥόδῳ· προσιόντα αὐτὸν τῷ τοῦ Κολοσσοῦ ἀγάλματι ἤρето ὁ Δάμις, τί ἤγοῖτο ἐκείνου μεῖζον; ὁ δὲ εἶπεν· „ἄνδρα φιλοσοφοῦντα ὑγιῶς τε καὶ ἀδόλως“. ἐπεχωρίαζε τότε τῇ Ῥόδῳ Κάνος ἀ-
 20 λητής, ὃς ἄριστα δὴ ἀνθρώπων ἐδόκει αὐλεῖν. καλέσας οὖν αὐτὸν „τί“ ἔφη „ὁ ἀλητής ἐργάζεται;“ „πᾶν“, εἶπεν „ὄπερ ἂν ὁ ἀκροατῆς βούληται“. „καὶ μὴν πολλοὶ“ ἔφη „τῶν ἀκροωμένων πλουτεῖν βού-
 λονται μᾶλλον ἢ αὐλοῦ ἀκούειν· πλουσίους οὖν
 25 ἀποφαίνεις, οὓς ἂν ἐπιθυμοῦντας τούτου αἰσθῆ;“ „οὐδαμῶς“, εἶπεν „ὡς ἐβουλόμην ἂν“. „τί δ'“; εὐει-
 δεῖς ἐργάζῃ τοὺς νέους τῶν ἀκροατῶν; ἐπειδὴ καλοὶ βούλονται δοκεῖν πάντες, περὶ οὓς νεότης ἐστίν“. „οὐδὲ τοῦτο“ ἔφη „καίτοι πλεῖστον ἀφροδίτης ἔχων
 30 ἐν τῷ αὐλῷ“. „τί οὖν ἐστίν,“ εἶπεν „ὁ τὸν ἀκροα-
 τὴν ἡγῆ βούλεσθαι;“ „τί δὲ ἄλλο γε“, ἢ δ' ὁ Κάνος „ἢ τὸν λυπούμενον μὲν κοιμίζεσθαι αὐτῷ τὴν λύπην

ὑπὸ τοῦ αὐλοῦ, τὸν δὲ χαίροντα ἰλαρώτερον ἑαυτοῦ
 γίνεσθαι, τὸν δὲ ἐρῶντα θερμότερον, τὸν δὲ φιλο-
 θυτήν ἐνθεώτερόν τε καὶ ὑμνώδη;“ „τοῦτο οὖν“,
 ἔφη „ὦ Κάνε, πότερον αὐτὸς ἐργάζεται ὁ αὐλὸς διὰ
 τὸ χρυσοῦ τε καὶ ὀρειχάλκου καὶ ἐλάφων κνήμης ⁵
 ξυγκεῖσθαι, οἱ δὲ καὶ ὄνων, ἢ ἕτερόν ἐστιν, ὃ ταῦτα
 δύναται;“ „ἕτερον“ ἔφη „ὦ Ἀπολλώνιε, ἢ γὰρ μου-
 σικὴ καὶ οἱ τρόποι καὶ τὸ ἀναμιξ καὶ τὸ εὐμετάβολον
 τῆς αὐλήσεως καὶ τὰ τῶν ἀρμονιῶν ἦθη, ταῦτα τοὺς
 ἀκροαμένους ἀρμόττει καὶ τὰς ψυχὰς ἐργάζεται σφῶν, ¹⁰
 ὁποίας βούλονται“. „ξυνηῆκα“ ἔφη „ὦ Κάνε, ὅ τι 94
 σοι ἢ τέχνη πράττει· τὸ γὰρ ποικίλον αὐτῆς καὶ τὸ
 ἐς πάντας τρόπους, τοῦτο ἐξασκεῖς τε καὶ παρέχεις
 τοῖς παρὰ σὲ φοιτῶσιν. ἐμοὶ δὲ πρὸς τοῖς ὑπὸ σοῦ
 εἰρημένοις καὶ ἐτέρων δοκεῖ ὁ αὐλὸς δεῖσθαι· τῆς ¹⁵
²⁰⁵ τε εὐπνοίας καὶ τῆς εὐστομίας καὶ τοῦ εὐχειρα εἶναι
 τὸν αὐλοῦντα, ἔστι δὲ εὐπνοια μὲν, ἣν τορὸν καὶ
 λευκὸν ἢ τὸ πνεῦμα καὶ μὴ ἐπικτυπῆ ἢ φάρυγξ,
 τουτὶ γὰρ ἔοικε φθόγγῳ ἀμούσῳ, εὐστομία δέ, ἣν
 τὰ χεῖλη ἐνθέμενα τὴν τοῦ αὐλοῦ γλῶτταν μὴ πιμ- ²⁰
 πραμένου τοῦ προσώπου αὐλῆ, τὸν δὲ εὐχειρα αὐ-
 λητὴν πολλοῦ ἠγοῦμαι ἄξιον, ἣν μήτε ὁ καρπὸς ἀπα-
 γορεύῃ ἀνακλώμενος μήτε οἱ δάκτυλοι βραδεῖς ὧσιν
 ἐπιπέτεσθαι τοῖς φθόγγοις, καὶ γὰρ τὸ ταχέως μετα-
 βάλλειν ἐκ τρόπου ἐς τρόπον περὶ τοὺς εὐχειράς ἐστι ²⁵
 μᾶλλον. εἰ δὴ ταῦτα πάντα παρέχεις, θαρρῶν αὐλεῖ,
 ὦ Κάνε, μετὰ σοῦ γὰρ ἢ Εὐτέρπη ἔσται.“ ἐτύγχανέ XXII
 τι καὶ μειράκιον νεόπλουτόν τε καὶ ἀπαιδέυτον οἰκο-
 δομούμενον οἰκίαν τινὰ ἐν τῇ Ῥόδῳ καὶ ξυμφέρον
 ἐς αὐτὴν γραφάς τε ποικίλας καὶ λίθους ἐξ ἀπάν- ³⁰
 των ἐθνῶν. ἦρετο οὖν αὐτό, ὅποσα χρήματα εἶη ἐς
 διδασκάλους τε καὶ παιδείαν ἀνηλωκός· ὁ δὲ „οὐδὲ

δραχμῆν“ εἶπεν. „ἔς δὲ τὴν οἰκίαν πόσα;“ „δώδεκα“ ἔφη „τάλαντα, προσαναλώσασαιμι δ’ ἂν καὶ ἕτερα τοσαῦτα“. „τί δ’“ εἶπεν „ἡ οἰκία βούλεται σοι;“ „δίαιτα“ ἔφη „λαμπρὰ ἔσται τῷ σώματι, καὶ

5 γὰρ δρόμοι ἐν αὐτῇ καὶ ἄλση καὶ ὀλίγα ἔς ἀγορὰν βαδιούμαι καὶ προσερούσι με οἱ ἐσιόντες ἡδίων, ὥσπερ ἔς ἱερὸν φοιτῶντες.“ „ξηλωτότεροι δὲ“ εἶπεν „οἱ ἄνθρωποι πότερον δι’ αὐτούς εἰσιν ἢ διὰ τὰ περὶ αὐτούς ὄντα;“ „διὰ τὸν πλοῦτον“, εἶπε, „τὰ

10 γὰρ χρήματα πλεῖστον ἰσχύει“. „χρημάτων δ’“, ἔφη „ὧ μειράκιον, ἀμείνων φύλαξ πότερον ὁ πεπαιδευμένος ἔσται ἢ ὁ ἀπαίδευτος;“ ἐπεὶ δὲ ἐσιώπησε, „δοκεῖς μοι“, εἶπε „μειράκιον, οὐ σὺ τὴν οἰκίαν, ἀλλὰ σὲ ἡ οἰκία κεκτῆσθαι. ἐγὼ δὲ ἔς ἱερὸν παρελ-

15 θῶν πολλῷ ἂν ἡδίων ἐν αὐτῷ μικρῷ ὄντι ἄγαλμα ἐλέφαντός τε καὶ χρυσοῦ ἴδοιμι ἢ ἐν μεγάλῳ κερα-

XXIII μεῦν τε καὶ φαῦλον.“ νεανίαν δὲ ἰδὼν πῖονα καὶ ²⁰⁶ φρονούντα ἐπὶ τῷ πλεῖστα μὲν ἀνθρώπων ἐσθίειν, πλεῖστον δὲ οἶνον πίνειν „ἀλλ’ ἢ σὺ“ ἔφη „τυγχάνεις ὧν ὁ γαστριζόμενος;“ „καὶ θύω γέ“ εἶπεν „ὑπὲρ τούτου“. „τί οὖν“ ἔφη „ἀπολέλανκας τῆς βορᾶς ταύτης;“ „τὸ θανμάζεσθαι με καὶ ἀποβλέπεσθαι· καὶ γὰρ τὸν Ἡρακλέα ἴσως ἀκούεις, ὡς καὶ τὰ σιτία αὐτοῦ παραπλησίως τοῖς ἄθλοις ἤδετο“.

25 „Ἡρακλέους“ ἔφη „ὄντος· σοῦ δὲ τίς, ὧ κάθαρμα, ἀρετή; τὸ γὰρ περιβλεπτον ἐν μόνῳ λείπεται σοι τῷ φαγῆναι“.

XXIV Τοιάδε μὲν αὐτῷ τὰ ἐν τῇ Ῥόδῳ, τὰ δὲ ἐν τῇ Ἀλεξανδρείᾳ, ἐπειδὴ ἐσέπλευσεν· ἡ Ἀλεξάνδρεια καὶ

30 ἀπόντος μὲν αὐτοῦ ἦρα καὶ ἐπόθουν τὸν Ἀπολλώνιον, ὡς εἰς ἓνα, καὶ ἡ Αἴγυπτος δὲ ἡ ἄνω μεστοὶ θεολογίας ὄντες καὶ φοιτῆσαι αὐτὸν ἔς τὰ ἦθη τὰ

αὐτῶν ἠύχοντο, ἅτε γὰρ πολλῶν ἀφικνουμένων μὲν
 ἐνθένδε ἐς Αἴγυπτον, πολλῶν δὲ ἐπιμιγνύντων δεῦρο
 ἐξ Αἰγύπτου ἦδετό τε παρ' αὐτοῖς Ἀπολλώνιος καὶ
 τὰ ὦτα ἐς αὐτὸν Αἰγυπτίοις ὀρθὰ ἦν· προϊόντα γέ
 τοι ἀπὸ τῆς νεῶς ἐς τὸ ἄστν θεῶ ἴσα ἀπέβλεπον καὶ 5
 διεχώρουν τῶν στενωπῶν, ὥσπερ τοῖς φέρουσι τὰ
 ἱερά. παραπεμπομένου δὲ αὐτοῦ μᾶλλον ἢ οἱ τῶν
 ἔθνῶν ἠγεμόνες, ἄνδρες ἦγοντο τὴν ἐπὶ θανάτῳ
 δώδεκα ληστὰι τὴν αἰτίαν, ὁ δὲ ἐς αὐτούς ἰδὼν „οὐ
 πάντες,“ εἶπεν „ὁ δεῖνα γὰρ καταψευθεῖς ἄπεισι.“ 10
 καὶ πρὸς τοὺς δημίους, ὑφ' ὧν ἦγοντο, ὑφείναι“
 ἔφη „κελεύω τοῦ δρόμου καὶ σχολαιότερον ἦκειν ἐπὶ 95
 τὸ ὄρυγμα ὑστατόν τε ἀποκτεῖναι τοῦτον, μετέχει
 207 γὰρ οὐδὲν τῆς αἰτιάσεως, ἀλλ' ὑμεῖς γε ὅσι' ἂν
 πράττοιτε φειδόμενοι τούτων βραχὺ μέρος ἡμέρας, 15
 οὓς λῶον ἦν μῆδ' ἀποκτείνειν.“ καὶ ἅμα ἐνδιέτρι-
 βεν οἷς ἔλεγεν, οὐκ εἰλωθὸς ἑαυτῷ ἀποτείνων μῆκος.
 τί δ' αὐτῷ ἐνόει τοῦτο, αὐτίκα ἐδείχθη· ὁκτὼ γὰρ
 ἦδη ἀποτετημημένων τὰς κεφαλὰς ἰππεὺς ἐλαύνων
 ἐπὶ τὸ ὄρυγμα „Φαρίωνος“ ἐβόα „φείσασθε“, μὴ 20
 γὰρ εἶναι ληστὴν αὐτόν, ἀλλ' ἑαυτοῦ μὲν κατεψεῦ-
 σθαι δεῖ τοῦ στρεβλώσεσθαι, βασανισθέντων δὲ ἐτέ-
 ρων χρηστὸν ὠμολογήσθαι ἄνδρα. ἐῷ τὸ πῆδημα
 τῆς Αἰγύπτου καὶ ὅσον ἐπὶ τούτῳ ἐκρότησαν καὶ ἄλ-
 λως θαυμαστικοὶ ὄντες. ἀνελθόντι δὲ αὐτῷ ἐς τὸ XXV
 ἱερόν ὁ μὲν κόσμος ὁ περὶ αὐτὸ καὶ ὁ ἐφ' ἐκάστῳ 26
 λόγος θεῖός τε ἐφαίνετο καὶ κατὰ σοφίαν ξυντεθεῖς,
 τὸ δὲ τῶν ταύρων αἶμα καὶ οἱ χῆνες καὶ ὀπόσα
 ἐθύετο, οὐκ ἐπῆνει τὰ τοιάδε, οὐδὲ ἐς δαῖτας θεῶν
 ἦγεν· ἐρομένου δ' αὐτόν τοῦ ἱερέως, τί μαθῶν οὐχ 30
 οὔτω θύοι, „σὺ μὲν οὖν“ εἶπεν „ἀπόκριναί μοι μᾶλ-
 λον, τί μαθῶν οὔτω θύεις;“ εἰπόντος δὲ τοῦ ἱερέως

„καὶ τίς οὕτω δεινός, ὡς διορθοῦσθαι τὰ Αἰγυ-
 πτίων;“ „πᾶς“ ἔφη „σοφός, ἦν ἀπ’ Ἰνδῶν ἦκη. καὶ
 βοῦν“ ἔφη „ἀπανθρακιῶ τήμερον καὶ κοινώνει τοῦ
 καπνοῦ ἡμῖν, οὐ γὰρ ἀχθέση περὶ τῆς μοίρας, εἰ ²⁰⁸
⁵ κἀκείνην οἱ θεοὶ δαίσονται“. τηκομένου δὲ τοῦ
 πλάσματος „ὄρα“ ἔφη „τὰ ἱερά“. „ποῖα;“ εἶπεν ὁ
 Αἰγύπτιος „ὄρῳ γὰρ οὐδὲν ἐνθάδε.“ ὁ δὲ Ἀπολ-
 λώνιος „οἱ δὲ Ἰαμίδαι“ εἶπε „καὶ οἱ Τελλιᾶδαι καὶ
 οἱ Κλυτιᾶδαι καὶ τὸ τῶν Μελαμποδιδῶν μαντεῖον
¹⁰ ἐλήρησαν, ᾧ λῶσθε, τοσαῦτα μὲν περὶ πυρὸς εἰπόν-
 τες, τοσαύτας δὲ ἀπ’ αὐτοῦ ξυλλεξάμενοι φήμας; ἢ
 τὸ μὲν ἀπὸ τῆς πεύκης πῦρ καὶ τὸ ἀπὸ τῆς κέδρου
 μαντικὸν ἡγῆ καὶ ἱκανὸν δηλῶσαι τι, τὸ δ’ ἀπὸ τοῦ
 πιωτάτου τε καὶ καθαρωτάτου δακρύου καόμενον οὐ
¹⁵ πολλῷ αἰρετώτερον; εἰ δ’ ἐμπύρου σοφίας ἦσθα
 εὐξύνετος, εἶδες ἂν καὶ ἐν τῷ τοῦ ἡλίου κύκλῳ πολλὰ
 XXVI δηλούμενα, ὅποτε ἀνίσχει.“ τούτοις ἐπέκοπτε τὸν
 Αἰγύπτιον ὡς ἀμαθῆ τῶν θείων. προσκειμένης δὲ
 τῆς Ἀλεξανδρείας ἵπποις καὶ ξυμφοιτώσης μὲν ἐς
²⁰ τὸν ἵππόδρομον ἐπὶ τῇ θεᾷ ταύτῃ, μαιφονούντων
 δὲ ἀλλήλους ἐπίπληξιν ὑπὲρ τούτων ἐποιεῖτο, καὶ
 παρελθὼν ἐς τὸ ἱερὸν „ποῖ“ ἔφη „παρατενεῖτε ἀπο-
 θνήσκοντες οὐχ ὑπὲρ τέκνων οὐδὲ ἱερῶν, ἀλλ’ ὡς
 χραίνοιτε μὲν τὰ ἱερά λύθρου μεστοὶ ἐς ταῦτα ἦκον-
²⁵ τες, φθειροῖσθε δὲ ἔσω τείχους; καὶ Τροίαν μὲν, ὡς
 ἔοικεν, ἵππος εἷς διεπόρθησεν, ὃν ἐσοφίσαντο οἱ ²⁰⁹
 Ἀχαιοὶ τότε, ἐφ’ ὑμᾶς δὲ ἄρματα ἔξενκται καὶ ἵπποι,
 δι’ οὓς οὐκ ἔστιν ὑμῖν εὐηνίως ζῆν· ἀπόλλυσθε
 γοῦν οὐχ ὑπὸ Ἀτρειδῶν, οὐδ’ ὑπὸ Αἰακιδῶν, ἀλλ’
³⁰ ὑπ’ ἀλλήλων, ὃ μῆδ’ οἱ Τρῶες ἐν τῇ μέθῃ. κατὰ
 μὲν οὖν τὴν Ὀλυμπίαν, οὐ πάλης καὶ πυγμαῆς καὶ
 τοῦ παγκρατιάζειν ἄθλα, οὐδεὶς ὑπὲρ ἀθλητῶν ἀπέ-

θανεν ἴσως καὶ ξυγγνώμης ὑπαρχούσης, εἴ τις ὑπερ-
 σπουδάξοι περὶ τὸ ὁμόφυλον, ὑπὲρ δὲ ἵππων ἐν-
 ταῦθα γυμνὰ μὲν ὑμῖν ἐπ' ἀλλήλους ξίφη, βολαὶ δὲ
 ἔτοιμοι λίθων. πῦρ δὲ ἐπὶ τὴν τοιαύτην πόλιν, ἔνθα
 οἰμωγὴ τε καὶ ὕβρις ὀλλύντων τε καὶ ὀλλυμέ- 5
 νων, ῥέει δ' αἵματι γαῖα. αἰδέσθητε τὸν κοινὸν
 τῆς Αἰγύπτου κρατῆρα Νεῖλον. ἀλλὰ τί Νείλου μνη-
 μονεύω πρὸς ἀνθρώπους αἵματος ἀναβάσεις διαμε-
 τροῦντας μᾶλλον ἢ ὕδατος;“ καὶ πλείω ἐς τὴν ἐπί-
 πληξιν ταύτην διελέχθη ἕτερα, ὡς διδάσκει ὁ Δάμις. 10

Οὐεσπασιανουῦ δὲ τὴν αὐτοκράτορα ἀρχὴν περι- XXVII
 νοοῦντος περὶ τὰ ὅμορα τῆ Αἰγύπτῳ ἔθνη καὶ προ-
 χωροῦντος ἐπὶ τὴν Αἰγυπτου Δίωνες μὲν καὶ Εὐ-
 φράται, περὶ ὧν μικρὸν ὕστερον εἰρήσεται, χαίρειν 96
 παρεκελεύοντο· μετὰ γὰρ τὸν πρῶτον αὐτοκράτορα, 15
 ὑφ' οὗ τὰ Ῥωμαίων διεκοσμήθη, τυραννίδες οὕτω
 210 χαλεπαὶ ἴσχυσαν ἐπὶ πεντήκοντα ἔτη, ὡς μηδὲ
 Κλαύδιον τὰ μέσα τούτων τρισκαίδεκα ἄρξαντα χρη-
 στὸν δόξα· καίτοι πεντηκοντούτης μὲν ἐς τὸ ἄρχειν
 παρῆλθεν, ὅτε νοῦς μάλιστα ὑγιαίνει ἀνθρώπων, 20
 παιδείας δὲ ξυμπάσης ἐδόκει ἐρᾶν· ἀλλὰ κάκεῖνος
 τηλικόσδε ὧν πολλὰ μειρακιώδη ἔπαθε καὶ μηλόβο-
 τον γυναίοις τὴν ἀρχὴν ἀνῆκεν, ὑφ' ὧν οὕτω ῥα-
 θύμως ἀπέθανεν, ὡς καίτοι προγιγνώσκων, ἃ ἔμελλε
 πείσεσθαι, μηδ' ἃ προήδει, φυλάξασθαι. Ἀπολλώ- 25
 νιος δὲ παραπλησίως μὲν Εὐφράτη καὶ Δίῳι περὶ
 τούτων ἔχαιρε, μελέτην δ' αὐτὰ οὐκ ἐποιεῖτο ἐς πάν-
 τας ῥητορικωτέραν ἡγούμενος τὴν τοιάνδε ιδέαν τοῦ
 λόγου, προσιόντι δὲ τῷ αὐτοκράτορι τὰ μὲν ἱερὰ πρὸ
 πυλῶν ἀπήντα καὶ τὰ τῆς Αἰγύπτου τέλη καὶ οἱ νο- 30
 μοί, καθ' οὓς Αἰγυπτος τέμνεται, φιλόσοφοί τε
 ὠσαύτως καὶ σοφία πᾶσα, ὁ δὲ Ἀπολλώνιος οὐδὲν

ἐπολυπραγμόνει τούτων, ἀλλὰ ἐσπούδαζεν ἐν τῷ
 ἱερῷ. διαλεχθεὶς δὲ ὁ αὐτοκράτωρ γενναῖά τε καὶ
 ἡμερα καὶ διελθὼν λόγον οὐ μακρὸν „ἐπιδημεῖ“ ἔφη
 „ὁ Τυανεύς;“ „ναὶ“ ἔφασαν „βελτίους γε ἡμᾶς ἐρ-
 5 γασάμενος“. „πῶς ἂν οὖν ξυγγένοιτο ἡμῖν;“ ἔφη
 „σφόδρα γὰρ δέομαι τοῦ ἀνδρός“. „ἐντεῦξεται σοι
 περὶ τὸ ἱερόν,“ ὁ Δίων εἶπε „πρὸς ἐμὲ γὰρ δεῦρο
 ἦκοντα ὠμολόγει ταῦτα“. „ἴωμεν“ ἔφη ὁ βασιλεὺς
 „προσευξόμενοι μὲν τοῖς θεοῖς, ξυνεσόμενοι δὲ ἀνδρὶ
 10 γενναίῳ.“ ἐντεῦθεν ἀνέφην λόγος, ὡς ἐνθύμιος μὲν
 αὐτῷ ἢ ἀρχὴ γένοιτο πολιορκουῖν τὰ Σόλυμα, με-
 ταπέμποιτο δὲ τὸν Ἀπολλώνιον ὑπὲρ βουλῆς τούτων,
 ὁ δὲ παραιτοῖτο ἡκίον ἐς γῆν, ἣν ἐμίαναν οἱ ἐν αὐτῇ
 οἰκοῦντες οἷς τε ἔδρασαν οἷς τε ἔπαθον· ὅθεν αὐτὸς 211
 15 ἐλθεῖν ἐς Αἴγυπτον τὴν μὲν ἀρχὴν κεκτημένος, δια-
 XXVIII λεξόμενος δὲ τῷ ἀνδρὶ ὁπόσα δηλώσω· θύσας γὰρ
 καὶ οὐπω χρηματίσας κατ’ ἀξίαν ταῖς πόλεσι προσ-
 εἶπε τὸν Ἀπολλώνιον καὶ ὡσπερ εὐχόμενος αὐτῷ
 „ποίησόν με“ ἔφη „βασιλέα“. ὁ δὲ „ἐποίησα“,
 20 „εἶπεν“ ἤδη γὰρ εὐξάμενος βασιλέα δίκαιόν τε καὶ
 γενναῖον καὶ σώφρονα καὶ πολιᾶ κεκοσμημένον καὶ
 πατέρα παιδῶν γνησίων, σὲ δήπου παρὰ τῶν θεῶν
 ἤτουν ἐγώ.“ ὑπερησθεῖς δὲ τούτοις ὁ βασιλεὺς, καὶ
 γὰρ ἐβόησε τὸ ἐν τῷ ἱερῷ πλῆθος ξυντιθέμενοι τῷ
 25 λόγῳ, „τί σοι“ ἔφη „Νέρωνος ἀρχὴ ἐφαίνετο;“ καὶ
 ὁ Ἀπολλώνιος „Νέρων“ εἶπε „κιθάραν μὲν ἴσως
 ἤδει ἀρμόττεσθαι, τὴν δὲ ἀρχὴν ἤσχυεν ἀνέσει καὶ
 ἐπιτάσει.“ „ξύμμετρον οὖν“ ἔφη „κελεύεις εἶναι
 τὸν ἄρχοντα;“ „οὐκ ἐγώ“, εἶπε „θεὸς δὲ τὴν ἰσό-
 30 τητα μεσότητα ὀρισάμενος. ἀγαθοὶ δὲ τούτων ξύμ-
 βουλοι καὶ οἶδε οἱ ἄνδρες“ τὸν Δίωνα δείξας καὶ
 τὸν Εὐφράτην μήπω αὐτῷ ἐς διαφορὰν ἦκοντα. τότε

δὴ ἀνασχὼν ὁ βασιλεὺς τὰς χεῖρας „ὦ Ζεῦ“ ἔφη
 „σοφῶν μὲν ἐγὼ ἄρχοιμι, σοφοὶ δὲ ἐμοῦ.“ καὶ ἐπι-
 στρέψας ἑαυτὸν εἰς τοὺς Αἴγυπτίους „ἀρύσασθε“,
 εἶπεν „ὡς Νείλου καὶ ἐμοῦ.“ ἢ μὲν δὴ Αἴγυπτος XXIX
 ὧδε ἀνέσχευ ἀπειρηκότες ἤδη δι’ ἅ ἐπιέζοντο. κατ- 5
 ἰῶν δὲ τοῦ ἱεροῦ ξυνηψὲ τῷ Ἀπολλωνίῳ τὴν χεῖρα
 καὶ παραγαγὼν αὐτὸν εἰς τὰ βασίλεια, „ἴσως“ ἔφη
 „μειρακιώδης ἐνίοις δοκῶ βασιλείας ἀπτόμενος περὶ
 ἔτος ἑξηκοστὸν τοῦ βίου· δώσω οὖν ἀπολογία, ὡς
 ἀπολογοῖτο ὑπὲρ ἐμοῦ τοῖς ἄλλοις· ἐγὼ γὰρ πλούτου 10
 μὲν ἠττηθεὶς οὐδὲ ἐν μειρακίῳ ποτὲ οἶδα, τὰς δὲ
 ἀρχὰς τε καὶ λαμπρότητας, ὅποσαι τῇ Ῥωμαίων ἀρχῇ
 προσήκουσιν, οὕτω σωφρόνως καὶ μετρίως διεθέμην,
 212 ὡς μήτε ὑπέρφρων μήτ’ αὖ κατεπτηχῶς δόξαι, νεώ-
 τερα δὲ οὐδ’ ἐπὶ Νέρωνα ἐνεθυμήθην, ἀλλ’ ἐπειδὴ 15
 τὴν ἀρχὴν, εἰ καὶ μὴ κατὰ νόμους, παρ’ ἀνδρὸς γοῦν
 αὐτοκράτορος παραλαβὼν εἶχεν, ὑφιέμην αὐτῷ διὰ
 τὸν Κλαύδιον, ὃς ὑπατόν τε ἀπέδειξέ με καὶ ξύμ-
 βουλον τῶν ἑαυτοῦ· καὶ νῆ τὴν Ἀθηναῖν, ὅποτε Νέ-
 ρωνα ἴδοιμι ἀσχημονοῦντα, δάκρυά μοι ἐξέπιπτεν 20
 ἐνθυμουμένῳ τὸν Κλαύδιον, ὑφ’ οἴου καθάρματος 97
 τὸ μέγιστον τῶν ἑαυτοῦ ἐκληρονομήθη. ὁρῶν δὲ
 μὴδ’ ὅποτε Νέρων ἐκποδῶν γέγονεν ἐπὶ τὸ λῶον
 μεθιστάμενα τὰ τῶν ἀνθρώπων, ἀλλ’ οὕτως ἀτίμως
 τὴν ἀρχὴν πράττουσαν, ὡς ἐπὶ Βιτελίῳ κείσθαι, 25
 θαρρῶν ἤδη ἐπ’ αὐτὴν εἶμι, πρῶτον μὲν, ἐπειδὴ
 βούλομαι τοῖς ἀνθρώποις παρασχεῖν ἑμαυτὸν πολλοῦ
 ἄξιον, εἶτα, ἐπειδὴ πρὸς ἄνθρωπον ὁ ἀγὼν ἔσται
 κραιπαλῶντα· Βιτέλιος γὰρ μύρῳ μὲν λούται πλεῖον
 ἢ ἐγὼ ὕδατι, δοκεῖ δέ μοι καὶ ξίφει πληγεὶς μύρον 30
 ἐκδώσειν μᾶλλον ἢ αἷμα, οἴνω δὲ οἶνον ξυνάπτων
 μαίνεται, καὶ κυβεύει μὲν δεδιῶς μή τι αὐτὸν οἶ

πεττοὶ σφήλωσιν, ὑπὲρ δὲ ἀρχῆς ἀναρριπτεῖ παίζων,
 ἑταίραις δὲ ὑποκείμενος ἐπιθόροννται ταῖς γεγαμημέ-
 ναις ἠδῖω φάσκων τὰ μετὰ κινδύνων ἐρωτικά. ἐῷ
 τὰ ἀσελγέστερα, ὡς μὴ τοιαῦτα ἐπὶ σοῦ λέγοιμι·
 5 μὴ δὴ περιίδοιμι Ῥωμαίους ὑπὸ τοιούτου ἀρχθέν-
 τας, ἀλλ' ἡγεμόνας ποιούμενος τοὺς θεοὺς ἀνὴρ
 γιγνοίμην ἑμαντῶ ὅμοιος· ὅθεν ἐκ σοῦ, Ἀπολλώνιε,
 πείσμα ἐγὼ βάλλομαι, φασὶ γὰρ πλεῖστά σε τῶν
 θεῶν αἰσθάνεσθαι, καὶ ξύμβουλον ποιούμαι σε φρον-
 10 τίδων, ἐφ' αἷς ἐστὶ γῆ καὶ θάλαττα, ἴν' εἰ μὲν
 εὐμενῆ τὰ παρὰ τῶν θεῶν φαίνοιτο, πρᾶττοιμι
 ταῦτα, εἰ δὲ ἐναντία καὶ μὴ πρὸς ἐμοῦ μηδὲ Ῥω-
 XXX μαίων, μὴ ἐνοχλοῖην τοὺς θεοὺς ἄκοντας.“ ἐπι-
 θειάσας δ' ὁ Ἀπολλώνιος τῶ λόγῳ, „Ζεῦ“ ἔφη
 15 „Καπιτώλιε, σὲ γὰρ τῶν παρόντων πραγμάτων ²¹³
 βραβευτὴν οἶδα, φύλαττε σεαυτὸν μὲν τούτῳ, σεαυτῶ
 δὲ τοῦτον· τὸν γὰρ νεῶν, ὃν χθῆς ἄδικοι χεῖρες
 ἐνέπρησαν, τόνδε σοὶ τὸν ἄνδρα ἀναστῆσαι πέπρω-
 ται.“ θαυμάσαντος δὲ τοῦ βασιλέως τὸν λόγον
 20 „αὐτὰ“ εἶπεν „αὐτὰ δηλώσει καὶ μηδὲν ἐμοῦ δέου,
 πέρανε δέ, ἃ ὀρθῶς ἐβουλεύσω“. ξυμβεβήκει δὲ
 ἄρα κατὰ τὴν Ῥώμην Δομετιανὸν μὲν τὸν Οὐέσπα-
 σιανοῦ παῖδα παρατετάχθαι πρὸς τὸν Βιτέλιον ὑπὲρ
 τῆς ἀρχῆς τοῦ πατρός, πολιορκίας δ' αὐτὸν περι-
 25 σχούσης ἐν τῷ Καπιτωλίῳ τὸν μὲν διαπεφευγῆναι
 τοὺς πολιορκουῦντας, τὸν νεῶν δ' ἐμπεπορῆσθαι καὶ
 τῷ Ἀπολλωνίῳ φαίνεσθαι πολλῶ θᾶττον ἢ εἰ κατ'
 Αἴγυπτον ἐπράττετο. τοσαῦτα σπουδάσαντες ὁ μὲν
 ἀπῆλθε τοῦ βασιλέως εἰπὼν μὴ ξυγχωρεῖν αὐτῷ τὰ
 30 Ἴνδῶν πάτρια κατὰ μεσημβρίαν ἄλλο τι παρ' ἃ ἐκεῖ-
 νοι πρᾶττουσι (πράττειν), ὁ δὲ ἀνέλαμπέ τε ἔτι μᾶλ-
 λον καὶ οὐ ξυνεχώρει τοῖς πράγμασι διαφεύγειν ἐαυ-

τόν, ἀλλ' ὡς βεβαίων τε καὶ αὐτῷ καθωμολογημένων εἶχετο δι' ἃ ἤκουσεν.

Τῇ δ' ὑστεραία περὶ ὄρθρον ἐπὶ τὰ βασιλεία XXXI ἦκων ὁ Ἀπολλώνιος ἤρετο τοὺς δορυφόρους, ὅ τι βασιλεὺς πράττοι, οἱ δὲ ἐρηγορέναι τε αὐτὸν πάλαι 5 ἔφασαν καὶ πρὸς ἐπιστολαῖς εἶναι. καὶ ἀκούσας τοῦτο ἀπῆλθεν εἰπὼν πρὸς τὸν Δάμιν „ὁ ἀνὴρ ἄρξει“. ἐπανελθὼν δὲ περὶ ἥλιον ἀνίσχοντα Δίωνα μὲν καὶ Εὐφράτην ἐπὶ θύραις εὔρε καὶ περὶ τῆς ξυνουσίας φιλοτίμως ἐρωτῶσι διῆλθε τὴν ἀπολογία, ἣν τοῦ 10 βασιλέως ἤκουσε, τὰς δὲ αὐτοῦ δόξας ἀπεσιώπησεν. ἐσκληθεῖς δὲ πρῶτος „ὦ βασιλεῦ“, εἶπεν „Εὐφράτης καὶ Δίων πάλαι σοι γνώριμοι ὄντες πρὸς θύραις εἰσὶν οὐκ ἀφρόντιδες τῶν σῶν· κάλει δὴ κἀκείνους ἐς κοινὸν λόγον, σοφῶ γὰρ τὰ ἄνδρε“. „ἀκλεί- 15 στους“ ἔφη „θύρας παρέχω σοφοῖς ἀνδράσι, σοὶ δὲ 214 καὶ τὰ στέρνα ἀνεῶχθαι δοκεῖ τὰμά“. ἐπεὶ δὲ XXXII ἐσεκλήθησαν, „ὑπὲρ μὲν τῆς ἐμαντοῦ διανοίας“, εἶπεν „ὦ ἄνδρες, ἀπολελόγημαι χθὲς Ἀπολλωνίῳ τῷ γενναίῳ“. „ἤκούσαμεν“ ἣ δ' ὁ Δίων „τῆς ἀπο- 20 λογίας, καὶ νοῦν εἶχε“. „τῆμερον δὲ“ εἶπεν „ὦ 98 φίλε Δίων, ξυμφιλοσοφήσωμεν ὑπὲρ τῶν βεβουλευμένων, ἴν' ὡς κάλλιστα καὶ κατὰ σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων πάντα πράττοιμι· ἐννοῶν γὰρ πρῶτον μὲν τὸν Τιβέριον, ὡς ἐς τὸ ἀπάνθρωπόν τε καὶ ὤμὸν 25 τὴν ἀρχὴν μετέστησεν, εἶτα τὸν ἐπ' ἐκείνῳ Γάιον, ὡς διονυσομανῶν καὶ λυδίζων τὴν στολὴν καὶ πολέμους νικῶν οὐκ ὄντας ἐς πάντα τὰ Ῥωμαίων αἰσχροῶς ἐβάκχευσεν, εἶτα τὸν χρηστὸν Κλαύδιον, ὡς ὑπὸ γυναικῶν ἠττηθεῖς ἐπελάθετο τοῦ ἄρχειν, ἀλλὰ 30 καὶ τοῦ ζῆν, ἀπέθανε γὰρ ὑπ' αὐτῶν, ὡς φασι, Νέρωνος δὲ τί ἂν καταπτοίμην εἰπόντος Ἀπολλωνίου

βραχὺν καὶ ἀθρόον λόγον περὶ ἀνέσεως τε καὶ ἐπι-
 τάσεως, αἷς Νέρων τὴν ἀρχὴν ἤσχυνε; τί δ' ἂν περὶ
 ὧν Γάλβας ξυνέταπτεν, εἶποιμι, ὅς ἐπ' ἀγορᾶς μέσης
 ἀπέθανεν ἠταιρημένους ἐσποίων ἑαυτῷ παῖδας τὸν
 5 Ὀθωνα καὶ τὸν Πείσωνα; εἰ δὲ καὶ Βιτελίῳ τῷ πάν-
 των ἀσελγεστάτῳ τὴν ἀρχὴν παραδοίημεν, ἀνα-
 βιώῃ Νέρων· ὄρων οὖν, ὧ ἄνδρες, ὑφ' ὧν εἶπον
 τυραννίδων διαβεβλημένον τὸ ἄρχειν ξυμβούλους
 ὑμᾶς ποιοῦμαι, πῶς ἂν διαθείμην αὐτὸ προσκεκρου-
 10 κὸς ἤδη τοῖς ἀνθρώποις.“ πρὸς ταῦτα ὁ Ἀπολλώ-
 νιος „αὐλητῆς“ ἔφη „τῶν πάντων σοφῶν τοὺς ἑαυ-
 τοῦ μαθητὰς παρὰ τοὺς φανλοτέρους τῶν αὐλητῶν
 ἔπεμπε μαθησομένους, πῶς δεῖ μὴ αὐλεῖν· τὸ μὲν
 δὴ, πῶς δεῖ μὴ ἄρχειν, μεμάθηκας, ὧ βασιλεῦ, παρὰ
 15 τούτων, οἱ πονηρῶς ἤρξαν, τὸ δ', ὅπως δεῖ ἄρχειν,
 σπουδάσωμεν.“

XXXIII Ὁ δ' Εὐφράτης ἀφανῶς μὲν ἤδη ἐβάσκαине τῷ ²¹⁵
 Ἀπολλωνίῳ προσκείμενον αὐτῷ τὸν βασιλέα ὄρων
 μᾶλλον ἢ τοῖς χρηστηρίοις τοὺς ἐς αὐτὰ ἤκοντας,
 20 ἀνοιδήσας δὲ ὑπὲρ τὸ μέτρον τότε καὶ τὴν φωνὴν
 ἐπάρας παρ' ὃ εἰώθει „οὐ χρη“ ἔφη „κολακεύειν
 τὰς ὀρμάς, οὐδὲ ἀνοήτως συνεκφέρεσθαι τοῖς παρὰ
 τὴν ἡλίαν τι πράττουσι, καταρρυθμίζειν δὲ αὐτούς,
 εἶπερ φιλοσοφοῦμεν· ἃ γὰρ εἰ προσήκει πράττειν,
 25 ἔδει βουλευομένους φαίνεσθαι, ταῦθ' ὃν πεπράξεται
 τρόπον κελεύεις λέγειν οὕτω μαθῶν, εἰ ὑπὲρ πρα-
 κτέων οἱ λόγοι. ἐγὼ δὲ Βιτέλιον μὲν καταλυθῆναι
 κελεύω, μιᾶρον γὰρ τὸν ἄνθρωπον οἶδα καὶ μεθύ-
 οντα ἀσελγεία πάση, σὲ δ' ἄνδρα εἰδῶς ἀγαθὸν καὶ
 30 γενναιότητι προὔχοντα οὐ φημι χοῆναι τὰ μὲν Βιτε-
 λίου διορθοῦσθαι, τὰ σεαυτοῦ δὲ μήπω εἰδέναι. ὅσα
 μὲν δὴ αἱ μοναρχίαι ὑβρίζουσιν, οὐκ ἐμοῦ χρη μα-

θάνειν, ἀλλ' αὐτὸς εἶρηκας, γινώσκεις δ' ἄν, ὡς νεότης μὲν ἐπὶ τυραννίδα πηδῶσα προσήκοντα ἑαυτῇ που πράττει, τὸ γὰρ τυραννεύειν οὕτως ἔοικε νέοις, ὡς τὸ μεθύειν, ὡς τὸ ἐρᾶν, καὶ νέος μὲν τυραννεύ- 5 σας οὐπω κακός, ἦν μαιφόνος παρὰ τὴν τυραννίδα καὶ ὤμος καὶ ἀσελγῆς δόξη, γέροντος δὲ ἐπὶ τυραννίδα ἦκοντος πρώτη αἰτία τὸ τοιαῦτα βούλεσθαι· καὶ γὰρ ἦν φιλάνθρωπος φαίνεται καὶ κεκοσμημένος, οὐκ ἐκείνου ταῦτα νομίζουσιν, ἀλλὰ τῆς ἡλικίας καὶ τοῦ κατηρυκέναι, δόξει δὲ καὶ πάλαι τούτου καὶ 10 νέος ἔτι ἐπιθυμήσας ἀμαρτεῖν, αἱ δὲ τοιαῦται ἀμαρτίαι πρόσκεινται μὲν δυστυχία, πρόσκεινται δὲ δειλία· δοκεῖ γὰρ τις ἢ καταγνοῦς τῆς ἑαυτοῦ τύχης τὸ ἐν νῶ τυραννεῦσαι παρεῖναι ἢ τυραννησεῖν ἐκ- 15 στήναι ἑτέρῳ δείσας δήπου αὐτὸν ὡς ἄνδρα. τὸ μὲν δὴ τῆς δυστυχίας ἐάσθω, τὸ δὲ τῆς δειλίας πῶς παραιτήσῃ καὶ ταῦτα Νέρωνα δοκῶν δεῖσαι τὸν δειλότατον τε καὶ ῥαθυμότατον; ἃ γὰρ ἐνεθυμήθη 216 Βίνδιξ ἐπ' αὐτόν, σέ, νῆ τὸν Ἡρακλέα, ἐκάλει πρώ- 20 τον. καὶ γὰρ στρατιὰν εἶχες καὶ ἡ δύναμις, ἦν ἐπὶ τοὺς Ἰουδαίους ἦγες, ἐπιτηδειότερα ἦν τιμωρεῖσθαι Νέρωνα· ἐκεῖνοι μὲν γὰρ πάλαι ἀφεστᾶσιν οὐ μόνον 99 Ῥωμαίων, ἀλλὰ καὶ πάντων ἀνθρώπων· οἱ γὰρ βίον ἄμικτον εὐρόντες καὶ οἷς μήτε κοινὴ πρὸς ἀνθρώ- 25 πους τράπεζα μήτε σπονδαὶ μήτε εὐχαὶ μήτε θυσίαι, πλέον ἀφεστᾶσιν ἡμῶν ἢ Σοῦσα καὶ Βάκτρα καὶ οἱ ὑπὲρ ταῦτα Ἰνδοί· οὐκοῦν οὐδ' εἰκὸς ἦν τιμωρεῖ- 30 σθαι τούτους ἀφισταμένους, οὓς βέλτιον ἦν μηδὲ κτᾶσθαι. Νέρωνα δὲ τίς οὐκ ἂν ἠύξατο τῇ ἑαυτοῦ χειρὶ ἀποκτεῖναι μονονοῦ πίνοντα τὸ τῶν ἀνθρώπων αἷμα καὶ ἐν μέσοις τοῖς φόνοις ἄδοντα; καίτοι ἐμοῦ τὰ ὦτα ὀρθὰ ἦν πρὸς τοὺς ὑπὲρ σοῦ λόγους καὶ

ὅποτε τις ἐκεῖθεν ἀφίκοιτο τρισμυρίους Ἰουδαίων ἀπολωλέναι φάσκων ὑπὸ σοῦ καὶ πεντακισμυρίους κατὰ τὴν ἐφεξῆς μάχην, ἀπολαμβάνων τὸν ἤκοντα ξυμμέτρως ἡρώτων, τί δ' ὁ ἀνὴρ; μὴ μείζον τι τούτων; ἐπεὶ δὲ τὸν Βιτέλιον εἰδῶλον πεπονημένους τοῦ Νέρωνος ἐπ' αὐτὸν στρατεύεις, ἃ μὲν βεβούλευσαι, πρᾶττε, καλὰ γὰρ καὶ ταῦτα, τὰ δὲ ἐπὶ τούτοις ὧδε ἐχέτω· Ῥωμαίοις τὸ δημοκρατεῖσθαι πολλοῦ ἄξιον καὶ πολλὰ τῶν ὄντων αὐτοῖς ἐπ' ἐκείνης τῆς πολιτείας ἐκτήθη· παῦε μοναρχίαν, περὶ ἧς τοιαῦτα εἰρηκας, καὶ δίδου Ῥωμαίοις μὲν τὸ τοῦ δήμου κράτος, σαυτῷ δὲ τὸ ἐλευθερίας αὐτοῖς ἄρξαι.“

XXXIV Τοσαῦτα τοῦ Εὐφράτου εἰπόντος ὁρῶν ὁ Ἀπολλώνιος τὸν Δίωνα προστιθέμενον τῇ γνώμῃ, τουτὶ γὰρ καὶ τῷ νεύματι ἐπεδήλου καὶ οἷς ἐπήνει λέγοντα, „μή τι,“ ἔφη „Δίων, τοῖς εἰρημένοις προστίθης; νῆ Δί’, εἶπε „πῆ μὲν ὅμοια, πῆ δὲ ὀνόμοια· τὸ μὲν γὰρ ὡς πολλῶ βελτίων ἂν ἦν Νέρωνα καταλύων μᾶλλον ἢ τὰ τῶν Ἰουδαίων διορθούμενος, ἡγοῦμαι κάμοι πρὸς σὲ εἰρηῆσθαι, σὺ δὲ ἐώκεις ἀγῶνα ποιουμένῳ μὴ καταλυθῆναι ποτε αὐτόν· ὁ γὰρ τὴν ²¹⁷ταραχὴν τῶν ἐκείνου πραγμάτων εὖ τιθέμενος ἐρρώννυε πού τὸν ἄνθρωπον ἐπὶ πάντα, οὓς κακῶς ἔρωτο. τὴν δὲ ἐπὶ τὸν Βιτέλιον ὀρμὴν ἐπαινω· τοῦ γὰρ τυραννίδα καθεστηκυῖαν παῦσαι μείζον ἡγοῦμαι τὸ μηδὲ εἶσαι φῦναι. δημοκρατίαν δὲ ἀσπάζομαι μὲν — καὶ γὰρ εἰ τῆς ἀριστοκρατίας ἤττων ἦδε ἡ πολιτεία, ἀλλὰ τυραννίδων τε καὶ ὀλιγαρχιῶν αἰρετωτέρα τοῖς σώφροσι — δέδια δέ, μὴ χειροθήθεις ἤδη ³⁰ Ῥωμαίους αὐταὶ αἰ τυραννίδες πεπονηκυῖαι χαλεπὴν ἐργάσονται τὴν μεταβολὴν καὶ μὴ δύνωνται μήτε ἐλευθεριάξειν μήτε πρὸς δημοκρατίαν ἀναβλέπειν,

ὥσπερ οἱ ἐκ σκότους ἐς ἀθρόον φῶς βλέψαντες ὄθεν φημι δεῖν τὸν μὲν Βιτέλιον ἐξωθεῖν τῶν πραγμάτων, καὶ ὡς τάχιστα γε καὶ ἄριστα τοῦτο ἔσται, γιγνέσθω, δοκεῖ δέ μοι παρασκευάζεσθαι μὲν ὡς πολεμήσοντα, πόλεμον δὲ αὐτῷ μὴ προκηρύττειν, ἀλλὰ 5 τιμωρίαν, εἰ μὴ μεθεῖτο τῆς ἀρχῆς, καὶ ἔλῃς αὐτόν, τουτὶ δ' ὑπάρξειν ἡγοῦμαί σοι μηδὲ πονήσαντι, δίδου Ῥωμαίοις αἴρεσιν τῆς αὐτῶν πολιτείας, καὶ μὲν αἰρῶνται δημοκρατίαν, ξυγχώρει· τουτὶ γὰρ σοι πολλῶν μὲν τυραννίδων, πολλῶν δὲ Ὀλυμπιάδων μεῖ- 10 ζον καὶ πανταχοῦ μὲν γεγραψῆ τῆς πόλεως, πανταχοῦ δὲ ἐστήξεις χαλκοῦς, ἡμῖν δ' ἀφορμὰς παραδώσεις λόγων, αἷς οὔτε Ἀρμόδιος οὔτε Ἀριστογείτων παραβεβλήσεται τις. εἰ δὲ μοναρχίαν προσδέχονται, τίμι λοιπὸν ἄλλ' ἢ σοὶ ψηφίσασθαι τὴν ἀρχὴν πάν- 15 τας; ἂ γὰρ ἔχων ἤδη τῷ κοινῷ παρήσεις, σοὶ δὴπου μᾶλλον ἢ ἑτέρῳ δώσουσιν.“

Σιωπὴ μὲν οὖν ἐπὶ τούτοις ἐγένετο καὶ τὸ πρόσ- XXXV
ωπον τοῦ βασιλέως ἀγῶνα ἐπεδήλου τῆς γνώμης, ἐπειδὴ πάνθ' ὥσπερ αὐτοκράτωρ χρηματίζων τε καὶ 20 πράττων ἀπάγεσθαι ἐδόκει τῆς βουλῆς ταύτης, καὶ ὁ Ἀπολλώνιος „δοκεῖτέ μοι“ εἶπεν „ἀμαρτάνειν ἀνάλυντες βασιλέα περὶ πραγμάτων ἤδη βεβουλευμένων, ἐς ἀδολεσχίαν καθιστάμενοι μειρακιώδη καὶ ἀργότεραν τοῦ καιροῦ. εἰ μὲν γὰρ ἐμοὶ κεκτημένῳ 25 δύναμιν, ὀπόσῃν οὗτος, καὶ βουλευομένῳ, τί δρῶν ἂν τοὺς ἀνθρώπους ἀγαθόν, ξύμβουλοι τῶν τοιού- 100 των ἐρίγνεσθε, προὔβαινεν ἂν ὁ λόγος ὑμῖν — αἱ γὰρ φιλόσοφοι γινῶμαι τοὺς φιλοσόφους τῶν ἀκροα- 18 τῶν διορθοῦνται — ἀνδρὶ δὲ ξυμβουλευόντας ὑπάτῳ 30 καὶ ἄρχειν εἰθισμένῳ, καὶ ᾧ ἔτοιμον, ἐπειδὴν ἐκπέσῃ τῆς ἀρχῆς, ἀπολωλέναι, τί δεῖ ἐπιπλήττειν, εἰ μὴ

διωθεῖται τὰ παρὰ τῆς τύχης, ἀλλὰ δέχεται μὲν αὐτὰ
 ἦκοντα, βουλεύεται δέ, ὅπως χρήσεται σωφρόνως οἷς
 ἔχει; ὥσπερ οὖν, εἰ ἀθλητὴν ὀρῶντες εὐψυχία τε
 κατεσκευασμένον καὶ μήκει καὶ τὴν ἁρμονίαν τοῦ
 5 σώματος ἐπιτήδειον ἐς Ὀλυμπίαν βαδίζοντα δι' Ἀρ-
 καδίας ἤδη προσελθόντες ἐπὶ μὲν τοὺς ἀντιπάλους
 ἐρρῶννυμεν, ἐκελεύομεν δὲ αὐτόν, ἐπειδὴν νικήσῃ
 τὰ Ὀλύμπια, μὴ κηρύττεσθαι τῆς νίκης, μηδὲ ὑπέ-
 χειν τὴν κεφαλὴν τῷ κοτίνῳ, ληρεῖν ἂν ἐδόξαμεν ἢ
 10 παίξιν ἐς τοὺς ἐτέρων πόνους, οὕτως ἐνθυμούμενοι
 τὸν ἄνδρα, καὶ ὀπόση μὲν αἰχμὴ περὶ αὐτόν, ὀπόσος
 δὲ χαλκὸς ἀστράπτει, πλῆθος δὲ ἵππων ὅσον, αὐτὸς
 δὲ ὡς γενναῖός τε καὶ σώφρων καὶ πρέπων κατα-
 σχεῖν ἃ διανοεῖται, πέμπωμεν ἐφ' ἃ ὥρμηκεν αἷσια
 15 μὲν φθεγγόμενοι πρὸς αὐτόν, εὐφημότερα δὲ τού-
 των παρεγγυῶντες. οὔτε γὰρ ἐκεῖνο ἐνεθυμήθητε,
 ὅτι δυοῖν παῖδων πατήρ οὗτος, οἱ στρατοπέδων ἤδη
 ἄρχουσιν, οἷς εἰ μὴ παραδώσει τὴν ἀρχὴν, ἐχθίστοις
 χρήσεται, καὶ τί λοιπόν, ἀλλ' ἢ ἐκπεπολεμηῆσθαι πρὸς
 20 τὸν ἑαυτοῦ οἶκον; τὴν δὲ ἀρχὴν ὑποδεξάμενος θε-
 ραπεύσεται μὲν ὑπὸ τῶν ἑαυτοῦ παίδων, στηριξέται
 δὲ ἐπ' αὐτῶν καὶ ἐπ' αὐτοῦ οἱ παῖδες, δορυφόροις
 δὲ αὐτοῦ χρήσεται, μὰ Δί', οὐ μεμισθωμένοις, οὐδ'
 ἠναγκασμένοις, οὐδὲ πλαττομένοις εὖνουν πρόσωπον,
 25 ἀλλ' ἐπιτηδαιοτάτοις τε καὶ φιλτάτοις. ἐμοὶ πολι-
 τείας μὲν οὐδεμιᾶς μέλει, ζῶ γὰρ ὑπὸ τοῖς θεοῖς,
 τὴν δὲ τῶν ἀνθρώπων ἀγέλην οὐκ ἀξιῶ φθειρεσθαι
 χήτει βουκόλου δικαίου τε καὶ σώφρονος. ὥσπερ
 γὰρ εἷς ἀρετῆ προὔχων μεθίστησι τὴν δημοκρατίαν
 30 ἐς τὸ ἑνὸς ἀνδρὸς τοῦ ἀρίστου ἀρχὴν φαίνεσθαι,
 οὕτως ἢ ἑνὸς ἀρχὴ πάντα ἐς τὸ ξυμφέρον τοῦ κοι-
 νοῦ προορῶσα δῆμὸς ἐστίν. οὐ κατέλυσας, φησί,

Νέρωνα. σὺ δὲ, Εὐφροῦτα; Δίων δέ; ἐγὼ δέ; ἀλλ' ὅμως οὐδεὶς ἡμῖν ἐπιπλήττει τοῦτο, οὐδ' ἠγεῖται δειλούς, εἰ φιλοσόφων ἀνδρῶν μυρίας ἤδη καθελόντων τυραννίδας ἀπελείφθημεν ἡμεῖς τοῦ δόξαι ὑπὲρ
 219 ἐλευθερίας τι πράττειν. καίτοι τό γε ἐπ' ἐμοὶ καὶ 5
 παρεταττόμεν πρὸς Νέρωνα, πολλὰ μὲν κακοήθως διαλεχθεὶς καὶ τὸν ἁμότατον Τιγελλῖνον ἐπικόψας ἀκούοντα, ἃ δὲ περὶ τὰ ἐσπέρια τῶν χωρίων ἠφέλουσαν Βίνδικα, Νέρωνι δήπου ἐπετείχιζον. ἀλλ' οὔτε ἐμμαντὸν διὰ ταῦτα φήσω καθηρομέναι τὸν τύραννον, 10
 οὔτε ὑμᾶς, ἐπεὶ μὴ ταῦτ' ἐπράττετε, μαλακωτέρους ἠγήσομαι τοῦ φιλοσοφία προσήκοντος. ἀνδρὶ μὲν οὖν φιλοσόφῳ τὸ ἐπὶ νοῦν ἔλθον εἰρήσεται, ποιήσεται δέ, οἴμαι, λόγον τοῦ μή τι ἀνοήτως ἢ μανικῶς εἰπεῖν· ὑπάτωρ δ' ἐνθυμουμένῳ καταλύσαι τύραννον 15
 πρῶτον μὲν δεῖ βουλῆς πλείονος, ἵν' ἐξ ἀφανοῦς προσβαίῃ τοῖς πράγμασιν, εἴτ' ἐπιτηδείου σχήματος ἐς τὸ μὴ παρορκεῖν δοκεῖν. εἰ γὰρ ἐπ' αὐτόν, ὃς ἀπέφηνεν αὐτὸν στρατηγὸν καὶ ὧ τὰ βέλτιστα βουλεύσειν τε καὶ πράξειν ἠμοσε, μέλλοι χρῆσεσθαι τοῖς 20
 ὄπλοις, ἀπολογεῖσθαι δήπου τοῖς θεοῖς δεῖ πρότερον, ὡς ξὺν ὁσίᾳ ἐπινοοῦντα, φίλων τε δεῖ πλειόνων, οὐ γὰρ ἀχαρακῶτους γε, οὐδὲ ἀφράκτους χρῆ ταῖς τοιαῦτα πράττειν, καὶ χρημάτων ὡς πλείστων, ἵν' ὑποποιήσαιο τὰς δυνάμεις καὶ ταῦτα ἐπιτιθέ- 25
 μενος ἀνθρώπῳ τὰ ἐν πάσῃ τῇ γῆ κεκμημένῳ. τριβὴ δὲ ὅση περὶ ταῦτα, ὅσοι δὲ χρόνοι. καὶ ταῦτα μὲν ἐκδέχεσθε, ὅπη βούλεσθε, μὴ γὰρ ἐς ἔλεγχον ἴωμεν ὧν ἐνεθυμήθη μὲν, ὡς εἰκός, οὗτος, ἢ τύχη δὲ οὐδὲ 101
 ἀγωνισαμένῳ ξυνέλαβε· πρὸς δὲ ἐκεῖνο τί ἐρεῖτε; 30
 τὸν γὰρ χθὲς ἄρχοντα καὶ στεφανούμενον μὲν ὑπὸ τῶν πόλεων ἐν τοῖς δεῦρο ἱεροῖς, χρηματίζοντα δὲ

λαμπρῶς καὶ ἀφθόνως, τοῦτον κελεύετε δημοσίᾳ
κηρύττειν τήμερον, ὡς ἰδιώτης μὲν εἴη λοιπόν, παρα-
νοῶν δὲ ἐπὶ τὴν ἀρχὴν ἦλθεν; ὥσπερ γὰρ ἐπιτελῶν
τὰ δεδογμένα προθύμους δορυφόρους, οἷς πιστεύων 220
5 ταῦτ' ἐνεθυμήθη, παραστήσεται, οὕτως ἐς τὸ μεθί-
στασθαι τῶν δοξάντων ἡκῶν πολεμίῳ τῷ μετὰ ταῦτα
ἀπιστουμένῳ χρήσεται.“

XXXVI Ἄσμενος τούτων ἀκούσας ὁ βασιλεὺς „εἰ τὴν
ψυχὴν“ ἔφη „τὴν ἐμὴν ᾧκεις, οὐκ ἂν οὕτω σαφῶς,
10 ἂ ἐνεθυμήθη, ἀπήγγειλας· ἔπομαι δὴ σοι, θείου
γὰρ ἡγοῦμαι τὸ ἐκ σοῦ πᾶν, καὶ ὅποσα χρὴ τὸν ἀγα-
θὸν βασιλέα πράττειν δίδασκει.“ καὶ ὁ Ἀπολλώνιος
„οὐ διδακτὰ με“ ἔφη „ἔρωτᾶς· βασιλεία γὰρ μέγι-
στον μὲν τῶν κατ' ἀνθρώπους, ἀδίδακτον δέ. ὅποσα
15 δ' οὖν μοι δοκεῖς πράττων ὑγιῶς ἂν πράξαι, καὶ δὴ
φράσω· πλοῦτον ἡγοῦ μὴ τὸν ἀπόθετον — τί γὰρ
βελτίων οὗτος τῆς ὀποθενδῆ ξυνενεχθείσης ψάμμου;
— μηδὲ τὸν φοιτῶντα παρ' ἀνθρώπων, οἱ τὰς ἐσφο-
ρὰς ὀλοφύρονται, κίβδηλον γὰρ ὁ χρυσὸς καὶ μέλαν,
20 ἦν ἐκ δακρύων ἦκη· πλούτῳ δ' ἂν ἄριστα βασιλέων
χρῶο τοῖς μὲν δεομένοις ἐπαρκῶν, τοῖς δὲ πολλὰ
κεκτημένοις παρέχων ἀσφαλῆ τὸν πλοῦτον. τὸ ἐξ-
εῖναί σοι πᾶν, ὅ τι βούλει, δέδιθι, σωφρονέστερον
γὰρ αὐτῷ χρήση. μὴ τέμνε τῶν ἀσταχύων τοὺς ὑψη-
25 λούς τε καὶ ὑπεραίροντας, ἄδικος γὰρ ὁ τοῦ Ἀριστο-
τέλους λόγος, ἀλλὰ τὸ δύσνον ἐξαίρει μᾶλλον,
ὥσπερ τὰς ἀκάνθας τῶν ληίων καὶ φοβερὸς δόκει
τοῖς νεώτερα πράττουσι μὴ ἐν τῷ τιμωρεῖσθαι, ἀλλ'
ἐν τῷ τιμωρήσεσθαι. νόμος, ὃ βασιλεῦ, καὶ σοῦ
30 ἀρχέτω· σωφρονέστερον γὰρ νομοθετήσεις, ἦν μὴ
ὑπερορᾶς τῶν νόμων. θεοὺς θεράπευε μᾶλλον ἢ
πρότερον· μεγάλα μὲν γὰρ παρ' αὐτῶν εἴληφας,

ὑπὲρ μεγάλων δὲ εὐχῆ. καὶ τὰ μὲν τῇ ἀρχῇ προσ-
 221 ἦκοντα, ὡς βασιλεὺς πρᾶττε, τὰ δὲ τῷ σώματι, ὡς
 ιδιώτης. περὶ δὲ κύβων καὶ μέθης καὶ ἐρώτων καὶ
 τοῦ διαβεβλήσθαι πρὸς τὰ τοιαῦτα τί ἂν σοι παραι-
 νοίην, ὅν φασι μηδὲ ἐφ' ἡλικίας ταῦτα ἐπαινέσαι; 5
 παῖδές εἰσί σοι, βασιλεῦ, δύο καὶ γενναῖοι, ὡς φασιν.
 ἄρχε τούτων μάλιστα, τὰ γὰρ ἐκείνοις ἀμαρτηθέντα
 σὲ δήπου διαβαλεῖ. ἔστω δέ σοι καὶ ἀπειλή πρὸς
 αὐτούς, ὡς οὐ παραδώσεις τὴν ἀρχὴν σφισιν, εἰ μὴ
 που καλοὶ τε καὶ ἀγαθοὶ μείνωσιν, ἵνα μὴ κληρονο- 10
 μίαν ἠγῶνται τὴν ἀρχὴν, ἀλλ' ἀρετῆς ἄθλα. τὰς
 δὲ ἐμπολιτευομένας ἡδονὰς τῇ Ῥώμῃ, πολλαὶ δὲ
 αὐταί, δοκεῖ μοι, ὦ βασιλεῦ, ξυμμέτρως παύειν, χα-
 λεπὸν γὰρ μεταβαλεῖν δῆμον ἐς τὸ ἀθρόως σῶφρον,
 ἀλλὰ δεῖ κατ' ὀλίγον ἐμποιεῖν ῥυθμὸν ταῖς γνώμαις, 15
 τὰ μὲν φανερώς, τὰ δὲ ἀφανῶς διορθούμενον. ἀπε-
 λευθέρων τε καὶ δούλων, οὓς ἡ ἀρχὴ σοι δίδωσιν,
 ἀνέλωμεν τρυφὴν τοσοῦτω ταπεινότερον αὐτοὺς ἐθί-
 σαντες φρονεῖν, ὅσῳ μείζονος δεσπότητος εἰσίν. τί
 λοιπὸν ἀλλ' ἢ περὶ τῶν ἠγεμόνων εἰπεῖν, οἳ ἐς τὰ 20
 ἔθνη φοιτῶσιν, οὐ περὶ ὧν αὐτὸς ἐκπέμψεις, ἀρι-
 στίνδην γὰρ που τὰς ἀρχὰς δώσεις, ἀλλὰ περὶ τῶν
 κληρωσομένων τὸ ἄρχειν· τούτων γὰρ τοὺς μὲν προσ-
 φόρους τοῖς ἔθνεσιν, ἃ διέλαχον, φημί δεῖν πέμπειν,
 ὡς ὁ κληρὸς, ἐλληνίζοντας μὲν Ἑλληνικῶν ἄρχειν, 25
 ῥωμαΐζοντας δὲ ὁμογλώττων καὶ ξυμφώνων. ὅθεν
 δὲ τοῦτ' ἐνεθυμήθην, λέξω· κατὰ τοὺς χρόνους,
 οὓς ἐν Πελοποννήσῳ διητώμενην, ἠγείτο τῆς Ἑλλάδος
 ἄνθρωπος οὐκ εἰδὼς τὰ Ἑλλήνων, καὶ οὐδ' οἱ Ἑλ- 102
 ληνές τι ἐκείνου ξυνίεσαν· ἔσφηλεν οὖν καὶ ἐσφάλῃ 30
 τὰ πλεῖστα, οἳ γὰρ ξύνεδροί τε καὶ κοινωνοὶ τῆς ἐν
 τοῖς δικαστηρίοις γνώμης ἐκαπήλευον τὰς δίκας δια-

λαβόντες τὸν ἡγεμόνα, ὥσπερ ἀνδράποδον. ταῦτά μοι, βασιλεῦ, παρέστη τήμερον, εἰ δέ τι καὶ ἕτερον ἐπὶ νοῦν ἔλθοι, πάλιν ξυνελευσόμεθα. νυνὶ δὲ τὰ προσήκοντα τῇ ἀρχῇ πράττε, μὴ ἀργότερος τοῖς ὑπη-
 5 κόοις δόξης.“

XXXVII Ὁ δὲ Εὐφράτης „τοῖς μὲν δεδογμένοις ξυγχα- 222
 ρῶ,“ ἔφη „τί γὰρ ἂν πλέον μεταδιδάσκων πράτ-
 τοιμι; φιλοσοφίαν δέ, ὧ βασιλεῦ, τουτί γὰρ λοιπὸν
 προσειρήσει, τὴν μὲν κατὰ φύσιν ἐπαίνει καὶ ἀσπά-
 10 ζου, τὴν δὲ θεοκλυτεῖν φάσκουσιν παραιτοῦ, κατα-
 ψευδόμενοι γὰρ τοῦ θείου πολλὰ καὶ ἀνόητα ἡμᾶς
 ἐπαίρουσιν.“ ταυτί μὲν πρὸς τὸν Ἀπολλώνιον αὐτῷ
 ἐλέγετο, ὁ δὲ οὐδὲν ἐπιστραφεὶς ἀπήει μετὰ τῶν
 ἑαυτοῦ γνωρίμων, διανύσας τὴν σπουδὴν· βουλο-
 15 μένου δὲ τοῦ Εὐφράτου θρασύτερόν τι περὶ αὐτοῦ
 λέγειν, ξυνῆκεν ὁ βασιλεὺς καὶ διακρουόμενος αὐτὸν
 „ἐσκαλεῖτε“ ἔφη „τοὺς δεομένους τῆς ἀρχῆς καὶ
 ἀπολαβέτω ἢ βουλή τὸ ἑαυτῆς σχῆμα.“ οὕτω μὲν
 δὴ ὁ Εὐφράτης ἔλαθε διαβαλὼν ἑαυτόν, καὶ γὰρ
 20 βάσκανός τε τῷ βασιλεῖ καὶ ὑβριστῆς ἔδοξε, καὶ τοὺς
 λόγους τοὺς ὑπὲρ τῆς δημοκρατίας οὐχ ὡς ἐγίνω-
 σκεν, εἰρηκῶς, ἀλλ’ ἐς ἀντιλογίαν τοῦ Ἀπολλωνίου
 δι’ ἃ περὶ τῆς ἀρχῆς ἐκείνῳ ἐδόκει· οὐ μὴν ἀπερ-
 ρίπτει αὐτόν, οὐδὲ ἐπεδήλου τι ὀργῆς πρὸς ταῦτα.
 25 καὶ τὸν Δίωνα οὐκ ἐπήνει μὲν ξυναράμενον αὐτῷ
 τῆς γνώμης, οὐ μὴν ἐπαύσατο ἀγαπῶν· ἐπίχαρίς τε
 γὰρ τὰς διαλέξεις ἐδόκει καὶ τὰς ἔριδας παρηγεῖτο,
 ὧραν τε ἐπέφαινε τοῖς λόγοις, οἷα τοῦ πρὸς τοῖς
 ἱεροῖς ἀτμοῦ ἐκπνεῖ, προσῆν δὲ αὐτῷ καὶ τὸ ἀπο-
 30 σχεδιάζειν ἄριστα ἀνθρώπων. τὸν δὲ Ἀπολλώνιον
 ὁ βασιλεὺς οὐκ ἠγάπα μόνον, ἀλλὰ καὶ ὑπέκειτο
 αὐτῷ διόντι μὲν τὰ ἀρχαῖα, διηγουμένῳ δὲ τὸν

Ἰνδὸν Φραώτην ποταμούς τε ἀναγράφοντι καὶ θη-
 ρία, ὑφ' ὧν ἡ Ἰνδικὴ οἰκεῖται, προλέγοντι δὲ καὶ
 ὁπόσα οἱ θεοὶ περὶ τῆς ἀρχῆς ἔφαινον. ἐξελαύνων
 δὲ τῆς Αἰγύπτου ξυνωκισμένης τε καὶ νεαζούσης
 κοινωνὸν μὲν τῆς ὁδοῦ τὸν Ἀπολλώνιον ἐποιεῖτο, 5
 τῷ δὲ οὐκ ἐδόκει ταῦτα. Αἰγυπτὸν τε γάρ, ὁπόση
 ἐστίν, οὐπω ἑώρακέναι τοῖς τε Γυμνοῖς οὐπω ἀφί-
 χθαι ἐς λόγον μάλα ἐσπουδακῶς σοφία Ἰνδικῆ ἀντι-
 κρῖναι Αἰγυπτίαν. „οὐδὲ Νείλου“ ἔφη „ἐπιον, ὅθεν
 223 ἄρχεται.“ ξυνεῖς οὖν ὁ βασιλεὺς, ὅτι ἐπ' Αἰθιοπίαν 10
 στέλλεται „ἡμῶν δὲ“ ἔφη „οὐ μεμνήση;“ „νὴ Δί“,
 εἶπεν „ἦν βασιλεὺς ἀγαθὸς μένης καὶ σεαυτοῦ μνη-
 μονεύης.“

Μετὰ ταῦτα θύσας ὁ βασιλεὺς ἐν τῷ ἱερῷ XXXVIII
 δωρεὰς ἐπήγγειλεν αὐτῷ δημοσίᾳ. ὁ δὲ ὡσπερ αἰτή- 15
 σων „τίνας δέ“, εἶπεν „ὦ βασιλεῦ, δωρεὰς δώσεις;“
 „δέκα“ ἔφη „νῦν, ἀφικομένῳ δὲ ἐς τὴν Ῥώμην τὰμὰ
 πάντα.“ καὶ ὁ Ἀπολλώνιος „οὐκοῦν“ ἔφη „φείδε-
 σθαί με χρὴ τῶν σῶν ὡς ἐμῶν καὶ μὴ σπαθᾶν αὐτὰ
 νῦν ἀποκεισόμενά μοι ἀθρόα· ἀλλ' ἐπιμελήθητι τού- 20
 των, ὦ βασιλεῦ μάλλον, εἰκόασι γὰρ δεομένοις.“
 ἐδείκνυε δὲ ἄρα τοὺς περὶ τὸν Εὐφράτην. ὁ μὲν δὴ
 βασιλεὺς ἐκέλευσεν αἰτεῖν θαρροῦντας, ἐρυθριάσας
 δὲ ὁ Δίων „διάλλαξόν με, βασιλεῦ“, εἶπε „πρὸς
 Ἀπολλώνιον τὸν διδάσκαλον ὑπὲρ ὧν ἀντιλέγειν 25
 αὐτῷ ἔδοξα μήπω πρότερον ἀντειπὼν τῷ ἀνδρί.“
 ἐπαινέσας οὖν ὁ βασιλεὺς „χθὲς“ ἔφη „τοῦτο ἐγὼ
 ἤτησα καὶ ὑπάρχει· ἀλλ' αἰτεῖ ὑπερδωρεᾶς.“ καὶ
 ὁ Δίων „Λασθένης“ ἔφη „ἐστὶ μὲν ἐξ Ἀπαμείας τῆς
 ἐν τῷ Βιθυνῶν ἔθνει, ξυμφιλοσοφῶν δέ μοι χλα- 30
 μύδος ἠράσθη καὶ στρατιώτου βίου· τοῦτον, ἐπειδὴ
 τρίβωνος πάλιν ἐρᾶν φησιν, ἄνες τῆς στρατείας, δεῖ-

103 ται δὲ αὐτὸς ταῦτα. χαριεῖ δὲ ἐμοὶ μὲν ἀποφῆναι αὐτὸν ἄνδρα ἀγαθόν, ἐκείνῳ δὲ ζῆν, ὡς βούλεται.“ „ἀνεῖσθω“, ἔφη „δίδωμι δὲ αὐτῷ καὶ τὰ τῶν ἐστρατευμένων, ἐπειδὴ σοφίας ἐρᾷ καὶ σοῦ.“ καὶ μετὰ 5 τοῦτον ἐς τὸν Εὐφράτην ἐπεστράφη, τῷ δὲ ἐπιστολὴν ξυνετέτακτο περὶ ὧν ἦται. τὴν μὲν δὴ ἐπιστολὴν ὤρεγεν, ὡς ἀναγνωσομένῳ καθ' ἑαυτὸν, βουλευθεῖς δὲ ὁ βασιλεὺς παραδοῦναί τινα κατ' αὐτοῦ λόγον ἀνέγνω δημοσίᾳ πᾶσιν· αἰτῶν δὲ ἐφαίνετο τὰ μὲν 10 ἑαυτῷ, τὰ δὲ ἑτέροις, καὶ τῶν δωρεῶν αἱ μὲν χρη- 224 ματα ἦσαν, αἱ δὲ ὑπὲρ χρημάτων. γελάσας οὖν ὁ Ἀπολλώνιος „εἶτα ὑπὲρ δημοκρατίας“ ἔφη „ξυνεβούλευες τοσαῦτα μέλλων αἰτήσῃν βασιλέα;“

XXXIX Τὰ μὲν δὴ τῆς διαφορᾶς, ἣ Ἀπολλωνίῳ τε καὶ 15 Εὐφράτῃ ἐγένετο, τοιάδε εὗρον, ἐξελάσαντος δὲ τοῦ βασιλέως καθήπτοντο ἀλλήλων ἐς τὸ φανερόν, ὁ μὲν Εὐφράτης ξὺν ὀργῇ τε καὶ λοιδορίαις, ὁ δ' αὖ φιλοσόφως καὶ ξὺν ἐλέγχῳ μᾶλλον. ὅποσα μὲν δὴ Εὐφράτου κατηγόρηκεν, ὡς παρὰ τὸ πρέπον φιλο- 20 σοφία πράττωντος, ἔξεστιν Ἀπολλωνίου μαθεῖν ἐκ τῶν πρὸς αὐτὸν ἐπιστολῶν, πλείους γάρ, ἐμοὶ δὲ ἀφεκτέα τοῦ ἀνδρός, οὐ γὰρ ἐκείνον διαβαλεῖν προὔθεμην, ἀλλὰ παραδοῦναι τὸν Ἀπολλωνίου βίον τοῖς μήπω εἰδόσι. τὸ μέντοι περὶ τοῦ ξύλου λεγόμενον, 25 λέγεται δὲ ἐπανατείνασθαι μὲν αὐτὸ διαλεγόμενῳ τῷ Ἀπολλωνίῳ, μὴ καθικέσθαι δέ, οἱ μὲν πολλοὶ δεινότητι τοῦ πεπληξομένου προσγράφουσιν, ἐγὼ δὲ λογισμῷ τοῦ πλήξοντος, δι' ὃν ἐγένετο κρείττων ὀργῆς νενικηκυίας ἤδη.

XL 30 Ἡ δὲ τοῦ Δίωνος φιλοσοφία ῥητορικωτέρα τῷ Ἀπολλωνίῳ ἐφαίνετο καὶ ἐς τὸ εὐφραῖνον κατεσκευασμένη μᾶλλον, ὅθεν διορθούμενος αὐτόν φησιν

„αὐλῶ καὶ λύρα μάλλον ἢ λόγῳ θέλγε,“ καὶ πολλα-
χοῦ τῶν πρὸς Δίωνα ἐπιστολῶν ἐπιπλήττει τῇ δημα-
γωγίᾳ ταύτῃ.

Τὸ δὲ μὴ ἀφικέσθαι αὐτὸν παρὰ τὸν βασιλέα XLI
ἔτι, μὴδὲ ξυγγενέσθαι οἱ μετὰ τὴν Αἴγυπτον καίτοι 5
καλοῦντι καὶ πλεῖστα ὑπὲρ τούτου γράφοντι ὁπόθεν
ξυνέβη, δηλῶσαι βούλομαι· Νέρων ἐλευθέρων ἀφῆκε
τὴν Ἑλλάδα σωφρονέστερόν τι ἑαυτοῦ γνούς, καὶ
225 ἐπανῆλθον αἱ πόλεις ἐς ἡθῆ Δωρικὰ καὶ Ἀττικὰ
πάντα τε ἀνήβησε ξὺν ὁμονοίᾳ τῶν πόλεων, ὃ μὴδὲ 10
πάλαι ἡ Ἑλλὰς εἶχεν, Οὐεσπασιανὸς δὲ ἀφικόμενος
ἀφείλετο αὐτὴν τοῦτο στάσεις προβαλλόμενος καὶ
ἄλλα οὐπω τῆς ἐπὶ τοσόνδε ὀργῆς· ταῦτ' οὖν οὐ
μόνον τοῖς παθοῦσιν, ἀλλὰ καὶ τῷ Ἀπολλωνίῳ πι-
κρότερα τοῦ τῆς βασιλείας ἡθους ἔδοξεν, ὅθεν ἐπέ- 15
στειλε τῷ βασιλεῖ ᾧδε·

Ἀπολλώνιος Οὐεσπασιανῶ βασιλεῖ χαίρειν.

Ἐδουλώσω τὴν Ἑλλάδα, ὡς φασί, καὶ πλεόν μὲν
οἶει τι ἔχειν Ξέρξου, λέληθας δὲ ἔλαττον ἔχων Νέ-
ρωνος· Νέρων γὰρ ἔχων αὐτὸ παρητήσατο. ἔρρωσο. 20

Τῷ αὐτῷ.

Διαβεβλημένος οὕτω πρὸς Ἕλληνας, ὡς δουλοῦ-
σθαι αὐτοὺς ἐλευθέρους ὄντας τί ἐμοῦ ξυνόντος δέη;
ἔρρωσο.

Τῷ αὐτῷ.

25

Νέρων τοὺς Ἕλληνας παίζων ἠλευθέρωσε, σὺ
δὲ αὐτοὺς σπουδάζων ἐδουλώσω. ἔρρωσο.

Τὰ μὲν δὴ διαβάλλοντα Οὐεσπασιανὸν Ἀπολ- 104
λωνίῳ τοιάδε ἐγένετο, ἀκούων δ' αὐτὸν εὖ διατι-
θέμενον τὴν μετὰ ταῦτα ἀρχὴν πᾶσαν οὐκ ἀφανῆς 30
ἦν χαίρων καὶ ἡγούμενος ἑαυτῷ ἀγαθὸν πρᾶτ-
τεσθαι.

XLII Θαυμάσιον Ἀπολλωνίου κάκεινο ἐν Αἰγύπτῳ
 ἔδοξε· λέοντα ἡμέρον ἀπὸ θυτῆρος ἤγέ τις, ὥσπερ
 κύνα, ὃ δὲ οὐ μόνον τὸν ἄγοντα ἤκαλλεν, ἀλλὰ καὶ
 ὅστις προσέλθοι, καὶ ἤγειρε μὲν πολλαχοῦ τῶν πό-
 5 λεων, παρήει δὲ καὶ ἐς τὰ ἱερὰ ὑπὸ τοῦ καθαρὸς
 εἶναι· οὐδὲ γὰρ τὸ τῶν θυομένων αἷμα ἀνελιχμάτο,
 οὐδ' ἐπὶ τὰ θερόμενά τε καὶ ῥαχιζόμενα τῶν ἱερείων ²²⁶
 ἦπτεν, ἀλλὰ μελιτούταις διήγετο καὶ ἄρτοις καὶ
 τραγήμασι καὶ κρεῶν τοῖς ἐφθοῖς, ἐντυχεῖν δὲ ἦν
 10 αὐτῷ καὶ οἶνον πίνουντι μὴ μεθισταμένῳ τοῦ ἠθους.
 προσελθὼν δὲ τῷ Ἀπολλωνίῳ καθημένῳ ἐς τὸ ἱερὸν
 τοῖς τε γόνασιν αὐτοῦ προσεκνυζᾶτο καὶ ἐλιπάρει
 παρὰ πάντας ἀνθρώπους, ὡς μὲν οἱ πολλοὶ ᾤοντο,
 μισθοῦ ἕνεκα, ὃ δὲ Ἀπολλώνιος „δεῖταιί μου“ ἔφη
 15 „ὃ λέων ἀναδιδάξαι ὑμᾶς, ὅτου ἀνθρώπου ψυχὴν
 ἔχει· ἔστι τοίνυν Ἀμασις οὗτος, ὃ βασιλεὺς Αἰγύ-
 πτου περὶ τὸν Σαίτην νομόν.“ ἐπεὶ δ' ἤκουσεν
 ὃ λέων ταῦτα, ἀνεβρυχήσατο ἐλεινὸν καὶ θρηνη-
 δες καὶ ὠλοφύρατο ξυνοκλάσας, δάκρυα ἰεῖς αὐτά.
 20 καταψῶν οὖν αὐτὸν ὃ Ἀπολλώνιος „δοκεῖ“ ἔφη
 „πέμπειν τὸν λέοντα ἐς Λεοντόπολιν ἀνακεισόμε-
 νον τῷ ἱερῷ, βασιλέα γὰρ ἐς τὸ βασιλικώτατον τῶν
 θηρίων μεταβαλόντα οὐκ ἀξιῶ ἀγείρειν, καθάπερ
 τοὺς πτωχοὺς τῶν ἀνθρώπων. ἐντεῦθεν οἱ ἱερεῖς ²²⁷
 25 ξυνελθόντες ἔθυσαν τῷ Ἀμάσιδι καὶ κοσμήσαντες
 τὸ θηρίον στρεπτῷ καὶ ταινίαις παρέπεμπον ἐς τὴν
 Αἴγυπτον ἀυλοῦντες καὶ ὑμνοῦντες καὶ ἐπ' αὐτῷ
 ᾄδοντες.

XLIII Ἰκανῶς δὲ ἔχων τῶν περὶ τὴν Ἀλεξάνδρειαν
 30 ἐστέλλετο ἐς Αἴγυπτόν τε καὶ ἐς Αἰθιοπίαν ἐς ξυ-
 νουσίαν τῶν Γυμναῶν. τὸν μὲν δὴ Μένιππον, ἐπειδὴ
 τῶν διαλεγομένων ἤδη ἐτύγχανε καὶ παρρησίᾳ χρῆ-

σθαι δεινὸς ἦν, κατέλιπεν αὐτόθι ἔφεδρον τῷ Εὐφράτῃ, καὶ τὸν Διοσκουρίδην ἰδὼν οὐκ ἐρωμένως πρὸς τὴν ἀποδημίαν διακείμενον παρητήσατο τῆς ὁδοῦ, τοὺς δὲ λοιποὺς ξυναγαγών, μετὰ γὰρ τοὺς ἀπολιπόντας αὐτὸν περὶ τὴν Ἀρικίαν προσεγένοντο 5 πλείους ἕτεροι, διήει πρὸς αὐτοὺς περὶ τῆς ἀποδημίας ἐνθένδε ἀρξάμενος· „Ὀλυμπικῆς προορήσεως“ ἔφη „θέομαι πρὸς ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες· Ὀλυμπικὴ δὲ πρόορησις ἢ τοιάδε εἶη ἄν· Ἡλεῖοι τοὺς ἀθλητάς, ἐπειδὴν ἦκη Ὀλύμπια, γυμνάζουσιν ἡμε- 10 ρῶν τριάκοντα ἐν αὐτῇ τῇ Ἡλίδι, καὶ ξυναγαγόντες αὐτοὺς ὁ μὲν Δελφός, ὅτε Πύθια, ὁ δὲ Κορίνθιος, ὅτε Ἰσθμία, „ἴτε“ φασὶν „ἐς τὸ στάδιον, καὶ γίνεσθε ἄνδρες οἳοι νικᾶν,“ Ἡλεῖοι δέ, ἐπειδὴν ἴωσιν ἐς Ὀλυμπίαν, διαλέγονται πρὸς τοὺς ἀθλη- 15 τὰς ὧδε· „εἰ πεπόνηται ὑμῖν ἐπαξίως τοῦ ἐς Ὀλυμπίαν ἐλθεῖν καὶ μηδὲν ῥάθυμον μηδὲ ἀγεννὲς εἰργασται, ἴτε θαρροῦντες, οἷς δὲ μὴ ὧδε ἤσκηται, χωρεῖτε οἷ βούλεσθε.“ ξυνῆκαν οἱ ὀμιληταὶ τοῦ λόγου καὶ κατέμειναν ἀμφὶ τοὺς εἴκοσι παρὰ τῷ 20 Μενίπῳ, οἱ δὲ λοιποὶ δέκα, οἶμαι, ὄντες εὐξάμενοι τοῖς θεοῖς καὶ οἶον ἐμβατήρια πλοῦ θύσαντες ἐχώρου ἐν πύργῳ ἐπὶ καμήλων ὀχούμενοι δεξιὸν θέμενοι τὸν Νεῖλον. πολλαχοῦ δὲ διεπλεῖτο αὐτοῖς ὁ ποταμὸς ὑπὲρ ἱστορίας τῶν ἐν αὐτῷ πάν- 25 των, οὔτε γὰρ πόλιν οὔτε ἱερὸν οὔθ' ὀπόσα τεμένην 228 κατ' Αἴγυπτον, οὐδὲν τούτων ἄφωνοι παρηλθόν, ἀλλ' ἱερούς τινας ἀεὶ λόγους διδασκόμενοί τε καὶ διδάσκοντες, καὶ ἡ ναῦς, ἦν ἐμβαίη Ἀπολλώνιος, ἐῷκει θεωρίδι. 30

105

Ζ'.

I Αἰθιοπία δὲ τῆς μὲν ὑπὸ ἡλίῳ πάσης ἐπέχει τὸ ἐσπέριον κέρας, ὥσπερ Ἴνδοι τὸ πρὸς ἕω, κατὰ Μερόην δ' Αἰγύπτῳ ξυνάπτουσα καὶ τι τῆς ἀμαρτύρου Λιβύης ἐπελθοῦσα τελευτᾷ ἐς θάλατταν, ἣν Ὀκεανὸν οἱ ποιηταὶ καλοῦσι, τὸ περὶ γῆν ἅπαν ὧδε ἐπονομάζοντες. ποταμὸν δὲ Νεῖλον Αἰγύπτῳ δίδωσιν, ὃς ἐκ Καταδούπων ἀρχόμενος, ἣν ἐπικλύζει πᾶσαν Αἴγυπτον ἀπ' Αἰθιοπῶν ἄγει. μέγεθος μὲν οὖν οὐκ ἀξία παραβεβληῖσθαι πρὸς Ἴνδούς ἦδε ἡ χώρα, ὅτι μὴδ' ἄλλη μηδεμία, ὅποσαι κατ' ἀνθρώπους ὀνομασταὶ ἤπειροι, εἰ δὲ καὶ πᾶσαν Αἴγυπτον Αἰθιοπία ξυμβάλοισιν, τουτὶ δὲ ἡγώμεθα καὶ τὸν ποταμὸν πράττειν, οὐπω ξύμμετροι πρὸς τὴν Ἴνδῶν ἄμφω, ²²⁹ τοσαύτη ξυντεθείσα, ποταμοὶ δὲ ἀμφοῖν ὅμοιοι λογισαμένῳ τὰ Ἴνδου τε καὶ Νείλου· ἐπιρραίνουσί τε γὰρ τὰς ἡπείρους ἐν ὥρᾳ ἔτους, ὅποτε ἡ γῆ ἐρᾷ τούτου, ποταμῶν τε παρέχονται μόνοι τὸν κροκόδειλον καὶ τὸν ἵππον, λόγοι τε ὀργίων ἐπ' αὐτοῖς ἴσοι, πολλὰ γὰρ τῶν Ἴνδῶν καὶ Νείλῳ ἐπιθειάζεται. τὴν δὲ ὁμοιότητα τῶν ἡπείρων πιστούσθων μὲν καὶ τὰ ἐν αὐταῖς ἀρώματα, πιστούσθων δὲ καὶ οἱ λέοντες καὶ ὁ ἐλέφας ἐν ἑκατέρῃ ἀλισκόμενός τε καὶ δουλεύων. βόσκουσι δὲ καὶ θηρία, οἷα οὐχ ἐτέρωθεν, καὶ ἀνθρώπους μέλανας, ὃ μὴ ἄλλαι ἤπειροι, Πυγμαίων τε ἐν αὐταῖς ἔθνη καὶ ὑλακτούντων ἄλλο ἄλλη καὶ ὧδε θαυμαστά. γρυῖπες δὲ Ἴνδῶν καὶ μύρμηκες Αἰθιοπῶν εἰ καὶ ἀνόμοιοι τὴν ἰδέαν εἰσίν, ἀλλ' ὅμοιά γε, ὥς φασι, βούλονται, χρυσοῦ γὰρ φύλακες ἐν ἑκατέρῃ ἄδονται τὸ χρυσόγεων τῶν ἡπείρων ἀσπαζόμενοι. ἀλλὰ μὴ πλείω ὑπὲρ τού-

των, ὁ δὲ λόγος ἐς τὸ ἑαυτοῦ ἴτω καὶ ἐχώμεθα τοῦ ἀνδρός.

Ἀφικόμενος γὰρ ἐπὶ τὰ Αἰθιοπῶν τε καὶ Αἰγυπτίων ὄρια, Συκάμινον δὲ αὐτὰ ὀνομάξουσιν, χρυσῶν τε ἀσήμῳ ἐνέτυχεν καὶ λίνῳ καὶ ἐλέφαντι καὶ ῥίζαις καὶ μύρῳ καὶ ἀρώμασιν, ἔκειτο δὲ πάντα ἀφύλακτα ἐν ὁδῷ σχιστῇ· καὶ ὅτι βούλεται ταῦτα, ἐγὼ δηλώσω, νομίζεται γὰρ καὶ ἐς ἡμᾶς ἔτι· ἀγορὰν Αἰθιοπῶν ἀπάγουσιν, ὧν Αἰθιοπία δίδωσιν, οἳ δ' ἀνε-
 230 λόμενοι πᾶσαν ξυμφέρουσιν ἐς τὸν αὐτὸν χώρον 10 ἀγορὰν Αἰγυπτίαν ἴσου ἀξίαν ἄνουνενοι τῶν αὐτοῖς ὄντων τὰ οὐκ ὄντα. οἳ δὲ τὰ ὄρια τῶν ἡπείρων οἰκοῦντες οὐπω μέλανες, ἀλλὰ ὁμόφυλοι τὸ χρῶμα, μελαίνονται γὰρ οἳ μὲν ἤττον Αἰθιοπῶν, οἳ δὲ μᾶλλον Αἰγυπτίων. ξυνεῖς οὖν ὁ Ἀπολλώνιος τοῦ τῆς 15 ἀγορᾶς ἡθους „οἳ δὲ χρηστοί“ ἔφη „Ἕλληνες, ἦν μὴ ὀβολὸς ὀβολὸν τέκη καὶ τὰ ὄνια αὐτοῖς ἐπιτιμήσωσι καπηλεύοντες ἢ καθειργνύντες, οὐ φασι ζῆν ὁ μὲν θυγατέρα σκηπτόμενος ἐν ὄρα γάμων, ὁ δ' υἱὸν ἤδη τελοῦντα ἐς ἄνδρας, ὁ δ' ἐράνου πλήρω-
 20 σιν, ὁ δ', ὡς οἰκοδομοῖτο οἰκίαν, ὁ δέ, ὡς αἰσχύνοιο χρηματιστῆς ἤττων τοῦ πατρὸς δόξαι. καλῶς δ' ἄρ' εἶχεν, ἵνα ὁ πλοῦτος ἀτίμως ἔπραττεν ἰσότης τε ἦνθει,

μέλας δ' ἀπέκειτο σίδηρος,

25

ὁμοιοῦντων τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἡ γῆ πᾶσα ἐδόκει μία.“

Τοιαῦτα διαλεγόμενος καὶ συμβούλους τῶν δια-
 λέξεων, ὥσπερ εἰώθει, ποιούμενος τοὺς καιροὺς
 ἐχώρει ἐπὶ * Μέμνονος, ἠγείτο δ' αὐτοῖς μειράκιον 30
 Αἰγύπτιον, ὑπὲρ οὗ τάδε ἀναγράφει Δάμις· Τιμα-
 σίων μὲν τῷ μειρακίῳ τούτῳ ὄνομα ἦν, ἐφήβου δὲ

II

III

106

ἄρτι ὑπαπήει καὶ τὴν ὥραν ἔτι ἔρρωτο. σωφρο-
 νοῦντι δὲ αὐτῷ μητροιὰ ἐρώσα ἐνέκειτο καὶ χαλεπὸν
 τὸν πατέρα ἐποίει, ξυντιθεῖσα μὲν οὐδὲν ὦνπερ ἢ
 Φαίδρα, διαβάλλουσα δ' αὐτὸν ὡς θῆλυν καὶ ἐρα-
 5 σταῖς μᾶλλον ἢ γυναίκοις χαίροντα. ὁ δ' ἐκλιπὼν
 Ναύκρατιν, ἐκεῖ γὰρ ταῦτα ἐγίγνετο, περὶ Μέμφιν
 διητᾶτο, καὶ ναῦν δὲ ἰδιόστολον ἐκέκτητο καὶ ἐναυ- 231
 κλήρει ἐν τῷ Νείλω. ἰδὼν οὖν ἀναπλέοντα τὸν
 Ἀπολλώνιον καταπλέων αὐτὸς ξυνῆκέ τε, ὡς ἀνδρῶν
 10 σοφῶν εἶη τὸ πλήρωμα ξυμβαλλόμενος τοῖς τρίβωσι
 καὶ τοῖς βιβλίοις, οἷς προσεσπούδαζον, καὶ ἰκέτευε
 προσδοῦναί οἱ τῆς τοῦ πλοῦ κοινωνίας ἐρῶντι σο-
 φίας, ὁ δ' Ἀπολλώνιος „σώφρων“ ἔφη „ὁ νεανίσκος,
 ὃ ἄνδρες, καὶ ἀξιούσθω ὦν δεῖται,“ καὶ διῆλθε τὸν
 15 περὶ τῆς μητροιᾶς λόγον πρὸς τοὺς ἐγγύς τῶν ἐταί-
 ρων ὑφειμένῳ τῷ τόνῳ προσπλέοντος τοῦ μειρακίου
 ἔτι. ὡς δὲ ξυνήεσαν αἱ νῆες, μεταβὰς ὁ Τιμασίων
 καὶ πρὸς τὸν ἑαυτοῦ κυβερνήτην εἰπὼν τι ὑπὲρ τοῦ
 φόρτου προσεῖπε τοὺς ἄνδρας. κελεύσας οὖν αὐτὸν
 20 ὁ Ἀπολλώνιος κατ' ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ἰζῆσαι „μει-
 ράκιον“ ἔφη „Αἰγύπτιον, ἔοικας γὰρ τῶν ἐπιχωρίων
 εἶναί τις, τί σοι φαῦλον ἢ τί χρηστὸν εἴργασται,
 λέξον, ὡς τῶν μὲν λύσις παρ' ἐμοῦ γένοιτό σοι δι'
 ἡλικίαν, τῶν δ' αὖ ἐπαινεθεῖς ἐμοί τε ξυμφιλοσο-
 25 φοίης καὶ τοῖσδε.“ ὁρῶν δὲ τὸν Τιμασίωνα ἐρυ-
 θριῶντα καὶ μεταβάλλοντα τὴν ὀρμὴν τοῦ στόματος
 ἐς τὸ λέξαι τι ἢ μή, θαμὰ ἤρειδε τὴν ἐρώτησιν, ὥσπερ
 οὐδεμιᾶ προγνώσει ἐς αὐτὸν κεχρημένος, ἀναθαρσῆ-
 σας δὲ ὁ Τιμασίων „ὦ θεοί,“ ἔφη „τίνα ἐμαυτὸν
 30 εἶπω; κακὸς μὲν γὰρ οὐκ εἰμί, ἀγαθὸν δὲ εἰ χρὴ
 νομίζεσθαι με, οὐκ οἶδα, τὸ γὰρ μὴ ἀδικεῖν οὐπω
 ἔπαινος.“ καὶ ὁ Ἀπολλώνιος „βαβαί,“ ἔφη „μειρά-

κίον, ὡς ἀπὸ Ἰνδῶν μοι διαλέγη, ταυτὶ γὰρ καὶ Ἰάροχα δοκεῖ τῷ θεῷ. ἀλλ' (εἶπε) ὅπως ταῦτα δοξάζεις, καὶ ὅπου; φυλαξομένῳ γὰρ τι ἁμαρτεῖν ἔοικας.“ ἐπεὶ δὲ ἀρξάμενον λέγειν, ὡς ἡ μητροιὰ μὲν ἐπ' αὐτὸν φέροιο, αὐτὸς δ' ἐρώσῃ ἐκσταίῃ, βοή 5 ἐγένετο, ὡς δαιμονίως αὐτὰ τοῦ Ἀπολλωνίου προ-
 232 εἰπόντος, ὑπολαβὼν ὁ Τιμασίῳ „ὦ λῶστοι,“ ἔφη „τί πεπόνθατε; τοσοῦτον γὰρ ἀπέχει τὰ εἰρημμένα θανάματος, ὅσον, οἶμαι, γέλωτος.“ καὶ ὁ Δάμις „ἕτερόν τι“ ἔφη „ἔθανμάσαμεν, ὃ μήπω γιγνώσκεις. 10 καὶ σὲ δέ, μειράκιον, ἐπαινοῦμεν, ὅτι μηδὲν οἶε λαμπρὸν εἰργάσθαι.“ „Ἀφροδίτῃ δὲ θύεις, ὦ μειράκιον;“ ἤρετο ὁ Ἀπολλώνιος, καὶ ὁ Τιμασίῳ „νὴ Δί,“ εἶπεν, „ὁσημέραι γε, πολλὴν γὰρ ἠγοῦμαι τὴν θεὸν (ἐν) ἀνθρωπείοις τε καὶ θείοις πρά- 15 γμασιν.“ ὑπερησθεις οὖν ὁ Ἀπολλώνιος, „ψηφισώμεθα,“ ἔφη „ὦ ἄνδρες, ἐστεφανῶσθαι αὐτὸν ἐπὶ σωφροσύνῃ καὶ πρὸ Ἰππολύτου τοῦ Θεσέως, ὃ μὲν γὰρ ἐς τὴν Ἀφροδίτην ὕβρισε καὶ διὰ τουτὶ ἴσως οὐδὲ ἀφροδισίων ἤττητο, οὐδὲ ἔρωσ ἐπ' αὐτὸν οὐ- 20 107 δεις ἐκώμαζεν, ἀλλ' ἦν τῆς ἀγροικοτέρας τε καὶ ἀτέγκτου μοίρας, οὐτοσί δὲ ἠττάσθαι τῆς θεοῦ φάσκων οὐδὲν πρὸς τὴν ἐρώσαν ἔπαθεν, ἀλλ' ἀπῆλθεν αὐτὴν δείσας τὴν θεόν, εἰ τὸ κακῶς ἐράσθαι μὴ φυλάξοιο, καὶ αὐτὸ δὲ τὸ διαβεβλήσθαι πρὸς ὄντι- 25 ναδὴ τῶν θεῶν, ὡσπερ πρὸς τὴν Ἀφροδίτην ὁ Ἰππόλυτος, οὐκ ἀξιῶ σωφροσύνης, σωφρονέστερον γὰρ τὸ περὶ πάντων θεῶν εὖ λέγειν καὶ ταῦτα Ἀθήνησιν, οὗ καὶ ἀγνώστων δαιμόνων βωμοὶ ἴδρυνται.“ τοσαῦτα ἐς τὸν Τιμασίωνα αὐτῷ ἐσπουδάσθη. πλὴν 30 ἀλλὰ Ἰππόλυτόν γε ἐκάλει αὐτὸν διὰ τοὺς ὀφθαλμούς, οἷς τὴν μητροιὰν εἶδεν. ἐδόκει δὲ καὶ τοῦ

σώματος ἐπιμεληθῆναι καὶ γυμναστικῆς ἐπαφροδί-
 τως ἄψασθαι.

IV

Ἐπὸ τούτῳ ἡγεμόνι παρελθεῖν φασιν ἐς τὸ τέμε-
 νος τοῦ Μέμνονος. περὶ δὲ τοῦ Μέμνονος τάδε ἀνα-
 5 γράφει Δάμις· Ἡοῦς μὲν παῖδα γενέσθαι αὐτόν,
 ἀποθανεῖν δὲ οὐκ ἐν Τροίᾳ, ὅτι μηδὲ ἀφικέσθαι ἐς
 Τροίαν, ἀλλ' ἐν Αἰθιοπία τελευτῆσαι βασιλεύσαντα
 Αἰθιοπῶν γενεᾶς πέντε. οἱ δ', ἐπειδὴ μακροβιώτατοι ²³³
 ἀνθρώπων εἰσίν, ὀλοφύρονται τὸν Μέμνονα ὡς κο-
 10 μιδῆ νέον καὶ ὅσα ἐπὶ αἴσῳ κλαίουσι, τὸ δὲ χωρίον,
 ἐν ᾧ ἴδρυνται, φασὶ μὲν προσεικέναι ἀγορᾶ ἀρχαία,
 οἷα τῶν ἀγορῶν ἐν πόλεσὶ ποτε οἰκηθείσαις λείπον-
 ται στηλῶν παρεχόμεναι τρῦφη καὶ τειχῶν ἴχνη καὶ
 θάκους καὶ φλιάς ἐρμῶν τε ἀγάλματα, τὰ μὲν ὑπὸ
 15 χειρῶν διεφθορότα, τὰ δὲ ὑπὸ χρόνου. τὸ δὲ ἄγαλμα
 τετράφθα πρὸς ἀκτῖνα μήπω γενειάσκον, λίθου δὲ
 εἶναι μέλανος, ξυμβεβηκέναι δὲ τῷ πόδε ἄμφω κατὰ
 τὴν ἀγαλματοποιίαν τὴν ἐπὶ Δαιδάλου καὶ τὰς χεῖ-
 ρας ἀπερείδειν ὀρθὰς ἐς τὸν θᾶκον, καθῆσθαι γὰρ
 20 ἐν ὀρμῇ τοῦ ὑπανίστασθαι. τὸ δὲ σχῆμα τοῦτο καὶ
 τὸν τῶν ὀφθαλμῶν νοῦν καὶ ὀπόσα τοῦ στόματος
 ὡς φθεγξομένου ἄδουσι, τὸν μὲν ἄλλον χρόνον ἦτ-
 τον θανμάσαι φασίν, οὔπω γὰρ ἐνεργὰ φαίνεσθαι,
 προσβαλούσης δὲ τὸ ἄγαλμα τῆς ἀκτίνος, τουτὶ δὲ
 25 γίννεσθαι περὶ ἡλίου ἐπιτολάς, μὴ κατασχεῖν τὸ
 θαῦμα, φθέγγασθαι μὲν γὰρ παραχορῆμα τῆς ἀκτίνος
 ἐλθούσης αὐτῷ ἐπὶ στόμα, φαιδρούς δὲ ἰστάναι τοὺς
 ὀφθαλμοὺς δόξαι πρὸς τὸ φῶς, οἷα τῶν ἀνθρώπων
 οἱ εὐήλιοι. τότε ξυνεῖναι λέγουσιν, ὅτι τῷ Ἠλίῳ
 30 δοκεῖ ὑπανίστασθαι, καθάπερ οἱ τὸ κρεῖττον ὀρθοὶ
 θεραπεύοντες. θύσαντες οὖν Ἠλίῳ τε Αἰθιοπι καὶ
 Ἡῳ Μέμνονι, τουτὶ γὰρ ἔφραζον οἱ ἱερεῖς, τὸν μὲν

ἀπὸ τοῦ αἰθεῖν τε καὶ θάλλειν, τὸν δὲ ἀπὸ τῆς μη-
τρὸς ἐπονομάζοντες, ἐπορεύοντο ἐπὶ καμήλων ἐς τὰ
τῶν Γυμνῶν ἦθη.

Ἄνδρὶ δὲ ἐντυχόντες ἐσταλμένῳ τρόπον, ὅνπερ V
οἱ Μεμφῖται καὶ ἀλύοντι μᾶλλον ἢ ξυντείνουσι ἤροντο 5
οἱ περὶ τὸν Δάμιν, ὅστις εἶη καὶ (δι') ὅ τι πλαυῶτο,
καὶ ὁ Τιμασίῳ „έμοῦ“ ἔφη „πυνθάνεσθε, ἀλλὰ
μὴ τούτου, οὗτος μὲν γὰρ οὐκ ἂν εἴποι πρὸς ὑμᾶς
τὸ ἑαυτοῦ πάθος αἰδοῖ τῆς ξυμφορᾶς, ἢ κέχρηται,
234 ἐγὼ δέ, γιννώσκω γὰρ τὸν ἄνδρα καὶ ἔλεῶ, λέξω 10
τὰ περὶ αὐτὸν πάντα· ἀπέκτεινε γὰρ Μεμφίτην τινὰ
ἄκων, κελεύουσι δ' οἱ κατὰ Μέμφιν νόμοι τὸν φεύ-
γοντα ἐπ' ἀκουσίῳ, δεῖ δὲ φεύγειν, ἐπὶ τοῖς Γυμνοῖς
εἶναι, κἂν ἐκνίψηται τοῦ φόνου, χωρεῖν ἐς ἦθη
καθαρὸν ἦδη, βαδίσαντα πρότερον ἐπὶ τὸ τοῦ πεφο- 15
νευμένου σῆμα καὶ σφάξαντά τι ἐκεῖ οὐ μέγα. τὸν
δὲ χρόνον, ὃν οὐπω τοῖς Γυμνοῖς ἐνέτυχεν, ἀλᾶσθαι
χρὴ περὶ ταυτὶ τὰ ὅρια, ἔστ' ἂν αἰδέσωνται αὐτόν,
ὥσπερ ἰκέτην.“ ἦρετο οὖν τὸν Τιμασίωνα ὁ Ἄπολ- 108
λώνιος, πῶς οἱ Γυμνοὶ περὶ τοῦ φεύγοντος ἐκείνου 20
φρονοῦσιν, ὁ δὲ „οὐκ οἶδα,“ εἶπε „μῆνα γὰρ του-
τονὶ ἕβδομον ἰκετεύει δεῦρο καὶ οὐπω λύσις.“ „οὐ
σοφοὺς λέγεις ἄνδρας,“ ἔφη „εἰ μὴ καθαίρουσιν
αὐτόν, μηδὲ γιννώσκουσιν, ὅτι Φιλίσκος, ὃν ἀπέ-
κτεινεν οὗτος, ἀνέφερεν ἐν Θαμοῦν τὸν Αἰγύπτιον, 25
ὃς ἐδήλωσέ ποτε τὴν τῶν Γυμνῶν χώραν.“ θαυμάσας
οὖν ὁ Τιμασίῳ „πῶς“ ἔφη „λέγεις;“ „ὥς γε“
εἶπεν, „ὦ μειράκιον, καὶ πέπρακται· Θαμοῦν γὰρ
ποτε νεώτερα ἐπὶ Μεμφίτας πράττοντα ἤλεγξαν οἱ
Γυμνοὶ καὶ ἔσχον, ὁ δὲ ὀρμῆς ἁμαρτῶν ἔκειρε πᾶ- 30
σαν, ἣν οὗτοι νέμονται, ληστρικῶς γὰρ περὶ Μέμφιν
ἔρωτο· τούτου Φιλίσκον, ὃν οὗτος ἀπέκτεινεν, ὀρῶ

ἔκγονον τρίτον ἀπὸ δεκάτου, κατάρατον δηλαδή του-
 τοις, ὧν ὁ Θαμοῦς τότε διεπόρθει τὴν χῶραν· καὶ
 ποῦ σοφόν, ὃν στεφανοῦν ἐχρῆν, εἰ καὶ προνοήσας
 ἀπέκτεινε, τοῦτον ἀκουσίου φόνου μὲν, ὑπὲρ αὐτῶν
 5 δ' εἰργασμένου μὴ καθῆραι;“ ἐκπλαγὲν οὖν τὸ μει-
 ράκιον „ξένε,“ εἶπε „τίς εἶ;“ καὶ ὁ Ἀπολλώνιος „ὃν
 ἂν“ ἔφη „παρὰ τοῖς Γυμνοῖς εὖροις. ἐπεὶ δὲ οὐπω
 μοι ὄσιον προσφθέγγασθαι τὸν ἐν τῷ αἵματι, κέλευ-
 σον αὐτόν, ὧ μειράκιον, θαρρεῖν, ὡς αὐτίκα δὴ
 10 καθαρεύονται, εἰ βαδίσειεν οὐ καταλύω.“ ἀφικο-
 μένω δὲ ἐπιδράσας ὅσα Ἐμπεδοκλῆς τε καὶ Πυθαγό-
 ρας ὑπὲρ καθαρσίων νομίζουσιν, ἐκέλευσεν ἐς ἦδη
 στείχειν ὡς καθαρόν ἦδη τῆς αἰτίας.

VI Ἐντεῦθεν ἐξέλασαντες ἡλίου ἀνίσχοντος, ἀφί-
 15 κοντο πρὸ μεσημβρίας ἐς τὸ τῶν Γυμνῶν φροντι-²³⁵
 στήριον. τοὺς δὲ Γυμνοὺς τούτους οἰκεῖν μὲν ἐπί-
 τινος λόφου, φασί, ξυμμέτρου μικρὸν ἀπὸ τῆς ὄχθης
 τοῦ Νείλου, σοφία δὲ Ἰνδῶν λείπεσθαι πλέον ἢ
 προὔχειν Αἰγυπτίων, γυμνοὺς δὲ ἐστάλθαι κατὰ
 20 ταῦτά τοῖς εἰληθεροῦσιν Ἀθήνησι. δένδρα δὲ ἐν
 τῷ νομῷ ὀλίγα καὶ τι ἄλσος οὐ μέγα, ἐς ὃ ξυνίασιν
 ὑπὲρ τῶν κοινῶν, ἱερὰ δὲ οὐκ ἐς ταυτόν, ὡσπερ τὰ
 Ἰνδῶν, ἄλλο δὲ ἄλλη τοῦ γηλόφου ἵδρυνται σπουδῆς
 ἀξιούμενα, ὡς Αἰγυπτίων λόγοι. θεραπεύουσι δὲ
 25 Νεῖλον μάλιστα, τὸν γὰρ ποταμὸν τοῦτον ἡγοῦνται
 γῆν καὶ ὕδωρ. καλύβης μὲν οὖν ἢ οἰκίας οὐδὲν
 αὐτοὶ δέονται ζῶντες ὑπαίθριοι καὶ ὑπὸ τῷ οὐρανῷ
 αὐτῷ, καταγωγὴν δὲ ἀποχρῶσαν τοῖς ξένοις ἐδεί-
 μαντο στοᾶν οὐ μεγάλην, ἰσομήκη ταῖς Ἡλείων, ὑφ'
 30 αἷς ὁ ἀθλητῆς περιμένει τὸ μεσημβρινὸν κήρυγμα.

VII Ἐνταῦθά τι ἀναγράφει Δάμις Εὐφράτου ἔργον,
 ἠγάμεθα δὲ αὐτὸ μὴ μεираκιῶδες, ἀλλ' ἀφιλοτιμό-

τερον τοῦ φιλοσοφία προσήκοντος· ἐπεὶ γὰρ τοῦ
 Ἀπολλωνίου θαμὰ ἤκουε βουλομένου σοφίαν Ἰνδι-
 κὴν ἀντικρῖναι Αἴγυπτία, πέμπει παρὰ τοὺς Γυμνοὺς
 Θρασύβουλον τὸν ἐκ Ναυκρατίδος ὑπὲρ διαβολῆς
 τοῦ ἀνδρός, ὃ δὲ ἤκειν μὲν ὑπὲρ ξυνουσίας ἔφη τῆς 5
 πρὸς αὐτούς, ἀφίξεσθαι δὲ καὶ τὸν Ττανέα, τουτὶ
 δὲ ἐκείνοις ἀγῶνα ἔχειν οὐ σμικρόν, φρονεῖν τε γὰρ
 αὐτὸν ὑπὲρ τοὺς Ἰνδῶν σοφούς, οὓς ἐν λόγῳ παντὶ
 16 αἴρει, μυρίας δὲ ἐλέγξεις ἐπ' αὐτούς συνεσκευά-
 σθαι, ξυγχωρεῖν τε οὔτε ἡλίῳ οὐδὲν οὔτε οὐρανῷ 10
 καὶ γῆ, κινεῖν γὰρ καὶ ὀχεῖν αὐτὸς ταῦτα καὶ μετα-
 τάττειν οἷ βούλεται. τοιαῦτα ὁ Ναυκρατίτης ξυνθεῖς VIII
 ἀπῆλθεν, οἱ δ' ἀληθῆ ταῦτα ἠγούμενοι τὴν μὲν
 ξυνουσίαν οὐ παρητοῦντο ἤκοντος, ὑπὲρ μεγάλων
 δὲ σπουδάξειν ἐπλάττοντο καὶ πρὸς ἐκείνοις εἶναι, 15
 ἀφίξεσθαι δὲ κἀκείνῳ ἐς λόγους, ἣν σχολὴν ἄγωσι
 μάθωσί τε, ὅ τι βούλεται καὶ ὅτου ἐρῶν ἤκεν. ἐκέ-
 λευε δὲ ὁ παρ' αὐτῶν ἤκων καὶ καταλύειν αὐτούς
 ἐν τῇ στοᾷ, ὃ δὲ Ἀπολλώνιος „ὑπὲρ μὲν στέγης“
 ἔφη „μηδὲν διαλέγου, ξυγχωρεῖ γὰρ πᾶσιν ὁ οὐρα- 20
 νὸς ὃ ἐνταῦθα γυμνοῖς ζῆν,“ διαβάλλων αὐτούς ὡς 109
 οὐ καρτερία γυμνοῦς, ἀλλ' ἀνάγκη, „ὅ τι δὲ βού-
 λουμαι καὶ ὑπὲρ ὅτου ἤκω τοὺς μὲν οὐ θαυμάζω οὔπω
 γιγνώσκοντας, Ἰνδοὶ δέ με οὐκ ἤροντο ταῦτα.“ ὁ IX
 μὲν δὴ Ἀπολλώνιος ἐνὶ τῶν δένδρων ὑποκλιθεὶς 25
 ξυνῆν τοῖς ἐταίροις ὅποσα ἠρώτων, ἀπολαβὼν δὲ
 τὸν Τιμασίωνα ὁ Δάμις ἤρετο ἰδίᾳ· „οἱ Γυμνοὶ
 οὔτοι, βέλτιστε, ξυγγέγονας γὰρ αὐτοῖς, ὡς τὸ εἶκός,
 τί σοφοί εἰσι;“ „πολλὰ“ ἔφη „καὶ μεγάλα.“ „καὶ
 μὴν οὐ σοφὰ“ εἶπεν „αὐτῶν, ὧ γενναῖε, τὰ πρὸς 30
 ἡμᾶς ταῦτα, τὸ γὰρ μὴ ξυμβῆναι τοιῶδε ἀνδρὶ ὑπὲρ
 σοφίας, ὄγκῳ δ' ἐπ' αὐτὸν χρήσασθαι τί φῶ οὐκ

οἶδα ἢ τυφον,“ ἔφη „ὦ ἑταῖρε.“ „τυφον; ὃν οὐπω
 πρότερον περὶ αὐτοὺς εἶδον δις ἤδη ἀφικόμενος, ²³⁷
 ἀεὶ γὰρ μέτροιό τε καὶ χρηστοὶ πρὸς τοὺς ἐπιμιγνύν-
 τας ἦσαν· πρῶν γοῦν, πεντήκοντα δὲ τοῦτ’ ἴσως
⁵ ἡμέραι, Θρασύβουλος μὲν ἐπεχωρίαζεν ἐνταῦθα λαμ-
 πρὸν οὐδὲν ἐν φιλοσοφίᾳ πράττων, οἱ δ’ ἄσμενοι
 αὐτὸν ἀπεδέξαντο, ἐπειδὴ προσέγραψεν ἑαυτὸν τῷ
 Εὐφράτῃ.“ καὶ ὁ Δάμις „τί λέγεις, ὦ μειράκιον;
 εἴωρακας σὺ Θρασύβουλον τὸν Ναυκρατίτην ἐν τῷ
¹⁰ φροντιστηρίῳ τούτῳ,“ „καὶ πρὸς γε“ εἶπε „διήγα-
 γον αὐτὸν τῇ ἑμαυτοῦ νηὶ κατιόντα ἐνθύνδε.“ „τὸ
 πᾶν ἔχω, νῆ τὴν Ἀθηναῦν,“ ἔφη ὁ Δάμις ἀναβοήσας
 τε καὶ σχετλιάσας „ἔοικε γὰρ πεπανουργῆσθαί τι.“
 ὑπολαβὼν οὖν ὁ Τιμασίω „ὁ μὲν ἀνήρ,“ ἔφη „ὡς
¹⁵ ἠρόμην αὐτὸν χθές, ὅστις εἶη, οὐπω με ἠξίου τοῦ
 ἀπορρήτου, σὺ δ’, εἰ μὴ μυστήρια ταῦτα, λέγε ὅστις
 οὗτος, ἴσως γὰρ ἂν κἀγὼ τι ξυμβαλοίμην τῇ τοῦ
 ζητουμένου θήρᾳ.“ ἐπεὶ δὲ ἤκουσε τοῦ Δάμιδος
 καὶ ὅτι ὁ Τυανεύς εἶη „ξυνείληφας“ ἔφη „τὸ πρᾶ-
²⁰ γμα· Θρασύβουλος γὰρ καταπλέων μετ’ ἐμοῦ τὸν
 Νεῖλον ἐρομένῳ μοι ἐφ’ ὅ τι ἀναβαίη ἐνταῦθα, σο-
 φίαν οὐ χρηστὴν ἑαυτοῦ διηγείτο τοὺς Γυμνοὺς
 τούτους ὑποψίας ἐμπεπληκέναι φάσκων πρὸς τὸν
 Ἀπολλώνιον, ὡς ὑπεροφθείη, ὁπότε ἔλθοι, κἀξ ὅτου
²⁵ μὲν διαφέρεται πρὸς αὐτὸν οὐκ οἶδα, τὸ δὲ ἐς δια-
 βολὰς καθίστασθαι γυναικεῖόν τε ἠγοῦμαι καὶ ἀπαί-
 δευτον. ἐγὼ δ’ ἂν, ὡς διάκεινται, μάθοιμι προσ-
 ειπὼν τοὺς ἄνδρας, φίλοι γάρ.“ καὶ ἐπανῆλθε περὶ
 δειλίην ὁ Τιμασίω πρὸς μὲν τὸν Ἀπολλώνιον οὐδὲν
³⁰ φράζων πλὴν τοῦ προσειρηκέναι σφᾶς, ἰδίᾳ δ’ ἀπαγ-
 γέλλων πρὸς τὸν Δάμιν, ὡς ἀφίξοιντο αὖριον μεστοὶ
 ὧν τοῦ Θρασυβούλου ἤκουσαν.

Τὴν μὲν δὴ ἐσπέραν ἐκείνην μέτριά τε καὶ οὐκ
 ἄξια τοῦ ἀναγράψαι σπουδάσαντες ἐκοιμήθησαν οὐ
 ἐδείπνησαν, ἅμα δὲ τῇ ἡμέρᾳ ὁ μὲν Ἀπολλώνιος,
 ὥσπερ εἰώθει, θεραπεύσας τὸν Ἥλιον ἐφειστήκει
 τινὶ γνώμῃ, προσδραμῶν δὲ αὐτῷ Νεῖλος, ὥσπερ ἦν ⁵
 νεώτατος τῶν Γυμνῶν „ἡμεῖς“ ἔφη „παρὰ σὲ ἤκο-
 μεν.“ „εἰκότως,“ εἶπεν ὁ Ἀπολλώνιος „καὶ γὰρ
²³⁸ ἐγὼ πρὸς ὑμᾶς ὁδὸν τὴν ἀπὸ θαλάττης ἐνταῦθα.“
 καὶ εἰπὼν ταῦτα εἶπετο τῷ Νείλῳ. προσειπὼν οὖν
 καὶ προσρηθείς, ξυνέτυχον δὲ ἀλλήλοις περὶ τὴν ¹⁰
 στοάν, „ποῖ,“ ἔφη „ξυνεσόμεθα;“ „ἐνταῦθα“ ἔφη
 ὁ Θεσπεσίῳν δείξας τὸ ἄλλος. ὁ δὲ Θεσπεσίῳν πρεσ-
 βύτατος ἦν τῶν Γυμνῶν, καὶ ἠγεῖτο μὲν αὐτὸς πᾶ-
 σιν, οἱ δέ, ὥσπερ Ἑλλανοδίκαί τῷ πρεσβυτάτῳ,
 εἶποντο κοσμίῳ ἅμα καὶ σχολαίῳ βαδίσματι. ἐπεὶ ¹⁵
 δ' ἐκάθισαν, ὡς ἔτυχε, τουτὶ γὰρ οὐκέτι ἐν κόσμῳ
 ἔδρων, ἐς τὸν Θεσπεσίῳνα εἶδον πάντες οἶον ἐστιά-
 τορα τοῦ λόγου, ὁ δὲ ἤρξατο ἐνθένδε· „τὴν Πυθῶ
 καὶ τὴν Ὀλυμπίαν ἐπεσκέφθαι σέ φασιν, Ἀπολλώνιε,
 τουτὶ γὰρ ἀπήγγειλεν ἐνταῦθα καὶ Στρατοκλῆς ὁ ²⁰
 Φάριος ἐντετυχημέναι σοι φάσκων ἐκεῖ, καὶ τὴν μὲν
 Πυθῶ τοὺς ἐς αὐτὴν ἤκοντας αὐλῶ τε παραπέμπειν
 καὶ ᾠδαῖς καὶ ψάλσει, κωμῳδίας τε καὶ τραγωδίας
 ἀξιούν, εἶτα τὴν ἀγωνίαν παρέχειν τὴν γυμνὴν ὀψὲ
 τούτων, τὴν δὲ Ὀλυμπίαν τὰ μὲν τοιαῦτα ἐξελεῖν ^{25 110}
 ὡς ἀνάρμοστα καὶ οὐ χρηστὰ ἐκεῖ, παρέχεσθαι δὲ
 τοῖς ἐς αὐτὴν ἰούσιν ἀθλητὰς γυμνοὺς, Ἡρακλέους
 ταῦτα ξυνθέντος· τοῦτο ἠγοῦ παρὰ τὴν Ἰνδῶν σο-
 φίαν τὰ ἐνταῦθα· οἱ μὲν γὰρ, ὥσπερ ἐς τὴν Πυθῶ
 καλοῦντες, ποικίλαις δημαγωγοῦσιν ἰνγξιν, ἡμεῖς δέ, ³⁰
 ὥσπερ ἐν Ὀλυμπίᾳ, γυμνοί. οὐχ ὑποστρώννυσιν ἢ
 γῆ οὐδὲν ἐνταῦθα, οὐδὲ γάλα ὥσπερ βάκχαις ἢ

οἶνον δίδωσιν, οὐδὲ μετεώρους ἡμᾶς ὁ ἀήρ φέρει, ἀλλ' αὐτὴν ὑπεστορεσμένοι τὴν γῆν ζῶμεν μετέχοντες αὐτῆς τὰ κατὰ φύσιν, ὡς χαίρουσα διδοίη αὐτὰ καὶ μὴ βασανίζοιτο ἄκουσα. ὅτι δ' οὐκ ἀδυνατοῦμεν

5 σοφίζεσθαι „τὸ δεῖνα“ ἔφη „δένδρον,“ πτελέα δὲ 239 ἦν, τρίτον ἀπ' ἐκείνου, ὑφ' ᾧ διελέγοντο, „προσεῖπε τὸν σοφὸν Ἀπολλώνιον.“ καὶ προσεῖπε μὲν αὐτόν, ὡς ἐκελεύσθη, τὸ δένδρον, ἡ φωνὴ δὲ ἦν ἔναρθρός τε καὶ θῆλυς. ἀπεσήμαινε δὲ πρὸς τοὺς

10 Ἰνδοὺς ταῦτα μεταστήσειν ἡγούμενος τὸν Ἀπολλώνιον τῆς ὑπὲρ αὐτῶν δόξης, ἐπειδὴ διήει ἐς πάντας λόγους τε Ἰνδῶν καὶ ἔργα. προσετίθει δὲ κάκεινα, ὡς ἀπόχρη τῷ σοφῷ βρώσεώς τε καθαρῷ εἶναι, ὀπόση ἔμπνους, ἡμέρου τε, ὅς φοιτᾷ δι' ὀμμάτων,

15 φθόνου τε, ὅς διδάσκαλος ἀδίκων ἐπὶ χεῖρα καὶ γνώμην ἤκει, θαυμασιουργίας τε καὶ βιαίου τέχνης μὴ δεῖσθαι ἀλήθειαν. „σκέψαι γὰρ τὸν Ἀπόλλω“ εἶπε „τὸν Δελφικόν, ὅς τὰ μέσα τῆς Ἑλλάδος ἐπὶ προορῆσει λογίων ἔχει· ἐνταῦθα τοίνυν, ὡς πού καὶ

20 αὐτὸς γιννώσκεις, ὁ μὲν τῆς ὀμφῆς δεόμενος ἐρωτᾷ βραχὺ ἐρώτημα, ὁ δὲ Ἀπόλλων οὐδὲν τερατευσάμενος λέγει, ὀπόσα οἶδε. καίτοι ῥᾷδιόν γε ἦν αὐτῷ σεῖσαι μὲν τὸν Παρνασσὸν πάντα, τὴν Κασταλίαν δὲ οἰνοχοῆσαι μεταβαλόντι τὰς πηγάς, Κηφισῷ δὲ μὴ

25 ξυγχωρῆσαι ποταμῷ εἶναι, ὁ δὲ οὐδὲν τούτων ἐπικομπάσας ἀναφαίνει τᾶληθῆς αὐτό. ἡγώμεθα δὲ μὴδὲ τὸν χρυσὸν ἢ τὰ δοκοῦντα λαμπρὰ τῶν ἀναθημάτων ἐκόντι αὐτῷ φοιτᾶν, μὴδὲ τῷ νεῷ τὸν Ἀπόλλω χαίρειν, εἰ καὶ διπλάσιος ἀποφανθείη τοῦ

30 νῦν ὄντος· ᾤκησε γὰρ ποτε καὶ λιτὴν στέγην ὁ θεὸς οὗτος, καὶ καλύβη αὐτῷ ξυνεπλάσθη μικρά, ἐς ἣν ξυμβαλέσθαι λέγονται μέλιτται μὲν κηρόν, πτερὰ δὲ

ὄρνιθες. εὐτέλεια γὰρ διδάσκαλος μὲν σοφίας, δι-
 δάσκαλος δὲ ἀληθείας, ἣν ἐπαινωῶν σοφὸς ἀτεχνῶς
 δόξεις ἐκλαθόμενος τῶν παρ' Ἰνδοῖς μύθων. τὸ γὰρ
 πράττε ἢ μὴ πράττε, ἢ οἶδα ἢ οὐκ οἶδα, ἢ τὸ δεῖνα,
 ἀλλὰ μὴ τὸ δεῖνα, τί δεῖται κτύπου; τί δὲ τοῦ βρον- 5
 τᾶν, μᾶλλον δὲ τοῦ ἐμβεβροντηῆσθαι; εἶδες ἐν ζω-
 γραφίας λόγοις καὶ τὸν τοῦ Προδίκου Ἡρακλέα, ὡς
 ἔφηβος μὲν ὁ Ἡρακλῆς, οὐπω δὲ ἐν αἰρέσει τοῦ βίου,
 κακία δ' αὐτὸν καὶ ἀρετὴ διαλαβοῦσαι παρὰ σφᾶς
 240 ἄγουσιν, ἣ μὲν χρυσῶ τε κατεσκευασμένη καὶ ὄρ- 10
 μοις ἐσθῆτί τε ἀλιπορφύρω καὶ παρειᾶς ἄνθει καὶ
 χαίτης ἀναπλοκαῖς καὶ γραφαῖς ὀμμάτων, ἔστι δ'
 αὐτῇ καὶ χρυσοῦν πέδιλον, γέγραπται γὰρ καὶ τούτω
 ἐνσοβοῦσα, ἣ δ' αὖ πεπονηκυία μὲν προσφερής,
 τραχὺ δὲ ὄρωσα, τὸν δὲ αὐχμὸν πεποιημένη κόσμημα 15
 καὶ ἀνυπόδετος ἣ ἀρετὴ καὶ λιτὴ τὴν ἐσθῆτα, καὶ
 γυμνὴ δ' ἂν ἐφαίνετο, εἰ μὴ ἐρίγνωσκε τὸ ἐν θη-
 λείαις εὐσχημον. ἡγοῦ δὴ καὶ σεαυτόν, Ἀπολλώνιε,
 μέσον τῆς Ἰνδικῆς τε καὶ τῆς ἡμεδαπῆς σοφίας ἐστά-
 ναι, καὶ τῆς μὲν ἀκούειν λεγούσης, ὡς ὑποστορέσει 20
 σοὶ ἄνθη καθεύδοντι, καί, νῆ Δί', ὡς ποτιεῖ γά-
 λακτι καὶ ὡς κηρίοις θρέψει, καὶ ὡς νέκταρ σοὶ [τι]
 παρ' αὐτῆς ἔσται καὶ πτερά, ὅποτε βούλοιο, τρίπο-
 δᾶς τε ἐσκυκλήσει πίνοντι καὶ χρυσοῦς θρόνους,
 καὶ πονήσεις οὐδέν, ἀλλ' αὐτόματά σοι βαδιεῖται 25
 πάντα, τῆς δὲ γε ἑτέρας, ὡς χαμευνεῖν μὲν ἐν αὐχμῶ
 προσήκει, γυμνὸν δέ, ὥσπερ ἡμεῖς, μοχθοῦντα φαί-
 νεσθαι, ὃ δὲ μὴ πονήσαντί σοι ἀφίκετο, μήτε φίλον
 ἡγεῖσθαι μήτε ἡδύ, μηδὲ ἀλαζόνα εἶναι μηδὲ τύφου
 θηρατῆν, ἀπέχεσθαι δὲ καὶ ὄνειράτων ὄψεις, ὅποσαι 30 111
 ἀπὸ τῆς γῆς αἴρουσιν. εἰ μὲν δὴ κατὰ τὸν Ἡρακλέα
 αἰροῖτο καὶ δόξῃ ἀδαμαντίνῃ χρῶτο μὴ ἀτιμάζων ἀλή-

θειαν, μηδὲ τὴν κατὰ φύσιν εὐτέλειαν παραιτούμενος πολλοὺς μὲν ἤρηκέναι φήσεις λέοντας, πολλὰς δὲ ὕδρας ἐκτετμησθαί σοι Γηρύνους τε καὶ Νέσσους καὶ ὅποσοι ἐκείνου ἄθλοι, εἰ δὲ τὸ τῶν ἀγειρόντων
 5 ἀσπᾶση, κολακεύσεις ὀφθαλμοὺς τε καὶ ὦτα καὶ οὔτε σοφώτερος ἐτέρου δόξεις γενήσῃ τε ἄθλος ἀνδρὸς Αἴγυπτίου Γυμνοῦ.“

XI

Ταῦτα εἰπόντος ἐστράφησαν ἐς τὸν Ἀπολλώνιον 24 πάντες, οἱ μὲν ἀμφ' αὐτόν, ὡς ἀντιλέξει, γιγνώσκοντες, οἱ δὲ ἀμφὶ τὸν Θεσπεσίωνα θαυμάζοντες, ὅτι ἀντερεῖ. ὁ δὲ ἐπαινέσας αὐτόν τῆς εὐροίας καὶ τοῦ τόνου „μή τι“ ἔφη „προστίθης;“ „μὰ Δί“, εἶπεν „εἶρηκα γάρ.“ τοῦ δ' αὖ ἐρομένου „μή τῶν ἄλλων τις Αἴγυπτίων;“ „πάντων“ ἔφη „δι' ἐμοῦ
 15 ἤκουσας.“ ἐπισχῶν οὖν ὀλίγον καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐρείσας ἐς τὰ εἰρημένα οὕτως ἔλεξεν· „ἢ μὲν Ἡρακλέους αἵρεσις, ἣν φησι Πρόδικος ἐν ἐφήβῳ ἐλέσθαι αὐτόν, ὑγιῶς τε ὑμῖν λέλεκται καὶ κατὰ τὸν φιλοσοφίας νοῦν, ᾧ σοφοὶ Αἴγυπτίων, προσήκει δέ μοι
 20 οὐδέν· οὔτε γὰρ ξυμβούλους ὑμᾶς βίου ποιησόμενος ἦκω πάλαι γε ἤρημένος τὸν ἑμαυτῷ δόξαντα, πρεσβύτατός τε ὑμῶν πλὴν Θεσπεσίωνος ἀφιγμένος αὐτὸς ἂν μᾶλλον εἰκότως ξυμβούλευον ὑμῖν σοφίας αἵρεσιν, εἰ μήπω ἤρημένοις ἐνέτυχον. ᾧν δ' ὅμως
 25 τηλικόσδε καὶ σοφίας ἐπὶ τοσόνδε ἀφιγμένος οὐκ ὀκνήσω λογισταῖς ὑμῖν τῆς ἑμαυτοῦ βουλῆς χρήσασθαι διδάσκων, ὡς ὀρθῶς εἰλόμην ταῦτα, ᾧν μήπω βελτίω ἐπὶ νοῦν ἤλθ' ἐμοί. κατιδὼν γὰρ τι ἐν Πυθαγόρου μέγα καὶ ὡς ὑπὸ σοφίας ἀρρήτου μὴ μόνον
 30 γιγνώσκου ἐαυτόν, ὅστις εἶη, ἀλλὰ καὶ ὅστις γένοιτο, βωμῶν τε ὡς καθαρὸς ἄψαιτο καὶ ὡς ἀχράντῳ μὲν ἐμψύχου βρώσεως γαστρὶ χρήσαιτο, καθαρῷ δὲ σώ-

ματι πάντων ἐσθημάτων, ὅποσα θνησειδίων ξύγκει-
 ται, γλῶττάν τε ὡς πρῶτος ἀνθρώπων ξυνέσχε βούν
 ἐπ' αὐτῇ σιωπῆς εὐρών δόγμα, καὶ τὴν ἄλλην φιλο-
 σοφίαν ὡς χρησμώνη καὶ ἀληθῆ κατεστήσατο, ἔδρα-
 μον ἐπὶ τὰς ἐκείνου δόξας, οὐ μίαν σοφίαν ἐκ δυοῖν 5
 ἐλόμενος, ὡς σύ, βέλτιστε Θεσπεσίων, ξυμβουλεύεις.
 242 παραστήσασα γάρ μοι φιλοσοφία τὰς ἑαυτῆς δόξας,
 ὅποσαι εἰσί, περιβαλουῖσά τε αὐταῖς κόσμον, ὃς ἐκά-
 στη οἰκεῖος, ἐκέλευσεν ἐς αὐτὰς βλέπειν καὶ ὑγιῶς
 αἰρεῖσθαι· ὦρα μὲν οὖν σεμνή τε ἀπασῶν ἦν καὶ 10
 θεία, καὶ κατέμυσεν ἄν τις πρὸς ἐνίας αὐτῶν ὑπ'
 ἐκπλήξεως, ἐμοὶ δὲ εἰστήκει τὸ ὄμμα ἐς πάσας, καὶ
 γάρ με καὶ παρεθάρρυνον αὐταὶ προσαγόμεναί τε
 καὶ προκηρύττουσαι, ὅποσα δώσουσιν, ἐπεὶ δ' ἡ μὲν
 τις αὐτῶν οὐδὲν μοχθήσαντι πολὺν ἐπαντλήσειν 15
 ἔφασκεν ἠδονῶν ἐσμόν, ἡ δ' αὖ μοχθήσαντα ἀνα-
 παύσειν, ἡ δ' ἐγκαταμίξειν εὐφροσύνας τῷ μόχθῳ,
 πανταχοῦ δὲ ἠδοναὶ διεφαίνοντο καὶ ἄνετοι μὲν ἠνία
 γαστρος, ἐτοίμη δὲ χεὶρ ἐς πλοῦτον, χαλινὸς δὲ οὐ-
 δεῖς ὀμμάτων, ἀλλ' ἔρωτές τε καὶ ἴμεροι καὶ τὰ τοι- 20
 αῦτα πάθη ξυνεχωρεῖτο, μία δὲ αὐτῶν ἴσχειν μὲν
 τῶν τοιούτων ἐκόμπαζε, θρασεῖα δὲ ἦν καὶ φιλολοί-
 δορος καὶ ἀπηγκωνισμένη πάντα, εἶδον σοφίας εἶδος 112
 ἄρρητον, οὗ καὶ Πυθαγόρας ποτὲ ἠττήθη, καὶ εἰστή-
 κει δὲ ἄρα οὐκ ἐν ταῖς πολλαῖς, ἀλλ' ἀπετέτακτο 25
 αὐτῶν καὶ ἐσιώπα, ξυνεῖσα δέ, ὡς ταῖς μὲν ἄλλαις
 οὐ ξυντίθεμαι, τὰ δὲ ἐκείνης οὐπω οἶδα „μειρά-
 κιον,“ εἶπεν, „ἀηδὴς ἐγὼ καὶ μεστή πόνων· εἰ γὰρ
 ἀφίκοιτό τις ἐς ἠθῆ τὰ ἐμά, τράπεξαν μὲν, ὅποση
 ἐμψύχων, ἀνηρηθῆσαι πᾶσαν (ἄν) ἔλοιτο, οἴνου δὲ 30
 ἐκλελῆσθαι καὶ τὸν σοφίας μὴ ἐπιθολοῦν κρατῆρα,
 ὃς ἐν ταῖς αἰόνοις ψυχαῖς ἔστηκεν, οὐδὲ γλαῖνα

θάλπει αὐτόν, οὐδὲ ἔριον, ὃ ἀπ' ἐμψύχου ἐπέχθη, ὑπόδημα δὲ αὐτοῖς βύβλου δίδωμι καὶ καθεύδειν ὡς ἔτυχε, κἂν ἀφροδισίων ἡττηθέντας αἴσθωμαι, βάραθρά ἐστὶ μοι, καθ' ὧν σοφίας ὀπαδὸς δίκη φέρει τε
5 αὐτοὺς καὶ ᾤθει, χαλεπή δ' οὕτως ἐγὼ τοῖς τὰμὰ αἰρουμένοις, ὡς καὶ δεσμὰ γλώττης ἐπ' αὐτοὺς ἔχειν.²⁴³
ἂ δ' ἐστὶ σοι καρτερήσαντι ταῦτα, ἐμοῦ μάθε· σωφροσύνη μὲν καὶ δικαιοσύνη αὐτόθεν, ζηλωτὸν δὲ ἡγεῖσθαι μηδένα τυράννοις τε φοβερόν εἶναι μᾶλλον ἢ ὑπ' αὐτοῖς κείσθαι, θεοῖς τε ἡδίω φαίνεσθαι
10 μικρὰ θύσαντα ἢ οἱ προχέοντες αὐτοῖς τὸ τῶν ταύρων αἷμα, καθαρῶ δὲ ὄντι σοι καὶ προγιγνώσκειν δώσω καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς οὕτω τι ἐμπλήσω ἀκτινος, ὡς διαγιγνώσκειν μὲν θεόν, γινώσκειν δὲ ἥρωα,
15 σκιοειδῆ δ' ἐλέγχειν φαντάσματα, ὅτε ψεύδονται εἶδη ἀνθρώπων.“ ἦδε μοι βίου αἴρεσις, ᾧ σοφοὶ Αἰγυπτίων, ἦν ὑγιῶς τε καὶ κατὰ τὸν Πυθαγόραν ἐλόμενος οὔτε ἐψευδάμην οὔτε ἐψεύσθην, ἐγενόμην μὲν γὰρ ἂ χρῆ τὸν φιλοσοφήσαντα, φιλοσοφοῦντι δὲ
20 ὀπόσα δώσειν ἔφη, πάντ' ἔχω. ἐφιλοσόφησα γὰρ ὑπὲρ γενέσεως τῆς τέχνης καὶ ὀπόθεν αὐτῆς αἱ ἀρχαί, καὶ μοι ἔδοξεν ἀνδρῶν εἶναι περιττῶν τὰ θεία ψυχὴν τε ἄριστα ἐσκεμμένων, ἧς τὸ ἀθάνατόν τε καὶ ἀγέννητον πηγαὶ γενέσεως. Ἀθηναῖοις μὲν οὖν
25 οὐ πάνυ προσήκων ἐφαίνετό μοι ὅδε ὁ λόγος, τὸν γὰρ Πλάτωνος λόγον, ὃν θεσπεσίως ἐκεῖ καὶ πανσόφως ὑπὲρ ψυχῆς ἀνεφθέγγατο, αὐτοὶ διέβαλλον ἐναντίας ταύτῃ καὶ οὐκ ἀληθεῖς δόξας ὑπὲρ ψυχῆς προσέμενοι, ἔδει δὲ σκοπεῖν, τίς μὲν εἴη πόλις,
30 ποίων δὲ ἀνδρῶν ἔθνος, παρ' οἷς οὐχ ὁ μὲν τίς, ὁ δὲ οὐ, πᾶσα δὲ ἡλικία ταῦτόν ὑπὲρ ψυχῆς φθέγγοιτο· καὶ γὰρ μὲν νεότητός τε οὕτως ἀγούσης καὶ τοῦ μήπω

ξυνιέναι πρὸς ὑμᾶς ἔβλεψα, ἐπειδὴ πλεῖστα ἐλέγεσθε
 ὑπερφυῶς εἰδέναι, καὶ πρὸς τὸν διδάσκαλον τὸν
 244 ἐμαντοῦ διήειν ταῦτα, ὁ δὲ ἐφιστάς με „εἰ τῶν ἐρῶν-
 των“ εἶπεν „ἐτύγχανες ὦν ἢ τὴν ἡλικίαν ἐχόντων
 τοῦ ἐρᾶν, εἶτα μεираκίῳ καλῶ ἐντυχῶν καὶ ἀγασθεῖς 5
 αὐτὸ τῆς ὥρας σὺ δὲ καὶ ὅτου εἶη παῖς ἐξήτεις, ἦν
 δὲ ὁ μὲν ἱπποτρόφου καὶ στρατηγοῦ πατρός καὶ
 χορηγοὶ οἱ πάπποι, σὺ δ’ αὐτὸν τριηράρχου τινὸς
 ἢ φυλάρχου ἐκάλεῖς, ἄρα γ’ ἂν οἶει προσάγεσθαι τὰ
 παιδικὰ τούτοις, ἢ κἂν ἀηδῆς δόξαι μὴ πατρόθεν 10
 ὀνομάζων τὸ μεираκίον, ἀλλ’ ἀπ’ ἐκφύλου σποραῶς
 καὶ νόθου; σοφίας οὖν ἐρῶν, ἦν Ἴνδοι εὖρον, οὐκ
 ἀπὸ τῶν φύσει πατέρων ὀνομάζεις αὐτήν, ἀλλ’ ἀπὸ
 τῶν θέσει καὶ δίδως τι μείζον Ἀίγυπτίοις, ἢ εἰ πά-
 λιν αὐτοῖς, ὡς αὐτοὶ ἄδουσι, μέλιτι ξυγκεκραμένος 15
 ἀναβαίη ὁ Νεῖλος; ταῦτά με πρὸ ὑμῶν ἐπ’ Ἴνδους
 ἔτρεψεν ἐνθυμηθέντα περὶ αὐτῶν, ὡς λεπτότεροι
 μὲν τὴν ξύνεσιν οἱ τοιοῖδε ἄνθρωποι καθαρωτέραις
 ὁμιλοῦντες ἀκτίσιν, ἀληθέστεροι δὲ τὰς περὶ φύσεώς
 τε καὶ θεῶν δόξας, ἅτε ἀγγίθει καὶ πρὸς ἀρχαῖς 20 113
 τῆς ζωογόνου καὶ θερμῆς οὐσίας οἰκοῦντες· ἐντυ-
 χῶν τε αὐτοῖς ἐπαθόν τι πρὸς τὴν ἐπαγγελίαν τῶν
 ἀνδρῶν, ὁποῖον λέγονται πρὸς τὴν Αἰσχύλου σοφίαν
 παθεῖν Ἀθηναῖοι· ποιητῆς μὲν γὰρ οὗτος τραγω-
 δίας ἐγένετο, τὴν τέχνην δὲ ὄρῶν ἀκατάσκευόν τε 25
 καὶ μήπω κεκοσμημένην εἰ μὲν ξυνέστειλε τοὺς χο-
 ροὺς ἀποτάδην ὄντας, ἢ τὰς τῶν ὑποκριτῶν ἀντι-
 λέξεις εὖρε παραιτησάμενος τὸ τῶν μονωδιῶν μῆκος,
 ἢ τὸ ὑπὸ σκηνῆς ἀποθνήσκειν ἐπενόησεν, ὡς μὴ ἐν
 φανερῶ σφάττοι, σοφίας μὲν μηδὲ ταῦτα ἀπηλλάχθω, 30
 δοκεῖτω δὲ κἂν ἐτέρω παρασχεῖν ἔννοιαν ἥττον δεξιῶ
 τὴν ποιήσιν, ὁ δ’ ἐνθυμηθεῖς μὲν ἑαυτόν, ὡς ἐπάξιον

τοῦ τραγωδίαν ποιεῖν φθέγγοιτο, ἐνθυμηθεῖς δὲ ²⁴⁵
 καὶ τὴν τέχνην, ὡς προσφυσᾷ τῷ μεγαλείῳ μᾶλλον ἢ
 τῷ καταβεβλημένῳ τε καὶ ὑπὸ πόδα, σκευοποιίας
 μὲν ἤψατο εἰκασμένης τοῖς τῶν ἡρώων εἶδεσιν, ὀκρί-
⁵ βαντος δὲ τοὺς ὑποκριτὰς ἐνεβίβασεν, ὡς ἴσα ἐκεί-
 νοις βαίνοιεν, ἐσθήμασί τε πρώτος ἐκόσμησεν, ἃ
 πρόσφορον ἤρωσί τε καὶ ἡρώεσσιν ἠσθησθαι, ὅθεν
 Ἀθηναῖοι πατέρα μὲν αὐτὸν τῆς τραγωδίας ἠγοῦντο,
 ἐκάλουν δὲ καὶ τεθνεῶτα ἐς Διονύσια, τὰ γὰρ τοῦ
¹⁰ Αἰσχύλου ψηφισαμένων ἀνεδιδάσκετο καὶ ἐνῖκα ἐκ
 καινῆς· καίτοι τραγωδίας μὲν εὖ κεκοσμημένης ὀλίγη
 χάρις, εὐφραίνει γὰρ ἐν σμικρῷ τῆς ἡμέρας, ὥσπερ
 ἢ τῶν Διονυσίων ὥρα, φιλοσοφίας δὲ ξυγκειμένης
 μὲν, ὡς Πυθαγόρας ἐδικαίωσεν, ὑποθιαζούσης δέ,
¹⁵ ὡς πρὸ Πυθαγόρου Ἴνδοί, οὐκ ἐς βραχὺν χρόνον ἢ
 χάρις, ἀλλ' ἐς ἄπειρόν τε καὶ ἀριθμοῦ πλείω. οὐ
 δὴ ἀπεικός τι παθεῖν μοι δοκᾷ φιλοσοφίας ἠττηθεῖς
 εὖ κεκοσμημένης, ἣν ἐς τὸ πρόσφορον Ἴνδοι στεί-
 λαντες ἐφ' ὑψηλῆς τε καὶ θείας μηχανῆς ἐκκυκλοῦ-
²⁰ σιν· ὡς δὲ ἐν δίκη μὲν ἠγάσθην αὐτούς, ἐν δίκη
 δὲ ἠγοῦμαι σοφούς τε καὶ μακαρίους, ὥρα μανθά-
 νειν· εἶδον ἄνδρας οἰκοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς καὶ οὐκ
 ἐπ' αὐτῆς καὶ ἀτειχίστως τετειχισμένους καὶ οὐδὲν
 κεκτημένους ἢ τὰ πάντων. εἰ δ' αἰνιγμάτων ἄπτο-
²⁵ μαι, σοφία Πυθαγόρου ξυγχωρεῖ ταῦτα, παρέδωκε
 γὰρ καὶ τὸ αἰνίττειν διδάσκαλον εὐρῶν σιωπῆς λό-
 γον· σοφίας δὲ ταύτης ἐγένεσθε μὲν καὶ αὐτοὶ Πυ-
 θαγόρα ξύμβουλοι χρόνον, ὃν τὰ Ἰνδῶν ἐπηνεῖτε,
 Ἴνδοι τὸ ἀρχαῖον πάλαι ὄντες· ἐπεὶ δ' αἰδοῖ τοῦ ²⁴⁶
³⁰ λόγου, δι' ὃν ἐκ μηνιμάτων τῆς γῆς ἀφίκεσθε δεῦρο,
 ἕτεροι μᾶλλον ἐβούλεσθε δοκεῖν ἢ Αἰθίοπες οἱ ἀπὸ
 Ἰνδῶν ἤκοντες, πάντα ὑμῖν ἐς τοῦτο ἐδράτο· ὅθεν

ἐγυμνώθητε μὲν σκευῆς, ὁπόση ἐκεῖθεν, ὥσπερ ξυν-
 αποδύομενοι τὸ Αἰθίοπες εἶναι, θεοὺς δὲ θεραπεύειν
 ἐψηφίσασθε τὸν Αἰγύπτιον μᾶλλον ἢ τὸν ὑμέτερον
 τρόπον, ἐς λόγους τε οὐκ ἐπιτηδείους ὑπὲρ Ἰνδῶν
 κατέστητε, ὥσπερ οὐκ αὐτοὶ διαβεβλημένοι τῷ ἀφ' 5
 οἴων διαβεβληῖσθαι ἤκειν, καὶ οὐδὲ μετερρῦθμισθὲ
 πῶ γε τοῦτο, οἷ καὶ τήμερον ἐπίδειξιν αὐτοῦ πεποιή-
 σθε φιλολοῖδορόν τε καὶ ἰαμβώδη, χρηστὸν οὐδὲν
 ἐπιτηδεύειν Ἰνδοὺς φάσκοντες, ἀλλ' ἢ ἐκπλήξεις καὶ
 ἀγωγᾶς, καὶ τὰς μὲν ὀφθαλμῶν, τὰς δὲ ὠτων, σο- 10
 φίαν δὲ οὐπω ἐμὴν εἰδότες ἀναίσθητοι φαίνεσθε τῆς
 ἐπ' αὐτῇ δόξης, ἐγὼ δ' ὑπὲρ ἑμαυτοῦ μὲν λέξω
 οὐδέν, εἶην γάρ, ὅ με Ἰνδοὶ ἠγοῦνται, Ἰνδῶν δὲ οὐ
 ξυγχωρῶ ἄπτεσθαι. ἀλλ' εἰ μὲν τις ὑγιῶς καὶ ὑμᾶς
 ἔχει σοφία Ἰμεραίου ἀνδρός, ὃς ἄδων ἐς τὴν Ἑλένην 15
 ἐναντίον τῷ προτέρῳ λόγῳ παλινοῦδίαν αὐτὸν ἐκά- 114
 λεσεν οὐκ ἔστιν ἔτυμος ὁ λόγος οὗτος ἤδη
 καὶ αὐτοὺς ὥρα λέγειν, ἀμείνω τῆς νῦν παρεστη-
 κυίας μεταλαμβάνοντας περὶ αὐτῶν δόξαν. εἰ δὲ καὶ
 ἄμουσοι πρὸς παλινοῦδίαν ὑμεῖς, ἀλλὰ φείδεσθαι γε 20
 χρὴ ἀνδρῶν, οὓς ἀξιοῦντες θεοὶ τῶν αὐτοῖς ὄντων
 οὐδὲ ἑαυτοὺς ἀπαξιούσιν ὧν ἐκεῖνοι πέπανται. διῆλ-
 247 θές τινα, Θεσπεσίω, καὶ περὶ τῆς Πυθοῦς λόγον
 ὡς ἀπλῶς τε καὶ ἀκατασκευῶς χρώσης, καὶ παρὰ-
 δειγμα ἐγένετό σοι τοῦ λόγου νεῶς κηροῦ καὶ πτε- 25
 ρῶν ξυντεθείς· ἐμοὶ δὲ ἀκατάσκευα μὲν δοκεῖ οὐδὲ
 ταῦτα, τὸ γὰρ

ξυμφέρετε πτερά τ' οἴωνοι κηρόν τε μέλιτται
 κατασκευαζομένου ἦν οἶκον καὶ οἴκου σχῆμα, ὁ δ',
 οἶμαι, μικρὰ ταῦτα ἠγούμενος καὶ τῆς ἑαυτοῦ σο- 30
 φίας ἤττω καὶ ἄλλου ἐδεήθη νεῶ καὶ ἄλλου καὶ με-
 γάλων ἤδη καὶ ἑκατομπέδων, ἐνὸς δὲ αὐτῶν καὶ

χρυσᾶς ἰνγγας ἀνάψαι λέγεται Σειρήνων τινὰ ἐπε-
 χούσας πειθῶ, ξυνελέξατό τε τὰ εὐδοκιμώτατα τῶν
 ἀναθημάτων ἐς τὴν Πυθῶ κόσμου ἔνεκα, καὶ οὗτ'
 ἀγαλματοποιίαν ἀπήλασεν ἀπάγουσαν αὐτῷ κολοσ-
 5 σοὺς ἐς τὸ ἱερόν τοὺς μὲν θεῶν, τοὺς δὲ ἀνθρώπων,
 τοὺς δὲ ἵππων τε καὶ ταύρων καὶ ἐτέρων ζῴων οὔτε
 Γλαῦκον μετὰ τοῦ ὑποκρατηριδίου ἤκοντα, οὔτε τὴν
 ἀλίσκομένην Ἰλίου ἀκρόπολιν, ἣν Πολύγνωτος ἐκεῖ
 γράφει. οὐ γὰρ δὴ τὸν χρυσόν γε τὸν Λύδιον καλ- 248
 10 λώπισμα τῆς Πυθοῦς ἤγειτο, ἀλλ' ἐκεῖνον μὲν ὑπὲρ
 τῶν Ἑλλήνων ἐσήγετο ἐνδεικνύμενος, οἶμαι, αὐτοῖς
 τὸν τῶν βαρβάρων πλοῦτον, ἵνα γλίχοντο ἐκείνου
 μᾶλλον ἢ τοῦ διαπορθεῖν τὰ ἀλλήλων, τὸν δὲ δὴ
 Ἑλληνά τε καὶ προσφυνᾶ τῇ ἑαυτοῦ σοφίᾳ τρόπον
 15 κατεσκευάζετο καὶ ἠγλάιζε τούτῳ τὴν Πυθῶ. ἠγοῦ-
 μαί δὲ αὐτὸν κόσμου ἔνεκα καὶ ἐς μέτρα ἐμβιβάζειν
 τοὺς χρησμούς. εἰ γὰρ μὴ τοῦτο ἐπεδείκνυτο, τοι-
 ἀσδε ἂν τὰς ἀποκρίσεις ἐποιεῖτο· δρᾶ τὸ δεῖνα ἢ μὴ
 δρᾶ, καὶ ἴθι ἢ μὴ ἴθι, καὶ ποιῶ ξυμμάχους ἢ μὴ
 20 ποιῶ, βραχέα γάρ που ταῦτα, ἢ, ὡς φατε ὑμεῖς,
 γυμνά, ὃ δ' ἵνα μεγαλορρήμων τε φαίνοιτο καὶ ἠδίων
 τοῖς ἐρωτῶσι, ποιητικὴν ἠρμόσατο, καὶ οὐκ ἀξιοῖ
 εἶναι, ὅ τι μὴ οἶδεν, ἀλλὰ καὶ τὴν ψάμμον εἰδέναι
 φησίν, ὀπόση, ἀριθμήσας αὐτήν, καὶ τὰ τῆς θαλάτ-
 25 τῆς μέτρα ξυνειληφέναι πάντα. ἢ καὶ ταῦτα τερα-
 τολογία προσγράφεις, ἐπειδὴ σοβαρῶς αὐτὰ ὁ Ἀπόλ-
 λων καὶ ξὺν φρονήματι ὀρθῶ φράζει; εἰ δὲ μὴ
 ἀχθέση, Θεσπεσίων, τῷ λόγῳ, γρᾶες ἀνημμένοι
 κόσκινα φοιτῶσιν ἐπὶ ποιμένας, ὅτε δὲ καὶ βουκό-
 30 λους, ἰώμεναι τὰ νοσοῦντα τῶν θρεμμάτων μαντικῇ,
 ὡς φασιν, ἀξιοῦσι δὲ σοφαὶ ὀνομάζεσθαι καὶ σοφώ-
 τεραι ἢ οἱ ἀτεχνῶς μάντις· τοῦτό μοι καὶ ὑμεῖς

παρὰ τὴν Ἰνδῶν σοφίαν φαίνεσθε, οἱ μὲν γὰρ θεῖοί
 τέ εἰσι καὶ κεκόσμηται κατὰ τὴν Πυθίαν, ὑμεῖς δέ
 — ἀλλ' οὐδὲν εἰρήσεται περαιτέρω, εὐφημία γὰρ
 φίλη μὲν ἐμοί, φίλη δὲ Ἰνδοῖς, ἣν ἀσπαζοίμην ὡς
 ὀπαδὸν ἅμα καὶ ἡγεμόνα τῆς γλώττης, τὰ μὲν ἐμαντῶ 5
 δυνατὰ θερῶν ξὺν ἐπαίνῳ τε αὐτῶν καὶ ἔρωτι,
 ὅτι δὲ μὴ ἐφικτὸν εἶη μοι, καταλείπων αὐτὸ ἄχραν-
 τον ψόγου. σὺ δὲ Ὀμήρου μὲν ἐν Κυκλωπία ἀκούων,
 ὡς ἢ γῆ τοὺς ἀγριωτάτους καὶ ἀνομοτάτους ἄσπορος 115
 καὶ ἀνήροτος ἐστὶν, χαίρεις τῷ λόγῳ, κἂν Ἡδωνοὶ 10
 τινες ἢ Λυδοὶ βακχεύωσιν, οὐκ ἀπιστεῖς, ὡς γά-
 249 λακτος αὐτοῖς καὶ οἴνου πηγὰς δώσει καὶ ποτιεῖ
 τούτους, τοὺς δὲ σοφίας ἀπάσης βᾶκχους ἀφαιρήσῃ
 δῶρα αὐτόματα παρὰ τῆς γῆς ἦκοντα; τρίποδες δὲ
 αὐτόματοι καὶ ἐς τὰ ξυμπόσια τῶν θεῶν φοιτῶσι, 15
 καὶ ὁ Ἄρης ἀμαθῆς περ ὦν καὶ ἐχθρὸς οὐπω τὸν
 Ἥφαιστον ἐπ' αὐτοῖς γέγραπται, οὐδ' ἔστιν, ὡς ἦκου-
 σάν ποτε οἱ θεοὶ τοιαύτης γραφῆς· ἀδικεῖς, Ἥφαιστε,
 κοσμῶν τὸ ξυμπόσιον τῶν θεῶν καὶ περιστὰς αὐτῷ
 θαύματα, οὐδὲ ἐπὶ ταῖς δμωαῖς αἰτίαν ποτὲ ἔσχε 20
 ταῖς χρυσαῖς ὡς παραφθείρων τὰς ὕλας, ἐπειδὴ τὸν
 χρυσοῦν ἔμπνου ἐποίει, κόσμου γὰρ ἐπιμελήσεται
 τέχνη πᾶσα, ὅτι καὶ αὐτὸ τὸ εἶναι τέχνας ὑπὲρ
 κόσμου εὕρηται. ἀνυποδησία δὲ καὶ τρίβων καὶ πῆ-
 25 ραν ἀνῆφθαι κόσμου εὕρημα· καὶ γὰρ τὸ γυμνοῦ-
 σθαι, καθάπερ ὑμεῖς, ἔοικε μὲν ἀκατασκεύῳ τε καὶ
 λιτῷ σχήματι, ἐπιτετήδευται δὲ ὑπὲρ κόσμου καὶ
 οὐδὲ ἄπεστιν αὐτοῦ τὸ ἐτέρῳ φασὶ τυφῶ. τὰ δὲ
 Ἥλιου τε καὶ Ἰνδῶν πάτρια καὶ ὅπη χαίρει θερα-
 πευόμενος ἐχέτω τὸν αὐτῶν νόμον, θεοὶ μὲν γὰρ 30
 χθόνιοι βόθρους ἀσπάζονται καὶ τὰ ἐν κοίλῃ τῇ γῆ
 δρώμενα, Ἥλιου δὲ ἀῆρ ὄχημα, καὶ δεῖ τοὺς προσ-

φόρως ἄσομένους αὐτὸν ἀπὸ γῆς αἰρεσθαι καὶ ξυμμετεωροπολεῖν τῷ θεῷ· τοῦτο δὲ βούλονται μὲν πάντες, δύνανται δὲ Ἴνδοι μόνοι.“

- XII Ἀναπνεῦσαι ὁ Δάμις ἑαυτὸν φησιν, ἐπειδὴ ταῦτα
 5 ἤκουσεν· ὑπὸ γὰρ τῶν τοῦ Ἀπολλωνίου λόγων οὕτω διατεθῆναι τοὺς Αἰγυπτίους, ὡς τὸν Θεσπεσίωνα μὲν καίτοι μέλανα ὄντα κατάδηλον εἶναι, ὅτι ἐρυθριώη, φαίνεσθαι δὲ τινα καὶ περὶ τοὺς λοιποὺς ἐκπληξιν ἐφ' οἷς ἐρωμένως τε καὶ ξὺν εὐροία διαλε- 250
 10 γομένου ἤκουσαν, τὸν νεώτατον δὲ τῶν Αἰγυπτίων, ᾧ ὄνομα ἦν Νεῖλος, καὶ ἀναπηδῆσαι φησιν ὑπὸ θαύματος μεταστάντα τε πρὸς τὸν Ἀπολλώνιον ξυμβαλεῖν τε αὐτῷ τὴν χεῖρα καὶ δεῖσθαι αὐτοῦ τὰς ξυνουσίας, αἱ ἐγένοντο αὐτῷ πρὸς τοὺς Ἴνδούς,
 15 φράζειν. τὸν δὲ Ἀπολλώνιον „σοὶ μὲν οὐδενὸς ἂν“ φάναι, „βασκῆναιμι ἐγὼ λόγου φιληκόῳ τε, ὡς ὄρω, τυγχάνοντι καὶ σοφίαν ἀσπαζομένῳ πᾶσαν,“ Θεσπεσίωνι δὲ καὶ εἰ τις ἕτερος λῆρον τὰ Ἴνδῶν ἠγείται, μὴ ἂν ἐπαντλήσαι τοὺς ἐκεῖθεν λόγους· ὅθεν ὁ
 20 Θεσπεσίων „εἰ δὲ ἔμπορος“ εἶπεν „ἢ ναύκληρος ἦσθα καὶ τινα ἡμῖν ἀπῆγες ἐκεῖθεν φόρτον, ἄρα ἂν ἠξιούσ, ἐπειδὴ ἀπ' Ἴνδῶν οὗτος, ἀδοκίμαστον αὐτὸν διατίθεσθαι καὶ μήτε γεῦμα παρέχειν αὐτοῦ μήτε δεῖγμα;“ ὑπολαβὼν δὲ ὁ Ἀπολλώνιος „παρειχόμεν
 25 ἂν“ εἶπε τοῖς γε χρήσουσιν, εἰ δ' ἦκων τις ἐπὶ τὴν θάλατταν καταπεπλευκνίας ὅτι τῆς νεῶς ἐλοιδορεῖτο τῷ φόρτῳ καὶ διέβαλλε μὲν αὐτὸν ὡς ἤκοντα ἐκ γῆς, ἢ μηδὲν ὑγιὲς φέρει, ἐμοὶ δὲ ἐπέπληττεν ὡς οὐχ ὑπὲρ σπουδαίων ἀγωγίμων πλεύσαντι τοὺς τε ἄλ-
 30 λους ἐπειθεν οὕτω φρονεῖν, ἄρ' ἂν σοὶ δοκεῖ τις καταπλεύσας ἐς τοιόνδε λιμένα βαλέσθαι τινὰ ἄγκυραν ἢ πεῖσμα, ἀλλ' οὐχὶ μᾶλλον ἀνασείσας τὰ ἰστία

μετεωρίσαι ἂν τὴν ναῦν ἐς τὸ πέλαγος ἀνέμοις ἐπι-
 τρέψας τὰ ἑαυτοῦ ἠδιόν γε ἢ ἀκρίτοις τε καὶ ἀξένοις
 ἦθεσιν;“ „ἀλλ’ ἐγὼ“ ἔφη ὁ Νεῖλος „λαμβάνομαι
 τῶν πεισμάτων καὶ ἀντιβολῶ σε, ναύκληρε, κοινωνῆ-
 σαι μοι τῆς ἐμπορίας, ἣν ἄγεις, καὶ ξυνεμβαίην ἂν ⁵
 σοὶ τὴν ναῦν περινεώς τε καὶ μνήμων τοῦ σοῦ φόρ-
 του.“ διαπαῦσαι δὲ ὁ Θεσπεσίων (ζητῶν) τὰ τοι- XIII
 αῦτα „χαίρω“ ἔφη „Ἀπολλώνιε, ὅτι ἄχθῃ ὑπὲρ ὧν
 ἤκουσας· καὶ γὰρ ἂν καὶ ἡμῖν ξυγγιγνώσκοις ἀχθο-
 μένοις ὑπὲρ ὧν διέβαλες τὴν δεῦρο σοφίαν, οὐδὲ ἐς ^{10 116}
 πείραν πω αὐτῆς ἀφιγμένος.“ ὁ δ’ ἐκπλαγεὶς μὲν
 ὑπὸ τοῦ λόγου πρὸς βραχὺ τῷ μηδ’ ἀκηκοέναι πω
 τὰ περὶ τὸν Θρασύβουλον τε καὶ τὸν Εὐφράτην,
²⁵¹ ξυμβαλὼν δ’, ὥσπερ εἰώθει, τὸ γεγονὸς „Ἰνδοὶ
 δέ“, εἶπεν „ὦ Θεσπεσίων, οὐκ ἂν τοῦτο ἔπαθον, ¹⁵
 οὐδ’ ἂν προσέσχον Εὐφράτη καθιέντι ταῦτα, σοφοὶ
 γὰρ προγιγνώσκειν. ἐγὼ δὲ ἴδιον μὲν ἑμαυτοῦ πρὸς
 Εὐφράτην διηνέχθην οὐδέν, χρημάτων δὲ ἀπάγων
 αὐτὸν καὶ τοῦ μὴ ἐπαινεῖν τὸ ἐξ ἅπαντος κέρδος
 οὔτ’ ἐπιτήδεια ξυμβουλεύειν ἔδοξα οὔτε ἐκείνῳ ²⁰
 νατά, καὶ ἔλεγχον δὲ ἠγεῖται ταῦτα καὶ οὐκ ἀνίησιν
 εἰ τι κατ’ ἐμοῦ ξυντιθεῖς. ἐπεὶ δὲ πιθανὸς ὑμῖν
 ἔδοξε τοῦμὸν διαβάλλειν ἠΐθως, ἐνθυμεῖσθε, ὡς προ-
 τέρους ὑμᾶς ἐμοῦ διέβαλεν· ἐμοὶ γὰρ κίνδυνοι μὲν
 καὶ περὶ τὸν διαβεβλησόμενον οὐ σμικροὶ φαίνονται, ²⁵
 μισήσεται γὰρ πού ἀδικῶν οὐδέν, ἐλεύθεροι δὲ κιν-
 δύνων οὐδ’ οἱ τῶν διαβολῶν ἀκροασόμενοι δοκοῦσιν,
 εἰ πρῶτον μὲν ἀλώσονται ψευδολογίαν τιμῶντες καὶ
 ἀξιοῦντες αὐτὴν ὧνπερ τὴν ἀλήθειαν, εἶτα κουφό-
 τητα καὶ εὐαργίαν — ἠττᾶσθαι δὲ τούτων καὶ μει- ³⁰
 ρακίῳ αἰσχροῦν — φθονεροὶ τε δόξουσι διδάσκαλον
 ἀκοῆς ἀδίκου ποιούμενοι τὸν φθόνον, αὐτοὶ τε μᾶλ-

λον ἔνοχοι ταῖς διαβολαῖς, ἄς ἐφ' ἐτέρων ἀληθεῖς
 ἡγοῦνται, αἱ γὰρ τῶν ἀνθρώπων φύσεις ἐτοιμότεραι
 δρᾶν, ἢ μὴ ἀπιστοῦσι. μὴ τυραννεύσειεν ἀνήρ ἐτοι-
 μος ταῦτα, μηδὲ προσταίη δήμου, τυραννὶς γὰρ καὶ
 5 ἡ δημοκρατία ὑπ' αὐτοῦ ἔσται, μηδὲ δικάσειεν, ὑπὲρ
 μηδενὸς γὰρ γνώσεται, μηδὲ ναυκληρήσειεν, ἢ γὰρ
 ναῦς στασιάσει, μηδὲ ἄρξειε στρατοῦ, τὸ γὰρ ἀν-
 τίξοον εὖ πράξει, μηδὲ φιλοσοφήσειεν οὕτως ἔχων,
 οὐ γὰρ πρὸς τὰ ληθῆς δοξάσει. ὑμᾶς δὲ Εὐφράτης
 10 ἀφήρηται καὶ τὸ σοφοὺς εἶναι, οὓς γὰρ ψεύδει ὑπη-
 γάγετο, πῶς ἂν οὗτοι σοφίας αὐτοὺς ἀξιώσειαν, ἧς
 ἀπέστησαν τῷ τὰ μὴ πιθανὰ πείσαντι;“ διαπραῦνων
 δ' αὐτὸν ὁ Θεσπεσίων „ἄλλης Εὐφράτου“ ἔφη „καὶ
 μικροψύχων λόγων, καὶ γὰρ ἂν καὶ διαλλακταὶ γε-
 15 νοίμεθα σοὶ τε καὶ κείνῳ, σοφὸν ἡγούμενοι καὶ τὸ
 δαιτυᾶν σοφοῖς. πρὸς δὲ ὑμᾶς,“ εἶπε „τίς διαλλάξει 252
 με; χρὴ γὰρ πού καταψευσθέντα ἐκπεπολεμῶσθαι
 ὑπὲρ τοῦ ψεύδους.“ *** „ἔχέτω οὕτως“ ἢ δ' ὁ
 Ἀπολλώνιος „καὶ σπουδῆς ἀπτώμεθα, τουτὶ γὰρ
 XIV ἡμᾶς διαλλάξει μᾶλλον.“ ἔρων δὲ ὁ Νεῖλος τῆς
 21 ἀκροάσεως τοῦ ἀνδρὸς „καὶ μὴν σέ“ ἔφη „προσῆκει
 ἄρξει τοῦ σπουδάσαι, διελθόντα ἡμῖν τὴν τε ἀπο-
 δημίαν τὴν γενομένην σοὶ ἐς τὸ Ἰνδῶν ἔθνος τὰς τε
 ἐκεῖ σπουδὰς, ἄς ὑπὲρ λαμπρῶν δήπου ἐποιεῖσθε.“
 25 „ἐγὼ δὲ“ ἔφη ὁ Θεσπεσίων „καὶ περὶ τῆς Φραάτου
 σοφίας ἀκοῦσαι ποθῶ, λέγεσθε γὰρ καὶ τῶν ἐκείνου
 λόγων ἀγάλματα ἀπὸ Ἰνδῶν ἄγειν.“ ὁ μὲν δὲ Ἀπολ-
 λώνιος ἀρχὴν τοῦ λόγου τὰ ἐν Βαβυλῶνι ποιησάμε-
 νος διῆει πάντα, οἱ δὲ ἄσμενοι ἠκροῶντο ὑποκείμενοι
 30 τῷ λόγῳ. μεσημβρία δ' ὡς ἐγένετο, διέλυσαν τὴν
 σπουδὴν, τὸν γὰρ καιρὸν τοῦτον καὶ οἱ Γυμνοὶ πρὸς
 ἱεροῖς γίνονται.

Δειπνοῦντι δὲ τῷ Ἀπολλωνίῳ καὶ τοῖς ἄμφ' XV
 αὐτὸν ὁ Νεῖλος ἐφίσταται λαχάνοις ἅμα καὶ ἄρτοις
 καὶ τραγήμασι, τὰ μὲν αὐτὸς φέρων, τὰ δὲ ἕτεροι,
 καὶ μάλα ἀστείως „οἱ σοφοὶ“ ἔφη „ξένια πέμπουσιν
 ὑμῖν τε κἄμοι ταῦτα, κἀγὼ γὰρ ξυσσιτήσω ὑμῖν οὐκ 5
 ἄκλητος, ὡς φασιν, ἀλλ' ἔμαυτὸν καλῶν.“ „ἤδύ“
 εἶπεν ὁ Ἀπολλώνιος „ἀπάγεις, ὦ νεανία, ξένιον,
 σεαυτὸν τε καὶ τὸ σεαυτοῦ ἦθος, ὃς ἀδόλως μὲν φι-
 λοσοφοῦντι ἔοικας, ἀσπαζομένῳ δὲ τὰ Ἰνδῶν τε καὶ
 Πυθαγόρου. κατακλίνου δὴ ἐνταῦθα καὶ ξυσσίτει.“ 10 117
 „κατάκειμαι,“ ἔφη „σιτία δὲ οὐκ ἔσται σοι τοσαῦτα,
 ὡς ἐμπλήσαι με.“ „ἔοικας“ εἶπεν „εὖσιτος εἶναι
 καὶ δεινὸς φαγεῖν.“ „δεινότατος μὲν οὖν,“ ἔφη „ὃς
 γὰρ τοσαύτην καὶ οὕτω λαμπρὰν διαίτην σου παρα-
 θέντος οὐπω ἐμπέπλησμαι, διαλιπὼν δὲ ὀλίγον πάλιν 15
 ἐπισιτιούμενος ἦκω, τί φήσεις ἀλλ' ἢ ἀκόρεστόν τε
 εἶναί με καὶ δεινῶς γάστριν;“ „ἐμπίπλασο,“ εἶπεν
 „ἀφορμαὶ δ', ὀπόσαι λόγων, τὰς μὲν αὐτὸς παραδί-
 253 δου, τὰς δὲ ἐγὼ δώσω.“ ἐπεὶ δ' ἐδείπνησαν, „ἐγὼ“ XVI
 ἦ δ' ὁ Νεῖλος „τὸν μὲν ἄλλον χρόνον ἐστρατευόμεν 20
 ὁμοῦ τοῖς Γυμνοῖς οἶον ψιλοῖς τισιν ἢ σφενδονήταις
 ἐκείνοις ἔμαυτὸν ξυντάττων, νυνὶ δὲ ὀπλιτεύσω καὶ
 κοσμήσει με ἢ ἀσπίς ἢ σῆ.“ „ἀλλ' οἶμαί σε,“ εἶπεν
 „Αἰγύπτιε, παρὰ Θεσπεσίῳνί τε καὶ τοῖς ἄλλοις ἔξειν
 αἰτίαν, ἐφ' οἷς οὐδὲ ἐς ἔλεγχον ἡμῶν καταστάς 25
 πλείω σὺ δ' ἐτοιμότερον ἢ ξυγχωρεῖ βίου αἵρεσις ἐς
 τὰ ἡμέτερα ἦθη ἀφήσεις.“ „οἶμαι,“ ἔφη „εἰ δ' αἰτία
 ἐλομένου ἔσται τις, τάχα καὶ μὴ ἐλομένου αἰτία, καὶ
 ἀλώσονται μᾶλλον ἅπερ ἐγὼ ἐλόμενοι· τὸ γὰρ πρεσ-
 βυτέρους ὁμοῦ καὶ σοφωτέρους ὄντας μὴ πάλαι ἠρῆ- 30
 σθαι, ἅπερ ἐγὼ νῦν, δικαίαν αἰτίαν κατ' ἐκείνων
 ἔχοι ἂν μᾶλλον οὕτω πλεονεκτοῦντας μὴ ἐς τὸ βέλ-

τιον ἐλέσθαι, ὅ τι χρήσονται.“ „οὐκ ἀγεννή μὲν, ὡ
 νεανίσκε, λόγον εἶρηκας· ὄρα δέ, μὴ αὐτῷ τῷ οὕτω
 μὲν σοφίας, οὕτω δὲ ἡλικίας ἔχειν ἐκεῖνά γε ὀρθῶς
 ἡρημένοι φαίνονται ταῦτά τε ξὺν εἰκότι λόγῳ παραι-
 5 τούμενοι, σὺ τε θρασυτέρου λόγου δοκῆς ἄπτεσθαι
 καθιστάς μᾶλλον αὐτὸς ἢ ἐκείνοις ἐπόμενος.“ ὑπο-
 στρέψας δὲ ὁ Αἰγύπτιος παρὰ τὴν τοῦ Ἀπολλωνίου
 δόξαν „ἂ μὲν εἰκὸς ἦν“ ἔφη „πρεσβυτέροις ὁμαρ-
 τεῖν νέον, οὐ παρεῖται μοι, σοφίαν γὰρ ὁπότ' ὤμην
 10 εἶναι περὶ τοὺς ἄνδρας, ἦν οὐκ ἄλλοις τισὶν ἀνθρώ-
 πων ὑπάρχειν, προσεποίησα ἑμαυτὸν τούτοις, πρό-
 φασις δέ μοι τῆς ὀρμῆς ἦδε ἐγένετο· ἐπλευσέ ποτε
 ὁ πατήρ ἐς τὴν Ἐρυθρὰν ἐκῶν, ἦρχε δὲ ἄρα τῆς
 νεώς, ἦν Αἰγύπτιοι στέλλουσιν ἐς τὸ Ἰνδῶν ἔθνος,
 15 ἐπιμίξας δὲ τοῖς ἐπὶ θαλάττῃ Ἰνδοῖς διεκόμισε λό-
 γους περὶ τῶν ἐκείνῃ σοφῶν ἀγχοῦ τούτων, οὓς πρὸς
 ἡμᾶς διῆλθες· ἀκούων δὲ αὐτοῦ καὶ τοιουτοῦ τινα
 λόγον, ὡς σοφώτατοι μὲν ἀνθρώπων Ἰνδοί, ἄποικοι
 δὲ Ἰνδῶν Αἰθίοπες, πατρῴζουσι δὲ οὗτοι τὴν σο- 254
 20 φίαν καὶ πρὸς τὰ οἴκοι βλέπουσι, μειράκιον γενόμε-
 νος τὰ μὲν πατρῶα τοῖς βουλομένοις ἀφῆκα, γυμνὸς
 δὲ Γυμνοῖς ἐπεφοίτησα τούτοις, ὡς μαθησόμενος τὰ
 Ἰνδῶν ἢ ἀδελφά γε ἐκείνων, καὶ μοι ἐφαίνοντο σο-
 φοὶ μὲν, οὐ μὴν ἐκεῖνα, ἐμοῦ δ' αὐτοὺς ἐρομένου,
 25 τοῦ χάριν οὐ τὰ Ἰνδῶν φιλοσοφοῦσιν, ἐκείνων μὲν
 ἐς διαβολὰς κατέστησαν παραπλησίως ταῖς πρὸς σέ
 εἰρημέναις τήμερον, ἐμὲ δὲ νέον ἔτι, ὡς ὄρας, ὄντα
 κατέλεξαν ἐς τὸ αὐτῶν κοινὸν δείσαντες, οἶμαι, μὴ
 ἀποπηδήσας αὐτῶν πλεύσαιμι ἐς τὴν Ἐρυθρὰν,
 30 ὥσπερ ποτὲ ὁ πατήρ, ὃ μὰ τοὺς θεοὺς οὐκ ἂν παρ-
 ῆκα· προῆλθον γὰρ ἂν καὶ μέχρι τοῦ ὄχθου τῶν
 σοφῶν, εἰ μὴ σέ τις ἐνταῦθα θεῶν ἔστειλεν ἐμοὶ

ἀρωγόν, ὡς μήτε τὴν Ἐρουθρὰν πλεύσας μήτε πρὸς
 τοὺς Κολπίτας παραβαλόμενος σοφίας Ἰνδικῆς γευ-
 σαίμην οὐ τήμερον βίου ποιησόμενος αἴρεσιν, ἀλλὰ
 πάλαι μὲν ἤρημένος, ἃ δὲ ᾤμην ἔξειν, οὐκ ἔχων. τί
 γὰρ δεινόν, εἰ ὅτουδὴ ἀμαρτῶν τις ἐπάνεισιν ἐφ' ὃ⁵
 ἐθήρευεν; εἰ δὲ κάκεινους ἐς τουτὶ μεταβιβάζοιμι
 καὶ γιγνοίμην αὐτοῖς ξύμβουλος ὧν ἐμαυτὸν πέπεικα,
 τί ἄν, εἰπέ μοι, θρασὺ πράττοιμι; οὔτε γὰρ ἡ νεότης
 ἀπελατέα τοῦ τι καὶ αὐτὴ βέλτιον ἐνθυμηθῆναι ἄν 118
 τοῦ γήρως, σοφίας τε ὅστις ἐτέρῳ γίγνεται ξύμβου-¹⁰
 λος, ἣν αὐτὸς ἤρηται, διαφεύγει δήπου τὸ μὴ οὐχ ἃ
 πέπεισται πείθειν, τοῖς τε ἤκουσιν ἀγαθοῖς παρὰ
 τῆς τύχης ὅστις ἀπολαβὼν αὐτὰ χρῆται μόνος, ἀδι-
 κεῖ τὰγαθὰ, ἀφαιρεῖται γὰρ αὐτῶν τὸ πλείοσιν ἡδῖα
 φαίνεσθαι.“ τοιαῦτα εἶραντος τοῦ Νείλου καὶ οὕτω XVII
 νεανικὰ ὑπολαβὼν ὁ Ἀπολλώνιος „ὑπὲρ μισθοῦ δὲ“¹⁶
 εἶπεν „οὐ διαλέξῃ μοι πρότερον σοφίας γε ἐρῶν τῆς
 ἐμῆς;“ „διαλεγώμεθα“ ἢ δ' ὁ Νεῖλος „καὶ ὃ τι
 βούλει, αἶτει.“ „αἰτῶ σε,“ εἶπεν „ἃ μὲν αὐτὸς εἶλου,
 ἠρῆσθαι, τοὺς δὲ Γυμνοὺς μὴ ἐνοχλεῖν ξυμβουλεύ-²⁰
²⁵⁵οντα ἃ μὴ πείσεις.“ „πείσομαι“ ἔφη „καὶ ὁμολο-
 γείσθω ὁ μισθός.“ ταῦτα μὲν δὴ οὕτως ἐσπούδα-
 σαν, ἐρομένου δ' αὐτὸν μετὰ ταῦτα τοῦ Νείλου,
 πόσου χρόνου διατρίψοι περὶ τοὺς Γυμνοὺς, „ὅπό-
 σου“ ἔφη „χρόνου ἀξία ἢ τῶνδε σοφία τῶ ξυνεσο-²⁵
 μένω σφίσιν, εἶτα ἐπὶ Καταδούπων τὴν ὁδὸν ποιη-
 σόμεθα τῶν πηγῶν ἔνεκα, χαρίεν γὰρ τὸ μὴ μόνον
 ἰδεῖν τὰς τοῦ Νείλου ἀρχάς, ἀλλὰ καὶ κελαδοῦντος
 αὐτοῦ ἀκοῦσαι.“

Ἔδδε διαλεχθέντες καὶ τινων Ἰνδικῶν μνημονεύ- XVIII
 σαντες ἐκάθευδον ἐν τῇ πόα, ἅμα δὲ τῇ ἡμέρᾳ προσ-³¹
 ευξάμενοι τὰ εἰωθότα εἶποντο τῶ Νείλῳ παρὰ τὸν

Θεσπεσίωνα αὐτοὺς ἄγουντι· προσειπόντες οὖν ἀλλή-
 λους καὶ ξυνιζήσαντες ἐν τῷ ἄλσει διαλέξεως ἤπτοντο,
 ἦρχε δ' αὐτῆς ὁ Ἀπολλώνιος· „ὥς μὲν γὰρ πολ-
 λοῦ“ ἔφη „ἄξιον τὸ μὴ κρύπτειν σοφίαν, δηλοῦσιν
 5 οἱ χθῆς λόγοι· διδασκαμένων γὰρ με Ἰνδῶν, ὅποσα
 τῆς ἐκείνων σοφίας ὄμην προσήκειν ἐμοί, μέμνημαί
 τε τῶν ἐμαντοῦ διδασκάλων καὶ περιέειμι διδάσκων,
 ἃ ἐκείνων ἤκουσα, καὶ ὑμῖν δ' ἂν ἐν κέρδει γενοί-
 μην, εἴ με καὶ τὴν ὑμετέραν σοφίαν εἰδότα πέμποιτε,
 10 οὐ γὰρ ἂν παυσαίμην Ἑλλησί τε διῶν τὰ ὑμέτερα
 XIX καὶ Ἰνδοῖς γράφων.“ „ἔρώτα,“ ἔφασαν „ἔπεται
 γὰρ που ἐρωτήσῃ λόγος.“ καὶ ὁ Ἀπολλώνιος „περὶ
 θεῶν“ εἶπεν „ὑμᾶς ἐρήσομαι πρῶτον, τί μαθόντες
 ἄτοπα καὶ γελοῖα θεῶν εἶδη παραδεδώκατε τοῖς
 15 δεῦρο ἀνθρώποις πλὴν ὀλίγων· ὀλίγων γάρ; πάννυ
 μέντοι ὀλίγων, ἃ σοφῶς καὶ θεοειδῶς ἴδρυνται, τὰ
 λοιπὰ δ' ὑμῶν ἱερὰ ζώων ἀλόγων καὶ ἀδόξων τιμαὶ
 μᾶλλον ἢ θεῶν φαίνονται.“ δυσχεράνας δὲ ὁ Θεσπε-
 σίων „τὰ δὲ παρ' ὑμῖν“ εἶπεν „ἀγάλματα πῶς ἴδρυν-
 20 σθαι φήσεις;“ „ὥς γε“ ἔφη „κάλλιστόν τε καὶ θεο-
 φιλέστατον δημιουργεῖν θεούς.“ „τὸν Δία που λέ-
 γεις“ εἶπε „τὸν ἐν τῇ Ὀλυμπίᾳ καὶ τὸ τῆς Ἀθηνᾶς 256
 ἔδος καὶ τὸ τῆς Κνιδίας τε καὶ τὸ τῆς Ἀργείας καὶ
 ὅποσα ὧδε καλὰ καὶ μεστὰ ὄρας.“ „οὐ μόνον“ ἔφη
 25 „ταῦτα, ἀλλὰ καὶ καθάπαξ τὴν μὲν παρὰ τοῖς ἄλλοις
 ἀγαλματοποιίαν ἄπτεσθαι φημι τοῦ προσήκουτος,
 ὑμᾶς δὲ καταγελαῖν τοῦ θείου μᾶλλον ἢ νομίζειν
 αὐτό.“ „οἱ Φειδίαι δὲ“ εἶπε „καὶ οἱ Πραξιτέλεις
 μῶν ἀνελθόντες ἐς οὐρανὸν καὶ ἀπομαξάμενοι τὰ
 30 τῶν θεῶν εἶδη τέχνην αὐτὰ ἐποιοῦντο, ἢ ἕτερόν τι
 ἦν, ὃ ἐφίστη αὐτοὺς τῷ πλάττειν;“ „ἕτερον“ ἔφη
 „καὶ μεστόν γε σοφίας πράγμα.“ „ποῖον;“ εἶπεν

„οὐ γὰρ ἂν τι παρὰ τὴν μίμησιν εἶποις.“ „φαντα-
 σία“ ἔφη „ταῦτα εἰργάσατο σοφωτέρα μιμήσεως δη-
 μιουργός· μίμησις μὲν γὰρ δημιουργήσει, ὃ εἶδεν,
 φαντασία δὲ καὶ ὃ μὴ εἶδεν, ὑποθήσεται γὰρ αὐτὸ
 πρὸς τὴν ἀναφορὰν τοῦ ὄντος, καὶ μίμησιν μὲν πολ- 5
 λάκις ἐκκρούει ἐκπληξίς, φαντασίαν δὲ οὐδέν, χωρεῖ
 γὰρ ἀνέκπληκτος πρὸς ὃ αὐτὴ ὑπέθετο. δεῖ δέ που
 Διὸς μὲν ἐνθυμηθέντα εἶδος ὄραν αὐτὸν ξὺν οὐρανῷ
 καὶ ὥραις καὶ ἄστροις, ὥσπερ ὁ Φειδίας τότε ὥρμη-
 σεν, Ἀθηνᾶν δὲ δημιουργήσειν μέλλοντα στρατόπεδα 10
 ἐννοεῖν καὶ μῆτιν καὶ τέχνας καὶ ὡς Διὸς αὐτοῦ 119
 ἀνέθορεν. εἰ δὲ ἰέρακα ἢ γλαῦκα ἢ λύκον ἢ κύνα
 ἐργασάμενος ἐς τὰ ἱερά φέροις ἀντὶ Ἑρμοῦ τε καὶ
 Ἀθηνᾶς καὶ Ἀπόλλωνος, τὰ μὲν θηρία καὶ τὰ ὄρνεα
 ζηλωτὰ δόξει τῶν εἰκόνων, οἱ δὲ θεοὶ παραπολὺ τῆς 15
 αὐτῶν δόξης ἐστήξουσιν.“ „ἔοικας“ εἶπεν „ἄβα-
 257 σανίστως ἐξετάζειν τὰ ἡμέτερα· σοφὸν γὰρ, εἶπερ
 τι Αἴγυπτίων, καὶ τὸ μὴ θρασύνεσθαι ἐς τὰ τῶν
 θεῶν εἶδη, ξυμβολικὰ δὲ αὐτὰ ποιεῖσθαι καὶ ὑπο-
 νοούμενα, καὶ γὰρ ἂν καὶ σεμνότερα οὕτω φαίνοιτο.“ 20
 γελάσας οὖν ὁ Ἀπολλώνιος „ὦ ἄνθρωποι,“ ἔφη „με-
 γάλα ὑμῖν ἀπολέλανται τῆς Αἴγυπτίων τε καὶ Αἰθιο-
 πων σοφίας, εἰ σεμνότερον ὑμῶν καὶ θεοειδέστερον
 κύων δόξει καὶ ἴβις καὶ τράγος, ταῦτα γὰρ Θεσπε-
 σίωνος ἀκούω τοῦ σοφοῦ. σεμνὸν δὲ δὴ ἢ ἔμφοβον 25
 τί ἐν τούτοις; τοὺς γὰρ ἐπιόρκους καὶ τοὺς ἱεροσύ-
 λους καὶ τὰ βωμολόχα ἔθνη καταφρονεῖν τῶν τοι-
 ούτων ἱερῶν εἰκὸς μᾶλλον ἢ δεδιέναι αὐτά, εἰ δὲ
 σεμνότερα τὰῦτα ὑπονοούμενα, πολλῷ σεμνότερον
 ἂν ἐπραττον οἱ θεοὶ κατ' Αἴγυπτον, εἰ μὴ ἴδρυτό τι 30
 αὐτῶν ἄγαλμα, ἀλλ' ἕτερον τρόπον σοφώτερόν τε
 καὶ ἀπορρητότερον τῇ θεολογίᾳ ἐχρησθε· ἦν γὰρ

που νεῶς μὲν αὐτοῖς ἐξοικοδομῆσαι καὶ βωμοὺς ὀρί-
 ζειν καὶ ἅ χρῆ θύειν καὶ ἅ μὴ χρῆ καὶ ὀπηνίκα καὶ
 ἐφ' ὅσον καὶ ὅ τι λέγοντας ἢ δρωῦντας, ἄγαλμα δὲ
 μὴ ἐσφέρειν, ἀλλὰ τὰ εἶδη τῶν θεῶν καταλείπειν
 5 τοῖς τὰ ἱερὰ ἐσφοιτῶσιν, ἀναγράφει γάρ τι ἢ γνώμη
 καὶ ἀνατυποῦται δημιουργίας κρεῖττον, ὑμεῖς δὲ
 ἀφήρησθε τοὺς θεοὺς καὶ τὸ ὀρᾶσθαι καλῶς καὶ τὸ
 ὑπονοεῖσθαι.“ πρὸς ταῦτα ὁ Θεσπεσίων, „ἐγένετό
 τις“ ἔφη „Σωκράτης Ἀθηναῖος ἀνόητος, ὥσπερ ἡμεῖς,
 10 γέρον, ὃς τὸν κύνα καὶ τὸν χῆνα καὶ τὴν πλάτανον
 θεοὺς τε ἠγεῖτο καὶ ὤμνυ.“ „οὐκ ἀνόητος,“ εἶπεν
 „ἀλλὰ θεῖος καὶ ἀτεχνῶς σοφός, ὤμνυ γὰρ ταῦτα
 XX οὐχ' ὡς θεοὺς, ἀλλ' ἵνα μὴ θεοὺς ὀμνύοι.“ μετὰ 258
 ταῦτα ὁ Θεσπεσίων ὥσπερ μεθιστάμενος τουτουὶ
 15 τοῦ λόγου ἤρετο τὸν Ἀπολλώνιον περὶ τῆς Λακωνι-
 κῆς μάστιγος καὶ εἰ δημοσίᾳ οἱ Λακεδαιμόνιοι παίον-
 ται. „τὰς ἐξ ἀνθρώπων γε,“ εἶπεν „ὦ Θεσπεσίων,
 αὐτοὶ μάλιστα οἱ ἐλευθέριοι τε καὶ εὐδόκιμοι.“ „τοὺς
 δὲ οἰκέτας ἀδικοῦντας τί“ ἔφη „ἐργάζονται;“ οὐκέτ'
 20 ἀποκτείνουσιν, εἶπεν „ὡς ξυνεχώρει ποτὲ ὁ Λυ-
 κοῦργος, ἀλλ' ἢ αὐτὴ καὶ ἐπ' ἐκείνους μάστιξ.“
 „ἢ δὲ Ἑλλὰς πῶς“ ἔφη „περὶ αὐτῶν γιγνώσκει;“
 „ξυνίασιν,“ εἶπεν „ὥσπερ ἐς τὰ Ἰακίνθια καὶ τὰς
 Γυμνοπαιδιάς, θεασόμενοι ξὺν ἡδονῇ τε καὶ ὀρμῇ
 25 πάσῃ.“ „εἴτ' οὐκ αἰσχύνονται“ ἔφη „οἱ χρηστοὶ
 Ἕλληνες ἢ τοὺς αὐτῶν ποτε ἄρξαντας ὀρῶντες μα-
 στιγουμένους ἐς τὸ κοινόν, ἢ ἀρχθέντες ὑπ' ἀνθρώ-
 πων, οἱ μαστιγοῦνται δημοσίᾳ; σὺ δὲ πῶς οὐ διορ-
 θῶσω ταῦτα; φασὶ γάρ σε καὶ Λακεδαιμονίων ἐπι-
 30 μεληθῆναι.“ „ἅ γε“ εἶπε „δυνατὸν διορθοῦσθαι,
 ξυμβούλευον μὲν ἐγώ, προθύμως δ' ἐκείνοι ἐπρατ-
 τον, ἐλευθεριώτατοι μὲν γὰρ τῶν Ἑλλήνων εἰδί,

μόνοι δ' ὑπήκοοι τοῦ εὖ ξυμβουλευόντος, τὸ δὲ τῶν
μαστίγων ἔθος τῆ Ἀρτέμιδι τῆ ἀπὸ Σκυθῶν δρᾶται
χρησμῶν, φασιν, ἐξηγουμένων ταῦτα· θεοῖς δ' ἀντι-
νομεῖν μανία, οἶμαι.“ „οὐ σοφούς, Ἀπολλώνιε,“
ἔφη „τοὺς τῶν Ἑλλήνων θεοὺς εἴρηκας, εἰ μαστί- 5
γων ἐρίγνοντο ξύμβουλοι τοῖς τὴν ἐλευθερίαν ἀσκοῦ-
σιν.“ „οὐ μαστίγων,“ εἶπεν „ἀλλὰ τοῦ αἵματι
259 ἀνθρώπων τὸν βωμὸν φαίνειν, ἐπειδὴ καὶ παρὰ
Σκύθαις τούτων ἤξιούτο, σοφισάμενοι δὲ οἱ Λακε-
δαιμόνιοι τὸ ἀπαραίτητον τῆς θυσίας ἐπὶ τὸν τῆς 10
καρτερίας ἀγῶνα ἤκουσιν, ἀφ' ἧς ἐστὶ μήτε ἀπο-
θνήσκειν καὶ ἀπάρχεσθαι τῆ θεῶ τοῦ σφῶν αἵματος.“
„διὰ τί οὖν“ ἔφη „τοὺς ξένους οὐ καταθύουσι τῆ
Ἀρτέμιδι, καθάπερ ἐδικαίουν ποτὲ οἱ Σκύθαι;“ 120
„ὅτι“ εἶπεν „οὐδενὶ Ἑλλήνων πρὸς τρόπου βάρβαρα 15
ἐξασκεῖν ἦθη.“ „καὶ μὴν καὶ φιλανθρωπότεροι ἐδό-
κουν ἂν ἓνα που καὶ δύο θύοντες ἢ ξενηλασία χρώ-
μενοι ἐς πάντας.“ „μὴ καταπτώμεθα,“ εἶπεν „ὦ
Θεσπεσίων, τοῦ Λυκούργου, χρὴ γὰρ ξυνιέναι τοῦ
ἀνδρὸς καὶ ὅτι τὸ μὴ ἐνδιατρίβειν ἔαν τοὺς ξένους 20
οὐκ ἀμιξίας αὐτῷ νοῦν εἶχεν, ἀλλὰ τοῦ ὑγιαίνειν
τὰς ἐπιτηδεύσεις μὴ ἐνομιλούντων τῆ Σπάρτη τῶν
ἐξωθεν.“ „ἐγὼ δὲ ἄνδρας“ ἔφη „Σπαρτιάτας ἡγού-
μην ἂν, οἷοι δοκεῖν ἀξιούσιν, εἰ συνδιαιτώμενοι τοῖς
ξένοις μὴ μεθίσταντο τῶν οἴκοι, οὐ γὰρ τῷ ἀπόν- 25
των, ἀλλὰ καὶ τῷ παρόντων ὁμοίους ὀρᾶσθαι ἔδει,
οἶμαι, τὰς ἀρετὰς κτᾶσθαι. οἱ δὲ καίτοι ξενηλασίαις
χρώμενοι διεφθάρησαν τὰς ἐπιτηδεύσεις καὶ οἷς μά-
λιστα τῶν Ἑλλήνων ἀπήχθοντο, τούτοις ὅμοια πράτ-
τειν ἔδοξαν. τὰ γοῦν περὶ τὴν θάλατταν καὶ αἰ 30
μετὰ ταῦτα ἐπιτάξεις τῶν φόρων ἀττικώτερον αὐτοῖς
260 ἐβουλεύθη, καὶ ὑπὲρ ὧν πολεμητέα πρὸς Ἀθη-

ναίους ᾤοντο αὐτοῖς εἶναι, ταῦτ' ἐς τὸ καὶ αὐτοὶ
 δρᾶν κατέστησαν τὰ μὲν πολέμια τοὺς Ἀθηναίους
 νικῶντες, ὧν δὲ ἐκείνοις ἐπιτηδεύειν ἔδοξεν ἠττώ-
 5 μενοι. καὶ αὐτὸ δὲ τὸ τὴν ἐκ Ταύρων τε καὶ Σκυ-
 θῶν ἐσάγεσθαι δαίμονα ξένα ἦν νομιζόντων. εἰ δὲ
 χρησμῶν ταῦτα, τί ἔδει μάστιγος; τί δὲ καρτερίαν
 ἀνδραποδώδη πλάττεσθαι; λακωνικώτερον πρὸς θα-
 νάτου ῥώμην ἐκεῖνο ἦν, οἶμαι, Σπαρτιάτην ἔφηβον
 ἐκόντα ἐπὶ τοῦ βωμοῦ θύεσθαι. τουτὶ γὰρ (ἂν)
 10 τὴν μὲν Σπάρτην εὐψυχοτέρους ἐδείκνυε, τὴν δὲ
 Ἑλλάδα ἀπῆγε τοῦ μὴ ἐς ἀντίπαλα αὐτοῖς ἀντικαθ-
 ἴστασθαι. εἰ δὲ ἐς τὰ πολέμια φείδεσθαι τῶν νέων
 εἰκὸς ἦν, ἀλλ' ὅ γε νόμος ὁ παρὰ Σκύθαις ἐπὶ τοῖς
 ἐξηκοντούταις κείμενος οἰκειότερος ἦν Λακεδαιμο-
 15 νίοις ἐπιτηδεύειν ἢ Σκύθαις, εἰ τὸν θάνατον ἀτε-
 χνῶς, ἀλλὰ μὴ κόμπου ἔνεκα ἐπαινοῦσι. ταῦτα οὐ
 πρὸς Λακεδαιμονίους εἴρηται μοι, πρὸς δὲ σέ, Ἀπολ-
 λώνιε· εἰ γὰρ τὰ παλαιὰ νόμιμα καὶ πολιώτερα ἢ
 γιγνώσκειν αὐτὰ πικρῶς ἐξετάζοιμεν ἐς ἔλεγχον καθ-
 20 ιστάμενοι τοῦ θείου, διότι αὐτοῖς χαίρουσι, πολλοὶ
 καὶ ἄτοποι λόγοι τῆς τοιαύτης φιλοσοφίας ἀναφύσσον-
 ται, καὶ γὰρ ἂν καὶ τῆς Ἐλευσῖνι τελετῆς ἐπιλαβοί-
 μεθα, διότι τό, ἀλλὰ μὴ τό, καὶ ὧν Σαμόθρακες
 τελοῦσιν, ἐπεὶ μὴ τὸ δεῖνα, τὸ δεῖνα δὲ αὐτοῖς δρᾶ-
 25 ται, καὶ Διονυσίων καὶ φαλλοῦ καὶ τοῦ ἐν Κυλλήνῃ
 εἶδους καὶ οὐκ ἂν φθάνοιμεν συκοφαντοῦντες πάντα.
 ἴωμεν οὖν ἐφ' ὅ τι βούλει ἕτερον, τιμῶντες καὶ τὸν
 Πυθαγόρου λόγον ἡμεδαπὸν ὄντα· καλὸν γάρ, εἰ
 καὶ μὴ περὶ πάντων, ἀλλ' ὑπὲρ γε τῶν τοιούτων
 30 σιωπᾶν.“ ὑπολαβὼν δ' ὁ Ἀπολλώνιος „εἰ σπουδά-
 σαι,“ εἶπεν „ὦ Θεσπεσίω, ἐβούλου τὸν λόγον, πολλὰ
 ἂν σοὶ καὶ γενναῖα ἔδοξεν ἢ Λακεδαιμίων λέγειν ὑπὲρ

261 ὦν ὑγιῶς τε καὶ παρὰ πάντας ἐπιτηθεύει τοὺς Ἑλ-
 ληνας, ἐπεὶ δὲ οὕτως ἀποσπουδάξεις αὐτόν, ὥς μηδὲ
 ὄσιον ἠγεῖσθαι τὸ ὑπὲρ τοιούτων λέγειν, ἴωμεν ἐφ'
 ἕτερον λόγον πολλοῦ ἄξιον, ὥς ἑμαυτὸν πεῖθω· περὶ
 δικαιοσύνης γὰρ τι ἐρήσομαι. „ἀπτώμεθα“ ὁ Θε- XXI
 σπεσίων ἔφη „τοῦ λόγου, προσήκων γὰρ σοφοῖς τε 6
 καὶ μὴ σοφοῖς. ἀλλ' ἵνα μὴ τὰς Ἰνδῶν δόξας ἐνεί-
 ροντες ξυγγέωμεν αὐτόν καὶ ἀπέλθωμεν ἄπρακτοι
 τοῦ λόγου, πρῶτον εἰπέ τὰ περὶ δικαιοσύνης Ἰνδοῖς
 δόξαντα, εἰκὸς γὰρ βεβασανίσθαι σοὶ ἐκεῖ ταῦτα, 10
 κἂν μὲν ἢ δόξα ὀρθῶς ἔχη, ξυνθησόμεθα, εἰ δ'
 αὐτοῖ τι σοφώτερον εἴποιμεν, ξυντίθεσθε, δικαιοσύ-
 νης γὰρ καὶ τοῦτο.“ „ἄριστα,“ εἶπεν „ὦ Θεσπε-
 σίων, καὶ ὥς ἐμοὶ ἠδιστα εἴρηκας· ἄκουε δὴ τῶν
 ἐκεῖ σπουδασθέντων· διήειν πρὸς αὐτοὺς ἐγώ, κυ- 15
 βερνήτης ὡς γενοίμην μεγάλης νεώς, ὀπόθ' ἢ ψυχὴ
 σώματος ἑτέρου ἐπεμέλετο, καὶ δικαιοτάτον ἠγοίμην 121
 ἑμαυτόν, ἐπειδὴ λησται μὲν ἐμισθοῦντό με προδοῦναι
 τὴν ναῦν καθορμισάμενον οἷ λοχήσειν αὐτὴν ἔμελ-
 λον, δι' ἃ ἠγεν, ἐγὼ δὲ ἐπαγγειλαίμην μὲν ταῦτα, 20
 ὥς μὴ ἐπίθοντο ἡμῖν, παραπλεύσαιμι δ' αὐτοὺς καὶ
 ὑπεράραιμι τοῦ χωρίου.“ „ξυνέθεντο δ'“ ἢ δ' ὁ
 Θεσπεσίων „δικαιοσύνην εἶναι Ἰνδοὶ ταῦτα;“ „κατ-
 εγέλασαν μὲν οὖν,“ εἶπε „μὴ γὰρ εἶναι δικαιοσύνην
 τὸ μὴ ἀδικεῖν.“ „ὑγιῶς“ ἔφη „ἀπέδοξε τοῖς Ἰνδοῖς, 25
 οὔτε γὰρ φρόνησις τὸ μὴ ἀνοήτως τι ἐνθυμεῖσθαι,
 οὔτε ἀνδρεία τὸ μὴ λείπειν τὴν τάξιν, οὔτε σωφρο-
 σύνη τὸ μὴ ἐς τὰ τῶν μοιχῶν ἐκπίπτειν, οὔτε ἄξιον
 ἐπαίνου τὸ μὴ κακὸν φαίνεσθαι· πᾶν γὰρ, ὃ τιμῆς
 τε καὶ τιμωρίας ἴσον ἀφέστηκεν, οὔπω ἀρετή.“ 30
 „πῶς οὖν, ὦ Θεσπεσίων,“ εἶπε „στεφανώσομεν τὸν
 δίκαιον, ἢ τί πράττοντα;“ „ἀνελλιπέστερον“ ἔφη

„καὶ προσφορώτερον ἂν ὑπὲρ δικαιοσύνης ἐσπουδά-
 σατε, ἢ ὅποτε βασιλεὺς τοσησδέ τε καὶ οὕτως εὐδαί-
 μονος χώρας ἄρχων ἐπέστη φιλοσοφοῦσιν ὑμῖν ὑπὲρ
 τοῦ βασιλεύειν, δικαιοτάτου κτήματος;“ „εἰ ὁ Φρα-
 5 ῶτης“ εἶπεν „ὁ ἀφικόμενος ἦν, ὀρθῶς ἂν ἐμέμφου 26;
 τὸ μὴ ὑπὲρ δικαιοσύνης ἐπ’ αὐτοῦ σπουδάσαι, ἐπεὶ
 δὲ εἶδες τὸν ἄνθρωπον ἐν οἷς χθῆς ὑπὲρ αὐτοῦ διήειν
 μεθύοντα καὶ ἀχθόμενον φιλοσοφία πάση, τί ἔδει
 παρέχειν ὄχλον; τί δ’ αὐτούς ἔχειν φιλοτιμουμένους
 10 ἐπ’ ἀνθρώπου σύβαριν ἡγουμένου πάντα; ἀλλ’ ἐπεὶ
 σοφοῖς ἀνδράσιν, ὥσπερ ἡμῖν, ἰχνευτέα ἢ δικαιοσύνη
 μάλλον ἢ βασιλευσί τε καὶ στρατηγοῖς, ἴωμεν ἐπὶ
 τὸν ἀτεχνῶς δίκαιον. ὃ γὰρ ἐμαυτὸν τε ἡγούμην,
 ὅποτε ἢ ναῦς, ἐτέρους τε, οἷ μὴ ἀδίκων ἄπτονται,
 15 οὐπω δίκαιους φατέ, οὐδ’ ἀξιόους τιμᾶσθαι.“ „καὶ
 εἰκότως“ εἶπεν „οὐδὲ γὰρ ἂν Ἀθηναίοις ποτὲ ἢ
 Λακεδαιμονίοις ἐγράφη γνώμη τὸν δεῖνα στεφανοῦν,
 ἐπεὶ μὴ τῶν ἡττηρηκότων ἐστίν, ἢ τὸν δεῖνα ποιεῖ-
 σθαι πολίτην, ἐπεὶ μὴ τὰ ἱερά ὑπ’ αὐτοῦ συλᾶται.
 20 τίς οὖν ὁ δίκαιος καὶ ὁ τί πράττων; οὐδὲ γὰρ ἐπὶ
 δικαιοσύνη τινὰ στεφανωθέντα οἶδα, οὐδὲ γνώμην
 ἐπ’ ἀνδρὶ δίκαιῳ γραφεῖσαν, ὡς τὸν δεῖνα χρὴ στε-
 φανοῦν, ἐπειδὴ τὸ δεῖνα πράττων δίκαιος φαίνεται,
 τὰ μὲν γὰρ Παλαμήδους ἐνθυμηθέντι τὰ ἐν Τροίᾳ
 25 καὶ τὰ Σωκράτους τὰ Ἀθήνησιν οὐδ’ εὐτυχεῖν ἢ
 δικαιοσύνη δόξει παρὰ τοῖς ἀνθρώποις, ἀδικώτατα
 γὰρ δὴ οἶδε ἔπαθον δικαιοτάτοι ὄντες. πλὴν ἀλλ’
 οὔτοι μὲν ἐπὶ δόξῃ ἀδικημάτων ἀπώλοντο ψήφου
 παρὰ τὸ εὐθὺ ἐνεχθείσης, Ἀριστείδην δὲ τὸν Λυσι-
 30 μάχου καὶ αὐτὴ ποτε ἢ δικαιοσύνη ἀπώλλυ καὶ
 ἀνὴρ τοιοῦσδε ἐπὶ τοιαῦδε ἀρετῇ φεύγων ᾤχετο. καὶ
 ὡς μὲν γελοία ἢ δικαιοσύνη δόξει, γιγνώσκω, τετα-

γμένη γὰρ ὑπὸ Διός τε καὶ Μοιρῶν ἐς τὸ μὴ ἀδι-
 κείσθαι τοὺς ἀνθρώπους οὐδαμοῦ ἑαυτὴν ἐς τὸ μὴ
 αὐτὴ ἀδικεῖσθαι τάττει. ἐμοὶ δὲ ἀπόχρη τὰ τοῦ Ἀρι-
 263 στείδου ἐς τὸ δηλῶσαι, τίς μὲν ὁ μὴ ἄδικος, τίς
 δὲ ὁ δίκαιος· εἶπε γάρ μοι, οὐχ οὗτος Ἀριστείδης 5
 ἐκεῖνος, ὃν φατε ὑμεῖς οἱ ἀπὸ Ἑλλήνων ἤκοντες
 πλεύσαντα ἐς τὰς νήσους ὑπὲρ τῶν φόρων ξυμμέ-
 τρους τε αὐτοὺς τάξαι καὶ ξὺν τῷ αὐτῷ ἐπανελθεῖν
 τρίβωνι; „οὗτος,“ εἶπε „δι’ ὃν καὶ πενίας ἔρως
 ποτὲ ἦνθησεν.“ „εἰ οὖν,“ ἔφη „δύο Ἀθήνησι δημ- 10
 αγωγοὶ γενοίσθην ἐπαινοῦντες τὸν Ἀριστείδην ἄρτι
 ἐκ τῆς ξυμμαχίδος ἤκοντα, καὶ ὁ μὲν γράφοι στεφ-
 νοῦν αὐτόν, ἐπειδὴ μὴ πλουτῶν ἀφίικται μηδὲ βίον
 ἑαυτῷ ξυνειλοχῶς μηδένα, ἀλλὰ πενέστατος μὲν
 Ἀθηναίων, πενέστερος δὲ ἑαυτοῦ, ὁ δ’ αὖ τοιουτοῖ 15
 τι γράφοι ψήφισμα· ἐπειδὴ Ἀριστείδης οὐχ’ ὑπὲρ
 τὸ δυνατὸν τῶν ξυμμάχων τάξας τοὺς φόρους, ἀλλ’
 ὡς ἕκαστοι γῆς ἔχουσι, τῆς τε ὁμοιοῖας αὐτῶν ἐπε-
 μελήθη τῆς πρὸς Ἀθηναίους καὶ τοῦ μὴ ἀχθομένους
 δοκεῖν φέρειν ταῦτα, δεδόχθω στεφανοῦν αὐτόν ἐπὶ 20
 δικαιοσύνη, ἃρ’ οὐκ ἂν σοι δοκεῖ τῇ μὲν προτέρᾳ 122
 γνώμῃ κἂν ἀντειπεῖν αὐτός, ὡς οὐκ ἀξία τῶν ἑαυτῷ
 βεβιωμένων, εἰ ἐφ’ οἷς οὐκ ἀδικεῖ τιμῶτο, τὴν δ’
 ἴσως ἂν καὶ αὐτὸς ἐπαινέσαι, στοχαζομένην ὧν διε-
 νοήθη; βλέπας γὰρ που ἐς τὸ Ἀθηναίων τε καὶ τῶν 25
 ὑπηκόων ξυμφέρον ἐπεμελήθη τῆς ξυμμετρίας τῶν
 φόρων καὶ τοῦτο μετὰ τὸν Ἀριστείδην ἐδείχθη μᾶλ-
 λον· ἐπειδὴ γὰρ παραβάντες Ἀθηναῖοι τοὺς ἐκείνω
 δόξαντας βαρύτερους ἐπέγραψαν ταῖς νήσοις, διε-
 σπάσθη μὲν αὐτοῖς ἡ ναυτικὴ δύναμις, ἣ μάλιστα 30
 φοβεροὶ ἦσαν, παρηλθε δὲ ἡ Λακεδαιμονίων ἐς τὴν
 θάλατταν, ξυνέμεινε δὲ τῆς δυνάμεως οὐδέν, ἀλλ’

ἅπαν τὸ ὑπήκοον ἐς νεώτερα ὥρμησε καὶ ἀποστροφῆς ἤψατο. δίκαιος οὖν, ὧς Ἀπολλώνιε, κατὰ τὸν εὐθὺν λόγον οὐχ ὁ μὴ ἄδικος, ἀλλ' ὁ δίκαια μὲν αὐτὸς πράττων, καθιστὰς δὲ καὶ ἑτέρους ἐς τὸ μὴ
 5 ἀδικεῖν, καὶ φύσονται τῆς τοιαύτης δικαιοσύνης καὶ ἄλλαι μὲν ἀρεταί, μάλιστα δὲ ἡ δικαστικὴ τε καὶ ἡ νομοθετικὴ. δικάσει μὲν γὰρ τοιόσδε πολλῶν δικαιο-
 20 τερον ἢ οἱ κατὰ τῶν τομιῶν ὀμνύντες, νομοθε- 204
 τήσει δέ, ὥσπερ οἱ Σόλωνές τε καὶ οἱ Λυκούργοι,
 10 καὶ γὰρ δὴ κἀκείνοις τοῦ γράψαι νόμους δικαιο-
 σύνη ἤρξεν.“

XXII Τοσαῦτα ὁ Δάμις διαλεχθῆναί φησιν αὐτοὺς ὑπὲρ ἀνδρὸς δικαίου, καὶ τὸν Ἀπολλώνιον ξυμφῆσαι τῷ λόγῳ, τοῖς γὰρ ὑγιῶς λεγομένοις ξυμβαίνειν.
 15 φιλοσοφήσαντες δὲ καὶ περὶ ψυχῆς, ὡς ἀθάνατος εἶη, καὶ περὶ φύσεως παραπλήσια ταῖς Πλάτωνος [ἐν Τιμαίῳ] δόξαις, περὶ τε τῶν παρ' Ἑλλησι νόμων πλειῶν διαλεχθέντες „ἐμοὶ“ εἶπεν ὁ Ἀπολλώνιος „ἡ δεῦρο ὁδὸς ὑμῶν τε ἔνεκα καὶ τῶν τοῦ Νείλου πη-
 20 γῶν ἐγένετο, ἄς μέχρι μὲν Αἰγύπτου προελθόντι ξυγγνώμη ἀγνοῆσαι, προχωρήσαντι δὲ ἐπ' Αἰθιοπίαν, ὃν ἐγὼ τρόπον, κἂν ὄνειδος φέροι τὸ παρελθεῖν αὐτὰς καὶ μὴ ἀρύσασθαί τινας αὐτῶν λόγους.“
 „ἴθι χαίρων“ ἔφη „καὶ ὅ τι σοι φίλον, εὖχου ταῖς
 25 πηγαῖς, θεῖαι γάρ. ἠγεμόνα δὲ οἶμαι ποιήσῃ τὸν πάλαι Ναυκρατίτην, νῦν δὲ Μεμφίτην, Τιμασίωνα, τῶν τε γὰρ πηγῶν ἐθάς οὗτος καὶ οὕτω τι καθαρὸς, ὡς μὴ δεῖσθαι τοῦ ραίνεσθαι. σοὶ δέ, ὧς Νεῖλε, βουλόμεθα ἐφ' ἑαυτῶν διαλεχθῆναί τι.“ ὁ μὲν δὲ
 30 νοῦς τῶν λόγων οὐκ ἀφανῆς ἦν τῷ Ἀπολλωνίῳ, ξυνίει γὰρ αὐτῶν δυσχερῶς διακειμένων, ἐπειδὴ ἦρα αὐτοῦ ὁ Νεῖλος, ἐξιστάμενος δὲ αὐτοῖς τῆς δια-

λέξεως ἀπήει συσκευασόμενος, ὡς ἐξελῶν ἅμα τῇ ἔφ, μετ' οὐ πολὺ δὲ ἤκων ὁ Νεῖλος, ἀπήγγειλε μὲν οὐδὲν ὧν ἤκουσεν, ἐφ' ἑαυτοῦ δὲ θαμὰ ἐγέλα· ἠρώτα δ' οὐδεὶς ὑπὲρ τοῦ γέλωτος, ἀλλ' ἐφείδοντο τοῦ ἀπορρήτου. 5

Τότε μὲν δὴ δειπνήσαντες καὶ διαλεχθέντες οὐχ **XXIII**
 ὑπὲρ μεγάλων αὐτοῦ ἐκοιμήθησαν, ἅμα δὲ τῇ ἡμέρᾳ
 τοὺς Γυμνοὺς προσειπόντες ἐπορεύοντο τὴν ἐς τὰ
 ὄρη τείνουσαν ἀριστεροὶ τοῦ Νείλου, τάδε ὁρῶντες
 265 λόγου ἄξια· οἱ Κατάδουποι γεώδη ὄρη καὶ παρα- 10
 πλήσια τῷ Λυδῶν Τρωῶν, κατάρρους δὲ ἀπ' αὐτῶν
 φέρεται Νεῖλος, ἣν ἐπισπᾶται γῆν ποιῶν Αἴγυπτον.
 ἡ δὲ ἠχὴ τοῦ ρεύματος καταρρηγνυμένου τῶν ὁρῶν
 καὶ ψόφῳ ἅμα ἐς τὸν Νεῖλον ἐκπίπτοντος χαλεπὴ
 δοκεῖ καὶ οὐκ ἀνεκτὴ ἀκοῦσαι, καὶ πολλοὶ τῶν πρόσω 15
 τοῦ μετρίου προελθόντες ἀνέξενξαν ἀποβαλόντες τὸ
 ἀκούειν. προϊόντι δὲ τῷ Ἀπολλωνίῳ καὶ τοῖς ἀμφ' **XXIV**
 αὐτὸν μαστοὶ ὁρῶν ἐφαίνοντο παρεχόμενοι δένδρα,
 ὧν Αἰθίοπες τὰ φύλλα καὶ τὸν φλοιὸν καὶ τὸ δά-
 κρουν καρπὸν ἠγοῦνται, ἐώρων δὲ καὶ λέοντας ἀγχοῦ 20
 τῆς ὁδοῦ καὶ παρδάλεις καὶ τοιαῦτα θηρία ἕτερα,
 καὶ ἐπήει οὐδὲν αὐτοῖς, ἀλλ' ἀπεπήδα σφῶν, ὥσπερ 123
 ἐκπεπληγμένα τοὺς ἀνθρώπους, ἔλαφοι δὲ καὶ δορ-
 κάδες καὶ στρουθοὶ καὶ ὄνοι πολλὰ μὲν καὶ ταῦτα
 ἐωρᾶτο, πλεῖστα δὲ οἱ βόαγροὶ τε καὶ οἱ βούτραγοι· 25
 ξύγκειται δὲ τὰ θηρία ταῦτα τὸ μὲν ἐλάφου τε καὶ
 ταύρου, τὸ δὲ ἀφ' ὧν περ τὴν ἐπωνυμίαν ἤρηκε.
 καὶ ὅστοις δὲ τούτων ἐνετύγχανον καὶ ἡμιβρώτοις
 σώμασιν, οἱ γὰρ λέοντες, ἐπειδὴν θερμοῦς τῆς θήρας
 ἐμφορηθῶσιν, ἀτιμάξουσιν αὐτῆς τὰ περιττά, πιστεύ- 30
 οντες, οἴμαι, τῷ καὶ αὐθις θηράσειν. ἐνταῦθα νο- **XXV**
 μάδες οἰκοῦσιν Αἰθίοπες ἐφ' ἅμαξῶν πεπολισμένοι,

καὶ πλησίον τούτων οἱ τοὺς ἐλέφαντας θηρῶντες, κατακόπτοντες δὲ αὐτοὺς ποιοῦνται ἀγοράν, ὅθεν ἐπάννυμοί εἰσι τῆς τῶν ἐλεφάντων πράσεως. Νασαμῶνες δὲ καὶ Ἀνδροφάγοι καὶ Πυγμαῖοι καὶ Σκι-
 5 ἀποδες ἔθνη μὲν Αἰθιοπίων καὶ οἶδε, καθήκουσι δὲ ²⁶⁶ εἰς τὸν Αἰθίοπα Ὠκεανόν, ὃν μόνον ἐσπλεύουσιν οἱ ἀπενεχθέντες ἄκοντες.

XXVI Διαλεγομένους δὲ ὑπὲρ τῶν θηρίων τοὺς ἄν-
 δρας καὶ φιλοσοφοῦντας ὑπὲρ τῆς φύσεως ἄλλο ἄλ-
 10 λως βοσκούσης ἢ ἢ προσέβαλεν οἶον βροντῆς οὐπω σκληρᾶς, ἀλλὰ κοίλης ἔτι καὶ ἐν τῷ νέφει. καὶ ὁ Τιμασίω „ἐγγὺς“ ἔφη „ὁ καταρράκτης, ὃ ἄνδρες, ὁ κατιόντων μὲν ὕστατος, ἀνιόντων δὲ πρῶτος.“ καὶ στάδια δέκα ἴσως προελθόντες ἰδεῖν φασι ποτα-
 15 μὸν ἐκδιδόμενον τοῦ ὄρους μείω οὐδὲν ἢ ἐν πρώταις ξυμβολαῖς ὁ Μαρσύας καὶ ὁ Μαίανδρος, προσευξάμενοι δὲ τῷ Νείλῳ χωρεῖν πρόσω καὶ θηρία μὲν οὐκέτι ὄραν, ψοφοδεᾶ γὰρ φύσει ὄντα προσοικεῖν τοῖς γαληνοῖς μᾶλλον ἢ τοῖς ῥαγδαίοις τε καὶ ἐνή-
 20 χοις, ἐτέρου δὲ καταρράκτου ἀκοῦσαι μετὰ πεντεκαίδεκά που στάδια χαλεποῦ ἤδη καὶ οὐκ ἀνεκτοῦ αἰσθῆσθαι, διπλασίω μὲν γὰρ εἶναι αὐτὸν τοῦ προτέρου, ὄρων δὲ ὑψηλοτέρων ἐκπίπτειν. ἑαυτοῦ μὲν οὐκ καὶ τινος τῶν ἐταίρων οὕτω τι κτυπηθῆναι τὰ
 25 ὅσα ὁ Δάμις φησὶν, ὡς αὐτός τε ἀναξεῦξαι τοῦ τε Ἀπολλωνίου δεῖσθαι μὴ χωρεῖν πρόσω, τὸν δὲ ἐρωμένως ξύν τε τῷ Τιμασίῳ καὶ τῷ Νείλῳ τοῦ τρίτου καταρράκτου ἔχεσθαι, περὶ οὗ τάδε ἀπαγγεῖλαι ἤκοντα· ἐπικρέμασθαι μὲν τῷ Νείλῳ κορυφᾶς ἐκεῖ
 30 σταδίων μάλιστα ὀκτῶ ὕψος, τὴν δὲ ὄχθη τὴν ἀντικειμένην τοῖς ὄρεσιν ὄφρὺν εἶναι λιθοτομίας ἀρρήτου, τὰς δὲ πηγὰς ἀποκρεμαννυμένας τῶν ὄρων

ὑπερπίπτειν ἐς τὴν πετρῶδη ὄχθην, ἀναχεῖσθαι δὲ ἐκεῖθεν ἐς τὸν Νεῖλον κυμαίνουσας τε καὶ λευκάς. τὰ δὲ πάθη τὰ περὶ αὐτὰς ξυμβαίνοντα πολλαπλασίας ἢ αἱ πρότεραι οὔσας καὶ τὴν πηδῶσαν ἐκ τούτων ἠχῶ ἐς τὰ ὄρη δυσήκοον ἐργάζεσθαι τὴν ἱστο-⁵ρίαν τοῦ ῥεύματος. τὴν δὲ πρόσω ὁδὸν τὴν ἐπὶ τὰς πρώτας πηγὰς ἄγουσαν ἄπορον μὲν ἐλθεῖν φασιν, ²⁶⁷ ἄπορον δὲ ἐνθυμηθῆναι, πολλὰ γὰρ καὶ περὶ δαιμόνων ἄδουσιν, οἷα καὶ Πινδάρῳ κατὰ σοφίαν ὕμνηται περὶ τοῦ δαίμονος, ὃν ταῖς πηγαῖς ταύταις ἐφί-¹⁰στησιν ὑπὲρ ξυμμετρίας τοῦ Νεῖλου.

Καταλύσαντες δὲ μετὰ τοὺς καταρράκτας ἐν XXVII κώμῃ τῆς Αἰθιοπίας οὐ μεγάλη ἐδείπνουν μὲν περὶ ἐσπέραν ἐγκαταμιγνύντες σπουδὴν παιδιᾶ, βοῆς δὲ ἀθρόας τῶν ἐν τῇ κώμῃ γυναικῶν ἤκουσαν ἐπικε-¹⁵λευομένων ἀλλήλαις ἐλεῖν καὶ διῶξαι, παρεκάλουν δὲ καὶ τοὺς αὐτῶν ἄνδρας ἐς κοινωνίαν τοῦ ἔργου, οἱ δ' ἀρπασάμενοι ξύλα καὶ λίθους καὶ ὅ τι ἐς χεῖρας ἐκάστω ἔλθοι, ξυνεκάλουν ὥσπερ ἀδικούμενοι τοὺς γάμους. ἐπεφοίτα δὲ ἄρα τῇ κώμῃ δέκατον ²⁰ ἤδη μῆνα σατύρου φάσμα λυττῶν ἐπὶ τὰ γύναια, καὶ δύο ἀπεκτονέει σφῶν ἐλέγετο, ὧν μάλιστα ἐδόκει ἐρᾶν. ἐκπλαγέντων οὖν τῶν ἐταίρων „μὴ δέδιτε,“ εἶπεν ὁ Ἀπολλώνιος „ὑβρίζει γὰρ τις ἐνταῦθα σάτυρος.“ „νὴ Δί,“ ἔφη ὁ Νεῖλος „ὃν γε ἡμεῖς ²⁵ ¹²⁴ οἱ Γυμνοὶ χρόνῳ ἤδη ὑβρίζοντα μήπω μετεστήσαμεν τοῦ σκιρτᾶν.“ „ἀλλ' ἔστιν“ εἶπεν „ἐπὶ τοὺς ὑβριστὰς τούτους φάρμακον, ᾧ λέγεται Μίδας ποτὲ χρήσασθαι· μετεῖχε μὲν γὰρ τοῦ τῶν σατύρων γένους ὁ Μίδας οὗτος, ὡς ἐδήλου τὰ ᾄτα, σάτυρος δὲ ἐπ' ³⁰ αὐτὸν εἶς κατὰ τὸ ξυγγενὲς ἐκώμαξε τὰ τοῦ Μίδου διαβάλλων ᾄτα, καὶ οὐ μόνον ἄδων, ἀλλὰ καὶ αὐλῶν

τούτω, ὁ δ', οἶμαι, τῆς μητρὸς ἀκηκοώς, ὅτι σάτυρος
 οἴνω θηρευθεὶς, ἐπειδὴν ἐς ὕπνον καταπέσῃ, σω-
 φρονεῖ καὶ διαλλάττεται, κρήνην τὴν οὖσαν αὐτῷ
 περὶ τὰ βασίλεια κεράσας οἴνω ἐπαφῆκεν αὐτῇ τὸν
 5 σάτυρον, ὁ δὲ ἐπιέ τε καὶ ἦλω. καὶ ὅτι μὴ ψεύδεται
 ὁ λόγος, ἴωμεν παρὰ τὸν κωμάρχην, καὶ ἦν ἔχωσιν
 οἱ κωμῆται οἶνον, κεράσωμεν αὐτὸν τῷ σατύρῳ, καὶ
 ταῦτα τῷ Μίδου πείσεται.“ ἔδοξε ταῦτα καὶ ἀμφο-
 ρέας Αἴγυπτίους τέτταρας οἰνοχοήσας ἐς ληνόν, ἀφ'
 10 ἧς ἔπινε τὰ ἐν τῇ κώμῃ πρόβατα, ἐκάλει τὸν σάτυ-
 ρον ἀφανῶς τι ἐπιπλήττων, ὁ δὲ οὐπω μὲν ἐωρᾶτο,
 ὑπεδίδου δὲ ὁ οἶνος, ὥσπερ πινόμενος· ἐπεὶ δὲ 268
 ἐξεπόθη „σπεισώμεθα“ ἔφη „τῷ σατύρῳ, καθεύδει
 γάρ.“ καὶ εἰπὼν ταῦτα ἠγεῖτο τοῖς κωμήταις ἐς
 15 Νυμφῶν ἄντρον, πλέθρον οὐπω ἀπέχον τῆς κώμης,
 ἐν ᾧ καθεύδοντα δείξας αὐτὸν ἀπέχεσθαι εἶπε τοῦ
 παλαιν ἢ λοιδορεῖσθαι οἱ, „πέπανται γὰρ τῶν ἀνοή-
 των.“ τοῦτο μὲν δὴ τοιοῦτον Ἀπολλωνίου, μὰ Δί',
 οὐχὶ ὁδοῦ πάρεργον, ἀλλὰ παρόδου ἔργον, κἂν ἐν-
 20 τύχη τις ἐπιστολῇ τοῦ ἀνδρός, ἦν πρὸς μειράκιον
 ὑβρίζον γράφων καὶ σάτυρον δαίμονα σωφρονίσει
 φησὶν ἐν Αἰθιοπία, μεμνηῆσθαι χρητῆ τοῦ λόγου τού-
 του. σατύρους δὲ εἶναι τε καὶ ἐρωτικῶν ἄπτεσθαι
 μὴ ἀπιστῶμεν· οἶδα γὰρ κατὰ τὴν Αἴθιον τῶν
 25 ἔμαντοῦ τινὰ ἰσηλίκων, οὗ τῇ μητρὶ ἐλέγετο τις ἐπι-
 φοιτᾶν σάτυρος, ὡς εἰκὸς ἦν τῇ ἱστορίᾳ ταύτῃ,
 νεβρίδα γὰρ ξυμφυᾶ ἐφῆκει ἐνημμένῳ κατὰ τὸν νῶ-
 τον, ἧς οἱ ποδεῶνες οἱ πρῶτοι ξυνειληφότες τὴν
 δέσρην περὶ τὸ στέρον αὐτῷ ἀφήπτοντο. ἀλλὰ μὴ
 30 πλείω ὑπὲρ τούτων, οὔτε γὰρ ἡ πεῖρα ἀπιστητέα
 οὔτε ἐγώ.

XXVIII Καταβάντι δὲ αὐτῷ ἐξ Αἰθιοπίας ἡ μὲν πρὸς

τὸν Εὐφράτην διαφορὰ τότε μάλιστα ἐπέδωκε ἐκ τῶν ὀσημέραι διαλέξεων, ἐπέτρεπε δὲ αὐτὰς Μενίππω τε καὶ Νείλω, σμικρὰ ἐπιτιμῶν αὐτὸς τῷ Εὐφράτῃ, τοῦ δὲ Νείλου σφόδρα ἐπεμελεῖτο.

Ἐπεὶ δὲ Τίτος ἤρῃκει τὰ Σόλυμα καὶ νεκρῶν **XXIX**
 πλέα ἦν πάντα τὰ ὄμορά τε ἔθνη ἐστεφάνουν αὐτόν, ⁶
 ὁ δὲ οὐκ ἠξίου ἑαυτὸν τούτου, μὴ γὰρ αὐτὸς ταῦτα
 εἰργάσθαι, θεῶ δὲ ὀργὴν φήναντι ἐπιδεδωκέναι τὰς
 ἑαυτοῦ χειρας, ἐπήνει ὁ Ἀπολλώνιος ταῦτα, γνώμη
 τε γὰρ περὶ τὸν ἄνδρα ἐφαίνετο καὶ ξύνεσις ἀνθρώ- ¹⁰
 πείων τε καὶ θείων, καὶ σωφροσύνης μεστὸν τὸ μὴ
²⁶⁹ στεφανοῦσθαι ἐφ' αἵματι. ξυντάττει δὴ πρὸς αὐτὸν
 ἐπιστολήν, ἧς διάκονον ποιεῖται τὸν Δάμιν, καὶ ἐπι-
 στέλλει ὧδε·

„Ἀπολλώνιος Τίτῳ στρατηγῷ Ῥωμαίων χαίρειν. ¹⁵

Μὴ βουληθῆντι σοι ἐπ' αἰχμῇ κηρύττεσθαι, μηδ' ἐπὶ δηρῷ αἵματι δίδωμι ἐγὼ τὸν σωφροσύνης στέφανον, ἐπειδὴ ἐφ' οἷς δεῖ στεφανοῦσθαι, γιννώσκεις. ἔρρωσο.“ ὑπερησθεις δὲ ὁ Τίτος τῇ ἐπιστολῇ „καὶ ὑπὲρ ἑμαυτοῦ“ ἔφη „χάριν οἶδά σοι καὶ ὑπὲρ τοῦ ²⁰
 πατρός, καὶ μεμνήσομαι τούτων, ἐγὼ μὲν γὰρ Σόλυμα ἤρῃκα, σὺ δὲ ἐμέ.“

Ἀναρρηθεὶς δὲ αὐτοκράτωρ ἐν τῇ Ῥώμῃ καὶ ἀρι- **XXX**
 στείων ἀξιωθεὶς τούτων ἀπήει μὲν ἰσομοιρήσων τῆς ¹²⁵
 ἀρχῆς τῷ πατρί, τὸν δὲ Ἀπολλώνιον ἐνδυμηθεὶς, ²⁵
 ὡς πολλοῦ ἄξιος αὐτῷ ἔσται κἂν πρὸς βραχὺ ξυγγε-
 νόμενος, ἐδεῖτο αὐτοῦ ἐς Ταρσοὺς ἦκειν, καὶ περι-
 βαλὼν ἐλθόντα „πάντα μοι ὁ πατήρ“ ἔφη „ἐπέστει-
 λεν, ὧν ξύμβουλον ἐποιεῖτό σε, καὶ ἰδοὺ ἡ ἐπιστολή,
 ὡς εὐεργέτης τε αὐτοῦ ἐν αὐτῇ γέγραψαι καὶ πᾶν ³⁰
 ὅ τι ἐσμέν, ἐγὼ δὲ ἔτη μὲν τριάκοντα ταυτὶ γέγονα,
 ἀξιούμενος δὲ ὧν ὁ πατήρ ἐξηκοντούτης ὧν καὶ

καλούμενος ἐς τὸ ἄρχειν πρὶν οὐκ οἶδ' εἰ ἀρχθῆναι εἰδέναι, δέδια μὴ μειζόνων, ἢ ἐμὲ χρῆ, ἄπτωμαι.“ ἐπιψηλαφήσας δὲ αὐτοῦ τὸν ἀνχένα ὁ Ἀπολλώνιος, καὶ γὰρ δὴ ἔρωτο αὐτὸν ἴσα τοῖς ἀσκούσι τὸ σῶμα, 5 „καὶ τίς“ εἶπε „βιάσεται ταῦρον ἀνχένα οὕτω κρατερὸν ὑποσχεῖν ζυγῶ;“ „ὁ ἐκ νέου“ ἔφη, „μωσχεύσας με,“ τὸν πατέρα τὸν ἑαυτοῦ λέγων ὁ Τίτος καὶ τὸ ὑπ' ἐκείνου ἂν μόνου ἀρχθῆναι, ὅς ἐκ παιδὸς αὐτὸν τῇ ἑαυτοῦ ἀκροάσει ξυνείθιζε. „χαίρω“ 10 εἶπεν ὁ Ἀπολλώνιος „πρῶτον μὲν παρεσκευασμένον 270 σε ὁρῶν ἔπεσθαι τῷ πατρί, ὑφ' οὗ χαίρουσιν ἀρχόμενοι καὶ οἱ μὴ φύσει παῖδες, θεραπεύσοντά τε τὰς ἐκείνου θύρας, ᾧ ξυνθεραπευθήσῃ. νεότητος δὲ γῆρα ἅμα ἐς τὸ ἄρχειν ἰούσης τίς μὲν λύρα, τίς δὲ 15 αὐλὸς ἠδεῖαν ᾧδε ἁρμονίαν καὶ ξυγκεκραμένην ἄσεται; πρεσβύτερα γὰρ ξυμβήσεται νέοις, ἐξ ὧν καὶ XXXI γῆρας ἰσχύσει καὶ νεότης οὐκ ἀτακθήσει.“ „ἐμοὶ δέ,“ εἶπεν ᾧ Τυανεῦ, περὶ ἀρχῆς καὶ βασιλείας τί ὑποθήσῃ; „ἂ γε“ ἔφη „σεαυτὸν πέπεικας, ὑποκείμενος γὰρ τῷ πατρὶ δῆλά που, ὡς ὁμοιώσῃ αὐτῷ· 20 καὶ τὸν Ἀρχύτου δ' ἂν εἴποιμι νυνὶ λόγον, γενναῖος γὰρ καὶ μαθεῖν ἄξιος· ἐγένετο ὁ Ἀρχύτας ἀνὴρ Ταραντίνος τὰ Πυθαγόρου σοφός· οὗτος ὑπὲρ παιδων ἀγωγῆς γράφων „ἔστω“ φησὶν „ὁ πατήρ παρά- 25 δειγμα ἀρετῆς τοῖς παισίν, ὡς καὶ τῶν πατέρων ξυντονώτερον βαδιουμένων ἐπὶ τὰς ἀρετάς, ἣν ὁμοιωῦνται σφισιν οἱ παῖδες.“ ἐγὼ δέ σοι καὶ Δημήτριον ξυστήσω τὸν ἑμαυτοῦ ἑταῖρον, ὅς ξυνέσται σοι ὅποσα βούλει, διδάσκων, τί δεῖ πράττειν τὸν ἀγαθὸν (ἄρχοντα.“) „τίς δέ,“ ἔφη „Ἀπολλώνιε, ἡ σοφία τοῦ ἀνδρὸς τούτου;“ „παρρησία“ εἶπε „καὶ τὸ ἀληθεύειν ἐκπλήττεσθαι τε ὑπὸ μηδενός, ἐστὶ γὰρ τοῦ

Κυνικοῦ κράτους.“ δυσχερῶς δὲ τοῦ Τίτου τὸν κύνα ἀκούσαντος „Ομήρω μέντοι“ ἔφη „νέος ὢν ὁ Τηλέμαχος καὶ δυοῖν ἐδόκει κυνῶν δεῖσθαι καὶ ξυμπέμπει αὐτοὺς ὀπαδοὺς τῷ μειρακίῳ ἐς τὴν τῶν Ἰθακησίων ἀγορὰν καίτοι ἀλόγους ὄντας, σοὶ δὲ ξυν- 5 ἔσται κύων, ὃς ὑπὲρ σοῦ τε πρὸς ἑτέρους καὶ πρὸς αὐτόν σε, εἴ τι ἀμαρτάνοις, σοφῶς ἅμα καὶ οὐδὲ ἀλόγως ὑλακτῆσει.“ „δίδου“ εἶπε „τὸν ὀπαδὸν κύνα, ξυγχωρῶ δὲ αὐτῷ καὶ δακεῖν, εἴ τι με ἀδικοῦντα αἰσθοῖτο.“ „γεγράφεται“ ἔφη „πρὸς αὐτόν 10 ἐπιστολή, φιλοσοφεῖ δὲ ἐπὶ τῆς Ῥώμης.“ „γεγράφθω,“ εἶπεν „ἐβουλόμην δ’ ἂν καὶ πρὸς σὲ ὑπὲρ ἐμοῦ τινα γράφειν, ὡς ἅμα τῆς ἐς τὴν Ῥώμην ὁδοῦ κοινωνὸς ἡμῖν γένοιο.“ „ἀφίξομαι,“ ἔφη „ὅποτε 271 ἀμφοῖν λῶον.“ μεταστησάμενος δὲ ὁ Τίτος τοὺς XXXII παρόντας „αὐτοί“ εἶπεν „ὦ Τυανεῦ, γεγόναμεν, 16 ξυγχωρεῖς γὰρ πον ἐρωτᾶν ὑπὲρ τῶν ἐμοὶ σπουδαιότητων;“ „ἐρώτα,“ ἔφη „καὶ τοσοῦτῳ προθυμότερον, ὅσῳ ὑπὲρ μειζόνων.“ „περὶ ψυχῆς“ εἶπε „τῆς ἐμαυτοῦ, καὶ οὐς μάλιστα φυλαττοίμην ἂν, ἔσται 20 μοι ἢ ἐρώτησις, εἰ μὴ δόξω δειλὸς δεδιῶς ἦδη ταῦτα.“ „ἀσφαλῆς μὲν οὖν“ ἔφη „καὶ ἐφεστηκώς, προορᾶν γὰρ τούτου χρὴ μάλιστα.“ καὶ ἐς τὸν ἥλιον ἀναβλέψας ὤμνυ αὐτόν, ἧ μὴν αὐτὸς μέλλειν ὑπὲρ τούτων πρὸς αὐτόν λέξειν μηδὲ ἐρωτᾶντα, τοὺς γὰρ 25 θεοὺς φῆναί οἱ προειπεῖν αὐτῷ ζῶντος μὲν τοῦ πατρὸς δεδιέναι τοὺς ἐκείνῳ πολεμιοτάτους, ἀποθανόντος δὲ τοὺς ἑαυτῷ οἰκειοτάτους. „ἀποθανοῦμαι δὲ“ εἶπε „τίνα τρόπον;“ „ὄν γε“ ἔφη „Ὀδυσσεὺς λέγεται, φασὶ γὰρ κάκεινῳ τὸν θάνατον ἐκ θαλάττης 30 126 ἐλθεῖν.“ ταῦτα ὁ Δάμις ὧδε ἐρμηνεύει· φυλάττεσθαι μὲν αὐτόν τὴν αἰχμὴν τῆς τρυγόνος, ἧ τὸν

Ὀδυσσεά βεβλήσθαι φασι, δυοῖν δὲ ἐτοῖν μετὰ τὸν πατέρα τὴν ἀρχὴν κατασχόντα ὑπὸ τοῦ θαλαττίου λαγῶ ἀποθανεῖν, τὸν δὲ ἰχθὺν τοῦτον παρέχεσθαι χυμούς ἀπορρήτους ὑπὲρ πάντα τὰ ἐν τῇ θαλάττῃ 5 καὶ γῆ ἀνδροφόνου, καὶ Νέρωνα μὲν ἐσποιῆσαι τοῖς ἑαυτοῦ ὄφιοις τὸν λαγῶν τοῦτον ἐπὶ τοὺς πολεμιοτάτους, Δομετιανὸν δὲ ἐπὶ τὸν ἀδελφὸν Τίτον, οὐ τὸ ξὺν ἀδελφῷ ἄρχειν δεινὸν ἡγούμενον, ἀλλὰ τὸ ξὺν πρῶν τε καὶ χρηστῶν. τοιαῦτα διαλεχθέντες ἰδίᾳ 10 περιέβαλον ἀλλήλους ἐν φανερωῷ, ἀπιόντα δὲ προσειπὼν „νίκα, ὦ βασιλεῦ,“ ἔφη „τοὺς μὲν πολεμίους XXXIII ὄπλοις, τὸν δὲ πατέρα ἀρεταῖς.“ ἢ δὲ πρὸς τὸν Δημήτριον ἐπιστολὴ ὧδε εἶχεν·

Ἀπολλώνιος φιλόσοφος Δημητρίῳ κυνὶ χαίρειν.

15 Δίδωμί σε βασιλεῖ Τίτῳ διδάσκαλον τοῦ τῆς βασιλείας ἡθους, σὺ δ' ἀληθεῦσαι τέ μοι πρὸς αὐτὸν δίδου καὶ γίγνου αὐτῷ, πλήν ὀργῆς, πάντα ἔρωσο.

XXXIV Οἱ δὲ τοὺς Ταρσοὺς οἰκοῦντες τὸν μὲν ἄλλον 272 20 χρόνον ἡχθοντο τῷ Ἀπολλωνίῳ διὰ τε τὰς ἐπιπλήξεις, ἐπειδὴ ξυντόνους αὐτὰς ἐποιεῖτο, διὰ τε τὸ ἀνευμένον καὶ τρυφῶντες μηδὲ τὴν τοῦ λόγου ἀνέχεσθαι ῥώμην, τότε δ' οὕτω τι ἠττήθησαν τοῦ ἀνδρός, ὡς οἰκιστὴν τε αὐτὸν ἡγεῖσθαι καὶ στήριγμα τοῦ 25 ἄστυος. ἔθνε μὲν γὰρ δημοσίᾳ ὁ βασιλεύς, ξυνελθούσα δὲ ἢ πόλις ἰκέτευεν ὑπὲρ τῶν μεγίστων, ὁ δὲ μεμνήσεσθαι τούτων πρὸς τὸν πατέρα ἔφη καὶ προσβέυσειν αὐτὸς ὑπὲρ ὧν δέονται· παρελθῶν δὲ ὁ Ἀπολλώνιος „εἰ δὲ ἐνίους“ ἔφη „τούτων ἐλέγξαιμι 30 σοὶ μὲν καὶ πατρὶ τῷ σῷ πολεμίους, πεπρεσβευμένους δὲ ὑπὲρ νεωτέρων ἐς τὰ Σόλυμα, ξυμμάχους δ' ἀφανεῖς τῶν σοι φανερωτάτων ἐχθρῶν, τί πεί-

σονται;“ „τί δὲ ἄλλο γε,“ εἶπεν „ἢ ἀπολοῦνται;“ „εἶτα οὐκ αἰσχρὸν“ ἔφη „τὰς μὲν τιμωρίας αὐτίκα ἀπαιτεῖν, τὰς δὲ εὐεργεσίας ὄψε διδόναι, καὶ τὰς μὲν καθ' ἑαυτὸν ποιεῖσθαι, τὰς δὲ ἐς κοινωνίαν γνώμης ἀνατίθεσθαι;“ ὑπερησθεὶς δὲ ὁ βασιλεὺς „δίδωμι 5 τὰς δωρεάς,“ εἶπεν „οὐ γάρ μοι ἀχθέσεται ὁ πατήρ ἀληθείας ἠττωμένῳ καὶ σοῦ.

Τοσαῦτα ἔθνη φασὶν ἐπελθεῖν τὸν Ἀπολλώνιον XXXV σπουδάξοντά τε καὶ σπουδαζόμενον. αἱ δὲ ἐφεξῆς ἀποδημίαι πολλαὶ μὲν ἐγένοντο τῷ ἀνδρὶ, οὐ μὴν 10 τοσαῦταί γε ἔτι, οὐδὲ ἐς ἕτερα ἔθνη πλὴν ἃ ἔγνω, περὶ τε γὰρ τὴν ἐπὶ θαλάττῃ Αἴγυπτον καταβάντι αὐτῷ ἐξ Αἰθιοπίας διατριβὴ πλείων ἐγένετο, περὶ τε Φοίνικας καὶ Κίλικας Ἰωνάς τε καὶ Ἀχαιοὺς καὶ Ἰταλοὺς πάλιν οὐδαμοῦ ἐλλείποντι τὸ μὴ οὐχ ὁμοίῳ 15 φαίνεσθαι. χαλεποῦ γὰρ τοῦ γνῶναι ἑαυτὸν δοκοῦντος χαλεπώτερον ἔγωγε ἠγοῦμαι τὸ μεῖναι τὸν σοφὸν ἑαυτῷ ὅμοιον, οὐδὲ γὰρ τοὺς πονηρῶς φύντας ἐς τὸ λῶον μεταστήσει μὴ πρότερον ἐξασκήσας τὸ μὴ αὐτὸς μεθίστασθαι. ὑπὲρ μὲν δὴ τούτων ἐν ἑτέροις 20 273 λόγοις ἱκανῶς εἴρηκα διδάσκων τοὺς μὴ μαλακῶς αὐτοῖς ὁμιλοῦντας, ὅτι τὸν ἀτεχνῶς ἄνδρα μῆτε μεταστήσει τι μῆτε δουλώσεται. ὡς δὲ μῆτε ἐς λόγων ἴοιμεν μῆκος ἀκριβῶς ἀναδιδάσκοντες τὰ παρ' ἐκάστοις αὐτῷ φιλοσοφηθέντα μῆτ' αὐτῷ διαπηδῶντες 25 φαινοίμεθα λόγον, ὃν οὐκ ἀπόνως παραδίδομεν τοῖς ἀπείροις τοῦ ἀνδρός, δοκεῖ μοι τὰ σπουδαιότερα ἐπελθεῖν τούτων καὶ ὅπόσα μνήμης ἀξιῶσεται. ἠγώμεθα δὲ αὐτὰ παραπλήσια ταῖς τῶν Ἀσκληπιαδῶν ἐπιδημίαις. 30

Μειράκιον ἑαυτοῦ μὲν ἀπαιδευτῶς εἶχε, τοὺς XXXVI δὲ ὄρνις ἐπαίδευε καὶ ξυνοίκους ἐπὶ σοφίᾳ ἐποιεῖτο.

127 ἐδίδασκε δὲ αὐτοὺς λαλεῖν τε ὅσα οἱ ἄνθρωποι καὶ
 τερετίζειν ὅσα αὐλοί. τούτῳ περιτυχῶν „τί“ ἔφη
 „ἐπιτηδεύεις;“ ἐπεὶ δὲ τὰς τε ἀηδόνας αὐτῷ διήει
 καὶ τοὺς κοψίχους καὶ ὅποσα εὐγλωττίζοι τοὺς χαρ-
 5 δρίουσ, τὴν φωνὴν δὲ ἀπαίδευτον ἐφαίνετο „δοκεῖς
 μοι“ ἔφη „διαφθείρειν τοὺς ὄρνις, πρῶτον μὲν τῷ
 μὴ ξυγχαρεῖν αὐτοῖς τὸ ἑαυτῶν φθέγμα οὕτως ἢ δὴ
 ὄν, ὡς μὴδ’ ἂν τὰ μουσικὰ τῶν ὀργάνων ἐς μίμησιν
 αὐτοῦ καταστῆναι, εἶτα καὶ τῷ κάκιστα Ἑλλήνων
 10 αὐτὸς διαλεγόμενος μαθητὰς αὐτοὺς ποιεῖσθαι ἀφω-
 νίας. ἐπιτρίβεις δ’, ὧ μειράκιον, καὶ τὸν σεαυτοῦ
 οἶκον· βλέψαντι γὰρ ἐς τοὺς ἀκολούθους καὶ ὡς
 κατεσκεύασαι, τῶν ἀβρῶν ἔμοιγε καὶ οὐκ ἀπλούτων
 φαίνῃ, τοὺς δὲ τοιούτους ὑποβλίστουσιν οἱ συκο-
 15 φάνται κέντρα ἐπ’ αὐτοὺς ἠρμένοι τὴν γλῶτταν. καὶ
 τί χρῆσθαι τῇ φιλορηνιδίᾳ τότε; οὐδὲ γὰρ τὰ πασῶν
 ἀηδόνων μέλη ξυμφέρων ἀποσοβήσεις αὐτοὺς ἐγκει-
 μένους τε καὶ ἐρείδοντας, ἀλλ’ ἐπαντλεῖν χρὴ τῶν
 ὄντων καὶ προβάλλειν αὐτοῖς τὸ χρυσίον, ὥσπερ τὰ
 20 μειλίγματα τοῖς κυσί, κὰν ὑλακτῶσιν, αὐθις διδόναι
 καὶ αὐθις, εἶτα αὐτὸν πεινῆν ὕστερον καὶ ἀπορεῖν.
 δεῖ δέ σοι ἐκτροπῆς λαμπρᾶς καὶ μεταβολῆς ἤδη
 τινὸς τῶν τρόπων, ὡς μὴ λάθῃς πτερορρησᾶς τὸν
 πλοῦτον καὶ ἀξίως πράττων τοῦ θρηνεῖσθαι μᾶλλον ²⁷⁴
 25 ὑπ’ ὀρνίθων ἢ ἄδεσθαι. τὸ δὲ φάρμακον τῆς μετα-
 βολῆς οὐ μέγα, ἐστὶ γὰρ τι ἐν ἀπάσαις πόλεσιν
 ἔθνος ἀνθρώπων, ὃ σὺ οὐπω μὲν γιννώσκεις, κα-
 λουσί δὲ αὐτὸ διδασκάλους· τούτοις ἀπὸ τῆς οὐσίας
 μικρὰ δούς ἀσφαλῶς κεκτήσῃ τὰ πλείω, ῥητορικὴν
 30 γὰρ σε παιδεύσουσι τὴν τῶν ἀγοραίων, ῥαδία δ’ ἢ
 τέχνη. εἰ μὲν γὰρ παῖδά σε ἐώρων ἔτι, ξυνεβού-
 λευον ἂν φοιτᾶν ἐπὶ φιλοσόφων τε καὶ σοφιστῶν

θύρας καὶ σοφία πάση τὴν οἰκίαν τὴν σεαυτοῦ φράττειν, ἐπεὶ δὲ ἔξωρος τούτων τυγχάνεις ὦν, τὸ γοῦν ὑπὲρ σεαυτοῦ λέγειν ἔκμαθε, νομίσας, εἰ μὲν τὰ τελεώτερα ἔμαθες, κἂν ὅμοιος ἀνδρὶ ὀπλιτεύοντί τε καὶ φοβερῶ δόξαι, ταυτὶ δ' ἔκμαθῶν 5 τὴν τῶν ψιλῶν τε καὶ σφενδονητῶν σκευὴν ἔξεις, βάλλοις γὰρ ἂν τοὺς συκοφάντας, ὥσπερ τοὺς κύνας.“ ξυνηκε τὸ μειράκιον τούτων καὶ τὰς τῶν ὀρνίθων διατριβὰς ἐκλιπὸν ἐς διδασκάλων ἐβάδι- σεν, ὑφ' ὧν καὶ ἡ γνώμη αὐτῶ καὶ ἡ γλῶττα 10 ἰσχυσεν.

Διοῦν δὲ λόγοιν ἐν Σάρδεσι λεγόμενοι, τοῦ XXXVII μὲν, ὡς ὁ Πακτωλός ποτε τῷ Κροίσῳ ψῆγμα χρυσοῦ ἄγοι, τοῦ δέ, ὡς πρεσβύτερα τῆς γῆς εἶη τὰ δένδρα, τὸν μὲν πιθανῶς ἔφη πεπιστευθῆναι, χρυσία 15 γὰρ εἶναί ποτε τῷ Τιμῶλῳ ψαμμῶδη καὶ τοὺς ὄμβρους αὐτὰ φέρειν ἐς τὸν Πακτωλὸν κατασύροντας, χρόνῳ δέ, ὅπερ φιλεῖ τὰ τοιαῦτα, ἐπιλιπεῖν αὐτὰ ἀποκλυσθέντα, τοῦ δ' ἐτέρου λόγου καταγελάσας „ὑμεῖς μὲν“ ἔφη „προγενέστερα τῆς γῆς φατε εἶναι 20 τὰ δένδρα, ἐγὼ δὲ πολὺν οὕτω χρόνον φιλοσοφήσας οὐπω ἔγνω οὐρανοῦ προγενεστέρους ἀστέρας“ διδάσκων ὅτι μηδ' ἂν γένοιτό τι τοῦ ἐν ᾧ φύεται μὴ ὄντος.

Στασιάζοντος δὲ τὴν Ἀντιόχειαν τοῦ τῆς Συ- XXXVIII ρίας ἄρχοντος καὶ καθιέντος ἐς αὐτοὺς ὑποψίας, 26 ὑφ' ὧν διειστήκεσαν ἐκκλησιαζομένη πόλις, σεισμοῦ 275 δὲ γενναίου προσπεσόντος, ἔπτηξαν καὶ ὅπερ ἐν διοσημίαις εἶωθεν, ὑπὲρ ἀλλήλων ηὔξαντο. παρελθὼν οὖν ὁ Ἀπολλώνιος „ὁ μὲν θεὸς“ ἔφη „διαλ- 30 λακτῆς ὑμῶν σαφῆς γέγονεν, ὑμεῖς δὲ οὐδ' ἂν αὐθις στασιάζαιτε, τὰ αὐτὰ φοβούμενοι.“ καὶ κατέστησεν

αὐτοὺς ἐς ἔννοιαν ὧν πείθονται, καὶ (ὡς) ταυτὸ τοῖς ἐτέροις φοβήσονται.

XXXIX "Ἄξιον δὲ καὶ τούτου ἐπιμνησθῆναι· ἔθνε τις ὑπὲρ θησαυροῦ τῆ Γῆ καὶ οὐδὲ τῷ Ἀπολλωνίῳ
 128 5 προσεύχεσθαι ὑπὲρ τούτου ὤκει, ὁ δὲ ἐνθυμηθεὶς, οἶων ἐρᾶ, „δεινόν γε,“ ἔφη „χρηματιστὴν ὄρω.“ „κακοδαίμονα μὲν οὖν,“ εἶπεν „ὧγέ ἐστιν οὐδὲν πλὴν ὀλίγων, ἃ μὴ ἀπόχρη βόσκειν τὸν οἶκον.“ „ἔοικας“ ἔφη „πολλοὺς τρέφειν καὶ ἀργοὺς οἰκέτας,
 10 οὐδὲ γὰρ αὐτός γε τῶν ἀσόφων φαίνῃ.“ ὁ δὲ ἠρέμα ἐπιδακρῦσας „θυγάτριά μοι“ εἶπεν „ἐστὶ τέτταρα καὶ φερνῶν δεῖ τεττάρων, ἐμοὶ δὲ εἰσι δισμύριαί που δραχμαὶ νῦν, ἐπειδὰν δὲ ταῖς θυγατρᾶσι κατανεμηθῶσιν, ἐκεῖναί τε σμικρὰ εἰληφέναι δόξουσιν
 15 ἐγὼ τε ἀπολοῦμαι ἔχων οὐδέν.“ παθῶν οὖν τι πρὸς αὐτὸν ὁ Ἀπολλώνιος „ἐπιμελησόμεθά σου“ ἔφη „κἀγὼ καὶ ἡ Γῆ, φασὶ γὰρ σε θύειν αὐτῇ.“ καὶ εἰπὼν ταῦτα προῆει τὰ προάστεια, ὥσπερ οἱ τοὺς καρποὺς ἠνούμενοι, ἰδὼν δὲ τι χωρίον ἐλαῶν πλῆ-
 20 ρες καὶ ἡσθεῖς τοῖς δένδρεσιν, ὡς εὐφυᾶ τε ἦν καὶ μεγάλα καὶ τινος κηπίου ἐν αὐτῷ ὄντος, ἐν ᾧ σμήνη τε καὶ ἄνθη ἔωρᾶτο, παρῆλθεν ἐς τὸ κηπίον ὡς τι ἐπισκεψόμενος μείζον καὶ προσευξάμενος τῆ Πανδώρα ἐχώρει ἐς τὸ ἄστυ. βαδίσας δὲ παρὰ τὸν τοῦ
 25 ἀγροῦ δεσπότην, ᾧ πλοῦτος ἐκ τῶν παρανομοπατάων πεπόριστο τὰς Φοινίκων οὐσίας ἐνδεικνύντι „χωρίον“ ἔφη „τὸ δεῖνα πόσου ἐπρίω καὶ τί πεπόνηταί σοι ἐς αὐτό;“ τοῦ δὲ πέρυσι μὲν ἐωνῆσθαι τὸν ἀγρόν, πεντακισχιλίων δὲ καὶ μυρίων φήσαντος,
 30 οὕτω δ' ἐκπεπονηκέναι τι, πείθει τὸν ἄνθρωπον ἀποδόσθαι οἱ δισμυρίων αὐτὸν εὔρημα ποιησάμενον ²⁷ τὰς πεντακισχιλίας. ὁ μὲν δὴ τοῦ θησαυροῦ ἐρῶν

οὐπω ξυνίει τοῦ δώρου, ἀλλ' οὐδ' ὥετο ἴσα ἔχειν, τοσοῦτω δὲ ἐλάττω, ὅσῳ τὰς μὲν δισμυρίας ἐν ταῖν χεροῖν οὖσας ἐφ' ἑαυτῷ εἶναι ἄν, τὸν δ' ἀντ' αὐτῶν ἀγρὸν ἐπὶ πάχυναις κείσεσθαι καὶ χαλάσαις καὶ τοῖς ἄλλοις, ἃ τοὺς καρποὺς φθείρει· ἐπεὶ δὲ ἀμφορέα 5 μὲν τρισχιλίων δαρεικῶν αὐτίκα εὔρε περι αὐτὸ μά- λιστα τὸ ἐν τῷ κηπίῳ σμῆνος, εὐφόρου δὲ τοῦ τῆς ἐλαίας καρποῦ ἔτυχεν οὐκ εὐφορούσης τότε τῆς ἄλλης γῆς, ὕμνοι αὐτῷ ἐς τὸν ἄνδρα ἤδοντο καὶ μνη- στήρων θεραπευόντων αὐτὸν πλέα ἦν πάντα. 10

Κάκεινα ἀξιομνημόνευτα εὔρον τοῦ ἀνδρός· XL ἐρᾶν τις ἐδόκει τοῦ τῆς Ἀφροδίτης ἔδους, ὃ ἐν Κνίδῳ γυμνὸν ἴδρυται, καὶ τὰ μὲν ἀνελίθει, τὰ δ' ἀναθή- σειν ἔφασκεν ὑπὲρ τοῦ γάμου, Ἀπολλωνίῳ δὲ καὶ ἄλλως μὲν ἄτοπα ἐδόκει ταῦτα, ἐπεὶ δὲ μὴ παρητεῖτο 15 ἢ Κνίδος, ἀλλ' ἐναργεστέραν ἔφασαν τὴν θεὸν δόξειν, εἰ ἐρῶτο, ἔδοξε τῷ ἀνδρὶ καθῆραι τὸ ἱερὸν τῆς ἀνοίας ταύτης, καὶ ἐρομένων τῶν Κνιδίων αὐτόν, εἴ τι βούλοιο τῶν θυτικῶν ἢ εὐκτικῶν διορθοῦσθαι „ὀφθαλμοὺς“ ἔφη „διορθώσομαι, τὰ δὲ τοῦ ἱεροῦ 20 πάτρια ἔχέτω, ὡς ἔχει.“ καλέσας οὖν τὸν θρυπτό- μενον ἤρετο αὐτόν, εἰ θεοὺς νενόμικε, τοῦ δ' οὕτω νομίζειν θεοὺς φήσαντος, ὡς καὶ ἐρᾶν αὐτῶν, καὶ τῶν γάμων μνημονεύσαντος, οὓς θύσειν ἠγεῖτο, „σὲ μὲν ποιηταὶ“ ἔφη „ἐπαίρουσι τοὺς Ἀγκίστας τε καὶ 25 τοὺς Πηλέας θεαῖς ξυξυγῆναι εἰπόντες, ἐγὼ δὲ περὶ τοῦ ἐρᾶν καὶ ἐρᾶσθαι τόδε γιννώσκω· θεοὶ θεῶν ἄνθρωποι ἀνθρώπων θηρία θηρίων καὶ καθάπαξ ὅμοια ὁμοίων ἐρᾶ ἐπὶ τῷ ἔτυμα καὶ ξυγγενῇ τίκτειν, τὸ δὲ ἑτερογενὲς τῷ μὴ ὁμοίῳ ξυνελθὸν οὔτε ξυγὸς 30 οὔτε ἔρωσ. εἰ δὲ ἐνεθυμοῦ τὰ Ἰξίονος, οὐδ' ἄν ἐς ἐννοίαν καθίστασο τοῦ μὴ ὁμοίων ἐρᾶν. ἀλλ' ἐκεῖνος

μὲν τροχῶ εἰκασμένος δι' οὐρανοῦ κνάμπεται, σὺ 277
 δ', εἰ μὴ ἄπει τοῦ ἱεροῦ, ἀπολεῖ ἐν ἀπάσῃ τῇ γῇ
 129 οὐδ' ἀντειπεῖν ἔχων τὸ μὴ οὐ δίκαια τοὺς θεοὺς ἐπι-
 σοὶ γνῶναι.“ ὧδε ἡ παροιμία ἐσβέσθη καὶ ἀπῆλθεν
 5 ὁ φάσκων ἐρᾶν ὑπὲρ ξυγγνώμης θύσας.

XLI Σεισμῶν δὲ κατασχόντων ποτὲ τὰς ἐν τῷ ἀρι-
 στερῷ Ἑλλησπόντῳ πόλεις, Αἰγύπτιοι μὲν καὶ Χαλ-
 δαῖοι περὶ αὐτὰς ἠγείροντο ὑπὲρ ξυλλογῆς χρημά-
 των, ὡς δεκαταλάντους θυσίας Γῆ καὶ Ποσειδῶνι
 10 θύσοντες, ξυνέφερον δ' αἱ πόλεις τὰ μὲν ἀπὸ τοῦ
 κοινοῦ, τὰ δὲ ἀπὸ τῶν οἰκῶν ὑποκείμενοι τῷ φόβῳ,
 οἱ δέ, εἰ μὴ ἐπὶ τραπεζῶν ἐκτεθείη τὸ ἀργύριον, οὐκ
 ἂν ἔφασαν ὑπὲρ αὐτῶν θῦσαι· δοκεῖ δὴ τῷ ἀνδρὶ
 μὴ περιδεῖν τοὺς Ἑλλησποντίους * καὶ παρελθῶν
 15 ἐς τὰς πόλεις τοὺς μὲν ἀπήλασεν ὡς θησαυρὸν πε-
 ποιημένους τὰ ἐτέρων κακά, τὰς δὲ αἰτίας τῶν μηρι-
 μάτων ξυλλαβῶν καὶ ὡς ἐκάστη πρόσφορον θύσας
 ἀπεύξατο τὴν προσβολὴν δαπάνη σμικρᾶ, καὶ ἡ
 γῆ ἔστη.

XLII Δομετιανοῦ δὲ βασιλέως ὑπὸ τὸν αὐτὸν χρόνον
 21 εὐνούχους τε μὴ ποιεῖν νομοθετήσαντος ἀμπέλους
 τε μὴ φυτεύειν ἔτι καὶ τὰς πεφυτευμένας δὲ αὐτῶν
 ἐκκόπτειν παρελθῶν ἐς τοὺς Ἴωνας ὁ Ἀπολλώνιος
 „τὰ μὲν προστάγματα οὐ πρὸς ἐμὲ“ ἔφη „ταῦτα,
 25 μόνος γὰρ ἴσως ἀνθρώπων οὔτε αἰδοίων δέομαι οὔτε
 οἴνου, λέληθε δὲ ὁ θαυμασιώτατος τῶν μὲν ἀνθρώ-
 πων φειδόμενος, τὴν δὲ γῆν εὐνουχίζων.“ ὅθεν
 ἐς θάρσος ἡ Ἰωνία ἦλθε πρεσβεύσασθαι πρὸς τὸν 278
 βασιλέα ὑπὲρ ἀμπέλων καὶ παραιτήσασθαι νόμον, ὃς
 30 ἐκέλευε καὶ δηοῦσθαι τὴν γῆν καὶ μὴ φυτεύεσθαι.

XLIII Κἀκεῖνα ἐν Ταρσοῖς τοῦ ἀνδρὸς ἄδουσι· κύων
 ἐνεπεπτῶκει ἐφήβῳ λυττῶν καὶ ἀπῆγε τὸν ἔφηβον

τὸ δῆγμα ἐς τὰ τῶν κυνῶν πάντα, ὑλάκει τε γὰρ
καὶ ὠρύετο καὶ τετράπους ἔθει τῶ χειρε ὑπέχων τῶ
δρόμῳ. νοσοῦντι δ' αὐτῶ τριακοστὴν ἡμέραν ἐπί-
σταται μὲν ὁ Ἀπολλώνιος ἄρτι ἐς τοὺς Ταρσοὺς ἦκων,
κελεύει δὲ ἀνιχνευθῆναι οἱ τὸν κύνα, ὃς ταῦτα εἰργά- 5
σατο, οἱ δ' οὔτε ἐντετυχημέναι τῶ κυνὶ ἔφασαν, ἕξω
γὰρ τείχους εἰλήφθαι αὐτὸν τοῦ ἐφήβου πρὸς ἀκον-
τίοις ὄντος, οὔτ' ἂν τοῦ νοσοῦντος μαθεῖν, ἦτις ἢ
ιδέα τοῦ κυνός, ἐπεὶ μηδὲ αὐτὸν ἔτι οἶδεν. ἐπισχῶν
οὖν „ὦ Δάμι,“ ἔφη „λευκὸς ὁ κύων λάσιος προβα- 10
τευτικὸς Ἀμφιλοχικῶ Ἴσος, προσέστηκε δὲ τῇ δεῖνι
κρήνῃ τρέμων, τὸ γὰρ ὕδωρ καὶ ποθεῖ καὶ δέδοικεν·
ἄγε μοι τοῦτον ἐπὶ τὴν τοῦ ποταμοῦ ὄχθην, ἐφ' ἧς
αἱ παλαῖστραι, μόνον εἰπών, ὅτι ὑπ' ἐμοῦ καλοῖτο.“
ἐλχθεῖς δ' ὁ κύων ὑπὸ τοῦ Δάμιδος ὑπεκλίθη τοῖς 15
τοῦ Ἀπολλωνίου ποσίν, ὥσπερ οἱ βώμιοι τῶν ἰκετῶν
κλαίων, ὁ δ' ἡμέρου τε αὐτὸν ἔτι μᾶλλον καὶ τῇ
χειρὶ ἐπράννε, τὸν ἐφηβόν τε ἴστη ἐγγὺς ξυνέχων
αὐτός, ὡς δὲ μὴ λάθοι τοὺς πολλοὺς μέγα ἀπόρρητον
„μεθέστηκε μὲν“ ἔφη „ἐς τὸν παῖδα τοῦτον ἢ Τηλέ- 20
φου ψυχὴ τοῦ Μυσοῦ, Μοῖραι δ' ἐπ' αὐτῶ ταῦτά
βούλονται,“ καὶ εἰπὼν ταῦτα ἐκέλευσε τὸν κύνα
περιλιχησασθαι τὸ δῆγμα, ὡς ἰατρὸς αὐτῶ πάλιν ὁ
τρώσας γένοιτο. ἐπεστράφη τὸ ἐντεῦθεν ἐς τὸν πα-
τέρα ὁ παῖς καὶ ξυνῆκε τῆς μητρὸς προσεῖπέ τε τοὺς 25
ἠλικας καὶ ἔπια τοῦ Κύδνου, περιώφθη δὲ οὐδὲ ὁ
κύων, ἀλλὰ κάκεινον εὐξάμενος τῶ ποταμῶ δι' αὐτοῦ
ἦκεν. ὁ δ' ἐπεὶ διέβη τὸν Κύδνον, ἐπιστὰς τῇ ὄχθῃ
φωνήν τε ἀφῆκεν, ὅπερ ἦμιστα περὶ τοὺς λυττῶντας
τῶν κυνῶν ξυμβαίνει, καὶ τὰ ὦτα ἀνακλάσας ἔσεισε 30
τὴν οὐρὰν ξυνιείς τοῦ ἐρρωῶσθαι, φαρμακοποσία γὰρ
λύττης ὕδωρ, ἣν θαρσῆση αὐτὸ ὁ λυττῶν.

Τοιαῦτα τοῦ ἀνδρὸς τὰ ὑπὲρ ἱερῶν τε καὶ πό-
λεων καὶ τὰ πρὸς δήμους καὶ ὑπὲρ δήμων καὶ τὰ
ὑπὲρ τεθνεώτων ἢ νοσοῦντων καὶ τὰ πρὸς σοφοὺς
τε καὶ μὴ σοφοὺς καὶ τὰ πρὸς βασιλέας, οἷ ξύμβου-
5 λον αὐτὸν ἀρετῆς ἐποιοῦντο.

Η΄.

130

- I Οἶδα καὶ τὰς τυραννίδας, ὡς ἔστιν ἀρίστη βά-
σανος ἀνδρῶν φιλοσοφούντων, καὶ ξυγχωρῶ σκο-
πεῖν, ὅ τι ἕκαστος ἐτέρου ἤττον ἢ μᾶλλον ἀνὴρ
ἔδοξεν, ὁ λόγος δέ μοι ξυντείνει ἐς τόδε· κατὰ τοὺς
10 χρόνους, οὓς Δομετιανὸς ἐτυράννευσε, περιέστησαν
τὸν ἄνδρα κατηγορίαι καὶ γραφαί, ὅπως μὲν ἀρξά-
μεναι καὶ ὀπόθεν καὶ ὅ τι ἐκάστη ὄνομα, δηλώσω
αὐτίκα, ἐπεὶ δὲ ἀνάγκη λέξαι, τί μὲν εἰπὼν, τίς δὲ
εἶναι δόξας ἀπῆλθε τῆς κρίσεως ἔλων μᾶλλον τὸν
15 τύραννον ἢ ἄλους αὐτός, δοκεῖ μοι διελθεῖν πρὸ
τούτων, ὀπόσα εὖρον ἀφηγήσεως ἄξια σοφῶν ἀνδρῶν
πρὸς τυράννους ἔργα παραδεικνύειν τε αὐτὰ τοῖς
Ἀπολλωνίου· χρὴ γάρ που τᾶληθῆς οὕτω μαστεύειν.
- II Ζήνων μὲν τοίνυν ὁ Ἐλεάτης, διαλεκτικῆς δὲ οὗτος
20 δοκεῖ ἀρξαι, τὴν Νεάρχου τοῦ Μυσοῦ καταλύων
τυραννίδα ἤλω καὶ στρεβλωθεὶς τοὺς μὲν ἑαυτοῦ²⁸⁰
ξυνωμότας ἀπεσιώπησεν, οἱ δ' ἦσαν τῶ τυράννῳ
βέβαιοι, διαβαλὼν τούτους ὡς οὐ βεβαίους, οἱ μὲν
ὡς ἐπ' ἀληθέσι ταῖς αἰτίαις ἀπέθανον, ὁ δ' ἐλεύ-
25 θερα τὰ Μυσῶν ἤγαγε τὴν τυραννίδα περὶ ἑαυτῆ
σφήλας. Πλάτων δὲ ὑπὲρ τῆς Σικελιωτῶν ἐλευθε-
ρίας ἀγῶνά φησιν ἄρασθαι συλλαβῶν τῆς διανοίας
ταύτης Δίωνι. Φύτων δὲ Ῥηγίου ἐκπεσῶν κατέφυγε
μὲν ἐπὶ Διονύσιον τὸν Σικελίας τύραννον, μειζόνων

δὲ ἀξιωθεῖς ἢ τὸν φεύγοντα εἰκὸς ξυνῆκε μὲν τοῦ
 τυράννου καὶ ὅτι τοῦ Ῥηγίου ἐρώη, Ῥηγίνοις δ' ἐπι-
 στέλλων ταῦτα ἤλω, καὶ ὁ μὲν τύραννος ἐνὸς τῶν
 μηχανημάτων ἀνάψας αὐτὸν ζῶντα προσήγαγε τοῖς
 τείχεσιν, ὡς μὴ βάλοιεν οἱ Ῥηγίνοι τὸ μηχανήμα 5
 φειδοῖ τοῦ Φύτωνος, ὁ δὲ ἐβόα βάλλειν, σκοπὸς γὰρ
 αὐτοῖς ἐλευθερίας εἶναι. Ἡρακλείδης δὲ καὶ Πύ-
 θων οἱ Κότυν ἀποκτείναντες τὸν Θραῖκα νεανία μὲν
 ἤστην ἄμφω, τὰς δὲ Ἀκαδημίους διατριβὰς ἐπαι-
 νοῦντες σοφῶ τε ἐγενέσθην καὶ οὕτως ἐλευθέρω. τὰ 10
 δὲ Καλλισθένους τοῦ Ὀλυνθίου τίς οὐκ οἶδεν; ὃς
 ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἐπαινέσας τε καὶ διαβαλὼν
 Μακεδόνας, ὅτε μέγιστοι δυνάμει ἦσαν, ἀπέθανεν
 ἀηδῆς δόξας. Διογένης δὲ ὁ Σινωπεὺς καὶ Κράτης
 ὁ Θηβαῖος ὁ μὲν εὐθὺ Χαιρωνείας ἦκων ἐπέπληξεν 15
 ὑπὲρ Ἀθηναίων Φιλίππῳ περὶ ὧν Ἡρακλείδης εἶναι
 φάσκων ἀπώλλυ ὅπλοις τοὺς ὑπὲρ ἐκείνων ὄπλα
 81 ἠρμένους, ὁ δ' ἀνοικεῖν Θήβας Ἀλεξάνδρου δι'
 αὐτὸν φήσαντος οὐκ ἂν ἔφη δεηθῆναι πατρίδος, ἣν
 κατασκάψει τις ὄπλοις ἰσχύσας. καὶ λέγοιτο μὲν (ἂν) 20
 πολλὰ τοιαῦτα, ὁ λόγος δὲ οὐ ξυγχωρεῖ μῆκος τῶ γε
 ἀνάγκην ἔχοντι καὶ πρὸς ταῦτα ἀντειπεῖν οὐχ ὡς
 οὐ καλὰ ἢ οὐκ ἐν λόγῳ πᾶσιν, ἀλλ' ὡς ἦττω τῶν
 Ἀπολλωνίου, κἂν ἄριστα ἐτέρων φαίνεται· τὸ μὲν III
 τοίνυν τοῦ Ἐλεάτου ἔργον καὶ οἱ τὸν Κότυν ἀπε- 25
 κτονότες οὐπω ἀξιόλογα, Θραῖκας γὰρ καὶ Γέτας
 δουλοῦσθαι μὲν ῥάδιον, ἐλευθεροῦν δὲ εὐήθες, οὐδὲ
 γὰρ τῇ ἐλευθερίᾳ χαίρουσιν, ἅτε, οἶμαι, οὐκ αἰσχροὺν
 ἠγούμενοι τὸ δουλεύειν. Πλάτων δὲ ὡς μὲν οὐ σο-
 φόν τι ἔπαθε τὰ ἐν Σικελίᾳ διορθούμενος μᾶλλον 30
 ἢ τὰ Ἀθήνησιν, ἢ ὡς εἰκότως ἐπράθη σφαλεῖς τε καὶ
 σφήλας, οὐ λέγω διὰ τοὺς δυσχερῶς ἀκροωμένους.

τὰ δὲ τοῦ Ῥηγίνου πρὸς Διονύσιον μὲν ἐτολμᾶτο
 τυραννεύοντα οὐ βεβαίως Σικελίας, ὁ δ' ὑπ' ἐκείνου
 πάντως ἀποθανῶν ἄν, εἰ καὶ μὴ ὑπὸ Ῥηγίνων
 ἐβλήθη, θαυμαστόν, οἶμαι, οὐδὲν ἔπραττε τὸν ὑπὲρ
 5 τῆς ἐτέρων ἐλευθερίας θάνατον μᾶλλον ἢ τὸν ὑπὲρ
 τῆς αὐτοῦ δουλείας αἰρούμενος. Καλλισθένης δὲ τὸ
 δόξαι κακὸς οὐδ' ἄν νῦν διαφύγοι, τοὺς γὰρ αὐτοὺς
 131 ἐπαινέσας καὶ διαβαλὼν ἢ διέβαλεν, οὓς ἐνόμισεν
 ἐπαίνων ἀξιόους, ἢ ἐπήνεσεν, οὓς ἐχρῆν διαβάλλοντα
 10 φαίνεσθαι, καὶ ἄλλως ὁ μὲν καθιστάμενος ἐς τὸ λοι-
 ποδορεῖσθαι τοῖς ἀγαθοῖς ἀνδράσιν οὐκ ἔχει ἀποδρά-
 ναι τὸ μὴ οὐ δόξαι βάσκανος, ὁ δὲ τοὺς πονηροὺς
 κολακεύων ἐπαίνοις αὐτὸς ἀποιίσεται τὴν αἰτίαν τῶν
 ἀμαρτηθέντων σφίσιν, οἱ γὰρ κακοὶ κακίους ἐπαι-
 15 νούμενοι. Διογένης δὲ πρὸ Χαιρωνείας μὲν εἰπὼν
 ταῦτα πρὸς τὸν Φίλιππον κἂν ἐφύλαξε τὸν ἄνδρα
 καθαρὸν τῶν ἐπ' Ἀθηναίους ὄπλων, εἰργασμένοις ²⁸⁹
 δ' ἐπιστάς ὠνείδιζε μὲν, οὐ μὴν διωρδοῦτο. Κράτης
 δὲ καὶ αἰτίαν ἂν λάβοι πρὸς ἀνδρὸς φιλοπόλιδος μὴ
 20 ξυναράμενος Ἀλεξάνδρῳ τῆς βουλῆς, ἢ ἐς τὸ ἀνοι-
 κίσαι τὰς Θήβας ἐχρῆτο. Ἀπολλώνιος δὲ οὐθ' ὑπὲρ
 πατρίδος κινδυνευούσης δείσας οὔτε τοῦ σώματος
 ἀπογνοὺς οὔτ' ἐς ἀνοήτους ὑπαχθεῖς λόγους οὐθ'
 ὑπὲρ Μυσῶν ἢ Γετῶν οὔτε πρὸς ἄνδρα, ὃς ἦρχε
 25 νήσου μιᾶς ἢ χώρας οὐ μεγάλης, ἀλλ' ὑφ' ᾧ θά-
 λαττά τε ἦν καὶ γῆ πᾶσα, πρὸς τοῦτον, ἐπειδὴ
 πικρῶς ἐτυράννευε, παρέταπτεν ἑαυτὸν ὑπὲρ τοῦ
 τῶν ἀρχομένων κέρδους, χρησάμενος μὲν τῇ διανοίᾳ
 ταύτῃ καὶ πρὸς Νέρωνα, ἠγείσθω δ' οὐν τις ἀκρο-
 IV 30 βολισμοὺς ἐκεῖνα, ἐπεὶ μὴ ὁμόσε χωρῶν, ἀλλὰ τὸν
 Βίνδικα ἐπιρρωννύς καὶ τὸν Τιγελλῖνον ἐκπλήττων
 σαθροτέραν τὴν τυραννίδα ἐποίει, καὶ τις ἀναφύεται

λόγος ἀλαζῶν ἐνταῦθα, ὡς οὐδὲν γενναῖον ἐπιθέ-
 σθαι Νέρωνι ψαλτρίας τινὸς ἢ αὐλητρίδος βίον
 ζῶντι· ἀλλὰ περὶ γε Δομετιανοῦ τί φήσουσιν; ὃς
 τὸ μὲν σῶμα ἔρωτο, ἡδονὰς δὲ τὰς μὲν ἐξ ὀργάνων
 τε καὶ κτύπων τὰς τὸ θυμοειδὲς ἀπομαραινούσας ⁵
 παρηγεῖτο, τὰ δὲ ἐτέρων ἄχῃ καὶ ὅ τι ὀλοφύραιτό
 τις, ἐς τὸ εὐφραῖνον εἶλκε, τὴν δ' ἀπιστίαν δῆμων
 μὲν ἐκάλει πρὸς τοὺς τυράννους φυλακτῆριον, τυ-
 ράννων δὲ πρὸς πάντας, τὴν δὲ νύκτα πάντων μὲν
 ἔργων ἡξίου παύειν βασιλέα, φόνων δὲ ἄρχειν, ὅθεν ¹⁰
 ἠκρωτηριάσθη μὲν ἡ βουλή τοὺς εὐδοκιμωτάτους,
 φιλοσοφία δὲ οὕτω τι ἔπηξεν, ὡς ἀποβαλόντες τὸ
 σχῆμα οἱ μὲν ἀποδραῖναι σφῶν ἐς τὴν Κελτῶν ἐσπέ-
 ραν, οἱ δὲ ἐς τὰ ἔρημα Λιβύης τε καὶ Σκυθίας,
 ἔνιοι δ' ἐς λόγους ἀπενεχθῆναι ξυμβούλους τῶν ¹⁵
²⁸³ ἀμαρτημάτων. ὁ δ', ὥσπερ τῷ Σοφοκλεῖ πεποιήται
 πρὸς τὸν Οἰδίπουν ὁ Τειρεσίας ὑπὲρ ἑαυτοῦ λέγων
 οὐ γάρ τι σοὶ ζῶ δοῦλος, ἀλλὰ Λοξία,
 οὕτω τὴν σοφίαν δέσποιναν πεποιημένος ἐλεύθερος
 ἦν τῆς Δομετιανοῦ φορᾶς τὰ Τειρεσίου τε καὶ Σο- ²⁰
 φοκλέους ἑαυτῷ ἐπιθεσπίσας καὶ δεδιῶς μὲν οὐδὲν
 ἴδιον, ἃ δὲ ἐτέρους ἀπώλλυ, ἐλεῶν, ὅθεν ξυνίστη
 ἐπ' αὐτὸν νεότητά τε, ὀπόσῃν ἡ βουλή εἶχε, καὶ ξύν-
 εσιν, ὀπόσῃ περὶ ἐνίουσιν αὐτῶν ἐωρᾶτο, φοιτῶν ἐς
 τὰ ἔθνη καὶ φιλοσοφῶν πρὸς τοὺς ἡγεμόνας, ὡς ²⁵
 οὔτε ἀθάνατος ἢ τῶν τυράννων ἰσχύς αὐτῷ τε τῷ
 φοβεροὶ δοκεῖν ἀλίσκονται μᾶλλον. διήει δὲ αὐτοῖς
 καὶ τὰ Παναθηναῖα τὰ Ἀττικά, ἐφ' οἷς Ἀρμόδιός
 τε καὶ Ἀριστογείτων ἄδονται, καὶ τὸ ἀπὸ Φυλῆς
 ἔργον, ὃ καὶ τριάκοντα ὁμοῦ τυράννους εἶλε, καὶ τὰ ³⁰
 Ῥωμαίων δὲ αὐτῶν διήει πάτρια, ὡς κἀκεῖνοι δῆμος
 τὸ ἀρχαῖον ὄντες τὰς τυραννίδας ἐώθουν ὀπλοῖς.

- V τραγωδίας δὲ ὑποκριτοῦ παρελθόντος εἰς τὴν Ἐφεσον ἐπὶ τῇ Ἴνοϊ τῷ δράματι καὶ ἀκροωμένου τοῦ τῆς Ἀσίας ἄρχοντος, ὃς καίτοι νέος ὢν φανερός ἐν ὑπάτοις ἀτολμότερον ὑπὲρ τούτων διανοεῖτο, ὁ μὲν ὑποκριτῆς ἐπέβαινε ἤδη τὰ ἰαμβεῖα, ἐν οἷς ὁ Εὐριπίδης διὰ μακρῶν ἀυξηθέντας τοὺς τυράννους ἀλίσκεσθαι φησιν ὑπὸ μικρῶν, ἀναπηδήσας δὲ ὁ Ἀπολλώνιος „ἀλλ' ὁ δειλὸς“ ἔφη „οὗτος οὔτε Εὐριπίδου ξυν- 284
- VI ἰήσιν οὔτε ἐμοῦ.“ καὶ μὴν καὶ λόγου ἀφικομένου, 10 ὡς λαμπρὰν κάθαρσιν εἶη Δομετιανὸς πεποιημένος 132 τῆς Ῥωμαίων Ἑστίας, ἐπειδὴ τρεῖς τῶν Ἑστιάδων ἀπέκτεινε ἐπ' αἰτία τῆς ζώνης καὶ τῷ μὴ καθαρῆσαι γάμων, ἃς ἀγνώσ τὴν Ἰλιάδα Ἀθηναῖαν καὶ τὸ ἐκεῖ πῦρ θεραπεύειν ἔδει, „εἰ γὰρ καὶ σὺ“ ἔφη 15 „καθαρθείης, Ἥλιε, τῶν ἀδίκων φόνων, ὧν πᾶσα ἡ οἰκουμένη μεστή νῦν.“ καὶ οὐδὲ ἰδία ταῦτα, ὥσπερ οἱ δειλοί, ἀλλ' ἐν τῷ ὁμίλῳ καὶ εἰς πάντας ἐκήρυττε
- VII τε καὶ ἤνχετο. ἐπεὶ δὲ Σαβῖνον ἀπεκτονῶς ἕνα τῶν 20 ἑαυτοῦ ξυγγενῶν Ἰουλίαν ἤγετο, ἡ δὲ Ἰουλία γυνὴ μὲν ἦν τοῦ πεφονευμένου, Δομετιανοῦ δὲ ἀδελφιδῆ, μία τῶν Τίτου θυγατέρων, ἔθνε μὲν ἡ Ἐφεσος τοὺς γάμους, ἐπιστὰς δὲ τοῖς ἱεροῖς ὁ Ἀπολλώνιος „ὦ νυξ“ ἔφη „τῶν πάλαι Δαναῖδων, ὡς μία ἦσθα.“
- VIII καὶ μὴν καὶ τὰ ἐν τῇ Ῥώμῃ ὥδε αὐτῷ ἐπράττετο 25 ἀρχῇ πρόπειν ἐδόκει Νερούας, ἧς μετὰ Δομετιανὸν σωφρόνως ἤψατο, ἦν δὲ καὶ περὶ Ὀρφιτόν τε καὶ Ῥοῦφον ἡ αὐτὴ δόξα. τούτους Δομετιανὸς ἐπιβουλεύειν ἑαυτῷ φήσας οἱ μὲν εἰς νήσους καθείρχθησαν, Νερούα δὲ προσέταξεν οἰκεῖν Τάραντα. ὢν δὲ ἐπι- 30 τήδειος αὐτοῖς ὁ Ἀπολλώνιος τὸν μὲν χρόνον, ὃν 285 Τίτος ὁμοῦ τῷ πατρὶ καὶ μετὰ τὸν πατέρα ἤρχεν, αἰεὶ τι ὑπὲρ σωφροσύνης ἐπέστελλε τοῖς ἀνδράσι

προσποιῶν αὐτοὺς τοῖς βασιλεῦσιν ὡς χρηστοῖς, Δο-
 μετιανῷ δέ, ἐπεὶ χαλεπὸς ἦν, ἀφίστη τοὺς ἄνδρας
 καὶ ὑπὲρ τῆς ἀπάντων ἐλευθερίας ἐρρώννυ. τὰς μὲν
 δὴ ἐπιστολιμαίους ξυμβουλίας οὐκ ἀσφαλεῖς αὐτοῖς
 ᾤετο, πολλοὺς γὰρ τῶν ἐν δυνάμει καὶ δοῦλοι προῦ- 5
 δοσαν καὶ φίλοι καὶ γυναῖκες καὶ οὐδὲν ἀπόρρητον
 ἐχώρησε τότε οἰκία, τῶν δὲ αὐτοῦ ἐταίρων τοὺς σω-
 φρονεστάτους ἄλλοτε ἄλλον ἀπολαμβάνων „διάκο-
 νον“ εἶπεν ἂν „ποιούμαι σε ἀπορρήτου λαμπροῦ·
 βαδίσει δὲ χρηὴ ἐς τὴν Ῥώμην παρὰ τὸν δεῖνα καὶ 10
 διαλεχθῆναι οἱ καὶ γενέσθαι πρὸς τὴν πειθῶ τοῦ
 ἀνδρὸς πᾶν ὅτι ἐγώ.“ ἐπεὶ δὲ ἤκουσεν, ὅτι φεύ-
 γοιεν ὄρμησιν μὲν ἐνδειξάμενοί τι ἐπὶ τὸν τύραννον,
 ὅκνω δ’ ἐκπεσόντες ᾧν διενοήθησαν, διελέγετο μὲν
 ὑπὲρ Μοιρῶν καὶ ἀνάγκης περὶ τὸ νέμος τῆς Σμύρ- 15
 νης, ἐν ᾧ ὁ Μέλης, εἰδὼς δὲ τὸν Νερούαν ὡς αὐ- IX
 τικά δὴ ἄρξει, διήκει τὸν λόγον καὶ ὅτι μηδ’ οἱ τύ-
 ραννοι τὰ ἐκ Μοιρῶν οἷοι βιάζεσθαι, χαλκῆς τε
 εἰκόνοσ ἰδρυμένησ Δομετιανῷ πρὸς τῷ Μέλητι, ἐπι-
 στρέψασ ἐς αὐτὴν τοὺς παρόντας „ἀνόητε,“ εἶπεν 20
 „ὡσ πολὺ διαμαρτάνεις Μοιρῶν καὶ ἀνάγκης· ᾧ
 γὰρ μετὰ σὲ τυραννεῦσαι πέπρωται, τοῦτον κἂν ἀπο-
 κτείνης, ἀναβιώσεται.“ ταῦτα ἐς Δομετιανὸν ἀφί-
 κετο ἐκ διαβολῶν Εὐφράτου, καὶ ὑπὲρ ὅτου μὲν τῶν
 ἀνδρῶν ἐχρησμάδει αὐτά, οὐδεὶς ξυνίει, τιθέμενος 25
 δὲ ὁ τύραννος εὖ τὸν ἑαυτοῦ φόβον ᾤρησεν ἀπο-
 κτεῖναι τοὺς ἄνδρας· ὡσ δὲ μὴ ἔξω λόγου πράττων
 αὐτὸ φαίνοιτο, ἐκάλει τὸν Ἀπολλώνιον ἀπολογησό-
 μενον ὑπὲρ τῶν πρὸς αὐτοὺς ἀπορρήτων· ἢ γὰρ
 ἀφικομένου καταψηφισάμενος οὐδὲ ἀκρίτους ἀπε- 30
 16 κτονέναι δόξειν, ἀλλ’ ἐν ἐκείνῳ ἐαλωκότας, ἢ εἰ
 σοφία τινὶ τοῦ φανεροῦ ὑπεξέλθοι, μᾶλλον ἤδη ἀπο-

λεισθαι σφᾶς ὡς κατεψηφισμένους καὶ ὑπὸ τοῦ κοι-
νωνοῦ τῆς αἰτίας.

- X Διανοουμένου δὲ αὐτοῦ ταῦτα καὶ γράφοντος
ἤδη πρὸς τὸν τῆς Ἀσίας ἄρχοντα, ὡς ξυλληφθεῖη
5 τε καὶ ἀναχθεῖη, προεῖδε μὲν ὁ Τυανεὺς πάντα δαι-
μονίως τε καὶ ὥσπερ εἰώθει, πρὸς δὲ τοὺς ἐταίρους
εἰπὼν δεῖσθαι ἀποδημίας ἀπορρήτου, τοὺς μὲν ἐσηλ-
θεν Ἀβάριδος τοῦ ἀρχαίου δόξα, καὶ ὅτι ἐς τοιούδε
10 τι ὠρμήκοι, ὁ δὲ οὐδὲ τῷ Δάμιδι τὸν ἑαυτοῦ νοῦν
ἐκφήνας ἐς Ἀχαιοὺς ξὺν αὐτῷ ἔπλει, Κορίνθου δὲ
ἐπιβὰς καὶ τῷ Ἡλίῳ περὶ μεσημβρίαν ὀπόσα εἰώθει
133 δράσας ἀφῆκεν ἐς τὸ Σικελῶν καὶ Ἰταλῶν ἔθνος
ἅμα ἐσπέρα. τυχῶν δὲ οὐρίου πνεύματος καὶ τινος
εὐροίας ὑποδραμούσης τὸ πέλαγος ἀφίκετο ἐς Δι-
15 καιάρχιαν πεμπταῖος. Δημητρίῳ δὲ ἐντυχῶν, ὃς
ἐδόκει θαρσαλεώτατος τῶν φιλοσόφων, ἐπεὶ μὴ πολὺν
ἀπὸ τῆς Ῥώμης διητᾶτο, ξυνίει μὲν αὐτοῦ ἐξεστη-
κότος τῷ τυράννῳ, διατριβῆς δὲ ἕνεκα „εἰληφά σε“
εἶπε „τροφῶντα καὶ τῆς εὐδαίμονος Ἰταλίας, εἰ δὴ
20 εὐδαίμων, τὸ μακαριώτατον οἰκοῦντα, ἐν ᾧ λέγεται
καὶ Ὀδυσσεὺς Καλυψοῖ ξυνῶν ἐκλαθέσθαι καπνοῦ
Ἰθακησίου καὶ οἴκου.“ περιβαλὼν δ' αὐτὸν ὁ Δη-
μήτριος καὶ τι καὶ ἐπευφημήσας „ὦ θεοί,“ ἔφη „τί
πείσεται φιλοσοφία κινδυνεύουσα περὶ ἀνδρὶ τοι-
25 οὔτῳ;“ „κινδυνεύει δὲ“ εἶπε „τί;“ „ἄ γε,“ ἔφη
„προειδῶς ἤκεις· εἰ γὰρ τὸν σὸν ἀγνοῶ νοῦν, οὐδὲ
τὸν ἑμαυτοῦ οἶδα. διαλεγώμεθα δὲ μὴ ἐνταῦθα,
ἀλλ' ἴωμεν οὗ μόνων ἡμῶν ἢ ξυνουσία ἔσται, παρα-
τυγχανέτω δὲ καὶ ὁ Δάμις, ὃν ἐγώ, νῆ τὸν Ἡρακλέα,
XI 30 Ἰόλεων ἡγοῦμαι τῶν σῶν ἄθλων.“ ἄγει δὲ αὐτοὺς
εἰπὼν ταῦτα ἐς τὸ Κικέρωνος τοῦ παλαιοῦ χωρίον,
ἔστι δὲ τοῦτο πρὸς τῷ ἄστει. ἰζησάντων δὲ ὑπὸ 281

πλατάνω οἱ μὲν τέττιγες ὑποψαλλούσης αὐτοὺς τῆς
 αὔρας ἔν ῥοδαῖς ἦσαν, ἀναβλέψας δὲ ἐς αὐτοὺς ὁ
 Δημήτριος „ὦ μακάριοι“ ἔφη „καὶ ἀτεχνῶς σοφοί,
 ὡς ἐδίδαξαν τε ὑμᾶς ῥοδὴν ἄρα Μοῦσαι μήπω ἐς
 δίκας ἢ διαβολὰς ὑπαχθεῖσαν, γαστροὺς τε κρείττους 5
 ἐποίησαν καὶ ἀνψύκισαν τοῦ ἀνθρωπείου φθόνου ἐς
 ταυτὶ τὰ δένδρα, ἐφ’ ὧν ὄλβιοι τὴν ἐφ’ ὑμῶν τε
 καὶ Μουσῶν εὐδαιμονίαν ἄδετε.“ ὁ δὲ Ἀπολλώνιος
 ξυνίει μὲν, οἷ τείνει ταῦτα, διαβαλὼν δ’ αὐτὰ ὡς
 ἀργότερα τῆς ἐπαγγελίας, „εἶτα“ εἶπε „τεττίγων 10
 βουληθεῖς διελθεῖν ἔπαινον οὐκ ἐς τὸ φανερόν διήεις
 αὐτόν, ἀλλ’ ἐνταῦθα πτήξας, ὡσπερ δημοσίᾳ κειμέ-
 νου νόμου μηδένα ἐπαινεῖν τέττιγας;“ „οὐχ ὑπὲρ
 ἐπαίνου“ ἔφη „ταῦτα εἶπον, ἀλλ’ ἐνδεικνύμενος,
 ὅτι τούτοις μὲν ἀνεῖται τὰ αὐτῶν μουσεῖα, ἡμῖν δὲ 15
 οὐδὲ γρούξαι συγγνώμη, ἀλλ’ ἐγκλημα ἢ σοφία εὔρη-
 ται, καὶ ἡ μὲν Ἀνύτου καὶ Μελήτου γραφὴ „Σω-
 κράτης“ φησὶν „ἀδικεῖ διαφθείρων τοὺς νέους καὶ
 δαιμόνια καινὰ ἐπεσάγων, ἡμᾶς δὲ οὕτωςι γράφου-
 ται· ἀδικεῖ ὁ δεῖνα σοφὸς ὢν καὶ δίκαιος καὶ ξυνιεῖς 20
 μὲν θεῶν, ξυνιεῖς δὲ ἀνθρώπων, νόμων τε πέρι
 πολλὰ εἰδώς. σὺ δ’, ὅσῳ περ ἡμῶν σοφώτατος,
 τοσούτῳ σοφώτερα κατηγορία ἐπὶ σὲ εὔρηται· βού-
 λεται γάρ σε Δομετιανὸς μετέχειν τῶν ἐγκλημάτων,
 ἐφ’ οἷς Νερούας τε καὶ οἱ ξὺν αὐτῷ φεύγουσι.“ 25
 „φεύγουσι δ’“ ἦδ’ ὅς „ἐπὶ τῷ;“ „ἐπὶ τῇ μεγίστη
 γέ“ ἔφη „τῶν νῦν αἰτιῶν, ὡς δοκεῖ τῷ διώκοντι·
 φησὶ γὰρ αὐτοὺς ἐπὶ τὴν ἀρχὴν τὴν αὐτοῦ πηδῶν-
 τας ἠρηκέναι, σὲ δὲ ἐξορμηῆσαι τοὺς ἄνδρας ἐς ταῦτα
 παῖδα, οἴμαι, τεμόντα.“ „μῶν;“ ἔφη „ὡς ὑπ’ εὐνού- 30
 χου ἢ ἀρχὴ καταλυθείη;“ „οὐ τοῦτο“ ἔφη „συκο-
 φαντούμεθα, φασὶ δ’, ὡς παῖδα θύσαις ὑπὲρ μαν-

τικῆς, ἣν τὰ νεαρὰ τῶν σπλάγγνων φαίνει, πρόσκει-
 ται δὲ τῇ γραφῇ καὶ περὶ ἀμπεχόνης καὶ διαίτης
 καὶ τὸ ἔστιν ὑφ' ὧν προσκυνεῖσθαι σε. ταυτὶ γὰρ ²⁸⁸
 Τελεσίνου ἤκουον ἀνδρὸς ἐμοί τε καὶ σοὶ ἐπιτη-
 5 δείου.“ „ἔρμαιον,“ εἶπεν „εἰ Τελεσίνω ἐντευξόμεθα,
 λέγεις γὰρ πού τὸν φιλόσοφον, ὃς ἐπὶ Νέρωνος ἐν
 ὑπάτοις ἤρξεν,“ „ἐκεῖνον μὲν οὖν“ ἔφη „λέγω,
 ξυγγένοιο δ' ἂν αὐτῷ τίνα τρόπον; αἱ γὰρ τυραν-
 νίδες ὑποπτότεραι πρὸς τοὺς ἐν ἀξίᾳ πάντας, ἣν ἐς
 10 κοινὸν ἴωσι λόγον τοῖς ἐν οἷα σὺ νῦν αἰτία, Τελε-
 σῖνος δὲ καὶ τῷ κηρύγματι ὑπεξῆλθεν, ὃ κекήρουνται
 νῦν ἐς φιλοσοφίαν πᾶσαν, ἀσπασάμενος μᾶλλον τὸ
 134 φεύγειν ὡς φιλόσοφος ἢ τὸ ὡς ὑπατος μένειν.“ „μὴ
 κινδυνεύεω“ εἶπεν „ὁ ἀνὴρ ἐμοῦγε ἔνεκα, ἱκανῶς
 15 γὰρ ὑπὲρ φιλοσοφίας κινδυνεύει. ἀλλ' ἐκεῖνό μοι
 εἶπέ, Δημήτριε, τί δοκῶ σοὶ λέγων ἢ τί πράττων εὐ-
 θήσεσθαι τὸν ἐμαυτοῦ φόβον;“ „μὴ παίζων,“ ἔφη
 „μηδέ, ἃ δέδιας, φοβεῖσθαι λέγων, εἰ γὰρ φοβερά
 ἦγοῦ ταῦτα, κἂν ὄχου ἀποδράς τὸν ὑπὲρ αὐτῶν
 20 λόγον.“ „σὺ δ' ἂν ἀπέδρας,“ εἶπεν „εἰ περὶ ὧν
 ἐγὼ ἐκινδύνευες;“ „οὐκ ἂν,“ ἔφη „μὰ τὴν Ἀθηναῖν,
 εἴ τις ἐδίκαξε, τὸ δ' ἄνευ δίκης καὶ ὁ μηδ', εἰ ἀπο-
 λογοίμην, ἀκροασόμενος ἢ ἀκροασόμενος μὲν, ἀπο-
 κτενῶν δὲ καὶ μὴ ἀδικοῦντα. οὐκ ἂν ἔμοιγ' οὖν
 25 ξυνεχώρησας ἐλέσθαι ποτὲ ψυχρὸν οὕτω καὶ ἀνδρα-
 ποδώδη θάνατον ἀντὶ τοῦ φιλοσοφία προσήκοντος·
 φιλοσοφία δέ, οἶμαι, προσήκει ἢ πόλιν ἐλευθεροῦντα
 ἀποθανεῖν ἢ γονεῦσι τοῖς ἑαυτοῦ καὶ παισὶ καὶ ἀδελ-
 φοῖς καὶ τῇ ἄλλῃ ξυγγενείᾳ ἀμύνοντα ἢ ὑπὲρ φίλων
 30 ἀγωνιζόμενον, οἳ ξυγγενείας αἰρετώτεροι σοφοῖς ἀν-
 δράσιν ἢ οἳ ἡμπολημένοι ἐξ ἔρωτος, τὸ δὲ μὴ ἐπ' ²⁸⁹
 ἀληθείᾳ, κεκομψευμένοις δ' ἀποθανεῖν καὶ παρα-

σchein τῷ τυράννῳ σοφῷ δόξαι πολλῷ βαρύτερον ἢ
 εἴ τις, ὥσπερ φασὶ τὸν Ἰξίονα, μετέωρος ἐπὶ τροχοῦ
 κνάμπτοιτο. σοὶ δὲ ἀγῶνος οἶμαι ἄρξειν αὐτὸ τὸ
 ἦκειν ἐνταῦθα, σὺ μὲν γὰρ τῷ τῆς γνώμης ὑγιαί-
 νοντι προστίθης τοῦτο καὶ τῷ μὴ ἂν θαρρῆσαι τὴν 5
 δεῦρο ὁδόν, εἴ τι ἠδίκεῖς, Δομετιανῷ δὲ οὐ δόξεις,
 ἀλλ' ἀπόρρητόν τινα ἰσχὺν ἔχων θρασέως ἐρρωσθαι.
 τὸ γὰρ καλοῦντος μὲν, οὐπω δ' ἡμέραι δέκα, ὡς
 φασί, σὲ δ' ἀφίχθαι πρὸς τὴν κρίσιν οὐδ' ἀκηκοότα
 πω, ὡς κριθῆσῃ, νοῦν τῇ κατηγορίᾳ δώσει, προ- 10
 γιννώσκων γὰρ ἂν φαίνοιο καὶ ὁ λόγος ὁ περὶ τοῦ
 παιδὸς ἰσχύσει. καὶ ὄρα, μὴ τὰ περὶ Μοιρῶν καὶ
 ἀνάγκης, ὑπὲρ ὧν ἐν Ἰωνίᾳ διειλέχθαι σέ φασιν,
 ἐπὶ σὲ ἦκη καὶ βουλομένης τι τῆς εἰμαρμένης ἄτο-
 πον, σὺ δ' ἠναγκασμένος χωρῆς ἐπ' αὐτὸ οὐκ εἰδώς, 15
 ὡς σοφώτερον αἰεὶ τὸ φυλάττεσθαι. εἰ δὲ μὴ ἐκλέ-
 λησαι τῶν ἐπὶ Νέρωνος, οἴσθᾳ που τοῦμὸν καὶ ὅτι
 μὴ ἀνελεύθερος ἐγὼ πρὸς θάνατον. ἀλλ' εἶχέ τι
 ῥαστώνης ἐκεῖνα· Νέρωνα γὰρ ἢ κιθάρα τοῦ μὲν
 προσφόρου βασιλείᾳ σχήματος ἐδόκει ἐκκρούειν, τὰ 20
 δὲ ἄλλα οὐκ ἀηδῶς ἤρμοττεν, ἦγε γὰρ τινὰς πολ-
 λάκις δι' αὐτὴν ἐκεχειρίας, καὶ ἀπείχετο τῶν φόνων·
 ἐμὲ γοῦν οὐκ ἀπέκτεινε καίτοι τὸ ξίφος ἐπ' ἐμαυτὸν
 290 ἔλκοντα διὰ τοὺς σούς τε κάμου λόγους, οὓς ἐπὶ
 τῷ βαλανείῳ διῆλθον, αἴτιον δ' ἦν τοῦ μὴ ἀπο- 25
 κτεῖναι τὸ τὴν εὐφωνίαν αὐτῷ ἐπιδοῦναι τότε καὶ
 τό, ὡς ᾤετο, μελωδίας λαμπρᾶς ἄψασθαι. νυνὶ δὲ
 τίνι μὲν εὐφωνία, τίνι δὲ κιθάρα θύσομεν; ἄμουσα
 γὰρ καὶ μεστὰ χολῆς πάντα, καὶ οὐτ' ἂν ὑφ' ἑαυτοῦ
 ὄδε οὐτ' ἂν ὑφ' ἑτέρων θελχθείη. καίτοι Πίνδαρος 30
 ἐπαινῶν τὴν λύραν φησίν, ὡς καὶ τὸν τοῦ Ἄρεος
 θυμὸν θέλγει καὶ τῶν πολεμικῶν ἰσχει αὐτόν, οὐτοσὶ

δὲ καίτοι μουσικὴν ἀγωνίαν καταστησάμενος ἐν-
 ταῦθα καὶ στεφανῶν δημοσίᾳ τοὺς νικῶντας ἔστιν
 οὓς καὶ ἀπέκτεινεν αὐτῶν, ὕστατά φασι μουσικὴν
 ἀγωνίαν ἀυλήσαντάς τε καὶ ἄσαντας. βουλευτέα δέ
 5 σοὶ καὶ ὑπὲρ τῶν ἀνδρῶν, προσαπολεῖς γὰρ κἀκεί-
 νους ἢ θρασὺς δόξας ἢ εἰπῶν, ἃ μὴ πείσεις. ἡ σω-
 τηρία δέ σοι παρὰ πόδα· τῶν γὰρ νεῶν τούτων,
 πολλαὶ δ', ὡς ὄρας, εἰσὶν, αἱ μὲν εἰς Λιβύην ἀφή-
 σουσιν, αἱ δ' εἰς Αἴγυπτον, αἱ δ' εἰς Φοινίκην καὶ
 10 Κύπρον, αἱ δ' εὐθὺ Σαρδοῦς, αἱ δ' ὑπὲρ Σαρδώ·
 μιᾶς ἐπιβάντι σοὶ κομίζεσθαι κράτιστον εἰς ὅτιδὲ τῶν
 ἔθνῶν τούτων, αἱ γὰρ τυραννίδες ἤττον χαλεπαὶ
 τοῖς φανεροῖς τῶν ἀνδρῶν, ἢν ἐπαινοῦντας αἰσθων-
 ται τὸ μὴ ἐν φανερῷ ζῆν.“

135 15 Ἡττηθεὶς δ' ὁ Δάμις τῶν τοῦ Δημητρίου λόγων
 „ἀλλὰ σύ γε“ ἔφη „φίλος ἀνδρὶ παρῶν γένοιο ἂν
 ἀγαθόν τι τούτῳ μέγα, ἐμοῦ γὰρ σμικρὸς λόγος, εἰ
 ξυμβουλεύοιμι αὐτῷ μὴ κυβιστᾶν εἰς ὄρθα ξίφη,
 μηδ' ἀναρριπτεῖν πρὸς τυραννίδα, ἧς οὐ χαλεπω-
 20 τέρα ἐνομίσθη. τῆς γοῦν ὁδοῦ τῆς ἐνταῦθα, εἰ μὴ
 σοὶ ξυνέτυχον, οὐδὲ τὸν νοῦν ἐρίγνωσκον, ἔπομαι
 μὲν γὰρ αὐτῷ θᾶττον ἢ ἑαυτῷ τις, εἰ δὲ ἔροιο με,
 ποῖ πλέω ἢ ἐφ' ὅ τι, καταγέλαστος ἐγὼ τοῦ πλοῦ
 Σικελικὰ μὲν πελάγη καὶ Τυρρηνοὺς κόλπους ἀνα-
 25 μετρῶν, οὐκ εἰδὼς δέ, ὑπὲρ ὅτου. καὶ εἰ μὲν ἐκ
 προορήσεως ἐκινδύνευον, εἶχον ἂν πρὸς τοὺς ἐρω-
 τῶντας λέγειν, ὡς Ἀπολλώνιος μὲν θανάτου ἐρῶ,
 ἐγὼ δ' ἀντεραστῆς ξυμπλέω, ἐπεὶ δ' οὐδὲν οἶδα,
 ἐμὸν ἤδη λέγειν, ὑπὲρ ὧν οἶδα, λέξω δὲ αὐτὸ ὑπὲρ 291
 30 τοῦ ἀνδρός· εἰ μὲν γὰρ ἐγὼ ἀποθάνοιμι, οὐπω δεινὰ
 φιλοσοφία πείσεται, σκευοφόρῳ γὰρ εἴκασμαι στρα-
 τιάτου γενναίου λόγου ἀξιούμενος, ὅτι τοιῷδε ἔπο-

μαι, εἰ δὲ ἔσται τις, ὃς ἀποκτενεῖ τοῦτον, εὐποροὶ δ' αἱ τυραννίδες τὰ μὲν ξυνθνεῖναι, τὰ δὲ ἐξᾶραι, τροπαιὸν μὲν οἶμαι κατὰ φιλοσοφίας ἐστήξει σφαλείσης περὶ τῷ ἄριστα ἀνθρώπων φιλοσοφήσαντι, πολλοὶ δὲ Ἄνυτοι καθ' ἡμῶν καὶ Μέλητοι, γραφαὶ δ' αἱ μὲν ἐνθεν, αἱ δὲ ἐκεῖθεν ἐπὶ τοὺς Ἀπολλωνίῳ ξυγγενομένους, ὡς ὁ μὲν τις ἐγέλασε καθαπτομένου τῆς τυραννίδος, ὁ δ' ἐπέρωσε λέγοντα, ὁ δ' ἐνέδωκε λέξαι τι, ὁ δ' ἀπῆλθε ξὺν ἐπαίνῳ ὧν ἤκουσεν. ἐγὼ δ' ἀποθνήσκειν μὲν ὑπὲρ φιλοσοφίας οὕτω φημι δεῖν, ὡς ὑπὲρ ἰερῶν καὶ τειχῶν καὶ τάφων, ὑπὲρ σωτηρίας γὰρ τῶν τοιῶνδε πολλοὶ καὶ ὀνομαστοὶ ἄνδρες ἀποθανεῖν ἠσπάζοντο, ὡς δὲ ἀπολέσθαι φιλοσοφίαν μήτε ἐγὼ ἀποθάνοιμι μήτε ὅστις ἐκείνης τε καὶ Ἀπολλωνίου ἐραῖ.¹⁵

Πρὸς ταῦτα ὁ Ἀπολλώνιος „Δάμιδι μὲν ὑπὲρ τῶν παρόντων εὐλαβῶς διειλεγμένῳ ξυγγνώμην“ XIV ἔφη „προσθήκει ἔχειν, Ἀσσύριος γὰρ ὢν καὶ Μήδοις προσοικήσας, οὐ τὰς τυραννίδας προσκυνοῦσιν, οὐδὲν ὑπὲρ ἐλευθερίας ἐνθυμεῖται μέγα, σὺ δ' οὐκ οἶδ' ὅ τι πρὸς φιλοσοφίαν ἀπολογήσῃ, φόβους ὑποτιθεῖς, ὧν, εἴ τι καὶ ἀληθὲς ἐφαίνετο, ἀπάγειν ἐχρῆν μᾶλλον ἢ ἔσω καθιστάναι τοῦ φοβεῖσθαι τὸν μηδ' ἂ παθεῖν εἰκὸς ἦν δεδιότα. σοφὸς δ' ἀνὴρ ἀποθνήσκέτω μὲν ὑπὲρ ὧν εἶπας, ἀποθάνοι δ' ἂν τις ὑπὲρ τούτων καὶ μὴ σοφός, τὸ μὲν γὰρ ὑπὲρ ἐλευθερίας ἀποθνήσκειν νόμῳ προστέτακται, τὸ δ' ὑπὲρ ξυγγενείας ἢ φίλων ἢ παιδικῶν φύσις ὥρισε, δουλοῦται δὲ ἅπαντας ἀνθρώπους φύσις καὶ νόμος, φύσις μὲν καὶ ἐκόντας, νόμος δὲ ἄκοντας· σοφοῖς δὲ οἰκειότερον τελευτᾶν ὑπὲρ ὧν ἐπετήδευσαν· ἂ γὰρ μὴ νόμου ἐπιτάξαντος, μηδὲ φύσεως ξυντεκούσης αὐτοὶ ὑπὸ

ῥώμης τε καὶ θράσους ἐμελέτησαν, ὑπὲρ τούτων, εἰ
 καταλύοι τις αὐτά, ἴτω μὲν πῦρ ἐπὶ τὸν σοφόν, ἴτω
 δὲ πέλεκυς, ὡς νικήσει αὐτὸν οὐδὲν τούτων, οὐδὲ ²⁹²
 ἐς ὁτιοῦν περιελᾶ ψεῦδος, καθέξει δέ, ὅποσα οἶδε,
⁵ μείον οὐδὲν ἢ ἂ ἐμνήθη. ἐγὼ δὲ γιννώσκω μὲν
 πλείστα ἀνθρώπων, ἅτε εἰδῶς πάντα, οἶδα δὲ ὧν
 οἶδα τὰ μὲν σπουδαίοις, τὰ δὲ σοφοῖς, τὰ δὲ ἑμαυτῶ,
 τὰ δὲ θεοῖς, τυράννοις δὲ οὐδέν. ὡς δὲ οὐχ ὑπὲρ
 ἀνοήτων ἦκω, σκοπεῖν ἔξεστιν· ἐγὼ γὰρ περὶ μὲν
¹⁰ τῶ ἑμαυτοῦ σώματι κινδυνεύω οὐδέν, οὐδ' ἀπο-
 θάνοιμ' ἂν ὑπὸ τῆς τυραννίδος, οὐδ' εἰ αὐτὸς βου-
 λοίμην, ξυνίημι δὲ κινδυνεύων περὶ τοῖς ἀνδράσιν,
 ὧν εἴτε ἀρχὴν εἴτε προσθήκην ποιεῖται με ὁ τύραν-
 νος, εἰμὶ πᾶν ὅ τι βούλεται. εἰ δὲ προὔδιδουν σφᾶς
¹⁵ ἢ βραδύνων ἢ βλακεύων πρὸς τὴν αἰτίαν, τίς ἂν
¹³⁶ τοῖς σπουδαίοις ἔδοξα; τίς δ' οὐκ ἂν ἀπέκτεινέ με
 εἰκότως, ὡς παίζοντα ἐς ἄνδρας, οἷς, ἂ παρὰ τῶν
 θεῶν ἦτουν, ἀνετέθη; ὅτι δ' οὐκ ἦν μοι διαφυγεῖν
 τὸ μὴ οὐ προδότης δόξαι, δηλῶσαι βούλομαι· τυραν-
²⁰ νίδων ἦθη διττά, αἱ μὲν γὰρ ἀκρίτους ἀποκτείνου-
 σιν, αἱ δὲ ὑπαχθέντας δικαστηρίοις, εἰκότασι δ' αἱ
 μὲν τοῖς θερμοῖς τε καὶ ἐτοιμοῖς τῶν θηρίων, αἱ δὲ
 τοῖς μαλακωτέροις τε καὶ ληθάργοις. ὡς μὲν δὴ χα-
 λεπαὶ ἄμφω, δῆλον πᾶσι παράδειγμα ποιουμένοις
²⁵ τῆς μὲν ὀρμώσης καὶ ἀκρίτου Νέρωνα, τῆς δὲ ὑπο-
 καθημένης Τιβέριον, ἀπώλλυσαν γὰρ ὁ μὲν οὐδ'
 οἰηθέντας, ὁ δ' ἐκ πολλοῦ δείσαντας. ἐγὼ δ' ἠγοῦ-
 μαι χαλεπωτέρας τὰς δικάζειν προσποιουμένας καὶ
³⁰ κατ' αὐτοὺς οὐδέν, ψηφίζονται δ', ἅπερ οἱ μηδὲν
 κρίναντες, ὄνομα τῶ διατρίβοντι τῆς ὀργῆς θέμενοι ²⁹³
 νόμον, τὸ δ' ἀποθνήσκειν κατεψηφισμένους ἀφαι-

ρεῖται τοὺς ἀθλίους καὶ τὸν παρὰ τῶν πολλῶν ἔλεον,
 ὃν ὥσπερ ἐντάφιον χρὴ ἐπιφέρειν τοῖς ἀδίκως ἀπελ-
 θούσι. δικαστικὸν μὲν δὴ τὸ τῆς τυραννίδος ταύτης
 ὄρω σχῆμα, τελευτᾶν δέ μοι δοκεῖ ἐς ἄκριτον, ὧν
 γὰρ πρὶν ἢ δικάσαι κατεψηφίσατο, τούτους ὡς μήπω
 δεδικασμένους ὑπάγει τῇ κρίσει, καὶ ὁ μὲν ψήφω
 ἀλοὺς ἐν αὐτῇ δῆλον ὡς ὑπὸ τοῦ μὴ κατὰ νόμους
 κρίναντος ἀπολωλέναι φησίν, ὁ δ' ἐκλιπὼν τὸ δικά-
 σασθαι πῶς ἂν διαφύγοι τὸ μὴ οὐκ ἐφ' ἑαυτὸν ἐψη-
 φίσθαι; τὸ δὲ καὶ τοιῶνδε ἀνδρῶν κειμένων ἐπ' 10
 ἐμοὶ νῦν ἀποδρᾶναι τὸν ἑμαυτοῦ τε ἀκείνων ἀγῶνα
 ποῖ με τῆς γῆς ἑάσει καθαρὸν δόξα; ἔστω γὰρ σὲ
 μὲν εἰρηκέναι ταῦτα, ἐμὲ δὲ (ὡς) ὀρθῶς εἰρημένοις
 πείθεσθαι, τοὺς δὲ ἀπεσφάχθαι, τίς μὲν ὑπὲρ εὐ-
 πλοίας εὐχὴ τῷ τοιῶδε; ποῖ δὲ ὀρμιεῖται; πορεύσεται 15
 δὲ παρὰ τίνα; ἐξαλλάττειν γὰρ χρὴ οἴμαι πάσης,
 ὀπόσης Ῥωμαῖοι ἄρχουσι, παρ' ἀνδρας δὲ ἤκειν ἐπι-
 τηδείους τε καὶ μὴ ἐν φανεροῦ οἰκοῦντας, τουτὶ δ'
 ἂν Φραώτης τε εἴη καὶ ὁ Βαβυλώνιος καὶ Ἰάρχας ὁ
 θεῖος καὶ Θεσπεσίων ὁ γενναῖος. εἰ μὲν δὴ ἐπ' 20
 Αἰδιόπων στελλοίμην, τί ἂν, ὦ λῶστέ, πρὸς Θεσπε-
 σίωνα εἴποισι; εἴτε γὰρ κρύπτοιμι ταῦτα, ψευδολο-
 γίας ἔραστῆς δόξω, μᾶλλον δὲ δοῦλος, εἴτε ἐς ἀπαγ-
 γελίαν αὐτῶν ἵοισι, τοιῶνδ' ἐποθεῖ λόγων· ἐμέ,
 ὦ Θεσπεσίων, Εὐφράτης πρὸς ὑμᾶς διέβαλεν, ἃ μὴ 25
 ἑμαυτῷ ξύνοιδά· ὁ μὲν γὰρ κομπαστὴν ἔφη καὶ
 τερατώδη με εἶναι καὶ ὑβριστὴν σοφίας, ὀπόση Ἰν-
 δῶν, ἐγὼ δὲ ταυτὶ μὲν οὐκ εἰμί, προδότης δὲ τῶν
 294 ἑμαυτοῦ φίλων καὶ σφαγεὺς καὶ οὐδὲν πιστὸν καὶ
 τὰ τοιαῦτά εἰμι, στέφανόν τε ἀρετῆς, εἴ τις, στεφα- 30
 νωσόμενος ἤκω τοῦτον, ἐπειδὴ τοὺς μεγίστους τῶν
 κατὰ τὴν Ῥώμην οἴκων οὕτως ἀνεῖλον, ὡς μηδὲ

οικήσεσθαι αὐτοὺς ἔτι. ἐρυθριᾶς, Δημήτριε, τούτων ἀκούων, ὁρῶ γάρ. τί οὖν, εἰ καὶ Φραάτην ἐνθυμηθείης καὶ μετὰ τὸν ἄνδρα τοῦτον ἐς Ἴνδουσι φεύγοντα, πῶς μὲν ἂν ἐς αὐτὸν βλέψαιμι; τί δ' ἂν εἴποιμι ὑπὲρ ὧν φεύγω; μῶν ὡς ἀφικόμην μὲν καλὸς καὶ γαθὸς πρότερον καὶ τὸν θάνατον τὸν ὑπὲρ φίλων οὐκ ἄθυμος, ἐπεὶ δὲ ξυνεγενόμην αὐτῷ, τὸ θειότατον τουτὶ τῶν κατὰ ἀνθρώπους ἄτιμον ἔρριψά σοι; ὁ δὲ Ἰάργας οὐδὲ ἐρήσεται οὐδὲν ἤκοντα, ἀλλ' ὥσπερ ὁ Αἰολὸς ποτε τὸν Ὀδυσσεῖα κακῶς χρησάμενον τῷ τῆς εὐπλοίας δώρῳ ἄτιμον ἐκέλευσε χωρεῖν τῆς νήσου, καὶ μετὰ δὴ πού ἀπελάττω τοῦ ὄχθου, κακὸν εἰπὼν ἐς τὸ Ταντάλειον γεγονέναι πῶμα, βούλονται γὰρ τὸν ἐς αὐτὸ κύψαντα καὶ κινδύνων κοινωνεῖν τοῖς φίλοις. οἶδα, ὡς δεινὸς εἶ, Δημήτριε, λόγους ξυντεμεῖν πάντας, ὅθεν μοι δοκεῖς καὶ τοιοῦτό τι ἐρεῖν πρὸς με· ἀλλὰ μὴ μετὰ τούτους ἴθι, παρ' ἀνδρας δέ, οἷς μήπω ἐπέμιξας, καὶ εὖ κείσεται σοι τὸ ἀποδραῖναι, ῥᾶον γὰρ ἐν οὐκ εἰδόσι λήσῃ. βασανίζεσθω δὲ καὶ ὅδε ὁ λόγος, ὅπη τοῦ πιθανοῦ ἔχει·

137 δοκεῖ γάρ μοι περὶ αὐτοῦ τάδε· ἐγὼ ἠγοῦμαι τὸν σοφὸν μηδὲν ἰδίᾳ μηδ' ἐφ' ἑαυτοῦ πράττειν, μηδ' ἂν ἐνθυμηθῆναί τι οὕτως ἀμάρτυρον, ὡς μὴ αὐτὸν γοῦν ἑαυτῷ παρεῖναι, καὶ εἴτε Ἀπόλλωνος αὐτοῦ

25 τὸ Πυθοῖ γράμμα, εἴτε ἀνδρὸς ὑγιῶς ἑαυτὸν γνόντος καὶ διὰ τοῦτο γνώμην αὐτὸ ποιουμένου ἐς πάντας, δοκεῖ μοι ὁ σοφὸς ἑαυτὸν γινώσκων καὶ παραστάτην ἔχων τὸν ἑαυτοῦ νοῦν μήτ' ἂν πτηξαί τι ὧν οἱ πολλοί, μήτ' ἂν θαρσῆσαι τι ὧν ἕτεροι μὴ ξὺν

30 αἰσχύνῃ ἄπτονται· δοῦλοι γὰρ τῶν τυραννίδων ²⁹⁵ ὄντες καὶ προδοῦναι αὐταῖς ποτε τοὺς φιλάτους ὥρμησαν, τὰ μὲν μὴ φοβερὰ δείσαντες, ἃ δὲ χρη

δεῖσαι μὴ φοβηθέντες. σοφία δὲ οὐ ξυγχωρεῖ ταῦτα·
 πρὸς γὰρ τῷ Πυθικῷ ἐπιγράμματι καὶ τὸ τοῦ Εὐρι-
 πίδου ἐπαινεῖ ξύνεσιν ἡγουμένον περὶ τοὺς ἀνθρώ-
 πους εἶναι τὴν ἀπολλῦσαν αὐτοὺς (νόσον), ἐπειδὴν
 ἐνθυμηθῶσιν, ὡς κακὰ εἰργασμένοι εἰσίν. ἦδε γὰρ 5
 πον καὶ τῷ Ὀρέστη τὰ τῶν Εὐμενίδων εἶδη ἀνέ-
 γραφεν, ὅτε δὴ ἐμαίνετο ἐπὶ τῇ μητρὶ, νοῦς μὲν γὰρ
 τῶν πρακτέων κύριος, σύνεσις δὲ τῶν ἐκείνω δοξάν-
 των. ἦν μὲν δὴ χρηστὰ ἔληται ὁ νοῦς, πέμπει ἤδη
 τὸν ἄνδρα ἢ ξύνεσις ἐς πάντα μὲν ἱερά, πάσας δὲ 10
 ἀγνιάς, πάντα δὲ τεμένη, πάντα δὲ ἀνθρώπων ἦθη
 κροτοῦσά τε καὶ ἄδουσα, ἐφυμνήσει δὲ αὐτῷ καὶ
 καθεύδοντι, παριστᾶσα χορὸν εὐφημον ἐκ τοῦ τῶν
 ὄνειρων δήμου, ἦν δ' ἐς φαῦλα ὀλίσθη ἢ τοῦ νοῦ
 στάσις, οὐκ ἔᾶ τοῦτον ἢ ξύνεσις οὔτε ὄμμα ὀρθὸν 15
 ἐς ἀνθρώπων τινα ἀφείναι οὔτε τὸ ἀπ' ἐλευθέρας
 γλώττης φθέγμα, ἱερῶν τε ἀπελαύνει καὶ τοῦ εὐχε-
 σθαι, οὐδὲ γὰρ χεῖρα αἶρειν ξυγχωρεῖ ἐς τὰ ἀγάλ-
 ματα, ἀλλ' ἐπικόπτει αἶροντας, ὥσπερ τοὺς ἐπανα-
 τεινομένους οἱ νόμοι, ἐξίστησι δὲ αὐτοὺς καὶ ὀμίλου 20
 παντὸς καὶ δειματοῖ καθεύδοντας, καὶ ἅ μὲν ὀρῶσι
 μεθ' ἡμέραν καὶ εἰ δὴ τινα ἀκούειν ἢ λέγειν οἴονται,
 ὄνειρώδη καὶ ἀνεμιαῖα ποιεῖ τούτοις, τὰς δὲ ἀμυδρὰς
 καὶ φαντασιώδεις πτοίας ἀληθεῖς ἦδη καὶ πιθανὰς
 τῷ φόβῳ. ὡς μὲν δὴ ἐλέγξει με ἢ σύνεσις ἐς εἰδό- 25
 τας τε καὶ μὴ εἰδότας ἦκοντα, προδότης εἰ γενοίμην
 τῶν ἀνδρῶν, δεδειχθαί μοι σαφῶς οἶμαι καὶ ὡς
 φαίνει ἀλήθεια, προδώσω δὲ οὐδὲ ἐμαυτόν, ἀλλ'
 ἀγωνιοῦμαι πρὸς τὸν τύραννον, τὸ τοῦ γενναίου
 Ὀμήρου ἐπειπῶν· ξυνοῦς Ἐνυάλιος. 30

296 Ὑπὸ τούτων ὁ Δάμις τῶν λόγων αὐτὸς μὲν XV
 οὔτω διατεθῆναί φησιν, ὡς ὀρμήν τε ἀναλαβεῖν καὶ

θάρσος, τὸν Δημήτριον δὲ μὴ ἀπογνῶναι τοῦ ἀνδρός,
 ἀλλ' ἐπαινέσαντα καὶ ξυνθήμενον οἷς εἶπεν ἐπι-
 θειάσαι οἱ ὑπὲρ οὗ κινδυνεύει καὶ φιλοσοφία αὐτῇ,
 ὑπὲρ ἧς καρτερεῖ ταῦτα, ἠγεῖσθαι τε αὐτοῖς οὐ κα-
 5 ταλύων ἐτύγγανε, τὸν δὲ Ἀπολλώνιον παραιτούμενον
 τοῦτο „δείλη ἤδη“ φάναί „καὶ χρὴ περὶ λύχνων
 ἀφὰς ἐς τὸν Ῥωμαίων λιμένα ἀφεῖναι, τουτὶ γὰρ ταῖς
 ναυσὶ ταύταις νόμιμον, ξυσσιτήσομεν δέ, ἐπειδὴν
 εὖ τὰ μὰ ἔχη, νυνὶ γὰρ ἂν καὶ κατασκευασθεῖη τις
 10 αἰτία ἐπὶ σὲ ὡς ξυσσιτήσαντα τῷ τοῦ βασιλέως
 ἐχθρῷ, καὶ μηδὲ τὴν ἐπὶ τοῦ λιμένου μεθ' ἡμῶν ἴδι,
 μὴ καὶ τὸ λόγου κεκοινωνηκέναι μοι διαβάλλῃ σε ἐς
 ἀπορρήτους βουλὰς.“ ξυνεχώρησε μὲν δὴ ὁ Δημή-
 τριος καὶ περιβαλὼν αὐτοὺς ἀπήει μεταστρεφόμενός
 15 τε καὶ τὰ δάκρυα ἀποψῶν, ὁ δὲ Ἀπολλώνιος ἰδὼν
 ἐς τὸν Δάμιν „εἰ μὲν ἔρρωσαι“ ἔφη „καὶ θαρσεῖς
 ἄπερ ἐγὼ, βαδίσωμεν ἄμφω ἐπὶ τὴν ναῦν, εἰ δὲ
 ἀθύμως ἔχεις, ὦρα σοι καταμένειν ἐνταῦθα, Δημη-
 τρίῳ γὰρ ξυνέσῃ τὸν χρόνον τοῦτον ἀνδρὶ σοὶ τε
 20 κἀμοὶ ἐπιτηδείῳ.“ ὑπολαβὼν δὲ ὁ Δάμις „καὶ τίνα“
 138 ἔφη „νομίῳ ἑμαυτόν, εἰ τοιαῦτά σου διειλεγμένον
 σήμερον ὑπὲρ φίλων καὶ κοινωνίας κινδύνων, οἳ ἐπ'
 αὐτοὺς ἤκουσιν, ἐγὼ δ' ἀνήκοος τοῦ λόγου φεύγοιμί
 σε καὶ ἀποκινδυνεύοιμί σου, μήπω πρότερον κακὸς
 25 ὑπὲρ σοῦ δόξας;“ „ὀρθῶς“ ἔφη „λέγεις καὶ ἴωμεν,
 ἐγὼ μὲν, ὡς ἔχω, σὲ δὲ χρὴ μετασκευάζειν σαυτὸν
 ἐς τὸ δημοτικώτερον καὶ μήτε κομᾶν, ὡς γοῦν ἔχεις,
 τρίβωνά τε ἀνταλλάττεσθαι τουτουὶ τοῦ λίνου καὶ
 τὸ ὑπόδημα παραιτεῖσθαι τοῦτο· τί δὲ βούλεται μοι
 30 ταῦτα, χρὴ διαλεχθῆναι. λαῶν γὰρ καὶ πλείω καρτε-
 ρῆσαι πρὸ τῆς δίκης· οὐ δὴ βούλομαι κοινωνῆσαι (σέ) ²⁹⁷
 μοι τούτων ξυλληφθέντα, ξυλληφθείης γὰρ ἂν δια-

βεβλημένου τοῦ σχήματος, ἀλλ' ὡς μὴ φιλοσοφοῦντα μὲν, ἐπιτήδειον δὲ ἄλλως ὄντα μοι ξυνέπεσθαί τε καὶ παρατυγχάνειν οἷς πράττω.“ αἰτία μὲν ἦδε τοῦ μεταβαλεῖν τὸν Δάμιν τὸ τῶν Πυθαγορείων σχῆμα, οὐ γὰρ ὡς κακίων γε αὐτὸ μεθεῖναι φησιν, οὐδὲ 5 μεταγνοῦς, τέχνην δὲ ἐπαινέσας, ἣν ὑπῆλθεν ἐς τὸ συμφέρον τοῦ καιροῦ.

Ἀποπλεύσαντες δὲ τῆς Δικαιορχίας τριταῖοι XVI κατῆραν ἐς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Θύμβριδος, ἀφ' ὧν ξύμμετρος ἐς τὴν Ῥώμην ἀνάπλους. τὸ μὲν δὴ βασί- 10 λειον ξίφος ἦν ἐπ' Αἰλιανῶ τότε, ὁ δ' ἀνὴρ οὗτος πάλαι τοῦ Ἀπολλωνίου ἦρα ξυγγεγονῶς ποτε αὐτῶ κατ' Αἴγυπτον καὶ φανερόν μὲν οὐδὲν ὑπὲρ αὐτοῦ πρὸς τὸν Δομετιανὸν ἔλεγεν, οὐ γὰρ ξυνεχώρει ἢ ἀρχή, τὸν γὰρ δοκοῦντα τῶ βασιλεῖ ἀπηχθῆσθαι πῶς 15 μὲν ἂν πρὸς αὐτὸν ἐπήνεσε, πῶς δ' ἂν ὡς ἐπιτήδειον ἑαυτῶ παρητήσατο; τέχναι μὲν ὁπόσαι εἰσὶν ἀφανῶς ἀμύνουσαι, πάσαις ὑπὲρ αὐτοῦ ἐχρῆτο, ὅς γε καὶ τὸν χρόνον, ὅν, πρὶν ἤκειν, διεβάλλετο „ὦ βασιλεῦ“, ἔφη „κουφολόγον οἱ σοφισταὶ χρῆμα καὶ 20 ἀλαξὼν ἢ τέχνη, καὶ ἐπεὶ μηδὲν χρηστὸν τοῦ εἶναι ἀπολαύουσι, θανάτου γλίσχονται, καὶ οὐ περιμένουσιν αὐτοῦ τὸ αὐτόματον, ἀλλ' ἐπισπῶνται τὸν θάνατον ἐκκαλούμενοι τοὺς ἔχοντας ξίφη. ταῦθ' ἠγοῦμαι καὶ Νέρωνα ἐνθυμηθέντα μὴ ὑπαχθῆναι ὑπὸ Δημητρίου 25 ἀποκτεῖναι αὐτόν, ἐπεὶ γὰρ θανατῶντα ἦσθετο, οὐ κατὰ ξυγγνώμην ἐπανῆκεν αὐτῶ τὸν θάνατον, ἀλλὰ καθ' ὑπεροψίαν τοῦ κτεῖναι. καὶ μὲν καὶ Μουσώ- νιον τὸν Τυρρηνὸν πολλὰ τῆ ἀρχῆ ἐναντιωθέντα τῆ νήσῳ ξυνέσχεν, ἣ ὄνομα Γύαρα, καὶ οὕτω τι τῶν 30 σοφιστῶν τούτων ἦττους Ἕλληνες, ὡς τότε μὲν κατὰ ξυνουσίαν αὐτοῦ ἐσπλεῖν πάντας, νυνὶ δὲ κατὰ

ἱστορίαν τῆς κρήνης· ἐν γὰρ τῇ νήσῳ ἀνύδρῳ οὐση πρότερον εὗρημα Μουσωνίου κρήνη ἐγένετο, ἣν ἄδουσιν Ἕλληνες, ὅσα Ἐλικῶνι τὴν τοῦ ἵππου.“

XVII τούτοις μὲν δὴ διῆγεν ὁ Αἰλιανὸς τὸν βασιλέα, πρὶν ²⁹⁸

⁵ ἦκειν Ἀπολλώνιον, ἀφικομένου δὲ σοφωτέρων ἤπτετο, κελεύει μὲν γὰρ ξυλληφθέντα αὐτὸν ἀναχθῆναί οἱ, λαιδορουμένου δ' αὐτῷ τοῦ τὴν κατηγορίαν ξυυθέντος ὡς γόητι καὶ ἱκανῷ τὴν τέχνην ὁ μὲν Αἰλιανὸς „τῷ βασιλείῳ δικαστηρίῳ“ ἔφη „σαυτὸν τε καὶ τὰ ¹⁰ τούτου φύλαττε,“ ὁ δ' Ἀπολλώνιος „εἰ μὲν γόης“ ἔφη „ἐγώ, πῶς κρίνομαι; εἰ δὲ κρίνομαι, πῶς γόης εἰμί; εἰ μὴ ἄρα τὸ συκοφαντεῖν ἰσχυρὸν οὕτως εἶναι φησιν, ὡς μηδὲ τῶν γοητευόντων ἠττᾶσθαι αὐτό.“ βουλομένου δὲ τοῦ κατηγοροῦ λέγειν τι ἀμαθέστερον, ¹⁵ ἐκκρούων αὐτὸν ὁ Αἰλιανὸς „ἐμοὶ“ εἶπεν „ἄφες τὸν καιρὸν τὸν πρὸ τῆς δίκης, ἔλεγχον γὰρ ποιήσομαι τῆς τοῦ σοφιστοῦ γνώμης ἰδίᾳ καὶ οὐκ ἐν ὑμῖν, κἂν μὲν ὁμολογῇ ἀδικεῖν, ξυυτετμήσονται οἱ ἐν τῷ δικαστηρίῳ λόγοι καὶ σὺ ἄπει εἰρηνικῶς, εἰ δὲ ἀντιλέγει, ²⁰ δικάσει ὁ βασιλεύς.“ παρελθὼν οὖν εἰς τὸ ἀπόρρητον δικαστήριον, ἐν ᾧ τὰ μεγάλα καὶ ἐλέγχεται καὶ σιωπᾶται „χωρεῖτε“ ἔφη „ἐνθένδε καὶ μηδεὶς ἐπα-

XVIII κροάσθω, δοκεῖ γὰρ τῷ βασιλεῖ τοῦτο.“ ὡς δὲ ἐγέ-

¹³⁹ νοντο αὐτοί, „ἐγώ,“ ἔφη „ὦ Ἀπολλώνιε, μειράκιον ²⁵ ἦν κατὰ τοὺς χρόνους, οὓς ὁ πατήρ τοῦ βασιλέως ἐπ' Αἴγυπτον ἦλθε τοῖς μὲν θεοῖς θύσων, χρησόμενος δ' ὑπὲρ τῶν ἑαυτοῦ σοί, καὶ χιλίαρχον μὲν ὁ βασιλεὺς ἦγεν ἤδη τῶν πολεμικῶν εἰδότα, σὺ δ' οὕτω τι μοι ἐπιτηδείως εἶχες, ὡς χρηματίζοντος τοῦ ³⁰ βασιλέως ταῖς πόλεσιν ἀπολαβῶν με ἰδίᾳ ποδαπὸς τε εἶην λέγειν καὶ ὅ τι μοι τὸ ὄνομα καὶ ὡς ἔχω τοῦ πατρός, προὔλεγες δέ μοι καὶ τὴν ἀρχὴν ταύτην, ἣ

τοῖς μὲν πολλοῖς μεγίστη δοκεῖ καὶ μείζων ἢ πάντα ὁμοῦ τὰ ἀνθρώπων, ἐμοὶ δὲ ὄχλος καὶ κακοδαιμονία φαίνεται, τυραννίδος γὰρ φύλαξ χαλεπῆς εἰμι, κἂν μὲν σφήλω αὐτήν, δέδοικα τὰ ἐκ τῶν θεῶν, σοὶ δ' ὅπως εὖνους εἰμί, δεδήλωκα, ὁ γὰρ εἰπὼν ἀφ' ὧν 5 εἴρηκά που τὸ μηδ' ἂν παύσασθαι σε ἀγαπῶν, ἔστ' 299 ἂν ἢ τὸ ἐκείνων μεμνησθαι * * τὸ δὲ ἰδίᾳ ἐθελῆσαι ἐρέσθαι σε, ὑπὲρ ὧν ὁ κατήγορος ξυντέθεικε, σοφισμα οὐ φαῦλον ὑπὲρ ξυνουσίας ἐμοὶ τῆς πρὸς σὲ γέγονεν, ὅπως θαρροῖης μὲν τὰ ἐπ' ἐμοὶ ὄντα, προ- 10 γνοίης δὲ τὰ ἐπὶ τῷ βασιλεῖ· ὅτι μὲν γὰρ ψηφιεῖται ἐπὶ σοί, οὐκ οἶδα, διάκειται δέ, ὥσπερ οἱ καταψηφίσασθαι μὲν ἐπιθυμοῦντες, αἰσχυνόμενοι δὲ τὸ μὴ ἐπ' ἀληθείᾳ, καὶ πρόφασιν ἀπωλείας ἀνδρῶν ὑπάτων ποιεῖται σε, βούλεται μὲν γάρ, ἂ μὴ δεῖ, 15 πρᾶττει δ' αὐτὰ καταρρυθμίζων ἐς τὴν τοῦ δικαίου δόξαν. δεῖ δὴ κἀμοὶ πλάσματος καὶ ὁρμῆς ἐπὶ σέ, εἰ γὰρ ὑπόψεται με ὡς ἀνιέντα, οὐκ οἶδ' ὀπότερος ἡμῶν ἀπολεῖται θᾶττον.“ πρὸς ταῦτα ὁ Ἀπολλώνιος XIX „ἐπεὶ ὑγιῶς“ ἔφη „διαλεγόμεθα καὶ ὀπόσα καρδία 20 ἴσχει σύ τε εἴρηκας ἐμοὶ τε εἰπεῖν δίκαιον, φιλοσοφεῖς τε ὑπὲρ τῶν σεαυτοῦ πραγμάτων, ὡς οἱ σφόδρα μοι ξυνδιατρίψαντες, καί, νῆ Δία, οὕτω φιλανθρώπως πρὸς ἡμᾶς ἔχεις, ὡς ξυγκινδυνεύειν * ἠγεῖσθαι μοι, λέξω τὸν ἐμαντοῦ νοῦν· ἐμοὶ γὰρ ἀποδρᾶναι 25 μὲν ἦν ὑμᾶς ἐς πολλὰ μέρη τῆς γῆς, ἂ μὴ ὑμῶν ἀκροᾶται, παρ' ἀνδρας τε ἀφικέσθαι σοφοὺς καὶ σφωτέρους ἢ ἐγώ, θεοὺς τε θεραπεύειν ξὺν ὀρθῷ λόγῳ βαδίσαντι ἐς ἡθῆ ἀνθρώπων θεοφιλεστέρων ἢ οἱ ἐνταῦθα, παρ' οἷς οὔτε ἐνδειξις οὔτε γραφή οὔδε- 30 μία, δι' αὐτὸ γὰρ τὸ μήτε ἀδικεῖν μήτε ἀδικεῖσθαι δικαστηρίων οὐ δέονται, δείσας δὲ προδότου λαβεῖν

αίτιαν, εἰ φύγοιμι μὲν αὐτὸς τὴν ἀπολογίαν, ἀπο-
 λουτο δὲ οἱ δι' ἐμοῦ κινδυνεύοντες, ἤκω ἀπολογη-
 σόμενος. ὑπὲρ δὲ ὧν ἀπολογεῖσθαι με δεῖ, φράζε·“

XX „αἱ μὲν ἰδέαι τῆς γραφῆς ποικίλαι τε“ ἔφη „καὶ
 5 πλείους, καὶ γὰρ τὴν ἐσθῆτα διαβάλλουσι καὶ τὴν
 ἄλλην δίαιταν καὶ τό ἐστιν ὑφ' ὧν προσκυνεῖσθαι³⁰⁰
 σε καὶ τὸ ἐν Ἐφέσῳ ποτὲ ὑπὲρ λοιμοῦ χρῆσαι, διει-
 λέχθαι δὲ καὶ κατὰ τοῦ βασιλέως τὰ μὲν ἀφανῶς,
 τὰ δ' ἐκφάνδην, τὰ δ' ὡς θεῶν ἀκούσαντα, τὸ δὲ
 10 ἐμοὶ μὲν ἀπιθανώτατον, γινώσκω γάρ, ὅτι μηδὲ τὸ
 τῶν ἱερῶν αἷμα ἀνέχη, τῷ δὲ βασιλεῖ πιθανώτατον
 διαβάλλεται· φασὶν ἐς ἄγρον βαδίσαντά σε παρὰ
 Νερούαν τεμεῖν αὐτῶ παῖδα Ἀρκάδα θυομένῳ ἐπὶ
 τὸν βασιλέα καὶ ἐπᾶραι αὐτὸν τοῖς ἱεροῖς τούτοις,
 15 πεπραῆχθαι δὲ ταῦτα νύκτωρ φθίνοντος ἤδη τοῦ μη-
 νός. τοῦτο δὲ τὸ κατηγόρημα, ἐπειδὴ πολλῶ μείζον,
 μὴ ἕτερόν τι παρ' ἐκεῖνο ἠγάμεθα, ὁ γὰρ λαμβανό-
 μενος τοῦ σχήματος καὶ τῆς διαίτης καὶ τοῦ προ-
 γινώσκειν ἐς τοῦτο δήπου ξυντείνει καὶ ταῦτά γε
 20 καὶ τὴν παρανομίαν τὴν ἐς αὐτὸν δοῦναι σοί φησι
 καὶ τὸ ἐς τὴν θυσίαν θάρσος. χρὴ οὖν παρεσκευά-
 σθαι τὴν ὑπὲρ τούτων ἀπολογίαν, ἔστω δέ σοι ὁ λό-
 140 γος μὴ ὑπερορῶν τοῦ βασιλέως.“ καὶ ὁ Ἀπολλώνιος
 „τοῦ μὲν μὴ ὑπερορᾶν ἔστω τεκμήριόν σοι τὸ ὑπὲρ
 25 ἀπολογίας ἀφῆχθαι με, εἰ δὲ καὶ θρασέως οὕτω
 τὰμὰ εἶχεν, ὡς ὑπὲρ τυραννίδας αἵρεσθαι, ἀλλὰ σοί
 γε ὑπέσχον ἐμαυτὸν τοιῶδε ὄντι καὶ ἀγαπῶντί με.
 τὸ μὲν γὰρ ἐχθρῶ πονηρὸν δόξαι δεινὸν οὕπω, οἱ
 γὰρ ἐχθροὶ μισοῦσιν οὐκ ἀφ' ὧν δημοσίᾳ διαβέβλη-
 30 ταί τις, ἀλλ' ἀφ' ὧν ἰδίᾳ προσκέκρουκε, τὸ δὲ πρὸς
 ἀνδρὸς φίλου λαβεῖν αἰτίαν, ὡς κακὸς φαίνοιτο,
 βαρύτερον τοῦτο ἢ τὰ ἐχθρῶν ὁμοῦ πάντα, οὐ γὰρ

ἂν διαφύγοι τὸ μὴ οὐ κακείνοις, δι' ἃ κακὸς ἦν, ἀπηχθῆσθαι.“ ἐδόκει τῷ Αἰλιανῷ εὖ λέγειν, καὶ XXI
 παρακελευσάμενος αὐτῷ θαρρεῖν ἑαυτοῦ ἐλάβετο ὡς
 μὴ ἂν ἐκπλαγέντος τοῦ ἀνδρός, μηδ' ἂν (εἰ) Γοργεῖη
 κεφαλὴ ἐπ' αὐτὸν αἵροίτο. καλέσας οὖν τοὺς προσ- 5
 τεταγμένους τὰ τοιαῦτα „κελεύω“ ἔφη „ξυνέχειν
 301 τοῦτον, ἔστ' ἂν ὁ βασιλεὺς ἤκουτά τε αὐτὸν μάθῃ
 καὶ λέγοντα ὁπόσα εἴρηκε,“ καὶ ἐώκει τοῖς μάλα ὠργι-
 σμένοις. παρελθὼν δὲ ἐς τὰ βασίλεια τὰ προσήκοντα
 τῇ ἀρχῇ ἔπραττεν. 10

Ἐνταῦθα ὁ Δάμις ἀπομνημονεύει ἔργου ὁμοίου
 τε καὶ ἀνομοίου τῷ ἐπ' Ἀριστείδου ποτὲ Ἀθήνησιν·
 ὀστράκῳ μὲν γὰρ τὸν Ἀριστείδην ἐλαύνειν ἐπ' ἀρετῇ,
 ἔξω δὲ τείχους ἤδη ὄντι προσελθόντα τῶν ἀγροίκων
 τινὰ δεῖσθαι αὐτοῦ γράφειν τι αὐτῷ ἐπ' Ἀριστείδην 15
 ὀστράκον. ἐκεῖνος μὲν οὔτε τὸν ἄνδρα εἰδὼς οὔτ'
 αὐτὸ τὸ γράφειν, ἀλλὰ μόνον τὸν ὑπὲρ τοῦ δικαίου
 φθόνον, χιλίαρχος δὲ τῶν σφόδρα γιγνωσκόντων
 τὸν Ἀπολλώνιον προσειπὼν αὐτὸν ἤρετο κατὰ ὕβριν,
 ὑπὲρ ὅτου κινδυνεύοι, τοῦ δὲ οὐκ εἰδέναι φήσαντος 20
 „ἀλλ' ἐγὼ“ ἔφη „οἶδα· τὸ γὰρ προσκυνεῖσθαι σε
 ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων διαβέβληκεν ὡς ἴσων ἀξιού-
 μενον τοῖς θεοῖς.“ „καὶ τίς“ εἶπεν „ὁ προσκυνήσας
 ἐμέ;“ „ἐγὼ“ ἔφη „ἐν Ἐφέσῳ παῖς ἔτι ὢν, ὁπότε
 ἡμᾶς ἰάσω τοῦ λοιμοῦ.“ „καλῶς ποιῶν“ εἶπεν „αὐ- 25
 τὸς τε σὺ καὶ ἡ σωθεῖσα Ἐφεσίων πόλις.“ „διὰ
 ταῦτ' οὖν“ ἔφη „καὶ ἀπολογία ὑπὲρ σοῦ παρε-
 σκεύακα, ἢ σε ἀπαλλάξει τῆς αἰτίας· ἴωμεν γὰρ ἔξω
 τείχους καὶ ἦν μὲν ἀποκόψω σου τὸν ἀνχένα τῷ
 ξίφει, διαβέβληται ἡ αἰτία καὶ ἀφείσαι, ἦν δὲ ἐκ- 30
 πλήξης με καὶ μεθῶ τὸ ξίφος, θεῖόν τε ἀνάγκη νομί-
 ζεσθαι σε καὶ ὡς ἐπ' ἀληθῆσι κρίνεσθαι.“ τοσῶδε

μὲν δὴ ἀγροικότερος οὗτος τοῦ τὸν Ἀριστείδην ἐλαύνοντος, ἔλεγε δὲ ταῦτα μασώμενός τε καὶ ξὺν γέλῳ, ὁ δ' οὐκ ἀκηκοότι ὅμοιος διελέγετο πρὸς τὸν Δάμιν ὑπὲρ τοῦ Δέλτα, περὶ ᾧ φασι τὸν Νεῖλον σχίζεσθαι.

- XXII Ἐπεὶ δὲ καλέσας αὐτὸν ὁ Αἴλιανὸς ἐκέλευσε τὸ
 6 ἐλευθέριον οἰκεῖν δεσμωτήριον „ἔστ' ἂν γένηται
 σχολή“ ἔφη „τῷ βασιλεῖ, ξυγγενέσθαι γάρ σοι ἰδία
 πρότερον βούλεται,“ ἀπῆλθε μὲν τοῦ δικαστηρίου
 καὶ παρελθὼν ἐς τὸ δεσμωτήριον „διαλεγώμεθα,“
 10 ἔφη „Δάμι, τοῖς ἐνταῦθα· τί γὰρ ἂν ἄλλο πρᾶττοι 302
 τις (ἐς) τὸν χρόνον τοῦτον, ὃν διαλέξεται μοι ὁ τύ-
 ραννος ὑπὲρ ᾧν δεῖται;“ „ἀδολέσχας“ εἶπεν „ἠγή-
 σονται ἡμᾶς, ἣν ἐκκρούωμεν αὐτοὺς ᾧν ἀπολογή-
 σονται, καὶ ἄλλως ἄτοπον περιπατεῖν ἐς ἀνθρώπους
 15 ἀθύμως ἔχοντας.“ „καὶ μὴν τούτοις μάλιστα δεῖ“
 ἔφη „τοῦ διαλεξομένου τε καὶ θεραπεύσοντος· εἰ
 γὰρ ἐνθυμηθείης τὰ τοῦ Ὀμήρου ἔπη, ἐν οἷς Ὀμη-
 ρος τὴν Ἑλένην φησὶ τὰ ἐξ Αἰγύπτου φάρμακα οἰνο-
 χοεῖν ἐς τὸν κρατῆρα, ὡς τὰ ἄχη τῆς ψυχῆς ἀπο-
 20 βρέχοιτο, δοκῶ μοι τὴν Ἑλένην λόγους Αἰγυπτίους
 ἐκμαθοῦσαν ἐπάδειν τοῖς ἀθύμοις ἐν τῷ κρατῆρι,
 ἰωμένην αὐτοὺς λόγῳ τε ἀναμιξ καὶ οἴνω.“ „καὶ
 εἰκὸς μὲν,“ εἶπεν „εἴπερ ἐς Αἴγυπτόν τε ἦλθε καὶ
 ὠμίλησε τῷ Πρωτεῖ, ἣ ὡς Ὀμήρῳ δοκεῖ, Πολυδάμνη
 25 ξυνεγένετο τῇ τοῦ Θῶνος· νυνὶ δὲ ἀναβεβλήσθων
 οὔτοι, δέομαι γὰρ τι ἐρέσθαι σε.“ „οἶδα,“ ἔφη „ὄ-
 με ἐρήση, τοὺς γὰρ τοι λόγους, οἳ γεγόνασί μοι πρὸς
 141 τὸν ἄνδρα καὶ ἅττα εἶπε καὶ εἰ φοβερὸς ἦν ἢ πρᾶος,
 βούλει ἀκοῦσαί μου.“ καὶ διῆλθε πάντας. προσ-
 30 κυνήσας οὖν ὁ Δάμις „οὐκ ἀπιστῶ,“ ἔφη „καὶ τὴν
 Λευκοθέαν ποτὲ κρήδεμνον τῷ Ὀδυσσεῖ δοῦναι μετὰ
 τὴν ναῦν, ἧς ἐκπεσὼν ἀνεμέτρει ταῖς ἑαυτοῦ χερσὶ

τὸ πέλαγος· καὶ γὰρ ἡμῶν ἐς ἀμήχανά τε καὶ φο-
 βερὰ ἐμβεβηκότων θεῶν τις ὑπερέχει, οἶμαι, χεῖρα,
 ὡς μὴ ἐκπέσοιμεν σωτηρίας πάσης.“ ἐπιπλήττων δ’
 ὁ Ἀπολλώνιος τῷ λόγῳ „ποῖ παρατενεῖς,“ ἔφη „δε-
 διῶς ταῦτα καὶ μήπω γιννώσκων, ὅτι σοφία μὲν τὰ 5
 ξυνιέντα ἑαυτῆς ἐκπλήττει πάντα, αὐτὴ δ’ ὑπ’ οὐδε-
 νὸς ἐκπλήττεται;“ „ἀλλ’ ἡμεῖς“ εἶπε „παρὰ ἀξύνε-
 τον ἤκομεν καὶ οὐ μόνον οὐκ ἐκπληττόμενον ἡμᾶς,
 ἀλλ’ οὐδὲ ἀξιοῦντα εἶναί τι, ὃ ἐκπλήξει αὐτόν.“
 „ξυνίης οὖν,“ ἔφη „ᾧ Δάμι, ὅτι τετύφωται καὶ 10
 ἀνοήτως ἔχει;“ „ξυνίημι, τί δ’ οὐ μέλλω;“ εἶπε.
 03 „καὶ σοὶ δὲ“ ἔφη „καταφρονητέα τοῦ τυράννου τοσ-
 οὔτω μᾶλλον, ὅσῳ καὶ γινώσκεις αὐτόν.“ διαλεγο- XXIII
 μένοις δ’ αὐτοῖς ταῦτα προσελθὼν τις, οἶμαι, Κίλιξ
 „ἐγώ,“ ἔφη „ἄνδρες, ὑπὲρ πλούτου κινδυνεύω.“ 15
 καὶ ὁ Ἀπολλώνιος „εἰ μὲν ἀφ’ ὧν οὐ θεμιτόν“ ἔφη
 „πλουτῶν, οἶον ληστείας ἢ φαρμάκων, ἃ δὴ ἀνδρο-
 φόνα, ἢ τάφους κινήσας, ὅσοι τῶν πάλαι βασιλέων
 εἰσίν, οἱ πολύχρυσοί τε καὶ θησαυρώδεις, οὐ κρίνε-
 σθαί σε χρὴ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀπολωλέναι, ταυτὶ γὰρ 20
 πλοῦτος μὲν, ἀλλ’ ἐπίρρητός τε καὶ ὤμός, εἰ δὲ κλη-
 ρονομήσας ἢ διδούσης ἐμπορίας ἐλευθερίου τε καὶ
 μὴ καπήλου, τίς οὔτω βαρὺς, ὡς ἀφελέσθαι σε νό-
 μου στήματι τὰ κτηθέντα σοὶ κατὰ νόμους;“ „τὰ
 μὲν ὄντα μοι παρὰ πλειόνων“ ἔφη „ξυγγενῶν ἐστίν, 25
 ἐς μίαν δ’ οἰκίαν τὴν ἐμὴν ἤκει, χρῶμαι δ’ αὐτοῖς
 οὔθ’ ὡς ἐτέρων, ἐμὰ γάρ, οὔθ’ ὡς ἐμοῖς, κοινὰ γὰρ
 πρὸς τοὺς ἀγαθοὺς ἐστὶ μοι· διαβάλλουσι δ’ ἡμᾶς
 οἱ συκοφάνται μὴ ἐπ’ ἀγαθῷ τῆς τυραννίδος ἐκτῆ-
 σθαι τὸν πλοῦτον, ἐμοῦ τε γὰρ νεώτερα πειρωμένου 30
 πράττειν ἐφόδιον ἂν γενέσθαι αὐτόν, ἐτέρῳ τε,
 ὅτῳ προσθείμην, ῥοπήν ἂν οὐ σμικρὰν τὰμὰ εἶναι.

μεμαντευμένα δ' ἤδη καθ' ἡμῶν αἰτία, ὡς ὕβριν
 μὲν τίπτει πᾶς ὁ ὑπὲρ τὸ μέτρον πλοῦτος, ὁ δ' ὑπὲρ
 τοὺς πολλοὺς τὸν αὐχένα ἴσθησι καὶ τὸ φρόνημα
 εἰρείρει νόμοις τε οὐκ ἔᾶ πείθεσθαι καὶ τοὺς ἄρχον-
 5 τας, οἳ ἐς τὰ ἔθνη φοιτῶσι, μόνου οὐκ ἐπὶ κόρησ
 παίει δουλουμένους τοῖς χρήμασιν [ἢ ὑπερορῶντας
 αὐτῶν διὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ πλούτου]. ἐγὼ δὲ μειρά-
 κιον μὲν ὢν, πρὶν οὐσίαν ἑκατὸν ταλάντων ἐκτῆσθαι,
 10 κατάγγελων ἠγούμην πάντα καὶ σμικρὰ ὑπὲρ τῶν
 ὄντων ἐδεδίειν, ἐπεὶ δὲ τάλαντά μοι πεντακόσια ἐπὶ
 μιᾶς ἡμέρας ἐγένετο τελευτήσαντος ἐπ' ἐμοὶ τοῦ
 πρὸς πατρὸς θείου, τοσοῦτον ἡ γνώμη μετέβαλεν,
 ὅσον οἱ καταρτύοντες τῶν ἵππων καὶ μεταβάλλοντες ³⁰⁴
 τοῦ ἀπαιδεύτου τε καὶ ἀκολάστου ἦθους. ἐπιδιδόν-
 15 τος δέ μοι τοῦ πλούτου καὶ τὰ μὲν ἐκ γῆς, τὰ δὲ ἐκ
 θαλάττης φέροντος, οὕτω τι ἐδουλώθην ὑπὸ τοῦ
 περὶ αὐτὸν δέους, ὡς ἀπαντλεῖν τῆς οὐσίας τὸ μὲν
 ἐς τοὺς συκοφάντας, οὓς ἔδει μειλίττεσθαι τῇ ἀπο-
 μαγδαλιᾷ ταύτῃ, τὸ δὲ ἐς τοὺς ἄρχοντας, ὡς ἰσχὺς
 20 πρὸς τοὺς ἐπιβουλεύοντας εἶη μοι, τὸ δὲ ἐς τοὺς
 ξυγγενεῖς, ὡς μὴ φθονοῖεν τῷ πλούτῳ, τὸ δὲ ἐς τοὺς
 δούλους, ὡς μὴ κακίους γίγνοιτο ἀμελεῖσθαι φά-
 σκουτες, ἐβουκολεῖτο δέ μοι καὶ ἀγέλη φίλων λαμπρὰ·
 προορῶντες γὰρ οὗτοί μοι τὰ μὲν αὐτοὶ ἔδρων, τὰ
 25 δέ μοι προὔλεγον. ἀλλ' ὅμως οὕτω μὲν χαρὰκώσαν-
 τες τὸν πλοῦτον, οὕτω δὲ ἀσφαλῶς τειχισάμενοι κιν-
 δυνεύομεν περὶ αὐτῶ νῦν, καὶ οὐπω δῆλον οὐδ' εἰ
 τὸ σῶμα ἀθῶοι μενοῦμεν.“ καὶ ὁ Ἀπολλώνιος,
 „θάρρει,“ ἔφη „τὸν γὰρ πλοῦτον τοῦ σώματος
 30 ἐγγυητὴν ἔχεις· δέδεσαι μὲν γὰρ δι' αὐτόν, ἀνήσει
 δέ σε ἀπολυόμενον οὐ μόνον τοῦ δεσμοτηρίου τοῦδε,
 ἀλλὰ καὶ τοῦ θεραπεύειν τοὺς συκοφάντας τε καὶ

τούς δούλους, οἷς δι' αὐτὸν ὑπέκεισο.“ ἑτέρου δ' XXIV
 αὐτὸς φήσαντος γραφὴν φεύγειν, ἐπειδὴ θύων ἐν Τά- 142
 ραντι, οὗ ἦρχε, μὴ προσέθηκε ταῖς δημοσίαις εὐχαῖς,
 ὅτι Δομετιανὸς Ἀθηναῖς εἶη παῖς „σὺ μὲν ᾤθηθης“
 ἔφη „μὴ ἂν τὴν Ἀθηναῖν τεκεῖν παρθένον οὕσαν τὸν 5
 αἰὲ χρόνον, ἡγνόεις δ', οἶμαι, ὅτι ἡ θεὸς αὕτη Ἀθη-
 ναίοις ποτὲ δράκοντα ἔτεκε.“ καθείροτό τις καὶ ἐπὶ XXV
 τοιαῦδε αἰτία· χωρίον ἐν Ἀκαρνανίᾳ περὶ τὰς ἐκβο-
 λὰς τοῦ Ἀχελώου ἔχων περιέπλει τὰς Ἐχινάδας ἐν
 ἀκατίῳ μικρῷ, διασκεψάμενος δὲ αὐτῶν μίαν, ἣ ξυν- 10
 ἦπτεν ἤδη τῇ ἡπίρῳ, δένδρεσί τε ὠραίοις διεφύ-
 305 τευσε καὶ ἀμπέλοις ἡδυοίνοις δίαιτάν τε ἱκανὴν τῷ
 σώματι κατεσκευάσατο ἐν αὐτῇ, καὶ γὰρ τι καὶ ὕδωρ
 ἐκ τῆς ἡπίρου ἐσήγετο ἀποχωρῶν τῇ νήσῳ· ἐκ τού-
 του ἀνέφθυ γραφὴ, μὴ καθαρὸς εἶναι ὁ Ἀκαρναν 15
 οὗτος, ἔργα δὲ αὐτῷ ξυνειδῶς οὐ φορητὰ τῆς μὲν
 ἄλλης γῆς ἐξίστασθαι τε καὶ ἀποφοιτᾶν ὡς μεμια-
 σμένης ἑαυτῷ, τὴν δ' Ἀλκμαίωνος τοῦ Ἀμφιάρεω
 λύσειν, δι' ἣν τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἀχελώου μετὰ τὴν
 μητέρα ᾤκησεν, ἤρῃσθαι αὐτόν, εἰ μὴ καὶ ἐφ' ὁμοίοις, 20
 ἀλλ' ἐπὶ σχετλίαις ἴσως καὶ οὐ πόρρω ἐκείνων, ὁ δ'
 οὐ τοῦτ' ἔφασκεν, ἀλλὰ ἀπραγμοσύνης ἐρῶν ἐκεῖ
 οἰκῆσαι, τὸ δὲ ἄρα ἐς δίκας αὐτῷ περιστῆναι, δι' ἃς
 καὶ εἴρχθαι αὐτόν.

Προσιόντων δὲ τῷ Ἀπολλωνίῳ πλειόνων ἔνδον XXVI
 καὶ ὀλοφυρομένων τοιαῦτα, πεντήκοντα γὰρ πού 26
 εἶναι οἱ ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ τούτῳ καὶ οἱ μὲν νοσεῖν
 αὐτῶν, οἱ δὲ ἀθύμως παρεῖσθαι, οἱ δὲ ἐγκαρτερεῖν
 τὸν θάνατον, οἱ δ' ἐπιβοᾶσθαι τέκνα καὶ γονέας
 τοὺς αὐτῶν καὶ γάμους „ὦ Δάμι,“ ἔφη „δοκοῦσί 30
 μοι τοῦ φαρμάκου δεῖσθαι οἱ ἄνδρες, οὗ καταρχὰς
 ἐπεμνήσθην. εἴτ' οὖν Αἰγύπτιον τοῦτο, εἴτ' ἐν πάσῃ

τῇ γῆ φύεται ῥιζοτομούσης αὐτὸ σοφίας ἐκ τῶν ἐαυ-
 τῆς κήπων, προσδῶμεν αὐτοῦ τοῖς ἀθλοῖς τούτοις,
 μὴ προανέλη σφᾶς ἢ γνώμη.“ „προσδῶμεν“ ἢ δ'
 ὅς ὁ Δάμις „εἰκάσι γὰρ δεομένοις.“ ξυγκαλέσας
 5 οὖν αὐτούς ὁ Ἀπολλώνιος „ἄνδρες,“ εἶπεν „οἱ κοι-
 νωνοῦντες ἐμοὶ ταυτησὶ τῆς στέγης, ἐλεῶ ὑμᾶς, ὡς
 ὑφ' αὐτῶν ἀπόλλυσθε, οὐπω εἰδότες, εἰ κατηγορία
 ἀπολεῖ ὑμᾶς· δοκεῖτε γὰρ μοι προαποκτιννύντες
 αὐτούς τοῦ καταψηφισθέντος ἂν ὑμῶν, ὡς οἴεσθε,
 10 θανάτου, [καὶ] θαρρεῖν μὲν ἂ δέδιντε, δεδιέναι δ' ἂ
 θαρρεῖτε. οὐ μὴν προσήκει γε, ἀλλ' ἐνθυμηθέντας 306
 τὸν Ἀρχιλόχου τοῦ Παρίου λόγον, ὅς τὴν ἐπὶ τοῖς
 λυπηροῖς καρτερίαν τλημοσύνην καλῶν θεῶν αὐτήν
 φησιν (εἶναι) εὖρημα [οὔσαν], ἀναφέρειν τῶν σχετ-
 15 λίων τούτων, ὥσπερ οἱ τέχνη τοῦ ῥοδίου ὑπεραί-
 ροντες, ἐπειδὴν τὸ κῦμα ὑπὲρ τὴν ναῦν ἰστῆται,
 μηδ' ἠγεῖσθαι χαλεπὰ ταῦτα, ἐφ' ἃ ὑμεῖς μὲν ἄκου-
 τες, ἐγὼ δὲ ἐκὼν ἤκω. εἰ μὲν γὰρ ξυντίθεσθε ταῖς
 αἰτίαις, ὀλοφυρτέα ἢ ἡμέρα μᾶλλον, ἐν ἧ ὁ λογισμὸς
 20 ἐς ἄδικά τε καὶ ὠμὰ ὀρμήσας ὑμᾶς ἔσφηλεν, εἰ δ'
 οὔτε σὺ τὴν ἐν τῷ Ἀχελῷῳ νῆσον ὑπὲρ ὧν ὁ κατή-
 γορός φησιν ἐρεῖς ὠκηκέναι, οὔτε σὺ τὸν σεαυτοῦ
 πλοῦτον ἔφεδρόν ποτε τῇ βασιλείᾳ στήσασθαι, οὔθ'
 ἐκὼν σὺ τοῦ μὴ πρὸς Ἀθηναῖς δοκεῖν ἀφηρηθῆσαι
 25 τὸν ἄρχοντα, οὔθ' ὑπὲρ ὧν ἀφῆχθε κινδυνεύων ἕκα-
 στος, ἀληθῆ ταῦτα εἶναι φήσει, τί βούλεται“ φησιν
 „ὁ ὑπὲρ τῶν οὐκ ὄντων θοῆνος οὔτος; ὅσῳ γὰρ
 τοὺς οἰκειοτάτους ἐπιβοᾷσθε, τοσῶδε χρὴ ἐρρωθῆσαι
 μᾶλλον, ἅθλα γὰρ που τῆς τλημοσύνης ταύτης ἐκεῖνα.
 30 ἢ τὸ καθειροχθαι δεῦρο δεινὸν εἶναί φατε καὶ τὸ ἐν
 τῷ δεσμωτηρίῳ ζῆν; ἢ ἀρχὴν ὧν πείσεσθαι ἠγεῖσθε;
 ἢ καὶ καθ' αὐτὸ τιμωρίαν, εἰ καὶ μηδὲν ἐπ' αὐτῷ

πάθοιτε; ἀλλ' ἔγωγε τὴν ἀνθρωπείαν εἰδὼς φύσιν
 ἀναδιδάξω λόγον ὑμᾶς οὐδὲν ἐοικότα τοῖς τῶν ἰατρῶν
 σιτίοις, καὶ γὰρ ἰσχὺν ἐντίθησι καὶ ἀποθανεῖν οὐκ
 ἔάσει· οἱ ἀνθρωποὶ ἐν δεσμοτηρίῳ ἐσμὲν τὸν χρό-
 νον τοῦτον, ὃς δὴ ἰσχύεται βίος· αὕτη γὰρ ἡ 5
 ψυχὴ σώματι φθαρτῶ ἐνδεθεῖσα πολλὰ μὲν καρτερεῖ, 143
 δουλεύει δὲ πᾶσιν, ὅποσα ἐπ' ἀνθρώπου φοιτᾷ, οἰκία
 τε οἷς ἐπενοήθη πρῶτον, ἀγνοῆσαί μοι δοκοῦσιν
 ἄλλο δεσμοτήριον αὐτοῖς περιβάλλοντες, καὶ γὰρ δὴ
 καὶ ὅποσοι τὰ βασιλεία οἰκοῦσιν, ἀσφαλῶς ἐν αὐτοῖς 10
 07 κατεσκευασμένοι, δεδέσθαι μᾶλλον τούτους ἢ γῶ-
 μεθα ἢ οὓς αὐτοὶ δῆσουσι. πόλεις δ' ἐνθυμουμένῳ
 μοι καὶ τείχη δοκεῖ ταῦτα δεσμοτήρια εἶναι κοινά,
 ὡς δεδέσθαι μὲν ἀγοράζοντας, δεδέσθαι δὲ ἐκκλη-
 σιάζοντας καὶ θεωμένους αὖ καὶ πομπὰς πέμποντας. 15
 καὶ Σκυθῶν ὅποσοι ἀμαξεύουσιν, οὐ μείον ἡμῶν
 δέδενται, Ἴστροι τε γὰρ αὐτοὺς ὀρίζουσι καὶ Θερ-
 μῶδοντες καὶ Ταναΐδες οὐ ῥάδιοι ποταμοὶ ὑπερβῆ-
 ναι, ἣν μὴ ὑπὸ τοῦ κρυμοῦ στᾶσιν, οἰκίας τε ἐπὶ
 τῶν ἀμαξῶν πέπανται καὶ φέρονται μὲν, ἀλλ' ἐν 20
 αὐταῖς ἐπτηχότες. εἰ δὲ μὴ μεираκιώδης ὁ λόγος,
 φασὶ καὶ τὸν Ὀκεανὸν δεσμοῦ ἔνεκα τῇ γῇ περιβε-
 βληῖσθαι. ἴτε, ὧ ποιηταί, ταυτὶ γὰρ ὑμέτερα, καὶ
 ῥαψωδεῖτε πρὸς τούτους τοὺς ἀθύμους, ὡς Κρόνος
 μὲν ποτε ἐδέθη βουλαῖς τοῦ Διός, Ἄρης δὲ ὁ πολε- 25
 μικώτατος ἐν οὐρανῶ μὲν ὑπὸ Ἡφαίστου πρότερον,
 ἐν γῇ δὲ ὑπὸ τῶν τοῦ Ἀλωέως. ταῦτ' ἐνθυμούμενοι
 καὶ πολλοὺς τῶν σοφῶν τε καὶ μακαρίων ἀνδρῶν,
 οὓς δῆμοι ἀσελγεῖς ἔδησαν, τυραννίδες δὲ προὔπη-
 λάκισαν, δεχόμεθα καὶ ταῦτα, ὡς μὴ τῶν δεξαμένων 30
 αὐτὰ λειποίμεθα.“ οὕτω τοὺς ἐν τῷ δεσμοτηρίῳ
 τὰ ῥηθέντα μετέβαλεν, ὡς σίτου τε οἱ πολλοὶ ἄψασθαι

καὶ ἀπελθεῖν τῶν δακρῶν βῆναί τε ἐπ' ἐλπίδος
μηδ' ἄν παθεῖν μηδὲν ἐκείνω ξυνόντες.

XXVII Τῆς δ' ὑστεραίας διελέγετο μὲν ἐς τὸν αὐτὸν
νοῦν ξυντείνων, ἐσπέμπεται δέ τις ἀκροατῆς τῶν
5 διαλέξεων ὑπὸ τοῦ Δομετιανοῦ καθειμένος, τὸ μὲν
δὴ σχῆμα αὐτοῦ, κατηγῆς ἐδόκει καὶ κινδυνεύειν τι,
ὡς ἔφασκε, μέγα, γλώττης τε οὐκ ἀνεπιτηδεύτως
εἶχεν, οἷοι τῶν συκοφαντικῶν οἱ συνειλοχότες ὀκτὼ
ῤῆματα ἢ δέκα, ὁ δὲ Ἀπολλώνιος ξυνιὲς τῆς τέχνης
10 διελέγετο, ἃ μὴ ἐκείνω προὔβαινε, ποταμῶν τε γὰρ
πρὸς αὐτοὺς ἐμέμνητο καὶ ὄρων καὶ θηρία διῆει καὶ
δένδρα, ὑφ' ὧν οἱ μὲν διήγοντο, ὁ δ' οὐδὲν ἐπέραι-
νευ. ὡς δὲ καὶ ἀπάγειν αὐτὸν ἐς λαιδορίας τοῦ 308
τυράννου ἐπειρᾶτο „ὦ τᾶν,“ ἔφη „σὺ μὲν, ὅ τι βού-
15 λει, λέγε, οὐ γὰρ διαβεβλήση γε ὑπ' ἐμοῦ, ἐγὼ δὲ
ὀπόσα μέμφομαι τὸν βασιλέα, πρὸς αὐτὸν λέξω.“

XXVIII Ἐγένετο καὶ ἕτερα ἐν τῷ δεσμοτηρίῳ τούτῳ
ἐπεισόδια, τὰ μὲν ἐπιβεβουλευμένα, τὰ δέ, ὡς ξυν-
έπεσεν, οὔπω μεγάλα, οὐδ' ἄξια ἐμοὶ σπουδάσαι,
20 Δάμις δέ, οἶμαι, ὑπὲρ τοῦ μὴ παραλελοιπέναι τι
αὐτῶν ἐπεμνήσθη, τὰ δὲ λόγου ἐχόμενα· ἐσπέρα
μὲν ἦν, καθεῖρκετο δὲ ἡμέραν ἤδη πέμπτην, παρελθὼν
δέ τις ἐς τὸ δεσμοτήριον Ἑλληνικὸς τὴν φωνὴν
„ποῦ“ ἔφη „ὁ Τυανεύς;“ καὶ ἀπολαβὼν αὐτὸν
25 „αὔριον“ ἔφη „διαλέξεται σοι ὁ βασιλεύς· Αἴλιανοῦ
δὲ ταῦτα ἀκηκοέναι δόκει.“ „ξυνίημι“ ἢ δ' ὅς „τοῦ
ἀπορρήτου, μόνου γὰρ δὴ ἐκείνου εἰδέναι αὐτό.“
„καὶ μὴν καὶ τῷ ἐπὶ τοῦ δεσμοτηρίου προεῖρηται“
ἔφη „πᾶν, εἴ τι βούλοιο, ἐπιτηδεῖω σοι εἶναι.“ „κα-
30 λῶς μὲν ποιοῦντες ὑμεῖς,“ εἶπεν „ἐγὼ δὲ καὶ τὸν
ἐνταῦθα βίον καὶ τὸν ἕξω ταυτὸν πράττω, διαλέγο-
μαι μὲν γὰρ ὑπὲρ τῶν παραπιπτόντων, δέομαι δ'

οὐδενός.“ „οὐδὲ τοῦ ξυμβουλευόντος,“ ἔφη „Ἀπολλώνιε, ὡς διαλέξῃ τῷ βασιλεῖ;“ „νὴ Δί“ εἶπεν „εἰ μὴ κολακεύειν πείθοι.“ „τί δ’, εἰ μὴ ὑπερορᾶν,“ ἔφη, „μηδ’ ὑπερφρονεῖν αὐτοῦ;“ „ἄριστα“ εἶπε 144 „ξυμβουλεύσει καὶ ὡς ἑμαυτὸν πέπεικα.“ „ὑπὲρ 5 τούτων μὲν ἤκω“ ἔφη „καὶ χαίρω παρεσκευασμένον σε ὁρᾶν ξυμμέτρως, δεῖ δὲ καὶ πρὸς τὸ φθέγμα τοῦ βασιλέως παρεσκευάσθαι σε καὶ πρὸς τὸ δύστροπον τοῦ προσώπου, φθέγγεται μὲν γὰρ βαρὺ, κἂν πράως διαλέγηται, ἢ δ’ ὀφρὺς ἐπίκειται τῷ τοῦ ὀφθαλμοῦ 10 ἤθει, μεστή δ’ ἢ παρειαὶ χολῆς, τουτὶ γὰρ μάλιστα ἐπιφαίνει. ταῦτα, ὦ Τυανεῦ, μὴ ἐκπληττώμεθα, ἔστι γὰρ φύσεως μᾶλλον καὶ αἰεὶ ὅμοια.“ καὶ ὁ Ἀπολλώνιος „Ὀδυσσεὺς μέντοι“ ἔφη „παριῶν ἐς τὸ τοῦ 309 Πολυφήμου ἄντρον καὶ μήτε ὀπόσος ἐστὶ, προακη- 15 κοῦς πρότερον, μηδ’ οἷα σιτεῖται, μηδ’ ὡς βροντᾶ ἢ φωνή, ἐθάρρησέ τε αὐτὸν καίτοι ἐν ἀρχῇ δείσας καὶ ἀπῆλθε τοῦ ἄντρου ἀνῆρ δόξας, ἐμοὶ δὲ ἐξελθεῖν αὐταρκες ἑμαυτὸν τε σώσαντα καὶ τοὺς ἐταίρους, ὑπὲρ ὧν κινδυνεύω.“ τοιαῦτα διαλεχθεὶς πρὸς 20 τὸν ἤκοντα καὶ ἀπαγγέλλας αὐτὰ πρὸς τὸν Δάμιν ἐκάθευθεν.

Περὶ δὲ ὄρθρον γραμματεὺς τις ἤκων τῶν βασι- XXIX λείων δικῶν „κελεύει σε ὁ βασιλεὺς,“ ἔφη „ὦ Ἀπολλώνιε, περὶ πλήθουςαν ἀγορᾶν ἐς τὴν αὐλήν ἤκειν, 25 οὐπω ἀπολογησόμενον, ἀλλ’ ἰδεῖν τέ σε, ὅστις ὦν τυγχάνεις, βούλεται καὶ ξυγγενέσθαι μόνω.“ „τί οὖν“ εἶπεν „ὑπὲρ τούτων ἐμοὶ διαλέγη;“ „οὐ γὰρ σὺ“ ἔφη „Ἀπολλώνιος;“ „νὴ Δί“, εἶπεν „ὁ Τυανεύς γε.“ „πρὸς τίνα οὖν“ ἔφη „ταῦτα εἶπω;“ 30 „πρὸς τοὺς ἄξοντάς με,“ εἶπε „χρὴ γὰρ που ὡς ἐκ δεσμωτηρίου φοιτᾶν.“ „προστέτακται“ ἔφη „προ-

τέροις γε ἐκείνοις ταῦτα, κάγῳ δὲ ἀφίξομαι τοῦ
 καιροῦ, νυνὶ δὲ παραγγελῶν ἤλθον, ταυτὶ γὰρ
 XXX μάλα ἐσπέρας προστέτακται.“ ὁ μὲν δὴ ἀπῆλθεν, ὁ
 δ' Ἀπολλώνιος ἀναπαύσας ἑαυτὸν ἐπὶ τῆς κλίνης
 5 „ὑπνου“ ἔφη „δέομαι, Δάμι, χαλεπὴ γὰρ μοι ἡ νυξ
 γέγονεν ἀναμνησθῆναι βουλομένῳ ὧν Φραώτου ποτὲ
 ἤκουσα.“ „καὶ μὴν ἐγρηγορέναι τε“ εἶπεν „ἐχρῆν
 μᾶλλον καὶ ξυντάττειν ἑαυτὸν ἐς τὸ παραγγελμένον
 μέγα οὔτως ὄν.“ „καὶ πῶς ἂν ξυνταττοίμην“ ἔφη
 10 „μηδέ, τί ἐρήσεται, εἰδώς;“ „αὐτοσχεδιάσεις οὖν“
 εἶπεν „ὑπὲρ τοῦ βίου;“ „νὴ Δί“,“ ἔφη „ὦ Δάμι,
 αὐτοσχεδίῳ γὰρ αὐτῷ χρῶμαι. ἀλλ' ὅ γε ἀνεμνή-
 σθην τοῦ Φραώτου βούλομαι διελεθεῖν πρὸς σέ, χρη-
 στὸν γὰρ ἐς τὰ παρόντα καὶ σοὶ δόξει· τοὺς λέοντας,
 15 οὓς τιθασεύουσιν ἄνθρωποι, κελεύει Φραώτης μῆτε
 παίειν, μνησικακεῖν γὰρ αὐτούς, εἰ παίονται, μῆτε
 θεραπεύειν, ἀγερώχους γὰρ ἐκ τούτου γίγνεσθαι,
 ξὺν ἀπειλῇ δὲ μᾶλλον καταψῶντας ἐς εὐάγωγα ἦθη
 ἄγειν. τοῦτο δὲ οὐχ ὑπὲρ τῶν λεόντων εἶπεν, οὐ
 20 γὰρ ὑπὲρ θηρίων ἀγωγῆς ἐσπουδάζομεν, ἀλλ' ἠνίαν
 ἐπὶ τοὺς τυράννους διδούς, ἧ χρωμένους οὐκ ἂν 310
 ἐκπεσεῖν ἠγεῖτο τοῦ ξυμμέτρου.“ „ἄριστα μὲν“ ἔφη
 „ὁ λόγος οὗτος ἐς τὰ τυράννων ἦθη εἴρηται, ἀλλ'
 ἔστι τις καὶ παρὰ τῷ Αἰσώπῳ λέων ὁ ἐν τῷ σπη-
 25 λαίῳ, φησὶ δ' αὐτὸν ὁ Αἰσώπος οὐ νοσεῖν μὲν, δο-
 κεῖν δέ, καὶ τῶν θηρίων, ἀ ἐφοίτα παρ' αὐτόν, ἄπτε-
 σθαι, τὴν δὲ ἀλώπεκα τί τούτῳ χρησόμεθα, εἰπεῖν,
 παρ' οὐ μὴδὲ ἀναλύει τις, μὴδὲ δείκνυται τι τῶν
 ἐξιόντων ἵχνος;“ καὶ ὁ Ἀπολλώνιος „ἀλλ' ἐγὼ“
 30 ἔφη „σοφωτέραν τὴν ἀλώπεκα ἠγούμην ἂν, εἰ παρ-
 ελθοῦσα ἔσω μὴ ἦλω, ἀλλ' ἐξῆλθε τοῦ σπηλαίου τὰ
 XXXI ἵχνη τὰ ἑαυτῆς δεικνῦσα.“ ταῦτα εἰπὼν ὑπνου

ἔσπασε κομιδῇ βραχὺ καὶ ὅσον ἐπ' ὀφθαλμοὺς ἦλ-
 θεν, ἡμέρα δ' ὡς ἐγένετο, προσευξάμενος τῷ Ἡλίῳ,
 ὡς ἐν δεσμωτηρίῳ εἰκός, διελέγετο τοῖς προσιούσιν,
 ὅποσα ἠρώτων, καὶ οὕτως ἀγορᾶς πληθούσης ἀφι-
 κνεῖται γραμματεὺς κελεύων ἐπὶ θύρας ἤδη εἶναι ⁵
 „μὴ καὶ θᾶπτον“ ἔφη „ἔσκληθῶμεν.“ ὁ δὲ εἰπὼν
 „ἴωμεν“ ξὺν ὀρμῇ προῆλθε. πορευομένῳ δ' αὐτῷ
 δορυφόροι ἐπηκολούθουν τέτταρες πλέον ἀπέχοντες
 ἢ οἱ φυλακῆς ἔνεκα ὁμαρτοῦντες, ἐφείπετο δὲ καὶ
 ὁ Δάμις δεδιὼς μὲν, ξυννοοῦντι δ' ὅμοιος. ἐώρων ^{10 145}
 μὲν δὴ ἐς τὸν Ἀπολλώνιον ἅπαντες, αὐτοῦ τε γὰρ
 τοῦ σχήματος ἀπεβλέπετο καὶ θεία ἐδόκει ἢ περὶ τῷ
 εἶδει ἔκπληξις, καὶ αὐτὸ δὲ τὸ ἦκειν ὑπὲρ ἀνδρῶν
 κινδυνεύοντα καὶ τοὺς βασκαίνοντας αὐτῷ πρότε-
 ρον ἐπιτηδείους ἐποίει τότε. προσεστῶς δὲ τοῖς βα- ¹⁵
 σιλείοις καὶ τοὺς μὲν θεραπευομένους ὀρῶν, τοὺς δὲ
 θεραπεύοντας, ἐσιόντων τε καὶ ἐξιόντων κτύπον „δο-
 κεῖ μοι,“ ἔφη „ὦ Δάμι, βαλανείῳ ταῦτα εἰκάσθαι,
 τοὺς μὲν γὰρ ἔξω ἔσω ὀρῶ σπεύδοντας, τοὺς δὲ
 ἔσω ἔξω, παραπλήσιοι δὲ εἰσιν οἱ μὲν ἐκλελουμένοις, ²⁰
 οἱ δ' ἀλούτοις.“ τὸν λόγον τοῦτον ἄστυλον κελεύω
 φυλάττειν καὶ μὴ τῷ δεῖνι ἢ τῷ δεῖνι προσγράψαι
 αὐτὸν οὕτω τι Ἀπολλωνίου ὄντα, ὡς καὶ ἐς ἐπιστο-
 λὴν αὐτῷ ἀναγεγράφθαι. ἰδὼν δὲ τινα μάλα πρε-
³¹¹ σβύτην ἐπιθυμοῦντα μὲν ἄρχειν, δι' αὐτὸ δὲ τοῦτο ²⁵
 ἀρχόμενον καὶ θεραπεύοντα τὸν βασιλέα „τοῦτον,“
 ἔφη „ὦ Δάμι, οὐδὲ Σοφοκλῆς πω πέπεικε τὸν λυτ-
 τῶντά τε καὶ ἄγριον δεσπότην ἀποφυγεῖν.“ „ὄν
 ἡμεῖς,“ εἶπεν „Ἀπολλώνιε, καὶ αὐτοὶ ἡρήμεθα·
 ταῦτά τοι καὶ προσεστήκαμεν θύραις τοιαύταις.“ ³⁰
 „δοκεῖς μοι“ ἔφη „ὦ Δάμι, καὶ τὸν Αἰακόν, ὅσπερ
 ἐν Αἴδου λέγεται, φρουρὸν ἡγεῖσθαι τουτωνὶ τῶν

πυλῶν εἶναι, τεθνεῶτι γὰρ δὴ ἔοικας.“ „οὐ τε-
 θνεῶτι,“ ἔφη „τεθνηξομένῳ δέ.“ καὶ ὁ Ἀπολλώ-
 νιος, „ἀφυής,“ εἶπεν „ὦ Δάμι, πρὸς τὸν θάνατον
 εἶναί μοι φαίνη, καίτοι ξυνῶν μοι χρόνον, ἐκ μειρα-
 5 κίου φιλοσοφῶν, ἐγὼ δὲ ὥμην παρεσκευάσθαι τέ σε
 πρὸς αὐτὸν καὶ τὴν ἐν ἐμοὶ τακτικὴν εἰδέναι πᾶσαν,
 ὥσπερ γὰρ τοῖς μαχομένοις καὶ ὀπλιτεύουσιν οὐκ
 εὐψυχίας δεῖ μόνον, ἀλλὰ καὶ τάξεως ἐρμηνευούσης
 τοὺς καιροὺς τῆς μάχης, οὕτω καὶ τοῖς φιλοσοφοῦ-
 10 σιν ἐπιμελητέα τῶν καιρῶν, ἐν οἷς ἀποθानοῦνται,
 ὡς μὴ ἄτακτοι, μηδὲ θανατῶντες, ξὺν ἀρίστῃ δ’
 αἰρέσει ἐς αὐτοὺς φέροντο. ὅτι δὲ ἀρισταί τε καὶ
 κατὰ τὸν προσήκοντα φιλοσοφία καιρὸν εἰλόμην ἀπο-
 θνήσκειν, εἴ τις ἀποκτείνειν βούλοιο, ἑτέροις τε
 15 ἀπολελόγημαι σοῦ παρόντος, αὐτόν τε σὲ διδάσκων
 XXXII ἀπείρηκα.“ ἐπὶ τοσοῦτον μὲν δὴ ταῦτα, ἐπεὶ δὲ
 σχολὴ τῷ βασιλεῖ ἐγένετο τὰ ἐν ποσὶ διωσαμένῳ
 πάντα ἐς λόγους ἀφικέσθαι τῷ ἀνδρὶ, παρῆγον μὲν
 αὐτὸν ἐς τὰ βασίλεια οἱ ἐπιμεληταὶ τῶν τοιούτων
 20 οὐ ξυγκωρήσαντες τῷ Δάμιδι ἐπισπέσθαι οἱ, θαλλοῦ
 δὲ στέφανον ἔχων ὁ βασιλεὺς ἄρτι μὲν τῇ Ἀθηνᾷ
 τεθυκῶς ἐτύγχανεν ἐν αὐλῇ Ἀδώνιδος, ἣ δὲ αὐλὴ
 ἀνθέων ἐτεθήλει κήποις, οὓς Ἀδώνιδι Ἀσσύριοι ποι-
 οῦνται ὑπὲρ ὀργίων ὁμωροφίους αὐτοὺς φυτεύ-
 25 οντες. πρὸς δὲ τοῖς ἱεροῖς ἂν μετεστράφη καὶ ἐκ- 312
 πλαγείς ὑπὸ τοῦ εἶδους τοῦ ἀνδρός „Αἰλιανέ,“ εἶπε
 „δαίμονά μοι ἐπεσήγαγες.“ ἀλλ’ οὔτε ἐκπλαγείς ὁ
 Ἀπολλώνιος καθάπτόμενός τε ἂν ἤκουσεν „ἐγὼ δέ“
 ἔφη „τὴν Ἀθηνᾶν ὥμην ἐπιμεμελήσθαι σου, βασι-
 30 λεῦ, τρόπον, ὃν καὶ τοῦ Διομήδους ποτὲ ἐν Τροίᾳ,
 τὴν γὰρ τοι ἀχλὺν, ὑφ’ ἧς οἱ ἄνθρωποι χειρὸν βλέ-
 πουσιν, ἀφελούσα τῶν τοῦ Διομήδους ὀφθαλμῶν

ἔδωκεν αὐτῷ θεοὺς τε διαγιγνώσκειν καὶ ἄνδρας, σὲ δ' οὐπω ἢ θεὸς ἐκάθηρεν, ὦ βασιλεῦ, τὴν κάθαρσιν ταύτην· ἢ μὴν ἔδει γε, ὡς αὐτὴν τὴν Ἀθηναῶν ὀρώης ἄμεινον τοὺς τε ἄνδρας μὴ ἐς τὰ τῶν δαιμόνων εἶδη τάττοις.“ „σὺ δέ,“ εἶπεν „ὦ φιλόσοφε, πότε τὴν 5 ἀχλὺν ἐκάθηρω ταύτην;“ „πάλαι“ ἔφη „κἄξ ὅτου φιλοσοφῶ.“ „πῶς οὖν“ εἶπε „τοὺς ἐμοὶ πολεμιστάτους ἄνδρας θεοὺς ἐνόμισας;“ „καὶ τίς“ ἔφη „πρὸς Ἰάροχον σοι πόλεμος ἢ πρὸς Φραώτην τοὺς Ἰνδοὺς, οὓς ἐγὼ μόνους ἀνθρώπων θεοὺς τε ἡγοῦμαι καὶ ἀξίους τῆς ἐπωνυμίας ταύτης;“ „μὴ ἄπαγε ἐς Ἰνδοὺς,“ εἶπεν „ἀλλ' ὑπὲρ τοῦ φιλτάτου σοι Νερούα καὶ τῶν κοινωνούντων αὐτῷ τῆς αἰτίας λέγε.“ „ἀπολογῶμαι ὑπὲρ αὐτοῦ“ ἔφη „τι ἢ“ — „μὴ ἀπολογοῦ“ εἶπεν „ἀδικῶν γὰρ εἴληπται, ἀλλ' οὐχ ὡς 15 146 αὐτὸς ἀδικεῖς ξυνειδῶς ἐκείνῳ τοιαῦτα, τοῦτό με ἀναδίδασκε.“ „εἰ, ἂ ξύνοιδα,“ ἔφη „ἀκουῖσαι βούλει, ἀκουε, τί γὰρ ἂν τάληθῆ κρύπτοιμι;“ ὁ μὲν δὴ βασιλεὺς ἀπορρήτων τε λαμπρῶν ἀκροάσασθαι ὤετο καὶ ἐς τὸ ξυντεῖνον τῆς ἀπωλείας τῶν ἀνδρῶν ἤκειν 20 πάντα, ὁ δ' ὡς μετέωρον αὐτὸν ὑπὸ τῆς δόξης ταύτης εἶδεν, „ἐγὼ“ ἔφη „Νερούαν σωφρονέστατον XXXIII ἀνθρώπων οἶδα καὶ πραότατον καὶ σοὶ ἐπιτηδειότατον καὶ ἄρχοντα μὲν ἀγαθόν, εὐλαβῆ δ' οὕτω πρὸς ὄγκον πραγμάτων, ὡς καὶ τὰς τιμὰς δεδιέναι, οἱ δὲ 25 ἀμφ' αὐτόν, Ροῦφον γὰρ που λέγεις καὶ Ὀρφίτον, 13 σῶφρονες μὲν καὶ οἶδε οἱ ἄνδρες, ὅποσα οἶδα, καὶ διαβεβλημένοι πρὸς πλοῦτον, νωθροὶ δὲ πράττειν ὅποσα ἔξεστι, νεώτερα δὲ οὐτ' ἂν αὐτοὶ ἐνθυμηθεῖεν οὐτ' ἂν ἐτέρῳ ἐνθυμηθέντι ξυνάραιντο.“ ἀνοι- 30 δήσας δ' ὁ βασιλεὺς ὑφ' ὧν ἤκουσε „συκοφάντην με οὖν“ εἶπεν „ἐπ' αὐτοῖς εἴληφας, ἴν' οὓς ἐγὼ

μιαιρωτάτους ἀνθρώπων καὶ τοῖς ἑμοῖς ἐπιπηδῶντας
 εὖρον, σὺ δ', ὡς χρηστοί τέ εἰσι (λέγεις) καὶ νωθροί;
 καὶ γὰρ ἂν κἀκείνους ἠγοῦμαι ὑπὲρ σοῦ ἐρωτωμέ-
 νους μήθ' ὡς γόης εἶ, φάναι, μήθ' ὡς ἱτης μήθ'
 5 ὡς ἀλαζῶν μήθ' ὡς φιλοχρήματος μήθ' ὡς φρονῶν
 ὑπὲρ τοὺς νόμους. οὕτως, ὦ μιαιρὰ κεφαλαί, κακῶς
 ξυντέταχθε. ἐλέγξει δ' ἡ κατηγορία πάντα· καὶ γὰρ
 ὅποσα ὁμώμοται ὑμῖν καὶ ὑπὲρ ὧν καὶ ὁπότε καὶ τί
 θύσασιν, οὐδὲν μείον οἶδα, ἢ εἰ παρετύγχανόν τε
 10 καὶ ἐκοινώνουν.“ ὁ δὲ οὐδὲ ταῦτα ἐκπλαγεῖς „αἰσ-
 χρόν,“ ἔφη „βασιλεῦ, καὶ οὐκ ἐκ τῶν νόμων ἢ δι-
 κάζειν ὑπὲρ ὧν πέπεισαι ἢ πεπεισθαι ὑπὲρ ὧν μὴ
 ἐδίκασας. εἰ δ' οὕτως ἔχει, ξυγγώρησον ἐνθένδε
 μοι τῆς ἀπολογίας ἄρξασθαι· κακῶς, ὦ βασιλεῦ,
 15 περὶ ἐμοῦ φρονεῖς, καὶ πλείω με ἀδικεῖς ἢ ὁ συκο-
 φάντης, ἃ γὰρ ἐκείνος διδάξειν ἔφη, σὺ πρὶν ἀκοῦ-
 σαι πέπεισαι.“ „τῆς μὲν ἀπολογίας“ εἶπεν „ὁπό-
 θεν βούλει, ἄρχου, ἐγὼ δὲ καὶ ἐς ὃ τι παύσομαι οἶδα
 XXXIV καὶ ὁπόθεν ἤδη προσήκει ἄρξασθαι.“ ἄρχεται τὸ
 20 ἐνθένδε τῆς ἐς τὸν ἄνδρα ὑβρεως γενείων τε ἀπο-
 κείρας αὐτὸν καὶ χαίτης ἔν τε τοῖς κακουροτάτοις
 δήσας, ὁ δ' ὑπὲρ μὲν τῆς κουρᾶς „ἐλελήθειν, ὦ βα-
 σιλεῦ,“ ἔφη „περὶ ταῖς θριξὶ κινδυνεύων,“ ὑπὲρ
 δὲ τῶν δεσμῶν „εἰ μὲν γόητά με ἠγῆ,“ ἔφη „πῶς
 25 δήσεις; εἰ δὲ δήσεις, πῶς γόητα εἶναι φήσεις;“ „καὶ
 ἀνήσω γε οὐ πρότερον,“ εἶπεν „ἢ ὕδωρ γενέσθαι
 σε ἢ τι θηρίον ἢ δένδρον.“ „ταυτὶ μὲν“ ἔφη 314
 „οὐδ' εἰ δυναίμην, γενοίμην ἄν, ὡς μὴ προδοίην
 ποτὲ τοὺς οὐδεμιᾶ δίκη κινδυνεύοντας, ὧν δ', ὅσπερ
 30 εἰμί, πᾶσιν ὑποθήσω ἑμαυτὸν οἷς ἂν περὶ τὸ σῶμα
 τουτὶ πρᾶττης, ἔστ' ἂν ὑπὲρ τῶν ἀνδρῶν ἀπολογή-
 σωμαι.“ ὑπὲρ δὲ σοῦ“ εἶπε „τίς ὁ ἀπολογησόμενος

ἔσται;“ „χρόνος“ ἔφη „καὶ θεῶν πνεῦμα καὶ σοφίας ἔρως, ἣ ἕννεμι.“

Τὸν μὲν δὴ προάγων τῆς ἀπολογίας, ὃς [δὴ] XXXV ἐγένετο αὐτῷ πρὸς Δομετιανὸν ἰδίᾳ, τοιόνδε διαγράφει ὁ Λάμις, οἱ δὲ βασκάνως ταῦτα ξυνθέντες 5 ἀπολελογῆσθαι μὲν αὐτόν φασι πρότερον, δεδέσθαι δὲ μετὰ ταῦτα, ὅτε δὴ κείρασθαι, καὶ τινα ἐπιστολὴν ἀνέπλασαν ξυγκειμένην μὲν ἰωνικῶς, τὸ δὲ μῆκος ἄχαρι, ἐν ἣ βούλονται τὸν Ἀπολλώνιον ἰκέτην τοῦ Δομετιανοῦ γίνεσθαι παραιτούμενον ἑαυτὸν 10 τῶν δεσμῶν. Ἀπολλώνιος δὲ τὰς μὲν διαθήκας τὰς ἑαυτοῦ τὸν Ἰώνιον ἐρμηνεύει τρόπον, ἐπιστολῇ δὲ ἰαστὶ ξυγκειμένη οὐπὼ Ἀπολλωνίου προσέτυχον, καίτοι ξυνειλοχῶς αὐτοῦ πλείστας, οὐδὲ μακρηγορίαν πω τοῦ ἀνδρὸς ἐν ἐπιστολῇ εὔρον, βραχεῖαι γὰρ 15 καὶ ἀπὸ σκυτάλης πᾶσαι. καὶ μὴν καὶ νικῶν τὴν αἰτίαν ἀπῆλθε τοῦ δικαστηρίου, καὶ πῶς ἂν ποτε ἐδέσθη μετὰ τὴν ἀφείσαν ψῆφον; ἀλλὰ μήπω τὰ ἐν τῷ δικαστηρίῳ ἔτι καὶ τὰ ἐπὶ τῇ κουρᾷ καὶ ἄττα διελέχθη, λεγέσθω πρότερον, ἄξια γὰρ σπουδάσαι· 20 δυοῖν γὰρ ἡμέραιν δεδεμένου τοῦ ἀνδρὸς ἀφικνεῖται XXXVI τις ἐς τὸ δεσμοτήριον τὸ προσελθεῖν αὐτῷ ἐωνῆσθαι φάσκων, ξύμβουλος δὲ σωτηρίας ἤκειν· ἦν μὲν δὴ Συρακούσιος οὗτος, Δομετιανοῦ δὲ νοῦς τε καὶ γλῶττα, καθεῖτο δ', ὡσπερ ὁ πρότερος, ἀλλ' ὑπὲρ 25 315 πιθανωτέρων οὗτος. ὁ μὲν γὰρ πόρρωθεν, ὁ δ' ἐκ τῶν παρόντων ἐλὼν „ὦ θεοί,“ ἔφη „τίς ἂν ᾤθη δεθῆναι Ἀπολλώνιον;“ „ὁ δήσας,“ εἶπεν „οὐ γὰρ ἂν, εἰ μὴ ᾤθη, ἔδησε.“ „τίς δ' ἂν τὰς ἀμβροσίας ποτὲ ἀποτμηθῆναι χαίτας;“ „ἐγὼ“ εἶπεν „ὁ κομῶν.“ 30 „φέρεις δὲ πῶς ταῦτα;“ „ὡς γε εἰκὸς“ εἶπε „τὸν μῆθ' ἐκουσίως μῆτ' ἀκουσίως ἐς αὐτὰ ἤκοντα.“ „τὸ

δὲ σκέλος πῶς“ ἔφη „καρτερεῖ;“ „οὐκ οἶδα,“ εἶπεν
 „ὁ γὰρ νοῦς πρὸς ἑτέροις ἐστὶ.“ „καὶ μὴν πρὸς τῷ
 ἀλγοῦντι“ ἔφη „ὁ νοῦς.“ „οὐ μὲν οὖν,“ εἶπε „νοῦς
 μὲν γὰρ ὅ γ’ ἐν ἀνδρὶ τοιῷδε ἢ οὐκ ἀλγήσει ἢ τὸ
 5 ἀλγοῦν παύσει.“ „τί δὲ δὴ ἐνθυμεῖται ὁ νοῦς;“
 „αὐτὸ“ εἶπε „τὸ μὴ ἐννοεῖν ταῦτα.“ πάλιν δ’ αὐ-
 τοῦ τὰς χαίτας ἀνακαλοῦντος καὶ περιάγοντος ἐς
 αὐτὰς τὸν λόγον, „ῶνησαι,“ ἔφη „νεανίσκε, μὴ τῶν
 ἐν Τροίᾳ ποτὲ Ἀχαιῶν εἰς γενόμενος, ὡς σφόδρα
 10 ἂν μοι δοκεῖς τὰς Ἀχιλλείους κόμας ὀλοφύρασθαι
 Πατρόκλῳ τμηθεῖσας, εἰ δὴ ἐτμήθησαν, καὶ λειπο-
 θυμῆσαι δ’ ἂν ἐπ’ αὐταῖς· ὅς γὰρ τὰς ἐμάς, ἐν αἷς
 πολιαί τε ἦσαν καὶ ἀνχμός, ἐλεεῖν φάσκεις, τί οὐκ
 ἂν πρὸς ἐκείνας ἔπαθες τὰς ἡσκημένας τε καὶ ξαν-
 15 θάς;“ τῷ δὲ ἄρα ξὺν ἐπιβουλῇ ταῦτα ἐλέγετο, ἵν’
 ὑπὲρ ὧν ἀλγεῖ μάθοι, καὶ νῆ Δία, εἰ λοιδορεῖται τῷ
 βασιλεῖ ὑπὲρ ὧν πέπονθεν· ἀνακοπεῖς δ’ ὑφ’ ὧν
 ἤκουσε „διαβέβλησαι,“ ἔφη „πρὸς τὸν βασιλέα περὶ
 πλειόνων, μάλιστα δ’ ὑπὲρ ὧν οἱ περὶ Νερούαν ὡς
 20 ἀδικοῦντες φεύγουσιν, ἀφίκοντο μὲν γὰρ τινες ἐς
 αὐτὸν διαβολαὶ καὶ περὶ τῶν ἐν Ἰωνίᾳ λόγων, οὓς
 ἀντιξίως τε αὐτῷ καὶ ἀπηχθημένως εἶπας, κατα-
 φρονεῖ δὲ τούτων, ὡς φασιν, ἐπειδὴ πρὸς τὰ μείζω³¹⁶
 παρῶξυνται, καίτοι τοῦ κἀκεῖνα διαβάλλοντος ἀν-
 25 δρὸς ὑψοῦ προήκοντος τῆς δόξης.“ „οἶον ἔφη“
 Ὀλυμπιουίκην εἰρηκας, εἰ δόξης φησὶν ἄπτεσθαι δια-
 βολαῖς ἰσχύων. ξυνίημι δ’, ὡς ἔστιν Εὐφράτης, ὃν
 ἐγὼ οἶδα πάντ’ ἐπ’ ἐμὲ πράττοντα, ἠδίκημαι δ’ ὑπ’
 αὐτοῦ καὶ μείζω ἕτερα· αἰσθόμενος γὰρ ποτε φοι-
 30 τήσειν μέλλοντα παρὰ τοὺς ἐν Αἰθιοπία Γυμνοὺς
 ἐς διαβολάς μου πρὸς αὐτοὺς κατέστη, καὶ εἰ μὴ τῆς
 ἐπιβουλῆς ξυνῆκα, τάχ’ ἂν ἀπῆλθον μῆδ’ ἰδὼν τοὺς

ἄνδρας.“ θαυμάσας οὖν ὁ Συρακούσιος τὸν λόγον
 „εἶτ’“ ἔφη „τοῦ διαβληθῆναι βασιλεῖ μείζον ἡγῆ τὸ
 τοῖς Γυμνοῖς μὴ χρηστὸς ἂν ἐξ ὧν Εὐφράτης καθίει
 δόξα;“ „νὴ Δί’“ εἶπεν „ἐκεῖ μὲν γὰρ μαθησόμε-
 νος ἦα, ἐνταῦθα δὲ ὑπὲρ διδασκαλίας ἦκω.“ „τῆς⁵
 τί“ ἔφη „διδασκούσης;“ „τὸ εἶναί με“ εἶπε „καλὸν
 κἀγαθόν, τουτὶ δὲ ὁ βασιλεὺς οὐπω οἶδεν.“ „ἀλλ’
 ἔστιν“ ἔφη „τὰ σεαυτοῦ εὖ θέσθαι διδαξαμένῳ αὐ-
 τόν, ἃ καὶ πρὶν ἐνταῦθα ἦκειν λέξας οὐδ’ ἂν ἐδέ-
 θης.“ ξυνιείς οὖν τοῦ Συρακουσίου ξυνελαύνοντος¹⁰
 αὐτὸν ἐς τὸν ὅμοιον τῷ βασιλεῖ λόγον οἰομένου τε,
 ὡς ἀπαγορεύων πρὸς τὰ δεσμὰ ψεύσεται τι κατὰ
 τῶν ἀνδρῶν „ὦ βέλτιστε,“ εἶπεν „εἰ τᾶληθῆ πρὸς
 Δομετιανὸν εἰπὼν ἐδέθην, τί πείσομαι μὴ ἀληθεύ-
 σας; ἐκείνῳ μὲν γὰρ τᾶληθὲς δοκεῖ δεσμῶν ἄξιον,¹⁵
 ἐμοὶ δὲ τὸ ψεῦδος.“ ὁ μὲν δὴ Συρακούσιος ἀγα- XXXVII
 σθείς αὐτὸν ὡς ὑπερφιλοσοφοῦντα, ταυτὶ γὰρ εἰπὼν
 ἀπῆλθεν, ἐχώρει ἐκ τοῦ δεσμοπηγίου, ὁ δ’ Ἀπολλώ-
 νιος ἰδὼν ἐς τὸν Δάμιν „ξυνίης“ ἔφη „τοῦ Πύθω-
 νος τούτου;“ „ξυνίημι μὲν“ εἶπε ὑποκαθημένου τε²⁰ 148
 καὶ ὑπαγομένου σε, τί δ’ ὁ Πύθων βούλεται σοι καὶ
 τίς ὁ τοῦ ὀνόματος νοῦς, οὐκ οἶδα.“ „ἐγένετο“
 ἔφη „Πύθων ὁ Βυζάντιος ἀγαθός, φασί, ῥήτωρ τὰ
 κακὰ πείθειν· οὗτος ὑπὲρ Φιλίππου τοῦ Ἀμύντου
 πρεσβεύων παρὰ τοὺς Ἕλληνας ὑπὲρ τῆς δουλείας²⁵
 αὐτῶν τοὺς μὲν ἄλλους εἶα, ἀλλ’ ἐν Ἀθηναίοις γε
 αὐτοῖς, ὅτε δὴ μάλιστα γε ῥητορικῆ ἔρρωντο, ἀδι-
³¹⁷ κείσθαι τε ὑπ’ αὐτῶν ἔφασκε τὸν Φίλιππον καὶ
 δεινὰ πράττειν Ἀθηναίους τὸ Ἑλληνικὸν ἐλευθε-
 ροῦντας. ὁ Πύθων ταῦτα (πολὺς) ῥέων, ὡς φασιν,³⁰
 ἀλλὰ Δημοσθένης ὁ Παιανιεὺς ἀντειπὼν θρασυνο-
 μένῳ μόνος, τὸ ἀνασχεῖν αὐτὸν τάττει ἐν τοῖς ἐαν-

τοῦ ἄθλοισ. ἐγὼ δὲ τὸ μὴ ὑπαχθῆναι ἐς ἃ ἐδόκει
τούτῳ οὐκ ἂν ποτε ἄθλον ἑμαντοῦ φαίην, Πύθωνι
δ' αὐτὸν ταῦτόν πράττειν ἔφην, ἐπειδὴ τυράννου τε
μισθωτὸς ἀφίκετο καὶ ἀτόπων ξύμβουλος.“

XXXVIII Διαλέγεσθαι μὲν δὴ τὸν Ἀπολλώνιον πλείω
6 τοιαῦτα, ἑαυτὸν δὲ ὁ Δάμις ἀπορεῖν μὲν ὑπὲρ τῶν
παρόντων φησί, λύσειν δὲ αὐτῶν ὄραν οὐδεμίαν,
πλὴν ὅσαι παρὰ τῶν θεῶν εὐξάμενοις τισὶ καὶ πολλῶ
χαλεπατέρων ἦλθον, ὀλίγον δὲ πρὸ μεσημβρίας „ὦ
10 Τυανεῦ,“ φάναι, σφόδρα γὰρ δὴ χαίρειν αὐτὸν τῇ
προσρήσει „τί πεισόμεθα;“ „ὅ γε ἐπάθομεν,“ ἔφη
„πέρα δ' οὐδέν, οὐδὲ ἀποκτενεῖ ἡμᾶς οὐδεῖς.“ „καὶ
τίς“ εἶπεν „οὕτως ἄτρωτος; λυθῆσῃ δὲ πότε;“ „τὸ
μὲν ἐπὶ τῷ δικάσαντι“ ἔφη „τήμερον, τὸ δὲ ἐπ'
15 ἐμοὶ ἄρτι.“ καὶ εἰπὼν ταῦτα ἐξήγαγε τὸ σκέλος τοῦ
δεσμοῦ καὶ πρὸς τὸν Δάμιν ἔφη „ἐπίδειξιν πεποίη-
μαί σοι τῆς ἐλευθερίας τῆς ἑμαντοῦ καὶ θάρρει.“
τότε πρῶτον ὁ Δάμις φησὶν ἀκριβῶς ξυνεῖναι τῆς
Ἀπολλωνίου φύσεως, ὅτι θεία τε εἶη καὶ κρείττων
20 ἀνθρώπου, μὴ γὰρ θύσαντα, πῶς γὰρ ἐν δεσμωτη-
ρίῳ; μὴδ' εὐξάμενόν τι, μὴδὲ εἰπόντα καταγελάσαι
τοῦ δεσμοῦ καὶ ἐναρμόσαντα αὐτὸ τὸ σκέλος τὰ τοῦ
XXXIX δεδεμένου πράττειν. οἱ δὲ εὐηθέστεροι τῶν ἀνθρώ-
πων ἐς τοὺς γόητας ἀναφέρουσι ταῦτα, πεπόνθασι
25 δ' αὐτὸ ἐς πολλὰ τῶν ἀνθρωπείων· δέονται μὲν γὰρ
αὐ(τῶν)τῆς (τέχνης) ἀθληταί, δέονται δὲ ἀγωνισταί 318
πάντες διὰ τὸ νικᾶν γλίχεσθαι, καὶ ξυλλαμβάνει μὲν
αὐτοῖς ἐς τὴν νίκην οὐδέν, ἃ δὲ ἀπὸ τύχης νικῶσι,
ταῦθ' οἱ κακοδαίμονες αὐτοὺς ἀφελόμενοι λογίζου-
30 ται τῇ τέχνῃ ταύτῃ, ἀπιστοῦσι δ' αὐτῇ οὐδ' οἱ ἡτ-
τώμενοι σφῶν, „εἰ γὰρ τὸ δεῖνα ἔθυσσα καὶ τὸ δεῖνα
ἐθυμίασα, οὐκ ἂν διέφυγέ με ἢ νίκη“ τοιαῦτα

λέγουσι καὶ τοιαῦτα οἴονται. φοιτᾷ δὲ καὶ ἐπὶ θύρας
ἐμπόρων κατὰ ταῦτά, καὶ γὰρ δὴ κάκεινους εὔροι-
μεν ἂν τὰ μὲν εὐτυχήματα τῆς ἐμπορίας λογιζομέ-
νους τῷ γόητι, τὰ δὲ ἄτοπα τῇ αὐτῶν φειδοῖ καὶ τῷ
μὴ ὀπόσα ἔδει θῦσαι. ἀνῆπται δὲ ἡ τέχνη τοὺς ἐρῶν- 5
τας μάλιστα, νοσοῦντες γὰρ εὐπαράγωγον οὔτω νό-
σον, ὡς καὶ γραιδίσις ὑπὲρ αὐτῆς διαλέγεσθαι, θαν-
μαστόν, οἶμαι, οὐδὲν πράττουσι προσιόντες τοῖς
σοφισταῖς τούτοις καὶ ἀκροώμενοι σφῶν τὰ τοιαῦτα,
οἱ κεστόν τε αὐτοῖς φέρειν διδοῦσι καὶ λίθους, τοὺς 10
μὲν ἐκ τῶν τῆς γῆς ἀπορρήτων, τοὺς δὲ ἐκ σελήνης
τε καὶ ἀστέρων ἀρώματά τε ὀπόσα ἢ Ἰνδικὴ κηπεύει,
καὶ χρήματα μὲν αὐτοὺς λαμπρὰ ὑπὲρ τούτων πράτ-
τονται, ξυνδροῶσι δὲ οὐδέν. ἦν μὲν γὰρ παθόντων
τι τῶν παιδικῶν πρὸς τοὺς ἐρῶντας ἢ δώροις ὑπα- 15
χθέντων προβαίνῃ τὰ ἐρωτικά, ὑμνεῖται ἡ τέχνη ὡς
ἱκανὴ πάντα, εἰ δ' ἀποτυγχάνοι ἢ πεῖρα, ἐς τὸ ἐλ-
λειφθὲν ἢ ἀναφορά, μὴ γὰρ τὸ δεῖνα θυμιᾶσαι, μηδὲ
θῦσαι ἢ τῆξαι, τουτὶ δὲ μέγα εἶναι καὶ ἄπορον. οἱ
μὲν οὖν τρόποι, καθ' οὓς καὶ διοσημίας καὶ ἕτερα 20 149

319 πλείω τερατεύονται καὶ ἀναγεγράφαται τισιν, οἱ
ἐγέλασαν πλατὺ ἐς τὴν τέχνην, ἐμοὶ δ' ἀποπεφάνθω
μηδ' ἐκείνοις ὀμιλεῖν τοὺς νέους, ἵνα μηδὲ παίξιν
τὰ τοιαῦτα ἐθίζοιντο. ἀποχρῶσα ἢ ἐκτροπὴ τοῦ λό-
γου· τί γὰρ ἂν πλείω καθαπτοίμην τοῦ πράγματος, 25
ὃ καὶ φύσει διαβέβληται καὶ νόμῳ;

Ἐνδειξαμένου δὲ τοῦ Ἀπολλωνίου τῷ Δάμιδι XL
ἑαυτὸν καὶ πλείω διαλεχθέντος, ἐπέστη τις περὶ με-
σημβρίαν σημαίνων ἀπὸ γλώττης τοσαῦτα· „ἀφίησί
σε ὁ βασιλεύς, Ἀπολλώνιε, τούτων τῶν δεσμῶν 30
Αἰλιανοῦ ξυμβουλεύσαντος, τὸ δὲ ἐλευθέριον δεσμο-
τήριον ξυγχωρεῖ οἰκεῖν, ἔστ' ἂν ἢ ἡ ἀπολογία, ἐς

ἡμέραν δὲ ἴσως ἀπολογήσῃ πέμπτην.“ „τίς οὖν“
 ἔφη „ὁ μετασκευάσων με ἐνθένδε;“ „ἐγώ,“ εἶπε
 „καὶ ἔπου.“ καὶ ἰδόντες αὐτὸν οἱ ἐν τῷ ἐλευθερίῳ
 δεσμωτηρίῳ περιέβαλλον πάντες, ὡς οὐδ’ οἴηθεῖσιν
 5 αὐτοῖς ἐπανήκοντα. ὃν γὰρ δὴ πόθον ἴσχουσι πα-
 τρὸς παῖδες ἐς νουθετήσεις καθισταμένου σφίσιν
 ἡδείας τε καὶ ξυμμέτρους ἢ τὰ ἐφ’ ἡλικίας ἀφερμη-
 νεύοντος, τὸν αὐτὸν κάκεινοι τοῦ Ἀπολλωνίου εἶχον
 καὶ ὠμολόγουν ταῦτα, ὁ δ’ οὐκ ἐπαύετο αἰεὶ τι ξυμ-
 10 βουλεύων.

XLI Καλέσας δὲ τῆς ὑστεραίας τὸν Δάμιν „ἐμοὶ μὲν“
 ἔφη „τὰ τῆς ἀπολογίας ἐς τὴν προειρημένην ἡμέραν
 ἔσται, σὺ δὲ τὴν ἐπὶ Δικαιορχίας βιάδιζε, λῶον γὰρ
 πεξῆ ἰέναι, κἂν προσείπῃς Δημήτριον, στρέφου περὶ
 15 τὴν θάλατταν, ἐν ἣ ἔστιν ἡ Καλυψοῦς νῆσος, ἐπι-
 φανέντα γὰρ με ἐκεῖ ὄψει.“ „ζῶντα“ ἔφη ὁ Δάμις
 „ἢ τί;“ γελάσας δὲ ὁ Ἀπολλώνιος „ὡς μὲν ἐγὼ
 οἶμαι, ζῶντα,“ εἶπεν „ὡς δὲ σὺ οἶει, ἀναβεβιωκότα.“
 ὁ μὲν δὴ ἀπελθεῖν φησιν ἄκων καὶ μῆτ’ ἀποριγνώ-
 20 σκων ὡς ἀπολουμένου μῆτ’ εὐελπῖς ὡς οὐκ ἀπο-
 λεῖται. καὶ τριταῖος μὲν ἐλθεῖν ἐς Δικαιορχίαν, 320
 ἀκούσσει δὲ καὶ περὶ τοῦ χειμῶνος, ὃς περὶ τὰς ἡμέ-
 ρας ἐκεῖνας ἐγένετο, ὅτι πνεῦμα ὑπομβρον καταφόρα-
 γέν τῆς θαλάσσης τὰς μὲν κατέδυσε τῶν νεῶν, αὐ-
 25 ἐκείσε ἐπλεον, τὰς δὲ ἐς Σικελίαν τε καὶ τὸν πορ-
 θμὸν ἀπέώσατο, καὶ ξυνεῖναι τότε ὑπὲρ ὅτου ἐκέ-
 λευσεν αὐτὸν πεξῆ κομίζεσθαι.

XLII Τὰ ἐπὶ τούτοις ἀναγράφει Δάμις ἐξ ὧν Ἀπολ-
 λωνίου φησὶν ἀκηκοέναι πρὸς Δημήτριόν τε καὶ πρὸς
 30 αὐτὸν εἰπόντος. μειράκιον μὲν γὰρ ἐκ Μεσσήνης
 τῆς ἐν Ἀρκαδίᾳ περίβλεπτον ὥρα ἀφικέσθαι ἐς τὴν
 Ῥώμην, ἐρᾶν δ’ αὐτοῦ πολλοὺς μὲν, Δομετιανὸν δὲ

παρὰ πάντας, τοὺς δ' οὕτως ἐρᾶν, ὡς μηδὲ τὸ ἀν-
 τερᾶν ἐκείνῳ δεδιέναι. ἀλλ' ἐσωφρόνει τὸ μειράκιον
 καὶ ἐφείδετο τῆς ἑαυτοῦ ὥρας. εἰ μὲν δὴ χρυσοῦ
 κατεφρόνησεν ἢ χρημάτων ἢ ἵππων ἢ τοιῶνδε δε-
 λεασμάτων, οἷς ὑπάγονται τὰ παιδικὰ ἔνιοι, μὴ ἐπαι- 5
 νῶμεν, χρῆ γὰρ οὕτω παρεσκευάσθαι τὸν ἄνδρα, ὃ
 δὲ μειζόνων ἀξιοθεῖς ἂν ἢ ὁμοῦ πάντες, οὓς ὀφθαλ-
 μοὶ βασιλέων ἐσπάσαντο, οὐκ ἠξίου ἑαυτὸν ὦν
 ἠξιούτο. ἐδέθη τοίνυν, τουτὶ γὰρ τῷ ἐραστῇ ἔδοξε.
 καὶ προσελθὼν τῷ Ἀπολλωνίῳ, βουλομένῳ μὲν τι 10
 λέγειν ἐφ' αὐτῷ, αἰδῶ δὲ ξύμβουλον σιωπῆς ἔχων οὕτω
 ἐθάρρει· ξυνεὶς οὖν ὁ Ἀπολλώνιος „σὺ μὲν οὐδ'
 ἠλικίαν πω τοῦ ἀδικεῖν ἄγων καθείρξαι,“ ἔφη „καθ-
 ἄπερ ἡμεῖς οἱ δεινοί.“ „καὶ ἀποθανοῦμαι γε,“ εἶπε
 „τὸ γὰρ σωφρονεῖν θανάτου τιμῶνται οἱ ἐφ' ἡμῶν 15
 νόμοι.“ „καὶ οἱ ἐπὶ Θησέως,“ εἶπε „τὸν γὰρ Ἰππό-
 λυτον ἐπὶ σωφροσύνῃ ἀπώλλυ ὁ πατήρ αὐτός.“
 „κἄμ'“ εἶπεν „ὁ πατήρ ἀπολώλεκεν. ὄντα γάρ με 150
 Ἀρκάδα ἐκ Μεσσήνης οὐ τὰ Ἑλλήνων ἐπαίδευσεν,
 321 ἀλλ' ἐνταῦθα ἔστειλε μαθησόμενον ἥθη νομικά, καὶ 20
 με ὑπὲρ τούτων ἦκοντα ὁ βασιλεὺς κακῶς εἶδεν.“
 ὃ δ' ὥσπερ οὐ ξυνεὶς, ὃ λέγει, „εἰπέ μοι,“ ἔφη
 „μειράκιον, μὴ γλαυκὸν ἠγεῖται σε ὁ βασιλεὺς καίτοι
 μελανόφθαλμον, ὡς ὄρω, ὄντα, ἢ στρεβλὸν τὴν ῥῖνα
 καίτοι τετραγώνως ἔχοντα, καθάπερ τῶν ἐρμῶν οἱ 25
 γεγυμνασμένοι, ἢ τὴν κόμην ἕτερόν τι παρ' ὃ ἐστίν;
 ἔστι δ' οἶμαι, ἠλιῶσά τε καὶ ὑποφαίνουσα, καὶ μὴν
 καὶ τὸ στόμα οὕτω ξύμμετρον, ὡς καὶ σιωπῇ πρέ-
 πειν καὶ λόγῳ, δέρη τε οὕτως ἐλευθέρα καὶ φρο-
 νοῦσα. τί οὖν ἕτερον τούτων ὁ βασιλεὺς ἠγήσεται 30
 σε, ἐπειδὴ κακῶς ὑπ' αὐτοῦ λέγεις ὀφθῆναι;“ „αὐτό
 με τοῦτο ἀπολώλεκεν, ὑπαχθεὶς γὰρ μου ἐρᾶν οὐ

φείδεται ὧν ἐπαινεῖ, ἀλλ' αἰσχύνειν διανοεῖται με, ὥσπερ οἱ τῶν γυναικῶν ἐρωῶντες.“ ἀγασθεῖς δ' αὐτὸν ὁ Ἀπολλώνιος τὸ μὲν ξυγκαθεύδειν ὃ τι ἤγοῖτο καὶ εἰ αἰσχρὸν τοῦτο ἢ μή, καὶ τὰ τοιαῦτα τῶν ἐρωτημάτων παρῆκεν, ἐπειδήπερ ἐρυθριῶντα ἐώρα τὸν Ἀρκάδα καὶ κεκοσμημένως φθεγγόμενον, ἤρετο δ' αὐτὸν ὧδε· „κέκτησαί τινας ἐν Ἀρκαδίᾳ δούλους;“ „νὴ Δί’“,“ ἔφη „πολλούς γε.“ „τούτων οὖν“ εἶπε „τίνα ἤγῃ σεαυτόν;“ „ὄνγε“,“ ἔφη „οἱ νόμοι, δεσπότης γὰρ αὐτῶν εἰμι.“ „δεσποτῶν δ’“,“ εἶπεν „ὑπηκόους εἶναι δούλους χρηὴ ἢ ἀπαξιούν, ἃ δοκεῖ τοῖς τοῦ σώματος κυρίοις;“ ὁ δ' ἐνθυμηθεὶς ἐς οἷαν ἀπόκρισιν περιάγοιτο „ἢ μὲν τῶν τυράννων ἰσχύς“ ἔφη „ὡς ἄμαχός τε καὶ χαλεπή, οἶδα, δι' αὐτὸ γὰρ 15 πού καὶ δεσπόζειν τῶν ἐλευθέρων βούλονται, τοῦ δ' ἐμοῦ σώματος ἐγὼ δεσπότης καὶ φυλάξω αὐτὸ ἄσυλον.“ „πῶς;“ εἶπε „πρὸς ἐραστὴν γὰρ ὁ λόγος κωμάζοντα μετὰ ξίφους ἐπὶ τὴν σὴν ὄραν.“ „τὸν τράχηλον“ ἔφη „ὑποσχῶν μᾶλλον, ἐκείνου γὰρ δεῖ 322 20 τῷ ξίφει.“ ἐπαινέσας δὲ αὐτὸν ὁ Ἀπολλώνιος „Ἀρκάδα σε“ ἔφη „ὄρω.“ καὶ μὴν τοῦ μειρακίου τούτου καὶ ἐν ἐπιστολῇ μέμνηται καὶ διαγράφει αὐτὸ πολλῶ ἠδῖον ἢ ἐγὼ ἐνταῦθα σωφροσύνης τε ἐπαινῶν πρὸς ὃν γράφει φησὶ τὸ μειράκιον τοῦτο μηδ' ἀποθανεῖν 25 ὑπὸ τοῦ τυράννου, θαυμασθὲν δὲ τῆς φώμης ἐπὶ Μαλέαν πλεῦσαι ζηλωτὸν τοῖς ἐν Ἀρκαδίᾳ μᾶλλον ἢ οἱ τὰς τῶν μαστίγων καρτερήσεις παρὰ Λακεδαιμονίοις νικῶντες.

Θ'.

I Ἴωμεν ἐς τὸ δικαστήριον ἀκροασόμενοι τοῦ ἀνδρὸς ἀπολογουμένου ὑπὲρ τῆς αἰτίας, ἡλίου γὰρ 30

ἐπιτολαὶ ἤδη καὶ ἀνεῖται τοῖς ἐλλογίμοις ἢ ἐς αὐτὸ
 πάροδος, τὸν βασιλέα τε οἱ ξυνδιαιτώμενοί φασι μηδὲ
 σίτου ἄψασθαι, διορῶντα, οἶμαι, τὰ ἐν τῇ δίκη· καὶ
 γὰρ τι καὶ βιβλίον πρόχειρον ἔχειν αὐτὸν τὰ μὲν ξὺν
 ὀργῇ, τὰ δὲ ἤττον. ἀνατυποῦσθαι δὲ χρὴ οἶον ἀχθό- 5
 μενον τοῖς νόμοις, ἐπειδὴ εὖρον δικαστήρια. ἐντευ- II
 ξόμεθα δὲ καὶ τῷ ἀνδρὶ διαλέξεσθαι ἡγουμένῳ μᾶλ-
 λον ἢ δραμεῖσθαι τινα ὑπὲρ τῆς ψυχῆς ἀγῶνα, τουτὶ 151
 δ' ἂν τεκμηραίμεθα τοῖς γε πρὸ τοῦ δικαστηρίου·
 προϊὼν γὰρ ἤρετο τὸν γραμματέα, ὑφ' οὗ ἤγετο, οἷ 10
 βαδίξοιεν, τοῦ δὲ ἐς τὸ δικαστήριον ἡγεῖσθαι αὐτῷ
 φήσαντος „δικάσομαι“ ἔφη „πρὸς τίνα;“ „πρὸς γε
 τὸν σεαυτοῦ“ εἶπε „κατήγορον, δικάσει δὲ ὁ βασι-
 323 λεύς.“ „ἔμοι δὲ“ ἔφη „καὶ τῷ βασιλεῖ τίς ὁ δικά-
 σων; δεῖξω γὰρ αὐτὸν φιλοσοφίαν ἀδικοῦντα.“ „καὶ 15
 τίς“ εἶπε „βασιλεῖ φιλοσοφίας λόγος, κἂν ἀδικῶν
 ταύτην τύχη;“ „ἀλλὰ φιλοσοφία πολὺς“ ἔφη „βα-
 σιλέως, ἔν' ἐπιτηδείως ἄρχῃ.“ ἐπαινέσας δὲ ὁ γραμ-
 ματεὺς, καὶ γὰρ δὴ καὶ μετρίως διέκειτο πρὸς τὸν
 Ἀπολλώνιον, ὡς καὶ καταρχὰς ἐδείκνυ, „πόσῳ δὲ“ 20
 εἶπε „τὸν λόγον διαμετρήσεις ὕδατι; τουτὶ γὰρ με
 χρὴ πρὸ τῆς δίκης εἰδέναι.“ „εἰ μὲν ὀπόσα“ ἔφη
 „ἀπαιτεῖ ἡ δίκη, ξυγκωρεῖ μοι λέγειν, οὐκ ἂν φθά-
 νοι διαμετρηθεῖς οὐδὲ ὁ Θύμβρις, εἰ δὲ ὀπόσα ἐρή-
 σεται, μέτρον τοῦ ἀποκρινομένου ὁ ἐρωτῶν.“ „ἐναν- 25
 τίας“ εἶπεν „ἀρετὰς ἐπήσκησας βραχυλογεῖν τε καὶ
 μακρογορεῖν ὑπὲρ τῶν αὐτῶν φάσκων.“ „οὐκ ἐναν-
 τίας,“ ἔφη „ἀλλ' ὁμοίας· ὁ γὰρ θάτερον ἱκανὸς
 οὐδὲν ἂν θατέρου λείποιτο. καὶ ξυμμετρία δὲ ἀμ-
 φοῖν ξυγκειμένη τρίτη μὲν οὐκ ἂν φαίην, πρώτη δ' 30
 ἂν εἴη ἀρετὴ λόγου, ἐγὼ δὲ καὶ τὸ σιωπᾶν ἐν δικα-
 στηρίῳ τετάρτην ἀρετὴν οἶδα.“ „ἀνόνητόν γε“ εἶπε

- „σεαυτῶ καὶ παντὶ τῶ κινδυνεύειν μέλλουσι.“ „καὶ
 μὴν καὶ Σωκράτην“ ἔφη „τὸν Ἀθηναῖον μέγα ὤνη-
 σεν, ὅτε ἔφυγε τὴν γραφήν.“ „καὶ πῶς ὤνησεν“
 εἶπε „τόν, ἐπειδὴ ἐσιώπα, ἀποθανόντα;“ „οὐκ ἀπέ-
 III 5 θανεν,“ ἔφη „Ἀθηναῖοι δὲ ᾤοντο.“ ὧδε μὲν παρ-
 εσκευάστο πρὸς τὰ ἐκ τοῦ τυράννου πάντα, προ-
 εστῶτι δ' αὐτῶ τοῦ δικαστηρίου προσελθὼν ἕτερος
 γραμματεὺς „ὦ Τυανεῦ,“ ἔφη „γυμνὸς ἔσελθε.“
 „λουσόμεθα οὖν“ εἶπεν „ἢ δικασόμεθα;“ „οὐχ
 10 ὑπὲρ ἐσθῆτος“ ἔφη „ταῦτα προείρηται, ἀλλ' ἀπαγο-
 ρεύει σοι ὁ βασιλεὺς μήτε περιάπτου μήτε βιβλίον
 μήτ' ἄλλο γραμματεῖον ὅπως μηδὲν ἐσφέρειν ἐν-
 ταῦθα.“ „μηδὲ νάρθηκα“ εἶπεν „ἐπὶ τοὺς ἀνοήτως
 αὐτὸν ταῦτα πείθοντας;“ „ἀναβοήσας δὲ ὁ κατήγο-
 15 ρος“ ὦ βασιλεῦ, „πληγὰς“ ἔφη „ἀπειλεῖ μοι ὁ γόης, ³²⁴
 ἐγὼ γὰρ σε ταυτὶ πέπεικα.“ „οὐκοῦν“ εἶπε „σὺ
 μάλλον γόης, ἢ γὰρ μὴ ἐγὼ πέπεικά πω τὸν βασιλέα,
 ὡς οὐκ εἰμί, σὺ φῆς αὐτὸν ὡς εἶην πεπεικέναι.“
 παρῆν δὲ τῶ κατηγόρῳ λοιδορουμένῳ ταῦτα καὶ
 20 τῶν Εὐφράτου τις ἀπελευθέρων, ὃν ἐλέγετο Εὐ-
 φράτης ἄγγελον τῶν ἐν Ἰωνίᾳ τοῦ Ἀπολλωνίου
 διαλέξεων στείλαι ὁμοῦ χρήμασιν, ἃ τῶ κατηγόρῳ
 ἐπεδόθη.
- IV Τοιαῦτα ἠκροβολίσαντο πρὸ τῆς δίκης, τὰ δὲ ἐν
 25 αὐτῇ· κεκόσμητο μὲν τὸ δικαστήριον ὥσπερ ἐπὶ
 ξυνουσία πανηγυρικοῦ λόγου, μετεῖχον δὲ αὐτῆς οἱ
 ἐπίδηλοι πάντες ἀγῶνα ποιουμένου τοῦ βασιλέως
 ὅτι ἐν πλείστοις ἐλεῖν αὐτὸν ἐπὶ τῇ τῶν ἀνδρῶν
 αἰτία. ὁ δ' οὕτω τι ὑπερεώρα τοῦ βασιλέως, ὡς
 30 μηδὲ ἐς αὐτὸν βλέπειν, ἐπηρεάσαντος δὲ τοῦ κατηγό-
 ρου τὴν ὑπεροψίαν καὶ κελεύσαντος ὁρᾶν αὐτὸν ἐς
 τὸν ἀπάντων ἀνθρώπων θεόν, ἀνέσχευ ὁ Ἀπολλώνιος

τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐς τὸν ὄροφον ἐνδεικνύμενος μὲν
 τὸ ἐς τὸν Δία ὄραν, τὸν δὲ ἀσεβῶς κολακευθέντα
 κακίῳ τοῦ κολακεύσαντος ἡγούμενος. ἐβόα καὶ τοι-
 αῦτα ὁ κατήγορος „ἤδη μέτρει, βασιλεῦ, ὕδωρ, εἰ
 γὰρ ξυγγωρήσεις αὐτῷ μῆκος λόγων, ἀπάγξει ἡμᾶς. 5
 ἔστι δέ μοι καὶ βιβλίον τοῦτο ξυγγεγραμμένον τὰς
 αἰτίας, ὑπὲρ ὧν χρὴ λέγειν αὐτόν, ἀπολογεῖσθω δὲ
 κατὰ μίαν.“ ὁ δ', ὡς ἄριστα ξυμβουλευσάντος ἐπαι- V
 νέσας ἐκέλευσε τὸν ἄνδρα κατὰ τὴν τοῦ συκοφάν-
 του ξυμβουλίαν ἀπολογεῖσθαι, τὰς μὲν ἄλλας παρελ- 10
 θῶν αἰτίας, ὡς οὐκ ἀξίας καταστῆσαί τινα ἐς λόγον,
 ὑπὲρ τεττάρων δέ, ἃς ἀπόρους τε καὶ δυσἀποκρι-
 τούς ᾤετο, ᾧδε ἐρωτήσας· „τί γὰρ μαθῶν,“ ἔφη
 „Ἀπολλῶνιε, οὐ τὴν αὐτὴν ἔχεις ἅπασι στολήν, ἀλλ' 152
 ἰδίαν τε καὶ ἐξαίρετον;“ „ὅτι με“ εἶπεν „ἢ τρέ- 15
 125 φουσα γῆ καὶ ἀμφιέννυσι, ζῷα δὲ ἄθλια οὐκ ἐνο-
 χλῶ.“ πάλιν ἤρετο „τοῦ χάριν οἱ ἄνθρωποι θεόν
 σε ὀνομάξουσιν;“ „ὅτι πᾶς“ εἶπεν „ἄνθρωπος ἀγα-
 θὸς νομιζόμενος θεοῦ ἐπωνυμία τιμᾶται.“ ὁ λόγος
 οὗτος ὀπόθεν ἐφιλοσοφήθη τῷ ἀνδρὶ, δεδήλωκα ἐν 20
 τοῖς Ἰνδῶν λόγοις. τρίτον ἤρετο ὑπὲρ τοῦ ἐν Ἐφέσῳ
 λοιμοῦ „πόθεν γὰρ“ ἔφη „ὀρμώμενος ἢ τῷ ξυμβαλ-
 λόμενος προεῖπας τῇ Ἐφέσῳ νοσήσειν αὐτούς;“
 „λεπτοτέρῃ,“ εἶπεν „ᾧ βασιλεῦ, διαίτη χρώμενος
 πρῶτος τοῦ δεινοῦ ἡσθόμην· εἰ δὲ βούλει, λέγω καὶ 25
 λοιμῶν αἰτίας.“ ὁ δ', οἶμαι, δείσας μὴ τὴν ἀδικίαν
 καὶ τοὺς μὴ καθαροὺς γάμους καὶ ὁποῖα οὐκ εὐλό-
 γως ἔπραττεν, ἐπιγράψῃ ταῖς τοιαύταις νόσοις „οὐ
 δέομαι“ ἔφη „τοιᾶσδε ἀποκρίσεως.“ ἐπεὶ δὲ τὴν
 τετάρτην ἐρώτησιν ἐπέφερεν ἐς τοὺς ἄνδρας, οὐκ 30
 εὐθύς ᾤρμησεν, ἀλλὰ πολὺν μὲν χρόνον διαλιπών,
 πολλὰ δὲ ἐνθυμηθεὶς, ἰλιγγιῶντι δὲ ὅμοιος ἠρώτησεν

οὐ κατὰ τὴν ἀπάντων δόξαν· οἱ μὲν γὰρ ὄντο
 αὐτὸν ἐκπηδήσαντα τοῦ πλάσματος μήτε τῆς προσ-
 ηγορίας ἀφέξεσθαι τῶν ἀνδρῶν, σκέτλιά τε ὑπὲρ
 τῆς θυσίας βοήσεσθαι, ὁ δὲ οὐχ ὧδε, ἀλλ' ὑφέρπων
 5 τὴν ἐρώτησιν „εἰπέ μοι“ ἔφη „προελθὼν τῆς οἰκίας
 τῇ δεῖνι ἡμέρᾳ καὶ ἐς ἀγρὸν πορευθεὶς τίνι ἐθύσω
 τὸν παῖδα;“ καὶ ὁ Ἀπολλώνιος ὡσπερ μεираκίῳ ἐπι-
 πλήττων „εὐφήμει,“ ἔφη „εἰ μὲν γὰρ προῆλθον τῆς
 οἰκίας, ἐγενόμην ἐν ἀγρῷ, εἰ δὲ τοῦτο, καὶ ἔθυσσα,
 10 εἰ δὲ ἔθυσσα, καὶ ἔφαγον. λεγόντων δὲ αὐτὰ οἱ πί-
 στεως ἄξιοι.“ τοιαῦτα τοῦ ἀνδρὸς εἰπόντος καὶ ἐπαί-
 νου ἀρθέντος μείζονος ἢ βασίλειον ξυγχωρεῖ δικα-
 στήριον, ξυμμαρτυρεῖν αὐτῷ νομίσας ὁ βασιλεὺς ³²⁶
 τοὺς παρόντας καὶ παθῶν τι πρὸς τὰς ἀποκρίσεις,
 15 ἐπειδὴ ἔρρωντό τε καὶ νοῦν εἶχον „ἀφίημί σε“ εἶπε
 „τῶν ἐγκλημάτων, περιμενεὶς δέ, ἔστ' ἂν ἰδίᾳ ξυγγε-
 νώμεθα.“ ὁ δὲ ἐπιρρώσας ἑαυτὸν „σοὶ μὲν χάρις,
 ὦ βασιλεῦ,“ ἔφη „διὰ δὲ τοὺς ἀλιτηρίους τούτους
 ἀπολώλασι μὲν αἱ πόλεις, πλήρεις δ' αἱ νῆσοι φυ-
 20 γάδων, ἡ δὲ ἡπειρος οἰμωγῆς, τὰ δὲ στρατεύματα
 δειλίας, ἡ δὲ ξύγκλητος ὑπονοίας. δός, εἰ βούλοιω,
 κἄμοι τόπον, εἰ δὲ μή, πέμπε τὸν ληψόμενόν μου τὸ
 σῶμα, τὴν γὰρ ψυχὴν ἀδύνατον· μᾶλλον δὲ οὐδ'
 ἂν τὸ σῶμα τοῦμόν λάβοις,

25 οὐ γὰρ με κτενέεις, ἐπεὶ οὔτοι μόρσιμός εἰμι.

καὶ εἰπὼν ταῦτα ἠφανίσθη τοῦ δικαστηρίου, τὸν
 τε παρόντα καιρὸν εὖ τιθέμενος ὑπὲρ ὧν οὐδ' ἀπλῶς
 ὁ τύραννος, ἀλλὰ καὶ ἐκ περιουσίας ἐρωτήσων δηλὸς
 ἦν — ἐμεγαλοφρονεῖτο γὰρ που τῷ μὴ ἀπεκτονέναι
 30 αὐτὸν — τοῦ τε μὴ ἐς τὰ τοιαῦτα ὑπαχθῆναι προ-
 ορῶν. τυχεῖν δ' αὖ τούτου ἄριστα ἠγεῖτο, εἰ μὴ
 ἀγνοοῖτο τῆς φύσεως, ἀλλὰ γιννώσκοιτο, ὡς ἔχοι τοῦ

μη ἄν ποτε ἀλῶναι ἄκων. καὶ γὰρ τὸ θεός τὸ περὶ τοῖς ἀνδράσιν εὖ ἤδη αὐτῷ εἶχεν, ὑπὲρ ὧν γὰρ μηδὲ ἐρέσθαι τι ὁ τύραννος ὤρμησε, πῶς ἄν τούτους ἐς τὸ πιθανὸν ἀπέκτεινεν ἐπὶ ταῖς οὐκ ἐν δικαστηρίῳ πεπιστευμέναις αἰτίαις; τοιάδε εὖρον τὰ ἐν 5 τῇ δίκῃ.

Ἐπεὶ δὲ καὶ λόγος μὲν αὐτῷ ξυνεγράφη τις ὡς πρὸς ὕδωρ ἐς τὴν ἀπολογία ἀφήσουσι, ξυνεῖλε δὲ αὐτὸν ὁ τύραννος ἐς ἃς εἴρηκα ἐρωτήσεις, ἀναγεγράφθω καὶ ὁ λόγος. οὐκ ἄγνοῶ μὲν γὰρ, ὅτι διαβα- 10
 327 λουῖσιν αὐτὸν οἱ τὰς βωμολόχους ιδέας ἐπαινοῦντες, ὡς ἤττον μὲν, ἢ αὐτοὶ φασὶ δεῖν, κεκολασμένον, ὑπεραίροντα δὲ τοῖς τε ὀνόμασι καὶ ταῖς γνώμασι, τὸν δὲ ἄνδρα ἐνθυμουμένῳ οὗ μοι δοκεῖ ὁ σοφὸς ὑγιῶς ἄν ὑποκρίνεσθαι τὸ ἑαυτοῦ ἦθος πάρισα ἐπι- 15
 τηδεύων καὶ ἀντίθετα καὶ κροτάλου δίκην κτυπῶν 153
 τῇ γλώττῃ, ῥητορικοῖς μὲν γὰρ πρὸς τρόπου ταῦτα καὶ οὐδὲ ἐκείνοις δεῖ· δεινότης γὰρ ἐν δικαστηρίοις ἢ μὲν φανερὰ κἂν διαβάλοι τινὰ ὡς ἐπιβουλεύοντα τοῖς ψηφιομένοις, ἢ δ' ἀφανῆς κἂν ἀπέλθοι κρα- 20
 τοῦσα, τὸ γὰρ λαθεῖν τοὺς δικάζοντας, ὡς δεινός ἐστιν, ἀληθεστέρα δεινότης. σοφῷ δὲ ἀνδρὶ ἀπολο-
 γουμένῳ, οὐ γὰρ κατηγορήσει γε ὁ σοφός, ἃ ἐπιτιμᾶν ἔρωται, ἦθους τε δεῖ ἐτέρου παρὰ τοὺς δικανικοὺς
 ἀνδρας, λόγου τε κατεσκευασμένου μὲν, μὴ δοκοῦν- 25
 τος δέ, καὶ ὑπόσεμνος ἔστω καὶ μὴ πολὺ ἀποδέων τοῦ ὑπερόπτης εἶναι ἔλεός τε ἀπέστω λέγοντος· ὁ γὰρ μὴ ἀντιβολῆσαι ξυγχωρῶν τί ἄν οὗτος ἐπὶ ἐλέῳ εἴποι; τοιόσδε ὁ λόγος δόξει τοῖς γε μὴ μαλακῶς ἀκροασομένοις ἐμοῦ τε καὶ τοῦ ἀνδρός· ξυνετέθη 30
 γὰρ αὐτῷ ὧδε·

1 „Ὁ μὲν ἀγὼν ὑπὲρ μεγάλων σοί τε, ὦ βασιλεῦ, VII

κάμοί· σύ τε γὰρ κινδυνεύεις ὑπὲρ ὧν μήποτε αὐτο-
 κράτωρ, εἰ πρὸς φιλοσοφίαν οὐδεμιᾶ δίκη διαβεβλή-
 σθαι δόξεις, ἐγὼ τε ὑπὲρ ὧν μηδὲ Σωκράτης ποτὲ
 Ἀθήνησιν, ὃν οἱ γραψάμενοι τὴν γραφὴν καινὸν μὲν
 5 τὰ δαιμόνια ἤγοῦντο, δαίμονα δὲ οὔτε ἐκάλουν οὔτε
 ᾤοντο. κινδύνου δὲ ἐφ' ἐκάτερον ἡμῶν οὕτω χαλε-
 ποῦ ἤκουτος οὐκ ὀκνήσω καὶ σοὶ ξυμβουλευεῖν, ὅποσα
 ἔμαυτὸν πέπεικα· ἐπειδὴ γὰρ κατέστησεν ἡμᾶς ὁ
 κατήγορος ἐς τουτονὶ τὸν ἀγῶνα, ἐσῆλθε τοὺς πολ-
 10 λούς οὐκ ἀληθῆς περὶ ἐμοῦ τε καὶ σοῦ δόξα· σὲ μὲν 328
 γὰρ ᾤοντο ξυμβούλω τῆς ἀκροάσεως ὀργῇ χρήσε-
 σθαι, δι' ἣν κἂν ἀποκτεῖναί με, ὅτι ποτέ ἐστι τὸ
 ἀποκτεῖναι, ἐμὲ δ' ἐκποιήσειν ἔμαυτὸν τοῦ δικαστη-
 ρίου τρόποις, ὅποσοι τοῦ ἀποδραῖναι εἰσιν, ἦσαν δ',
 15 ὧ βασιλεῦ, μυρῖοι· καὶ τούτων ἀκούων οὐκ ἐς τὸ
 προκαταγιγνώσκειν ἦλθον, οὐδὲ κατεψηφισάμην τῆς
 σῆς ἀκροάσεως ὡς μὴ τὸ εὐθύ ἐχούσης, ἀλλὰ ξυν-
 θέμενος τοῖς νόμοις ἔστηκα ὑπὸ τῷ λόγῳ. τούτου
 ξύμβουλος καὶ σοὶ γίγνομαι· δίκαιον γὰρ τὸ μὴ προ-
 20 καταγιγνώσκειν, μηδὲ καθῆσθαι πεπεισμένον, ὡς
 ἐγὼ τί σε κακὸν εἴργασμαι, μηδ' ὑπὲρ μὲν τοῦ Ἀρ-
 μενίου τε καὶ Βαβυλωνίου καὶ ὅσοι τῶν ἐκείνη ἄρ-
 χουσιν, οἷς ἵππος τε παμπόλλη ἐστὶ καὶ τοξεία πᾶσα
 καὶ χρυσῆ γῆ καὶ ἀνδρῶν ὄχλος, ὃν ἐγὼ οἶδα, ἀκούειν
 25 ξὺν γέλωτι τὸ πείσεσθαι τι ὑπ' αὐτῶν, ὅτι σε καὶ τὴν
 ἀρχὴν ταύτην ἀφαιρήσεται, κατ' ἀνδρὸς δὲ σοφοῦ
 καὶ γυμνοῦ πιστεύειν, ὡς ἐστὶ τούτῳ ὄπλον ἐπὶ τὸν
 Ῥωμαίων αὐτοκράτορα, καὶ προσδέχεσθαι ταῦτα Αἰ-
 γυπτίου συκοφάντου λέγοντος, ἃ μηδὲ τῆς Ἀθηνᾶς
 30 ποτε ἤκουσας, ἣν σεαυτοῦ προορᾶν φῆς, εἰ μὴ, νῆ
 Δία, ἣ κολακευτικὴ καὶ τὸ συκοφαντεῖν οὕτω τι
 νῦν τοῖς ἀλιτηρίοις τούτοις ἐπιδέδωκεν, ὡς τοὺς

θεοὺς ὑπὲρ μὲν τῶν σμικρῶν καὶ ὅποσα ὀφθαλμῖαι
 τέ εἰσι καὶ τὸ μὴ πυρέξει, μηδ' ἀνοιδῆσαι τι τῶν
 σπλάγγων, ἐπιτηδείους εἶναι σοι ξυμβούλους φά-
 σκειν ἰατρῶν δίκην ἐφαπτομένους καὶ θεραπεύοντας,
 ὅτου αὐτῶν πονήρως ἔχοις, περὶ δὲ τῆ ἀρχῆ καὶ τῷ ⁵
 σώματι κινδυνεύοντί σοι μηδ' οὓς φυλάττεσθαι χρῆ
 ξυμβουλεύειν μήθ' ὅ τι ἔσται σοι πρὸς αὐτοὺς ὄπλον
 διδάσκειν ἤκοντας, ἀλλ' εἶναι σοι τοὺς συκοφάντας
 αἰγίδα Ἀθηνᾶς καὶ Διὸς χεῖρα, εἰδέναι μὲν ὑπὲρ
 σοῦ φάσκοντας, ἀ μηδ' οἱ θεοί, προεγρηγορότας δέ ¹⁰
 σου καὶ προκαθεύδοντας, εἰ δὴ καθεύδουσιν οὗτοι,
 κακοῖς, φασιν, ἐπαντλοῦντες κακὰ καὶ τὰς Ἰλιάδας
 ταύτας ἀεὶ ξυντιθέντες. καὶ τὸ μὲν ἵπποτροφεῖν
 αὐτοὺς κἀπὶ ξευγῶν ἐς τὴν ἀγορὰν ἐκκυκλεῖσθαι
³²⁹ λευκῶν καὶ ἢ ἐν ἀργύρῳ καὶ χρυσῷ ὀψοφαγία καὶ ¹⁵
 [γάμοι] μυριάδων δύο καὶ τριῶν ἐωνημένα παιδικὰ
 καὶ τὸ μοιχεύειν μὲν, ὃν λανθάνουσι χρόνον, γαμεῖν
 δέ, ἃς ἐμοίχευσαν, ὅταν ἐπ' αὐταῖς ληφθῶσι, καὶ οἱ
 κροτοῦντες αὐτοὺς ἐπὶ ταῖς καλαῖς νίκαις, ἐπειδὴν
 φιλόσοφος τις ἢ ὑπατος ἀδικῶν οὐδὲν ἀλῶ μὲν ὑπὸ ²⁰
 τούτων, ἀπόληται δὲ ὑπὸ σοῦ, δεδόσθω τῆ τῶν κατα-
 ράτων τρυφῆ καὶ τῷ μήτε νόμων αὐτοῖς ἔτι μήτ' ¹⁵⁴
 ὀφθαλμῶν εἶναι φόβον, τὸ δ' οὕτω τι ὑπὲρ τοὺς
 ἀνθρώπους φρονεῖν, ὡς προγιγνώσκειν βούλεσθαι
 τῶν θεῶν, ἐγὼ μὲν οὗτ' ἐπαινῶ καὶ ἀκούων δέδια, ²⁵
 σὺ δ' εἰ προσδέξοιο, γράφονται καὶ σὲ ἴσως ὡς δια-
 βάλλοντα τὴν περὶ τοῦ θείου δόξαν, ἐλπὶς γὰρ καὶ
 κατὰ σοῦ ξυγκείσεσθαι τοιαύτας γραφάς, ἐπειδὴν
 μηδεὶς τοῖς συκοφάνταις λοιπὸς ἦ. καὶ ξυνίημι μὲν
 ἐπιτιμῶν μᾶλλον ἢ ἀπολογούμενος, εἰρήσθω δέ μοι ³⁰
 ταῦθ' ὑπὲρ τῶν νόμων, οὓς εἰ μὴ ἄρχοντας ἤγοιο,
² οὐκ ἄρξεις. τίς οὖν ξυνήγορος ἔσται μοι ἀπολογου-

μένω; εἰ γὰρ καλέσαιμι τὸν Δία, ὑφ' ᾧ βεβιωκῶς
 οἶδα, γοητεύειν με φήσουσι καὶ τὸν οὐρανὸν ἐς τὴν
 γῆν ἄγειν. διαλεγώμεθα οὖν περὶ τούτου ἀνδρὶ,
 ὃν τεθνάναι μὲν οἱ πολλοὶ φασιν, ἐγὼ δὲ οὐ φημι·
 5 ἔστι δὲ οὗτος ὁ πατήρ ὁ σός, ᾧ ἐγὼ τοσούτου ἄξιος,
 ὅσου περ ἐκείνος σοί· σὲ μὲν γὰρ ἐποίησεν, ὑπ'
 ἐμοῦ δὲ ἐγένετο. οὗτος, ᾧ βασιλεῦ, ξυλλήπτωρ ἔσται
 μοι τῆς ἀπολογίας πολλῶ τὰ μὰ βέλτιον ἢ σὺ γιννώ-
 σκων· ἀφίκετο μὲν γὰρ ἐς Αἴγυπτον οὐπὼ αὐτο-
 10 κράτωρ, θεοῖς τε τοῖς ἐν Αἰγύπτῳ θύσων κάμοι
 ὑπὲρ τῆς ἀρχῆς διαλεξόμενος. ἐντυχὼν δέ μοι κο-
 μῶντί τε καὶ ᾧδε ἐσταλμένῳ οὐδὲ ἤρετο οὐδὲ ἐν
 περὶ τοῦ σχήματος, ἠγούμενος τὸ ἐν ἐμοὶ πᾶν εὖ
 ἔχειν, ἐμοῦ δ' ἔνεχ' ἠκειν ὁμολογήσας ἀπῆλθεν ἐπαι-
 15 νέσας καὶ εἰπὼν μὲν ἄ μὴ πρὸς ἄλλον, ἀκούσας δ'
 ἄ μὴ παρ' ἄλλου, ἢ τε διάνοια, ἢ ἐς τὸ ἄρχειν
 ἐχρῆτο, ἐρρώσθη αὐτῷ παρ' ἐμοῦ μάλιστα, μεθεστη-
 κυῖα ἤδη ὑφ' ἐτέρων οὐκ ἀνεπιτηδείων μὲν, οὐ μὴν
 σοί γε δόξαι, οἱ γὰρ μὴ ἄρχειν αὐτὸν πείθοντες καὶ 330
 20 σὲ δήπου αὐτὸ ἀφηροῦντο τὸ μετ' ἐκείνον ταῦτ'
 ἔχειν, ἐμοῦ δὲ ξυμβουλεύοντος ἑαυτὸν τε μὴ ἀπαξιῶν
 ἀρχῆς ἐπὶ θύρας αὐτῷ φοιτώσης ὑμᾶς τε κληρονό-
 μους αὐτῆς ποιεῖσθαι, εὖ ἔχειν τὴν γνώμην φήσας
 αὐτός τε μέγας ἤρθη καὶ ὑμᾶς ἤρεν· εἰ δὲ γόητά
 25 με ᾤετο, οὐδ' ἂν ξυνῆψέ μοι κοινωνίαν φροντίδων,
 οὐδὲ γὰρ τοιαῦτα ἠκων διελέγετο, οἷον· ἀνάγκασον
 τὰς Μοίρας ἢ τὸν Δία, τύραννον ἀποφῆναί με ἢ
 τεράτευσαι διοσημίας ὑπὲρ ἐμοῦ δείξας τὸν ἥλιον
 ἀνίσχοντα μὲν ἀπὸ τῆς ἐσπέρας, δυόμενον δέ, ὅθεν
 30 ἄρχεται. οὐ γὰρ ἂν μοι ἐπιτήδειος ἄρχειν ἔδοξεν
 ἢ ἐμὲ ἠγούμενος ἱκανὸν ταῦτα ἢ σοφίσμασι θηρευῶν
 ἀρχήν, ἣν ἀρεταῖς ἔδει κατακτᾶσθαι. καὶ μὴν καὶ

δημοσία διελέχθη ἐν ἱερῷ, γοήτων δὲ ξυνουσίαι
 φεύγουσι μὲν ἱερὰ θεῶν, ἐχθρὰ γὰρ τοῖς περὶ τὴν
 τέχνην, νύκτα δὲ καὶ πᾶν, ὅ τι ἀφεγγές, αὐτῶν προ-
 βαλλόμενοι οὐ ξυγκωροῦσι τοῖς ἀνοήτοις οὐδὲ ὀφθαλ-
 μούς ἔχειν οὔτε ὤτα. διελέχθη μοι καὶ ἰδίᾳ μὲν,⁵
 παρετύγγανον δὲ ὅμως Εὐφράτης καὶ Δίων, ὁ μὲν
 πολεμιώτατά μοι ἔχων, ὁ δ' οἰκειότατα, Δίωνα γὰρ
 μὴ παυσαίμην γράφων ἐν φίλοις. τίς ἂν οὖν ἐπ'
 ἀνδρῶν σοφῶν ἢ μεταποιοιμένων γε σοφίας ἐς γοή-
 τας ἔλθοι λόγους; τίς δ' οὐκ ἂν παραπλησίως φυ-¹⁰
 λάξαιτο καὶ ἐν φίλοις καὶ ἐν ἐχθροῖς κακὸς φαίνε-
 σθαι; καὶ οἱ λόγοι ἦσαν ἐναντιούμενοι τοῖς γόησι·
 σὺ μὲν γὰρ ἴσως τὸν πατέρα ἡγῆ τὸν σεαυτοῦ βασι-
 λείας ἐρῶντα γόησι μᾶλλον ἢ ἑαυτῷ πιστεῦσαι καὶ
 ἀνάγκην ἐπὶ τοὺς θεούς, ἵνα τούτου τύχοι, παρ'¹⁵
 ἐμοῦ εὐρέσθαι, ὁ δὲ τοῦτο μὲν καὶ πρὶν ἐς Αἴγυπτον
 ἦκειν ἔχειν ᾤετο, μετὰ ταῦτα δ' ὑπὲρ μειζόνων ἐμοὶ
³³¹ διελέγετο, ὑπὲρ νόμων καὶ ὑπὲρ πλούτου δικαίου
 θεοί τε ὡς θεραπευτέοι καὶ ὁπόσα παρ' αὐτῶν ἀγαθὰ
 τοῖς κατὰ τοὺς νόμους ἄρχουσι, μαθεῖν ἤρα· οἷς²⁰
 πᾶσιν ἐναντίον χρῆμα οἱ γόητες, εἰ γὰρ ἰσχύοι ταῦτα,
³ οὐκ ἔσται ἡ τέχνη. προσήκει δέ, ὧ βασιλεῦ, κἀκεῖνα
 ἐπεσκεφθαι· τέχνηαι ὁπόσαι κατ' ἀνθρώπους εἰσί,
 πράττουσι μὲν ἄλλο ἄλλη, πᾶσαι δ' ὑπὲρ χρημάτων,
 αἱ μὲν σμικρῶν, αἱ δ' αὖ μεγάλων, αἱ δ' ἀφ' ὧν²⁵ ¹⁵⁵
 θρέψονται, καὶ οὐχ αἱ βάνανσοι μόνον, ἀλλὰ καὶ τῶν
 ἄλλων τεχνῶν σοφαί τε ὁμοίως καὶ ὑπόσοφοι πλήν
 ἀληθοῦς φιλοσοφίας. καλῷ δὲ σοφὰς μὲν ποιητι-
 κὴν μουσικὴν ἀστρονομίαν σοφιστὰς καὶ τῶν ῥητό-
 ρων τοὺς μὴ ἀγοραίους, ὑποσόφους δὲ ζωγραφίαν³⁰
 πλαστικὴν ἀγαλματοποιούς κυβερνήτας γεωργούς,
 ἣν ταῖς ὥραις ἔπωνται, καὶ γὰρ αἶδε αἱ τέχνηαι σοφίας

οὐ πολὺ λείπονται. ἔστι (δέ) τι, ὧ βασιλεῦ, ψευδό-
σοφοί τε καὶ ἀγείροντες, ὃ μὴ μαντικὴν ὑπολάβης,
πολλοῦ μὲν γὰρ ἀξία, ἣν ἀληθεύῃ, εἰ δ' ἔστι τέχνη,
οὐπω οἶδα, ἀλλὰ τοὺς γόητας ψευδοσόφους φημί.
5 τὰ γὰρ οὐκ ὄντα εἶναι καὶ τὰ ὄντα ἀπιστεῖσθαι,
πάντα ταῦτα προστίθῃμι τῇ τῶν ἑξαπατωμένων δόξῃ,
τὸ γὰρ σοφὸν τῆς τέχνης ἐπὶ τῇ τῶν ἑξαπατωμένων
τε καὶ θυομένων ἀνοίᾳ κεῖται, ἢ δὲ τέχνη φιλοχρή-
ματοι [γὰρ] πάντες, ἃ γὰρ κομψεύονται, ταῦθ' ὑπὲρ
10 μισθοῦ σφισιν εὖρηται, μαστεύουσι δ' ὑπερβολὰς
χρημάτων ὑπαγόμενοι τοὺς ὄτουδὴ ἐρῶντας ὡς ἱκα-
νοὶ πάντα. τίνα οὖν, ὧ βασιλεῦ, πλουτοῦ περὶ ἡμᾶς
ιδῶν ψευδοσοφίαν ἐπιτηδεύειν με οἶει, καὶ ταῦτα
τοῦ σοῦ πατρὸς κρείττω με ἡγουμένου χρημάτων;
15 ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω, ποῦ μοι ἢ ἐπιστολὴ τοῦ γενναίου
τε καὶ θείου ἀνδρός; ὅς με ἐν αὐτῇ ἄδει τά τε ἄλλα
καὶ τὸ πένεσθαι.“

ἀντοκράτωρ Οὐεσπασιανὸς Ἀπολλωνίῳ φιλοσόφῳ χαίρειν.

„Εἰ πάντες, Ἀπολλώνιε, κατὰ ταῦτά σοι φιλο-
20 σοφεῖν ἤθελον, σφόδρα ἂν εὐδαιμόνως ἔπραττε φιλο-
σοφία τε καὶ πενία· φιλοσοφία μὲν ἀδεκάστως ³³²
ἔχουσα, πενία δὲ αὐθαιρέτως. ἔρρωσο.“

„Ταῦθ' ὁ πατήρ ὁ σὸς ὑπὲρ ἐμοῦ ἀπολογεῖσθω,
φιλοσοφίας μὲν τὸ ἀδέκαστον, πενίας δὲ τὸ αὐθαί-
25 ρετον ἐμοὶ ὀριζόμενος, ἐμέμνητο γὰρ που καὶ τῶν
κατὰ τὴν Αἴγυπτον, ὅτ' Εὐφράτης μὲν καὶ πολλοὶ
τῶν προσποιουμένων φιλοσοφεῖν προσιόντες αὐτῷ
χρήματα οὐδ' ἀφανῶς ἦτουν, ἐγὼ δ' οὐ μόνον οὐ
προσῆειν ὑπὲρ χρημάτων, ἀλλὰ κἀκείνους ἐώθουν
30 ὡς οὐχ ὑγιαίνοντας, διεβεβλήμην δὲ πρὸς χρήματα
μειράκιον ὢν ἔτι· τὰ γοῦν πατρῶα, λαμπρὰ δ' ἦν
οὐσία ταῦτα, μιᾶς μόνῃς ιδῶν ἡμέρας ἀδελφοῖς τε

τοῖς ἑμαυτοῦ ἀφῆκα καὶ φίλοις καὶ τῶν ξυγγενῶν
 τοῖς πένησι μελετῶν που ἀφ' Ἑστίας τὸ μηδενὸς
 δεῖσθαι, ἐάσθω δὲ Βαβυλῶν καὶ Ἰνδῶν τὰ ὑπὲρ
 Καύκασόν τε καὶ ποταμὸν Ἰφασιν, δι' ὧν ἐπορευό-
 μην ἑμαυτῷ ὅμοιος· ἀλλὰ τῶν γε ἐνταῦθα καὶ τοῦ 5
 μὴ πρὸς ἀργύριον βλέπειν ποιοῦμαι μάρτυρα τὸν
 Αἰγύπτιον τοῦτον· δεινὰ γὰρ πεπραχθαί τε μοι καὶ
 βεβουλεῦσθαι φήσας οὔθ' ὀπόσων χρημάτων ἐπαν-
 ούργουν ταῦτα, εἴρηκεν, οὔθ' ὅ τι ἐνθυμηθεῖς κέρ-
 δος, ἀλλ' οὔτως ἀνόητος αὐτῷ δοκῶ τις, ὡς γοη- 10
 τεύειν μὲν, ἃ δ' ὑπὲρ πολλῶν ἕτεροι χρημάτων,
 αὐτὸς ἀδικεῖν οὐδ' ἐπὶ χρήμασιν, ἀγοράν, οἶμαι,
 προκηρύττων τοιαύτην· ἴτε, ὧ ἀνόητοι, γοητεύω γὰρ,
 καὶ οὐδ' ὑπὲρ χρημάτων, ἀλλὰ προῖκα, κερδανεῖτε
 δὲ ὑμεῖς μὲν τὸ ἀπελθεῖν ἕκαστος ἔχων, ὅτου ἐρᾷ, 15
 4 ἐγὼ δὲ κινδύνους καὶ γραφάς. ἀλλ' ἵνα μὴ ἐς ἀνο-
 ῆτους ἴωμεν λόγους, ἐρώμεθα τὸν κατήγορον, ὑπὲρ
 ὅτου χρῆ λέγειν πρώτου. καίτοι τί χρῆ ἐρωτᾶν;
 διῆλθε γὰρ ὑπὲρ τῆς στολῆς τὰς ἀρχὰς τοῦ λόγου,
 καί, νῆ Δί', ὧν σιτοῦμαί τε καὶ οὐ σιτοῦμαι. ἀπο- 20
 λογοῦ δὴ ὑπὲρ τούτων, θεῖε Πυθαγόρα, κρινόμεθα
 γὰρ ὑπὲρ ὧν σὺ μὲν εὗρες, ἐγὼ δὲ ἐπαινω. ἀνθρώ-
 333 ποῖς ἢ γῆ φύει, βασιλεῦ, πάντα, καὶ σπονδὰς ἄγειν
 πρὸς τὰ ζῶα βουλομένοις δεῖ οὐδενός, τὰ μὲν γὰρ
 δρέπονται αὐτῆς, τὰ δ' ἀροῦνται κουροτροφούσης, 25
 ὡς ταῖς ὥραις ἔοικεν, οἱ δ' ὥσπερ ἀνήκοι τῆς γῆς
 μάχαιραν ἐπ' αὐτὰ ἔθηξαν ὑπὲρ ἐσθῆτός τε καὶ βρώ- 156
 σεως. Ἰνδοὶ τοίνυν Βραχμᾶνες αὐτοί τε οὐκ ἐπήνουν
 ταῦτα καὶ τοὺς Γυμνοὺς Αἰγυπτίων ἐδίδασκον μὴ
 ἐπαινεῖν αὐτά· ἐνθεν Πυθαγόρας ἐλών, Ἑλλήνων 30
 δὲ πρῶτος ἐπέμιξεν Αἰγυπτίοις, τὰ μὲν ἔμψυχα τῇ
 γῆ ἀνῆκεν, ἃ δ' αὐτὴ φύει, ἀκήρατα εἶναι φάσκων

ἐσιτεῖτο, ἐπιτήδεια γὰρ σῶμα καὶ νοῦν τρέφειν,
 ἐσθῆτά τε, ἦν ἀπὸ θνησειδίων οἱ πολλοὶ φοροῦσιν,
 οὐ καθαρὰν εἶναι φήσας λίνον ἡμπίσχετο καὶ τὸ
 ὑπόδημα κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον βύβλου ἐπλέξατο,
 5 ἀπέλαυσέ τε τοῦ καθαρὸς εἶναι πολλὰ μὲν, πρῶτον
 δὲ τὸ τῆς ἑαυτοῦ ψυχῆς αἰσθῆσθαι· γενόμενος γὰρ
 κατὰ τοὺς χρόνους, οὓς ὑπὲρ τῆς Ἑλένης ἢ Τροία
 ἐμάχετο, καὶ τῶν τοῦ Πάνθου παίδων κάλλιστος ὦν
 καὶ κάλλιστα ἐσταλμένος ἀπέθανε μὲν οὕτω νέος,
 10 ὡς καὶ Ὀμήρῳ παρασχεῖν θρήνον, παρελθὼν δ' ἐς
 πλείω σώματα κατὰ τὸν Ἀδραστείας θεσμόν, ὃν
 ψυχὴ ἐναλλάττει, πάλιν ἐπανῆλθεν ἐς ἀνθρώπου
 εἶδος καὶ Μνησαρχίδῃ ἐτέχθη τῷ Σαμίῳ σοφὸς ἐκ
 βαρβάρου καὶ Ἴων ἐκ Τρωὸς καὶ οὕτω τι ἀθάνατος,
 15 ὡς μηδ' ὅτι Εὐφορβὸς ἦν ἐκλελῆσθαι. τὸν μὲν δὴ
 πρόγονον τῆς ἑαυτοῦ σοφίας εἶρηκα καὶ τὸ μὴ αὐ-
 τὸς εὐρών, κληρονομήσας δὲ ἐτέρου ταῦτ' ἔχειν.
 καὶ γὰρ μὲν οὐ κρίνω τοὺς τρυφῶντας ὑπὲρ τοῦ φοι-
 νικίου ὄρνιθος, οὐδ' ὑπὲρ τοῦ ἐκ Φάσιδος ἢ Παι-
 20 ὄνων, οὓς παινοῦσιν ἐς τὰς αὐτῶν δαΐτας οἱ τῆ
 γαστρὶ χαριζόμενοι πάντα, οὐδ' ἐγραψάμην πω οὐ-
 δένα ὑπὲρ τῶν ἰχθύων, οὓς ὠνοῦνται πλείονος ἢ ³³⁴
 τοὺς κοππατίας ποτὲ οἱ λαμπροί, οὐδ' ἀλουργίδος
 ἐβάσκηνα οὐδενί, οὐδὲ Παμφύλου τινὸς ἢ μαλακῆς
 25 ἐσθῆτος, ἀσφοδέλου δέ, ὧ θεοί, καὶ τραγημάτων καὶ
 καθαρᾶς ὀψοφαγίας γραφὴν φεύγω, καὶ οὐδὲ ἢ ⁵
 ἐσθῆς ἄσυλος, ἀλλὰ κακέλευνη λωποδυτεῖ με ὁ κατή-
 γορος ὡς πολλοῦ ἀξίαν τοῖς γόησι. καίτοι ἀφελόντι
 τὸν ὑπὲρ ἐμψύχων τε καὶ ἀψύχων λόγον, δι' ὧν
 30 καθαρὸς τις ἢ μὴ δοκεῖ, τί βελτίων ἢ ὀθόνη τοῦ
 ἐρίου; τὸ μὲν γε πραοτάτου ζώου ἐπέχθη καὶ σπου-
 δαζομένου θεοῖς, οἳ μὴ ἀπαξιοῦσι τὸ ποιμαίνειν καί,

νή Δί', ἠξίωσάν ποτε αὐτὸ καὶ χρυσοῦ εἶδους ἢ
 θεοὶ ἢ λόγοι. λίνον δὲ σπείρεται μὲν, ὡς ἔτυχε,
 χρυσοῦ δὲ οὐδεὶς ἐπ' αὐτῷ λόγος, ἀλλ' ὅμως, ἐπειδὴ
 μὴ ἀπ' ἐμψύχου ἐδρέφθη, καθαρὸν μὲν Ἴνδοις δοκεῖ,
 καθαρὸν δὲ Αἰγυπτίοις, ἐμοὶ δὲ καὶ Πυθαγόρα διὰ 5
 τοῦτο σχῆμα γέγονε διαλεγομένοις εὐχομένοις θύουσι.
 καθαρὸν δὲ καὶ τὸ ἐννυχεύειν ὑπ' αὐτῷ, καὶ γὰρ
 τὰ ὄνειρατα τοῖς, ὡς ἐγώ, διαιτωμένοις ἐτυμωτέρας
 335 τὰς αὐτῶν φήμας ἄγει. ἀπολογώμεθα καὶ ὑπὲρ
 6 τῆς οὔσης ποτὲ ἡμῖν κόμης, ἐπειδὴ τις γραφὴ καὶ 10
 αὐχμοῦ εὔρηται, κρινέτω δὲ μὴ ὁ Αἰγύπιος, ἀλλὰ
 τὰ ξανθὰ καὶ διεκτενισμένα μειράκια, τοὺς ἐραστὰς
 ἐξαψάμενα καὶ τὰς ἐταίρας, ἐφ' ἃς κωμάζει, καὶ
 ἑαυτὰ μὲν εὐδαίμονα ἠγείσθω καὶ ζηλωτὰ τῆς κόμης
 καὶ τοῦ λειβομένου ἀπ' αὐτῆς μύρου, ἐμὲ δὲ ἀνα- 15
 φροδισίαν πᾶσαν καὶ ἐραστὴν τοῦ μὴ ἐραῦν. εἰρή-
 σεται γὰρ πρὸς αὐτά· ὧ κακοδαίμονες, μὴ συκο-
 φαντεῖτε τὸ Δωριέων εὔρεμα, τὸ γὰρ κομῶν ἐκ
 Λακεδαιμονίων ἦκει κατὰ (τοὺς) χρόνους ἐπιτηδευθὲν
 αὐτοῖς, [ἐς] οὓς μαχιμώτατα αὐτῶν εἶχον, καὶ βασι- 20
 λευς τῆς Σπάρτης Λεωνίδα ἐγένετο κομῶν ὑπὲρ
 ἀνδρείας καὶ τοῦ σεμνὸς μὲν φίλοις, φοβερός δὲ
 ἐχθροῖς φαίνεσθαι· ταῦτά τοι καὶ ἡ Σπάρτη ἐπ'
 αὐτῷ κομᾶ μείον οὐδὲν ἢ ἐπὶ Λυκούργῳ τε καὶ
 Ἰφίτῳ. σοφοῦ δὲ ἀνδρὸς κόμης φειδέσθω σίδηρος, 25
 οὐ γὰρ θεμιτὸν ἐπάγειν αὐτόν, οὐ πᾶσαι μὲν αἰσθη-
 τηρίων πηγαί, πᾶσαι δ' ὀμφαί, ὅθεν εὐχαί τε ἀνα-
 φαίνονται καὶ σοφίας ἐρμηνεὺς λόγος. Ἐμπεδοκλῆς
 μὲν γὰρ καὶ στρόφιον τῶν ἀλουργοτάτων περὶ αὐτὴν
 ἀρμόσας ἐσόβει περὶ τὰς τῶν Ἑλλήνων ἀγνιάς ὕμνους 30
 ξυντιθεῖς, ὡς θεὸς ἐξ ἀνθρώπου ἔσοιτο, ἐγὼ δὲ ἡμε-
 λημένη κόμη χρώμενος καὶ οὔπω τοιῶνδε ὕμνων 157

ἐπ' αὐτῇ δεηθεὶς ἐς γραφὰς ἄγομαι καὶ δικαστήρια.
 καὶ τί φῶ τὸν Ἐμπεδοκλέα; πότερ' ἑαυτὸν ἢ τὴν
 τῶν ἐπ' αὐτοῦ ἀνθρώπων εὐδαιμονίαν ἄδειν, παρ'
 οἷς οὐκ ἐσυκοφαντεῖτο ταῦτα; μὴ πλείω διαλεγώμεθα 7
 5 ὑπὲρ τῆς κόμης, ἐτμήθη γὰρ καὶ προὔλαβε τὴν κατη-
 γορίαν ὁ φθόνος, δι' ὃν ὑπὲρ τῆς ἐτέρας αἰτίας χρὴ
 ἀπολογεῖσθαι χαλεπῆς οὔσης, καὶ οἷας, ὧ βασιλεῦ, 336
 μὴ σοὶ μόνον, ἀλλὰ καὶ τῷ Διὶ παρασχεῖν φόβον·
 φησὶ γὰρ τοὺς ἀνθρώπους θεὸν ἠγεῖσθαι με καὶ
 10 δημοσίᾳ τοῦτ' ἐκφέρειν ἐμβεβροντημένους ὑπ' ἐμοῦ·
 καίτοι καὶ πρὸ τῆς αἰτίας ἐκεῖνα διδάσκειν ἔδει, τί
 διαλεχθεὶς ἐγώ, τί δ' οὔτω θαυμάσιον εἰπὼν ἢ
 πράξας ὑπηγαγόμενους τοὺς ἀνθρώπους προσεύχεσθαι
 μοι, οὔτε γὰρ, ἐς ὃ τι ἢ ἐξ ὅτου μετέβαλον ἢ μετα-
 15 βαλεῖ μοι ἢ ψυχῇ, διελέχθην ἐν Ἑλλησι, καίτοι
 γιγνώσκων, οὔτε δόξας περὶ ἑμαυτοῦ τοιαύτας ἀπέ-
 στειλα, οὔτ' ἐς λόγια καὶ χρησμῶν ᾠδὰς ἐξῆλθον,
 οἷα τῶν θεοκλυτούντων φορὰ, οὐδ' οἶδα πόλιν οὐδε-
 μίαν, ἐν ἣ ἔδοξε ξυνιόντας Ἀπολλωνίῳ θύειν. καί-
 20 τοι πολλοῦ ἄξιος ἐκάστοις ἐγενόμην, ὅποσα ἐδέοντό
 μου, ἐδέοντο δὲ τοιαῦτα· μὴ νοσεῖν οἱ νοσοῦντες,
 ὀσιώτεροι μύειν * ὀσιώτεροι θύειν ὑβρίν ἐκτετμηῆσθαι
 νόμους ἐρρωῶσθαι. μισθὸς δ' ἐμοὶ μὲν τούτων ὑπῆρχε
 τὸ βελτίους αὐτοὺς αὐτῶν φαίνεσθαι, σοὶ δὲ ἐχαρι-
 25 ζόμεν ταῦτα· ὥσπερ γὰρ οἱ τῶν βοῶν ἐπιστάται τὸ
 μὴ ἀτακτεῖν αὐτὰς χαρίζονται τοῖς κεκτημένοις τὰς
 βοῦς καὶ οἱ τῶν ποιμνίων ἐπιμεληταὶ πιαίνουσιν
 αὐτὰ ἐς τὸ τῶν πεπαμένων κέρδος νόσους τε ἀφαι-
 ροῦσι μελιττῶν οἱ νομεῖς αὐτῶν, ὡς μὴ ἀπόλοιτο τῷ
 30 δεσπότῃ τὸ σμῆνος, οὔτω πού καὶ ἐγὼ τὰ πολιτικὰ
 παύων ἐλαττώματα σοὶ διωρθούμην τὰς πόλεις, ὥστ'
 εἰ καὶ θεὸν ἠγοῦντό με, σοὶ κέρδος ἢ ἀπάτη εἶχε,

ξὺν προθυμίᾳ γάρ που ἠκροῶντό μου, δεδιότες
 πράττειν, ἅ μὴ δοκεῖ θεῶ. ἀλλ' οὐχὶ τοῦτο ᾤοντο,
 ὅτι δ' ἐστὶ τις ἀνθρώπῳ πρὸς θεὸν ξυγγένεια, δι'
 ἣν μόνον ζῶων θεοὺς οἶδε, φιλοσοφεῖ δὲ καὶ ὑπὲρ
 τῆς ἑαυτοῦ φύσεως καὶ ὅπη μετέχει τοῦ θείου. φησὶ 5
 μὲν οὖν καὶ τὸ εἶδος αὐτὸ θεῶ εἰκέναι, ὡς ἀγαλμα-
 τοποιία ἐρμηνεύει καὶ χρώματα, τὰς τε ἀρετὰς θεό-
 θεν ἤκειν ἐπ' αὐτὸν πέπεισται καὶ τοὺς μετέχοντας
 αὐτῶν ἀγχιθέουσ τε εἶναι καὶ θείους. διδασκάλους
 δὲ τῆς διανοίας ταύτης μὴ Ἀθηναίους καλαῶμεν, 10
 ἐπειδὴ τοὺς δικαίους καὶ τοὺς Ὀλυμπίους καὶ τὰς
 337 τοιάσδε ἐπωνυμίας πρῶτοι ἔθεντο, θειοτέρας, ὡς
 τὸ εἶκόσ, οὐσας ἢ ἐπ' ἀνθρώπῳ κείσθαι, ἀλλὰ τὸν
 Ἀπόλλω τὸν ἐν τῇ Πυθοῖ· ἀφίκετο μὲν γὰρ ἐς τὸ
 ἱερὸν αὐτοῦ Λυκοῦργος ὁ ἐκ τῆς Σπάρτης ἄρτι γε- 15
 γραμμένων αὐτῶ τῶν νόμων, οἷς ἡ Λακεδαίμων τέ-
 τακται, προσειπὼν δ' αὐτὸν ὁ Ἀπόλλων βασανίζει
 τὴν περὶ αὐτοῦ δόξαν, ἐν ἀρχῇ τοῦ χρησμοῦ φά-
 σκων ἀπορεῖν, πότερα χρὴ θεὸν ἢ ἄνθρωπον καλεῖν,
 προῖων δὲ ἀποφαίνεται καὶ ψηφίζεται τὴν ἐπωνυμίαν 20
 ταύτην, ὡς ἀνδρὶ ἀγαθῶ. καὶ οὐδεὶς ἐπὶ τὸν Λυ-
 κοῦργον ἀγῶν (ἤκεν) ἢ κίνδυνος ἐκ τούτων παρὰ
 Λακεδαιμονίοις, ὡς ἀθανατίζοντα, ἐπεὶ μὴ ἐπέπληξε
 τῶ Πυθίῳ προσρηθεὶς τούτοις, ἀλλὰ ξυνετίθεντο
 τῶ μαντεῖῳ, πεπεισμένοι δήπου καὶ πρὸ τοῦ χρησμοῦ 25
 ταῦτα. τὰ δὲ Ἰνδῶν καὶ Αἰγυπτίων ταῦτα· Ἰνδοὺς
 Αἰγύπτιοι τὰ μὲν ἄλλα συκοφαντοῦσι καὶ διαβάλ-
 λουσιν αὐτῶν τὰς ἐπὶ τοῖς πράγμασι δόξας, τὸν δὲ
 λόγον, ὃς ἐς τὸν δημιουργὸν τῶν ὄλων εἴρηται, οὕτω
 τι ἐπαινοῦσιν, ὡς καὶ ἐτέρους διδάξασθαι Ἰνδῶν 30
 ὄντα. ὁ λόγος δὲ τῆς μὲν τῶν ὄλων γενέσεώς τε καὶ
 οὐσίας θεὸν δημιουργὸν οἶδε, τοῦ δὲ ἐνθυμηθῆναι

158 ταῦτα αἴτιον τὸ ἀγαθὸν εἶναι αὐτόν· ἐπεὶ τοίνυν
 ξυγγενῆ ταῦτα, ἔχομαι τοῦ λόγου καὶ φημι τοὺς ἀγα-
 θοὺς τῶν ἀνθρώπων θεοῦ τι ἔχειν. κόσμος δὲ ὁ μὲν
 ἐπὶ θεῷ δημιουργῷ κείμενος τὰ ἐν οὐρανῷ νομι-
 5 ζέσθω καὶ τὰ ἐν θαλάττῃ καὶ γῆ πάντα, ὧν μετου-
 σία ἴση ἀνθρώποις, πλὴν τύχης. ἔστι δὲ τις καὶ ἐπ’
 ἀνδρὶ ἀγαθῷ κόσμος οὐχ ὑπερβάλλων τὰ σοφίας
 μέτρα, ὃν πού καὶ αὐτός, ὧ βασιλεῦ, φήσεις ἀν-
 δρὸς δεῖσθαι θεῷ εἰκασμένου· καὶ τί τὸ σχῆμα τοῦ
 10 κόσμου τοῦδε; αἱ ψυχαὶ ἀτακτοῦσαι μανικώτερον ³³⁸
 ἄπτονται παντὸς σχήματος, καὶ ἔωλοι μὲν αὐταῖς
 νόμοι, σωφροσύνη δ’ οὐδαμοῦ, θεῶν δὲ τιμαὶ ἄτι-
 μοι, λαλιάς δ’ ἐρώσι καὶ τρυφῆς, ἐξ ὧν ἀργία φύεται
 πονηρὰ ξύμβουλος ἔργου παντός. αἱ δὲ μεθύουσαι
 15 ψυχὰι πηδῶσι μὲν ἐπὶ πολλά, τὸ δὲ σκίρτημα τοῦτο
 ἴσχει οὐδέν, οὐδ’ εἰ πάντα πίνουεν, ὅποσα, ὥσπερ ὁ
 μανδραγόρας, ὑπνηλὰ ἐνομίσθη. ἀλλὰ δεῖ ἀνδρὸς,
 ὃς ἐπιμελήσεται τοῦ περὶ αὐτὰς κόσμου, θεὸς ὑπὸ
 σοφίας ἦκων. οὕτωσὶ γὰρ ἀπόχρη αὐτὰς ἐρώτων τε
 20 ἀπάγειν, ἐφ’ οὓς ἀργιώτερον τῆς ξυνήθους ὁμιλίας
 ἐκφέρονται, καὶ φιλοχρηματίας, δι’ ἣν οὐπω πᾶν
 ἔχειν φασίν, ἐπεὶ μὴ καὶ τὸ στόμα ὑπέχουσιν ἐπιρ-
 ρέοντι τῷ πλούτῳ. φόνων γὰρ ἀνασχεῖν μὲν αὐτὰς
 μὴ προσάπτεσθαι οὐκ ἀδύνατον ἴσως ἀνδρὶ τοιούτῳ,
 25 ἀπονῆψαι δὲ οὔτε ἐμοὶ δυνατὸν οὔτε τῷ πάντων
 δημιουργῷ θεῷ· ἔστω, βασιλεῦ, κατηγορία καὶ ὑπὲρ ⁸
 τῆς Ἐφέσου, ἐπειδὴ ἐσώθη, καὶ κρινέτω με ὁ Αἰγύ-
 πτιος, ὡς ἔστι πρόσφορον τῇ γραφῇ. ἔστι γὰρ δή-
 που ἢ κατηγορία τοιαύτη· περὶ Σκύθας ἢ Κελτούς,
 30 οἱ ποταμὸν Ἰστρου ἢ Ῥῆνον οἰκοῦσι, πόλις ὧκισται
 μείων οὐδὲν Ἐφέσου τῆς ἐν Ἰωνίᾳ· ταύτην ὀρη-
 τήριον βαρβάρων οὔσαν, οἱ μὴ ἀκροῶνταιί σου, λοιμὸς

μέν τις ἀπολεῖν ἔμελλον, Ἀπολλώνιος δὲ ἰάσατο. ἔστι
 μὲν [γάρ] τις καὶ πρὸς ταῦτα ἀπολογία σοφῶ ἀνδρί,
 ἣν ὁ βασιλεὺς τὸ ἀντίξοον ὄπλοισι, ἀλλὰ μὴ νόσοις
 αἰρεῖν βούληται, μὴ γὰρ ἐξαλειφθεῖη πόλις μηδεμία,
 μήτε σοί, βασιλεῦ, μήτε ἐμοί, μήτε ἴδοιμι πρὸς ἱεροῖς 5
 339 νόσον, δι' ἣν οἱ νοσοῦντες ἐν αὐτοῖς κείσονται.
 ἀλλὰ μὴ ἔστω ἐν σπουδῇ τὰ βαρβάρων, μηδὲ τάττω-
 μεν αὐτοὺς ἐς τὸ ὑγιαῖνον πολεμιοτάτους ὄντας καὶ
 οὐκ ἐνσπόνδους τῷ περὶ ἡμᾶς γένει. τὴν δὲ Ἐφε-
 σον τίς ἀφαιρήσεται τὸ σώζεσθαι βεβλημένην μὲν 10
 τὰς ἀρχὰς τοῦ γένους ἐκ τῆς καθαρωτάτης Ἀτθίδος,
 ἐπιδεδωκυῖαν δὲ παρὰ πάσας, ὀπόσαι Ἰωνικαί τε καὶ
 Λύδιοι, προβεβηκυῖαν δὲ ἐπὶ τὴν θάλατταν διὰ τὸ
 ὑπερήκειν τῆς γῆς, ἐφ' ἧς ὠκίσθη, μεστήν δὲ φρον-
 τισμάτων οὕσαν φιλοσόφων τε καὶ ῥητορικῶν, ὑφ' 15
 ὧν ἡ πόλις οὐχ ἵππῳ, μυριάσι δὲ ἀνθρώπων ἰσχύει,
 σοφίαν ἐπαινοῦσα; τίς δ' ἂν σοφὸς ἐκλιπεῖν σοι δο-
 κεῖ τὸν ὑπὲρ πόλεως τοιαύτης ἀγῶνα ἐνθυμηθεῖς
 μὲν Δημόκριτον ἐλευθερώσαντα λοιμοῦ ποτε Ἀβδη-
 ρίτας, ἐννοήσας δὲ Σοφοκλέα τὸν Ἀθηναῖον, ὃς λέ- 20
 γεται καὶ ἀνέμους θέλξαι τῆς ὥρας πέρα πνεύσαντας,
 ἀκηκοὼς δὲ τὰ Ἐμπεδοκλέους, ὃς νεφέλης ἀνέσχε
 φορὰν ἐπ' Ἀκραγαντίνους ῥαγείσης; ἐπικόπτει με
 9 ὁ κατήγορος· ἀκούεις γὰρ πού καὶ σύ, ὦ βασιλεῦ,
 καὶ φησιν, οὐκ ἐπειδὴ σωτηρίας αἷτιος Ἐφεσίοις 25
 ἐγενόμην, γράφεσθαί με, ἀλλ' ἐπειδὴ προεῖπον ἐμ-
 πεσεῖσθαί σφισι τὴν νόσον, τουτὶ γὰρ ὑπὲρ σοφίαν
 εἶναι καὶ τερατώδες, τῆς δ' ἐπὶ τοσόνδε ἀληθείας
 οὐκ ἂν ἐφικέσθαι με, εἰ μὴ γόης τε ἦν καὶ ἀπόρ-
 ρητος. τί οὖν ἐνταῦθα ἐρεῖ Σωκράτης ὑπὲρ ὧν 30
 ἔφασκε τοῦ δαιμονίου μανθάνειν; τί δὲ Θαλῆς τε
 καὶ Ἀναξαγόρας, τὸ Ἴωνε, ὃ μὲν τὴν εὐφορίαν τὴν

τῶν ἐλαιῶν, ὁ δὲ πολλὰ τῶν οὐρανίων παθῶν προ-
 ειπόντε; ἢ γοητεύοντε προειπεῖν ταῦτα; καὶ μὴν καὶ 340
 ὑπήχθησαν οὗτοι δικαστηρίοις ἐφ' ἐτέραις αἰτίαις,
 καὶ οὐδαμοῦ τῶν αἰτιῶν εἴρηται γόητας εἶναι σφᾶς,
 5 ἐπειδὴ προγιγνώσκουσι. καταγέλαστον γὰρ τοῦτο
 ἐδόκει καὶ οὐδ' ἐν Θετταλίᾳ πιθανὸν κατ' ἀνδρῶν
 159 λέγεσθαι σοφῶν, οὐ τὰ γύναια κακῶς ἤκουεν ἐπὶ τῇ
 τῆς σελήνης ἔλξει. πόθεν οὖν τοῦ περὶ τὴν Ἐφεσον
 πάθους ἡσθόμην; ἤκουσας μὲν καὶ τοῦ κατηγόρου
 10 εἰπόντος, ὅτι μὴ κατὰ τοὺς ἄλλους διαιτῶμαι, κάμοι
 δὲ ὑπὲρ τῶν ἐμαντοῦ σιτίων, ὡς λεπτὰ καὶ ἡδίω τῆς
 ἐτέρων συβάριδος, ἐν ἀρχῇ εἴρηται· τοῦτό μοι, ὦ
 βασιλεῦ, τὰς αἰσθήσεις ἐν αἰθρίᾳ τινὶ ἀπορρήτῳ φυ-
 λάττει κούκ ἐᾶ θολερὸν περὶ αὐτὰς οὐδὲν εἶναι, διο-
 15 ρᾶν τε, ὥσπερ ἐν κατόπτρου ἀνγῇ, πάντα γιγνόμενά
 τε καὶ ἐσόμενα. οὐ γὰρ περιμενεῖ γε ὁ σοφὸς τὴν
 γῆν ἀναθυμιῶσαν ἢ τὸν ἀέρα διεφθορότα, ἦν τὸ
 δεινὸν ἄνωθεν ῥέη, ἀλλὰ ξυνήσει αὐτῶν καὶ ἐπὶ θύ-
 ραις ὄντων ὕστερον μὲν ἢ οἱ θεοί, θᾶττον δὲ ἢ οἱ
 20 πολλοί, θεοὶ μὲν γὰρ μελλόντων, ἄνθρωποι δὲ γιγνο-
 μένων, σοφοὶ δὲ προσιόντων αἰσθάνονται. λοιμῶν
 δ' αἰτίας ἰδίᾳ, βασιλεῦ, ἐρώτα, σοφώτεραι γὰρ ἢ
 ἐς τοὺς πολλοὺς λέγεσθαι· ἄρ' οὖν τὸ οὕτως διαι-
 τᾶσθαι λεπτότητα μόνον ἐργάζεται τῶν αἰσθήσεων
 25 ἢ ἰσχὺν ἐπὶ τὰ μέγιστα τε καὶ θαυμασιώτατα; θεω-
 ρεῖν δ' ἔξεστιν, ὃ λέγω, καὶ ἀπ' ἄλλων μὲν, οὐχ
 ἠκίστα δὲ κακ τῶν ἐν Ἐφέσῳ περὶ τὴν νόσον ἐκείνην
 πραχθέντων· τὸ γὰρ τοῦ λοιμοῦ εἶδος, πτωχῶ δὲ
 γέροντι εἵκαστο, καὶ εἶδον καὶ ἰδῶν εἶλον, οὐ παύ-
 30 σας νόσον, ἀλλ' ἐξελῶν, ὅτῳ δ' εὐξάμενος, δηλοῖ
 τὸ ἱερὸν, ὃ ἐν Ἐφέσῳ ὑπὲρ τούτου ἰδρυσάμην, Ἡρα-
 κλέους μὲν γὰρ Ἀποτροπαίου ἐστὶ, ξυνεργὸν δ' 341

αὐτὸν εἰλόμην, ἐπειδὴ σοφός τε καὶ ἀνδρείος ὢν
 ἐκάθηρέ ποτε λοιμοῦ τὴν Ἥλιν τὰς ἀναθυμιάσεις
 ἀποκλύσας, ἃς παρείχεν ἡ γῆ κατ' Αὐγέαν τυραν-
 νεύοντα. τίς ἂν οὖν σοι, βασιλεῦ, δοκεῖ φιλοτιμού-
 μενος γόης φαίνεσθαι θεῶ ἀναθεῖναι, ὃ αὐτὸς εἶρ- 5
 γαστο; τίνας δ' ἂν κτήσασθαι θαυμαστάς τῆς τέχνης
 θεῶ παρεῖς τὸ θαυμάζεσθαι; τίς δ' ἂν Ἡρακλεῖ εὕξα-
 σθαι γόης ὢν; τὰ γὰρ τοιαῦτα οἱ κακοδαίμονες βό-
 θροισ ἀνατιθέασι καὶ χθονίοις θεοῖς, ὢν τὸν Ἡρακλέα
 ἀποτακτέον, καθαρὸς γὰρ καὶ τοῖς ἀνθρώποις εὖνους. 10
 ἠὺξάμην αὐτῷ καὶ ἐν Πελοποννήσῳ ποτέ, λαμίας
 γὰρ τι φάσμα κάκει περὶ τὴν Κόρινθον ἤλυε σιτού-
 μενον τῶν νέων τοὺς καλοὺς, καὶ ξυνήρατό μοι τοῦ
 ἀγῶνος οὐ θαυμασίῳν δεηθεῖς δῶρων, ἀλλὰ μελι-
 τούτης καὶ λιβανωτοῦ καὶ τοῦ ὑπὲρ σωτηρίας τι ἀν- 15
 θρώπων ἐργάσασθαι, τουτὶ γὰρ καὶ κατὰ τὸν Εὐρου-
 σθέα μισθὸν τῶν ἄθλων ἤγειτο. μὴ ἄχθου, βασιλεῦ,
 τὰ Ἡρακλέους ἀκούων· ἔμελε γὰρ αὐτοῦ τῇ Ἀθηνᾶ,
 42 ἐπειδὴ χρηστὸς καὶ σωτήριος τοῖς ἀνθρώποις. ἀλλ'
 0 ἐπεὶ κελεύεις με ὑπὲρ τῆς θυσίας ἀπολογεῖσθαι, 20
 τουτὶ γὰρ καὶ τῇ χειρὶ ἐνδείκνυσαι, ἄκουε ἀπολο-
 γίας ἀληθοῦς· ἐγὼ γὰρ πάνθ' ὑπὲρ σωτηρίας τῶν
 ἀνθρώπων πράττων οὐπω ὑπὲρ αὐτῶν ἔθυσσα, οὐδ'
 ἂν θύσαιμι οὐδέν, οὐδ' ἂν θίγοιμι ἱερῶν, ἐν οἷς
 αἶμα, οὐδ' ἂν εὐξαιμὴν ἐς μάχαιραν βλέπων ἢ θυ- 25
 σίαν, ἣν φησιν. οὐ Σκύθην με, ὦ βασιλεῦ, ἤρηκας,
 οὐδ' ἐκ τῆς ἀμίκτου ποθέν, οὐδ' ἐπέμιξά πω Μασ-
 σαγέταις ἢ Ταύροις, ὡς κάκείνους ἂν τοῦ τῆς θυ-
 σίας ἔθους μετέβαλον· ἀνοίας δ' ἂν ποῖ ἤλαυνον,
 ἵνα πλεῖστα μὲν ὑπὲρ μαντικῆς διαλεγόμενος καὶ ὄπη 30
 ἔρρωται ἢ μή, ἄριστα δ' ἀνθρώπων ἡσθημένος, ὅτι
 τὰς αὐτῶν βουλὰς οἱ θεοὶ τοῖς ὀσίοις τε καὶ σοφοῖς

ἀνδράσι καὶ μὴ μαντευομένοις φαίνουσι, μαιφονίας
 ἄπτωμαι καὶ σπλάγχνων ἀθύτων ἐμοὶ καὶ ἀκαλλιε-
 ρήτων; ἐφ' οἷς ἀπέλιπεν ἄν με καὶ ἡ τοῦ δαιμονίου
 ὀμφὴ μὴ καθαρὸν ὄντα. καὶ μὴν εἴ τις ἀφελὼν τὸ
 5 τῆς θυσίας μύσος ἐξετάξοι τὸν κατήγορον πρὸς ἅ
 μικρῶ πρόσθεν εἴρηκεν, ἀπαλλάττει με τῆς αἰτίας
 αὐτός, ὃν γὰρ φησι προειπεῖν Ἐφεσίοις τὴν νόσον
 θυσίας οὐδεμιᾶς δεηθέντα, τί σφαγίων ἐδεήθη [ἄν]
 ἐφ' ἃ καὶ μὴ θυσαμένῳ παρῆν εἰδέναι; μαντικῆς δὲ
 160 10 τί ἐδεόμην ὑπὲρ ὧν αὐτός τε ἐπεπείσμην καὶ ἕτερος;
 εἰ γὰρ ὑπὲρ Νερούα καὶ τῶν ἀμφ' αὐτὸν κρίνομαι,
 λέξω πάλιν, ἃ καὶ πρώην εἶπον, ἡνίκα ἦτιῶ ταῦτα·
 Νερούαν γὰρ ἄξιον μὲν ἀρχῆς ἡγοῦμαι πάσης καὶ 34
 λόγου παντός ἐπ' εὐφημίαν ἦκοντος, ἀγωνιστὴν δὲ
 15 φροντίδων οὐ χρηστόν, καταλέλυται γὰρ τὸ σῶμα
 ὑπὸ τῆς νόσου, δι' ἣν καὶ ἡ γνώμη μεστὴ ἄσης καὶ
 οὐδὲ τὰ οἴκοι ἱκανή· σὲ γοῦν ἐπαινεῖ μὲν σώματος,
 ἐπαινεῖ δὲ γνώμης, εἰκὸς μὲν οἶμαί τι πράττων,
 προθυμοτέρα γὰρ ὄντως ἢ ἀνθρωπεία φύσις ἐπαι-
 20 νεῖν, ἃ μὴ αὐτῇ ἔρρωται. πέπονθε δέ τι καὶ πρὸς
 ἐμὲ χρηστὸν Νερούας, καὶ οὔτε γελάσαντά πω αὐτὸν
 ἐπ' ἐμοῦ οἶδα οὔτε εὐηθισάμενόν τι τῶν εἰωθότων
 ἐν φίλοις, ἀλλ' ὥσπερ τὰ μειράκια πρὸς τοὺς πατέ-
 ρας τε καὶ διδασκάλους τοὺς αὐτῶν, εὐλαβῶς μὲν
 25 φθέγγεται τὸ ἐπ' ἐμοῦ πᾶν, ἐρυθριᾷ δὲ ἔτι, εἰδὼς
 δὲ τὸ ἐπιεικὲς ἐπαινοῦντά με οὔτω τι ἄγαν ἐπιτη-
 δεύει αὐτό, ὡς καὶ μοι ταπεινότερος τοῦ μετρίου φαί-
 νεσθαι. πῶς οὖν πιθανὸν ἡγήσαιο ἄν τις ἀρχῆς
 ἐπιθυμῆσαι Νερούαν ἀγαπῶντα, εἰ τῆς ἑαυτοῦ οἰκίας
 30 ἄρξι, ἢ ὑπὲρ μεγάλων διαλέγεσθαι μοι τὸν μηδ'
 ὑπὲρ μικρῶν τεταρρηκότα, ἢ ξυνάπτειν ἐμοὶ γνώμην
 ὑπὲρ ὧν μηδὲ πρὸς ἄλλον, εἰ τοῦμὸν ἐνεθυμήθη,

ξυνῆψεν; ἢ πῶς ἔτ' ἐγὼ σοφὸς γνώμην ἐρμηνεύειν
 ἀνδρὸς μαντικῆ μὲν πιστεύων, ἀπιστῶν δὲ σοφία;
 τὸν δὲ Ὀρφιτον καὶ τὸν Ροῦφον, τοὺς δικαίους μὲν
 καὶ σώφρονας, νωθροὺς δὲ ἄνδρας, ὡς εὖ οἶδα, εἰ
 μὲν ὡς τυραννησεύοντας διαβεβλήσθαι φασιν, οὐκ 5
 οἶδ' εἴτε τούτων πλέον διαμαρτάνουσιν, εἴτε Νερούα,
 εἰ δ' ὡς ξυμβούλω γεγονότε, πιθανώτερος ἀρχῆ ἐπι-
 | θέσθαι Νερούας, ἢ οἶδε ξυμβουλευῆσαι; ἀλλὰ μὴν
 τὸν γε ὑπὲρ τούτων κρίνοντα κάκεινα εἰκὸς ἦν ἐν-
 θυμείσθαι, τί ἐβούλετό μοι τὸ ξυλλαμβάνειν τοῖς ἐπὶ 10
 |4 νεώτερα ἤκουσι· χρήματα μὲν γὰρ οὐ φησι παρ'
 αὐτῶν γεγενῆσθαι μοι, οὐδὲ δώροις ἐπαρθέντα με
 ταῦτα εἰργάσθαι· σκεψάμεθα δέ, μὴ μεγάλων δεόμε-
 νος ἀνεβαλόμην τὰς παρ' αὐτῶν εὐεργεσίας ἐς ὃν
 ᾤοντο ἄρξειν χρόνον, ἐν ᾧ μέγала μὲν ἂν αἰτεῖν 15
 ὑπῆρξε, μειζόνων δ' ἀξιοῦσθαι· πῶς οὖν ταῦτα ἔσται
 δῆλα; ἐνθυμήθητι, βασιλεῦ, σεαυτὸν καὶ τοὺς ἔτι
 πρὸ σοῦ ἄρχοντας, ἀδελφὸν δήπου τὸν σεαυτοῦ καὶ
 πατέρα Νέρωνα τε, ἐφ' ὧν ἦρξαν, κατὰ τούτους γὰρ
 μάλιστα τοὺς βασιλέας βεβίωται μοι ἐς τὸ φανερόν, 20
 τὸν ἄλλον χρόνον Ἰνδοῖς φοιτῶντι. τούτων δὲ τῶν
 ὀκτῶ καὶ τριάκοντα ἐτῶν, τοσοῦτον γὰρ τὸ ἐς σὲ
 μῆκος, οὔτε ἐπὶ θύρας βασιλείου ἐφοίτησα πλὴν ἐν
 Αἰγύπτῳ τοῦ σοῦ πατρός, ἐπεὶ μήτε βασιλεύς πω
 ἐτύγχανεν ὢν ὡμολόγει τε δι' ἐμὲ ἦκειν, οὔτε ἀνε- 25
 λεύθερόν τι διελέχθην βασιλεῦσιν ἢ ὑπὲρ βασιλέων
 δήμοις οὔτ' ἐπιστολαῖς ἐλαμπρυνάμην ἢ γραφόντων
 ἐμοὶ βασιλέων ἢ αὐτὸς ἐνδεικνύμενος γράφειν, οὔθ'
 ὑπὲρ δωρεῶν κολακεύων βασιλέας ἐμαυτοῦ ἀπηνέ-
 χθην. εἰ γοῦν ἔροιο με πλουσίους ἐνθυμηθεῖς καὶ 30
 πένητας, ποτέρου τῶν ἐθνῶν τούτων ἐμαυτὸν γράφω,
 τῶν πλουσιωτάτων φήσω, τὸ γὰρ δεῖσθαι μηδενὸς

ἔμοι Λυδία καὶ τὸ Πακτωλοῦ πᾶν. πῶς οὖν ἢ τὰς
 παρὰ τῶν οὐπω βασιλέων δωρεὰς ἀνεβαλλόμεν ἔς
 ὃν ἄρξειν αὐτοὺς ᾧ μὴν χρόνον ὁ μὴδὲ τὰς παρ'
 ὑμῶν ἐλόμενος, οἷς βέβαιον ἠγούμην τὸ ἄρχειν, ἢ
 5 βασιλειῶν μεταβολὰς ἐπενόουν μὴδὲ ταῖς καθεστη-
 κνίαις ἐς τὸ τιμᾶσθαι χρώμενος; καὶ μὴν ὅποσα
 γίννεται φιλοσόφῳ ἀνδρὶ κολακεύοντι τοὺς δυνα-
 τοὺς, δηλοῖ τὰ Εὐφράτου· τούτῳ γὰρ ἐντεῦθεν τί
 λέγω χρήματα; πηγαὶ μὲν οὖν εἰσι πλούτου, καὶ πῶς
 10 τῶν τραπεζῶν ἤδη διαλέγεται κάπηλος ὑποκάπηλος ³⁴⁵
 161 τελώνης ὀβολοστάτης πάντα γιγνόμενος τὰ πωλού-
 μενά τε καὶ πωλοῦντα, ἐντετύπεται δ' αἰεὶ ταῖς τῶν
 δυνατῶν θύραις καὶ προσέστηκεν αὐταῖς πλείω και-
 ρὸν ἢ οἱ θυρωροί, ἀπελήφθη δὲ καὶ ὑπὸ θυρωρῶν
 15 πολλακίς, ὥσπερ τῶν κυνῶν οἱ λίχνοι, δραχμὴν δὲ
 οὐδὲ φιλοσόφῳ ἀνδρὶ προέμενός ποτε ἐπιτειχίζει τὸν
 ἑαυτοῦ πλοῦτον ἑτέροις, τὸν Αἰγύπτιον τουτονὶ βό-
 σκων χρήμασι καὶ ὀξύνων ἐπ' ἐμὲ γλωτταν ἀξίαν
 ἐκτεμῆσθαι.
 20 Εὐφράτην μὲν δὴ καταλείπω σοί, σὺ γάρ, ἦν ¹²
 μὴ κόλακας ἐπαινῆς, εὐρήσεις τὸν ἄνθρωπον κακίῳ
 ᾧ ἐρμηνεύω, τῆς δὲ λοιπῆς ἀπολογίας ἀκροῶ· τίς
 οὖν αὕτη καὶ ὑπὲρ τίνων; ἦδετό τις, ὦ βασιλεῦ,
 παιδὸς Ἀρκάδος ἐν τῇ κατηγορίᾳ θρηῆνος, τεμῆσθαι
 25 μὲν αὐτὸν ὑπ' ἐμοῦ νύκτωρ, εἰ δ' ὄναρ φησὶν, οὐπω
 οἶδα, εἶναι δὲ πατέρων τε ἀγαθῶν ὁ παῖς οὗτος καὶ
 τὸ εἶδος οἷοι Ἀρκάδων οἱ ἐν ἀνχμᾷ καλοί. τοῦτῶν
 φασιν ἰκετεύοντά τε καὶ ὀλοφυρόμενον ἀπεσφάχθαι
 καὶ μὲ τὰς χεῖρας ἐς τὸ τοῦ παιδὸς αἷμα βάψαντα θεοῖς
 30 ὑπὲρ ἀληθείας εὐχέσθαι. μέχρι τούτων ἐμὲ κρίνου-
 σιν, ὁ δὲ ἐφεξῆς λόγος τῶν θεῶν ἄπτεται, φασὶ γὰρ
 τοὺς θεοὺς ἀκοῦσαι μὲν ὧδέ μου εὐξαμένου, δοῦναι

δὲ ἱερὰ εὖσημα καὶ μὴ ἀποκτεῖναι ἀσεβοῦντα. τὴν
 346 μὲν οὖν ἀκρόασιν, ὡς οὐ καθαρὰ, τί ἄν, ὦ βασιλεῦ,
 λέγοιμι; ἀλλ' ὑπὲρ ὧν γέ μοι ἀπολογητέα, τίς ὁ Ἀρ-
 κὰς οὗτος; εἰ γὰρ μὴ ἀνώνυμος τὰ πατέρων, μηδ'
 ἀνδραποδώδης τὸ εἶδος, ὦρα σοι ἐρωτᾶν, τί μὲν 5
 ὄνομα τοῖς γειναμένοις αὐτόν, τίνας δὲ οἰκίας οὗτος,
 τίς δ' ἐθρέψατο αὐτόν ἐν Ἀρκαδίᾳ πόλις, τίνων δὲ
 βωμῶν ἀπαχθεῖς ἐνταῦθα ἐθύετο. οὐ λέγει ταῦτα
 καίτοι δεινὸς ὦν μὴ ἀληθεύειν. οὐκοῦν ὑπὲρ ἀν-
 δραπόδου κρίνει με. ᾧ γὰρ μήτ' αὐτῷ ὄνομα μήθ' 10
 ὧν ἔφν', μὴ πόλις μὴ κληρὸς ἐστίν, οὐχί, ὦ θεοί,
 τοῦτον ἐν ἀνδραπόδοις χορὴ τάττειν; ἀνώνυμα γὰρ
 πάντα. τίς οὖν ὁ κάπηλος τοῦ ἀνδραπόδου; τίς ὁ
 πριάμενος αὐτὸ ἐξ Ἀρκαδῶν; εἰ γὰρ τὸ γένος τού-
 των ἐπιτήδειον τῇ σφαττούσῃ μαντικῇ, πολλῶν μὲν 15
 χρημάτων εἰκὸς ἐωνῆσθαι τὸν παῖδα, πεπλευκέναι
 δέ τινα ἐς Πελοπόννησον, ἴν' ἐνθένδε ἡμῖν ἀναχθεῖη
 ὁ Ἀρκὰς, ἀνδράποδα μὲν γὰρ Ποντικὰ ἢ Λύδια ἢ
 ἐκ Φρυγῶν πρίαιτ' ἂν κἀνταῦθά τις, ὧν γε καὶ ἀγέ-
 λαις ἐντυχεῖν ἐστίν ἅμα φοιτώσαις δεῦρο, ταυτὶ γὰρ 20
 τὰ ἔθνη καὶ ὅποσα βαρβάρων, πάντα τὸν χρόνον
 ἐτέρων ἀκροώμενοι οὔπω τὸ δουλεύειν αἰσχρὸν
 ἠγοῦνται. Φρυξὶ γοῦν ἐπιχώριον καὶ ἀποδίδοσθαι
 τοὺς αὐτῶν καὶ ἀνδραποδισθέντων μὴ ἐπιστρέφε-
 σθαι, Ἕλληνας δὲ ἐλευθερίας ἐρασταὶ ἔτι καὶ οὐδὲ 25
 δοῦλον ἀνὴρ Ἕλληνα πέρα ὄρων ἀποδώσεται, ὅθεν
 οὐδὲ ἀνδραποδισταῖς οὔτε ἀνδραπόδων καπήλοις ἐς
 αὐτοὺς παριτητέα, ἐς δὲ Ἀρκαδίαν καὶ μᾶλλον, πρὸς
 γὰρ τῷ παρὰ πάντας ἐλευθεριάζειν Ἕλληνας δέονται
 καὶ ὄχλου δούλων. ἔστι δὲ πολυλήμιος (καὶ ποδώδης) 30
 ἢ Ἀρκαδία καὶ ὑλώδης οὐ τὰ μετέωρα μόνον, ἀλλὰ
 47 καὶ τὰ ἐν ποσὶ πάντα. δεῖ δὴ αὐτοῖς πολλῶν μὲν

γεωργῶν, πολλῶν δὲ αἰπόλων συφορβῶν τε καὶ ποι-
 μένων καὶ βουκόλων τῶν μὲν ἐπὶ βουσί, τῶν δ' ἐφ'
 ἵπποις, δρυτόμων τε δεῖται πολλῶν ἢ χώρα καὶ
 τοῦτο ἐκ παίδων γυμνάζονται. εἰ δὲ καὶ μὴ τοιάδε
 5 ἦν τὰ τῶν Ἀρκάδων, ἀλλ' εἶχον, ὥσπερ ἕτεροι, προσ-
 αποδίδοσθαι τοὺς αὐτῶν δούλους, τί τῇ θρυλουμένη
 σοφίᾳ ξυνεβάλλετο τὸ ἐξ Ἀρκαδίας εἶναι τὸν σφατ-
 τόμενον; οὐδὲ γὰρ σοφώτατοι τῶν Ἑλλήνων Ἀρκά-
 δες, ἴν' ἑτέρου τι ἀνθρώπου πλέον περὶ τὰ λογικὰ
 10 τῶν σπλάγχχνων φαίνωσιν, ἀλλὰ ἀγροικότατοι ἀν-
 θρώπων εἰσὶ καὶ συώδεις τά τε ἄλλα καὶ τὸ γαστρί-
 ζεσθαι τῶν δρυῶν. ῥητορικώτερον ἴσως ἀπολελόγημαι
 τοῦμοῦ τρόπου, τὰ τῶν Ἀρκάδων ἀφερμηνεύων ἦθη
 καὶ παριῶν ἐς Πελοπόννησον τῷ λόγῳ. ἢ γὰρ ἐμοὶ
 162 15 προσήκουσα ἀπολογία τίς; οὐκ ἔθυσα οὐ θύω οὐ
 θιγγάνω αἵματος, οὐδ' εἰ βώμιον αὐτὸ εἶη, Πυθα-
 γόρας τε γὰρ ὧδε ἐρίγνωσκεν οἷ τε ἀπ' αὐτοῦ παρα-
 πλησίως, καὶ κατ' Αἴγυπτον δὲ οἱ Γυμνοὶ καὶ Ἰν-
 δῶν οἱ σοφοί, παρ' ὧν καὶ τοῖς ἀμφὶ Πυθαγόραν
 20 αἰ τῆς σοφίας ἀρχαὶ ἐφοίτησαν. κατὰ ταῦτα θύοντες
 οὐ δοκοῦσιν ἀδικεῖν τοῖς θεοῖς, ἀλλὰ γηράσκειν τε
 αὐτοῖς ξυγχωροῦσιν ἀρτίοις τὰ σώματα καὶ ἀνόσοις,
 καὶ σοφωτέροις ἀεὶ δοκεῖν μὴ τυραννεύεσθαι μηδε-
 νὸς δεῖσθαι. καὶ οὐκ ἀπεικός, οἶμαι, ἀγαθῶν δεῖ-
 25 σθαι σφᾶς ὑπὲρ καθαρῶν θυμάτων. δοκῶ γὰρ μοι ³⁴
 καὶ τοὺς θεοὺς τὸν αὐτὸν ἐμοὶ νοῦν ὑπὲρ θυσιῶν
 ἔχοντας τὰ λιβανοφόρα τῆς γῆς ἐν καθαρῷ τῆς οἰκου-
 μένης ἐκφυτεύειν, ἴν' ἀπ' αὐτῶν θύοιμεν μὴ σιδη-
 ροφοροῦντες ἐν ἱεροῖς, μηδ' αἷμα ἐς βωμοὺς ραίνον-
 30 τες. ἐγὼ δ', ὡς ἔοικεν, ἔμαντοῦ καὶ τῶν θεῶν ἐκ-
 λαθόμενος ἔθνον τρόπον, ὃν μήτ' αὐτὸς εἶωθα μήτε
 τις ἀνθρώπων θύοι. ἀπαλλαττέτω με τῆς αἰτίας ¹³

καὶ ὁ καιρός, ὃν εἶρηκεν ὁ κατήγορος· τὴν γὰρ ἡμέ-
 ραν ἐκείνην, ἐν ἧ ταῦτα εἰργάσθαι μοί φησιν, εἰ
 μὲν ἐγενόμην ἐν ἀγρῶ, ἔθυσσα, εἰ δὲ ἔθυσσα, καὶ ἔφα-
 γον. εἰτά με, ὦ βασιλεῦ, θαμινὰ ἐρωτᾶς, εἰ μὴ ἐπε-
 χωρίαζον τῇ Ῥώμῃ τότε; καὶ σύ, βέλτιστε βασιλέων, 5
 ἐπεχωρίαζες, ἀλλ' οὐκ ἂν εἴποις θῦσαι τοιαῦτα, καὶ
 ὁ συκοφάντης, ἀλλ' οὐχ ὁμολογήσει τὰ τῶν ἀνδρο-
 φόνων πράττειν, εἰ κατὰ τὴν Ῥώμην διητᾶτο, καὶ
 μυριάδες ἀνθρώπων, ἃς βέλτιον ξενηλατεῖν ἢ ὑπά-
 γειν γραφαῖς, ἐν αἷς τεκμήριον ἀδικημάτων ἔσται τὸ 10
 ἐνταῦθα εἶναι. καίτοι τὸ ἐς τὴν Ῥώμην ἦκειν καὶ
 παραιτεῖται τάχα τῆς τοῦ νεώτερα πράττειν δοκεῖν
 αἰτίας, τὸ γὰρ ἐν πόλει ζῆν, ἐν ἧ πάντες μὲν ὀφθαλ-
 μοί, πᾶσα δὲ ἀκρόασις ὄντων τε καὶ οὐκ ὄντων, οὐ
 ξυγχωρεῖ νεωτέρων ἄπτεσθαι τοῖς γε μὴ λίαν θανα- 15
 τῶσι, τοὺς δ' εὐλαβεστέρους τε καὶ σώφρονας βρα-
 14 δέως ἄγει καὶ ἐφ' ἃ ἔξεστι. τί οὖν, ὦ συκοφάντα,
 κατὰ τὴν νύκτα ἐκείνην ἐπραττον; εἰ μὲν ὡς σεαυ-
 τὸν ἐρωτᾶς, ἐπειδὴ καὶ σὺ ἐρωτᾶν ἦκεις, ἀγῶνας
 ἠτοιμάζον καὶ κατηγορίας ἐπ' ἄνδρας χρηστούς καὶ 20
 ἀπολέσαι τοὺς οὐκ ἀδικοῦντας καὶ πείσαι τὸν βασι-
 λέα μὴ ἀληθῆ λέγων, ἴν' ἐγὼ μὲν εὐδοκιμοίην, μιαι-
 νοιτο δὲ οὗτος, εἰ δ' ὡς φιλοσόφου πυνθάνη, τὸν
 Δημοκρίτου ἐπήνουν γέλωτα, ὃν ἐς πάντα τὰ τῶν
 49 ἀνθρώπων γελᾷ, εἰ δ' ὡς ἐμοῦ, Φιλίσκος ὁ Μη- 25
 λιεύς ἐτῶν ξυμφιλοσοφήσας ἐμοὶ τεττάρων ἐνόσει
 τότε, καὶ παρ' αὐτῶ ἀπεκάθευδον οὕτω διακειμένῳ
 χαλεπῶς, ὡς καὶ ἀποθανεῖν ὑπὸ τῆς νόσου. καίτοι
 πολλὰς ἂν ηὔξάμην ἱγγας ὑπὲρ τῆς ἐκείνου ψυχῆς
 γενέσθαι μοι, καί, νῆ Δί', εἴ τινες Ὀρφέως εἰσὶν 30
 ὑπὲρ τῶν ἀποθανόντων μελωδίαί, μηδ' ἐκείνας ἀγνο-
 ῆσαι, καὶ γὰρ ἄν μοι δοκῶ καὶ ὑπὸ τὴν γῆν πορευ-

θῆναι δι' αὐτόν, εἰ ἐφικτὰ ἦν ταῦτα· οὕτω με ἀνήρ-
 τητο πᾶσιν οἷς φιλοσόφως τε καὶ κατὰ τὸν ἐμὸν νοῦν
 ἔπραττε. ταῦτ' ἔστι μὲν σοι, βασιλεῦ, καὶ Τελεσίνου
 ἀκοῦσαι τοῦ ὑπάτου, παρῆν γὰρ κἀκεῖνος τῷ Μη-
 5 λιεῖ, θεραπεύων αὐτὸν νύκτωρ, ὅποσα ἐγώ. εἰ δὲ
 Τελεσίῳ ἀπιστεῖς, ἐπειδὴ τῶν φιλοσοφούντων ἐστί,
 καλῶ τοὺς ἰατροὺς μάρτυρας, εἰσὶ δ' οὗτοι Σέλευ-
 κός τε ὁ ἐκ Κυζίκου καὶ Στρατοκλῆς ὁ Σιδώνιος·
 τούτους ἐρώτα, εἰ ἀληθῆ λέγω· καὶ μαθηταὶ δ' αὐ-
 10 τοῖς ὑπὲρ τοὺς τριάκοντα εἶποντο, τῶν αὐτῶν δήπου
 μάρτυρες, τὸ γὰρ προκαλεῖσθαι δεῦρο τοὺς τῷ Φι-
 λίσκῳ προσήκοντας ἀναβολὰς ἴσως ἠγήσῃ τῆς δίκης,
 ἐπειδὴ αὐτίκα τῆς Ῥώμης ἀπῆραν ἐς τὰ Μηλιέων
 ἦθη κατὰ ὁσίαν τοῦ νεκροῦ. ἴτε, ὧ μάρτυρες, καὶ
 15 γὰρ δὴ καὶ παρήγγελλται ὑμῖν ὑπὲρ τούτου· ΜΑΡ-
 ΤΥΡΕΣ. παρ' ὅσον μὲν τοίνυν τῆς ἀληθείας ἢ
 γραφῆ ξυνετέθη, δημοῖ σαφῶς ἢ μαρτυρία τῶν ἀν-
 δρῶν, οὐ γὰρ ἐν προαστείσις, ἀλλ' ἐν ἄστει, οὐκ
 ἔξω τείχους, ἀλλ' ἐπ' οἰκίας, οὐδὲ παρὰ Νερούα,
 20 παρὰ Φιλίσκῳ δέ, οὐδὲ ἀποσφάττων, ἀλλ' ὑπὲρ ψυ-
 χῆς εὐχόμενος, οὐδ' ὑπὲρ βασιλείας, ἀλλ' ὑπὲρ φι-
 λοσοφίας, οὐδ' ἀντὶ σοῦ χειροτονῶν νεώτερον, ἀλλ'
 ἄνδρα σώζων ἑμαντῶ ὅμοιον. τί οὖν ὁ Ἄρκας ἐν-
 ταῦθα; τί δ' οἱ τῶν σφαγίων μῦθοι; τί δὲ τὸ τὰ
 25 τοιαῦτα πείθειν; ἔσται γὰρ ποτε καὶ ὃ μὴ γέγouεν,
 ἂν ὡς γεγονὸς κριθῆ· τὸ δ' ἀπίθανον τῆς θυσίας,
 163 ὧ βασιλεῦ, ποῖ τάξεις; ἐγένοντο μὲν γὰρ καὶ πρότε-
 ρον σφαγίων μάντις ἀγαθοὶ τὴν τέχνην καὶ οἷοι
 ὀνομάσαι, Μεγιστίας ἐξ Ἀκαρνανίας, Ἀρίστανδρος 35
 30 ἐκ Λυκίας, Ἀμπρακία δὲ Σιλανὸν ἠνεγκε, καὶ ἐθύ-
 οντο ὁ μὲν Ἀκαρναν Λεωνίδα βασιλεῖ Σπάρτης, ὁ δὲ
 Λύκιος Ἀλεξάνδρῳ τῷ Μακεδόνι, Σιλανὸς δὲ Κύρῳ

βασιλείας ἐρῶντι, καὶ εἴ τι ἐν ἀνθρώπου σπλάγχνοις
 ἢ σαφέστερον ἢ σοφώτερον ἢ ἐτυμώτερον ἀπέκειτο,
 οὐκ ἄπορος ἦν ἢ θυσία, βασιλέων γε προϊσταμένων
 αὐτῆς, οἷς πολλοὶ μὲν ἦσαν οἰνοχόοι, πολλὰ δ'
 αἰχμάλωτα, παρανομίαι δ' ἀκίνδυναι καὶ φόβος οὐ- 5
 δεῖς κατηγορίας, εἴ τι ἔσφαττον· ἀλλ', οἶμαι, παρ-
 ἴστατο τοῖς ἀνδράσιν, ὃ κἄμοι νῦν κινδυνεύοντι ὑπὲρ
 τοιούτων, ὅτι τὰ μὲν ἄλογα τῶν ζώων εἰκός, ἐπειδὴ
 ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ θανάτου σφάττεται, μὴ θολουῖσθαι τι
 τῶν σπλάγχνων ὑπὸ ἀξυνεσίας ὧν πείσονται· ἀν- 10
 θρωπον δὲ αἰεί τι ἐν τῇ ψυχῇ ἔχοντα θανάτου καὶ
 μήπω ἐφεστηκότος δεῖμα πῶς εἰκός παρόντος ἤδη
 καὶ ἐν ὀφθαλμοῖς ὄντος δεῖξαι τι ἐπὶ τῶν σπλάγχνων
 μαντικὸν ἢ ὄλως εὐθυτον; ὅτι δὲ ὀρθῶς τε καὶ κατὰ
 φύσιν στοχάζομαι τούτων, σκόπει, βασιλεῦ, ὦδε· 15
 τὸ ἥπαρ, ἐν ᾧ φασι τὸν τῆς αὐτῶν μαντικῆς εἶναι
 τρίποδα οἱ δεινοὶ ταῦτα, ξύγκειται μὲν οὐ καθαροῦ
 αἵματος, πᾶν γάρ, ὅ τι ἀκραιφνές, καρδία ἴσχει δι'
 αἱματηρῶν φλεβῶν ἀποχετεύουσα ἐς πᾶν τὸ σῶμα,
 χολὴν δ' ἐπὶ ἥπατι κειμένην ὀργή μὲν ἀνίστησι, 20
 φόβοι δὲ ὑπάγουσιν ἐς τὰ κοῖλα τοῦ ἥπατος. ὑπὸ
 μὲν δὴ τῶν παροξυνόντων ζέουσα καὶ μηδὲ τῷ ἑαυ-
 τῆς ἀγγείῳ φορητὸς οὔσα ὑπτίῳ ἐπιχεῖται τῷ ἥπατι,
 καθ' ὃ ἐπέχει χολὴν πᾶσα τὰ λεία τε καὶ μαντικά τοῦ
 σπλάγχνου, ὑπὸ δὲ τῶν δειματούντων ξυνιζάνουσα 25
 ξυνεπισπᾶται καὶ τὸ ἐν τοῖς λείοις φῶς, ὑπονοστεῖ
 γὰρ τότε καὶ τὸ καθαρὸν τοῦ αἵματος, ὑφ' οὗ σπλη-
 51 νοῦται τὸ ἥπαρ, ὑποτρέχοντος φύσει τὸν περὶ αὐτὸ
 ὑμέναιον καὶ τῷ πηλώδει ἐπιπολάζοντος. τί οὖν, ὦ βα-
 σιλεῦ, τῆς μαιφονίας ἔργον, εἰ ἄσημα τὰ ἱερὰ ἔσται; 30
 ἄσημα δ' αὐτὰ ἢ ἀνθρωπεία φύσις ἐργάζεται ξυ-
 νειῖσα τοῦ θανάτου καὶ αὐτοὶ οἱ ἀποθνήσκοντες, οἱ

μὲν γὰρ εὐψυχοὶ ξὺν ὀργῇ τελευτῶσιν, οἱ δ' ἀθυ-
 μότεροὶ ξὺν δέει. ἐνθεν ἢ τέχνη παρὰ τοῖς οὐκ
 ἀνεπιστήμοσι βαρβάροις χιμαίρας μὲν καὶ ἄρνας
 ἐπαινεῖ σφάττειν, ἐπειδὴ εὐήθη τὰ ζῶα καὶ οὐ πόρρω
 5 ἀναισθητῶν, ἀλεκτρούνας δὲ καὶ σὺς καὶ ταύρους,
 ἐπειδὴ θυμοειδῆ ταῦτα, οὐκ ἀξιοὶ τῶν ἐαυτῆς ἀπορ-
 ρήτων. ξυνίημι, ὦ βασιλεῦ, παροξύνων τὸν κατήγο-
 ρον, ἐπειδὴ σοφώτερόν σε ἀκροατὴν εἶργασμαι, καί
 μοι δοκεῖς καὶ προσέχειν τῷ λόγῳ· εἰ δὲ μὴ σαφῶς 16
 10 τι αὐτοῦ φράζοιμι, ξυγχωρῶ σοι ἐρωτᾶν με. εἰρηταί
 μοι τὰ πρὸς τὴν τοῦ Αἰγυπτίου γραφήν· ἐπεὶ δ',
 οἶμαι, χρηὴ μὴδὲ τὰς Εὐφράτου διαβολὰς ὑπερορᾶ-
 σθαι, σύ, ὦ βασιλεῦ, δικάζεις, ὁπότερος ἡμῶν φιλο-
 σοφει μᾶλλον· οὐκοῦν ὁ μὲν ἀγωνίζεται μὴ τάληθῆ
 15 περὶ ἐμοῦ λέγειν, ἐγὼ δ' οὐκ ἀξιῶ, καὶ ὁ μὲν σε
 ἠγεῖται δεσπότην, ἐγὼ δ' ἄρχοντα, καὶ ὁ μὲν ξίφος
 ἐπ' ἐμέ σοι δίδωσιν, ἐγὼ δὲ λόγον. ἀλλ' ὑπὲρ ὧν
 γε διαβέβληκεν, οἱ λόγοι εἰσὶν, οὓς ἐν Ἰωνίᾳ εἶπον,
 φησὶ δ' αὐτοὺς οὐκ ἐς τὸ σοὶ ξυμφέρον ὑπ' ἐμοῦ
 20 εἰρησθαι. καίτοι τὰ μὲν λεχθέντα ἦν ὑπὲρ Μοιρῶν
 καὶ ἀνάγκης, παράδειγμα δ' ἐγένετό μοι τοῦ λόγου
 τὰ τῶν βασιλέων πράγματα, ἐπειδὴ μέγιστα τῶν ἀν-
 θρωπέων δοκεῖ τὰ ὑμέτερα, Μοιρῶν τε ἰσχὺν ἐφι-
 λοσόφουν καὶ τὸ οὕτως ἄτρεπτα εἶναι, ἃ κλώθουσιν,
 25 ὡς, εἰ καὶ βασιλείαν τῷ ψηφίσαιντο ἑτέρῳ δὴ ὑπάρ-
 χουσιν, ὁ δ' ἀποκτείνειε τοῦτον, ὡς μὴ ἀφαιρεθεῖη
 ποτὲ ὑπ' αὐτοῦ τὸ ἄρχειν, κἂν ἀναβιολῆ ὁ ἀποθανὼν 35
 ὑπὲρ τῶν δοξάντων ταῖς Μοίραις. τὰς γὰρ ὑπερ-
 βολὰς τῶν λόγων ἐσαγόμεθα διὰ τοὺς τοῖς πιθανοῖς
 30 ἀπειθοῦντας, ὥσπερ ἂν εἰ καὶ τοιόνδε ἔλεγον· ὅτι
 164 πέπρωται γενέσθαι τεκτονικῶ, οὔτος, κἂν ἀποκοπῆ
 τῷ χεῖρε, τεκτονικὸς ἔσται, καὶ ὅτι νίκη ἐν Ὀλυμπίᾳ

δρόμου ἄρασθαι, οὗτος, οὐδ' εἰ πηρωθείη τὸ σκέλος, ἀμαρτήσεται τῆς νίκης, καὶ ὅτῳ ἔνευσαν Μοῖραι τὸ ἐν τοξείᾳ κράτος, οὗτος, οὐδ' εἰ ἀποβάλῃ τὰς ὄψεις, ἐκπεσεῖται τοῦ σκοποῦ. τὰ δὲ τῶν βασιλέων ἔλεγον ἔς τοὺς Ἀκρισίους δῆπου ὄρων καὶ τοὺς Λαίους 5 Ἀστνάγη τε τὸν Μῆδον καὶ πολλοὺς ἑτέρους εὖ τίθεσθαι τὰ αὐτῶν ἐν ἀρχῇ δόξαντας, ὧν οἱ μὲν παῖδας, οἱ δὲ ἐγγόνους ἀποκτείνειν οἰηθέντες ἀφηρέθησαν ὑπ' αὐτῶν τὸ βασιλεύειν ἀναφύτων ἔξ ἀφανοῦς ξὺν τῷ πεπρωμένῳ. καὶ εἰ μὲν ἠγάπων 10 κολακευτικήν, εἶπον ἂν καὶ τὰ σὰ ἐντεθυμῆσθαι, ὅτε ἀπέλιψο μὲν ὑπὸ Βιτελίου ἐνταῦθα, κατεπίμπρατο δὲ ὁ νεῶς τοῦ Διὸς περὶ τὰς ὄφρῦς τοῦ ἄστεος, ὁ δ' εὖ κείσεσθαι τὸ ἑαυτοῦ ἔφασκεν, εἰ μὴ διαφύγοις αὐτόν — καίτοι μειράκιον ἱκανῶς ἦσθα καὶ οὐπω 15 οὗτος — ἀλλ' ὅμως, ἐπειδὴ Μοίραις ἐδόκει ἕτερα, ὁ μὲν ἀπώλετο αὐταῖς βουλαῖς, σὺ δὲ τὰ κείνου νῦν ἔχεις. ἐπεὶ δ' ἀρμονία κολακευτικῇ ἄχθομαι, δοκεῖ γάρ μοι τῶν ἐκρύθμων τε καὶ οὐκ εὐφθόγγων εἶναι, τεμνέσθω μοι ἦδε ἢ νευρὰ καὶ μηδὲν ἠγοῦ τῶν σῶν 20 ἐντεθυμῆσθαί με, ἀλλὰ διειλέχθαι μόνα τὰ ὑπὲρ Μοιρῶν καὶ ἀνάγκης, ταυτὶ γάρ φησιν εἰρηῆσθαί μοι ἐπὶ σέ. καίτοι τὸν λόγον τοῦτον ἀνέχονται μὲν καὶ οἱ πολλοὶ τῶν θεῶν, οὐκ ἄχθεται δὲ οὐδὲ ὁ Ζεὺς ἀκούων καὶ ταῦτα τῶν ποιητῶν ἐν τοῖς Λυκίοις 25 λόγοις

ᾧμοι ἐγών, ὅτε μοι Σαρπηδόνα

καὶ τοιαῦτ' ἔς αὐτὸν ἀδόντων, ἐν οἷς τοῦ υἱέος ἐξίστασθαί φησι ταῖς Μοίραις, λεγόντων τε αὖ ἐν ψυχαστασίᾳ, ὅτι Μίνω τὸν ἀδελφὸν τοῦ Σαρπηδόνοιο 30 ἀποθανόντα χρυσῶ μὲν σκήπτρῳ ἐτίμησε καὶ δικάζειν ἔταξεν ἐν τῇ τοῦ Αἰδωνέως ἀγορᾷ, Μοιρῶν δ'

οὐ παρητήσατο. σὺ δ', ὦ βασιλεῦ, τοῦ χάριν ἄχθη
 τῷ λόγῳ, θεῶν καρτερούντων αὐτόν, οἷς πέπηγεν
 ἀεὶ τὰ πράγματα, καὶ μὴ ἀποκτεινόντων τοὺς ποι-
 ητὰς ἐπ' αὐτῷ; προσήκει γὰρ ταῖς Μοίραις ἔπεσθαι
 5 καὶ πρὸς τὰς μεταβολὰς τῶν πραγμάτων μὴ χαλε-
 πούς εἶναι, Σοφοκλεῖ τε μὴ ἀπιστεῖν

μόνοις οὐ γίγνεται

θεοῖσι γῆρας, οὐδὲ μὴν θανεῖν ποτε,
 τὰ δ' ἄλλα συγγεῖ πάνθ' ὁ παγκρατῆς χρόνος,

10 ἄριστα δὴ ἀνθρώπων λέγοντι. ἐγκύκλιοι γὰρ αἱ καὶ
 ἀνθρώπους εὐπραγίαι καὶ ἐφήμερον, ὦ βασιλεῦ, τὸ
 τοῦ ὄλβου μῆκος· τὰ μὰ οὗτος καὶ τὰ τούτου ἕτερος
 καὶ ὁ δεῖνα τὰ τοῦ δεῖνος ἔχων οὐκ ἔχει. ταῦτ' ἐν-
 νοῶν, ὦ βασιλεῦ, παῦε μὲν φυγὰς, παῦε δ' αἶμα,
 15 καὶ φιλοσοφία μὲν ὅτι βούλει χρῶν, ἀπαθῆς γὰρ ἢ
 γε ἀληθῆς, δάκρυα δὲ ἀνθρώπων ἀφαίρει, ὡς νῦν
 γε ἡχῶ μυρία μὲν ἐκ θαλάττης, πολλῶν δὲ πλείων
 ἐξ ἡπείρων φοιτᾷ θρηνούντων, ὅτι ἐκάστῳ θρήνου
 ἄξιον. τὰ δὲ ἐντεῦθεν φνόμενα πλείω ὄντα ἢ ἀριθ-
 20 μεῖσθαι ταῖς τῶν συκοφαντῶν γλώτταις ἀνῆπται
 διαβαλλόντων σοί τε πάντας καὶ σέ, ὦ βασιλεῦ,
 πᾶσιν.“

VIII Ὡδε μὲν δὴ τῷ ἀνδρὶ τὰ ἐκ παρασκευῆς εἶχεν,
 ἐπὶ τελευτῇ δ' εὖρον τοῦ λόγου τὰ τελευταῖα τοῦ
 25 προτέρου τὸ

165 οὐ γὰρ με κτενέεις, ἐπεὶ οὔτοι μόρσιμός εἰμι,
 καὶ τὰ πρὸ τούτου ἔτι, ἀφ' ὧν τοῦτο. ἐπεὶ δὲ ἀπῆλθε
 τοῦ δικαστηρίου δαιμόνιον τε καὶ οὐ δῆριον εἶπεῖν 354
 τρόπον, οὐκ ἔπαθεν ὁ τύραννος, ὅπερ οἱ πολλοὶ
 30 ᾄοντο· οἱ μὲν γὰρ ᾄοντο αὐτὸν σχέτλια ὑπὲρ τού-
 του βοήσεσθαι καὶ διώξιν ποιήσεσθαι τοῦ ἀνδρός
 κηρύξειν τε ἐς τὴν αὐτοῦ πᾶσαν, μηδαμοῦ παρητητέα

εἶναί οἱ, ὁ δ' οὐδὲν τούτων, [ἀλλ'] ὥσπερ ἀγωνιζόμενος πρὸς τὴν τῶν πολλῶν δόξαν ἢ ξυνιείς λοιπόν, ὅτι μηδὲν ἐπὶ τὸν ἄνδρα οἱ αὐτάρκες. εἰ δ' ὑπερ-εώρα, ξυμβαλώμεθα τοῖς ἐφεξῆς, φανείη γὰρ ἂν ξυνταραχθεῖς μᾶλλον ἢ καταφρονήσας· ἠκροᾶτο μὲν 5 IX γὰρ ἐτέρας ἐπ' ἐκείνη δίκης, πόλις δ' ἦν ἀγωνιζομένη πρὸς ἄνδρα ὑπὲρ διαθηκῶν, οἶμαι, διέφευγον δ' αὐτὸν οὐ μόνον τὰ τῶν δικαζομένων ὀνόματα, ἀλλὰ καὶ ὁ νοῦς τῆς δίκης, ἀνόητοι μὲν γὰρ αἱ ἐρωτήσεις ἦσαν, αἱ δ' ἀποκρίσεις οὐδ' ὑπὲρ ὧν ἡ κρί- 10 σις· ἂ σφόδρα ἤλεγχε τὸν τύραννον, ὡς ἐξεπέπληκτό τε καὶ ἠπόρει δι' αὐτὸ μάλιστα τὸ πεπεῖσθαι πρὸς τῶν κολακευόντων, ὅτι μηδὲν ἂν διαφύγοι αὐτόν.

Οὕτω τὸν τύραννον διαθεῖς καὶ παίγνιον τῆς X ἑαυτοῦ φιλοσοφίας ἀποφήνας τὸν Ἑλλησί τε καὶ βαρ- 15 βάρους φοβερόν πασι πρὸ μεσημβρίας μὲν ἀπῆλθε τοῦ δικαστηρίου, περὶ δειλὴν δ' ἐν Δικαιορχίᾳ ἐφάνη Δημητρίῳ τε καὶ Δάμιδι, καὶ τοῦτ' ἄρ' ἦν τὸ παρακελεύσασθαι αὐτὸν τῷ Δάμιδι μὴ περιμειναντι τὴν ἀπολογίαν πεξεῦσαι ἐς Δικαιορχίαν· τὰ 20 μὲν γὰρ βεβουλευμένα οὐ προὔλεγε, τὸν δ' ἑαυτῷ ἐπιτηδειότατον ἐκέλευε πράττειν, ἂ τοῖς βεβουλευμένοις εἶπετο. ἐτύγχανε μὲν δὴ ὁ Δάμις τῆς προτε- 30 ραίας ἀφιγμένος καὶ τῷ Δημητρίῳ ξυγγεγονῶς ὑπὲρ τῶν πρὸ τῆς δίκης, ὁ δ' εὐλαβέστερον ἢ τὸν ὑπὲρ 25 Ἀπολλωνίου ἀκροώμενον εἰκὸς διατεθεῖς ἦν ὑφ' ὧν ἤκουσε, καὶ πάλιν τῆς ὑστεραίας ὑπὲρ τῶν αὐτῶν ἠρώτα, ξυναλύων αὐτῷ παρὰ τὴν θάλατταν, ἐν ἣ τὰ περὶ τὴν Καλυψῶ μυθεύματα· ἀπεγίγνωσκον μὲν γὰρ ὡς οὐχ ἠξουτος, ἐπειδὴ τὰ τῆς τυραννίδος χα- 30 λεπὰ ἦν πασι, τὰ δ' ὑπ' αὐτοῦ προσταττόμενα ἐτίμων διατὴν φύσιν τοῦ ἀνδρός. ἀπειπόντες οὖν

ἐκάθηντο ἐς τὸ νύμφαιον, ἐν ᾧ ὁ πίθος, λευκοῦ δ' οὗτός ἐστι λίθου ξυνέχων πηγὴν ὕδατος οὗθ' ὑπερβάλλουσαν τοῦ στομίου οὗτ', εἴ τις ἀπαντλοίη, ὑποδιδούσαν. διαλεχθέντες δ' ὑπὲρ τῆς φύσεως τοῦ ὕδατος οὐ μάλα ἐσπουδακότεως διὰ τὴν ἐπὶ τῷ ἀνδρὶ ἀθυμίαν ἐπανῆγον τὸν λόγον ἐς τὰ πρὸ τῆς δίκης.

XII ἀνολοφυραμένου δὲ τοῦ Δάμιδος καὶ τι καὶ τοιοῦτον εἰπόντος „ἄρ' ὀψόμεθά ποτε, ᾧ θεοί, τὸν καλὸν τε καὶ ἀγαθὸν ἐταῖρον;“ ἀκούσας ὁ Ἀπολλώνιος, καὶ

10 γὰρ δὴ καὶ ἐφεστῶς ἤδη τῷ νυμφαίῳ ἐτύγγανεν, „ὄψεσθε,“ εἶπε „μᾶλλον δὲ ἐωράκατε.“ „ζῶντα;“ ἔφη ὁ Δημήτριος „εἰ δὲ τεθνεῶτα, οὐπω πεπαύμεθα ἐπὶ σοὶ κλάοντες.“ προτείνας οὖν ὁ Ἀπολλώνιος τὴν χεῖρα „λαβοῦ μου,“ ἔφη „κἂν μὲν διαφύγω σε,

15 εἰδωλὸν εἰμί σοι ἐκ Φερσεφάττης ἤκον, οἷα φαίνουσιν οἱ χθόνιοι θεοὶ τοῖς ἀθυμοτέροις τὰ πένθη, εἰ δὲ ὑπομείναιμι ἀπτόμενον, πεῖθε καὶ Δάμιν ζῆν τέ με καὶ μὴ ἀποβεβληκέναι τὸ σῶμα.“ οὐκέθ' οἷοι ἀπιστεῖν ἦσαν, ἀλλ' ἀναστάντες ἐξεκρέμαντο τοῦ ἀνδρός καὶ ἠσπάζοντο ὑπὲρ τε τῆς ἀπολογίας ἠρώτων· ὁ μὲν γὰρ Δημήτριος οὐδ' ἀπολελογῆσθαι αὐτόν, ἀπολέσθαι γὰρ ἂν καὶ μὴ ἀδικοῦντα, Δάμις δ' ἀπολελογῆσθαι μὲν, θᾶττον δ' ἴσως, οὐ γὰρ ἐπ' ἐκεῖ-³⁵⁶

νης γε τῆς ἡμέρας ᾤετο. ὁ δ' Ἀπολλώνιος „ἀπολε-
 25 λόγημαι,“ ἔφη „ᾧ ἄνδρες, καὶ νικῶμεν, γέγονε δέ μοι τὰ τῆς ἀπολογίας τήμερον οὐ πρὸ πολλοῦ τῆς ἡμέρας, προῆει γὰρ ἤδη ἐς μεσημβρίαν.“ „πῶς οὖν“ ἔφη ὁ Δημήτριος „τοσῆνδε ὁδὸν ἐν σμικρῷ τῆς ἡμέρας ἦνυσας;“ καὶ ὁ Ἀπολλώνιος „πλὴν κριου“ ἔφη

30 „καὶ πτερῶν κηροῦ ξυγκειμένων πάντα οἴου, θεὸν ἐπιγράφων τῇ πομπῇ ταύτῃ.“ „πανταχοῦ μὲν“ ἦ δ' ὁ Δημήτριος „τῶν σῶν ἔργων τε καὶ λόγων θεὸν

166

αεί τινα προορᾶν ἡγοῦμαι, παρ' οὗ τὰ σὰ οὕτως
 ἔχει, τὴν δ' ἀπολογία, ἢ τις γέγονε καὶ ἅττα ἢ
 κατηγορία εἶχε καὶ τὸ τοῦ δικάζοντος ἦθος καὶ ὅ τι
 ἤρετο καὶ ὅτῳ ξυγκατέθετο ἢ ὅτῳ μή, λέγε ὁμοῦ
 πάντα, ἵνα καὶ Τελεσίῳ ἕκαστα φράζοιμι, οὐ γὰρ 5
 ἀνήσει ἐρωτῶν τὰ σά, ὅς γε καὶ πρὸ πεντεκαίδεκα
 ἰσως ἡμερῶν ἐμοὶ ξυμπίνων ἐν Ἀνθίῳ κατέδαρθε
 μὲν ἐπὶ τῆς τραπέξης, μεσούσης δ' αὐτῷ τῆς κύλι- 10
 κος ἔδοξεν ὄναρ πῦρ ἐν τῇ γῆ πελαγίσαν τοὺς μὲν
 ἀπολαμβάνειν τῶν ἀνθρώπων, τοὺς δὲ φθάνειν ὑπο-
 φεύγοντας, καὶ γὰρ δὴ καὶ ρεῖν αὐτὸ παραπλησίως
 τῷ ὕδατι, σὲ δ' οὐχ ὅπερ οἱ πολλοὶ παθεῖν, ἀλλὰ
 διανεῦσαι αὐτοῦ σχισθέντος. ἐπὶ δὲ τῷ ἐνυπνίῳ
 τούτῳ θεοῖς εὐξυμβόλοις ἔσπεισεν ἐμοί τε παρεκε-
 λεύσατο ὑπὲρ σοῦ θαρρεῖν. καὶ ὁ Ἀπολλώνιος 15
 „οὐ θαυμάζω Τελεσίῳ“ εἶπεν „ὑπερκαθεύδοντα,
 καὶ γὰρ δὴ καὶ ὑπερεργήγορέ μου πάλαι, τὰ δ' ὑπὲρ
 τῆς δίκης πέυσεσθε μὲν, οὐ μὴν ἐνταῦθα, δείλη τε
 γὰρ ἱκανῶς ἦδη καὶ βαδίζειν ὦρα ἐς ἄστν, ἠδίους
 δ' οἱ καθ' ὁδὸν λόγοι παραπέμψαι βαδίζοντας. ἴωμεν 20
 οὖν διαλαλοῦντες ὑπὲρ ὧν ἐρωτᾶτε, λέξω δὲ τὰ τῆ-
 μερον δήπου ἐν τῷ δικαστηρίῳ πραχθέντα. τὰ γὰρ
 357 πρὸ τῆς κρίσεως ἄμφω ἴστε, σὺ μὲν παρατυχῶν, σὺ
 δ' ἠκροαμένος, οἶμαι, τούτου, μὰ Δία, οὐχ ἅπαξ,
 ἀλλὰ καὶ πάλιν, εἰ μὴ ἐκλέλθωμαι Δημητρίου, ἃ δ' 25
 οὐπω ἴστε, δίδειμι, διείρων ἀπὸ τῆς προορήσεως καὶ
 τοῦ γυμνὸς ἐσελθεῖν.“ διήκει δὲ καὶ τοὺς ἑαυτοῦ
 λόγους καὶ ἐπὶ πᾶσι τὸ „οὐ γὰρ με κτενέεις“ καὶ τὸ
 ἀπελθεῖν τῆς κρίσεως, ὡς ἀπῆλθε. τότε ἀναβοήσας XIII
 Δημήτριος „ἐγὼ μὲν ὦμην σεσωσμένον ἀφῖχθαί σε, 30
 σοὶ δ' ἀρχὴ κινδύνων ταῦτα, ξυλλήψεται γὰρ σε
 καταγγελλόμενον καὶ πάσης ἀποστροφῆς εἰργόμενον.“

ὁ δ' ἐρρωσθαι τῷ Δημητρίου δέει φράζων „εἰ γὰρ
καὶ ὑμεῖς“ εἶπεν „ὣδε αὐτῷ εὐάλωτοι ἦτε· ἀλλ'
ὅπως μὲν τὰ κείνου νῦν ἔχει, ἐγὼ οἶδα· κολακευόν-
των γὰρ αἰὲς λόγων ἀκροατῆς γιγνόμενος νῦν ἐπι-
5 πληττόντων ἠκρόαται, ῥήγνυνται δ' ὑπὸ τῶν τοι-
ούτων αἰ τύραννοι φύσεις καὶ περὶ ταῦτα χολῶσιν.
ἐμοὶ δὲ ἀναπαύλης δεῖ γόνυ οὐπω κάμψαντι ἐκ τοῦ
ἄθλου.“ καὶ ὁ Δάμις „ἐγὼ, Δημήτριε, διεκείμην μὲν
οὕτως“ ἔφη „πρὸς τὰ τοῦδε τοῦ ἀνδρὸς πρᾶγματα,
10 ὡς καὶ τῆς ὁδοῦ ταύτης ἀπάγειν αὐτόν, ἐφ' ἧς ἦκει,
ξυνεβούλευες δέ που καὶ σὺ ταῦτα, ὡς μὴ ἐς κινδύ-
νους ἐκουσίους τε καὶ χαλεπούς ἴοι, ἐπεὶ δ' ἐτύγχανε
μὲν δεδεμένος, ὡς ἐμοὶ ἐφαίνετο, ἄπορα δ' ἠγου-
μένῳ τὰ περὶ αὐτόν ἐφ' ἑαυτῷ ἔφη τὸ λελύσθαι
15 εἶναι καὶ τὸ σκέλος ἐλευθερώσας τοῦ δεσμοῦ ἔδειξε,
τότε πρῶτον κατενόησα * τοῦ ἀνδρὸς, θεσπέσιόν τε
εἶναι αὐτόν καὶ κρείσσω τῆς ἡμεδαπῆς σοφίας· ὅθεν,
εἰ καὶ χαλεπωτέροις τούτων ἐντύχοιμι, οὐδὲν ἂν δεῖ-
σαιμι ὑπὸ τούτῳ καὶ κινδυνεύων. ἀλλ' ἐπειδὴ πλη-
20 σίον ἐσπέρα, βαδίζωμεν ἐς τὴν καταγωγὴν ἐπιμέ-
λειαν ποιησόμενοι τοῦ ἀνδρὸς.“ καὶ ὁ Ἀπολλώνιος
„ὑπνου“ ἔφη „δέομαι μόνου, τὰ δ' ἄλλα ἐν ἴσῳ
τίθεμαι λόγῳ, κἂν παρῆ τι αὐτῶν, κἂν ἀπῆ.“ μετὰ
ταῦτα εὐξάμενος Ἀπόλλωνι καὶ ἔτι τῷ Ἡλίῳ παρῆλ-
25 θεν ἐς τὴν οἰκίαν, ἣν ὦκει ὁ Δημήτριος, καὶ τὰ
πόδε ἀπονιψάμενος παρακελευσάμενός τε τοῖς ἀμφὶ
τὸν Δάμιν δειπνεῖν, ἐπειδὴ ἄσιτοι αὐτῷ ἐφαίνοντο, ³⁵⁸
ἔρριψεν ἐς τὴν κλίνην ἑαυτόν καὶ ἐφυμνήσας τῷ
ὑπνω τὸ Ὀμήρου ἔπος ἐκάθευδεν, ὡς οὐκ ἐπ' ἀξίοις
30 φροντίσαι τοῖς παροῦσιν.

XIV

Περὶ δὲ ὄρθρον ἐρομένου αὐτόν τοῦ Δημητρίου,
ποῖ τῆς γῆς τρέψοιτο, καὶ κτυπεῖσθαι δοκοῦντος τὰ

ὅτα ὑπὸ ἐννοίας ἰππέων, οὓς ᾤετο ἐπικεῖσθαι ἤδη
 τῷ Ἀπολλωνίῳ διὰ τὴν ὀργὴν τοῦ τυράννου „διώξε-
 ται μὲν,“ ἔφη „με οὐδὲ αὐτός, οὐδὲ ἕτερος, ἐμοὶ δὲ
 ἐς τὴν Ἑλλάδα ὁ πλοῦς ἔσται.“ „σφαλερός γε,“
 εἶπε „τὸ γὰρ χωρίον φανερώτατον· ὃν δὲ μὴδ’ ἂν ⁵
 ἐν τῷ ἀφανεῖ διαφύγοις, πῶς ἂν ἐν τῷ φανερῷ λά- 167
 θοις;“ „οὐ δέομαι“ ἔφη „λάνθανειν, εἰ γὰρ, ὡς σὺ
 οἶσι, τοῦ τυράννου ἢ γῆ πᾶσα, βελτίους οἱ ἐν τῷ
 φανερῷ ἀποθνήσκοντες τῶν ἐν τῷ ἀφανεῖ ζώντων.“
 καὶ πρὸς τὸν Δάμιν „αἰσθάνη“ ἔφη „νεῶς ἀφειείσης ¹⁰
 ἐς Σικελίαν;“ „αἰσθάνομαι,“ εἶπε „καὶ γὰρ ἐπὶ θα-
 λάττῃ καταλύομεν καὶ ὁ κηρύττων ἀγχοῦ θυρῶν,
 στέλλεται τε ἢ ναῦς ἤδη· ξυμβάλλομαι δ’ αὐτὸ τῇ
 τῶν ἐμπλεόντων βοῇ καὶ οἷς περὶ τὴν ἀναίρεσιν τῶν
 ἀγκυρῶν πράττουσιν.“ „ἐπιβῶμεν“ εἶπε „τῆς νεῶς ¹⁵
 ταύτης, ὃ Δάμι, πλευσούμενοι νῦν μὲν ἐς Σικελίαν,
 ἐκεῖθεν δ’ ἐς Πελοπόννησον.“ „ξυνδοκεῖ μοι,“ ἔφη
 „καὶ πλέωμεν.“ καὶ προσειπόντες τὸν Δημήτριον ^{XV}
 ἀθύμως ἐπ’ αὐτοῖς ἔχοντα θαρρεῖν τε παραινέσαντες
 ὡς ἄνδρα ὑπὲρ ἀνδρῶν, ἔπλευσαν ἐπὶ Σικελίας ²⁰
 ἀνέμῳ ἐπιτηδείῳ, Μεσσήνην τε παραπλεύσαντες ἐγέν-
 οντο ἐν Ταυρομενίῳ τριταῖοι. μετὰ ταῦτ’ ἐπὶ Συ-
 ρακουσῶν κομισθέντες ἀνήγοντο ἐς Πελοπόννησον
 περὶ μετοπώρου ἀρχάς, ὑπεράραντες δὲ τοῦ πελά-
 γους ἀφίκοντο δι’ ἡμέρας ἕκτης ἐπὶ τὰς τοῦ Ἀλφειοῦ ²⁵
³⁵⁹ ἐκβολάς, ἀφ’ ὧν ὁ ποταμὸς οὗτος Ἀδρία καὶ Σικε-
 λιῶν πελάγει ἐπιχεῖται πότιμος. ἀποβάντες οὖν τῆς
 νεῶς καὶ πολλοῦ ἄξιον ἠγούμενοι τὸ ἐς Ὀλυμπίαν
 ἤκειν διητῶντο ἐν τῷ ἱερῷ τοῦ Διός, οὐδαμοῦ ὑπὲρ
 Σκιλλοῦντα ἀποφοιτῶντες, φήμης δ’ ἀθρόας τε καὶ ³⁰
 ξυντόνου κατασχούσης τὸ Ἑλληνικὸν ζῆν τὸν ἄνδρα
 καὶ ἀφίχθαι ἐς Ὀλυμπίαν, καταρχὰς μὲν ἐδόκει μὴ

ἐρωᾶσθαι ὁ λόγος, πρὸς γὰρ τῷ μὴ ἐλπίδος τι ἀν-
 θρωπείας ἐπ' αὐτῷ ἔχειν, ἐπειδὴ δεδέσθαι αὐτὸν
 ἤκουσαν, οὐδὲ ἐκείνων ἀνήκοι ἦσαν ἀποθανεῖν κατα-
 φλεχθέντα, οἱ δ' ἐλχθῆναι ζῶντα καταπαγέντων ἐς
 5 τὰς κλειδας αὐτοῦ ἀγκίστρων, οἱ δ' ἐῶσθαι ἐς βάρ-
 αθρον, οἱ δ' ἐς βυθόν, ἐπειδὴ δὲ ἤκειν ἐπιστεύθη,
 οὐδ' ἐπ' Ὀλυμπιάδα οὐδεμίαν μετέωρος οὕτω ξυνήει
 ἢ Ἑλλάς, ὡς ἐπ' ἐκεῖνον τότε, Ἥλις μὲν καὶ Σπάρτη
 αὐτόθεν, Κόρινθος δὲ ἀπὸ τῶν τοῦ Ἴσθμοῦ ὀρίων,
 10 Ἀθηναῖοι δέ, εἰ καὶ Πελοποννήσου ἔξω, ἀλλ' οὐκ
 ἐλείποντο τῶν πόλεων, αἱ ἐπὶ θύραις εἰσὶ τῆς Πίσης,
 αὐτοὶ μάλιστα οἱ ἐπικυδέστατοι Ἀθηναίων ἐς τὸ
 ἱερὸν στείχοντες καὶ νεότης ἢ ἔξ ἀπάσης τῆς γῆς
 Ἀθήναζε φοιτῶσα. καὶ μὴν καὶ Μεγαρόθεν τινὲς
 15 ἐπεχωρίασαν τῇ Ὀλυμπίᾳ τότε καὶ Βοιωτῶν πολλοὶ
 κάργοθεν Φωκέων τε καὶ Θετταλῶν ὅτι εὐδόκιμοι,
 οἱ μὲν ξυγγεγονότες ἤδη τῷ Ἀπολλωνίῳ ἀνακτησό-
 μενοι σοφίαν, ἐπειδὴ πλειόνων τε καὶ θαυμασιωτέ-
 ρων ἀκροάσασθαι ᾔοντο, οἱ δ' ἄπειροι αὐτοῦ δεινὸν
 20 ἡγούμενοι τοιοῦδε ἀνδρὸς ἀνήκοι φαίνεσθαι. πρὸς
 μὲν δὴ τοὺς ἐρωτῶντας, ὅτῳ τρόπῳ διαφύγοι τὸν
 τύραννον, οὐδὲν ᾔετο δεῖν φορτικὸν φράζειν, ἀλλ'
 ἀπολελογῆσθαι τε ἔφασκε καὶ σεσῶσθαι, πολλῶν δ' 360
 ἐξ Ἰταλίας ἡκόντων, οἳ ἐκήρυττον τὰ ἐν τῷ δικαστη-
 25 ρίῳ, διέκειτο μὲν ἢ Ἑλλάς οὐ πόρρω τοῦ προσ-
 κυνεῖν αὐτόν, θεῖον ἡγούμενοι ἄνδρα δι' αὐτὸ
 μάλιστα τὸ μηδ' ἐς κόμπον μηδένα ὑπὲρ αὐτῶν
 καθίστασθαι.

XVI Νεανίσκου δὲ τῶν ἡκόντων Ἀθήνηθεν μάλα
 30 εὖνουν τὴν Ἀθηναῖαν εἶναι τῷ βασιλεῖ φήσαντος, „πέ-
 παυσο“ εἶπεν „Ὀλυμπιάσιν ὑπὲρ τούτων κροτῶν
 καὶ διαβάλλων τὴν θεὸν τῷ πατρί. ἐπιδιδόντος δὲ

τοῦ νεανίσκου τῆ ἀχθηδόνι καὶ δίκαια πράττειν τὴν θεὸν φήσαντος, ἐπειδὴ καὶ ὁ βασιλεὺς τὴν ἐπώνυμον Ἀθηναίοις ἤρξεν „εἶθε“ ἔφη „καὶ ἐν Παναθηναίοις“ ἐπιστομίζων αὐτὸν τῆ μὲν προτέρᾳ τῶν ἀποκρισεων, ὡς κακῶς εἰδότα περὶ τῶν θεῶν, εἰ τυράννοις αὐ- 5 τοὺς εὖνους ἠγοῖτο, τῆ δὲ ἐφεξῆς, ὡς οὐκ ἀκόλουθα τοῖς ἐφ’ Ἀρμοδίῳ καὶ Ἀριστογείτονι ψηφισομένων Ἀθηναίων, εἰ τοὺς ἄνδρας ἐκείνους τιμᾶν ἐπ’ ἀγορᾶς νομίζοντες ὑπὲρ ὧν ἐν Παναθηναίοις ἔδρασαν, τυράννοις λοιπὸν χαρίζονται τὸ κεχειροτονημένους 10 αὐτῶν ἄρχειν. ξυμβουλευόντος δ’ αὐτῷ τοῦ Δάμι- XVII δος ὑπὲρ χρημάτων, ἐπειδὴ τῶν ἐφοδίων σφίσι πάνυ 168 σμικρὰ ἐλείπετο „αὔριον“ ἔφη „τούτου ἐπιμελήσομαι.“ καὶ παρελθὼν τῆ ὑστεραία ἐς τὸ ἱερὸν „δός,“ εἶπεν, ὦ ἱερεῦ „χιλίας μοι δραχμὰς ἀπὸ τῶν τοῦ 15 Διὸς χρημάτων, εἰ μὴ σφόδρα οἶει χαλεπανεῖν αὐτόν.“ καὶ ὁ ἱερεὺς „οὐχ ὑπὲρ τούτων“ ἔφη „χαλεπανεῖ, ἀλλὰ μᾶλλον, εἰ μὴ πλείω λήψη.“

Θετταλοῦ δὲ ἀνδρός, ᾧ ὄνομα Ἰσαγόρας, ξυν- XVIII όντος αὐτῷ ἐν Ὀλυμπίᾳ „εἰπέ μοι“ ἔφη „ὦ Ἰσα- 20 361 γόρα, ἔστι τι πανήγυρις;“ „νὴ Δί,“ εἶπε „τό γε ἠδιστον καὶ θεοφιλέστατον τῶν κατ’ ἀνθρώπους.“ „τίς δὲ δὴ ὕλη τούτου; ὥσπερ ἂν εἰ ἐγὼ μὲν ἠρόμην ὑπὲρ ὕλης τοῦδε τοῦ ἀγάλματος, σὺ δ’ ἀπεκρίνου χρυσοῦ καὶ ἐλέφαντος ξυντεθῆναι αὐτό.“ „καὶ 25 τίς“ ἔφη „ὕλη, Ἀπολλώνιε, τοῦ γε ἀσωμάτου;“ „μεγίστη“ εἶπε „καὶ ποικιλωτάτη, τεμένη τε γὰρ ἐν αὐτῇ καὶ ἱερὰ καὶ δρόμοι καὶ σκηνὴ δῆπου, ἔθνη τε ἀνθρώπων τὰ μὲν ἐκ τῆς ὁμόρου, τὰ δὲ ἐκ τῶν ὑπερορίων τε καὶ ὑπὲρ θάλατταν.“ καὶ μὴν καὶ 30 τεχνῶν πλείστων αὐτὴν ξυγκεῖσθαι καὶ σοφισμάτων σοφίας τε ἀληθινῆς καὶ ποιητῶν καὶ ξυμβουλιῶν καὶ

διαλέξεων γυμνῆς τε ἀγωνίας καὶ μουσικῆς, ὡς Πυ-
 θοῖ πάτριον. „ἔοικεν,“ ἔφη „Ἀπολλώνιε, οὐ μόνον
 σωματοειδῆς εἶναι ἢ πανήγυρις, ἀλλὰ καὶ θαυμα-
 σιωτέρας ὕλης ἢ αἰ πόλεις, τὰ γὰρ τῶν σπουδαίων
 5 σπουδαιότατα καὶ τὰ τῶν ἐλλογίμων ἐλλογιμώτατα
 ξυγκαλεῖ καὶ ξυνοικίζει.“ „ἄρ’ οὖν,“ εἶπεν „ὦ Ἰσα-
 γόρα, καθάπερ ἔνιοι τείχη καὶ ναῦς ἡγοῦνται, τοὺς
 ἄνδρας ἡγησόμεθα, ἢ ἐτέρας ἐπ’ αὐτῆς δέη δόξης;“
 „τελεία,“ ἔφη „ὦ Τυανεῦ, ἦδε ἢ δόξα καὶ δίκαιον
 10 ἔπεσθαι αὐτῇ.“ καὶ μὴν ἀτελής“ εἶπεν „ἐνθυμου-
 μένω περὶ αὐτῆς ὃν ἐγὼ τρόπον· δοκοῦσι γὰρ μοι
 καὶ νῆες ἀνδρῶν δεῖσθαι καὶ ἄνδρες νηῶν καὶ μηδ’
 ἂν ἐνθυμηθῆναί ποτε ἀνθρώπους τὴν θάλατταν, εἰ
 μὴ ναῦς ἦν, σώζειν τε ἄνδρας μὲν τείχη, τείχη δὲ
 15 ἄνδρας, πανήγυρις δὲ κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον εἶναι
 μὲν καὶ ἢ τῶν ἀνδρῶν ξύνοδος, εἶναι δὲ καὶ αὐτὸ
 τὸ χωρίον, ἐς ὃ χρὴ ξυνιέναι, καὶ τοσοῦτω μᾶλλον, ³⁶²
 ὅσῳ τείχη μὲν καὶ νῆες οὐδ’ ἂν ἐγένοντο, εἰ μὴ δι’
 ἀνθρώπων χειρᾶς, τὰ δὲ χωρία ταῦτα ὑπὸ χειρῶν
 20 μὲν ἀνθρωπείων ἐφθάρη τὸ αὐτοσχέδια μὴ εἶναι
 ἀφαιρεθέντα, φύσεως δ’ εὖ ἦκοντα ἐπάξια τοῦ ξυμ-
 φοιτᾶν ἐς αὐτὰ ἐνομισθῆ, γυμνάσια μὲν γὰρ καὶ
 στοαὶ καὶ κρήναι καὶ οἴκοι, τέχνη ταῦτα ἀνθρωπεία
 εἰργάσθη, καθάπερ τὰ τείχη καὶ αἰ νῆες, Ἀλφειὸς
 25 δὲ οὗτος καὶ ἱππόδρομος καὶ στάδιον καὶ ἄλση πρὸ
 ἀνθρώπων δήπου ἐγένετο, ὃ μὲν ἀποχωρῶν ποτὸν
 εἶναι καὶ λουτρόν, ὃ δ’ εὐρὺ πεδίου ἐναγώνισασθαι
 τοῖς ἵπποις, τὸ δ’ ἐγκονίσασθαι καὶ διαδραμεῖν ἀθλη-
 ταῖς διὰ τὸ παρέχεσθαι τινα ὄρον, αὐλῶνα σταδίου
 30 μῆκος, τὰ δὲ ἄλση στεφανῶσαι τοὺς νικῶντας καὶ
 τοὺς δρομικοὺς τῶν ἀθλητῶν γυμνάσαι. ταῦτα γάρ
 που καὶ Ἡρακλεῖ ἐνθυμηθέντι καὶ τὸ αὐτοφυῆς τῆς

Ὀλυμπίας ἀγασθέντι ἐπάξιος ἐφάνη ὁ χώρος τῶν ἐτι νῦν σπουδαζομένων ἐνταῦθα.“

Ἡμερῶν δὲ τετταράκοντα διαλεχθεὶς ἐν Ὀλυμπίᾳ XIX
καὶ πλεῖστα σπουδάσας „καὶ κατὰ πόλεις μὲν“ ἔφη
„διαλέξομαι ὑμῖν, ἄνδρες Ἕλληνες, ἐν πανηγύρεσιν 5
ἐν πομπαῖς ἐν μυστηρίοις ἐν θυσίαις ἐν σπονδαῖς
— ἀστείου δὲ ἀνδρὸς δέονται — νῦν δὲ ἐς Λεβά-
δειαν χορὴ καταβῆναί με, ἐπεὶ τῷ Τροφωνίῳ μήπω
ξυγγέγονα καίτοι ἐπιφοιτήσας ποτὲ τῷ ἱερῷ.“ καὶ
εἰπὼν ταῦτα ἐχώρει δὴ ἐπὶ Βοιωτίας οὐδενὸς λειπο- 10
μένου τῶν θανμαζόντων αὐτόν. τὸ δ' ἐν Λεβαδεῖα
στόμιον ἀνάκειται μὲν Τροφωνίῳ τῷ Ἀπόλλωνος
363 ἐσβατὸν μόνον τοῖς ὑπὲρ χρησμῶν φοιτᾶσιν, ὁρᾶται
δ' οὐκ ἐν τῷ ἱερῷ, μικρὸν δ' ἄνω τοῦ ἱεροῦ ἐν γη-
λόφῳ, ξυγκλείουσι δ' αὐτὸ σιδήρεοι ὀβελίσκοι κύκλω 15
περιβάλλοντες, ἣ δὲ κἀθοδος οἷα ἰζήσαντα ἐπισπάσα- 169
σθαι. λευκῆ δ' ἐσθῆτι ἐσταλμένοι πέμπονται μελι-
τούττας ἀπάγοντες ἐν ταῖν χεροῖν μειλίγματα ἐρπε-
τῶν, ἃ τοῖς κατιοῦσιν ἐγχρίπτει. ἀναδίδωσι δ' ἣ γῆ
τοὺς μὲν οὐ πόρρω, τοὺς δὲ πορρωτάτῳ, καὶ γὰρ 20
ὑπὲρ Λοκροῦς ἀναπέμπονται καὶ ὑπὲρ Φωκέας, οἱ
δὲ πλεῖστοι περὶ τὰ Βοιωτῶν ὄρια. παρελθὼν οὖν
ἐς τὸ ἱερὸν „βούλομαι“ ἔφη „καταβῆναι ὑπὲρ φιλο-
σοφίας.“ ἀντιλεγόντων δὲ τῶν ἱερέων καὶ πρὸς μὲν
τοὺς πολλοὺς λεγόντων, μὴ ἂν ποτε γόητι ἀνθρώπῳ 25
παρασχεῖν ἔλεγχον τοῦ ἱεροῦ, πρὸς δὲ τὸν ἄνδρα
πλαττομένων ἀποφράδας καὶ οὐ καθαρὰς χρῆσαι,
τὴν μὲν ἡμέραν ἐκείνην διελέχθη περὶ τὰς πηγὰς
τῆς Ἐρκύνης ὑπὲρ αἰτίας τοῦ μαντείου καὶ τρόπου,
μόνον γὰρ ἐκεῖνο δι' αὐτοῦ χρᾶ τοῦ χρωμένου, 30
ἐσπέρα δ' ὡς ἐγένετο, ἐλθὼν ἐπὶ τὸ στόμιον μετὰ
τῶν ξυνακολουθούντων νέων καὶ τέτταρας τῶν ὀβε-

- λίσκων ἀνασπάσας, οἱ ξυνέχουσι τὰς τῆς παρόδου
 κλείδας, ἐχώρει ὑποχθόνιος αὐτῷ τρίβωνι, καθάπερ
 ἐς διάλεξιν ἑαυτὸν στείλας, οὕτω τι τῷ θεῷ φίλα
 πράττων, ὡς ἐπιστάντα τοῖς ἱερεῦσι τὸν Τροφώνιον
 5 ἐς ἐπίπληξιν τε αὐτοῖς καταστῆναι ὑπὲρ τοῦ ἀνδρὸς
 ἐς Αὐλίδα τε ἔπεσθαι κελεῦσαι πάντας, ὡς ἐκεῖ ἀνα-
 δυσομένου θαυμασιώτατα ἀνθρώπων. ἀνέσχε γὰρ
 δι' ἡμερῶν ἑπτὰ, ὅσων μήπω τις τῶν ὑπελθόντων
 τὸ μαντεῖον, φέρων βιβλίον προσφορώτατον τῇ ἐρω- 364
 10 τήσει. ὁ μὲν γὰρ κατῆλθεν εἰπὼν „τίνα, ὦ Τρο-
 φώνιε, καὶ σὺ τὴν ἀρτιωτάτην καὶ καθαρωτάτην φι-
 λοσοφίαν ἤγῃ;“ τὸ δὲ βιβλίον τὰς Πυθαγόρου εἶχε
 δόξας, ὡς καὶ τοῦ μαντείου τῇ σοφίᾳ ταύτῃ ξυντι-
 XX θεμένου. ἀνάκειται τὸ βιβλίον τοῦτο ἐν Ἀνθίῳ καὶ
 15 σπουδάζεται διὰ τὴν αἰτίαν, τὸ δὲ Ἀνθιον Ἰταλῶν
 τῶν ἐπὶ θαλάττῃ. ταῦτα μὲν δὴ καὶ τῶν Λεβάδειαν
 οἰκούντων ξυγχωρῶ ἀκροᾶσθαι, περὶ δὲ τοῦ βιβλίου
 τούτου γνώμη ἀποπεφάνθω μοι, διακομισθῆναι μὲν
 αὐτὸ βασιλεῖ Ἀδριανῷ ὕστερον, ὅτε δὴ καὶ τινας
 20 τῶν τοῦ Ἀπολλωνίου ἐπιστολῶν, οὐ γὰρ δὴ πάσας
 γε, καταμεῖναι δὲ ἐς τὰ βασίλεια τὰ ἐν τῷ Ἀνθίῳ,
 οἷς μάλιστα δὴ τῶν περὶ τὴν Ἰταλίαν βασιλείων
 ἔχαιρεν.
- XXI Ἀφίκοντο δ' αὐτῷ καὶ Ἰωνίας οἱ ὁμιληταὶ πάν-
 25 τες, οὓς ὠνόμαζεν Ἀπολλωνιεύους ἢ Ἑλλάς, καὶ ξυμ-
 μιχθέντες τοῖς αὐτόθεν νεότης ἐγένοντο θαυμάσαι
 ἄξιοι τοῦ πλήθους καὶ τῆς ἐς τὸ φιλοσοφεῖν ὁρμῆς.
 ῥητορικὴ μὲν γὰρ ἀπέκειτο ἀμελουμένη καὶ σμικρὰ
 προσεῖχον τοῖς τὴν τέχνην ξυγκροτοῦσιν, ὡς μόνης
 30 διδασκάλου τῆς γλώττης, ὠθίζοντο δὲ ἐπὶ τὴν ἐκεί-
 νου φιλοσοφίαν πάντες. ὁ δ', ὥσπερ τοὺς Γύγας
 φασὶ καὶ τοὺς Κροίσους ἀκλείστους παρέχειν τὰς

τῶν θησαυρῶν θύρας, ἵν' ἀπαντλεῖν εἴη τοῖς θεο-
 μένοις, οὕτω παρεῖχε τὴν ἑαυτοῦ σοφίαν τοῖς ἑρῶσι,
 περὶ παντὸς ἑρωτῶν ξυγγωρῶν. διαβαλλόντων δ' XXII
 αὐτὸν ἐνίων, ὅτι τὰς τῶν ἡγεμόνων ἐπιδημίας ἐκ-
 τρέποιτο καὶ ἀπάγοι τοὺς ἀκροατὰς ἐς τὰς ἡσυχίας 5
 μάλλον, καὶ τινος ἀποσκώψαντος μετελαύνειν αὐτὸν
 τὰ πρόβατα, ἐπειδὴν τοὺς ἀγοραίους προσιόντας
 μάθη, „νὴ Δί“, εἶπεν „ἵνα μὴ ἐμπίπτωσι τῇ ποιίμνῃ
 οἱ λύκοι.“ τί δ' ἐβούλετο αὐτῷ τοῦτο; τοὺς ἀγο-
 ραίους ὁρῶν ἀποβλεπομένους ὑπὸ τῶν πολλῶν καὶ 10
 προϊόντας ἐκ πενίας ἐς πλοῦτον ἀπεχθείας τε οὕτως
365 ἀσπαζομένους, ὡς αὐτὸ τὸ ἀπέχθεσθαι πωλεῖν ἀπῆγε
 τοὺς νέους τοῦ ξυνεῖναί σφισι καὶ τοὺς ξυγγενομέ-
 νους αὐτοῖς ἐνουθέτει πικρότερον, οἷον ἀποπλύνων
 βαφῆς ἀτόπου· διεβέβλητο μὲν γὰρ πρὸς αὐτοὺς καὶ 15
 τὸν ἄλλον χρόνον, ὑπὸ δὲ τῶν ἐν τῇ Ῥώμῃ δεσμο-
 τηρίων καὶ τῶν δεδεμένων τε καὶ ἀπολλυμένων οὕτω
 διετέθη πρὸς τὴν τέχνην, ὡς πάντα ταῦτα τῶν συκο- 170
 φαντούντων καὶ τῶν δεινότητι ἐπηρμένων ἡγεῖσθαι
 μάλλον ἢ τοῦ τυράννου. 20

Περὶ δὲ τὸν χρόνον, ὃν τῇ Ἑλλάδι ἐνεσπούδα- XXIII
 ξεν, ἐπεῖχε τὸν οὐρανὸν διοσημία τοιαύτη· τὸν τοῦ
 ἡλίου κύκλον περιελθὼν στέφανος εὐικῶς ἴριδι τὴν
 ἀκτῖνα ἡμαύρου. ὅτι μὲν δὴ ἐς νεώτερα ἢ διοσημία
 ἔφερε, δῆλα ἦν πᾶσιν, ὁ δ' ἄρχων τῆς Ἑλλάδος 25
 καλέσας αὐτὸν ἐξ Ἀθηναίων ἐς Βοιωτίαν „ἀκούω
 σε,“ εἶπεν „Ἀπολλώνιε, σοφὸν εἶναι τὰ δαιμόνια.“
 „εἶ γε“ ἔφη „ἀκούεις, ὅτι καὶ τὰ ἀνθρώπεια.“
 „ἀκούω“ εἶπε „καὶ ξύμφημι.“ „ἐπεὶ τοίνυν“ ἔφη
 „ξυνομολογεῖς, μὴ πολυπραγμόνει θεῶν βουλάς, 30
 τουτὶ γὰρ ἢ τῶν ἀνθρώπων σοφία ἐπαινεῖ.“ ἐπεὶ
 δὲ ἐλιπάρει τὸν Ἀπολλώνιον εἰπεῖν, ὅπη διανοεῖται,

δεδιέναι γὰρ μὴ ἐς νύκτα μεταστῆ πάντα, „θάρρει,“
ἔφη „ἔσται γὰρ τι ἐκ τῆς νυκτὸς ταύτης φῶς.“

XXIV Μετὰ ταῦθ' ὁ μὲν, ἐπειδὴ τῶν κατὰ τὴν Ἑλλάδα
ἱκανῶς εἶχε δυοῖν ἐνδιατρίψας ἐτοῖν, ἔπλει ἐς Ἰωνίαν
5 ξυνεπομένης αὐτῷ τῆς ἐταιρείας, καὶ τὸν μὲν πλείω
χρόνον ἐφιλοσόφει περὶ τὴν Σμύρναν τε καὶ τὴν
Ἐφεσον, ἐπιὼν καὶ τὰς ἄλλας καὶ ἐν οὐδεμιᾷ τῶν
πόλεων ἀηδῆς εἶναι δοκῶν, ἀλλὰ καὶ ποθειῖσθαι ἄξιος
καὶ κέρδος μέγα τοῖς δεξιούσι.

XXV Ἐώθουν δὲ οἱ θεοὶ Δομετιανὸν ἤδη τῆς τῶν
11 ἀνθρώπων προεδρίας. ἔτυχε μὲν γὰρ Κλήμεντα
ἀπεκτονῶς ἄνδρα ὕπατον, ᾧ τὴν ἀδελφὴν τὴν ἑαυ- 366
τοῦ ἐδεδῶκει, πρόσταγμα δ' ἐπεποιήτο περὶ τὴν τρί-
την ἢ τετάρτην ἡμέραν τοῦ φόνου κἀκείνην ἐς ἀν-
15 δρὸς φοιτᾶν. Στέφανος τοίνυν ἀπελεύθερος τῆς
γυναικός, ὃν ἐδήλου τὸ τῆς διοσημίας σχῆμα, εἴτε
τὸν τεθνεῶτα ἐνθυμηθεὶς, εἴτε πάντας, ὥρμησε μὲν
ἰσα τοῖς ἐλευθερωτάτοις Ἀθηναίοις ἐπὶ τὸν τύραν-
νον, ξίφος δ' ὑφείρας τῷ τῆς ἀριστερᾶς πῆχει καὶ
20 τὴν χεῖρα ἐπιδέσμοις ἀναλαβὼν οἶον κατεαγυῖαν
ἀπιόντι τοῦ δικαστηρίου προσελθὼν „δέομαί σου,“
ἔφη „βασιλεῦ, μόνου, μεγάλα γὰρ, ὑπὲρ ὧν ἀκούσῃ.
οὐκ ἀπαξιώσαντος δὲ τοῦ τυράννου τὴν ἀκρόασιν
ἀπολαβὼν αὐτὸν ἐς τὸν ἀνδρῶνα, οὗ τὰ βασίλεια,
25 „οὐ τέθνηκεν“ εἶπεν „ὁ πολεμιώτατός σοι Κλήμης,
ὡς σὺ οἶει, ἀλλ' ἔστιν οὗ ἐγὼ οἶδα, καὶ ξυντάττει
ἑαυτὸν ἐπὶ σέ.“ μέγα δ' αὐτοῦ βοήσαντος περὶ
ὧν ἤκουσε, τεταραγμένῳ προσπεσὼν ὁ Στέφανος
καὶ τὸ ξίφος τῆς ἐσκευασμένης χειρὸς ἀνασπάσας
30 διῆκε τοῦ μηροῦ πρὸς μὲν τὸν αὐτίκα θάνατον
οὐ καιρίαν, πρὸς δὲ τὸν μετὰ ταῦτα οὐκ ἄκαιρον.
ὁ δ' ἐρρωμένος μὲν καὶ ἄλλως τὸ σῶμα, γεγρονῶς

δὲ περὶ τὰ πέντε καὶ τετταράκοντα ἔτη ξυνεπλάκη
 τρωθεῖς, καὶ καταβαλὼν τὸν Στέφανον ἐπέκειτο
 τοὺς ὀφθαλμοὺς ὀρύττων καὶ τὰς παρειὰς ξυντρι-
 βων πυθμένι χρυσῆς κύλικος αὐτοῦ κειμένης περὶ
 τὰ ἱερά, ἐκάλει δὲ καὶ τὴν Ἀθηναῖν ἀρωγόν. συνέν- 5
 τες οὖν οἱ δορυφόροι κακῶς πράττοντος ἐσῆλθον
 ἀθρόοι καὶ τὸν τύραννον ἀπέκτειναν λιποθυμοῦντα
 ἦδη. ταῦτ' ἐπράττετο μὲν κατὰ τὴν Ῥώμην, ἐωρᾶτο XXVI
 δ' Ἀπολλωνίῳ κατὰ τὴν Ἐφεσον. διαλεγόμενος γὰρ
 367 περὶ τὰ τῶν ξυστῶν ἄλση κατὰ μεσημβρίαν, ὅτε 10
 δὴ καὶ τὰ ἐν τοῖς βασιλείοις ἐγίνετο, πρῶτον μὲν
 ὑφῆκε τῆς φωνῆς, οἷον δείσας, εἶτ' ἐλλιπέστερον
 ἢ κατὰ τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν ἠρμήνευσεν ἴσα τοῖς
 μεταξὺ λόγων διορῶσί τι ἕτερον, εἶτα ἐσιώπησεν,
 ὥσπερ οἱ τῶν λόγων ἐκπεσόντες, βλέψας τε δεινὸν 15
 ἐς τὴν γῆν καὶ προβάς τρία ἢ τέτταρα τῶν βημά-
 των „παῖε τὸν τύραννον, παῖε“ ἐβόα, οὐχ ὥσπερ
 ἐκ κατόπτρου τινὸς εἶδωλον ἀληθείας ἔλκων, ἀλλ' 171
 αὐτὰ ὁρᾶν καὶ ξυλλαμβάνειν δοκῶν τὰ δρώμενα.
 ἐκπεπληγμένης δὲ τῆς Ἐφέσου, παρῆν γὰρ διαλε- 20
 γομένῳ πᾶσα, ἐπισχῶν ὅσον οἱ διορῶντες, ἔστ' ἂν
 γένηται τι τῶν ἀμφιβόλων τέλος „θαρρεῖτε,“ εἶπεν
 „ὦ ἄνδρες, ὁ γὰρ τύραννος ἀπέσφακται τήμερον.
 τί λέγω τήμερον; ἄρτι, νῆ τὴν Ἀθηναῖν, ἄρτι, περὶ
 τὸν καιρὸν τῶν ῥημάτων, οἷς ἐπεσιώπησα.“ μανίαν 25
 δὲ ταῦθ' ἠγουμένων τῶν κατὰ τὴν Ἐφεσον καὶ
 βουλομένων μὲν ἀληθεύειν αὐτὸν, δεδιότων δὲ τὸν
 τῆς ἀκροάσεως κίνδυνον „οὐ θαυμάζω“ ἔφη „τῶν
 μήπω προσδεχομένων τὸν λόγον, ὃν μηδ' ἡ Ῥώμη
 γιννώσκει πᾶσα· ἀλλ' ἰδοὺ γιννώσκει, διαφοιτᾶ 30
 γὰρ, καὶ πιστεύουσι μὲν ἦδη μύριοι, πηδῶσι δ'
 ὑφ' ἠδονῆς δις τόσοι καὶ διπλάσιοι τούτων καὶ

τετραπλάσιοι καὶ πάντες οἱ ἐκείνη δῆμοι. ἀφίξεται
 τουτὶ τὸ ῥῆμα καὶ δεῦρο, καὶ τὸ μὲν θύειν ὑμᾶς
 ἐπ' αὐτοῖς ἀναβεβλήσθω ἐς καιρόν, ὃν ἀπαγγελ-
 θήσεται ταῦτα, ἐγὼ δὲ εἶμι προσευξόμενος τοῖς
 XXVII θεοῖς ὑπὲρ ὧν εἶδον.“ ἔτ' ἀπιστουμένων τούτων
 6 ἦλθον οἱ τῶν εὐαγγελίων δρόμοι μάρτυρες τῆς σο-
 φίας τοῦ ἀνδρός, καὶ γὰρ ἡ τοῦ τυράννου σφαγὴ
 καὶ ἡ τοῦτο ἐνεγκοῦσα ἡμέρα καὶ ἡ μεσημβρία καὶ
 οἱ κτείνοντες, πρὸς οὓς ἡ παρακέλευσις, οὕτως
 10 εἶχεν, ὡς οἱ θεοὶ τούτων ἕκαστα διαλεγόμενῳ τῷ
 ἀνδρὶ ἀνέφαινον.

Τριάκοντα δ' ἡμέραις μετὰ ταῦτα ἐπιστείλαντος
 αὐτῷ τοῦ Νερούα τὴν μὲν ἀρχὴν ἤδη τῶν Ῥωμαίων
 ἔχειν θεῶν τε βουλαῖς κἀκείνου, κατασχεῖν δ' ἂν
 15 αὐτὴν ῥᾶον, εἰ ξύμβουλος αὐτῷ ἔλθοι, τὸ μὲν αὐ-
 τῖκα ἐκεῖνο γράφει πρὸς αὐτὸν αἰνιγμα· „ξυνεσό- 368
 μεθα, ᾧ βασιλεῦ, χρόνον ἀλλήλοις πλεῖστον, ὃν
 μήτε ἡμεῖς ἐτέρου, μήτ' ἄλλος ἡμῶν ἄρξει“ συνιεῖς
 ἴσως ἑαυτοῦ τε, ὡς μετ' οὐ πολὺ μεταστησομένου
 20 ἀνθρώπων, Νερούα τε, ὡς χρόνον βραχὺν ἄρξον-
 τος, ἐς ἐνιαυτὸν γὰρ καὶ μῆνας τέτταρας τὰ τῆς βα-
 XXVIII σιλείας αὐτῷ προὔβη σωφρονεστάτῳ δόξαντι· ἵνα
 δὲ μὴ ἀμελῶν φαίνοιτο φίλου τε ἀγαθοῦ καὶ ἄρχον-
 τος, ξυνέθηκε μετὰ ταῦτα πρὸς αὐτὸν ἐπιστολὴν
 25 ξύμβουλον τῶν ἀρχικῶν καὶ καλέσας τὸν Δάμιον
 „σοῦ“ ἔφη „δεῖται ταῦτα, τὰ γὰρ ἀπόρρητα τῆς ἐπι-
 στολῆς γέγραπται μὲν πρὸς τὸν βασιλέα, ἔστι δ'
 οἷα ἢ ὑπ' ἐμοῦ λέγεσθαι ἢ διὰ σοῦ.“ καὶ ὁπὲ ὁ
 Δάμις ξυνεῖναί φησι τῆς τέχνης, τὴν μὲν γὰρ ἐπι-
 30 στολὴν ἄριστά τε αὐτῷ καὶ ὑπὲρ μεγάλων ξυγγεγρα-
 φθαι, πεμφθῆναι δ' ἂν καὶ δι' ἐτέρου. τίς οὖν
 ἡ τέχνη τοῦ ἀνδρός; πάντα τὸν χρόνον, ὃν ἐβίω,

λέγεται θαμὰ ἐπιφθέγγεσθαι „λάθε βιώσας, εἰ δὲ μὴ δύναιο, λάθε ἀποβιώσας“· ἀπάγων οὖν ἑαυτοῦ τὸν Δάμιν, ἵνα μὴ ὑπὸ μάρτυσι καταλύοι, τὴν ἐπιστολήν ἐσκήψατο καὶ τὸ ἀναφοιτῆσαι αὐτὸν ἐς τὴν Ῥώμην. αὐτὸς μὲν δὴ παθεῖν τι ἀπιῶν αὐτοῦ φησιν 5 III οὐδὲ εἰδὼς τὰ μέλλοντα, τὸν δ' εὖ εἰδότα μηδὲν μὲν οἱ εἶπεῖν, ὥσπερ εἰώθασιν οἱ μηκέτ' ἀλλήλους ὀψόμενοι, τοσοῦτον αὐτῷ περιεῖναι τοῦ πεπεῖσθαι, ὅτι ἀεὶ ἔσται, παρεγγυῆσαι δὲ ὥδε· „ὦ Δάμι, κὰν ἐπὶ σεαυτοῦ φιλοσοφῆς, ἐμὲ ὄρα.“ 10

Τὰ μὲν δὴ ἐς Ἀπολλώνιον τὸν Τυανέα Δάμιδι XXIX τῷ Ἀβσυρίῳ ἀναγεγραμμένα ἐς τόνδε τὸν λόγον τελευτᾶ, περὶ γὰρ τρόπου, καθ' ὃν ἐτελεύτα, εἶγε 369 ἐτελεύτα, πλείους μὲν λόγοι, Δάμιδι δὲ οὐδεὶς εἴρηται, ἐμοὶ δὲ οὐδὲ τοῦτο χρὴ παραλελειφθαι, 15 δεῖ γάρ που τὸν λόγον ἔχειν τὸ ἑαυτοῦ πέρας. οὐδ' ὑπὲρ ἡλικίας τοῦ ἀνδρὸς εἴρηται οὐδὲν τῷ Δάμιδι, ἀλλὰ τοῖς μὲν ὀγδοήκοντα, τοῖς δ' ὑπὲρ τὰ ἐνενηκοντα, τοῖς δὲ καὶ πρόσω τῶν ἑκατὸν ἐλθεῖν ἀκέραιος ὢν πᾶν τὸ σῶμα καὶ ἄρτιος, νεότητος δὲ ἡδίων. 20 ἔστι γάρ τις ὥρα καὶ περὶ ῥυτίσιν, ἣ μάλιστα περὶ ἐκεῖνον ἦνθησεν, ὡς εἰκόνες τε δηλοῦσι τάνδρὸς ἐν τῷ Τυανάδε ἱερῷ καὶ λόγοι μᾶλλον ὑμνοῦντες τὸ Ἀπολλωνίου γῆρας ἢ τὴν Ἀλκιβιάδου ποτὲ νεότητα. 172 τελευτῆσαι δ' αὐτὸν οἱ μὲν ἐν Ἐφέσῳ θερα- XXX πευόμενον ὑπὸ δυοῖν δμωαῖν, τεθνάναι γὰρ ἤδη 26 οἱ ἀπελεύθεροι, περὶ ὧν κατ' ἀρχὰς εἶπον, ἐλευθερώσαντα δὲ τὴν ἑτέραν αἰτίαν πρὸς τῆς ἑτέρας ἔχειν, ἐπεὶ μὴ τῶν αὐτῶν ἡξίωτο, τὸν δ' Ἀπολλώνιον „καὶ δουλεῦσαι“ φάναι „προσθήκει σὲ αὐτῇ, 30 τουτὶ γὰρ σοι ἀγαθοῦ ἄρξι.“ τελευτήσαντος οὖν ἢ μὲν δουλεύειν ἐκείνῃ, ἢ δ' ἐκ μικρᾶς αἰτίας ἀπο-

δόσθαι αὐτὴν καπήλω, παρ' οὗ πρίασθαι τις οὐδ' εὐπρεπῆ οὔσαν, ἀλλ' ἐρῶν οὔτος καὶ χρηματιστῆς ἱκανὸς ὢν γυναικὰ τε ἀνειπεῖν καὶ παῖδας ἐξ αὐτῆς ἐγγράψαι. οἱ δ' ἐν Λίνδῳ τελευτῆσαι αὐτὸν παρελ-
 5 θόντα ἐς τὸ ἱερὸν τῆς Ἀθηναῶν καὶ ἔσω ἀφανισθέντα, οἱ δ' ἐν Κρήτῃ φασὶ θαυμασιώτερον ἢ οἱ ἐν Λίνδῳ· διατρέβειν μὲν γὰρ ἐν τῇ Κρήτῃ τὸν Ἀπολλώνιον μᾶλλον ἢ πρὸ τούτου θαυμαζόμενον, ἀφικέσθαι δ' ἐς τὸ ἱερὸν τῆς Δικτύνης ἄωρί, φυ-
 10 λακῆ δὲ τῶ ἱερῶ κυνῶν ἐπιτέτακται φρουροὶ τοῦ 370 ἐν αὐτῶ πλούτου, καὶ ἀξιούσιν αὐτοὺς οἱ Κρήτες μήτε τῶν ἄρκτων μήτε τῶν ὧδε ἀγρίων λείπεσθαι, οἱ δ' οὐθ' ὑλακτεῖν ἤκοντα σαίνειν τε αὐτὸν προσιόντες, ὡς μηδὲ τοὺς ἄγαν ἐθάδας. οἱ μὲν δὴ τοῦ
 15 ἱεροῦ προϊστάμενοι ξυλλαβόντες αὐτὸν ὡς γόητα καὶ ληστήν δῆσαι μείλιγμα τοῖς κυσὶ προβεβλήσθαι τι ὑπ' αὐτοῦ φάσκοντες, ὁ δ' ἀμφὶ μέσας νύκτας ἑαυτὸν λῦσαι, καλέσας δὲ τοὺς δήσαντας, ὡς μὴ λάθοι, δραμεῖν ἐπὶ τὰς τοῦ ἱεροῦ θύρας, αἱ
 20 δ' ἀνεπετάσθησαν, παρελθόντος δὲ ἔσω τὰς μὲν θύρας ξυνελθεῖν, ὥσπερ ἐκέλευτο, βοήν δὲ ἀδου-σῶν παρθένων ἐκπεσεῖν. τὸ δὲ ἄσμα ἦν· „στεῖχε γᾶς, στεῖχε ἐς οὐρανόν, στεῖχε.“ οἶον· ἴθι ἐκ τῆς γῆς ἄνω.

XXXI Περὶ ψυχῆς δέ, ὡς ἀθάνατος εἴη, ἐφιλοσόφει
 26 ἔτι, διδάσκων μὲν, ὅτι ἀληθῆς ὁ ὑπὲρ αὐτῆς λόγος, πολυπραγμονεῖν δὲ μὴ ξυγχωρῶν τὰ ὧδε μεγάλα· ἀφίκετο μὲν γὰρ ἐς τὰ Τύανα μειράκιον θρασὺ περὶ τὰς ἔριδας καὶ μὴ ξυντιθέμενον ἀληθεῖ λόγῳ,
 30 τοῦ δὲ Ἀπολλωνίου ἐξ ἀνθρώπων μὲν ἤδη ὄντος, θαυμαζομένου δ' ἐπὶ τῇ μεταβολῇ καὶ μηδ' ἀντιλέξαι θαρροῦντος μηδενός, ὡς οὐκ ἀθάνατος εἴη,

λόγοι μὲν οἱ πλείους ὑπὲρ ψυχῆς ἐρίγνοντο, καὶ γὰρ νεότης τις ἦν αὐτόθι σοφίας ἐρώντες, τὸ δὲ μειράκιον οὐδαμῶς τῇ τῆς ψυχῆς ἀθανασία ξυντιθέμενον „ἐγώ,“ ἔφη „ὦ παρόντες, τουτουὶ μῆνα δέκατον Ἀπολλωνίῳ διατελῶ εὐχόμενος ἀναφῆναί μοι τὸν ὑπὲρ ψυχῆς λόγον, ὁ δ' οὕτω τέθνηκεν, ὡς μηδ' ἐπίστασθαι δεομένῳ, μηδ', ὡς ἀθάνατος εἶη, πείθειν.“ τοιαῦτα μὲν τὸ μειράκιον τότε, πέμπτη δὲ ἀπ' ἐκείνης ἡμέρας περὶ τῶν αὐτῶν σπουδάσαν κατέδαρθε μὲν οὐ διελέγετο, τῶν δὲ ξυσπουδάζόντων νέων οἱ μὲν πρὸς βιβλίους ἦσαν, οἱ δ' ἐσπούδαζον γεωμετρικοὺς ἐπιχαράττοντες τύπους τῇ γῆ, τὸ δ', ὥσπερ ἔμμανές, ἀναπηδῆσαν ὠμόυπνον ἰδρωτὶ τε πολλῷ ἐρρεῖτο καὶ ἐβόα „πεῖθομαί σοι.“ ἐρομένων δ' αὐτὸ τῶν παρόντων, ὅ τι πέπονθεν, „οὐχ ὄρατε“ ἔφη „ὑμεῖς Ἀπολλώνιον τὸν σοφόν, ὡς παρατυγχάνει τε ἡμῖν ἐπακροώμενος τοῦ λόγου καὶ περὶ ψυχῆς ῥαψωδεῖ θαυμάσια;“ „ποῦ δ' οὗτος;“ ἔφασαν „ὡς ἡμῖν γε οὐδαμοῦ φαίνεται καίτοι βουλομένοις ἂν τοῦτο μᾶλλον ἢ τὰ πάντων ἀνθρώπων ἀγαθὰ ἔχειν.“ καὶ τὸ μειράκιον „ἔοικεν ἐμοὶ μόνῳ διαλεξόμενος ἦκειν ὑπὲρ ὧν μὴ ἐπίστευον· ἀκούετ' οὖν, οἷα τῷ λόγῳ ἐπιθειάζει·

ἀθάνατος ψυχὴ κοῦ χροῖμα σόν, ἀλλὰ προνοίας,
 ἢ μετὰ σῶμα μαρανθέν, ἅτ' ἐκ δεσμῶν θοδὸς ἵππος, 25
 ῥηιδίως προθοροῦσα κεράννυται ἡέρι κούφῳ
 δεινήν καὶ πολύτλητον ἀποστέρξασα λατρείην·
 σοὶ δὲ τί τῶνδ' ὄφελος, ὅ ποτ' οὐκέτ' ἐὼν τότε δόξεις; 173
 ἢ τί μετὰ ζωοῖσιν ἐὼν περὶ τῶνδε ματεύεις;

καὶ σαφῆς οὗτος Ἀπολλωνίου τρίπους ἔστηκεν ὑπὲρ τῶν τῆς ψυχῆς ἀπορρήτων, ἵν' εὐθυμοὶ τε καὶ τὴν αὐτῶν φύσιν εἰδότες, οἳ τάττουσι Μοῖραι, πορευοί-

μεθα. τάφῳ μὲν οὖν ἢ ψευδοταφίῳ τοῦ ἀνδρὸς
οὐδαμοῦ προστυχῶν οἶδα καίτοι τῆς γῆς, ὁπόση
ἐστίν, ἐπελθῶν πλείστην, λόγοις δὲ πανταχοῦ δαι-
μονίοις, καὶ ἱερὰ Τύανάδε βασιλείοις ἐκπεποιημένα 372
5 τέλεσιν· οὐδὲ γὰρ βασιλεῖς ἀπηξίουν αὐτὸν ὧν
αὐτοὶ ἠξιοῦντο.

ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΥ ΤΟΥ ΤΥΑΝΕΩΣ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ.

385 α'. Εὐφράτη. Ἐμοὶ πρὸς φιλοσόφους ἐστὶ
 φιλία, πρὸς μέντοι σοφιστὰς ἢ γραμματιστὰς ἢ τι
 τοιοῦτο γένος ἕτερον ἀνθρώπων κακοδαιμόνων οὔτε
 νῦν ἐστὶ φιλία, μήτε ὕστερόν ποτε γένοιτο. τάδε
 μὲν οὖν οὐ πρὸς σέ, πλὴν εἰ μὴ καὶ σὺ τούτων εἷς, 5
 ἐκεῖνα δὲ καὶ πάνυ πρὸς σέ· θεράπευέ σου τὰ πάθη
 καὶ πειρῶ φιλόσοφος εἶναι καὶ μὴ φθονεῖν τοῖς ὄν-
 τως φιλοσοφοῦσιν, ἐπεὶ σοὶ καὶ γῆρας ἤδη πλησίον
 καὶ θάνατος.

β'. τῷ αὐτῷ. Ἡ ἀρετὴ φύσει [μαθήσει] κτήσει 10
 χρήσει, δι' ἣν ἕκαστον ἂν εἴη τῶν προειρημένων
 ἀποδοχῆς ἄξιον. σκεπτέον, εἰ τί σοὶ τούτων ἐστὶν
 ἢ σοφιστείας παυστέον λοιπὸν ἢ προῖκά γε χρηστέον
 αὐτῇ πρὸς τοὺς ἐντυγχάνοντας, ἐπεὶ περ ἤδη σοὶ καὶ
 τὰ Μεγαβύζου. 15

γ'. τῷ αὐτῷ. Ἐπῆλθες ἔθνη τὰ μεταξὺ τῆς
 Ἰταλίας ἀπὸ Συρίας ἀρξάμενος, ἐπιδεικνὺς σεαυτὸν
 386 ἐν ταῖς τοῦ βασιλέως λεγομέναις. διπλῆ δέ σοι τότε
 καὶ πάγων λευκὸς καὶ μέγας, πλέον δὲ οὐδέν. εἶτα
 πῶς διὰ θαλάττης νῦν ὑποστρέφεις ἄγων φορτίδα 20
 μεστὴν ἀργυρίου χρυσίου σκευῶν παντοδαπῶν ἐσθή-
 των ποικίλων κόσμου τοῦ λοιποῦ, τύφου καὶ ἀλα-

ζουείας καὶ κακοδαιμονίας; τίς ὁ φόρτος καὶ ὁ τρόπος τῆς καινῆς ἐμπορίας; Ζήνων τραγημάτων ἦν ἔμπορος.

δ'. τῷ αὐτῷ. Ὀλίγων δεῖ σοῦ τοῖς παισίν, εἰ
5 φιλοσόφου παῖδες εἶησαν. ἔδει μὲν οὖν μηδὲ φροντίσαι πλείω σοι γενέσθαι τῶν ἱκανῶν ἄλλως τε καὶ μετὰ ἀθοξίας τινός. ἐπεὶ δὲ ἅπαξ ἐγένετο, δεύτερον ἂν εἶη μεγάλη σπουδῇ νεῖμαί σε τισὶ ἕνια τῶν ὄντων· ἔχεις δὲ καὶ πατρίδα καὶ φίλους.

10 ε'. τῷ αὐτῷ. Τῶν Ἐπικούρου λόγων ὁ περὶ ἡδονῆς οὐδενὸς ἔτι συνηγόρου δεῖται τῶν ἐκ τοῦ κήπου καὶ τῆς ἐκείνου διατριβῆς, πέφηνε γὰρ ὧν
46 καὶ κατὰ τὴν στοὰν ἀληθέστατος. εἰ δὲ ἀντιλέγων προκομιεῖς τὰς Χρυσίππου σχολὰς καὶ δόγματα,
15 γέγραπται τι καὶ ἐν τοῖς βασιλικοῖς γράμμασιν· Εὐφράτης ἔλαβε καὶ πάλιν ἔλαβεν· Ἐπίκουρος δὲ οὐκ ἂν ἔλαβεν.

ε'. τῷ αὐτῷ. Ἡρόμην πλουσίους τινάς, εἰ πικραίνονται. τί δ' οὐ μέλλομεν; ἔφασαν. ἡρόμην
20 οὖν καὶ τὴν αἰτίαν τῆς ἀνάγκης. καὶ ἠτιῶντο τὸν 387 πλοῦτον. σὺ δ', ὦ τάλαν, νεόπλουτος.

ζ'. τῷ αὐτῷ. Ἐὰν ὅτι τάχος εἰς Αἰγὰς ἀφίκη καὶ κενώσης ἐκεῖ τὴν ναῦν, ἰτέον ἐστὶ σοι πάλιν ὅτι
25 τάχος εἰς τὴν Ἰταλίαν καὶ κολακευτέον ὁμοίως νοσοῦντας γέροντας γραῦς ὀρφανούς πλουσίους θρυπτομένους Μίδας Γέτας. πάντα φασὶ δεῖν τὸν ἔμπορον κάλων σείειν. ἐμοὶ δὲ εἶη τὴν ἀλιὰν τρυπᾶν ἐν Θέμιδος οἴκῳ.

η'. τῷ αὐτῷ. Ἄρά τι καὶ σὺ γράψαιο ἄν; εἰ
30 γὰρ οὕτω γένοιο γενναῖος. καὶ ἔχοις δ' ἂν εἰπεῖν τὰ συνήθη ταῦτα καὶ πρόχειρα· „λουτρὸν ἅπαν Ἀπολλώνιος παραιτεῖται.“ καὶ τῆς οἰκίας οὐδέποτε

πρόεισι καὶ σιζομένους ἔχει τοὺς πόδας. „οὐδὲν ὁρᾶται τῶν τοῦ σώματος κινῶν.“ δι’ ὅλου γὰρ τὴν ψυχὴν κινεῖ. „κομᾷ τὴν κεφαλὴν.“ καὶ γὰρ ὁ Ἕλληνας, ὅτι Ἕλληνας καὶ οὐ βάρβαρος. „ἔσθῆτα φορεῖ λιπῆν.“ καὶ τῶν ἱερῶν τὰ καθαρῶτατα. „μαντικῇ 5 χρῆται.“ πλείω γὰρ τὰ ἄδηλα, καὶ ἄλλως ἀμήχανον προαισθῆσθαι τι τῶν ἐσομένων. „ἀλλ’ οὐ πρόπον φιλοσόφῳ τὸ τοιοῦτον.“ ὃ πρόπει καὶ θεῶ; „καὶ σωμάτων δὲ ὀδύνας ἀφαιρεῖ καὶ πάθη παύει.“ τοῦτο 10 388 „σιτεῖται μόνος.“ οἱ δὲ λοιποὶ ἐσθίουσι. „βραχέα λέγει καὶ ἐπὶ βραχύ.“ σιγῆσαι γὰρ ἐστὶν (οὐκ) ἀδύνατος. „σαρκῶν ἀπέχεται πασῶν καὶ θηρίων πάντων.“ διὰ τοῦτο ἄνθρωπός ἐστι. εἰ ταῦτα ἐρεῖς, *Εὐφροῦτα*, γεγράφθαι, ἴσως ἐκεῖνο προσθήσεις „εἰ 15 τ. ἦν, ἔλαβεν ἄν ἀργύριον, ὡς ἐγώ, δωρεὰς πολιτείας.“ εἴ τι ἦν, οὐκ ἄν ἔλαβεν. „ἀλλὰ τῇ πατρίδι μὲν ἔλαβεν ἄν.“ οὐ πατρίς δέ, ἢ μὴ οἶδεν, ὃ ἔχει.

θ'. *Δίῳνι*. *Αὐλοῖς* καὶ *λύρα* κρείττον ἐστὶ τέρεπειν ἢ λόγῳ, τὰ μὲν γὰρ ἡδονῆς ὄργανα καὶ μου- 20 σικὴ τοῦνομα τῇ τέχνῃ, λόγος δὲ τάληθῆς εὐρίσκει. τοῦτό σοι πρακτέον, τοῦτό σοι ῥητέον, ἦν καὶ περὶ τούτου φιλοσοφῆς.

ι'. τῷ αὐτῷ. Ζητοῦσί τινες τὴν αἰτίαν, δι’ ἣν πέπανμαι διαλεγόμενος ἐν πολλοῖς· εἰδέτωσαν 25 οὖν, οἷς ἄν εἰδέναι μέλη τὸ τοιοῦτον· ἀδύνατος ὠφελῆσαι λόγος ἅπας, ὅς ἄν εἰς ὧν μὴ καὶ πρὸς ἓνα λέγεται. ὁ τοίνυν ἄλλως διαλεγόμενος δόξης ἤττων ὧν διαλέγοιτ’ ἄν.

ια'. *Καισαρέων* προβούλοις. Πρῶτον εἰς 30 πάντα θεῶν ἄνθρωποι δέονται καὶ περὶ παντός, ἔπειτα πόλεων, τιμητέον γὰρ δεύτερον πόλεις μετὰ

θεοὺς καὶ τὰ πόλεως προκριτέον παντὶ νοῦν ἔχοντι·
 εἰ δὲ μὴ πόλις μόνον εἴη, ἀλλὰ καὶ μεγίστη τῆς Πα- 389
 λαιστίνης ἀρίστη τε τῶν αὐτόθι μεγέθει καὶ νόμοις
 καὶ ἐπιτηδεύμασι καὶ προγόνων κατὰ πόλεμον ἀρε-
 5 ταῖς ἔτι τε ἤθεσι κατ' εἰρήνην, καθάπερ ἡ ὑμετέρα
 πόλις, μάλιστα πασῶν τῶν ἄλλων ἐμοί τε θαυμα-
 στέα τιμητέα τε καὶ ἄλλω δὲ ὁμοίως παντὶ νοῦν
 ἔχοντι· τοῦτο μὲν οὖν ἐκ λόγου κοινοῦ τὸ προκριτι-
 κὸν ἂν εἴη τὸ κατὰ σύγκρισιν τῶν πολλῶν. ὅταν
 10 δὲ καὶ ἄρχῃ πόλις ποτὲ τῆς πρὸς ἓνα τιμῆς ἄνδρα
 πόλις οὔσα καὶ τοῦτον ἑαυτῆς ξένον καὶ ἄποθεν, τί
 ἢ τούτου τοῦ ἀνδρὸς πρὸς ἀμοιβὴν ἢ ὑμῶν ἂν πρὸς
 47 τίσιν ἄξιον εἴη; τοῦτο μόνον ἴσως, εἰ θεοφιλῆς τις
 ὢν τύχοι διὰ τινα φύσεως ἐπιτηδειότητα, τὸ εὖχε-
 15 σθαι τῇ πόλει τὰ ἀγαθὰ τυγχάνειν τε τῆς εὐχῆς,
 ὅπερ ἂν διατελέσαιμι καὶ γὰρ πράττων ὑπὲρ ὑμῶν,
 ἐπείπερ ἤσθην ἠθεσιν Ἑλληνικοῖς φαίνουσι τὸ ἴδιον
 ἀγαθὸν καὶ διὰ γραμματῶν κοινῶν. Ἀπολλωνίδην
 δὲ τὸν Ἀφροδισίου νεανίαν ἐρρωμενεστάτης φύσεως
 20 ἀξίας τε τοῦ ὑμετέρου ὀνόματος πειράσομαι χρήσι-
 μον ὑμῖν παρασκευάζειν εἰς ἕκαστα μετὰ καὶ τύχης
 τινὸς ἀγαθῆς.

ιβ'. Σελευκέων τοῖς προβούλοις. Πόλις,
 ἣτις ἂν οὕτω πρὸς τε θεοὺς ἔχη καὶ ἀνθρώπων πρὸς
 25 τοὺς ἀξίους ἀποδοχῆς, αὐτὴ τε εὐδαίμων καὶ εἰς
 ἀρετὴν ἀφέλησε τοὺς μαρτυρηθέντας. ἄρξασθαι μὲν
 οὖν χάριτος οὐ δυσχερές, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐν ἀνθρώ-
 ποις τὸ κάλλιστον, ἀμοιβὴν δ' οὐ μόνον οὐ ῥάδιον,
 ἀλλὰ καὶ παντελῶς ὁμοίαν εὐρεῖν ἀδύνατον, τὸ γάρ
 30 που τῇ τάξει δεύτερον οὐδέποτε τῇ φύσει πρῶτον.
 ὥστε θεὸν ἀνάγκη παρακαλεῖν ὑπὲρ ὑμῶν ἀμείψα-
 σθαι τοὺς οὐ τῇ δυνάμει μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἔργοις

κρείττους γενομένους, ἀνθρώπων γὰρ οὐδεὶς τά γε τηλικαῦτα δυνατός. καὶ τὸ ἐθελῆσαι δ' ἂν με παρ' ὑμῖν γενέσθαι τῆς ὑμῶν ἂν εἴη χάριτος καὶ αὐτὸ εἰς ἡμᾶς, ὡς ἔγωγ' ἂν εὐξαίμην παρ' ὑμῖν καὶ γεγεννηῆσθαι. οἱ πρόσβεις ὑμῶν τιμιώτεροι, διότι καὶ 5 φίλοι, Ἰερώνυμος καὶ Ζήνων.

390 γ'. τοῖς αὐτοῖς. Στρατῶν μὲν ἐξ ἀνθρώπων οἴχεται πᾶν ὅσον ἦν αὐτῷ θνητὸν ἐπὶ γῆς καταλιπών. χρῆ δὲ τοὺς ἔτι κολαζομένους ἡμᾶς ἐνθάδε ζῆν ἄλλως λεγομένους ἔχειν τινὰ τῶν ἐκείνου προ- 10 γμάτων ἐπιμέλειαν. ἄλλοις μὲν οὖν ἄλλο τι ἔργον δικαίως γένοιτο νῦν ἢ καὶ ὕστερον, οἷς μὲν ὡς οἰκείοις, οἷς δ' ὡς αὐτὸ μόνον ἀνδράσι φίλοις οὐκ ἐν ἑτέρῳ γνωσθησομένοις χρόνῳ, τούτων εἶπερ ἦν τῶν ὀνομάτων ἀληθές τι καὶ πρόσθεν. ἐγὼ μέντοι 15 καὶ ταύτῃ βουλόμενος ἐξαιρέτως ὑμέτερος εἶναι, τὸν ἐκ Σελευκίδος υἱὸν αὐτῷ γενόμενον Ἀλέξανδρον αὐτὸς ἀναθρέψω καὶ μεταδώσω παιδείας τῆς ἐμῆς. πάντως δ' ἂν μετέδωκα καὶ χρημάτων ὃ τὰ μείζονα δούς, εἶπερ ἔχειν ἦν ἄξιον. 20

ιδ'. Εὐφράτῃ. Πυνθάνονται μου πολλοὶ πολ- λάκις, τίνος ἔνεκεν οὐ μετεπέμφθην εἰς Ἰταλίαν, ἢ οὐ μεταπεμφθῆεις ἀφικόμην, ὥσπερ σὺ καὶ εἴ τις ἕτερος. ἐγὼ δὲ περὶ τοῦ προτέρου μὲν οὐκ ἀποκρι- νοῦμαι, μὴ καὶ δόξω τισὶν εἰδέναι τὴν αἰτίαν, οὐδ' 25 εἰδέναι μοι μέλον, περὶ δὲ τοῦ δευτέρου τί ἂν καὶ δεοίμην ἕτερον λέγειν, ἢ ὅτι μᾶλλον ἂν μετεπέμφθην ἢ ἀφικόμην; ἔρρωσο.

ιε'. τῷ αὐτῷ. Τὴν ἀρετὴν ἀδέσποτον εἶναι Πλάτων ἔφησεν. εἰ δὲ μὴ τιμᾶ τοῦτό τις καὶ γέγη- 30 θεν ἐπ' αὐτῷ, ἀλλὰ καὶ ὄνιος γίνεται χρημάτων, πολλοὺς δεσπότης ἑαυτοῦ ποιεῖ.

ιϛ'. τῷ αὐτῷ. Μάγους οἶει δεῖν ὀνομάζειν
 τοὺς ἀπὸ Πυθαγόρου φιλοσόφους, ὧδέ που καὶ τοὺς
 ἀπὸ Ὀρφέως. ἐγὼ δὲ καὶ τοὺς ἀπὸ τοῦ δεινὸς οἶμαι
 δεῖν ὀνομάζεσθαι μάγους, εἰ μέλλουσιν εἶναι θεῖοί
 5 τε καὶ δίκαιοι.

ιϛ'. τῷ αὐτῷ. Μάγους ὀνομάζουσι τοὺς θεῖους 391
 οἱ Πέρσαι. μάγος οὖν ὁ θεραπευτῆς τῶν θεῶν ἢ ὁ
 τὴν φύσιν θεῖος, σὺ δ' οὐ μάγος, ἀλλ' ἄθεος.

ιη'. τῷ αὐτῷ. Ἡράκλειτος ὁ φυσικὸς ἄλογον
 10 εἶναι κατὰ φύσιν ἔφησε τὸν ἄνθρωπον. εἰ δὲ τοῦτο
 ἀληθές, ὥσπερ ἐστὶν ἀληθές, ἐγκαλυπτέος ἕκαστος
 ὁ ματαίως ἐν δόξῃ γενόμενος.

48 ιθ'. Σκοπελιανῷ σοφιστῆ. Πέντε εἰσὶ σύμ-
 παντες οἱ τοῦ λόγου χαρακτῆρες, ὁ φιλόσοφος ὁ
 15 ἱστορικὸς ὁ δικανικὸς ὁ ἐπιστολικὸς ὁ ὑπομνηματι-
 κός. ἐγκειμένων δὴ τῶν γενικῶν χαρακτῆρων τῇ
 τάξει πάλιν γίνεται πρῶτος μὲν ὁ κατὰ τὴν ἐκάστου
 δύναμιν ἢ φύσιν ἴδιος ὢν, δεύτερος δὲ ὁ ἐν μιμῆσει
 τοῦ ἀρίστου, τῶν ἐκ φύσεως εἰ τις ἐνδεής εἴη. τὸ
 20 δὲ ἄριστον δυσεύρετόν τε καὶ δυσεπίκριτον, ὥστε
 οἰκειότερος ἐκάστῳ χαρακτῆρ ὁ ἴδιος, ἐπεὶπερ καὶ
 βεβαιότερος.

κ'. Δομετιανῷ. Εἰ σοι δύναμις ἐστίν, ὥσπερ
 ἐστίν, καὶ φρόνησιν ἂν εἴη σοι κτητέον· καὶ γὰρ εἰ
 25 φρόνησις ἦν, δύναμις δὲ ἀπῆν, ὁμοίως ἔδει σοι δυνά-
 μεως. δεῖται γὰρ αἰεὶ τὸ ἕτερον τοῦ ἑτέρου, ὥσπερ
 ὄψις φωτὸς καὶ φῶς ὄψεως.

κα'. τῷ αὐτῷ. Βαρβάρων ἀφεκτέον καὶ οὐκ
 ἀρκτέον αὐτῶν. οὐ γὰρ θέμις αὐτοὺς βαρβάρους
 30 ὄντας εὖ πάσχειν.

κβ'. Λεσβώνακτι. Δεῖ πένεσθαι μὲν ὡς ἄνδρα,
 πλουτεῖν δὲ ὡς ἄνθρωπον.

κγ'. Κρίτωνι. Τὸ θειότατον Πυθαγόρας ἰατρικὴν ἔφασκεν. εἰ δὲ ἰατρικὴ τὸ θειότατον, καὶ ψυχῆς ἐπιμελητέον μετὰ σώματος, ἢ τὸ ζῶον οὐκ ἂν ὑγιαίνοι τῷ κρείττονι νοσοῦν.

392 κδ'. Ἑλληνοδίκαις καὶ Ἡλείοις. Ἀξιοῦτέ 5
με τῷ ἀγῶνι τῶν Ὀλυμπίων παραγενέσθαι καὶ διὰ
τοῦτο ἐπέμψατε πρέσβεις. ἐγὼ δὲ παρεγενόμην ἂν
ἐπὶ σωμάτων θέαν καὶ ἄμιλλαν, εἰ μὴ τὸν μείζονα
τῆς ἀρετῆς ἀγῶνα καταλείψεν ἔμελλον.

κε'. Πελοποννησίοις. Ὀλύμπια τὸ δεύτερον, 10
καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἐγένεσθε πολέμιοι, τὸ δεύτερον
δὲ οὐ φίλοι.

κς'. τοῖς ἐν Ὀλυμπία θεηκόροις. Θεοὶ
θυσιῶν οὐ δέονται. τί οὖν ἂν τις πράττων χαρίζοιτο
αὐτοῖς; φρόνησιν, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, κτώμενος ἀνθρώ- 15
πων τε τοὺς ἀξιούς εἰς δύναμιν εὖ ποιῶν. ταῦτα
φίλα θεοῖς, ἐκεῖνα δὲ ἀθέων.

κζ'. τοῖς ἐν Δελφοῖς ἱερεῦσιν. Αἵματι βω-
μοὺς μιαίνουσιν ἱερεῖς, εἶτα θαυμάζουσί τινες, πό-
θεν αἱ πόλεις ἀτυχοῦσιν, ὅταν μεγάλα δυσθετήσω- 20
σιν. ὦ τῆς ἀμαθίας. Ἡράκλειτος ἦν σοφός, ἀλλ'
οὐδὲ ἐκεῖνος Ἐφεσίους ἔπεισε μὴ πηλῶ πηλὸν κα-
θαίρεσθαι.

κη'. βασιλεῖ Σκυθῶν. Ζάμολξις ἀνὴρ ἀγα-
θὸς ἦν καὶ φιλόσοφος, εἴ γε μαθητῆς Πυθαγόρου 25
ἐγένετο, καὶ εἰ κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον τοιοῦτος ἦν
ὁ Ῥωμαῖος, ἐκὼν ἂν ἐγένετο φίλος. εἰ δὲ ὑπὲρ ἐλευ-
θερίας οἶει δεῖν ἀγῶνα καὶ πόνον ἔχειν, ἄκουε φιλό-
σοφος, τουτέστιν ἐλεύθερος.

393 κθ'. νομοθέτῃ. Αἱ ἑορταὶ νόσων αἰτίαι, τοὺς 30
μὲν γὰρ πόρους ἀνιᾶσι, τὸ ἐμπίπλασθαι δὲ αὔξουσιν.

λ'. ταμίαις Ῥωμαίων. Ἀρχὴν ἄρχετε πρῶ-

την. εἰ μὲν οὖν ἄρχειν ἐπίστασθε, διὰ τί τὸ παρ' ὑμᾶς χειρόν ἐαυτῶν αἰ πόλεις ἔχουσιν; εἰ δὲ οὐκ ἐπίστασθε, μαθεῖν ἔδει πρώτον, εἶτα ἄρχειν.

λα'. διοικηταῖς Ἀσίας. Τί ὄφελος ἀγρίων
5 δένδρων φυομένων ἐπὶ βλάβῃ τοὺς κλάδους κόπτειν,
εἴαν δὲ τὰς ῥίζας;

49 λαβ'. Ἐφεσίων γραμματεῦσιν. Λίδων ἐν
πόλει καὶ γραφῶν ποικίλων καὶ περιπάτων καὶ θεά-
τρων οὐδὲν ὄφελος, εἰ μὴ νοῦς ἐνεῖη καὶ νόμος.
10 νοῦς δὲ καὶ νόμος περὶ τούτων ἐστίν, οὐ ταῦτα.

λγ'. Μιλησίοις. Οἱ παῖδες ὑμῶν πατέρων
δέονται, οἱ νέοι γερόντων, αἱ γυναῖκες ἀνδρῶν, οἱ
ἄνδρες ἀρχόντων, οἱ ἄρχοντες νόμων, οἱ νόμοι φιλο-
σόφων, οἱ φιλόσοφοι θεῶν, οἱ θεοὶ πίστεως. προγό-
15 νων ἀγαθῶν ἐστε, τὰ παρόντα μισεῖτε.

λδ'. τοῖς ἐν Μουσειῶ σοφοῖς. Ἐγενόμην
ἐν Ἀργεῖ καὶ Φωκίδι καὶ Λοκρίδι καὶ ἐν Σικυῶνι
καὶ ἐν Μεγάροις καὶ διαλεγόμενος τοῖς ἔμπροσθεν
χρόνοις ἐπαυσάμην ἐκεῖ. τί οὖν, εἴ τις ἔροιτο, τὸ
20 αἷτιον; ἐγὼ φράσαιμ' ἂν ὑμῖν τε καὶ Μούσαις·
ἐβαρβαρώθη οὐ χρόνιος ὢν ἀφ' Ἑλλάδος,
ἀλλὰ χρόνιος ὢν ἐν Ἑλλάδι.

λε'. Ἐστιαίῳ. Ἀρετὴ καὶ χρήματα παρ' ἡμῖν 394
ἀλλήλοις ἐναντιώτατα, μειούμενον γὰρ τὸ ἕτερον
25 αὖξει τὸ ἕτερον, αὖξανόμενον δὲ μειοῖ. πῶς οὖν
δυνατὸν ἀμφοτέρω περὶ τὸν αὐτὸν γενέσθαι; πλὴν
εἰ μὴ τῶ τῶν ἀνοήτων λόγῳ, παρ' οἷς καὶ ὁ πλοῦτος
ἀρετὴ. μὴ δὲ τοσοῦτον ἡμῶν ἀναισθητεῖν ἐπίτρεπε
τοῖς αὐτόθι, μηδὲ ἕα πλουσίους ἡμᾶς ὑπολαμβάνειν
30 μᾶλλον ἢ φιλοσόφους. καὶ γὰρ αἰσχιστον ἀποδημεῖν
ἡμᾶς διὰ χρήματα δοκεῖν, ἐνίων, ἵνα μνήμην ἐαυτῶν
καταλείπωσι, μηδὲ ἀρετὴν ἀσπασαμένων.

λς'. Κορινθίῳ Βάσσῳ. Ἦν Πραξιτέλης Χαλκιδεὺς μαινόμενος ἄνθρωπος. οὗτος ἦλθέ ποτε ξιφῆρης ἐπὶ θύρας τὰς ἐμὰς ὑπὸ σοῦ σταλεις τοῦ φιλοσόφου καὶ ἀγωνοθέτου τῶν Ἰσθμίων. τοῦ φόνου δ' ἦν μισθὸς δεδομένος ἢ τῆς γυναικὸς σου κοι- 5 νωνία, καί, μιὰρὲ Βάσσε, πολλάκις εὐεργέτης ἐγενόμην σου.

λξ'. τῷ αὐτῷ. Εἰ πυνθάνοιτο Κορινθίων τις, πῶς ὁ Βάσσου πατὴρ ἀπέθανεν, ἐροῦσιν ἅπαντες οἱ ἀστικοὶ καὶ οἱ μέτοικοι· φαρμάκῳ. τίνος δόντος; 10 ἐροῦσι καὶ οἱ ὄμοροι τοῦ φιλοσόφου. καὶ ὁ μιὰρὸς τῷ πτώματι τοῦ πατρὸς ἐπόμενος ἔκλαιεν.

λή'. τοῖς ἐν Σάρδεσιν. Ἀρετῆς μὲν ὑμῖν πρωτεῖον οὐκ ἔστι, ποίας γὰρ ἀρετῆς; εἰ δὲ κακίας φέρεσθε τὰ πρῶτα, πάντες ὑφ' ἐν φέρεσθε. τίνες 15 τοῦτο φήσουσι περὶ τῶν ἐν Σάρδεσιν; οἱ ἐν Σάρδεσιν. οὐδεὶς γὰρ οὐδενὶ τῶν αὐτόθι φίλος, ὥστ' ἀρνεῖσθαί τι τῶν ἀτόπων δι' εὐνοίαν.

λθ'. τοῖς αὐτοῖς. Αἰσχρὰ καὶ τὰ ὀνόματα τῶν ταγμάτων ὑμῶν· Κόδδαροι, Ξυρισίταυροι. 20 ταῦτα τοῖς τέκνοις τίθεσθε τὰ πρῶτα, καὶ εὐτυχεῖτε γίνεσθαι τούτων ἄξιοι.

395 μ'. τοῖς αὐτοῖς. Κόδδαροι, καὶ Ξυρισίταυροι. Τὰς δὲ θυγατέρας ὑμῶν καὶ τὰς γυναῖκας πῶς ἂν προσαγορεύοιτε; τῶν γὰρ αὐτῶν ταγμάτων εἰσὶ καὶ 25 αὗται καὶ θρασύτεραι.

μά'. τοῖς αὐτοῖς. Οὐδὲ τοὺς οἰκέτας ὑμῖν εὐνοεῖν εἰκός, πρῶτον μὲν ὅτι οἰκέται, εἶθ', ὅτι τῶν ἐναντίων ταγμάτων οἱ πλεῖστοι. κάκεινοι γὰρ ὁμοίως ὑμῖν ἀπὸ γένους. 30

μβ'. Πλατωνικοῖς. Ἐάν τις Ἀπολλωνίῳ χρήματα διδῷ, καὶ ὁ διδοὺς ἄξιος νομίζεται, λήψεται 50

δεόμενος. φιλοσοφίας δὲ μισθὸν οὐ λήψεται, κἂν δέηται.

μγ'. τοῖς οἰησισόφοις. Εἰ λέγει τις εἶναι γνώριμος ἐμός, λεγέτω καὶ μένειν ἔνδον, ἀπέχεσθαι
 5 λουτροῦ παντός, ζῶα μὴ κτείνειν, μηδὲ ἔδειν σάρκας, ἀπαθῆς εἶναι φθόρου κακοηθείας μίσους διαβολῆς ἔχθρας, τοῦ τῶν ἐλευθέρων ὀνομάζεσθαι γένους, ἢ φυλακτέος πλάσματα φέρων τρόπου τε καὶ ἡθους καὶ λόγων ψευδῶν ἀλλοτριῶν βίου πίστιν. ἔρρωσθε.
 10 μδ'. Ἐστιαίω τῷ ἀδελφῷ. Τί θαυμαστόν, εἰ με τῶν ἄλλων ἀνθρώπων ἰσόθεον ἡγουμένων, τινῶν δὲ καὶ θεόν, μόνη μέχρι νῦν ἡ πατρίς ἀγνοεῖ, δι' ἣν ἔξαιρέτως ἐσπούδασα λαμπρὸς εἶναι; τουτί γὰρ οὐδ' ὑμῖν τοῖς ἀδελφοῖς, ὡς ὄρω, γέγονε φανε-
 15 ρόν, ὡς εἶμι ἀμείνων πολλῶν λόγους τε καὶ ἡθος. ἐπεὶ πῶς ἂν μου κατεγινώσκετε χαλεπὴν κατάγνωσιν (ὡς) ὑπομνήσεως τὴν ἀρχὴν δεομένων, περὶ ὧν μόνων οὐδὲ τῶν ἀμαθεστάτων ἂν τις περιμείνειε δι-
 20 δαχθῆναι; λέγω δὲ πατρίδος τε καὶ ἀδελφῶν. καίτοι οὐ λέληθεν ὑμᾶς, ὡς καλῶς ἔχον ἐστὶ πᾶσάν τε γῆν πατρίδα νομίζειν καὶ πάντας ἀνθρώπους ἀδελφοὺς καὶ φίλους, ὡς ἂν γένος μὲν ὄντας θεοῦ, μιᾶς δὲ φύσεως, κοινωνίας δ' οὔσης λόγου τε παντὶ καὶ πᾶσι
 (καὶ) παθῶν τῆς αὐτῆς, ὅπη γε καὶ ὅπως ἂν τις
 25 τύχῃ γενόμενος, εἴτε βάρβαρος, εἴτε καὶ Ἕλληρ ἄλλως τε καὶ ἄνθρωπος. ἀλλ' ἔστι γὰρ πῶς τὸ συγγενὲς ἀκατασόφιστον καὶ πᾶν ἀνακλητικὸν αὐτοῦ τὸ οἰκεῖον. οὕτως ὁ Ὀμηρικὸς Ὀδυσσεύς, ὡς φασιν, 396 οὐδὲ ἀθανασίαν ὑπὸ θεᾶς διδομένην Ἰθάκης προὔ-
 30 τίμησεν. ὄρω δ' ἔγωγε τὸν νόμον τόνδε καὶ διὰ τῶν ἀλόγων ζῴων πεφοιτηκότα. οὐ γὰρ, ὅπόσον πτηνόν, καλιῶν ἀπόκοιτον ἰδίῳ, πᾶν τε βύθιον παρα-

σύρεται μὲν ὑπὸ τοῦ φέροντος, ἐπάνεισι δὲ μὴ νικη-
θέν, θηρία μὲν γὰρ οὔτε λιμὸς οὔτε κόρος ἐπεισεν
ἔξω φωλεῶν μείναι. ἓνα τούτων ἢ φύσις ἤνεγκεν
ἄνθρωπον καὶ ταῦτα σοφὸν λεγόμενον, ᾧ κἂν πάντα
τὰ λοιπὰ γῆ πᾶσα παρέχη, μνήματα οὐκ ἔχει δεῖξαι 5
τὰ πατέρων.

μέ. τῷ αὐτῷ. Εἰ τῶν ὄντων τὸ τιμιώτατον
φιλοσοφία, πεπιστεύμεθα δ' ἡμεῖς φιλοσοφεῖν, οὐκ
ἂν ὀρθῶς ὑπολαμβανοίμεθαμισάδελφοι, καὶ ταῦτα
δι' αἰτίαν ἀγεννή τε ἅμα καὶ ἀνελεύθερον. χρημά- 10
των γὰρ δήπου χάριν ἢ ὑποψία, τούτων δὲ καὶ πρὶν
ἢ φιλοσοφεῖν ἐπειρώμεθα καταφρονεῖν, ὥστε τοῦ μὴ
γράφειν εὐλογώτερον ἂν εἴη πρόφασιν ἐτέραν ὑπο-
νοεῖν. ἐφυλαττόμην γὰρ ἀληθῆ μὲν γράφων ἀλαζῶν
δοκεῖν, ψευδῆ δὲ ταπεινός, ὧν ἐκάτερον ἐπίσης ἀνια- 15
ρὸν ἀδελφοῖς τε καὶ φίλοις ἂν εἴη· νυνὶ μέντοι καὶ
τουτο δηλῶ — συγχωροίη γὰρ ἂν ἴσως τὸ δαιμόνιον
— ὅτι συμβαλὼν τοῖς ἐν Ῥόδῳ φίλοις μετ' ὀλίγον
ἐκεῖθεν ἐπάνειμι πρὸς ὑμᾶς λήγοντος ἔαρος.

μς. Γορδίῳ. Ἡδικῆσθαί φασιν Ἐστιαῖον ὑπὸ 20
σοῦ καὶ ταῦτα φίλου γεγονότος, εἴ γε σύ τινος φί-
λος. ὄρα δὴ, Γόρδιε, μὴ πείραν λάβῃς ἀνδρὸς οὐ
δοκοῦντος, ἀλλὰ ὄντος. ἄσπασαι τὸν υἱὸν Ἀριστο-
κλείδην, ὃν εὐχομαι μὴ παραπλησίον σοι γενέσθαι.
καὶ σύ δ' ἦσθα νέος ἄμεμπτος. 25

μζ. Τυανέων τῆ βουλῆ καὶ τῷ δήμῳ.
Προστάττουσιν ὑμῖν ἐπανιέναι πείθομαι. τοῦτο γὰρ
δὴ πρὸς ἓνα πόλει πρεπωδέστερον (ἂν) εἴη, εἰ ἔνεκα
τιμῆς μεταπέμποιτο πολίτην ἑαυτῆς. καὶ ὃν ἀπεδή-
μησα δὲ χρόνον, ἀπεδήμησα περιποιῶν ὑμῖν, εἰ καὶ 30
ἐπαχθὲς εἶπειν, εὐκλειάν τε καὶ ὄνομα καὶ εὐνοίαν
καὶ φιλίαν πόλεων ἐπιφανῶν, ὁμοίως δὲ καὶ ἀνδρῶν.

51 εἰ δὲ καὶ μείζονος ἔτι καὶ κρείτονος ὑμεῖς ὑπολήψεως 397
ἄξιοι, τό γε ἐμὸν καὶ τὸ παρὰ τῆς ἐμῆς φύσεως ἐπὶ
τοσοῦτον ἐξήρκει μόνον δυνάμεώς τε καὶ σπουδῆς.
ἔρρωσθε.

6 μῆ. Διοτίμω. Ἐπλανήθης οἰηθεὶς δεῖσθαι
μέτινος ἢ παρ' αὐτοῦ σοῦ, πρὸς ὃν οὐδὲν ἦν μοι
ποτε κοινόν τι γεγονός, ἢ παρ' ἄλλου τινὸς ὁμοίου
τε καὶ ὁμοίως. ἦν δὲ οὐδὲ τὸ ἀναλωθὲν εἰς τι τῶν
σοι σωτηρίων πολὺ τι. χαριεῖ δὴ μοι παθῶν εὖ δίχ'
10 ἀναλώματος, τηρήσω γάρ μου τὸ ἔθος μόνως οὕτως.
ὅτι δὲ τοῦτον ἔχω τὸν τρόπον καὶ ταύτην τὴν διά-
θεσιν πρὸς ἅπαντάς μου τοὺς πολίτας, ἐῷ γὰρ λέ-
γειν ὡς καὶ πρὸς πάντας ἀνθρώπους, ἔξεστι μαθεῖν
παρὰ τῶν ἄλλων πολιτῶν εὖ παθόντων μὲν, ὅσάκις
15 ἐδεήθησάν τινος, ἀμοιβὴν δὲ αἰτηθέντων μηδεμίαν.
μὴ δὴ δυσχεράνης, εἰ δεόντως ἐπιτιμηθεὶς ὁ ἐμὸς
(οἰκέτης) ὑπὲρ τοῦ προσέσθαι τι τὴν ἀρχὴν ἀπέδω-
κεν εὐθύς ὃ ἔλαβε Λυσία τῷ φίλῳ σου, φίλῳ δὲ καὶ
ἐμοῦ, ἐπεὶ μηδένα ἠπίστατο τῶν καταλελειμμένων
20 σου παίδων. εἰ δὲ δύο λόγοι περὶ ἐμοῦ λέγονται,
λεχθήσονται δὲ καὶ ἐσύστερον, τί θαυμαστόν; ἀνάγκη
γὰρ περὶ παντὸς ἄκρου δοκοῦντος καθ' ὅτιοῦν ἐναν-
τίους λέγεσθαι λόγους. οὕτως περὶ Πυθαγόρου περὶ
Ἵορφέως περὶ Πλάτωνος περὶ Σωκράτους οὐκ ἐλέ-
25 χθη μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐγράφη τὰ ἐναντία, ὅπου γε
μὴ τὰ ὅμοια καὶ περὶ αὐτοῦ τοῦ θεοῦ. ἀλλ' οἱ μὲν
ἀγαθοὶ δέχονται τὸν ἀληθῆ λόγον, ὡς ἂν ἔχοντές τι
συγγενές, οἱ δὲ φαῦλοι τὸν ἐναντίον, καὶ ἔστι τοῦ
τοιούτου γένους καταγελαῦν, λέγω δὲ τοῦ χείρονος.
30 τοσοῦτο μόνον δίκαιον ὑπομνήσαι περὶ ἑμαυτοῦ τὸ
νῦν, ὅτι περὶ ἐμοῦ καὶ θεοῖς εἴρηται ὡς περὶ θείου
ἀνδρὸς οὐ μόνον ἰδίᾳ τισὶ πολλάκις, ἀλλὰ καὶ δη-

μοσία. ἐπαχθὲς λέγειν τι περὶ αὐτοῦ πλεῖον ἢ μείζον. ὑγιαίνειν εὐχομαι.

398 μδ'. Φερουκιανῶ. Πάνυ τοῖς πεμφθεῖσιν ὑπὸ σοῦ γράμμασιν ἤσθην, πολλὴν γὰρ οἰκειότητα καὶ γένους ἀνάμνησιν εἶχε, καὶ πέπεισμαι δι' ἐπι- 5 θυμίας εἶναί σοι θεάσασθαι με καὶ ὑπ' ἐμοῦ θεάσθηναι. αὐτὸς οὖν ἀφίξομαι πρὸς ὑμᾶς ὅτι τάχιστα, ὅθεν ἔχου τῶν αὐτόθι. συμμίξεις δέ μοι πλησίον γενομένῳ πρὸ τῶν ἄλλων οἰκείων τε καὶ φίλων, ἐπεὶ καὶ προσήκει σοι τοῦτο. 10

ν'. Εὐφράτη. Ἐν γένει δαιμόνων καὶ ὁ σοφώτατος Πυθαγόρας ἦν. σὺ δ' ἔτι μοι δοκεῖς πορρωτάτῳ φιλοσοφίας εἶναι καὶ ἀληθινῆς ἐπιστήμης, ἢ οὐκ ἂν οὔτε κάκεινον κακῶς ἔλεγες, οὔτε τινὰς τῶν ζηλούντων αὐτὸν διετέλεις μισῶν. ἄλλο τί σοι 15 νῦν πρακτέον ἂν εἴη· φιλοσοφίας γὰρ ἡμβροτες, οὐδ' ἔτυχες (οὐ) μᾶλλον ἢ Μενελάου Πάνδαρος ἐν τῇ τῶν ὄρκων συγχύσει.

να'. τῶ αὐτῶ. Ἐπιτιμῶσί σοί τινες, ὡς εἰληφότι χρήματα παρὰ τοῦ βασιλέως, ὅπερ οὐκ ἄτοπον, 20 εἰ μὴ φαίνοιο φιλοσοφίας εἰληφέναι μισθὸν καὶ τοσαυτάκις καὶ ἐπὶ τοσοῦτον καὶ παρὰ τοσοῦτων καὶ περὶ σοῦ πεπιστευκότων εἶναί σε φιλόσοφον.

νβ'. τῶ αὐτῶ. Ἐάν τις ἀνδρὶ Πυθαγορείῳ συγγένηται, τίνα παρ' αὐτοῦ λήψεται καὶ ὅποσα, 25 φαίην ἂν ἔγωγε· νομοθετικὴν γεωμετρίας ἀστρονομίαν ἀριθμητικὴν ἀρμονικὴν μουσικὴν ἰατρικὴν, πᾶσαν θείαν μαντικὴν, τὰ δὲ καλλίω μεγαλοφροσύνην μεγαλοψυχίαν μεγαλοπρέπειαν εὐστάθειαν εὐφημίαν γνῶσιν θεῶν, οὐ δόξαν, εἶδησιν δαιμόνων, οὐχὶ πί- 30 στιν, φιλίαν ἑκατέρων, αὐτάρκειαν ἐκτένειαν λιτότητα 399 βραχύτητα τῶν ἀναγκαίων εὐαισθησίαν εὐκινησίαν

εὐπνοίαν εὐχροίαν ὑγείαν εὐψυχίαν ἀθανασίαν. παρὰ
σου δέ, Εὐφροῶτα, τί λαβόντες ἔχουσιν οἱ συνόντες;
ἢ δηλονότι τὴν ἀρετήν, ἣν ἔχεις;

52

νγ'. Κλαύδιος Τυανέων τῆ βουλή. Ἀπολλώ-
5 λώνιον τὸν ὑμέτερον πολίτην Πυθαγόρειον φιλόσο-
φον καλῶς ἐπιδημήσαντα τῆ Ἑλλάδι καὶ τοὺς νέους
ἡμῶν ὠφελήσαντα τιμήσαντες ἀξίαις τιμαῖς, αἷς πρέ-
πει τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας καὶ ἀληθῶς προϊσταμένους
φιλοσοφίας, τὴν εὐνοίαν ἡμῶν ἠθέλησαμεν ὑμῖν δι'
10 ἐπιστολῆς φανερὰν γενέσθαι. ἔρρωσθε.

νδ'. Ἀπολλώνιος δικαιοταῖς Ῥωμαίων.
Λιμένων καὶ οἰκοδομημάτων καὶ περιβόλων καὶ περι-
πάτων ἐνίοις ὑμῶν πρόνοια, παίδων δὲ τῶν ἐν ταῖς
πόλεσιν ἢ νέων ἢ γυναικῶν οὐθ' ὑμῖν οὔτε τοῖς νό-
15 μοις φροντίς. ἢ καλὸν ἂν εἶη τὸ ἄρχεσθαι;

νε'. τῷ ἀδελφῷ Ἀπολλώνιος. Φύσιν ἔχει
τῶν τελειωθέντων ἕκαστον ἀπιέναι καὶ τοῦτο παντὶ
γῆράς ἐστι, μεθ' ὃ μηκέτι μένει. μὴ δὴ σε λυπεῖτω
τῆς γυναικὸς ἢ ἐν ἀκμῇ τῆς ἡλικίας ἀποβολή, μηδέ,
20 ἐπεὶ θάνατός τι λέγεται, κρεῖττον αὐτοῦ τὸ ζῆν ὑπο-
λάμβανε χεῖρον ὢν τῷ παντὶ τοῖς νοῦν ἔχουσι. γε-
νουῦ δὴ ἀδελφὸς τὸ μὲν κοινότατον φιλοσόφου, τὸ δ'
ἐξαιρέτον Πυθαγορείου καὶ Ἀπολλωνίου, καὶ σου
τὴν οἰκίαν τὴν αὐτὴν ποιήσον. εἰ μὲν γὰρ ἐνεκα-
25 λουμέν τι τῆ προτέρᾳ, κἂν εἰκότως ἐδοκοῦμεν ἀπο-
δειλιᾶν, εἰ δ' ἢ μὲν σεμνή τε διετέλεσεν οὔσα καὶ
φίλανδρος καὶ διὰ τοῦτο ἐπιζητήσεως ἀξία, τί καὶ
διανοηθέντες οὐκ ἂν ὅμοια καὶ περὶ τῆς μελλούσης
προσδοκώμεν; ἢν εἰκὸς ἂν ἐθέλησαι καὶ ἀμείνονα
30 γενέσθαι μηδαμοῦ τῆς προτέρᾳς ἀμελείᾳ κακωθείσης.
δυσωπεῖτω δέ σε καὶ τὰ τῶν ἀδελφῶν οὕτω μέχρι 400
νῦν ἔχοντα· τῷ πρεσβυτάτῳ μὲν γὰρ (σοι) οὐδὲ γόνος

οὐδέπω, τῷ νεωτάτῳ δὲ ἐλπὶς μὲν ἔτι παιδοποιίας, ἐν προκοπῇ δέ γε τοῦ χρόνου, καὶ ἡμεῖς μὲν ἐνὶ τρεῖς γεγόναμεν, τρισὶ δ' ἡμῖν οὐδὲ εἷς. ἴσος δὲ καὶ ὁ κίνδυνος τῇ πατρίδι καὶ τῷ βίῳ τῷ μεθ' ἡμᾶς. εἰ γὰρ ἡμεῖς ἀμείνους τοῦ πατρὸς — ἄλλως δέ, καθ' 5 ὃ πατήρ, χεῖρους — πῶς οὐκ ἂν βελτίους ἐξ ἡμῶν εἰκὸς ἂν ὑπάρξαι; γενέσθωσαν οὖν τινες, οἷς παραθησόμεθα γοῦν ὀνόματα, ὡς ἡμῶν οἱ πρόγονοι συνύφηναν. ὑπὸ δακρῦων οὐχ οἷός τε ἐγενόμην πλείονα γράψαι, καὶ οὐδὲ εἶχον ἀναγκαιότερα τούτων. 10

νς'. Σαρδιανοῖς. Κροῖσος ἀπέβαλε τὴν Λυδῶν ἀρχὴν Ἄλυν διαβάς, ἐλήφθη ζῶν, ἐδέθη πέδαις, ἐπὶ πυρᾶν ἀνεβιβάσθη, τὸ πῦρ εἶδεν ἡμμένον αἰρόμενον εἰς ὕψος· ἔζησεν, ἐδόκει γὰρ τῷ θεῷ τετιμημένος. τί οὖν ὕστερον; οὗτος ὁ πρόγονος ὑμῶν ἅμα 15 καὶ βασιλεὺς ὁ τοσαῦτα παθῶν παρὰ τὴν ἀξίαν τραπεζῆς ἐκοινώνησε τῷ πολεμίῳ, σύμβουλος ἦν εὖνους, πιστὸς φίλος. ὑμῖν δὲ ἄσπονδα καὶ ἀκήρυκτα καὶ ἀμείλικτα ἔτι τε ἀνίερα καὶ ἄθεα τὰ πρὸς γονεῖς πρὸς τέκνα, τὰ πρὸς φίλους συγγενεῖς φυλέτας. 20 ἐχθροὶ γεγόνατε μήτε Ἄλυν διαβάντες, μήτε δεξάμενοι τινα ἄνθρωπον ἔξωθεν, καὶ ἡ γῆ φέρει καρπὸν ὑμῖν. ἄδικος ἡ γῆ.

νς'. Συγγραφεῦσι λογίοις. Φῶς παρουσία πυρός, ἢ οὐκ ἂν ἄλλως γένοιτο. πῦρ μὲν οὖν αὐτὸ 25 τὸ πάθος, καὶ ᾧ γίνεται, καίεται γοῦν, φῶς δὲ ταῖς ὄψεσι μόνον αὐγὴν ἑαυτοῦ παρέχεται μὴ βιαζόμενον αὐτάς, ἀλλὰ πείθον. τοίνυν καὶ λόγος ὁ μὲν ὥσπερ πῦρ καὶ πάθος, ὁ δὲ ὥσπερ αὐγὴ καὶ φῶς ἐστίν· ὁ κρεῖττον ὄν, εἰ μὴ μείζον εὐχῆς τὸ ῥηθησόμενον, 30 εἴη μοι.

401 νή. Οὐαλερίῳ. Θάνατος οὐδεὶς οὐθενὸς ἢ

μόνον ἐμφάσει, καθάπερ οὐδὲ γένεσις οὐδενὸς ἢ μό-
 νον ἐμφάσει. τὸ μὲν γὰρ ἐξ οὐσίας τραπὲν εἰς φύ-
 σιν ἔδοξε γένεσις, τὸ δὲ ἐκ φύσεως εἰς οὐσίαν κατὰ
 ταῦτὰ θάνατος οὔτε γιγνομένου κατ' ἀλήθειάν τινος,
 5 οὔτε φθειρομένου ποτέ, μόνον δὲ ἐμφανοῦς ὄντος
 ἀοράτου τε ὕστερον τοῦ μὲν διὰ παχύτητα τῆς ὕλης,
 τοῦ δὲ διὰ λεπτότητα τῆς οὐσίας, οὔσης μὲν αἰεὶ
 τῆς αὐτῆς, κινήσει δὲ διαφερούσης καὶ στάσει. τοῦτο
 53 γὰρ πού τὸ ἴδιον ἀνάγκη τῆς μεταβολῆς οὐκ ἔξωθεν
 10 γινομένης ποθέν, ἀλλὰ τοῦ μὲν ὅλου μεταβάλλοντος
 εἰς τὰ μέρη, τῶν μερῶν δὲ εἰς τὸ ὅλον τρεπομένων
 ἐνότητι τοῦ παντός. εἰ δὲ ἐρήσεται τις· τί τοῦτό
 ἔστι τὸ ποτὲ μὲν ὄρατόν, ποτὲ δὲ ἀόρατον, ἢ τοῖς
 αὐτοῖς γινόμενον ἢ ἄλλοις; φαίη τις ἄν, ὡς ἔθος
 15 ἐκάστου ἔστι τῶν ἐνθάδε γενῶν, ὃ πληρωθὲν μὲν
 ἐφάνη διὰ τὴν τῆς παχύτητος ἀντιτυπίαν, ἀόρατον
 δὲ ἔστιν, εἰ κενωθείη διὰ λεπτότητα τῆς ὕλης βία
 περιχυθείσης ἐκρυσθείσης τε τοῦ περιέχοντος αὐτὴν
 αἰωνίου μέτρον, γεννητοῦ δ' οὐδαμῶς, οὐδὲ φθαρ-
 20 τοῦ. τί δὲ καὶ τὸ τῆς πλάνης ἐπὶ τοσοῦτον ἀνέ-
 λεγκτον; οἴονται γὰρ τινες, ὃ πεπόνθασιν, αὐτοὶ
 τοῦτο πεποιηκέναι, μὴ εἰδότες, ὡς ὁ γεννηθεὶς διὰ
 γονέων γεγέννηται, οὐχ ὑπὸ γονέων, καθάπερ τὸ 402
 διὰ γῆς φυὲν οὐκ ἐκ γῆς φύεται, πάθος τε οὐδὲν
 25 τῶν φαινομένων περὶ ἕκαστον, ἀλλὰ μᾶλλον περὶ ἕν
 ἐκάστου. τοῦτο δὲ τί ἄν ἄλλο τις εἰπὼν ἢ τὴν πρῶ-
 τὴν οὐσίαν ὀρθῶς ἄν ὀνομάσειεν; ἢ δὴ μόνη ποιεῖ
 τε καὶ πάσχει πᾶσι γινομένη πάντα διὰ πάντων
 θεὸς ἀίδιος, ὀνόμασι καὶ προσώποις ἀφαιρουμένη
 30 τὸ ἴδιον ἀδικουμένη τε. καὶ τοῦτο μὲν ἔλαττον. τὸ
 δὲ (μεῖζον)· κλαίεται τις, ὅταν θεὸς ἐξ ἀνθρώπου γέ-
 νηται τόπου μεταβάσει καὶ οὐχὶ φύσεως. ὡς δὲ ἔχει

τὸ ἀληθές, οὐ πενθητέον σοι θάνατον, ἀλλὰ τιμητέον
καὶ σεβαστέον. τιμὴ δὲ ἢ ἀρίστη τε καὶ πρέπουσα,
εἰ ἀφείς θεῶ τὸν ἐκεῖ γενόμενον ἀνθρώπων τῶν
πεπιστευμένων τὰ νῦν ἄρχοις, ἢ πρότερον ἦρχες.
αἰσχρόν, εἰ χρόνῳ μὴ λογισμῶ γένοιο βελτίων, εἰ 5
χρόνος καὶ τοὺς κακοὺς λύπης ἔπαυσε. μέγιστον
ἀρχὴ ἰκανή, καὶ μεγίστων ἄρχων ἄριστος, ὅς ἂν αὐ-
τοῦ πρότερον ἄρχῃ. ποῦ δὲ καὶ ὅσιον ἀπεύχεσθαι
τὸ βουλήσει θεοῦ γενόμενον; εἰ τάξις ἐστὶ τῶν ὄν-
των, ἔστι δέ, καὶ θεὸς ἐπιστατεῖ ταύτης, ὁ δίκαιος 10
οὐ βουλήσεται (ἀπεύχεσθαι) τὰ ἀγαθὰ, πλεονεκτικὸν
γὰρ καὶ παρὰ τάξιν τὸ τοιοῦτον, ἡγήσεται δὲ τὰ γι-
νόμενα συμφέρειν. πρόελθε καὶ θεράπευσαι, δικά-
σον καὶ παρηγόρησον τοὺς ἀθλίους, τῶν δὲ δακρύων
οὕτως ἀποτρέψεις. οὐ τὰ ἴδια τῶν κοινῶν, ἀλλὰ τὰ 15
κοινὰ τῶν ἰδίων προτιμητέον. οἶον δέ σοι καὶ τὸ τῆς
παραμυθίας εἶδος· σὺν ὄλῳ τὸν υἱὸν ἔθνει πεπέ-
403 θηκας. ἄμειψαι τοὺς μετὰ σοῦ λελυπημένους, ἀμείψῃ
δέ, ἔὰν λυπούμενος παύσῃ, τάχιον (ἢ) ἔὰν μὴ προ-
έλθῃς. φίλους οὐκ ἔχεις; υἱὸν δὲ ἔχεις. καὶ νῦν 20
τὸν τεθνηκότα; φήσει τις τῶν νοῦν ἐχόντων. τὸ γὰρ
ὄν οὐκ ἀπόλλυται, διὰ τοῦτο ὄν, ὅτι ἔσται διὰ παν-
τός, ἢ καὶ τὸ μὴ ὄν γίνεται, πῶς δ' ἂν γένοιτο μὴ
ἀπολλυμένου τοῦ ὄντος; εἴποι ἂν ἕτερός τις, ὡς ἀσε-
βεῖς τε καὶ ἀδικεῖς. ἀσεβεῖς μὲν τὸν θεόν, ἀδικεῖς 25
δὲ τὸν υἱόν, μᾶλλον δὲ κἀκεῖνον ἀσεβεῖς· βούλει δὲ
μαθεῖν οἶόν ἐστι θάνατος; ἄνελέ με πέμψας μετὰ
ταύτην τὴν φωνήν, ἣν ἔὰν μὴ μεταμφιέσῃ, παρα-
χρηῆμα κρείττονά με σεαυτοῦ πεποίηκας. ἔχεις χρό-
νον, ἔχεις γυναῖκα ἔμφρονα φίλανδρον, ὀλόκληρος 30
εἶ, παρὰ σεαυτοῦ λαβὲ τὸ λείπον. Ῥωμαῖός τις τῶν
πάλαι γεγονότων, ἵνα σώσῃ τὸν τῆς ἀρχῆς νόμον τε

καὶ κόσμον, υἱὸν ἴδιον ἀπέκτεινε καὶ στεφανώσας ἀπέκτεινε. πόλεων ἄρχεις πεντακοσίων Ῥωμαίων ὁ εὐγενέστατος. ταῦτα σαυτὸν διατίθης, ἐξ ὧν οὐδ' οἰκίας τις εὐσταθῶς ἄρξει, μήτι γε πόλεων τε καὶ 5 ἔθνων. Ἀπολλώνιος εἰ παρῆν, Φαβούλλαν ἂν μὴ πενθεῖν ἔπεισεν.

νθ'. Βασιλεὺς Βαβυλωνίων Γάρμος Νεογύνθη Ἰνδῶν βασιλεῖ. Εἰ μὴ περίεργος ἦς, οὐκ ἂν ἦς ἐν τοῖς ἀλλοτρίοις πράγμασι δίκαιος, οὐδὲ 10 ἂν ἄρχων ἐν Ἰνδοῖς ἐδίκαζες Βαβυλωνίοις. πόθεν γάρ σοι γνώριμος ἦν ὁ ἡμέτερος δῆμος; νῦν δὲ ἐπειράσας ἀρχὴν τὴν ἐμὴν ὑποκοριζόμενος ἐπιστολαῖς καὶ τοιαύτας ἀρχὰς καθιεῖς καὶ πρόσχημα ποιούμε- 404 νος τῆς πλεονεξίας τὴν φιλανθρωπίαν. περανεῖς δὲ 15 οὐδέν, οὔτε γὰρ λαθεῖν (ἂν) δύναιο.

ξ'. Εὐφράτη. Ἦν Πραξιτέλης Χαλκιδεὺς μαινόμενος ἄνθρωπος. οὗτος ὥφθη παρὰ ταῖς θύραις ταῖς ἐμαῖς ξίφος ἔχων ἐν Κορίνθῳ μετὰ σοῦ γνωρίμου. τίς οὖν ἢ τῆς ἐπιβουλῆς αἰτία; οὐ γὰρ πώ- 20 ποτε σὰς βοῦς ἦλασα,

54

ἐπειὴ μάλα πολλὰ μεταξὺ οὔρεά τε σκιόεντα θάλασσά τε ἠχῆεσσα τῆς τε ἐμῆς φιλοσοφίας καὶ τῆς σῆς.

ξά'. Λεσβώνακτι. Ἀνάχαρσις ὁ Σκύθης ἦν 25 σοφός, εἰ δὲ Σκύθης, ὅτι καὶ Σκύθης.

ξβ'. Λακεδαιμόνιοι Ἀπολλωνίῳ. Τᾶν δεδομενᾶν τιμᾶν σοι ἀπεστάλακαμεν τόδε ἀντίγραφον σαμανάμενοι τᾶ δαμοσίᾳ σφραγίδι, ἵνα ἴδῃς·

Ψήφισμα Λακεδαιμονίων, καθὼς οἱ γέροντες 30 ἐπέκριναν Τυνδάρεω εἰσηγησαμένῳ· ταῖν ἀρχαῖν ἔδοξε τέλεσί τε καὶ τῷ δήμῳ Ἀπολλώνιον Πυθαγόρειον ἡμεν πολίταν ἔχειν τε καὶ γᾶς καὶ οἰκῶν

ἔγκτασιν. ἐστάκαμεν δὲ καὶ ἐπίσαμον εἰκόνα γρα-
πτὰν καὶ χαλκᾶν ἀρετῆς χάριν. ὧδε γὰρ οἱ πατέρες
ἀμῶν ἐτίμων ἄνδρας ἀγαθοὺς. ἐνόμιζον γὰρ ἡμεν
Λυκούργω παῖδας, ὅσοι σύμφωνον θεοῖς τὸν βίον
αἰρέοντο.

5

ξγ'. Ἀπολλώνιος ἐφόροις καὶ Λακεδαι-
μονίοις. Ἄνδρας ὑμῶν ἐθεασάμην ὑπήνην μὴ
ἔχοντας, τοὺς μηροὺς καὶ τὰ σκέλη λείους τε καὶ
λευκοὺς, μαλακὰς χλανίδας ἡμφιεσμένους (καὶ) λε-
πτὰς, δακτυλίους πολλοὺς καὶ καλοὺς περικειμένους, 10
ὑποδεδεμένους ὑπόδημα τὸ Ἰωνικόν. οὐκ ἐπέγνων
οὖν τοὺς λεγομένους πρέσβεις, ἣ δὲ ἐπιστολὴ Λακε-
δαιμονίους ἔφασκεν.

ξδ'. τοῖς αὐτοῖς. Καλεῖτέ με πολλάκις βοη-
θὸν ὑμῖν τῶν νόμων καὶ τῶν νέων ἐσόμενον. ἡ Σό- 15
λωνος δὲ πόλις οὐ καλεῖ με. Λυκούργον αἰδεῖσθε.

405 ξε'. Ἐφεσίῳ τοῖς ἐν Ἀρτέμιδι. Ἔθος ὑμῖν
ἄπαν ἀγιστείας, ἔθος δὲ βασιλικῆς τιμῆς. τᾶλλ'
ὑμεῖς ἐστιάτορες μὲν καὶ δαιτυμόνες οὐ μεμπτοί, μεμ-
πτοὶ δὲ σύνοικοι τῇ θεῷ νύκτας τε καὶ ἡμέρας, ἣ 20
οὐκ ἂν ὁ κλέπτης τε καὶ ληστής καὶ ἀνδραποδιστῆς
καὶ πᾶς, εἴ τις ἄδικος ἢ ἱερόσυλος, ἦν ὁρμώμενος
αὐτόθεν· τὸ γὰρ (ἱερὸν) τῶν ἀποστερούντων μυχὸς
ἐστίν.

ξς'. τοῖς αὐτοῖς. Ἦλθεν ἐκ τῆς Ἑλλάδος ἀνὴρ 25
Ἕλλην τὴν φύσιν, οὐκ Ἀθηναῖος, οὐδὲ Μέγαρεὺς
γε, λαῶν δ' ὄνομα παροικήσων ὑμῶν τῇ θεῷ. δότε
μοι τόπον, ἐνθα μὴ καθαρσίῳν δεήσει μοι καίπερ
ἔνδον ἀεὶ μένοντι.

ξζ'. τοῖς αὐτοῖς. Ἀνεῖται θύουσι τὸ ἱερὸν 30
εὐχομένοις ὑμνοῦσιν ἰκέταις Ἕλλησι βαρβάροις ἐλευ-
θέροις δούλοις. ὑπερφυῶς θεῖος ὁ νόμος. ἐπιγι-

νώσκω τὰ σύμβολα τὰ Διός τε καὶ Αἰητοῦς, ἐὰν ἧ
μόνα ταῦτα.

ξή. Μιλησίοις. Σεισμός ὑμῶν τὴν γῆν ἔσει-
σεν, καὶ γὰρ ἄλλων πολλῶν πολλάκις. ἀλλ' ἔπασχον
5 μὲν ἂ ἠτύχουν ἐξ ἀνάγκης, ἔλεοῦντες δέ, οὐ μισοῦν-
τες ἀλλήλους ἐφαίνοντο. μόνοι δὲ ὑμεῖς καὶ θεοῖς
ὄπλα καὶ πῦρ ἐπηνέγκατε καὶ θεοῖς τοιούτοις, ὧν
καὶ οἱ ἐτέρωθεν δέονται καὶ μετὰ κινδύνους καὶ πρὸ
κινδύνων. ἀλλὰ καὶ φιλόσοφον ἄνδρα πρόκριτον
10 ὑμεῖς Ἑλλήνων [δύο] δημοσίᾳ τὸ πάθημα φήναντα
πολλάκις καὶ προαγορεύσαντα γενομένους τοὺς σει-
σμούς, αὐτόν, ὅτε ἔσεισεν ὁ θεός, ποιεῖν ἐλέγετε καθ'
ἐκάστην ἡμέραν. ὦ τῆς δημοσίας ἀμαθίας. καὶ 406
πατῆρ ὑμῶν λέγεται Θαλῆς.

15 ξθ'. Τραλλιανοῖς. Πολλοὶ πολλαχόθεν ἄλλοι
55 κατ' ἄλλας αἰτίας νεώτεροί τε καὶ πρεσβύτεροι φοι-
τῶσι παρ' ἐμέ. τὰς φύσεις οὖν ἐνὸς ἐκάστου σκέ-
πτομαι καὶ τοὺς τρόπους, ὡς ἐνὶ μάλιστα συνετώτατα,
τό τε πρὸς τὴν ἑαυτοῦ πόλιν ἐκάστου δίκαιον ἠθος
20 ἢ τούναντίον. εἰς τήνδε τὴν ἡμέραν οὐκ ἂν ἔχοιμι
προκρίναι Τραλλιανῶν ὑμῶν οὐκ Ἀυδούς, οὐκ Ἀχαι-
ούς, οὐκ Ἰωνας, ἀλλ' οὐδὲ τοὺς τῆς ἀρχαίας Ἑλλά-
δος Θουρίους Κροτωνιάτας Ταραντίνους, ἢ τινὰς
ἄλλους τῶν ἐκεῖ λεγομένων εὐδαιμόνων Ἰταλιωτῶν
25 ἢ ἐτέρων τινῶν. τίς οὖν ἡ αἰτία, δι' ἣν ἀποδέχομαι
μὲν ὑμᾶς, οὐ γίνομαι δὲ τοιούτοις ἀνδράσι σύνοικος,
καίπερ ὧν γένος ὑμέτερον; ἄλλοτέ ποτ' ἂν εἴποιμι.
νῦν δὲ μόνον ὑμᾶς ἐπαινεῖν καιρὸς ἀνδρας τε τοὺς
ἠγουμένους ὑμῶν, ὡς πολὺ κρείττους τῶν παρ'
30 ἐτέροις ἀρετῇ καὶ λόγῳ, καὶ μᾶλλον (τῶν) παρ' οἷς
γεγέννηται.

ο'. Σαίταις. Ἀθηναίων ἀπόγονοί ἐστε, καθ-

άπερ ἐν Τιμαίῳ Πλάτων φησίν, οἱ δὲ τὴν κοινὴν ὑμῶν θεὸν ἔξορίζουσι τῆς Ἀττικῆς Νηϊθ μὲν τὴν ὑφ' ὑμῶν, Ἀθηναῖν δὲ τὴν ὑπ' αὐτῶν ὀνομαζομένην οὐ μένοντες Ἕλληνες. ὅπως δ' οὐ μένοντες, ἐγὼ φράσω· γέρον σοφὸς οὐδεὶς Ἀθηναῖος, οὐ γὰρ ἔφω
 407 γένυς πᾶσα παντός, ὅτι μηδεμία μηδενός. ὁ κόλαξ παρὰ ταῖς πύλαις, ὁ συκοφάντης πρὸ τῶν πυλῶν, ὁ μαστροπὸς καὶ πρὸ τῶν μακρῶν τειχῶν, ὁ παράσιτος πρὸ τῆς Μουνυχίας καὶ πρὸ τοῦ Πειραιῶς, ἡ θεὸς δὲ οὐδὲ Σούνιον ἔχει. 10

οά'. Ἰωσιν. Ἕλληνες οἴεσθε δεῖν ὀνομάζεσθαι διὰ τὰ γένη καὶ τὴν ἔμπροσθεν ἀποικίαν, Ἕλλησι δ' ὥσπερ ἔθνη καὶ νόμοι καὶ γλῶττα καὶ βίος ἴδιος, οὕτω καὶ σῆμα καὶ εἶδος ἀνθρώπων. ἀλλ' ὑμῶν γε οὐδὲ τὰ ὀνόματα μένει τοῖς πολλοῖς, ἀλλ' ὑπὸ
 15 τῆς νέας ταύτης εὐδαιμονίας ἀπολωλέκατε τὰ τῶν προγόνων σύμβολα. καλῶς οὐδὲ τοῖς τάφοις ἐκεῖνοι δέχονται ἂν ἅτε ἀγνωστὰς αὐτοῖς γενομένους, εἴ γε πρότερον ἠρώων ἦν ὀνόματα καὶ ναυμάχων καὶ νομοθετῶν, νυνὶ δὲ Λουκούλλων τε καὶ Φαβρικίων καὶ
 20 Λευκανίων τῶν μακαρίων. ἐμοὶ μὲν εἴη μᾶλλον ὄνομα Μίμνερος.

οβ'. Ἐστιαίω. Ὁ πατὴρ ἡμῶν Ἀπολλώνιος ἦν τρὶς τοῦ Μηνοδότου, σὺ δὲ ἅπαξ ἐθέλεις ὀνομάζεσθαι Λουκρίτιος ἢ Λουπερκός. τίνος σὺ τούτων
 25 ἀπόγονος; αἰσχρὸν, εἰ ὄνομα μὲν ἔχοις τινός, τὸ δὲ εἶδος αὐτοῦ μὴ ἔχοις.

ογ'. τῷ αὐτῷ. Πατρίδος ἐσμὲν πορρωτέρω σὺν δαίμονι, ἤδη δὲ τὰ τῆς πόλεως πράγματα ἐν νῷ ἐβαλόμαν. ὁδεύει μοῖρα πρὸς τέλος ἀνδρῶν, οἱ τὰν
 30 πρῶταν λελόγγασι τιμάν. ἄρξει δὲ τὸ λοιπὸν παιδάρια καὶ μικρὸν ἐπάνω τούτων μείρακες. ἐν-

ταῦθά που δέος, μὴ σφαλῆ τὰ ὑπὸ νέων κυβερνώ-
μενα. σοὶ δ' οὐ δέος, ἐπεὶ βεβιώκαμεν.

οδ'. τοῖς Στωικοῖς. Ὡρα καὶ λιμὸς ἦν Βάσσω 408
καίπερ ὄντων τῷ πατρὶ συχνῶν χρημάτων. πρῶτον
5 μὲν οὖν ἔφυγε Μέγαράδε σὺν ἐνὶ τῶν λεγομένων
ἐραστῶν, ἅμα δὲ καὶ μαστροπῶν — τροφῆς γὰρ ἀ-
φοτέροις ἔδει καὶ ἐφοδίων — ἔπειτα ἐκεῖθεν εἰς Συ-
ρίαν. ὑπεδέχετο δὲ τὸν ὠραῖον Εὐφράτης, καὶ εἴ-
τις ὁμοίως ἔδειτο τοῦ τότε καλοῦ, ὥστε ἂν αἰρεῖσθαι
10 τι τῶν ἀτόπων δι' εὐνοίαν.

οε'. τοῖς ἐν Σάρδεσιν. Ὁ παῖς Ἀλυάττεω
σῶσαι τὴν ἑαυτοῦ πόλιν ἀδύνατος ἐγένετο καὶ ἀμή-
χανος καίπερ ὢν βασιλεύς τε καὶ Κροῖσος, ὑμεῖς δὲ
ποῖω πεποιθότες ἄρα λέοντι πόλεμον ἄσπονδον ἤρα-
15 σθε παῖδες νέοι πάντες ἄνδρες γέροντες, ἀλλὰ καὶ
παρθένου καὶ γυναῖκες; Ἐρινύων νομίσαι ἂν τις τὴν
πόλιν εἶναι, καὶ οὐχὶ Δήμητρος. ἡ δὲ θεὰ φιλάν-
θρωπος· ὑμῖν δὲ τίς οὗτος ὁ χόλος;

ος'. τοῖς αὐτοῖς. Εἰκὸς εἰς πόλιν ἀρχαίαν τε
56 20 καὶ μεγάλην ἐθελῆσαι φιλόσοφον ἀρχαῖον παραγενέ-
σθαι, καὶ παρεγενόμην ἂν αὐτὸς ἐκὼν κληθῆναι μὴ
περιμείνας, ὡς ὑφ' ἐτέρων πολλῶν, εἰ ποιήσειν μίαν
ὑμῶν τὴν πόλιν ἔμελλον ἦθαι καὶ φύσει καὶ νόμῳ
καὶ θεῷ. καὶ τὸ ὅσον ἐπ' ἐμοὶ πάντως ἂν ἐποίησα,
25 στάσις δέ, ὡς ἔφη τις, πολέμου χαλεπώτερον.

οζ'. Φοιτηταῖς. Διὰ φιλοσοφίαν εἴρηται τῶν
εἰρημένων ἕκαστον, οὐ δι' Εὐφράτην. μὴ τὸ Πρα-
ξιτέλους ξίφος ἢ τὸ Λυσίου φάρμακον πεφοβῆσθαι
μέ τις δόξη. καὶ τοῦτο γάρ ἐστιν Εὐφράτου.

30 οη'. Ἰάρχα καὶ τοῖς περὶ αὐτὸν σοφοῖς.
— οὐ μὰ τὸ Ταντάλιον ὕδωρ, οὐ με ἐμνήσατε.

409 οθ'. *Εὐφράτη.* Οὐκ ἐπιλογιζομένη ἡ ψυχὴ τὸ τοῦ σώματος αὐταρκες οὐ δύναται ἑαυτὴν αὐτάρκη ποιῆσαι. (X, 64.)

π'. *τῶ αὐτῶ.* Οἱ κράτιστοι τῶν ἀνθρώπων βραχυλογώτατοι. οἱ οὖν ἀδολέσχει εἰ ἡνιωῖντο, ὡς ἀνιωῖσι, οὐκ ἂν ἐμακρογόρουν. (XXXVI, 29.)

πα'. *τοῖς γνωρίμοις.* Σιμωνίδης ἔλεγε μηδέποτε αὐτῶ μεταμελῆσαι σιγήσαντι, φθεργξαμένῳ δὲ πολλάκις. (XXXIII, 12.)

πβ'. *τοῖς αὐτοῖς.* Πολυλογία πολλὰ σφάλματα ἔχει, τὸ δὲ σιγᾶν ἀσφαλές. (XXXVI, 28.)

πγ'. *Δηλίῳ.* Ψεύδεσθαι ἀνελεύθερον, ἀλήθεια γενναῖον. (XI, 20.)

πδ'. *τοῖς γνωρίμοις.* Μηδέν με δόξητε ῥαδίως ἄλλοις παραινεῖν, αὐτὸς γὰρ ἐπὶ τῆς μάξης καὶ τῆς ἄλλης τῆς ἀκολούθου ταύτῃ διαίτης ὢν τοιαῦτα ὑμῖν παρεγγυῶ. (XVII, 15.)

πέ'. *Εἰδομένη.* Ἐξηλώσαμεν τὴν αὐτάρκειαν, οὐχ ὅπως τοῖς εὐτελέσι καὶ λιτοῖς πάντως χρώμεθα, ἀλλ' ὅπως θαρρῶμεν πρὸς αὐτά. (XVII, 14.)

πς'. *Μακεδόني.* Τῆς ὀξύθυμίας τὸ ἄνθος μανία. (XX, 49.)

πζ'. *Ἀριστοκλεῖ.* Τὸ τῆς ὀργῆς πάθος μὴ καθομιλούμενον, μηδὲ θεραπευόμενον φυσικὴ νόσος γίνεται. (XX, 50.)

πή'. *Σατύρω.* Οἱ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων τῶν μὲν ἰδίων ἀμαρτημάτων συνήγοροι γίνονται, τῶν δὲ ἀλλοτριῶν κατήγοροι. (XXIII, 15.)

410 πθ'. *Δαναῶ.* Οὐ κάμνει τὰ πράγματα προσόμενα. (XXIX, 83.)

ς'. *Δίωني.* Τὸ μὴ γενέσθαι οὐδέν, τὸ δὲ γενέσθαι πόνος. (XXIX, 82.)

5α'. τοῖς ἀδελφοῖς. Οὐδενὶ φθονητέον· ἀγα-
θοὶ μὲν γὰρ ἄξιοι, κακοὶ δ' ἂν εὐτυχῶσι, κακῶς ζῶσι.
(XXXVIII, 58.)

5β'. Διονυσίῳ. Καλόν, πρὶν παθεῖν, διδα-
5 χθῆναι, πηλίκον ἐστὶν ἡσυχία. (LVIII, 12.)

5γ'. Νουμηνίῳ. Οὐ θρηνητέον οἴων φίλων
ἐστερήθημεν, ἀλλὰ μνημονευτέον, ὅτι μετὰ τῶν φί-
λων τὴν καλλίστην βιοτήν ἐβιοτεύσαμεν. (CXXIV, 35.)

5δ'. Θεαιτήτῳ. Τὸ λυπούμενον ἀλλοτρίοις
10 κακοῖς παραμυθοῦ. (CXXIV, 37.)

5ε'. Κορνηλιανῶ. Βραχὺς ὁ βίος ἀνθρώπων
εὖ πράττοντι, δυστυχοῦντι δὲ μακρός. (CXXI, 34.)

5ς'. Δημοκράτει. Ὁ ὑπὲρ μικρῶν ἀμαρτη-
μάτων ἀνυπερβλήτως ὀργιζόμενος οὐκ ἔα διαγνῶναι
15 τὸν ἀμαρτάνοντα, πότε ἔλαττον καὶ πότε μείζον ἠδί-
κησεν. (XX, 51.)

5ζ'. Λύκῳ. Οὐ τὸ πένεσθαι κατὰ φύσιν αἰσ-
χρόν, ἀλλὰ τὸ δι' αἰσχρὰν αἰτίαν πένεσθαι ὄνειδος.
(XCV, 9.)

ΕΥΣΕΒΙΟΥ ΤΟΥ ΠΑΜΦΙΛΟΥ

ΠΡΟΣ ΤΑ

ΥΠΟ ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΥ ΕΙΣ ΑΠΟΛΛΩ-
ΝΙΟΝ ΤΟΝ ΤΥΑΝΕΑΔΙΑ ΤΗΝ ΙΕΡΟΚΛΕΙ ΠΑΡΑΛΗΦΘΕΙΣΑΝ ΑΥΤΟΥ ΤΕ ΚΑΙ
ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ ΣΥΓΚΡΙΣΙΝ.

428 Ἄρ' οὖν, ὦ φιλότης, κάκεινά σε τοῦ συγγρα-
 1 φέως ἄξιον ἀποθανυμάξιν, ἂ τῷ ἡμετέρῳ σωτήρῳ τε
 καὶ διδασκάλῳ τὸν Τυανέα συγκρίνων παρεδοξολό-
 γει; πρὸς μὲν γὰρ τὰ λοιπὰ τῶν ἐν τῷ Φιλαλήθει,
 οὕτω γὰρ εὖ ἔχειν αὐτῷ τὸν καθ' ἡμῶν ἐπιγράφειν 5
 ἐδόκει λόγον, οὐδὲν ἂν εἶη σπουδαῖον ἐπὶ τοῦ παρ-
 ὄντος ἴστασθαι μὴ αὐτοῦ ἴδια τυγχάνοντα, σφόδρα
 δὲ ἀναιδῶς ἐξ ἐτέρων οὐκ αὐτοῖς μονονουχὶ νοήμα-
 σιν, ἀλλὰ καὶ ῥήμασι καὶ συλλαβαῖς ἀποσεσυλημένα,
 (ἂ) τύχοι μὲν ἂν καὶ αὐτὰ τῆς προσηκούσης κατὰ 10
 καιρὸν ἀπελέγξεως, δυνάμει δ' ἤδη καὶ πρὸ τῆς ἰδίας
 κατ' αὐτῶν γραφῆς ἀνατέτραπται καὶ προαπελή-
 λεγκται ἐν ὅλοις ὅκτῳ συγγράμμασι τοῖς Ὠριγένει
 γραφεῖσι πρὸς τὸν ἀλαξονικώτερον τοῦ Φιλαλήθους
 429 ἐπιγεγραμμένον Κέλσου Ἀληθῆ λόγον, ὃ τὰς εὐθύ- 15
 νας ἀπαραλείπτως, ἐν ὅσοις εἰρήκαμεν, ὁ δεδηλω-
 μένος παραγαγὼν συλλήβδην ὅσα εἰς τὴν αὐτὴν

ὑπόθεσιν παντί τῷ εἴρηται τε καὶ εἰρήσεται, προλαβὼν διελύσατο, ἐφ' ἃ τοὺς ἐπ' ἀκριβὲς τὰ καθ' ἡμᾶς διαγινῶναι ἔχοντας φιλαλήθως ἀναπέμψαντες φέρε μόνην ἐπὶ τοῦ παρόντος τὴν κατὰ τὸν κύριον ἡμῶν
 5 Ἰησοῦν Χριστὸν τοῦ Φιλαλήθους τουτουὶ λόγου παρὰθεσιν ἐπισκεψώμεθα μηδέν τι σπουδαῖον ἡγούμενοι πρὸς τὰ λοιπὰ τῶν ἐτέρωθεν ὑποσεσυλημένων αὐτῷ διαμάχεσθαι. μόνον δὲ εἰκότως νυνὶ τὰ περὶ τὸν Ἀπολλώνιον ἐποψόμεθα, ἐπεὶ καὶ μόνον παρὰ τοὺς
 10 πώποτε καθ' ἡμῶν γεγραφότας ἐξαίρετος νῦν τούτῳ γέγονεν ἢ τοῦδε πρὸς τὸν ἡμέτερον σωτήρα παρὰθεσίς τε καὶ σύγκρισις.

2 Θαυμάζει γοῦν καὶ ἀποδέχεται θεία τινα καὶ ἀρρήτῳ σοφία, οὐχὶ δὲ γοητείας σοφίσμασι τεθραυματορρηκέναι φάσκων αὐτὸν καὶ ταῦτα ἀληθῶς οὕτως
 15 ἔχειν ὡς ἔτυχε, πιστεύων καὶ ἀναποδείκτως ἀπισχυρίζομενος. ἄκουε δ' οὖν, ἃ φησὶν αὐταῖς συλλαβαῖς· „ἄνω δὲ καὶ κάτω θρυλοῦσι σεμνύοντες τὸν Ἰησοῦν ὡς τυφλοῖς ἀναβλέψαι παρασχόντα καὶ τινα τοιαῦτα
 60 20 δρᾶσαντα θαυμάσια.“ εἶτά τινα μεταξὺ εἰπὼν ἐπιλέγει· „ἐπισκεψώμεθά γε μὴν, ὅσῳ βέλτιον καὶ συνετώτερον ἡμεῖς ἐκδεχόμεθα τὰ τοιαῦτα καὶ ἦν περὶ τῶν ἐναρέτων ἀνδρῶν ἔχομεν γνώμην.“ καὶ ἐπὶ τούτοις τὸν Προκοννήσιον Ἀριστεῖον καὶ Πυθαγόραν
 25 ὡς ἂν ἀρχαιοτέρους παρελθὼν ἐπιφέρει λέγων· ἀλλ' ἐπὶ τῶν προγόνων ἡμῶν κατὰ τὴν Νέρωνος βασιλείαν Ἀπολλώνιος ἠκμασεν ὁ Τυανεύς, ὃς ἐκ παιδὸς κομιδῇ νέου καὶ ἀφ' οὐπερ ἐν Αἰγαῖς τῆς Κιλικίας ἱεράσατο τῷ φιλανθρωπῷ Ἀσκληπιῷ, πολλὰ καὶ
 30 θαυμαστὰ διεπράξατο, ὧν τὰ πλείω παρὲς ὀλίγων ποιήσομαι μνήμην.“ εἶτα καταλέγει ἀπὸ πρώτου ἀρξάμενος τὰ παράδοξα, μεθ' ἃ καὶ ἐπιλέγει ταῦτα

κατὰ λέξιν· „τίνος οὖν ἔνεκα τούτων ἐμνήσθην; ἴν' ἐξῆ συγκρίναι τὴν ἡμετέραν ἀκριβῆ καὶ βεβαίαν ἐφ' ἐκάστῳ κρίσιν καὶ τὴν τῶν Χριστιανῶν κουφότητα, εἴπερ ἡμεῖς μὲν τὸν τὰ τοιαῦτα πεποιηκότα οὐ θεόν, ἀλλὰ θεοῖς κεχαρισμένον ἄνδρα ἡγούμεθα, οἱ δὲ δι' 5 ὀλίγας τερατείας τινὰς τὸν Ἰησοῦν θεὸν ἀναγορεύουσι.“ τούτοις ἐπιφέρει μεθ' ἕτερα φάσκων· „κακεῖνο λογίσασθαι ἄξιον, ὅτι τὰ μὲν τοῦ Ἰησοῦ Πέτρος καὶ Παῦλος καὶ τινες τούτοις παραπλήσιοι κεκομπάκασιν ἄνθρωποι ψεῦσται καὶ ἀπαίδευτοι καὶ γόητες, 10 τὰ δὲ Ἀπολλωνίου Μάξιμος ὁ Αἰγυεὺς καὶ Δάμις ὁ φιλόσοφος ὁ συνδιατρίψας αὐτῷ καὶ Φιλόστρατος ὁ Ἀθηναῖος παιδεύσεως μὲν ἐπὶ πλεῖστον ἤκουτες, τὸ δ' ἀληθῆς τιμῶντες διὰ φιλανθρωπίαν ἀνδρὸς γενναίου καὶ θεοῖς φίλου πράξεις μὴ βουλόμενοι λα- 15 θεῖν.“ ταῦτα ῥήμασιν αὐτοῖς Ἱεροκλεῖ τῷ τὸν καθ' ἡμῶν ἐπιγεγραφοῦτι Φιλαλήθῃ λόγον εἶρηται.

3 Δάμις μὲν οὖν ὁ τὰ πολλὰ ξυνδιατρίψας τῷ Ἀπολλωνίῳ ἀπὸ τῆς Ἀσσυρίων γῆς ὁρμώμενος αὐτόθι τε πρῶτον ἐπὶ τῆς ἰδίας χώρας αὐτῷ συμμίξας 20 τὴν ἐξ ἐκείνου μετὰ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῷ γενομένην συνουσίαν ἰστόρησεν, ὁ δὲ Μάξιμος κομιδῇ βραχέα τῶν κατὰ μέρος αὐτῷ πεπραγμένων ἀνεγράψατο, ὃ γε μὴν Ἀθηναῖος Φιλόστρατος τὰ φερόμενα πάντα ὁμοῦ ἀπὸ τε τῶν Μαξίμου καὶ αὐτοῦ Δάμιδος καὶ 25 ἄλλων συναγαγεῖν ἑαυτὸν φήσας πάντων μάλιστα ἐντελῆ τὴν ἀπὸ γενέσεως καὶ μέχρι τελευτῆς ἱστορίαν τοῦ κατὰ τὸν ἄνδρα βίου πεποίηται.

4 Εἰ δὴ οὖν ἐξὸν τὴν ἐπικατηγορουμένην ἡμῶν εὐχέρειάν τε καὶ κουφότητα καὶ τὴν τοῦ Φιλαλήθους 30 ἀκριβῆ καὶ βεβαίαν ἐφ' ἐκάστῳ παραθεῖναι κρίσιν, φέρε διαπυθώμεθα, οὐχ ὅστις θειότερος γέγονει.

οὐδ' ὅποιος θαυμασιώτερά τε καὶ πλείω διεπράξατο
 παράδοξα, οὐδ' ὡς ὁ μόνος παρὰ τοῖς ἀνέκαθεν πρὸ
 μυριάων ὄσων (ἐτῶν) γενομένοις Ἑβραίων σοφοῖς ὁ
 σωτὴρ ἡμῶν καὶ κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς ἤξειν εἰς
 5 ἀνθρώπους κατὰ θείαν ἐπίπνοιαν προπεφήτευτο,
 οὐδ' ὡς πλείους ἐπὶ τὸν τῆς θείας διδασκαλίας αὐ-
 τοῦ λόγον προὔτρέψατο, οὐδ' ὡς γνησίους καὶ ὄντως
 ἀληθεῖς ἐκτήσατο φοιτητὰς μονονουχὶ καὶ ὑπεραπο-
 θνήσκειν ἐτοιμῶς τῶν λόγων αὐτοῦ παρεσκευασμέ-
 10 νους, οὐδ' ὡς ὁ μόνος σώφρονος βίου διδασκαλεῖον
 καὶ εἰς τὸν μετέπειτα χρόνον συνεστήσατο, οὐδ' ὡς
 τῇ ἰδίᾳ θεότητι τε καὶ ἀρετῇ πᾶσαν ἔσωσε τὴν οἰ-
 κουμένην [καὶ] εἰσέτι καὶ νῦν μυρία πλήθη παντα-
 χόθεν ἐπὶ τὴν θείαν ἑαυτοῦ διδασκαλίαν ἐπαγόμενος,
 15 οὐδ' ὡς τῶν πώποτε ὁ μόνος πρὸς ἀπάντων σχεδὸν
 εἰπέειν ἀνθρώπων ἀρχόντων τε καὶ ἀρχομένων πλεί-
 στοις ἔτεσιν ἤδη πολεμούμενος κρείττων καὶ πολὺ
 δυνατώτερος τῶν πικρῶς ἐλαυνόντων ἀπίστων ἀπο-
 δέδεικται θεία καὶ ἀρρήτῳ δυνάμει τοὺς μὲν κατὰ
 20 καιρὸν ἐπανισταμένους αὐτοῦ τῇ θείᾳ διδασκαλίᾳ
 ῥαδίως μετιών, τὸν δὲ παγέντα πρὸς αὐτοῦ καὶ πα-
 ραδοθέντα θεῖον λόγον εἰς ἄπειρον αἰῶνα καθ' ὅλης
 κρατύων τῆς οἰκουμένης, οὐδ' ὡς εἰσέτι καὶ νῦν
 τῆς ἐνθέου δυνάμεως τὴν ἀρετὴν ἐπιδείκνυται μο-
 25 χθηροῦς τινὰς καὶ φαύλους δαίμονας ψυχαῖς ἀν-
 61 θρώπων καὶ σώμασιν ἐφεδρεύοντας ἀπελεύνων διὰ
 μόνης τῆς ἀρρήτου προσηγορίας αὐτοῦ, ὡς αὐτῇ
 πείρᾳ κατειλήφμεν, ταῦτα γὰρ περὶ τὸν Ἀπολλώ-
 νιον ζητεῖν μὴ καὶ τὸ ἐρωτᾶν ἀνόητον· μόνην δὲ
 30 ἐπισκεψώμεθα τὴν τοῦ Φιλοστράτου γραφήν, δι' ἧς
 εὐθυνοῦμεν, ὡς οὐχ ὅτι γε ἐν φιλοσόφοις, ἀλλ'
 οὐδὲ ἐν ἐπιεικέσι καὶ μετρίοις ἀνδράσι ἀξιὸν ἐγκρί-

νειν, οὐχ ὅπως τῷ σωτῆρι ἡμῶν Χριστῷ παρατιθέναι τὸν Ἀπολλώνιον ὅσον ἐπὶ τῇ γραφῇ τοῦ παρὰ τῷ Φιλαλήθει παιδεύσεως μὲν ἐπὶ πλεῖστον ἤκουτος, τὸ
 432 δ' ἀληθὲς μὴ τιμῶντος συγγραφέως. τοιοῦτος γὰρ ἦν αὐτῷ μετὰ τῶν ἄλλων καὶ ὁ Ἀθηναῖος Φιλόστρα- 5
 τος, ἐξ οὗ ῥαδίως ἂν καταμάθοιμεν καὶ τῶν λοιπῶν τῶν κατ' αὐτὸν παιδεύσεως μὲν ἐπὶ πλεῖστον ἠκόν-
 των, αὐτὸ δὲ τὸ ἐξητασμένως μὴ ἀπηκριβωμένων τῆς κατὰ τὸν Ἀπολλώνιον ἱστορίας. τούτων γὰρ ἡμῖν διευκρινηθέντων ὁμοῦ τοῦ τε Φιλαλήθους τὰ 10
 ἀνωτάτω τε καὶ καθ' ὅταν δικαστήρια διειληφότος ἢ κατὰ Χριστιανῶν βεβαία καί, ὡς αὐτὸς ἑαυτῷ δο-
 κεῖ, ἀκριβῆς ἐφ' ἐκάστῳ κρίσις φανερὰ καταστήσεται ἡμῶν τε αὖ, οἱ μωροὶ καὶ βεβουκολημένοι νενο-
 μίσμεθα παρ' αὐτοῖς, ἢ πρὸς αὐτῶν ἐπικαλουμένη 15
 εὐχέρειά τε καὶ κουφότης.

5 Ἄλλος μὲν οὖν ὁμοσε χωρῶν αὐτόθεν διέβαλλεν ἂν βλασφημῶν ὡς ἐχθρὸν αὐτῷ καὶ πολέμιον τὸν καθ' οὗ τὸν λόγον ἐποιεῖτο, ἐγὼ δέ, ἑταῖρε, σοφόν
 τινα τὰ ἀνθρώπινα τὸν Τυανέα γεγονέναι ἠγούμην 20
 καὶ ἔτι γε (τῆς) αὐτῆς ἔχεσθαι διανοίας ἐκὼν εἶναι βουλοίμην καὶ σοὶ τὴν αὐτὸς ἑμαυτοῦ περὶ αὐτοῦ
 δόξαν ἐκθείην ἂν ἐρωτῶντι· φιλοσόφων μὲν ὅτῳ τις βούλοιο (συγ)καταλέγειν τὸν ἄνδρα πέρα μηδὲν
 διενοχλῶν ταῖς περὶ αὐτοῦ μυθολογίαις, μὴ φθονεῖν, 25
 εἰ δ' ὑπερπηδᾷ τοὺς ὄρους καὶ φιλοσοφίας ὑπέ-
 τερα φρονεῖν εἴτε τις Δάμις Ἀσσύριος, εἴτε Φιλό-
 στρατος, εἴτε τις συγγραφεὺς ἢ λογογράφος θρασύ-
 νοιτο λόγῳ μὲν ἐκτρεπόμενος γοητείαν, ἔργοις δὲ
 πλέον ἢ ῥήμασιν ἐπιφορτίζων τὸν ἄνδρα προσωπείου 30
 δίκην τὴν Πυθαγόρειον ἐπιμορφαζόμενος ἀγωγὴν,
 οἰχθήσεται μὲν ἡμῖν ὁ φιλόσοφος, ὄνος δ' ἀντὶ τοῦ

λέοντος ἐπικρουπτόμενος δέρρει σοφιστής τις ὡς ἀλη-
 θῶς ἀγείρων κατὰ τὰς πόλεις αὐτό τε τοῦτο γόης
 ἀτεχνῶς ἀντὶ φιλοσόφου φωραθήσεται. πῶς δὲ ⁴³³
 τοῦτό φημι καὶ πόθεν ὀρμώμενος, ἐρωτᾶς; μάνθανε· 6
 5 ὄροι φύσεως ἀρχὰς καὶ μέσα καὶ τέλη τῆς τῶν ὄλων
 οὐσίας περιειληφότες μέτρα καὶ θεσμοὶ ἅπανσι, δι'
 ὧν τόδε τὸ πᾶν μηχανήμα τε καὶ ἀρχιτεκτόνημα τοῦ
 παντὸς κόσμου τελεσιουργεῖται, διατέθενται νόμοις
 ἀλύτοις καὶ δεσμοῖς ἀρρήκτοις τῆς τὰ πάντα οἰκονο-
 10 μούσης προνοίας τὸ πάνσοφον βούλημα διαφυλάτ-
 τουτες. οὐκ οὐκ κινήσειέ τι καὶ μεταθείη (τις ἂν)
 τῆς τάξεως τῶν ἅπαξ διατεθειμένων. κεκράτῃται δ'
 οὐκ οὐκ θεσμῶ φύσεως τὸν θεῖον ὑπεραναβαίνειν νόμον
 πᾶς, ὅτῳ τις θρασύτερος τῶν ἐπέκεινα (ἐπι)βαίνειν
 15 ἔνεστι πόθος. οὐτ' οὐκ παρὰ φύσιν ὁ ἔνυδρος ἐπὶ
 τὴν χέρσον μεταβάς βιῶναι δυνήσεται ἰχθύς, οὔτε
 τὸ ἐν χέρσῳ τραφὲν τοῖς ὕδασι ἐγκαταδύσεται τὴν
 ἐκεῖσε διηνεκῆ μονὴν ἀσπαζόμενον, οὔτε μέγα πηδή-
 σας μετέωρός τις τῶν ἐπὶ γῆς ἀρθήσεται πρὸς ἀέρα
 20 συμπεριπολεῖν ἀετοῖς ἐπιθυμῶν· καὶ μὴν ἐκεῖνοί γε
 κἂν ἐπὶ γῆς ἔλθοιεν βρίσαντες ἐπὶ τὸ κάτω τὴν δύ-
 ναμιν καὶ τοῦ πτεροῦ χαλάσαντες καὶ ἀνέντες τὴν
 φύσιν, ἐπεὶ καὶ τοῦτο θείοις ὄριστα νόμοις, (ἐκ) τοῦ
 ὕψους τὸ μετέωρον ὑποκαταβαίνειν δύνασθαι, οὐ
 25 μὴν καὶ ἔμπαλιν τὸ ταπεινὸν καὶ γεῶδες ἐπὶ τὸ με-
 τέωρον αἴρεσθαι. ταύτῃ δὴ καὶ τὸ θνητὸν ἀνθρώ-
 πων γένος ψυχῆς μετέχον καὶ σώματος ὄροις περι-
 γέγραπται θείοις. οὐτ' οὐκ τῷ σώματι δι' ἀέρος
 ἔλθοι ποτὲ τῶν ἐπὶ γῆς τις καταφρονήσας διατριβῶν
 30 μὴ οὐκ τοῦπιτίμιον αὐτίκα τῆς ἀνοίας παρασχών,
 οὔτε τὴν ψυχὴν ἀρθεῖς φρονήματι καθίξεται τῶν
 ἀνεφίκτων, ἢ μελαγχολίας νοσήματι ἂν περιπέσοι.

σωφρονοῖ δ' ἂν ἀρτίοις μὲν τὸ σῶμα ποσὶν ἐπὶ γῆς
 φερόμενος, τὴν δὲ ψυχὴν παιδείᾳ καὶ φιλοσοφίᾳ
 σκηρίπτων, εὖξαιτο δὲ καὶ τινα συνεργὸν ἄνωθεν
 ποθεῖν ἐκ τῶν κατ' οὐρανὸν διατριβῶν ἐλθεῖν καὶ 62
 τῆς ἐκεῖσε διδάσκαλον αὐτῷ φανῆναι σωτηρίας. ἐρ- 5
 434 ρωμένῳ γὰρ τοι παραδείγματι νοσοῦντι μὲν τὸν
 ἰατρὸν ἐπιφοιτᾶν θέμις, καὶ τὸν διδάσκαλον εἰσαγο-
 μένῳ τοῖς μαθήμασι συμφέρεσθαι καὶ τὸν ἄνω που
 καὶ ἐν ὕψει συγκατιέναι τοῖς ταπεινοῖς, οὐ μὴν καὶ
 ἀνάπαλιν. ὅθεν δὴ θείαν μὲν φύσιν εὐεργέτιν οὕσαν 10
 καὶ σώτειραν καὶ προνοητικὴν τῶν (ἐπι)όντων ἀν-
 θρώποις ποτὲ εἰς ὀμίλιαν ἐλθεῖν οὐδεὶς ἂν ἀπείρογοι
 λόγος ὄρω θείας προνοίας καὶ τούτου συγκεχωρη-
 μένου, ἀγαθὸς γὰρ ἦν κατὰ τὸν Πλάτωνα, ἀγαθῷ
 δὲ οὐδεὶς περὶ οὐδενὸς ἐγγίνεται φθόνος· οὐκουν 15
 σωμάτων μόνων ἀγαθὸς ὢν ὁ τότε τὸ πᾶν διακυ-
 βερῶν ἐπιμελήσεται, πολὺ πλέον δὲ ψυχῶν, αἷς τὸ
 ἀθάνατόν τε καὶ αὐτοκρατορικὸν κεχάρισται γέρας.
 ταύταις δῆτα οἷα τῆς οἰκονομίας ἀπάσης κύριος ὢν
 καὶ χαρίτων, ὢν ἂν δωρούμενος αὐτὰς εὐεργετῇ τὴν 20
 φύσιν οὕσαις ἀντιληπτικαῖς ἀκτῖνας ὥσπερ τοῦ παρ'
 ἑαυτοῦ φωτὸς δωρήσεται ἀφθόνως τῶν ἀμφ' αὐτόν,
 ἔστιν ὅτε τοὺς μάλιστα προσεχεῖς εἰς τὴν τῶν ἐπί-
 ταδε σωτηρίαν τε καὶ ἀντίληψιν ἐκπέμπων, ὢν εἰ
 τῷ εὐτυχῆσαι γένοιτο, τὴν διάνοιαν οὕτως ἀποκα- 25
 θαρθεὶς καὶ τὴν τῆς θνητότητος ἀποσκεδάσας ἀχλὺν
 θεῖος ἀληθῶς ἀναγραφῆσεται μέγαν τινὰ θεὸν ἀγαλ-
 ματοφορῶν (ἐν) τῇ ψυχῇ. κινήσειε δῆτ' ἂν οἷα
 τηλικούτος τὸ πάντων ἀνθρώπων γένος καὶ μᾶλ-
 λον ἡλίου τὴν οἰκουμένην καταλάμψειε τοῦτον τῆς 30
 αἰδίου θεότητος καὶ εἰς τὸν ἐπιόντα συνοραῖσθαι
 καταλείπων χρόνον οὐ μείον τῶν ἐξ ἀψύχου ὕλης

δημιουργημάτων τὸ τῆς ἐνθέου παράδειγμα φύσεως
 παρεσχημένος. καὶ ταύτη μὲν ἀνθρωπεία φύσις τῆς 435
 ὑπὲρ ἀνθρώπου κοινωνήσαι ἄν, ἄλλως δ' οὐ θέμις
 τοὺς ὄρους ὑπερβαίνειν, οὐδ' ἄπτερον ἔχοντα τὸ
 5 σῶμα τὰ τῶν πτηνῶν ἐπιτηδεύειν, οὐδ' ἀνθρώπου
 ὄντα τὰ τῶν δαιμόνων πολυπραγμονεῖν.

Τίνα δῆτα ἡμῖν ἐπὶ τούτοις τὸν Ἀπολλώνιον 7
 εἰσάγεις, ὃ συγγραφεὺς; εἰ μὲν δὴ θεῖον καὶ φιλο-
 σόφου κρείττονα τὴν τε φύσιν ἀπλῶς εἰπεῖν ὑπὲρ
 10 ἀνθρώπου, τήρει μοι δι' ὅλης τῆς ἱστορίας τὴν ὑπό-
 θεσιν καὶ τοῦτον εἰσέτι νῦν ἐπιδείκνυθι τῆς θεϊό-
 τητος. ἢ γὰρ οὐκ ἀτοπώτατον τεκτόνων μὲν καὶ
 οἰκοδόμων καὶ μετὰ τὴν τῶν δημιουργῶν τελευτήν
 ἐπὶ μῆκιστον τοῦτον διαρκεῖν ἀθάνατόν που σχε-
 15 δὸν τῶν συστησαμένων τὴν μνήμην στηλιτεῦον, θεῖαν
 δὲ ἄρα φύσιν ἀνθρώποις ἐπιλάμψασαν σκοτίον που
 καὶ μινυνθάδιον ἀποτελεῖν, οὐχὶ δὲ εἰς αἰῶνα τὴν
 ἀρετὴν ἐπιδείκνυσθαι, μὴ εἰς ἓνα τινὰ Δάμιν ἢ καὶ
 ἄλλους βραχεῖς πτωχεύουσιν τῶν ἀνθρώπων, ἀλλ'
 20 εἰς μυρίων ὄσων ὠφελείας οὐ τῶν καθ' ὃν (χρόνον)
 ἐγνωρίζετο μόνων, ἀλλὰ καὶ τῶν μετὰ ταῦτα γενησο-
 μένων τὴν πάροδον ποιουμένην; ταύτη τοι καὶ τοὺς
 πάλαι σοφοὺς ζηλωτάς τε καὶ διαδόχους ποιήσασθαι
 τῆς ἀρετῆς ἀθάνατον ὡς ἀληθῶς ἀνθρώποις παρε-
 25 σχημένους τὸ κατόρθωμα. * εἰ δὲ θνητὴν ὑπογρά-
 φεις τὰνδρὸς τὴν φύσιν, ὄρα μὴ πλέον, ἢ προσῆκε,
 ταύτη χαριζόμενος δίκην ἀποίσεις παραλογίας. ἀλλὰ 8
 μὴν εἰσῆκται αὐτῷ θεῖος ἀνθρώπος καὶ θαλαττίου
 δαίμονος σχῆμά τε καὶ προσωπεῖον ἀπὸ γενέσεως
 30 ἀναλαμβάνων. „κνούση γάρ,“ ὡς φησι, τῇ αὐτοῦ
 μητρὶ φάσμα ἦλθε θαλαττίου δαίμονος, Πρωτεύς ὁ
 παρὰ τῷ Ὀμήρῳ ἐξαλλάττων. ἢ δὲ οὐδὲν δεῖσασα 436

ἤρρετο αὐτόν, τί ἀποκνήσοι, ὁ δὲ „ἐμὲ“ εἶπε· „σὺ δὲ τίς“ εἰπούσης „Πρωτεύς“ ἔφη „ὁ Αἰγύπτιος.“ εἶτα δὲ λειμῶνά τινα, καὶ κύκνους τὴν γυναῖκα μαιεύεσθαι γράφει, ὁπόθεν αὐτὸ τοῦτ' εἶη ληφθέν, μὴ εἰπών· οὐ γὰρ δὴ καὶ τούτου ὑγῆγητὴν Δάμιν 5 τὸν Ἀσσύριον ὑπογράφεται. ἀλλὰ καὶ οὐκ ἐς μακρὸν τῆς αὐτῆς ἱστορίας αὐτῷ Δάμιδι οἷα δὴ θείας ὄντα φύσεως τὸν Ἀπολλώνιον εἰσάγει αὐτὰ δὴ ταῦτα λέγοντα· „ἐγὼ, ὦ ἑταῖρε, πασῶν τῶν φωνῶν ξυνίημι μαθῶν οὐδεμίαν.“ καὶ „μὴ θαυμάσης, οἶδα γὰρ 10 καὶ ἂ σιωπῶσιν οἱ ἄνθρωποι.“ καὶ πάλιν ἐν Ἀσκληπιῷ τιμώμενον πρὸς τοῦ δαίμονος καὶ πρόγνωσιν φυσικὴν τινα καὶ ἀδίδακτον ἔχειν ἐκ παιδὸς κρείττουά τε ἀτεχνῶς ἀνθρώπου φῦναι αὐτὸν ἐξ αὐτῆς γενέσεως καὶ δι' ὅλης ἡμῶν τῆς ἱστορίας ὑπογράφει. 15 63 λύσαντος γοῦν ἑαυτὸν ποτε ἀπὸ δεσμῶν ἐπιφέρει λέγων· „τότε πρῶτον ὁ Δάμις φησὶν ἀκριβῶς ξυνεῖναι τῆς Ἀπολλωνίου φύσεως, ὅτι θεία τε εἶη καὶ κρείττων ἀνθρώπου. μὴ γὰρ θύσαντά τι, πῶς γὰρ ἐν δεσμωτηρίῳ; μηδὲ εὐξάμενον, μηδὲ εἰπόντα τι 20 καταγελάσαι τοῦ δεσμοῦ.“ ἐπὶ τελευτῇ δὲ τάφον μὲν αὐτοῦ μηδόλως ποι γῆς εὐρίσκεσθαι, χωρῆσαι δὲ εἰς οὐρανὸν αὐτῷ σώματι μεθ' ὕμνων καὶ χορείας λέγει. εἰκότως δὴ οὖν οἷα ὄντα τοσοῦτον „θειότερον ἢ Πυθαγόρας Ἐμπεδοκλῆς τε καὶ Πλάτων φιλοσοφία 25 τὸν ἄνδρα προσεληλυθέναι φησὶν. οὐκοῦν ἐν θεοῖς ἡμῶν διὰ τούτων ἀναγεγράφθω ὁ ἄνθρωπος καὶ ὁ φθόνος ἀπέστω τῆς τῶν φωνῶν ἀπασῶν αὐτοφουῶς καὶ αὐτοδιδάκτου συνέσεως. τί δῆτα οὖν ἐς διδασκάλου ἄγει αὐτὸν καὶ τὸν μηδεμίαν φωνὴν μεμα- 30 θηκότα διαβάλλει ὡς ἂν ἐξ ἀσκήσεως καὶ μελέτης, ἀλλ' οὐκ ἐκ φύσεως Ἀττικὸν γενόμενον τὴν γλῶτταν;

φησὶ γάρ τοι, ὡς προῖών ἐς ἡλικίαν γράμματά τε 437
 καὶ μνήμης ἰσχὺν ἐδήλου καὶ μελέτης κράτος καὶ ἡ
 γλῶττα αὐτῷ ἀττικῶς εἶχε.“ καὶ „γεγονότα δὲ αὐ-
 τὸν ἔτη τεσσαρεσκαίδεκα ἄγει ἐς Ταρσοὺς ὁ πατήρ
 5 παρ' Εὐθύδημον τὸν ἐκ Φοινίκης, ὃς ῥήτωρ τε ἀγα-
 θὸς ἦν καὶ ἐπαίδευε τοῦτον, ὁ δὲ τοῦ διδασκάλου
 εἶχετο.“ εἶτα „ξυνεφιλοσόφουν αὐτῷ Πλατώνειοί
 τε καὶ Χρυσίππειοι καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ περιπάτου. διή-
 κουε δὲ καὶ τῶν Ἐπικούρου λόγων, οὐδὲ γὰρ τού-
 10 τούς ἀπεσπούδαξε, τοὺς δὲ Πυθαγορείους ἀρρήτω
 τινὶ σοφίᾳ ξυνελάμβανε.“ τοσαῦτα ὁ μηδεμίαν μα-
 θῶν φωνὴν θείᾳ τε δυνάμει „ἂ καὶ σιωπῶσιν ἄν-
 θρωποι“ προλαβὼν ἐξεπαιδεύετο. ὁ δὲ διαλιπὼν 10
 αὐθις αὐτὸν θαυμάζει, ἐς ὅσον συνέσεως τῆς τῶν
 15 ζῶων φωνῆς ἦλθε καὶ ἐπιφέρει λέγων „καὶ ἐς ξύν-
 εσιν δὲ τῆς τῶν ζῶων φωνῆς ἦλθε, καὶ ἔμαθε δὲ
 τοῦτο διὰ τῶν Ἀραβίων πορευόμενος ἄριστα γιννω-
 σκόντων τε καὶ πραττόντων αὐτό. ἔστι γὰρ τῶν
 Ἀραβίων κύκνων ἤδη καὶ ὀρνίθων μαντευομένων
 20 ἀκούειν, ὅποσα οἱ χρησμοί. ξυμβάλλονται δὲ τῶν
 ἀλόγων σιτούμενοι τῶν δρακόντων οἱ μὲν καρδίαν
 φασίν, οἱ δὲ ἤπαρ.“ ἐνταῦθα πάντως που δρακόν-
 των καρδίας δῆπου καὶ ἤπατος τὸν Πυθαγόρειον ἐμ-
 ψύχων τε τροφῆς ἀπεχόμενον καὶ μηδὲ θύειν δαί-
 25 μοσιν ἐπιτολμῶντα εἰκὸς ἦν ἀπογεύσασθαι, ὡς ἂν
 καὶ τῆς παρὰ τούτοις κοινωνήσοι σοφίας. πρὸς γὰρ
 τοιῶνδε διδασκομένῳ πῶς ἂν ἄλλως μὴ οὐχὶ τὰ
 ὅμοια τοῖς διδασκάλοις ζηλώσαντι κατωρθοῦτο τὸ ἐπι-
 τήδευμα; ἔχομεν δὴ οὖν πρὸς τοῖς καταλελεγμένοις
 30 καὶ τοὺς Ἀραβίων σοφοὺς διδασκάλους τῆς κατὰ
 τὴν οἰωνιστικὴν τάνδρὸς ἐπιστήμης, ἀφ' ἧς εἰκότως
 ὀρμώμενος ὕστερόν ποτε τὸν στρουθόν, ὅ τι καὶ

βούλοιοτο συγκαλῶν τοὺς ἑτέροους ἐπὶ τροφήν, προ-
 ειπῶν θαῦμα μέγιστον παρέχειν ἔδοξε τοῖς παροῦσι.
 438 ταύτη δὴ καὶ τὴν ἀπεσφαγμένην ὅσον οὐπω λέαιναν
 ἅμα τοῖς ὀκτὼ σκύμνοις κατὰ τὴν εἰς Ἀσσυρίους
 ὁδὸν θεασάμενος αὐτίκα τῷ θεάματι συμβαλὼν τῆς 5
 ἔσομένης αὐτῷ παρὰ Πέρσαις διατριβῆς τὸν χρόνον
 11 ἐμαντεύσατο. ἀκόλουθα δὲ τῇ παρὰ τοῖς Ἀραβίοις
 φοιτήσῃ ἐγχειρεῖν αὐτὸν καὶ παρὰ Πέρσαις ὁ αὐτὸς
 συγγραφεὺς ἱστορεῖ· τῷ γάρ τοι Δάμιδι, ὃς μόνος
 φοιτητῆς ἦν αὐτῷ καὶ ἑταῖρος, ἀπαγορεύσας παρὰ 10
 τοὺς μάγους ἵεναι μόνος αὐτός, ὡς ἂν μὴ μετ' ἀγνώ-
 μονος δηλαδὴ τὰ τῆς μαγείας μανθάνοι, μεσημβρίας
 τε καὶ ἀμφὶ μέσας νύκτας τὰς μετ' αὐτῶν ἐποιεῖτο
 σχολάς. ἔτι δὲ Οὐαρδάνη Βαβυλωνίῳ εἰς λόγους
 ἐλθόντα βασιλεῖ ᾧδὲ πως λέγειν αὐτὸν παρατίθεται· 15
 „σοφία δέ μοι Πυθαγόρου Σαμίου ἀνδρός, ὃς θεοὺς
 τε θεραπεύειν ᾧδὲ με ἐδιδάξατο καὶ ξυνιέναι σφῶν
 ὄρωμένων τε καὶ οὐχ ὄρωμένων φοιτᾶν τε ἐς δια-
 λέξεις θεῶν.“ τίς δ' αὐτῷ ταῦτα συγχωρήσειεν, ὅτε
 Πυθαγόρα μὲν οὐδεμία τις τοιαύτη καταλέλειπται 20
 γραφή, οὐδ' ἀπόρητά τινα συγγράμματα, ὡς κἂν
 ὑπονοῆσαι αὐτὸν ἐξ ἐκείνων ὀρμαῖσθαι, ὁ δὲ γε δι-
 δάσκαλος αὐτῷ τῆς κατὰ Πυθαγόραν φιλοσοφίας
 οὐδέν τι διαφέρειν τῶν Ἐπικουρείων πρὸς αὐτοῦ
 μεμαρτύρηται τοῦ Φιλοστράτου ᾧδὲ πως εἰρηκότος 25
 „διδάσκαλος μὲν ἦν αὐτῷ τῶν Πυθαγόρου λόγων
 οὐ πάνυ σπουδαῖος, οὐδ' ἐνεργῶ τῇ φιλοσοφίᾳ χρώ- 64
 μενος, γαστρος τε ἦττων καὶ ἀφροδισίων καὶ κατὰ
 τὸν Ἐπίκουρον ἐσχημάτιστο. ἦν δὲ οὗτος Εὐξενος
 ὁ ἐξ Ἡρακλείας τοῦ Πόντου. τὰς δὲ Πυθαγόρου 30
 γνώμας ἐγίνωσκεν, ὥσπερ οἱ ὄρνιθες ἂ μανθάνουσι
 παρὰ τῶν ἀνθρώπων. „φεῦ τῆς ἀτοπίας, εἰ παρὰ

τούτου λέγοι τις τῆς πρὸς τοὺς θεοὺς διαλέξεως τὴν
 σύνεσιν αὐτὸν εἰληφέναι. ἀλλὰ δὴ συγκεχωρήσθω
 καὶ ἑτέρων ὑφηγητῶν αὐτὸν ἀκηκοέναι καίτοι γε τοῦ
 συγγραφέως τοῦτο μηδαμῶς ἐπισημηναμένου· τίς ⁴³⁹
 5 δὴ οὖν τούτων σύνεσιν τε καὶ φοίτησιν (εἰς δια-
 λέξεις) θεῶν ὀρωμένων καὶ οὐχ ὀρωμένων αὐτός τε
 ὡς ἀπὸ Πυθαγόρου (μαθῶν) εἰδέναι διδάσκεσθαι τε
 ἑτέρους ἐπηγγέλλετο; καὶ μὴν οὐδ' ὁ περιβόητος
 Πλάτων πάντων γε μᾶλλον τῆς Πυθαγόρου κοι-
 10 νωνηκῶς φιλοσοφίας, οὔτ' Ἀρχύτας, οὔτ' αὐτὸς ἐκεῖ-
 νος ὁ τὰς Πυθαγόρου γραφῆ παραδοὺς ὁμιλίας Φι-
 λόλαος, οὐδ' εἴ τινες ἄλλοι γνώριμοι ἀνδρὸς γεγο-
 νότες, οἱ δόξας τε αὐτοῦ καὶ γνώμας γραφῆ τοῖς
 μετ' αὐτὸν παραδεδώκασιν, ἐπὶ τοιαύτῃ τινὶ ἐσεμνύ-
 15 ναντο σοφία. οὐκοῦν ἐτέρωθεν, ἀλλ' οὐκ ἀπὸ Πυ-
 θαγόρου τὰ τοιαδὶ μαθῶν προσχήματι σεμνολογῶν
 ἐπιγράφεται τὴν τοῦ φιλοσόφου πρόσρησιν, ἵνα δὲ
 καὶ παραλογώτατα τὸ ψεῦδος ὡς ἀληθές τις γερονέ-
 ναι συγχωρήσειεν, οὐκ οἶδ' ὅπως ἐξ αὐτοῦ λέγων
 20 ἐκείνου τοῦ Σαμίου πρὸ μυρίων ὄσων ἐτῶν ἐξ ἀν-
 θρώπων γενομένου τὰ περὶ τούτων αὐτὸν μεμαθη-
 κέναι. οὐκοῦν πρὸς τοῖς Ἀραβίοις καὶ τοῦτον διδά-
 σκαλον αὐτοῦ τῆς δὴ νομιζομένης ἀπορρήτου περὶ
 θεῶν ἐπιστήμης ἐπιγραπτέον. εἰ δὴ οὖν θείας ἦν
 25 φύσεως, κατέψευσται αὐτοῦ τοὺς διδασκάλους ὁ λό-
 γος, εἰ δ' ἀληθῆς ἦν οὗτος, ψευδῆς ἦν ὁ μῦθος καὶ
 οὐκ ἀληθῆς ἢ περὶ τοῦ θεῖον γεγονέναι αὐτὸν γραφή.
 οὔπω μοι τοῦ Πρωτέως τὸ φάσμα πολυπραγμονεῖν ¹²
 ἐπεισι καὶ τὴν περὶ τούτου πίστιν αἰτεῖν, οὐδὲ τῶν
 30 παρ' αὐτῶν κύκνων τὰς ἀποδείξεις, οὓς γελοίως τὴν
 μητέρα τίκτουσαν αὐτὸν μαιοῦσθαι ἱστορεῖ, ἀλλ'
 οὐδὲ τῆς περὶ τοῦ σκηπτοῦ μυθολογίας τὸν μάρτυρα

παρέχειν ἀξιά, οὐ γὰρ δὴ καὶ τούτων, ὡς ἔφην, Δά-
 μισ ἡμῖν συνίσταρ ἀφίξεται, μακροῦ ὕστερον ἐν Νίνῳ
 τῆς Ἀσσυρίας τάνδρῳ συνάψας. ἐγὼ μὲν οὖν εὖ
 440 μάλα προθύμως τοῖς εἰκόσι τε καὶ ἀληθείας ἐχο-
 μένοις πειθόμενος, εἰ καὶ μείζονά τινα καθ' ὑπερ- 5
 βολὴν ἐς ἔπαινον ἀνδρὸς ἀγαθοῦ λέγοιτ' ἄν, πιστὰ
 καὶ παραδεκτέα εἶναι μοι δοκῶ, ὅτι μὴ μόνα τὰ τερα-
 τώδη καὶ λήρου πλέα. οὐκ οὖν φθονοίην, εἴ φησιν
 ὁ συγγραφεὺς γένος τε ἀρχαῖον καὶ τῶν οἰκιστῶν
 ἀνημμένον τῷ ἀνδρὶ γεγυμέναι καὶ πλουτῶν εἰ οὐ- 10
 τως ἔτυχεν ὑπὲρ τοὺς ἐγχωρίους ἅπαντας διδασκά-
 λων τε νέον ὄντα οὐ μόνον τῶν δεδηλωμένων τυ-
 χεῖν, ἀλλ', εἰ δοκεῖ, καὶ τούτων αὐτὸν διδάσκαλον
 καὶ καθηγητὴν γεγυμέναι. ἔστω δ' ἐπὶ τούτοις ἐν-
 τρεχῆς καὶ τὰ κοινά, ὡς τὸν εἰς Ἀσκληπιοῦ θερα- 15
 πείας χάριν ἀφιγμένον διὰ γνώμης ἀρίστης ἀπαλ-
 λάξαι τῆς ἀρρωστίας, νοσοῦντι γὰρ δὴ ὑδέρου πάθει
 κατάλληλον ἐγκρατείας ὑποθέσθαι δίαιταν τῷ κά-
 μνουτι καὶ ταύτῃ αὐτὸν ὑγιᾶ καταστήσαι καὶ τούτῳ
 γε τῆς φρονήσεως ἀποδεκτὸν τὸ μειράκιον, καὶ ὡς 20
 τὸν πολυτελῶς θύειν παρεσκευασμένον εἴρξεν οἶα
 εἰκὸς ἐπὶ κακίᾳ διαβεβοημένον, καὶ γὰρ δὴ τῶν ἐγχω-
 ρίων ἀπάντων πλουσιώτατόν τε καὶ περιφανέστατον
 αὐτὸν ὑποτίθεται. καὶ ἐν σώφροσι δ' αὐτὸν φθόνος
 οὐδεὶς ἐγγράφειν, ὅτι τε πρὸς τὸν ἐραστὴν πειρώ- 25
 μενον αὐτοῦ τῆς ὥρας διελοιδορήσατο καὶ γυναικειίας
 ὅτι καθαρὸν ἑαυτὸν μίξεως διὰ τέλους, ὡς ὁ λόγος
 φησίν, ἤγαγε. πιστὰ δ' ἔστω καὶ τὰ τῆς πενταετοῦς
 κατὰ Πυθαγόραν σιωπῆς αὐτοῦ, καὶ τά, ὅπως ταύ-
 την διήνυσεν, ἐπαινῶ ἀξία. ταῦτα δὴ καὶ ὅσα τοι- 30
 αὔτα ἀνθρώπινα καὶ ὡς ἀληθῶς φιλοσοφίας καὶ
 ἀληθείας οὐ πόρρω δεχοίμην ἄν περὶ πολλοῦ τὸ

65 εὐγνωμόν τε καὶ φιλάληθες τιμώμενος, τὸ γέ τοι
 κρεῖττον ἀνθρώπου τὴν φύσιν ὑποτίθεσθαι καὶ παρὰ
 πόδας ἐναντιολογεῖν τῆς τε δοθείσης ἀμνημονεῖν
 ὑποθέσεως, ἔχειν ψόγον ἂν καὶ διαβολὴν αὐτῷ τε
 5 τῷ γράφοντι καὶ πολὺ πρότερον τῷ γραφομένῳ περι-
 ἀψειν ἢ γοῦμαι.

Καὶ ταῦτα μὲν ἀπὸ τοῦ πρώτου συγγράμματος. 13
 ἐπίωμεν δὲ καὶ τὰ ἐκ τοῦ δευτέρου. τὴν ἀπὸ Περ-
 σίδος ἐπ' Ἰνδοὺς πορείαν ἄγει παραλαβὼν αὐτὸν ὁ
 10 λόγος. εἶτά τι πεπονθῶς ἀπειρόκαλον, [ὥσπερ τι 441
 παράδοξον,] δαιμόνιον τι, ὃ καὶ ἔμπουσαν ὀνομάζει,
 κατὰ τὴν ὁδὸν ἰδόντα λοιδορίαις ἅμα τοῖς ἀμφ' αὐ-
 τὸν ἀπελάσαι φησί, καὶ ζῶων δὲ εἰς τροφήν αὐτοῖς
 προσαχθέντων εἰρηκέναι αὐτὸν τῷ Δάμιδι, ὡς ἄρα
 15 συγχωροίη αὐτῷ τε καὶ τοῖς ἐταίροις σιτεῖσθαι τῶν
 κρεῶν, τὸ γὰρ ἀπέχεσθαι αὐτῶν αὐτοῖς μὲν εἰς οὐ-
 δὲν ὄραν προβαῖνον, ἑαυτῷ δὲ εἰς ἃ ὠμολόγηται
 πρὸς φιλοσοφίαν ἐκ παιδός. καίτοι τίς οὐκ ἂν ἀπο-
 ρήσειεν, ὅτι μηδ' αὐτόν, ὃν μόνον ἐδόκει τοῦ βίου
 20 ζηλωτὴν κεκτῆσθαι καὶ προὔτρεπεν ἐπὶ φιλοσοφίαν,
 εἶργεν οἷα φίλτατον τῆς τῶν ἐμψύχων, ὡς ἂν οὐχ
 ὀσίας κατὰ Πυθαγόραν τροφῆς, ὃ δ' οὐκ' οἶδ' ὀποιῶ
 λόγῳ λέγων μὲν οὐ συνοίσειν ἑαυτῷ, κείνοις δ' οὐ-
 δὲν ὄραν ἀπὸ τῆς ἀποχῆς προβαῖνον ὠμολόγει; ἐπὶ 14
 25 τούτοις ὁ Φιλόστρατος ὁ τάληθῆς τιμᾶν πρὸς τοῦ
 Φιλαλήθους μεμαρτυρημένος, ὅρα τῆς ἀληθείας ὅποια
 δείγματα παρίστησι· γενόμενον παρ' Ἰνδοῖς τὸν
 Ἀπολλώνιον παραστήσασθαι φησιν ἐρμηνέα καὶ δι'
 αὐτοῦ προσδιαλέγεσθαι Φραώτη, τοῦτο δ' εἶναι τῷ
 30 βασιλεῖ τῶν Ἰνδῶν ὄνομα, καὶ ὁ μικρῷ πρόσθεν κατ'
 αὐτὸν πασῶν γλωσσῶν συνεῖς νῦν αὖ κατὰ τὸν αὐ-
 τὸν ἐρμηνέως δεῖται. καὶ πάλιν ὁ (τὰ) κατὰ διάνοιαν

ἀνθρώπων εἰδῶς καὶ μόνον οὐχὶ κατὰ τὸν παρ' αὐτοῖς θεὸν

κωφοῦ τε ξυνιείς καὶ οὐ λαλέοντος ἀκούων δι' ἐρμηνέως ἀνερωτᾶ, ὅποια τις εἶη τῷ βασιλεῖ δίαίτα, ἡγεμόνα τε ἀξιοῦ τῆς ἐς Βραχμᾶνας πορείας 5 γενέσθαι τινὰ αὐτῷ. καὶ μεταξὺ ὁ μὲν τῶν Ἰνδῶν βασιλεὺς καὶ ταῦτα βάρβαρος ὢν τὴν φύσιν τὸν ἐρ-
 442 μηνέα ἐκποδῶν μεταστησάμενος Ἑλλάδι χρῆται πρὸς αὐτὸν τῇ ὁμιλίᾳ παιδείαν καὶ πολυμαθειαν ἐνδεικνύμενος, ὁ δὲ οὐδ' ὥς, ὅτι δὴ καὶ αὐτὸς τῆς παρ' 10 αὐτοῖς οὐκ ἀμαθῶς ἔχει φωνῆς δέον ἐπεφιλοτιμή-
 15 σατο, ἀλλὰ καὶ λαλοῦντος Ἑλλάδι γλώσσει τοῦ Ἰνδοῦ ἐκπλήττεται, ἣ φησιν ὁ Φιλόστρατος ἀκόλουθα, ὡς ἔοικεν, ἑαυτῷ γράφων. πῶς γὰρ ἂν ἐξεπλάγη μὴ οὐχὶ βάρβαρον οἰηθεῖς; καὶ τὸν τοιοῦτον θαν- 15 μάσας οὐποτ' ἂν ἐλληνίσαι προσεδόκησεν· εἶθ', ὥσπερ τι παραδόντα παράδοξον καταπλαγείς καὶ τὸ τούτου ἔτ' ἀγνοῶν αἴτιον „εἰπέ μοι“ ἔφη ὁ Ἀπολλώνιος „ὦ βασιλεῦ, πόθεν οὕτως ἔχεις φωνῆς Ἑλλάδος; φιλοσοφία τε ἢ περὶ σὲ πόθεν ἐνταῦθα; 20 οὐδὲ γὰρ ἐς διδασκάλους γε, οἶμαι, ἀναφέρεις, ἐπεὶ μὴδὲ εἶναι Ἰνδοῖς (εἰκὸς) διδασκάλους τούτου.“ αὐταὶ αἱ παράδοξοι τοῦ πάντα προγνώσει διειληφότος φωναί, ἃς ὁ βασιλεὺς ἀμειβόμενος, ὅτι τε σχοίη διδασκάλους καὶ οἵτινες οὗτοι ἕκαστά τε πατρόθεν τῶν 25
 16 περὶ αὐτὸν συμβεβηκότων φράζει. εἶτα καὶ τισι τοῦ Ἰνδοῦ δικάζοντος περὶ θησαυροῦ φωραθέντος ἐν ἀγρῷ, πότερα τῷ πριαμένῳ ἢ τῷ τὸ χωρίον ἀποδομένῳ δέοι νεῖμαι τοῦτον, ὁ πάντα φιλόσοφος καὶ θεοῖς κεχαρισμένος ἐρωτηθεὶς ἐπικρίνει τῷ πρια- 30 μένῳ, λογισμὸν δὴ αὐτοῖς ῥήμασιν ἐπειπῶν „ὡς οὐκ ἂν οἱ θεοὶ τὸν μὲν ἀφείλοντο καὶ τὴν γῆν, εἰ μὴ

φαῦλος ἦν, τῷ δ' αὖ καὶ τὰ ὑπὸ γῆν δοῦναι, εἰ μὴ
 βελτίων ἦν τοῦ ἀποδομένου.“ ὡς κατ' αὐτὸν δὴ
 συνάγεσθαι, τοὺς μὲν εὐπόρους καὶ πλούτῳ διαφέ-
 ροντας, καὶν αἰσχροτάτοι καὶ πανωλέστατοι τυγχά-
 5 νοιεν, τρισευδαίμονας καὶ θεοφιλεῖς ἠγεῖσθαι, μόνους
 δ' ἄρα κακοδαίμονάς τε καὶ ἀθλίους τοὺς πενεστά-
 τους, καὶν Σωκράτης, καὶν Διογένης, καὶν αὐτὸς ἐκεῖ-
 νος Πυθαγόρας τυγχάνη, καὶν ἄλλος, οἱ πάντων ἀν-
 δρῶν σωφρονέστατοι τε καὶ ἐπιεικέστατοι. εἶποι γὰρ 443
 10 ἂν τις ἐπόμενος τῷ λόγῳ μὴ ἂν κατ' αὐτὸν τοὺς
 θεοὺς τοὺς μὲν πένητας, τούτους δὴ αὐτούς, οἱ κατὰ
 φιλοσοφίαν διήνεγκαν, ἀφελέσθαι καὶ τὰ πρὸς τὴν
 ἀναγκαίαν τροφήν μὴ οὐχὶ πάντως φαύλους ὄντας
 τὸν τρόπον, τοῖς δὲ τὸ ἦθος ἀκολαστοτέροις ἀφθονα
 15 καὶ τὰ μὴ ἀναγκαῖα παρασχεῖν, εἰ μὴ βελτίους ἐτύγ-
 χανον τῶν προτέρων, ἐξ ὧν παντὶ τῷ καταφανῆς ἢ
 τοῦ συμπεράσματος ἀτοπία.

Ταῦτα καὶ ἀπὸ τοῦ δευτέρου παραθέμενοι ἴωμεν 17
 ἐπὶ τὸ τρίτον τὰ κατὰ τοὺς βεβοημένους ἐποψόμενοι
 20 Βραχμαῖνας· ἐνθα δὴ τὰ ὑπὲρ Θούλην ἄπιστα καὶ
 εἰ τί περ ἄλλο τερατῶδες ποτε μυθολόγοις τισὶν ἀνα-
 πέπλασται, εὖ μάλα πιστὰ καὶ ἀληθέστατα, ὡς ἐν
 παραθέσει τούτων, ἀναφανήσεται, οἷς καὶ τὸν νοῦν
 ἐπιστῆσαι ἄξιον τῆς τοῦ Φιλαλήθους ἕνεκεν αὐθα-
 25 δείας ἡμῖν μὲν εὐχέρειαν καὶ κουφότητα τρόπου
 περιάπτουτος, αὐτῷ δὲ καὶ τοῖς αὐτῷ παραπλησίοις
 τὴν ἀκριβῆ καὶ βεβαίαν μετὰ συνέσεως κρίσιν. ὄρα
 γοῦν, ἐφ' οἷς σεμνύνεται παραδόξοις τῶν ἡμετέρων
 θείων εὐαγγελιστῶν προκρίνων τὸν Φιλόστρατον,
 30 ὡς μὴ μόνον παιδείας ἐπὶ πλεῖστον ἤκοντα, ἀλλὰ
 καὶ ἀληθείας ἐπιμεμελημένον. πρῶτα μὲν οὖν ἐν τῇ 18
 πρὸς τοὺς Βραχμαῖνας πορεία τοῦ Ἀπολλωνίου γυνή

τις αὐτῷ τὴν χροιάν εἰσάγεται ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ἐς
 ὄσφυν λευκοτάτη, τὸ δὲ ἕτερον μέρος τοῦ σώματος
 μέλαινα, τὰ δὲ προϊόντων τῆς ἐπὶ τοὺς Βραχμᾶνας
 ὁδοῦ ὄρη καταπεφυτευμένα τὸ πέπερι καὶ τούτου
 πίθηκοι γεωργοὶ καὶ παράδοξοίτινες τὸ μέγεθος δρᾶ- 5
 κουντες, ὧν ἀπὸ κεφαλῆς λαμπάδες ἀπορριπτοῦνται
 πυρός, οὓς εἴ τις ἀνέλοι, εὔροι ἄν, φησι, παραδόξους
 λίθους ἐν ταῖς κεφαλαῖς τῷ τοῦ Γύγου τοῦ παρὰ
 τῷ Πλάτωνι παραπλησίους. καὶ ταῦτα μὲν τὰ πρὸ
 τοῦ τῶν Βραχμᾶνων λόφου. ὡς δὲ καὶ εἰς αὐτὸν 10
 ἀφίκοντο, σανδαράκινον ἐνταῦθα φρέαρ ὕδατος ἰδεῖν
 παραδόξου καὶ κρατῆρα πλησίον πυρός, οὗ φλόγα
 ἀναπέμπεσθαι μολιβδώδη, δύο τε πίθους λίθου μέ-
 λανος τὸν μὲν ὄμβρων, τὸν δὲ ἀνέμων, ἀφ' ὧν τοὺς
 Βραχμᾶνας, οἷς ἄν εἶεν τῆς χώρας ἴλεω, χορηγεῖν. 15

444 ἀλλὰ γε καὶ ἀγάλματα παρ' αὐτοῖς Ἀθηνᾶς Πολιάδος
 καὶ Ἀπόλλωνος Πυθίου καὶ Διονύσου Λιμναίου, καὶ
 ἄλλων τινῶν Ἑλληνικῶν θεῶν, Ἰάρχαν δὲ τὸν ἐπὶ
 πάντων διδάσκαλον καλεῖσθαι, ὃν καὶ ἰδεῖν καθεξό-
 μενον πολλοῦ γε δεῖ φιλοσοφικῷ, σατραπικῷ δ' ἄν 20
 μᾶλλον σχήματι ἐφ' ὑψηλοτάτου δίφρου, χαλκοῦ δὲ
 μέλανος οὔτος ἦν καὶ πεποίκιλτο χρυσέοις ἀγάλμασιν,
 οἷα δὴ εἰκὸς τεχνουργῶν βαναύσων τρόπον πυρὶ καὶ
 σιδήρῳ μοχθοῦντας τοὺς φιλοσόφους τεχνουργεῖν, ἢ
 καὶ θαυματοποιῶν δίκην αὐτόματον ἀποτελεῖν τὸ 25
 δημιουργημα, οἱ δὲ τῶν ἄλλων τῶν μετ' αὐτὸν διδα-
 σκάλων δίφροι χαλκοῖ μὲν, φησιν, ἄσημοι δ' ἦσαν
 καὶ ἦττον ὑψηλοί. ἔδει γάρ που πάντως τυράννου
 σχήματι προνομίας τῆς ἐν ἀγάλμασι καὶ χρυσῷ τὸν
 19 τῆς θείας φιλοσοφίας ἀξιοῦσθαι διδάσκαλον. πρῶ- 30
 τον δὲ τὸν Ἰάρχαν ἰδόντα φησὶ τὸν Ἀπολλώνιον ἐξ
 ὀνόματός τε προσεῖπεῖν Ἑλλάδι τῇ φωνῇ καὶ ἦν

αὐτῷ παρὰ Φραώτου κομίξοι, ἐπιστολήν αἰτῆσαι κατὰ
 πρόγνωσιν ἤδη τοῦτο προειληφότα ἐνδείξασθαι τε
 τὸ ἐνθεον τῆς προγνώσεως προειρηκότα, ὡς ἄρα ἐνὶ
 γράμματι τῷ δέλτα λείποι ἢ ἐπιστολῇ ἄρξασθαι τε
 5 ἀπειροκάλως εὐθύς ἀπὸ πρώτης ὁμιλίας ἀπειροπλού-
 του δίκην ἐνεπιδείκνυσθαι τὸ τῆς προγνώσεως πλεο-
 νέκτημα πατέρα καὶ μητέρα καταλέγοντα τοῦ Ἀπολλ-
 67 λωνίου γένος τε καὶ τροφήν καὶ παιδείαν καὶ τὰς
 κατὰ * χρόνους ἀποδημίας καὶ τὴν εἰς αὐτὸν πορείαν
 10 καὶ τὰ κατ' αὐτὴν πεπραγμένα τε αὐτῷ καὶ ὠμιλη-
 μένα. εἶτα δέ φησιν αὐτὸς οὗτος ὁ θαυμασίος συγ-
 γραφεὺς τοὺς Βραχμᾶνας ἅμα τῷ Ἀπολλωνίῳ χρι-
 σαμένους ἠλεκτρίνῳ φαρμάκῳ λούσασθαι καὶ περι-
 στάντας ὡς ἐν χορῷ τὴν γῆν τύψαι ταῖς ῥάβδοις,
 15 τὴν δὲ κυρτωθεῖσαν ἀναπέμψαι αὐτοὺς εἰς δίπηχυν
 τοῦ ἀέρος, ἐστάναι τε αὐτοὺς μετεώρους ἐν αὐτῷ
 ἀέρι ἐπὶ τι χρόνου διάστημα, ἔλκειν δὲ καὶ πῦρ ἀπὸ
 τοῦ ἡλίου, ὅτε βούλονται, αὐτομάτως. τούτοις δ'
 ἐπιφέρει παράδοξον ὁ θαυματολόγος, ὡς ἄρα τρίπο-
 20 δες Πυθικοὶ τέτταρες ἐξεκνκλήθησαν αὐτόματοι φοι-
 τῶντες, καὶ εἰκάξει δὴ οὖν αὐτοὺς τοῖς Ὀμηρείοις ⁴⁴⁵
 οἰνοχόους τε ἐπὶ τούτοις ἐκ χαλκοῦ διακόνους τὴν
 ὕλην ἴστησι τέτταρας, ἐπιλέγει δέ, ὡς ἄρα καὶ ἡ γῆ
 αὐτομάτως ὑπεστόρνυτο αὐτοῖς πόας. τῶν δὲ τριπό-
 25 δων οἱ μὲν δύο, φησίν, οἴνου ἀπέρρεον, οἱ δὲ ἕτεροι
 δύο ὁ μὲν ὕδατος θερμοῦ κρᾶσιν παρεῖχεν, ὁ δ' αὖ
 ψυχροῦ. τοὺς δὲ οἰνοχόους τοὺς χαλκοῦς ἀρύεσθαι
 εὐμέτρως τοῦ τε οἴνου καὶ τοῦ ὕδατος, περιελαύνειν
 τε κύκλῳ τὰς κύλικας, ὥσπερ ἐν τοῖς πότοις. ταῦτα ²⁰
 30 Ἰεροκλεῖ τὰ ἀνωτάτω καὶ καθόλου δικαστήρια πεπι-
 στευμένῳ μετὰ πολλῆς ἀνετάσεως ἀληθῆ καὶ πιστὰ
 εἶναι δοκεῖ καὶ ἡμῶν μὲν εὐχέρεια καὶ κουφότης

πλείστη ὄση κατέγνωσται παρ' αὐτῶ, αὐτὸς δὲ τοιαῦτα Φιλοστράτῳ πιστεύων αὐτοῖς δὴ ῥήμασι σεμνύνεται λέγων „ἐπισκεψώμεθα γε μὴν, ὅσῳ βέλτιον καὶ συννετώτερον ἡμεῖς ἐκδεχόμεθα τὰ τοιαῦτα, καὶ ἦν
 21 περὶ τῶν ἐναρέτων ἀνδρῶν ἔχομεν γνώμην.“ ἐπὶ 5
 τοιούτῳ δὴ τῷ συμποσίῳ κατὰ τὸν αὐτὸν Φιλόστρατον βασιλεὺς ἐγχωριάζων Ἴνδοις εἰσάγεται συμπίνων τοῖς φιλοσόφοις, τοῦτον δὲ ἐνυβρίζει καὶ ἐμπαροινεῖν φιλοσοφίᾳ μεθύσκεσθαι τε παρ' αὐτοῖς καὶ ἀντιπαρεξάγειν Ἡλίῳ καὶ ἀλαξονεύεσθαι ἱστορεῖ, 10
 καὶ πάλιν τὸν Ἀπολλώνιον δι' ἐρμηνέως τὰ παρὰ τούτου μανθάνειν καὶ αὖ πάλιν πρὸς αὐτὸν διαλέγεσθαι ὑφερμηνεύοντος τοῦ Ἰάρχα· καὶ πῶς οὐ θαυμάζειν ἄξιον, ὅπως τὸν οὕτως ὑβριστὴν καὶ ἀτοπώτατον παροινεῖν καὶ μεθύσκεσθαι παρὰ τηλικούτοις 15
 εἰκὸς ἦν, ὃν οὐδὲ παρεῖναι ἄξιον ἐν φιλοσόφων μὴ τί γε καὶ ἰσοθέων ἐστία; τί δέ μοι ἰσοθέους τούτους καλεῖν καὶ τῆς ἀξίας * ἐνυβρίζειν τοὺς ἄνδρας; ὁπότε πνυθομένου τοῦ Ἀπολλωνίου, τίνας ἑαυτοὺς ἡγοῦνται, θεοὺς ἔφη ὁ Ἰάρχας, ὃς καὶ τοῖς συμπόταις, οἷα 20
 δὴ θεὸς φιλοσόφου μὲν ἦκιστα τρόπῳ, πολλοῦ γε δεῖ, μὴ τί γε μᾶλλον, οὗ ἔφησε, θεοῦ ἀξίως, (ἐς) τὴν φιάλην ἐπικύπτων ἐξῆρχεν, ἢ δέ, φησιν ὁ συγγραφεύς, ὡς ἄρα ἐπότιζεν ἱκανῶς πάντας, (καὶ) ἐπεδίδου,
 446 καθάπερ αἱ ἀπόρρητοι πηγαὶ τοῖς ἀνιμωμένοις. μετὰ 25
 22 ταῦτα κοιναὶ λόγων ὁμιλίαι καὶ σπουδαιολογίαι τῶν φιλοσόφων τοῦ μὲν Ἰάρχα διδάσκοντος, ὡς ἄρα ποτὲ αὐτῶ ἢ ψυχὴ ἐν ἑτέρῳ ἀνθρώπου βασιλέως γένοιτο σώματι καὶ τοιαδί τινα αὐτῶ πεπραγμένα εἶη, τοῦ δὲ Ἀπολλωνίου, ὡς νηὸς Αἴγυπτίας ποτὲ γένοιτο 30
 κυβερνήτης, καὶ τὰ τοιαῦτα διαπράξαιτο, πεύσεις τε καὶ ἀποκρίσεις [ἐκάστου], ὧν καὶ τῆς σοφίας ἄξιον

μηδαμῶς παρεκθέσθαι τὴν μνήμην. ἐρέσθαι δέ φησι
 τὸν Ἀπολλώνιον, εἴ ἔστι παρ' αὐτοῖς χρύσειον ὕδωρ
 — ὃ τοῦ σοφοῦ καὶ παραδόξου πύσματος — καὶ
 περὶ ἀνθρώπων δὲ ὑπὸ γῆν οἰκούντων καὶ Πυγμαίων
 5 ἄλλων καὶ σκιαπόδων ἀνερωτᾶν, καὶ εἰ γίγνοιτο παρ'
 αὐτοῖς ζῶον τετράπουν, ὃ λέγεται μαρτιχόρα, ὃ τὴν
 κεφαλὴν ἀνθρώπου εἰκάσθαι, λέοντι δὲ ὠμοῖωσθαι
 τὸ μέγεθος, τὴν δὲ οὐρὰν ἐκφέρειν πηχυαίας καὶ
 ἀκανθώδεις τὰς τρίχας, ἃς βάλλειν ὡσπερ τοξεύματα
 10 ἐς τοὺς θηρῶντας, καὶ τοιαῦτα μὲν τὸν Ἀπολλώνιον
 ἀνερωτᾶν, τὸν δὲ Ἰάργαν διδάσκειν αὐτὸν περὶ μὲν
 τῶν Πυγμαίων, ὡς ἄρα εἶεν οἰκοῦντες μὲν ὑπόγειοι,
 διατρίβοντες δὲ ὑπὲρ τὸν Γάγγην ποταμὸν ζῶντες,
 περὶ δὲ τῶν ἄλλων, ὡς ἀνύπαρκτα εἶη. ἔριον ἐπὶ 23
 15 τούτοις φνόμενον αὐτοῖς ἀπὸ γῆς ἐς ἐσθῆτος ὕλην
 ὁ Φιλόστρατος ἀναγράφει, πάντως δήπου τῶν φιλο-
 σόφων ἰστὸν ἐποικομένων καὶ ταλασιουργίαις ἐς
 68 ἐσθῆτος κατεργασίαν ἐκπονουμένων — οὐδὲ γὰρ
 εἰσῆκται παρ' αὐτοῖς γυναικεῖον φύλον — εἰ μὴ καὶ
 20 τοῦτο φήσειεν αὐτόματον αὐτοῖς παραδόξως δὴ ἱερὰν
 ἐς ἐσθῆτα μεταφύεσθαι. φέρειν δ' ἕκαστον αὐτῶν 447
 ῥάβδον καὶ δακτύλιον ἀπόρρητον ἔχοντα ἰσχύν. εἶτα
 παραδοξοποιῶν τοῦ Βραχμᾶνος, ὡς δαιμονῶντα δι'
 ἐπιστολῆς ἀνακαλέσασθαι, ὡς χωλεύοντα καταψήσας
 25 τὸν γλουτὸν θεραπεύσειεν, ὡς τυφλῶ τὸ βλέπειν
 καὶ ἀδρανεῖ τινι τὴν χεῖρα σῶαν χαρίζοιτο. πολλὰ 24
 κἀγαθὰ γένοιτο πραγμάτων ἡμᾶς ἀπολύσαντι τῷ
 συγγραφεῖ· δῆλα γάρ, ὡς ἀληθῆ καὶ ταῦτα, ὅτε
 βροντὰς καὶ ἀνέμους ἐν πίθοις τρίποδάς τε ἐκ λίθου
 30 φοιτῶντας αὐτομάτως καὶ οἰνοχόους ἀπὸ χαλκοῦ
 περιελαύνειν ἐν κύκλῳ τὰς κύλικας προιστορήσας
 διὰ τῆς περὶ τούτων ὡς ἀληθῶν ἀφηγήσεως καὶ τῶν

λοιπῶν ἀπάντων ἐξέφηνέ τε καὶ διήλεγξε τὴν μυθο-
 25 λογίαν. εἰρηκέναι δέ φησιν ὁ Φιλόστρατος τὸν Δά-
 μιν δίχα τῆς αὐτοῦ παρουσίας καὶ τῷ Ἰάρχῳ συμφι-
 λοσοφῆσαι τὸν Ἀπολλώνιον εἰληφέναι τε παρ' αὐτοῦ
 δακτυλίους ἑπτὰ ἐπωνύμους ἀστέρων, οὓς καὶ φο- 5
 ρεῖν αὐτὸν καθ' ἕνα πρὸς τὰ ὀνόματα τῶν ἡμερῶν.
 ταῦτα δὲ νῦν εἰπὼν ὁ τάληθῆς τιμᾶν παρὰ τῷ Φι-
 λαλήθει νενομισμένος μεθ' ἕτερα τῆς γραφῆς, ὡς
 ἂν δὴ γοητεῖαν τῶν Βραχμάνων καταγνοῦς καὶ ταύ-
 10 τῆς ἐλεύθερον καταστῆσαι τὸν Ἀπολλώνιον φροντί-
 σας ἐπιφέρει φάσκων κατὰ λέξιν· „ἰδὼν δὲ παρὰ
 τοῖς Ἰνδοῖς τοὺς τρίποδας καὶ τοὺς οἰνοχόους καὶ
 ὅσα αὐτόματα ἐσφοιτᾶν εἶπον, οὐδ', ὅπως σοφίζονται
 αὐτά, ἤρετο, οὔτε ἐδεήθη μαθεῖν, ἀλλ' ἐπήνει μὲν,
 15 ζηλοῦν δὲ οὐκ ἤξιον.“ καὶ πῶς, ὧ οὔτος, οὐκ ἤξιον; 15
 ὁ δίχα τοῦ Δάμιδος σπουδὴν ποιούμενος συμφιλο-
 σοφεῖν αὐτοῖς καὶ τὸν μόνον ἑταῖρον, ὅ τι καὶ πράτ-
 τει, λανθάνειν θέον ἠγούμενος; πῶς δὲ οὐκ ἤξιον
 ζηλοῦν ὁ τοὺς τῶν ἀστέρων ἐπωνύμους καταδεχόμε-
 20 νος δακτυλίους καὶ τούτους ἀναγκαῖον τιθέμενος 20
 διὰ παντὸς τοῦ βίου φέρειν πρὸς τὰ ὀνόματα τῶν
 ἡμερῶν καίτοι γε ἀπόρητον, ὡς φῆς αὐτός, ἔχον-
 448 τας ἰσχύν; εἰ δὲ καὶ δοθεῖη τὸ μὴ ζηλοῦν ἠξιωκέναι
 αὐτὸν ὡς μὴ εὖ πράττοντα, οὐκ ἐξήλου δηλονότι.
 πῶς οὖν ἐπήνει, ἐφ' οἷς μὴ ἤξιον ζηλοῦν; εἰ δ' ὡς 25
 θείως ἐνεργοῦντας ἐπήνει, πῶς οὐκ ἐξήλου τὰ ἐπαί-
 νων ἄξια; ἀλλὰ γὰρ μετὰ τὴν παρὰ τούτοις διατρι-
 βὴν παλινοστοῦντα αὐτὸν ἅμα τοῖς ἑταίροις ἐληλυ-
 θέναι φησὶν ἐς τὴν τῶν Ὠρειτῶν χώραν, ἔνθα χαλκαῖ
 μὲν αὐτοῖς αἱ πέτραι, χαλκῆ δὲ ἡ ψάμμος, χαλκοῦ δὲ 30
 ψῆγμα οἱ ποταμοὶ ἄγουσι.

26 Καὶ τσαῦτα μὲν τὰ κατὰ τὸ τρίτον σύγγραμμα,

ἐπίωμεν δ' ἤδη καὶ τὰ ἐξῆς. ἐπανελθόντα φησὶν
 ἀπὸ τῆς Ἰνδῶν χώρας ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα κοινωνὸν τῶν
 θεῶν πρὸς αὐτῶν τῶν θεῶν ἀνακεκηροῦχθαι, οἱ καὶ
 τοὺς κάμνοντας ὡς αὐτὸν ἐφ' ὑγείᾳ παρέπεμπον,
 5 καὶ δῆτα ὡς ἐξ Ἀράβων καὶ μάγων καὶ Ἰνδῶν παρά-
 δοξόν τινα καὶ θεῖον ἡμῖν αὐτὸν ἀγαγὼν παραδόξων
 ἐντεῦθεν ἀφηγημάτων κατάρχεται. καίτοι ἂν τις
 εἰποι εὐλόγως, ὅτι δὴ εἰ θειοτέρας ἢ κατ' ἀνθρωπον
 φύσεως ἦν, πάλαι, ἀλλ' οὐ νῦν ἔδει, πρὸ τῆς δὲ
 10 ἑτέρων μεταλήψεως τῶν θαυμασίων κατάρχεσθαι,
 περιττὴ δ' ἂν καὶ ἡ ἐξ Ἀράβων αὐτῷ μάγων τε καὶ
 Ἰνδῶν διὰ σπουδῆς ἐπεχειρεῖτο πολυμάθεια, εἰ δὴ
 τις κατὰ τὴν δοθεῖσαν ὑπῆρξεν ὑπόθεσιν· ἀλλ' οὐ-
 τὸς γε κατὰ τὸν φιλαλήθη συγγραφέα νῦν δὴ πάρεστι
 15 μετὰ τοσοῦτους διδασκάλους τὴν σοφίαν ἐνεπιδει- 27
 κνύμενος, καὶ πρῶτα μὲν οἶα ἐξ Ἀράβων καὶ τῆς
 παρ' αὐτοῖς οἰωνιστικῆς ὁρμώμενος τὸν στρουθόν,
 ὅ τι καὶ βούλοιτο τοὺς ἑτέρους ἐπὶ τροφήν παρακα-
 λῶν ἐφερμηνεύει τοῖς παροῦσιν, εἶτα δὲ λοιμοῦ (ἐν
 20 Ἐφέσῳ) προαισθόμενος προμαντεύεται τοῖς πολίταις.
 τὴν δ' αἰτίαν καὶ τούτου ἐν τῇ πρὸς Δομετιανὸν
 ἀπολογία αὐτὸς παρατίθεται. ἐρομένου γάρ τοι αὐ-
 τόν, ὁπόθεν ὁρμώμενος τοῦτο προείποι, „λεπτοτέρᾳ“
 ἔφη „χρώμενος, ὃ βασιλεῦ, διαίτη πρῶτος τοῦ δει-
 25 νοῦ ἡσθόμην.“ καὶ τρίτον δ' αὐτοῦ θαῦμα γεγονὸς 449
 69 ἱστορεῖ, ὡς δὴ ἀλεξήσαντος τὸν λοιμόν, ὅπερ εἰ καὶ
 τὰ μάλιστα ἐν ταῖς ἐπὶ τέλει κατ' αὐτοῦ κατηγορίαις
 οὐ τέθεικεν ὁ συγγραφεύς, ὅτι μὴ παρῆν, ὡς εἰκός,
 αὐτῷ δι' ἀπολογίας ἀπολύσασθαι τὸ ἔγκλημα, φέρε
 30 δ' οὖν ὅμως αὐτοὶ τὴν ἱστορίαν ἐς φανερόν ὑπο-
 θώμεθα, οὕτω δὴ καὶ ταύτην εὐθύνοντες. εἴ τιτι
 γὰρ οὐκ [ἂν] εἴη σαφές, ὅτι δὴ πολὺ τὸ πλάσμα καὶ

ἀπατηλὸν γοητείας τε ὡς ἀληθῶς ἔμπλεων, αὐτὸς ὁ
 τρόπος ἀπελέγχει τῆς ἱστορίας. τὸν γὰρ τοι λοιμὸν
 ὑποτίθεται ἐν εἴδει πτωχεύοντος καὶ ῥάκεσιν ἡμ-
 φιεσμένου πρεσβύτου ἀνδρὸς ἐωρᾶσθαι, ὃν κατα-
 λεύειν ἐπικελευσαμένου τοῦ Ἀπολλωνίου πρότερον 5
 μὲν πῦρ βάλλειν τῶν ὀφθαλμῶν, εἶθ' ὕστερον βλη-
 θέντα λίθοις κύνα συντετριμμένον καὶ παραπτύοντα
 ἀφρόν, ὡς οἱ λυττῶντες, φανῆναι, εἰρηκέναι δ' αὐ-
 τὸν περὶ τούτου καὶ ἐν τῇ πρὸς τὸν αὐτοκράτορα
 Διομετιανὸν ἀπολογία ταῦτα γράφει: „τὸ γὰρ τοῦ 10
 λοιμοῦ εἶδος, πτωχῶ δὲ γέροντι εἴκαστο, καὶ εἶδον
 καὶ ἰδὼν εἶλον οὐ παύσας νόσον, ἀλλ' ἐξελῶν.“ τίς
 δὴ οὖν ἐπὶ τούτοις οὐ μέγα τὴν τοῦ θαυματοποιοῦ
 γελάσεται παραδοξοποιίαν ζῶον ὀφθαλμοῖς καὶ λί-
 θων ὑποπίπτον βολαῖς συντριβόμενόν τε πρὸς ἀν- 15
 θρώπων καὶ ἀφρόν παραπτῦον τὴν τοῦ λοιμοῦ φύ-
 σιν ἀκούων, ὃς οὐδ' ἄλλ' ὀτιοῦν τυγχάνει ἢ φθορὰ
 καὶ κάκωσις ἀέρος ἐπὶ τὸ νοσῶδες τρεπομένου τοῦ
 περιέχοντος ἐκ πονηρῶν τε καὶ φάυλων ἀναθυμιά-
 σεων, ἧ ἢ λόγος ἰατρικὸς παραδίδωσι, συνισταμένου; 20
 καὶ ἄλλως δ' ἂν τὸ φάσμα διευθυνθείη, ἐπέιπερ
 μόνῃ τῇ τῶν Ἐφεσίων πόλει, ἀλλ' οὐχὶ καὶ τοῖς ὁμό-
 ροις τὸν λοιμὸν ἐπισκῆψαί φησιν ὁ λόγος, ὅπερ πῶς
 οὐκ ἂν γέγονει κάκωσιν τοῦ περιέχοντος πεπονθότος;
 οὐ γὰρ δὴ κατακλεισθὲν μόνῳ ἂν ἐφήδρευσε τῷ περὶ 25
 28 τὴν Ἐφεσον ἀέρι τὸ νόσημα. τέταρτον αὐτῷ παρὰ
 δοξον Ἀχιλλέως ἦν ψυχὴ πρότερον μὲν ἐν χλαμύδι
 450 πεντάπηχυς, εἶτα δωδεκάπηχυς τὸ μέγεθος παρὰ τῷ
 ἰδίῳ αὐτοῦ μνήματι φαινομένη Θετταλούς τε καται-
 τιωμένη, ὅτι δὴ τὰ ἐναγίσματα αὐτῷ, ὡς ἔθος ἦν, 30
 οὐκ ἐπετέλουν, μηνιῶσά τε εἰσέτι Τρωσὶ τῶν ἐς
 αὐτὸν πεπλημμελημένων καὶ προστάττουσα τῷ Ἀπολ-

λωνίῳ πέντε λόγους, οὓς ἂν αὐτός τε βούλοιο καὶ αἱ Μοῖραι συγχωροῖεν, ἀνερέσθαι. εἶθ' ὁ πάντα εἰδὼς καὶ τῶν μελλόντων πρόγνωσιν αὐχῶν ἔτι ἀγνοεῖ, εἰ τάφου τύχοι Ἀχιλλεύς καὶ εἰ Μουσῶν
 5 θρηνοὶ καὶ Νηρηίδων ἐπ' αὐτῷ γέγονασι, καὶ περὶ τούτων αὐτὸν ἀνερωτᾷ καὶ διαπυνθάνεται, εἰ Πολυξένη ἐπισφαγείη αὐτῷ καὶ εἰ Ἑλένη ἐς Τροίαν ἔληλύθοι, ὡς σεμνά γε καὶ κατεπείγοντα εἰς τὸν φιλόσοφον βίον τοῦ ἥρωος καὶ σπουδῆς ἄξια ἐρωτήματα.
 10 θαυμάζει δ' ἐπὶ τούτοις, εἰ τοσοῦτοι ἥρωες παρὰ τοῖς Ἑλλησιν ἐνὶ χρόνῳ γέγονασι καὶ εἰ ἀφίκετο ἐς Τροίαν Παλαμήδης. τὸν δὲ θεῶν ὀρωμένων τε καὶ οὐχ ὀρωμένων ὁμιλητὴν τοιαῦτα ἀγνοεῖν, καὶ περὶ τοιούτων ἀνερωτᾶν, ποίας οὐχὶ γένοιτ' ἂν αἰσχύνης;
 15 εἰ μὴ ἄρα, ἐπειδὴ νεκροῖς ὁμιλῶν εἰσῆκται, ἐπὶ τὸ ψυχρότερον μεταποιεῖ τὰς πεύσεις ὁ συγγραφεύς, ὡς ἂν ὑπεκλύσειε τὴν ὑπόνοιαν τοῦ πέρα τῶν προσηκόντων αὐτὸν περιειργάσθαι δοκεῖν, καὶ γὰρ δὴ καὶ ἀπολογούμενον αὐτὸν ὑπογράφει, ὅτι μὴ κατὰ
 20 νεκρομαντεῖαν ὁ τρόπος αὐτῷ τῆς φανείσης ὄψεως γένοιτο, „οὔτε γὰρ βόθρον“ εἶπεν „Ὀδυσσεύς ὀρυξάμενος, οὐδ' ἀρνῶν αἵμασι ψυχαγωγήσας, ἐς διάλεξιν τοῦ Ἀχιλλεύς ἦλθον, ἀλλ' εὐξάμενος ὅποσα τοῖς ἥρωσιν Ἴνδοί φασὶ δεῖν εὐξασθαι.“ καὶ ταῦτα
 25 νῦν πρὸς τὸν ἑταῖρον ἀποσεμνύνεται ὁ μηδὲν μαθεῖν παρ' Ἴνδων, μηδὲ ζηλωσάμενος τὴν παρ' αὐτοῖς σοφίαν πρὸς τοῦ συγγραφέως μεμαρτυρημένος. τί δῆτα 29 οὖν, ὦ οὔτος, εἰ μὴ τις ἦν κακοήθης περιεργία, μηδὲ τὸν ἕνα σοὶ καὶ γνήσιον καὶ μόνον ἑταῖρον Δάμιν
 30 κοινωνὸν ἐποιοῦ τῆς θαυμαστῆς ταύτης ὄψεώς τε καὶ ὁμιλίας; τί δ' οὐχὶ καὶ δι' ἡμέρας τοῦτο ποιεῖν 451 ἐξῆν, ἀλλὰ τῶν νικτῶν ἅωρὶ καὶ μόνον; τί δὲ καὶ

ἤλαννον τὴν τοῦ ἥρωος ψυχὴν ἀλεκτρονίων βοαί;
 „ἀπῆλθε γὰρ“ φησι „ξὺν ἀστραπῇ μετρία, καὶ γὰρ
 δὴ καὶ ἀλεκτρονίους ἤδη ᾤδῆς ἤπτοντο.“ δαίμοσι
 μὲν οὖν πονηροῖς γένοιτ' ἂν ἴσως ὁ τῆς ᾤρας ἐπι-
 τήδειος εἰς περιέρρους ὁμιλίας καιρός, ἀλλ' οὐχὶ 5
 ἠρωίδι ψυχῇ, ἣν τῆς παχείας τοῦ σώματος ἐλευθε-
 ρωθεῖσαν ὕλης ἀγαθὴν καὶ πανάρετον εἶναι χρεών.
 ὅ γε μὴν εἰσηγμένος ἐνταῦθα δαίμων βάσκανος καὶ
 φθονερός τὸν τρόπον ὀργίλος τε καὶ ταπεινὸς τὴν
 διάθεσιν ὑποτετύπεται. ἢ οὐχὶ τοιοῦτος ὁ τὸν Ἄν- 10
 τισθένην μειράκιόν τι σπουδαῖον ὡς ἂν δὴ φιλοσόφῳ
 συνέπεσθαι τῷ Ἀπολλωνίῳ πειρώμενον ἀπείργων;
 προστάττει γὰρ τὸ μὴ ποιεῖσθαι αὐτὸν συνέμπορον
 τῆς ἐαυτοῦ φιλοσοφίας ἐπιλέγων τὴν αἰτίαν· „Πρια-
 μίδης τε γὰρ“ φησιν „ἱκανῶς ἐστὶ καὶ τὸν Ἔκτορα 15
 ὕμνων οὐ πᾶνεται.“ πῶς δὲ οὐκ ὀργίλος καὶ τα-
 πεινὸς ὁ Θετταλοῖς, ὅτι μὴ θύοιεν αὐτῷ, θυμούμε-
 νος καὶ Τρωσίν, ὅτι δὴ πρὸ μυρίων ὄσων ἐτῶν εἰς
 αὐτὸν διημαρτήκασι, μὴ καταλασσόμενος καὶ ταῦτα
 θύουσι καὶ συνεχῶς σπενδομένοις, ἀλλὰ καὶ τὸν 20
 Παλαμῆδους τάφον αὐτῷ ἀγάλματι φαύλως ἐρριμ-
 30 μένω ἀναλαβεῖν ἐγκελευόμενος; τὸ μέντοι πέμπτον
 καὶ ἕκτον θαῦμα οὐ πολλῆς (ἂν) δέοιτο τοῦ λόγου
 διατριβῆς εἰς ἐνδειξιν τῆς τοῦ γράφοντος εὐχερείας·
 δαίμονας γὰρ ἀπελαύνει ἄλλῳ ἄλλον, ἢ φησι, δαί- 25
 μοσι, τὸν μὲν γὰρ ἐξ ἀκολάστου μειρακίου, τὸν δὲ
 ἐπιπλάστως εἰς γυναικείαν μορφὴν σχηματιζόμενον,
 τουτονὶ δὲ τὸν δαίμονα ἔμπουσαν καὶ λάμιαν αὐτοῖς
 ὀνόμασιν ὁ σοφώτατος ἀποκαλεῖ. τό γε μὴν ἐπὶ τῆς
 Ῥωμαίων πόλεως μετὰ ταῦτα κόριον, ὅτι δὴ μετὰ 30
 θάνατον ἐπὶ δευτέραν ζωὴν ἤγαγεν, ἀπιστότατον
 καὶ αὐτῷ δόξαν τῷ Φιλοστράτῳ παραιτητέον. ἐν

δισταγμῶ μέντοι ἀμφιβάλλει, μὴ ἄρα σπινθήρ τις
 ψυχῆς ἐνυπάρχων τῇ παιδί τοὺς θεραπεύοντας ἐλε-
 λήθει. λέγεσθαι γὰρ φησιν, „ὡς ψακάζοι μὲν ὁ 452
 Ζεὺς, ἢ δὲ ἀτμίξοι ἀπὸ τοῦ προσώπου.“ καὶ γὰρ δὴ
 5 εἰ ἀληθῶς αὐτῷ τοιόνδε ἐπ’ αὐτῆς Ῥώμης ἐπέπρακτο,
 οὐκ ἂν ἐλελήθει βασιλέα τε πρώτον καὶ τοὺς μετ’
 αὐτὸν ὑπάρχους ἅπαντας, μάλιστα δὲ τὸν φιλόσοφον
 Εὐφράτην ἐγχωριάζοντα κατ’ ἐκεῖνο καιροῦ καὶ ἐπὶ
 τῆς Ῥώμης διατρίβοντα, ὃς δὴ εἰς ὕστερον τὴν κατ’
 10 αὐτοῦ κατηγορίαν, ὡς δὴ κατὰ γόητος, ὑποβάλλειν
 ἰστόρηται. πάντως γὰρ ἂν καὶ τοῦτο, εἰ δὴ τοῦτο
 γεγονὸς ἦν, ταῖς ἄλλαις κατ’ αὐτοῦ διαβολαῖς πρὸς
 τοῦ κατηγοροῦ συγκατείλεκτο. καὶ τὰ μὲν ἐν μέρει
 καὶ κατ’ εἶδος αὐτῷ πεπραγμένα τοσαῦτα, μυρία δὲ
 15 καὶ ἄλλα κατὰ πρόγνωσιν αὐτὸν λέγων προμαντεύ-
 σασθαί τε καὶ προειρηκέναι γράφει καὶ ὡς Ἀθήνησι
 βουληθέντα μυηθῆναι τὰ Ἐλευσίνια ὃ τῆδε εἶρξεν
 ἱερεὺς μὴ ἂν ποτε φήσας μύησεσθαι γόητα, μηδὲ τὰ
 Ἐλευσίνια ἀνοῖξαι ἀνθρώπῳ μὴ καθαρῶ τὰ δαιμό-
 20 νια. ἀλλὰ καὶ τῷ ἀσελγῶς ἀγείροντι κατὰ τὴν Ῥώ-
 μην καὶ τὰς Νέρωνος μετὰ κιθάρας ἐπὶ μισθῶ διεξ-
 ἰόντι ᾧδὰς μισθὸν ἐπιδουῖναι τοῖς ἐταίροις τῆς σοφῆς
 ταύτης ἐπιτηδεύσεως ὃ φιλοσοφώτατος διὰ τὸν Νέ-
 ρωνος φόβον προστάττει.
 25 Ἐν τούτοις καὶ τοῦ τετάρτου περιγραφέντος ἐν 31
 τῷ πέμπτῳ τῆς περὶ αὐτοῦ γραφῆς εἰπὼν τινα περὶ
 προγνώσεως αὐτοῦ καὶ ἀποθανυμάσας ὃ συγγραφεὺς
 ἐπιλέγει ταῦτα κατὰ λέξιν „ὅτι μὲν δὴ τὰ τοιαῦτα
 δαιμονία κινήσει προέλεγε καὶ ὅτι τοῖς γόητα ἡγου-
 30 μένοις τὸν ἄνδρα οὐχ ὑγιαίνει ὁ λόγος, δηλοῖ μὲν
 καὶ τὰ εἰρημένα, σκεψώμεθα δὲ κάκεῖνα· οἱ γόητες,
 ἡγοῦμαι δὲ αὐτοὺς ἐγὼ κακοδαιμονεστάτους ἀνθρώ-

πων, οἱ μὲν ἐς βασάνους εἰδώλων χωροῦντες, οἱ δ' ἐς θυσίας βαρβάρους, οἱ δὲ ἐς τὸ ἐπαῖσαι τι ἢ ἀλεῖψαι μεταποιεῖν φασι τὰ εἰμαρμένα, ὁ δὲ εἶπετο μὲν τοῖς ἐκ Μοιρῶν καὶ προέλεγεν, ὡς ἀνάγκη ἔσεσθαι αὐτά, προέλεγε δὲ οὐ γοητεύων, ἀλλ' ἐξ ὧν οἱ θεοὶ ἔφαι- 5
 453 νον, ἰδὼν δὲ παρὰ τοῖς Ἴνδοις τοὺς τρίποδας καὶ τοὺς οἰνοχόους καὶ ὅσα αὐτόματα ἐσφοιτᾶν εἶπον, οὗθ' ὅπως σοφίζονται αὐτὰ ἤρετο, οὔτε ἐδεήθη μα- 71
 θεῖν, ἀλλ' ἐπήγει μὲν, ζηλοῦν δὲ οὐκ ἠξίου. ταῦτα δὲ λέγων δηλὸς ἐστὶ τοὺς περιβοήτους Ἴνδῶν φιλο- 10
 σόφους γόητας ἀποφαίνων. περὶ γὰρ τοι γοήτων ποιούμενος τὸν λόγον μνημονεύει καὶ τούτων σοφί-
 ζεσθαι δὴ τὰ παράδοξα λέγων αὐτοὺς καὶ τόν, περὶ οὗ ὁ λόγος, τῆς τοιασδὲ αὐτῶν σοφιστείας ὡς ἂν μὴ ἀστείας ἀλλότριον ὑποτιθέμενος. οὐκοῦν εἰ φαί- 15
 νοιτο τούτους θεοὺς ἀποκαλῶν καὶ διδασκάλους ἐπι-
 γραφόμενος αὐτοὺς ὁ Ἀπολλώνιος, ὥρα ταῖς κατὰ τῶν διδασκάλων καὶ αὐτὸν ὑπάγειν διαβολαῖς. εἰσ-
 ἤκται δὴ οὖν παρ' οἷς φησι γυμνοῖς Αἰγυπτίων, ρή-
 μασιν αὐτοῖς ταῦτα φάσκων· „οὐκ ἀπεικός τε πα- 20
 θεῖν μοι δοκῶ φιλοσοφίας ἠττηθεῖς εὖ κεκοσμημένης, ἦν ἐς τὸ πρόσφορον Ἴνδοι στείλαντες ἐφ' ὑψηλῆς τε καὶ θείας μηχανῆς ἐκκυκλοῦσιν. ὡς δὴ ἐν δίκη μὲν ἠγάσθην, ἐν δίκη δὲ ἠγοῦμαι σοφούς τε καὶ μακα-
 ρίους, ὥρα μανθάνειν.“ καὶ μετὰ βραχέα φησὶν· 25
 „οὔτοι μὲν γὰρ θεοὶ τέ εἰσι καὶ κεκόσμηται κατὰ τὴν Πυθίαν.“ καὶ Δομετιανῶ δὲ εἰσῆκται λέγων
 „καὶ τίς πρὸς Ἰάρχαν σοὶ πόλεμος ἢ πρὸς Φραώτην τοὺς Ἴνδούς; οὐς ἐγὼ μόνους ἀνθρώπων θεοὺς τε ἠγοῦμαι καὶ ἀξιόους τῆς ἐπωνυμίας ταύτης;“ καὶ 30
 ἐν ἄλλοις δὲ ὁμοίως θεοὺς τε καὶ διδασκάλους τὰν-
 δρὸς ἐπιγράψας ὁ λόγος τοὺς δεδηλωμένους δακτυ-

λίους τε παρ' αὐτῶν εἰληφέναι ὁμολογήσας αὐτὸν
 ἐπιλέλησται νῦν καὶ συνδιαβάλλων τοῖς διδασκάλοις
 τὸν μαθητὴν οὐκ ἐπαίει. ὑποβὰς δ' ἐν τῇ γραφῇ 32
 αὐλητὴν ὑποτίθεται καὶ τὸν Ἀπολλώνιον ὡσπερ τινὸς
 5 οὔσης μεγίστης καὶ σοφωτάτης ἐπιστήμης τρόπους 454
 αὐλήσεως μάλα σπουδαίως μακροῖς τοῖς διεξηγήμα-
 σιν εἶροντα διεξέρχεται, καὶ αὐτοκράτορα Οὔεσπα-
 σιανὸν οἷα δὴ θεῶ προσεύξασθαι αὐτῷ ἱστορεῖ, καὶ
 τὸν μὲν ὡς εὐχῇ εἰρηκέναι τὸν Οὔεσπασιανόν·
 10 „ποίησόν με βασιλέα,“ τὸν δὲ ἀποκρίνασθαι· „ἐποί-
 ησα.“ καὶ τίς οὐκ ἂν μισήσειεν εὐλόγως τῆς ἀλα-
 ζουείας τὴν φωνὴν μανίας τὸ μηθὲν ἀποδέουσαν,
 ὅτε γε ἤδη αὐτὸς θεὸς καὶ βασιλέων ποιητὴς εἶναι
 φρονάττεται ὁ τῆς Αἰγυπτίας κυβερνήτης νεῶς; τοῦτο
 15 γὰρ αὐτὸς ἑαυτὸν ὁ Ἀπολλώνιος γεγονέναι τὴν ψυ-
 χὴν ἐν ταῖς πρὸς τὸν Ἰνδὸν ὁμιλίαις μικρῶ πρόσθεν
 ἡμῖν δεδήλωκε. τῷ δ' αὐτῷ βασιλεῖ, οὓς ἂν αὐτὸς 33
 δοκιμάξοι τῶν φιλοσόφων συμβούλους τῶν πρακτέων,
 γνωρίσαι αὐτῷ ἀξιοῦντι κατὰ λέξιν φησίν· „ἀγαθοὶ
 20 δὲ τούτων σύμβουλοι καὶ οἶδε οἱ ἄνδρες, τὸν Δίωνα
 δείξας καὶ τὸν Εὐφράτην μήπω αὐτῷ ἐς διαφορὰν
 ἤκουτα.“ καὶ αὐθις, „ὦ βασιλεῦ, εἶπεν, Εὐφράτης
 καὶ Δίων πάλαι σοι γνώριμοι ὄντες πρὸς θύραις
 εἰσὶν οὐκ ἀφρόντιδες τῶν σῶν. κάλει δὴ κάκείνους
 25 ἐς κοινὸν λόγον, σοφῶ γὰρ τῷ ἄνδρε.“ πρὸς ἃ
 Οὔεσπασιανὸς „ἀκλείτους“ ἔφη „θύρας παρέχω σο-
 φοῖς ἀνδράσιν.“ εὐγε τῆς προγνώσεως τοῦ ἥρωος·
 Εὐφράτης νῦν ἀγαθὸς τε καὶ σοφός, ἐπεὶ μὴ ἐς δια-
 φορὰν πῶ αὐτῷ ἐληλύθει, εἰ δ' ἔλθοι — ὅσον οὕτω
 30 δὲ τοῦτ' ἔσται — ὄρα οἷα περὶ αὐτοῦ ὁ αὐτὸς πρὸς
 Δομετιανὸν γράφει· „καὶ μὴν ὅποσα γίγνεται φιλο-
 σόφῳ ἀνδρὶ κολακεύοντι τοὺς δυνατοὺς δηλοῖ τὰ

Εὐφράτου· τούτω γὰρ ἐντεῦθεν, τί λέγω χρήματα; πηγαὶ μὲν οὖν εἰσι πλούτου, καὶ πὶ τῶν τραπεζῶν ἤδη διαλέγεται κάπηλος ὑποκάπηλος τελώνης ὀβολοστάτης πάντα γιγνόμενος τὰ πωλούμενά τε καὶ πωλοῦντα, ἐντετύπεται δὲ αἰεὶ ταῖς τῶν δυνατῶν θυ- 5 ραῖς καὶ προσέστηκεν αὐταῖς πλείω καιρὸν ἢ οἱ θυρωροί, ἀπελήφθη δὲ καὶ ὑπὸ τῶν θυρωρῶν πολ- 455 λάκις, ὥσπερ τῶν κυνῶν οἱ λίχνοι, δραχμὴν δὲ οὐδὲ φιλοσόφῳ ἀνδρὶ ποτε προέμενος ἐπιτειχίζει νῦν τὸν ἑαυτοῦ πλοῦτον ἐτέροις τὸν Αἰγύπτιον τουτουλῆ 10 βόσκων χρήμασι καὶ ὀξύων ἐπ' ἐμὲ γλῶτταν ἀξίαν ἐκτεμῆσθαι. Εὐφράτην μὲν δὴ καταλείπω σοί, σὺ γάρ, ἢν μὴ κόλακας ἐπαινῆς, εὐρήσεις τὸν ἄνθρωπον κακίῳ ἢ ἐρμηνεύω. ὁ δὲ πρὸς τὸν πατέρα τὸν Οὐεσπασιανὸν σοφὸν καὶ ἀγαθὸν τὸν Εὐφράτην 15 μαρτυρόμενος, πρὸς δὲ τὸν υἱὸν ταῦτα περὶ αὐτοῦ διεξιὼν δῆλος ἂν εἴη τὸν αὐτὸν ἐπαινῶν τε καὶ ψέγων. ἄρ' οὖν ὁ τῆν τῶν μελλόντων προειληφῶς γινῶσιν ἠγνόει, ὃς ἦν τε καὶ ἔσται τὸν τρόπον ὁ Εὐφράτης; καὶ γὰρ οὐ νῦν πρῶτον, ἀλλὰ καὶ ἐπ' 20 αὐτοῦ Οὐεσπασιανοῦ διαβάλλειν αὐτὸν ὡς δὴ τὸ ἦθος μοχθηρότατον βούλεται. πῶς δὲ οὖν τὸν τοιόνδε συνίστη βασιλεῖ, ὡς καὶ ἀκλείτους αὐτῷ διὰ τὰς παρ' αὐτοῦ συστάσεις τῶν βασιλείων ἀναπεπετάσθαι τὰς πύλας; ἀλλὰ γὰρ καὶ τυφλῷ, φασί, δῆ- 25 λον, ὡς ἄρα πρόγνωσιν μὲν συκοφαντεῖται πρὸς τοῦ συγγραφέως ὁ ἄνθρωπος, εἴη δ' ἂν ἄλλως γενναῖος, πάλαι μὲν πρὸ πείρας ἀφθόνως ἐταίροις, ἀτὰρ καὶ τῷ Εὐφράτῃ τῆς εἰς τὰ βασίλεια παρόδου κοινωνῶν, ὕστερον δὲ τῆς διαφορᾶς ἔνεκα τοιαῦτα περὶ αὐτοῦ 30 λέγων. οὐπω μοι διαβάλλειν ὁ λόγος βούλεται τὸν ἄνδρα, ὡς ἂν τὸν Εὐφράτην συκοφαντοῦντα φιλο-

σόφων γενόμενον τῶν καθ' ἑαυτὸν ἐπιδοξότατον, ὡς καὶ ἐς δεῦρ', οἷς μέτεστι φιλοσοφίας, ἄδεσθαι, ὃ καὶ μέγιστον λάβοι ἂν τις, εἰ βούλοιτο, παράδειγμα [τῆς] κατὰ τοῦ Ἀπολλωνίου διαβολῆς. εἰ γὰρ οὖν ὁ
 5 *Εὐφράτης* παρ' αὐτοῖς πάσῃ φιλοσοφίᾳ διαπρέψαι ὁμολογηθεῖη, ὥρα μισοπονηρίαν μὲν ἐκείνου κατη- 456
 γορεῖν ἐπεξιόντος τοῖς ἀτόπως ὑπὸ τοῦδε δρωμένοις, τουτουὶ δὲ πρὸς ἐκείνου κατηγορούμενον φάυλην περιβάλλεσθαι δόξαν, ὅτι δὴ μὴ τὸν ἀρέσκοντα τῷ
 10 φιλοσόφῳ μετήει βίον.

Πάλιν ἐν τῷ ἕκτῳ παραδοξολογῶν ὁ μυθολόγος 34
 ἄγει μὲν αὐτὸν ἅμα τοῖς ἐταίροις καμήλῳ ὀχούμενον ἐφ' οὓς φησιν Αἰγυπτίων γυμνοὺς φιλοσόφους, ἐνθα δὴ προστάξαντος τοῦ γυμνοῦ πτελέα, φησί, τὸ δέν-
 15 δρον προσαγορεύει τὸν Ἀπολλώνιον ἐνάρθρῳ καὶ θήλει τῇ φωνῇ, καὶ τούτοις γε ἡμᾶς ὁ Φιλαλήθης πιστεύειν ἄξιοι. εἶτα Πυγμαίους ἄνδρας ὑπὲρ τὴν τούτων ἱστορεῖ χώραν καὶ Ἀνθρωποφάγους καὶ Σκι-
 ἀποδας σάτυρόν τε πρὸς τοῦ Ἀπολλωνίου μεθυσκό-
 20 μενον. ἐξ ἐκείνων δ' αὐθις ἐπάνεισιν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, ὁμιλίαι τε πάλιν αὐτῷ καὶ προγνώσεις ἀνακοινοῦνται πρὸς Τίτον, καὶ δηχθέντα ἔφηβον ὑπὸ λυττῶντος κυνός, ὃν δὴ καὶ ἐμαντεύσατο, ὅς τις εἶη τὴν ψυχὴν, ὅτι ὁ τῆς Αἰγύπτου ποτὲ βασιλεὺς Ἄμα-
 25 σις, τῆς συμφορᾶς ἀπαλλάττει, μέχρι καὶ τοῦ κυνὸς ἐπιτείνας τὸ φιλάνθρωπον. ταυτὶ μὲν οὖν τὰ πρὸ 35
 τῆς κατηγορίας αὐτῷ πεπραγμένα, ἐπιστῆσαι δ' ἄξιον δι' ὅλης τῆς πραγματείας, ὡς ὅτι κἂν ἀληθεύειν δοθῇ τῷ συγγραφεῖ τὰ παράδοξα, συνεργεῖα
 30 δαίμονος ἕκαστον αὐτῷ διαπεπραχθαι τούτων σαφῶς δείκνυται. τό τε γὰρ τοῦ λοιμοῦ προαισθῆσθαι ἴσως μὲν οὐδὲ περιέργον ἂν δόξειεν, εἰ [καθὼς αὐτὸς]

ἀπὸ λεπτοτάτης καὶ καθαρᾶς διαίτης κατείληπτο,
 ὡς αὐτὸς ἔφησεν, ἴσως δὲ καὶ αὐτὸ ἐξ ὁμιλίας δαί-
 μονος αὐτῷ προμεμήνυτο. καὶ γὰρ δὴ καὶ τὰ λοιπὰ,
 ὅσα κατὰ πρόγνωσιν διειληφώς τε καὶ προειρηκώς
 εἰσῆκται, εἰ καὶ μυρίοις ἐλέγχοις ἐξ αὐτῆς πάρεστι 5
 τῆς τοῦ Φιλοστράτου γραφῆς εὐθύνειν, ὅμως ἵνα
 συγχωρηθεῖη καὶ τοῦτ' εἶναι ἀληθές, κατὰ περίεργον
 μηχανὴν εἶποιμ' ἂν πρὸς δαίμονος αὐτῷ παρέδρου
 τινὰ τῶν μελλόντων, οὐδὲ γὰρ πάντα, κατειλήφθαι.
 τοῦτο δὲ παρίστησι σαφές τὸ μὴ δι' ὅλου καὶ περὶ 10
 πάντων τὴν πρόγνωσιν αὐτὸν ἀποσώζειν, ἀπορεῖν
 457 δὲ ἐν πλείστοις καὶ πυνθάνεσθαι δι' ἄγνοιαν, ὅπερ
 οὐκ ἂν, εἰ θείας ἀρετῆς μετῆν αὐτῷ, πεπόνθει. καὶ
 αὐτὸ δὲ τὸ παῦσαι τὸν λοιμόν, ὅποιον εἴληχε τὸ
 δράμα, ὅτι φάσμα καὶ οὐδέν τι πλέον ἦν, προδεδή- 15
 λωται. ἀλλὰ καὶ ἡ ψυχὴ Ἀχιλλέως παρὰ τῷ αὐτοῦ
 μνήματι τί ἂν διατρίβοι τὰς ἐν μακάρων νήσοις,
 ὡς ἂν φησεῖέ τις, ἀπολείπουσα διαγωγάς, εἰ μὴ καὶ
 τοῦτο δαίμονος ἦν ἐπιφανείας παρουσία; καὶ τοῦ
 ἀσελγοῦς δὲ μεираκίου σαφῶς ἔνοικον δαίμονα, καὶ 20 73
 πάλιν, ἦν ἔφησεν ἔμπουσαν τε καὶ λάμιαν ἔμπεπαρ-
 ρωνηκέναι τῷ Μενίπῳ, μείζονι τάχ' ἴσως ἐξελή-
 λακε δαίμονι, ὁμοίως τε αὖ καὶ τὸν τὰς φρένας παρα-
 τραπέντα νεανίαν ὑπὸ τοῦ λυττῶντος κυνὸς αὐτόν
 τε τὸν δαιμονῶντα κύνα τῇ αὐτῇ μετήλλαξε μεθόδῳ. 25
 ὄρα δὴ οὖν, ὡς ἔφην, τὴν πᾶσαν αὐτῷ παραδοξο-
 ποιίαν, ὡς διὰ δαιμονικῆς ἀπετελεῖτο ὑπουργίας.
 τὸ γὰρ τῆς ἀναβιωσάσης κόρης, εἴγ' ἔμπνους ὑπῆρχε
 σπινθῆρα ψυχῆς κατὰ τὸν συγγραφέα καὶ ἰκμάδα
 ἐπὶ τοῦ προσώπου φέρουσα, περιαιρετέον τῆς θαυ- 30
 ματοποιίας, οὐ γὰρ ἂν, ὡς καὶ πρόσθεν ἔφην, σιωπῇ
 τὸ τηλικούτο παρεδόθη ἐπ' αὐτῆς Ῥώμης βασιλέως

ἐπιπαρόντος γεγενημένον. μυρία μὲν οὖν καὶ ἄλλα 36
 πάρεστιν ἐκ τῶν αὐτῶν ἀναλέξασθαι συγγραμμάτων
 τό τε ἐν αὐτοῖς εὐέλεγκτον καὶ ἀσύστατον μυθῶδες
 τε καὶ τερατῶδες ἀπευθύνειν. ὅμως, ἐπεὶ γε οὐδὲ
 5 πολλῆς τὰ κατὰ τὸν ἄνδρα δεῖται σπουδαιολογίας,
 οὐχ ὅτι γε ἐν θείοις καὶ παραδόξοις καὶ θαυμα-
 σίοις, ἀλλ' οὐδ' ἐν φιλοσόφοις παρά τισι τῶν νῦν
 μνήμης ὑπαρχούσης αὐτοῦ τοῖς εἰρημένοις ἀρκε-
 σθέντες μετίωμεν καὶ ἐπὶ τὸ ἕβδομον περὶ αὐτοῦ
 10 σύγγραμμα.

Κατηγορεῖται δῆτα γοητεῖαν ὁ ἀνὴρ. εἶτα Δη- 37
 μητρίῳ φιλοσόφῳ ἀποτρέποντι αὐτὸν τῆς ἐπὶ τὴν
 Ῥώμην παρόδου μὴ πειθόμενος ἐπαχθῆ τινα καὶ
 φορτικὰ περὶ ἑαυτοῦ ᾧδὲ πως λέγει· „ἐγὼ δὲ γι- 458
 15 γνώσκω μὲν πλεῖστα ἀνθρώπων, ἅτε εἰδὼς πάντα,
 οἶδα δὲ ὧν οἶδα τὰ μὲν σπουδαίοις, τὰ δὲ σοφοῖς,
 τὰ δὲ ἔμαυτῶ, τὰ δὲ θεοῖς.“ καὶ δὴ ὁ ἐν τούτοις
 πάντ' εἰδέναι μεγαλαυχούμενος προῖων ἄγνοιάν τι-
 νων πρὸς τοῦ λόγου κατηγορεῖται. εἶτα Δάμις αὐτῶ
 20 μεταπλάττεται διὰ θανάτου φόβον τὸν φιλόσοφον
 ἐπικρουπτόμενος. ἄκουε δ' οὖν τοῦ συγγραφέως, ἃ
 περὶ αὐτοῦ φησιν ἀπολογούμενος· „αἰτία μὲν ἦδε
 τοῦ μεταβαλεῖν τὸν Δάμιν τὸ τῶν Πυθαγορείων
 σχῆμα,“ οὐ γὰρ κακία γε αὐτὸ μεθεῖναι φησιν,
 25 „οὐδὲ μεταγνούς, τέχνην δὲ ἐπαινέσας, ἣν ὑπῆλθεν
 ἐς τὸ συμφέρον τοῦ καιροῦ.“ ἐπὶ τούτοις ὁ Φιλό- 38
 στρατος τέσσαρας αἰτίας τὰς δὴ εὐχερεῖς αὐτῶ πρὸς
 ἀπολογία νουμισθείσας ἐκτίθησιν ἀπὸ πλείστων καὶ
 ἄλλων αὐτὰς ὁμολογῶν ἀνειλέχθαι, ὧν ἡ μὲν τις
 30 ἦν, τί δῆτα μαθὼν οὐ τὴν αὐτὴν ἄπασιν ἔχοι στο-
 λήν, ἡ δὲ, τοῦ χάριν οἱ ἄνθρωποι θεὸν αὐτὸν νε-
 νομίσασιν, τρίτην, πόθεν προεῖποι Ἐφεσίοις τὸν λοι-

μόν, ἐπὶ ταύταις, τίνι βαδίσας εἰς ἀγρὸν ἀνατέμοι τὸν παῖδα τὸν Ἀρκάδα. πρὸς ταύτας δὲ φησι καὶ τὴν ἀπολογίαν αὐτὸν γεγραφέναι. πρότερον δ' ἱστορεῖ δεσμοῖς αὐτὸν παραδοθῆναι καὶ τι θαυμαστὸν ἐνταῦθα κατεργάσασθαι· τῷ γάρ τοι Δάμιδι μάλα 5 λυπηρῶς, ὡς ἂν ἐπὶ συμφορᾷ τοῦ διδασκάλου, διακειμένῳ αὐτόματον ἐπιδείξαι λελυμένον τοῦ δεσμοῦ τὸ σκέλος, εἶτα πάλιν ἀναλαβόντ' αὐτὸν τῆς λύπης ἐνθεῖναι εἰς τὸ πρότερον σχῆμα τὸν πόδα. μετὰ τοῦτο κρινόμενον αὐτὸν ἐπὶ βασιλέως Δομετιανοῦ 10 γράφει [εἶτα] δὴ τῶν ἐγκλημάτων ἀπολυθῆναι καὶ μετὰ τὴν τῶν ἐγκλημάτων λύσιν οὐκ οἶδ' ὅπως ἀκαίρως, μοι δοκεῖν, ἐν τῷ δικαστηρίῳ αὐτὰ δὴ ταῦτα ἀναφωνῆσαι „δός, εἰ βούλει, κάμοι τόπον, εἰ δὲ μή, πέμπε τὸν ληψόμενόν μου τὸ σῶμα, τὴν γὰρ 15 ψυχὴν ἀδύνατον. μᾶλλον δὲ οὐδ' ἂν τὸ σῶμα τοῦμόν λάβοις·

οὐ γάρ με κτενέεις, ἐπεὶ οὗτοι μόρσιμός εἰμι,“
459 καὶ δὴ ἐπὶ τούτῳ τῷ περιβοήτῳ ῥήματι ἀφανισθῆναι τοῦ δικαστηρίου φησὶν αὐτόν, καὶ ἐν τούτοις τὸ περὶ 20 αὐτοῦ καταστρέφει δρᾶμα.

39 Ὁ μὲν οὖν συγγραφεὺς ἐπὶ τοῦ κατὰ τὸ δεσμοτήριον θαύματος κατὰ φαντασίαν, ὡς ἔοικεν, ὑπὸ τοῦ παρέδρου δαίμονος τῷ Δάμιδι ἐωραμένου ἐπιφέρει λέγων „τότε πρῶτον ὁ Δάμις φησὶν ἀκριβῶς 25 ξυνεῖναι τῆς Ἀπολλωνίου φύσεως, ὅτι θεία τε εἴη καὶ κρείττων ἀνθρώπου, μὴ γὰρ θύσαντά τι, πῶς 74 γὰρ ἂν ἐν δεσμοτηρίῳ; μηδὲ εὐξάμενον, μηδὲ εἰπόντα τι καταγελάσαι τοῦ δεσμοῦ καὶ ἐναρμόσαντα αὐτῷ τὸ σκέλος τὰ τοῦ δεδεμένου πράττειν.“ ἐγὼ δὲ 30 οὐποτ' ἂν καταγνοίην βραδυτῆτα τοῦ φοιτητοῦ, εἰ τὸν πάντα βίον συνῶν αὐτῷ καὶ διὰ τινων περιέργων

ὄρων αὐτὸν ἀποτελοῦντα τὰ παράδοξα οὐδέν τι δια-
 φέρειν αὐτὸν ἤγειτο τῆς θνητῆς φύσεως, ἀλλ' ἔτι
 καὶ νῦν μετὰ τοσαύτην θαυματουργίαν τὰ κατ' αὐ-
 τὸν ἀγνοεῖ, εἰκότως δ' ἀγωνιᾷ καὶ δέδιε ὡς ὑπὲρ
 5 ἀνθρώπου, μή τι πάθοι παρὰ προαίρεσιν. εἰ δὲ δὴ
 πρῶτον ἄρτι μετὰ τὴν τοσαύτην διατριβήν, ὅτι δὴ
 θεῖος εἶη καὶ κρείττονος ἀνθρώπου φύσεως, συνίησι,
 τὴν τούτου συνιδεῖν ἄξιον αἰτίαν, ἣν αὐτὸς ὁ συγ-
 γραφεὺς δηλοῖ λέγων „μὴ γὰρ θύσαντά τι, μηδὲ
 10 ἐπευξάμενον, μηδέ τι τῶν ἀπορρήτων εἰρηκότα“ τὸ
 παράδοξον ἰδεῖν αὐτὸν πεποιηκότα. οὐκοῦν τὰ πρό-
 τερον διὰ περιέργου μηχανῆς ἐτελεῖτο τῷ ἀνδρί,
 διὸ μηδὲ καταπλήττεσθαι αὐτά, * μηδὲ θαυμάζειν
 τὸν Δάμιν, εἰκότως δὲ νῦν τοῦτο πρῶτον πέπον-
 15 θεν, ὡς ξένου τινὸς ὑπ' αὐτοῦ παρὰ τὰ συνήθη
 διαπεπραγμένου. πρὸς τὸ δειχθῆν δὲ τοῦ δεσμοῦ
 φάσμα καὶ τὴν ἀπὸ τοῦ δικαστηρίου ἀναχώρησιν
 τὰς πρὸς Δομετιανὸν αὐτοῦ τοῦ Ἀπολλωνίου φω-
 νὰς παραθείμην ἄν' δεσμοῖς γὰρ τοι αὐτὸν παρα-
 20 δοθῆναι προστάξαντος βασιλέως πάνυ γε ἀκολού-
 θως ὁ Ἀπολλώνιος συνελογίσατο ὡδί πως· „εἰ
 μὲν γόητά με ἤγῃ, πῶς δήσεις; εἰ δὲ δήσεις, πῶς
 γόητα εἶναι φήσεις;“ ἀντικρούσει γοῦν αὐτῷ τις
 ὡδί πως ἐκ τούτων ὀρμώμενος· εἰ μὲν οὐ γόης,
 25 πῶς λέλυται σου τὸ σκέλος; εἰ δὲ λέλυται, πῶς οὐ
 γόης; καὶ εἰ τῷ ὑπομεῖναι τὸν δεσμὸν οὐ γόης, τῷ
 μὴ ὑπομεῖναι καὶ κατ' αὐτὸν ὠμολόγηται γόης.
 καὶ αὖ πάλιν, εἰ ὑπομείνας τὸ δικαστήριον οὐ γόης, 460
 τῷ δὲ διαδραῖναι τοῦτο καὶ τοὺς ἀμφ' αὐτὸν βασι-
 30 λέα, λέγω καὶ τοὺς ἐν κύκλῳ δορυφόρους, σαφῶς
 ἀναπέφανται γόης. ὃ δὴ μοι δοκῶ, συνησθημένος
 ὁ λόγος θεραπεύει τὸ γεγονὸς ὡς δὴ ἄνευ θυσιῶν

καὶ ἐπαρδῶν ἀρρήτων τινὶ καὶ ὑπὲρ ἄνθρωπον δυ-
 40 νάμει τοῦ παραδόξου πεφηνότος. ἀλλὰ γὰρ οὐκ ἐς
 μακρὰν αὐτίς ὁ τῆς φύσεως παραστήσεται ἔλεγχος·
 αὐτίκα γὰρ τινος ἐπιστάντος αὐτῷ καὶ φήσαντος
 „ἀφίησί σε, ὦ Ἀπολλώνιε, τουτωνὶ τῶν δεσμῶν 5
 ὁ βασιλεὺς καὶ ἐλευθέριον δεσμωτήριον συγχωρεῖ
 οἰκεῖν“ ὁ κρείττων ἢ ἄνθρωπος καὶ τῶν μελλόντων
 προγνώστης

κωφοῦ τε ξυνιῖς καὶ οὐ λαλέοντος ἀκούων
 ὑπὸ τῆς ἄγαν, ὡς εἰκός, περιχαρείας ἀποπεσῶν τῆς 10
 προγνώσεως πυνθάνεται λέγων „τίς οὖν ὁ μετα-
 σκευάσων με ἐντεῦθεν;“ ὁ δὲ „ἐγώ,“ ἔφη „καὶ
 41 ἔπου.“ εἶτα καὶ λόγον ἀπολογίας ὁ θειότατος μάλα
 γε πεφροντισμένως συντάττει, ἀγνοῶν, ὅτι δῆτα
 εἰς μάτην αὐτῷ σπουδασθήσεται ἡ γραφή. οἶεται 15
 μὲν γὰρ ἀκούσεσθαι αὐτοῦ ἀπολογουμένου βασιλέα,
 καὶ ὡς ἀκουσομένου γε σφόδρα πιθανῶς παρα-
 σκευάζεται τὴν ἀπολογίαν, ὁ δὲ ταύτην μὴ ἀναμεί-
 νας εἰς οὐδέον αὐτοῦ τὴν σπουδὴν κατεστήσατο.
 ἄκουε δὴ οὖν καὶ περὶ τούτων, οἷά φησιν ὁ ἔλεγχος· 20
 „ἐπεὶ δὲ καὶ λόγος αὐτῷ συνεγράφη τις ὡς πρὸς
 ὕδωρ τὴν ἀπολογίαν ἀφήσουσι, ξυνεῖλε δὲ αὐτὸν
 ὁ τύραννος ἐς ἃς εἴρηκα ἐρωτήσεις, ἀναγεγράφθω
 καὶ ὁ λόγος.“ ὄρα δὴ, πῶς τοῦ μέλλοντος πορρω-
 τάτω τυγχάνων ὁ πάντα θειότατος μετὰ πλείστης 25
 ὄσης φροντίδος ὡς πρὸς ὕδωρ τὴν ἀπολογίαν ποι-
 ησόμενος ἐσπούδαζεν.

461 Ἀλλὰ γὰρ διεξιτητέον καὶ τὴν εἰς μάτην αὐτῷ
 42 πεποιημένην ἀπολογίαν, ἧ, ὡς πολλὰ καὶ ἄλλα ἐν
 ταύτῃ, Δομετιανῷ προσφωνῶν ἀπαυθαδίξεται λέ- 30
 γων, ὡς ἄρα Οὐέσπασιανὸς „σὲ μὲν βασιλέα ἐποί-
 ησεν, ὑπ’ ἐμοῦ δὲ ἐγένετο.“ βαβαὶ τῆς ἀλαζονείας,

ἦν οὐτι γε ὁ τυχών, ἀλλ' οὐδὲ εἰ φιλόσοφος τις
 ἀληθῶς καὶ τὴν ἀνθρωπείαν ὑπεραίρων ἐγεγόνει
 φύσιν, ἑτερατεύσατο ἂν μὴ οὐχὶ δίκην ἀνοίας παρὰ
 τοῖς ἔμφοσιν ὑποσχών. εἶτα δὲ τῆς κατ' αὐτὸν
 5 ὑποψίας ἑαυτὸν ἀπολυόμενος ταῦτα περὶ γοήτων
 75 φησὶν· „ἀλλὰ τοὺς γόητας ψευδοσόφους φημί, τὰ
 γὰρ οὐκ ὄντα εἶναι παρ' αὐτοῖς, καὶ τὰ ὄντα ἄπιστα
 εἶναι.“ καταμάθοι δ' οὖν τις ἔκ τε τῆς ὅλης πραγμα-
 τείας καὶ τῶν ἐν μέρει δεδηλωμένων, πότερα ἐν
 10 θείοις καὶ φιλοσόφοις ἢ ἐν γόησιν αὐτὸν κατατα-
 κτέον, ἐπιστήσας οἷς τε αὐτὸς περὶ γοήτων καὶ ψευ-
 δοσόφων εἴρηκε καὶ οἷς δεδήλωκεν ἢ κατ' αὐτὸν
 ἱστορία· δρῦες τε γὰρ καὶ πτελέαι ἐνάρθρω καὶ θήλει
 φωνῇ λαλοῦσαι καὶ τρίποδες αὐτόματοι φοιτῶντες
 15 καὶ χάλκιοι θεράποντες διακονούμενοι πίθοι τε ὄμ-
 βρων καὶ ἀνέμων καὶ σανδαράκινον ὕδωρ καὶ ὅσα
 ἄλλα τοιαῦτα εἰσῆκται, παρ' οἷς ἠγεῖτο θεοῖς, οὓς
 καὶ οὐκ ὤκνει διδασκάλους ἐπιγράφεσθαι, τίνος ἂν
 εἶεν παραστατικὰ ἢ τῶν „τὰ οὐκ ὄντα εἶναι καὶ τὰ
 20 ὄντα ἄπιστα εἶναι“ παραδεικνύντων; οὓς αὐτὸς
 γόητας ὀνομάζων ψευδοσόφους ὑπάρχειν ἀποφαίνε-
 ται. ἦτοι οὖν ἐπὶ τούτοις ὁ θεῖος καὶ ἐνάρετος καὶ
 θεοῖς κεχαρισμένος τὸ σοφίας ἀναδησάμενος βρα-
 βεῖον αὐτοῦ Πυθαγόρου καὶ τῶν, ὅσοι μετ' ἐκείνον,
 25 θεϊότερος ἀληθῶς καὶ μακροῦ εὐδαιμονέστερος ἂν
 κριθείη, ἢ ἔμπαλιν ψευδοσοφίας ἀλοῦς κακοδαιμό-
 νων ἀποίσεται τὰ πρωτεῖα.

Πάλιν δ' ἐν τῇ γραφῇ περὶ Μοιρῶν ἰσχύος φι- 43
 λοσοφῆσαι αὐτὸν ἐν Ἰωνίᾳ φησὶ διδάσκοντα οὕτως
 30 ἄτρεπτα εἶναι, ἃ κλώθουσιν, ὡς εἰ καὶ βασιλείαν
 τῶ ψηφίσαιντο ἐτέρῳ ἤδη ὑπάρχουσιν, οὐδ' ἂν ἀπο-
 κτείνειέ τις τοῦτον, ὡς μὴ ἀφαιρεθείη ποτὲ ὑπ'

αὐτοῦ τὸ ἄρχειν, καὶ ἂν ἀναβιώῃ ἀποθανῶν ὑπὲρ
 τῶν δοξάντων ταῖς Μοῖραις. καὶ τούτοις ἐπιλέγει
 αὐταῖς συλλαβαῖς „ὅτῳ πέπρωται γενέσθαι τεκτο-
 462 νικῶ, οὔτος, κἂν ἀποκοπῇ τῷ χεῖρε, τεκτονικὸς
 ἔσται, καὶ ὅτῳ νίκη ἐν Ὀλυμπίᾳ δρόμου ἄρασθαι, 5
 οὔτος [δ’], οὐδ’ εἰ πηρωθελὴ τὸ σκέλος, ἀμαρτήσεται
 τῆς νίκης, καὶ ὅτῳ ἔνευσαν Μοῖραι τὸ ἐν τοξικῇ
 κράτος, οὔτος, οὐδ’ εἰ ἀποβάλοι τὰς ὄψεις, ἐκπε-
 σεῖται τοῦ εὐσκόπου.“ τούτοις τὸν ἄρχοντα κολα-
 κεύων ἐπιφέρει λέγων „τὰ δὲ τῶν βασιλέων ἔλεγον 10
 ἐς τοὺς Ἀκρισίους δῆπου ὄρων καὶ τοὺς Λαῖους
 Ἀστυάγην τε τὸν Μῆδον καὶ πολλοὺς ἑτέροισιν εὖ
 τίθεσθαι τὰ τοιαῦτα δόξαντας, ὧν οἱ μὲν παῖδας,
 οἱ δὲ ἐγγόνους ἀποκτείνειν οἰηθέντες ἀφηρέθησαν
 ὑπ’ αὐτῶν τὸ βασιλεύειν ἀναφύντων ἐπ’ αὐτοὺς 15
 ἐξ ἀφανοῦς ξὺν τῷ πεπρωμένῳ, καὶ εἰ μὲν ἡγάπων
 κολακευτικὴν, εἶπον ἂν καὶ τάδε ἐντεθυμῆσθαι, ὅτε
 ἀπέλληψο μὲν ὑπὸ Βιτελλίου, κατεπίμπρατο δὲ ὁ
 ναὸς τοῦ Διὸς περὶ τὰς ὄφρυς τοῦ ἄστεος, ὁ δ’ εὖ
 κείσεσθαι τὰ ἑαυτοῦ ἔφασκεν, εἰ μὴ διαφύγοις αὐ- 20
 τόν — καίτοι μειράκιον ἱκανῶς ἦσθα, καὶ οὔπω
 οὔτος — ἀλλ’ ὅμως, ἐπεὶ Μοῖραις ἐδόκει ἕτερα, ὁ
 μὲν ἀπώλετο αὐταῖς βουλαῖς, σὺ δὲ τὰ ἐκείνου νῦν
 ἔχεις. ἐπεὶ δὲ ἁρμονία κολακευτικῇ ἄχθομαι, δοκεῖ
 γὰρ μοι τῶν ἐκρύθμων τε καὶ οὐκ εὐφρόγγων εἶναι, 25
 τετμήσθω μοι ἦδε ἡ νευρὰ καὶ μηδὲν ἡγοῦ τῶν
 σῶν ἐντεθυμῆσθαί με.“ διὰ τούτων δὲ ὁμοῦ τὸν
 ἄνδρα κόλακα καὶ ψεύστην καὶ πάντα μᾶλλον ἢ φι-
 λόσοφον ὁ ὑπὲρ τῆς ἀληθείας παρίστησι λόγος, τος-
 αὔτα γὰρ πρότερον εἰπὼν κατὰ τοῦ Δομετιανοῦ 30
 κολακεύει νῦν ὁ γεννάδας καὶ καθυποκρίνεται ὡς
 οὐδέν τι κατ’ αὐτοῦ, μᾶλλον δὲ ὑπὲρ αὐτοῦ τῶν

περὶ Μοιρῶν αὐτῶ καὶ ἀνάγκης ἐν Ἰωνίᾳ κεκινη-
 μένων. ἀνάλαβε δῆτα τὴν ἱστορίαν, ᾧ συγγραφεῦ,
 καὶ τῆς μέθης διανήψας τὰ πρότερόν σοι γραφέντα ⁴⁶³
 λαμπρᾶ καὶ φιλαλήθει διέλθε τῆ φωνῆ, μηδὲν ὑπο-
 5 στειλάμενος, ὡς ἐν Ἐφέσῳ διατρέβων „ἀφίστη Δο-
 μετιανοῦ τοὺς ἄνδρας καὶ ὑπὲρ τῆς ἀπάντων ἐρ-
 ρώννυε σωτηρίας καὶ τὰς μὲν ἐπιστολιμαίους ὁμιλίας
 οὐκ ἀσφαλεῖς αὐτοῖς ᾤετο, τῶν δὲ ἐταίρων τοὺς
 σωφρονεστάτους ἄλλοτε ἄλλον ἀπολαμβάνων „διά-
 10 κωνον“ ἔλεγε „ποιοῦμαί σε ἀπορρήτου λαμπροῦ,
 βαδίσει δέ σε χρῆ ἐς Ῥώμην παρὰ τὸν δεῖνα καὶ
 76 τὸν δεῖνα καὶ διαλεχθῆναί οἱ,“ καὶ (ὡς) „διελέγετο
 μὲν ὑπὲρ Μοιρῶν καὶ ἀνάγκης καὶ τὸν λόγον διῆει,
 ὅτι μηδὲ οἱ τύραννοι τὰ Μοιρῶν οἴοι βιάζεσθαι,“
 15 καὶ ὡς „χαλκῆς εἰκόνοσ ἰδρυμένησ Δομετιανοῦ πρὸς
 τῶ Μέλῃτι ἐπιστρέψας ἐς αὐτὴν τοὺς παρόντας
 „ἀνόητε“ εἶπεν „ὡς πολὺ διαμαρτάνεις Μοιρῶν καὶ
 ἀνάγκης· ᾧ γὰρ μετὰ σὲ τυραννεῦσαι πέπρωται,
 τοῦτον καὶ εἰ ἀποκτείνεις, ἀναβιώσεται.“ ὁ δὲ
 20 μετὰ τοὺς τοιουσδὲ λόγους κολακεύων τὸν τύραννον
 καὶ μηδὲν τι τούτων ὡς πρὸς αὐτὸν εἰρησθαι αὐτῶ
 κατειρωνευόμενος πῶσ οὐ μοχθηρίας ἀπάσης (ἄν)
 καὶ ἀνελευθερίας κριθείη, εἰ μὴ ἄρα ψευδηγόρους
 τινὰς καὶ κατηγόρους τοῦ ἀνδρός, οὐχὶ δὲ ἀληθεῖς
 25 συγγραφέας θείη τις τοὺς ταῦτα μνήμη παραδεδο-
 κότας; καὶ ποῦ τοῦ Φιλαλήθους „οἱ παιδεύσεως μὲν
 ἐπὶ πλεῖστον ἤκουτες, τὸ δ’ ἀληθὲς τιμῶντες συγ-
 γραφεῖς Δάμις τε ὁ φιλόσοφος ὁ καὶ συνδιατρέψας
 τῶ δηλουμένῳ καὶ Φιλόστρατος ὁ Ἀθηναῖος,“ ἀφ’
 30 ὧν ταῦτα παρατίθεται, οὐσ σαφῶσ οὔτως ἐναντιο-
 λογοῦντας κομπάζοντάσ τε ἀληθῶσ καὶ τοῖσ μαχο-
 μένοισ παρισταμένουσ ψεύστας ἐναργῶσ καὶ ἀπαι-

δεύτους καὶ γόητας τῆς ἀληθείας τὸ φέγγος διή-
 44 λεγξεν; ἐπὶ πᾶσι τὸν Ἀπολλώνιον ἀπαλλαγέντα τοῦ
 δικαστηρίου ἐν Λεβαδείᾳ [ἐλθεῖν] ἱστορεῖ βουλό-
 μενον εἰς Τροφωνίου κατελθεῖν μὴ ἐπιτρέπεσθαι
 πρὸς τῶν ἐπιχωρίων γόητα καὶ τούτων ἡγουμένων 5
 αὐτόν. καίτοι ἄξιον ἀπορῆσαι παραθέμενον τὰς ἐν
 ἀρχῇ τοῦ Φιλοστράτου λέξεις, ἐν αἷς ἀπορῶν, ὅτι
 δὴ γόητα αὐτὸν ὑπειλήφασιν αὐτὰ δὴ ταῦτα θαυ-
 μάξει λέγων Ἐμπεδοκλέα μὲν καὶ Πυθαγόραν καὶ
 464 Δημόκριτον τοῖς αὐτοῖς μάγοις ὠμιληκότας οὕτω 10
 ὑπῆχθαι τέχνη, Πλάτωνά τε παρὰ τῶν ἐν Αἰγύπτῳ
 ἱερέων τε καὶ προφητῶν πολλὰ παρειληφότα καὶ
 ταῦτα τοῖς ἰδίῳις ἀναμίξαντα λόγοις οὐδαμῶς δόξαι
 τισὶ μαγεύειν, τουτουὶ δὲ οὕτω γιννώσκεσθαι παρ'
 ἀνθρώποις, ὅτι δὴ ἀπὸ τῆς ἀληθινῆς ὁρμῶτο 60- 15
 φίας, μάγον δὲ αὐτὸν πάλαι τε καὶ εἰσέτι νῦν νενο-
 μίσθαι τῷ μάγοις Βαβυλωνίων Ἰνδῶν τε Βραχμᾶσι
 καὶ τοῖς Αἰγυπτίων Γυμνοῖς ὠμιληκέναι. τί δῆτα
 οὗν εἰρήσεται πρὸς αὐτόν; ὦ οὗτος, τῷδε τῷ ἀνδρὶ
 τί τοιοῦτο ἐπεχειρεῖτο, ὡς μόνον γόητα πάλαι τε καὶ 20
 εἰσέτι νῦν νενομίσθαι παρὰ τοὺς τηλικούτους ἄν-
 δρας, οἳ τῶν αὐτῶν αὐτῷ, ὡς φῆς, διδασκάλων πε-
 πειραμένοι διέπρεψαν μὲν καὶ καθ' οὓς ἐγνωρίζοντο
 χρόνους καὶ εἰς τοὺς μετέπειτα δὲ τῆς σφῶν φιλο-
 σοφίας ἀοίδιμον καταλελοίπασιν τὴν ἀρετὴν, εἰ μὴ 25
 ἄρα πέρα τῶν προσηκόντων ἐγχειρῶν τοῖς εὖ φρο-
 νοῦσι φανερὸς καθειστήκει; αὐτίκα τῶν νῦν εἰσιν,
 οἳ περιέργους μηχανὰς τῇ τοῦ ἀνδρὸς ἀνακειμένας
 προσηγορίᾳ κατειληφέναι λέγουσιν. ἀλλ' οὐκ ἔμοιγε
 τούτοις φίλον προσέχειν τὸν νοῦν. ἀλλὰ γὰρ καὶ 30
 περὶ τῆς τελευτῆς τάνδρὸς ἀκόλουθα τοῖς προτέροις
 συντάττων οὐδὲν ἀληθὲς ἐξέφηεν εἰδέναι, τοὺς μὲν

γὰρ ἐν Ἐφέσῳ τελευτῆσαι αὐτὸν ἱστορεῖν, τοὺς δὲ
 ἐν Λίνδῳ (παρελθόντα) ἐς τὸ ἱερόν τῆς Ἀθηνᾶς,
 ἄλλους δὲ ἐν Κρήτῃ, καὶ τοσαύτην ἄγνοιαν τοῦ περὶ
 αὐτὸν τέλους κατασκεδάσας βούλεται αὐτὸν ἐς οὐρα-
 5 νὸν αὐτῷ σώματι χωρῆσαι. ἐσδραμόντος γὰρ ἐς
 ἱερόν φησι κλεισθῆναι τὰς πύλας καὶ τινὰ ῥῶδην
 ἀδόκητον παρθένων ἐκπεσεῖν, τὸ δὲ ἄσμα εἶναι·
 „στεῖχε, στεῖχε ἐς οὐρανόν, στεῖχε.“ λέγει δέ, ὡς
 μήτε τάφῳ μήτε κενοταφίῳ τοῦ ἀνδρός πω περιτύ-
 10 χοι, καίτοι τῆς γῆς, ὀπόση ἐστίν, (φήσας) ἐπελθεῖν
 (πλείστην), καὶ βούλεται αὐτῷ ἢ διάνοια μηδὲ ὅλως
 θανάτου τὸν ἄνδρα διγεῖν, πρότερον μὲν γὰρ ἀμφι-
 βάλλων περὶ τοῦ τρόπου, καθ' ὃν ἐτελεύτα, φησὶν 465
 „εἶγε ἐτελεύτα,“ ὕστερον δὲ διαρρήδην καὶ ἐς οὐρα-
 15 νὸν αὐτὸν χωρῆσαι φάσκει. ὅθεν ὡς δὴ τοιοῦτον
 ὄντα καὶ κατὰ τὸ προοίμιον τῆς [ὅλης] γραφῆς καὶ
 καθ' ὅλην τὴν γραφὴν Πυθαγόρου καὶ Ἐμπεδο-
 κλέους θειώτερόν φησι προσεληλυθέναι φιλοσοφία.

Ἄλλὰ γὰρ ἐν τούτοις περιγραφομένου τοῦ λόγου 45
 20 βραχέ' ἄττα περὶ Μοιρῶν καὶ εἰμαρμένης φέρε δια-
 λάβωμεν, ὅ τι καὶ βούλοιτο δι' ὅλης αὐτῷ τῆς ὑπο-
 θέσεως ὁ λόγος τὸ μὲν ἐφ' ἡμῖν ἀναιρῶν, ἀνάγκην
 δὲ εἰσάγων καὶ εἰμαρμένην καὶ Μοίρας, διαθροῦν-
 77 τες, ταύτη γὰρ ἡμῖν ἐντελῶς καὶ ἢ ἐν δόγμασι ψευ-
 25 δοδοξία τ' ἀνδρὸς διευθυνθήσεται. εἰ δὲ οὖν κατὰ
 τὸν τῆς ἀληθοῦς φιλοσοφίας λόγον ψυχὴ πᾶσα ἀθά-
 νατος, τὸ γὰρ ἀεικίνητον ἀθάνατον, τὸ δ' ἄλλο κι-
 νοῦν καὶ ὑφ' ἑτέρου κινούμενον παῦλαν ἔχον κινή-
 σεως παῦλαν ἔχει ζωῆς, καὶ αἰτία ἐλομένου, θεὸς
 30 ἀνάιτιος, τίς αἰρεῖ λόγος, ἄκουσαν, οὐχὶ δὲ κατὰ
 προαίρεσιν, ἀψύχου δίκην σώματος ἐξωθέν ποθεν
 κινουμένην καὶ ὡσπερεὶ νευροσπαστουμένην ὧδε

κακεῖσε τὴν ἀεικίνητον ἄγεσθαι φύσιν μηδὲν μηδα-
 μῶς ἐξ ἰδίας ὁρμῆς καὶ κινήσεως ἐνεργοῦσαν, μηδὲ
 εἰς ἑαυτὴν τὴν τῶν δρωμένων ἀναφέρουσαν αἰτίαν
 ταύτη τε μήτε φιλοσοφοῦσαν ἐπαινετέαν τυγχάνειν
 μήτ' αὖ ψεκτὴν κακίας ἔμπλεων καὶ πονηρίας; τί 5
 δῆτα οὖν Εὐφράτη λαιδορούμενος καταμέμφη, ὦ
 τᾶν, εἰ μὴ παρ' ἑαυτοῦ, ἀλλ' ἐξ εἰμαρμένης ἐπὶ τὸ
 κέρδος ἐκδούς, ὡς αὐτὸς ἀξιοῖς, ὀλιγῶρει φιλοσο-
 φίας; τί δὲ καὶ γόησιν ἐνυβρίζεις ψευδοσόφους ἀπο-
 καλῶν ὑπὸ Μοιρῶν, ὡς ἠγγῆ, καθελκομένους ἐπὶ 10
 τὸν κακοδαίμονα βίον; τί δὲ κακίαν ἀπλῶς ὀνομά-
 ζεις, καὶ πονηρός τις ἀνθρώπων οὐκ ἐν δίκῃ κρί-
 νεται παρὰ σοὶ τὸν ἐξ ἀνάγκης εἰμαρμένον ἀπο-
 πληρῶν ὄρον; καὶ ἔμπαιλι τίνι λόγῳ Πυθαγόραν
 σεμνολογῶν θαυμαστὸν ἐπιγράφη διδάσκαλον, καὶ 15
 Μοιρῶν παίγνιον, ἀλλ' οὐκ ἐραστὴν ὄντα φιλοσο-
 φίας οὐκ ἀπολείπεις ἐπαινῶν, Φραώτης δὲ καὶ Ἰάρι-
 χας (οἱ) Ἰνδῶν φιλόσοφοι τί μᾶλλον παρὰ σοὶ θεῶν
 ἀπηνέγκαντο δόξαν μηδέν τι παιδείας ἴδιον, μηδ'
 466 ἀρετῆς ἀπενεγκάμενοι κλέος; Νέρωνος δ' ὡσαύτως 20
 καὶ Διομετιανοῦ τί οὐχὶ Μοίραις καὶ ἀνάγκῃ τὴν
 ἀκόλαστον περιάπτεις ἀγερωχίαν πάσης αἰτίας καὶ
 παντὸς ἐγκλήματος ἐλευθερῶν τοὺς ἄνδρας; ἀλλὰ
 καὶ εἰ τῷ πέπρωται, ὡς φῆς, δρομικῶ καὶ τοξικῶ
 καὶ τεκτονικῶ, οὕτω δὴ καὶ εἰ γόητι τὸν τρόπον 25
 ὄντι μάγῳ ἀναφανῆναι μαιφόνῳ τε καὶ πονηρῶ καὶ
 ἀκολάστῳ, πάντως πού ἐξ ἀνάγκης τοιόσδε τις ἀπο-
 βήσεται. τί δῆτα οὖν περινοστῶν τοῖς μὴ οἷοις τε
 τυχεῖν διορθώσεως ἀρετὴν προκηρύττεις; ἢ τί κατα-
 μέμφη τοῖς τὴν μοῖραν, ἀλλ' οὐ τὴν προαίρεσιν 30
 ἀτοπωτάτοις; τί δὲ καί, εἰ αὐτῷ σοὶ πέπρωτο θείῳ
 ὄντι τὴν φύσιν ὑπερᾶραι βασιλέων δόξης, εἰς διδα-

σκάλων ἐφοίτας καὶ φιλοσόφων Ἀραβίους τε καὶ Βα-
 βυλωνίων μάγους καὶ σοφοὺς Ἰνδῶν ἐπολυπραγμό-
 νεις; πάντως γὰρ πού καὶ τῆς τούτων δίχα κοινωνίας
 τὰ ἐκ Μοιρῶν ἐτελεῖτό σοι. τί δὲ καὶ οἷς νομίζεις
⁵ θεοῖς τὰ μελιττοῦτα καὶ τὸν λιβανωτὸν εἰς μάτην
 ῥιπτεῖς, εὐσέβειάν τε ἐπιμορφαζόμενος ἐπ' εὐχὰς
 τρέπεσθαι τοὺς ἑταίρους παρορμᾶς; αὐτὸς τε εὐχό-
 μενος τί παρὰ θεῶν αἰτεῖς, ὅποτε καὶ τούτων ὁμο-
 λογεῖς τὴν εἰμαρμένην κρατεῖν; καὶ μὴν ἔδει τοὺς
¹⁰ ἄλλους θεοὺς παραμειψάμενον Ἀνάγκη μόνον καὶ
 Μοίραις θύειν καὶ τοῦ Διὸς αὐτοῦ μᾶλλον τὴν εἰμαρ-
 μένην προτιμᾶν. οὕτω δ' ἂν σοι θεοὶ μὲν οὐκέτ'
 ἂν ἦσαν καὶ εἰκότως, ἅτε μηδὲ ἀνθρώπους οἰοί τε
 ὠφελεῖν. ἀλλὰ καὶ (εἰ) πέπρωτο τοὺς Ἐφεσίους
¹⁵ ἀλῶναι λοιμῶ πολίτας, τί τὰναντία νομοθετῶν παρα-
 κρούη τὴν εἰμαρμένην; μᾶλλον δὲ πῶς ὑπερῆρας
 τὴν Μοῖραν, τρόπαιον ὥσπερ κατ' αὐτῆς ἀράμενος;
 εἰ δὲ καὶ τῆς Κλωθοῦς ἐπὶ τῇ κόρη τὸ νῆμα πέρας
 εἰλήχει, πόθεν ἔξ ὑπαρχῆς μετὰ θάνατον ἀναδησά-
²⁰ μενος τῶ μίτῳ τὸν ἄτρακτον, ζωοποιὸς αὐτῇ παρα-
 πέφηνας; ἀλλ' ἴσως Μοῖραι καὶ σὲ αὐτὸν ἐπὶ ταῦτ'
 ἤγρον. οὐτι πω φήσεις κατ' ἀξίαν, πολλοῦ γε καὶ ⁴⁶
 δεῖ, ὃς πρὸ τῆς εἰς τοῦτο τὸ σῶμα παρόδου τῶν ἐν
 θαλάττῃ καὶ κύμασι διατριβόντων γεγονέναι σεαυ-
²⁵ τὸν λέγεις, ἀλλ' ἔξ ἀνάγκης, ὡς εἰκὸς καὶ τοῦτο.
 οὐκουν θαυμασῖος οὔτε τῆς πρώτης γενέσεως καὶ
 τροφῆς, οὔτε τῆς ἐγκυκλίου παιδείας, οὔτε τῆς ἐν
 ἀκμῇ σώφρονος ἀγωγῆς, οὔτ' ἀσκήσεως τῆς ἐν φι-
 λοσοφίᾳ, ἣν δ' ἄρα τις Μοιρῶν ἀνάγκη καὶ εἰς Βα- ⁴⁶⁷
³⁰ βυλωνίους ἐλαύνουσα, ὠθούμενος δ' ὥσπερ καὶ τοῖς
 Ἰνδῶν ὠμίλεις σοφοῖς, καὶ ἐπὶ τοὺς Αἰγυπτίων δὲ
 Γυμνοῦς οὐχ ἢ προαίρεσις, οὐδ' ὁ φιλοσοφίας πόθος,

Μοῖρα δὲ ἤγευ ἄγγουσα καὶ ἐπὶ τὰ Γάδαιρα καὶ τὰς
 Ἑρακλείους στήλας ἐϋόν τε καὶ ἐσπέριον Ὠκεανὸν
 ἀλάσθαι καὶ αὐταῖς ἀτράκτοις εἰς μάτην ἐξεβιάζετο
 περιστρέφεσθαι. εἰ δὲ δὴ μετεκληφέναι τι σοφίας 78
 αὐτὸν ἐκ τούτων εἴποι τις, Μοῖρα καὶ τούτων αἰτία 5
 καὶ οὐκέτ' ἂν ἐν φιλομαθέσιν ὁ ἀνὴρ καταλεχθείη,
 οὐδ' ἂν εὐλόγως θαυμασθείη τῆς οὐ κατὰ γνώμην,
 ἀλλὰ κατὰ ἀνάγκην αὐτῷ πορισθείσης φιλοσοφίας.
 ἐν ἴσῳ δ' ἂν συγκρινόμενος εἴη κατ' αὐτὸν Πυθα-
 γόρας αὐτὸς καὶ τι τερατῶδες καὶ ἀπερριμμένον ἀν- 10
 δράποδον, Σωκράτης αὐτὸς φιλοσοφίας ὑπεραπο-
 θνήσκων καὶ οἱ τοῦτον θανάτου ἄξιον γραψάμενοι,
 Διογένης τε καὶ τὰ Ἀθηναίων μειράκια, καὶ ἀπλῶς
 εἰπεῖν ὁ σοφώτατος οὐκ ἂν διαφέροι τοῦ ἀφρονε-
 στάτου καὶ ὁ ἀδικιώτατος τοῦ δικαιοτάτου ὃ τε ἀκο- 15
 λαστότατος τοῦ σωφρονεστάτου καὶ ὁ δειλότατος τοῦ
 ἀνδρειοτάτου εἰμαρμένης καὶ Μοιρῶν παιγνίων τού-
 47 των ἀπάντων ἀποδεδειγμένων. ἀλλὰ γὰρ πρὸς ταῦτα
 τῆς ἀληθείας ὁ κῆρυξ ἀναβοήσεται λέγων· ὦ ἄν-
 θρωποι, θνητὸν καὶ ἐπίκηρον γένος, ποῖ δὴ φέρεσθε 20
 τὸν τῆς ἀγνωσίας ἄκρατον ἐμπιόντες; λήξατε ποτὲ
 καὶ διανήψατε τῆς μέθης καὶ διανοίας ὀρθοῖς ὄμ-
 μασι τὸ σεμνὸν τῆς ἀληθείας ἐνοπτρίσασθε πρόσω-
 πον. οὐ θέμις ἀλήθειαν πολεμεῖν ἑαυτῇ καὶ μάχε-
 σθαι, οὐδὲ δυοῖν ἐναντιωτάτοι μίαν ὑφεστάναι καὶ 25
 τὴν αὐτὴν αἰτίαν. τῆς τοῦ θεοῦ προνοίας τὰ πάντα
 κρατούσης θείοις νόμοις διατέτακται τὸ πᾶν, ἀν-
 θρώπων τε ψυχῆς ὄρος αὐτοκράτορά τε καὶ κριτὴν
 ἡγεμόνα τε καὶ κύριον αὐτὸν ἑαυτοῦ καθίστησι φυ-
 σικοῖς νόμοις καὶ φιλοσόφων δόγμασιν ἐκδιδάσκων, 30
 468 ὡς ἄρα τῶν ὄντων τὰ μὲν ἐστὶν ἐφ' ἡμῖν, τὰ δὲ
 οὐκ ἐφ' ἡμῖν, καὶ ἐφ' ἡμῖν μὲν, ὅσα γένοιτ' ἂν

κατὰ προαίρεσίν τε καὶ πράξιν, ἃ καὶ φύσει ἐλεύθερα ἀκώλυτα ἀπαρεμπόδιστα τυγχάνει, τὰ δὲ οὐκ ἐφ' ἡμῖν ἀσθενῆ δοῦλα κωλυτὰ ἀλλότρια, ἃ καὶ περὶ τὸ σῶμα καὶ τὰ ἐκτὸς ἄψυχά τε ὄντα καὶ ἄλογα
5 καὶ πάντη τῆς ἰδίας τοῦ λογικοῦ ζώου φύσεως ἀλλοτριαν τὴν ὑπόστασιν ἔχει. τῶν δ' ἐφ' ἡμῖν τὴν ἐπιθάτερα ὁρμὴν ἀρετῆς τε καὶ κακίας ἕκαστος ἐν αὐτῇ κέκτηται προαιρέσει, καὶ τὸ μὲν τῶν ὄλων δεσπόζον τε καὶ ἡγεμονοῦν εὐθέως περαίνει κατὰ φύσιν περι-
10 πορευόμενον, τῷ δ' αἰεὶ συνέπεται δίκη τῶν ἀπολειπομένων τοῦ θείου νόμου τιμωρός, τῶν δ' ἐπὶ τὰς πράξεις ὁρμῶν οὐ Μοίρας, οὐδὲ εἰμαρμένης, οὐδ' ἀνάγκης αἰτία· αἰτία ἐλομένου, θεὸς ἀναίτιος. εἰ δὴ θρασύνοιτό τις τῷ ἐφ' ἡμῖν ἀντιπολεμῶν, μὴ
15 παρακαλυπτέσθω οὗτος· ἀθεότητα ἀναφανδὸν διεξαγορευέτω μὴ πρόνοιαν, μὴ θεόν, μὴδὲ τι ἄλλο πλὴν Μοιρῶν καὶ ἀνάγκης ὁμολογῶν, καὶ τὰ ἀκόλουθα τούτοις γυμνῆ προσκαταλεγέτω κεφαλῇ, μὴ σοφόν, μὴ ἄφρονα, μὴ δίκαιον, μὴ ἄδικον, μὴ ἐν-
20 ἀρετον, μὴ φαῦλον, μὴ γόητα, μὴ θεῖον ἐν ἀνθρώπων γίνεσθαι φύσει, μὴ φιλοσοφίαν εἶναι, μὴ παιδείαν, μὴδ' ὅλως τέχνην τινά, μὴδὲ ἐπιστήμην, μὴ τινα ἄλλον τὴν φύσιν ἀγαθὸν ἢ πονηρὸν ἀποκαλείτω, πάντα δὲ συλλήβδην ἀνάγκη καὶ Μοιρῶν
25 ἀτράκτοις περιδινεῖσθαι. ἄθεος δῆτα καὶ δυσσεβῆς οὗτος ἐν εὐσεβῶν καὶ ἐν φιλοσόφων ἀπογεγράφθω κριτηρίῳ, εἰ δ' ἐπικαλυπτόμενος ἕτερα δοξάζειν ἐπιχειροῖ πρόνοιαν καὶ θεούς, Μοῖραν δ' ἐπὶ τούτοις καὶ εἰμαρμένην τις ἀνακηρύττει μαχομένοις καὶ
30 ἐναντίοις παριστάμενος δόγμασιν, ἐν ἄφροσι δίκην ἀνοίας παρασχὼν καταγεγράφθω. ταυτὶ μὲν οὖν
ταύτῃ. εἰ δ' ἐπὶ τούτοις ἐν φιλοσόφων διατριβαῖς

ἀξιοῖεν ἔτι καταλέγειν τινὲς τὸν ἄνδρα, λελέξεται, ὡς ἄρα εἰ ἀποκαθήρειαν τῆς ἔξωθεν λύμης, ἀτὰρ καὶ τῆς ἀπὸ τῆσδε τῆς γραφῆς ἐπεισκυκλουμένης αὐτῷ σκευῆς, φθόνος πᾶς αὐτοῖς ἐκποδῶν ἂν εἴη, ὄρους δ' εἰ ἀληθείας προῖών τις ἔπερ φιλοσόφους ἢ ἐκθειάζειν αὐτὸν πειρῶτο, λάθοι ἂν αὐτῷ γόητος ἀτεχνῶς διαβολὴν ἐπεντρίβων, ὡς ταυτὶ τὰ συγγράμματα σοφιστικῶς ἀναπεπλασμένα οὐδὲν πλήν ἐλέγχου καὶ δεινῆς τ' ἀνδρὸς διαβολῆς παρὰ τοῖς νοῦν ἔχουσιν ἔμοιγε δοκεῖ περιέχειν.

2

Gellius, 2 voll.	27	Plinii nat. hist., 6 voll.	4
Horatii carmina	7½	Propertii carmina	6
Jurisprudentiae antejustinianae reliquiae	1 24	Quintiliani inst., 2 voll.	18
Iustinian	9	— — lib. X.	3
— — Editio minor	7½	Rutilius Namatianus	7½
Juvenalis satirae	4½	Salustius	3½
Livii opera, 6 voll.	1 24	Scriptores hist. Aug., 2 voll.	1 21
Lucretius	12	Senecae opera philos., 3 voll.	2 6
Macrobius	1 24	Senecae tragoediae	1 15
Martialis epigrammata	12	Statius, 2 voll.	1 —
Martianus Capella	1 15	Suetonius	15
Metrologici scriptores, 2 voll.	1 21	Taciti opera, 2 voll.	18
Ovidii opera, 3 voll.	27½	Daraus einzeln:	
— — Daraus einzeln:		— — libri minores	3¾
Ovidii tristia	3¾	Terenti comoediae	9
— — fasti	5	Tibulli carmina	3
— — metam. delectus	5	Ulpianus	7½
Persius	3	Valerius Maximus	1 7½
Phaedri fabulae	2½	Velleius Paterculus	4½
Plauti comoediae, 2 voll.	22	Vegetius	1 —
Jedes Stück einzeln	3¾	Virgilii opera	11½
Plini epistulae	10	Daraus einzeln:	
		— — Bucolica et Georgica	3¾
		— — Aeneis	7½

B. G. Teubner's Schulausgaben griechischer und lateinischer Classiker mit deutschen erklärenden Anmerkungen.

Erschienen sind bis jetzt (October 1870):

Aeschylus' Agamemnon. Von Rob. Enger	12	<i>Ngr.</i>
— Perser. Von W. S. Teuffel	10	"
Anthologie aus den Lyrikern der Griechen. Von Dr. E. Buchholz. I. Bändchen. Die Elegiker und Iambographen enthaltend	10	"
— II. Bändchen. Die Melischen und Chorischen Dichter und die Bukoliker enthaltend	15	"
Aristophanes, die Wolken. Von W. S. Teuffel	12	"
Caesaris commentarii de bello Gallico. Von A. Doberenz. 4. Aufl.	20	"
— — de bello civili von A. Doberenz. 2. Aufl.	15	"
Chrestomathia Ciceroniana. Von C. F. Lüders. I. Heft 10 Ngr., II. Heft	18	"
Ciceronis de officiis libri tres. Von J. v. Gruber. 2. Aufl.	12	"
— Laelius. Von G. Lahmeyer. 2. Aufl.	6	"
— Cato major. Von G. Lahmeyer. 2. Aufl.	5	"
— Tusculanarum libri V. Von O. Heine	18	"
— Rede für Cn. Plancius. Von E. Köpke	9	"
— Rede für P. Sestius. Von H. A. Koch	7½	"
— Rede für Sex. Roscius. Von Fr. Richter	7½	"
— Rede für T. Annius Milo. Von Fr. Richter	7½	"
— divinatio in Q. Caeciliam. Von Fr. Richter	4½	"
— Rede gegen C. Verres. IV. Buch. Von Fr. Richter	7½	"
— — V. Buch. Von Fr. Richter	10	"
— — für P. Sulla. Von Fr. Richter	5	"
— Reden gegen L. Catilina. Von Fr. Richter	9	"
— Reden für Marcellus, für Ligarius und Deiotarus. Von Fr. Richter	6	"
— Rede für L. Murena. Von H. A. Koch	6	"
— Erste und zweite Philippische Rede. Von H. A. Koch	6	"
— de oratore. Von K. W. Piderit	1	<i>Ngr.</i> 6
— Orator. Von K. W. Piderit	15	"
— Brutus de claris oratoribus. Von K. W. Piderit 3. Aufl.	22½	"
— partitiones oratoriae. Von K. W. Piderit	10	"
— Ausgewählte Briefe. Von Josef Frey	18	"
Cornelius Nepos. Von J. Siebelis. 6. Aufl.	12	"
Curtius Rufus. Von Th. Vogel. I. Bändchen. Buch III—V.	15	"
Demosthenes' ausgewählte Reden. Von C. Rehdantz. I. Theil. I. Heft: I—III: Olynthische Reden. IV: Erste Rede gegen Philippos. 3. Aufl.	9	"
— II. Heft: V. Rede über den Frieden. VI. Zweite Rede gegen Philippos. VIII. Rede über die Angelegenheiten im Cherrones. IX. Dritte Rede gegen Philippos. Indices. 2. Aufl.	12	"
Herodotos. Von Dr. K. Abicht. I. Band. 2. Aufl. I. Heft. Buch I. nebst Einleitung und Uebersicht über den Dialekt 15 Ngr. II. Heft. Buch II	12	"
— II. Band. Buch III u. IV.	21	"
— III. Band. Buch V u. VI.	15	"
— IV. Band. Buch VII.	15	"
— V. Band. Buch VIII. u. IX. Mit 2 Karten	18	"

Homer's Odyssee. Von K. Fr. Ameis. I. Bd. I. Heft, Gesang I—VI. 4. Aufl.	12	187
— — I. Band. II. Heft, Gesang VII—XII. 4. Aufl.	12	"
— — II. Band. I. Heft, Gesang XIII—XVIII. 3. Aufl.	12	"
— — II. Band. II. Heft, Gesang XIX—XXIV. 3. Aufl.'	12	"
— — Anhang. 1. u. 2. Heft à 6 Ngr. 3. Heft 9 Ngr.		
— Ilias. Von K. Fr. Ameis. 1. Heft.	9	"
— — Anhang. 1. Heft	7½	"
Horaz. Oden und Epoden. Von C. W. Nauck. 6. Aufl.	18	"
— Satiren und Episteln. Von G. T. A. Krüger. 6. Aufl.	24	"
Isocrates' ausgewählte Reden. Von O. Schneider. I. Bdchn.: Demonicus.		
Euagoras, Areopagiticus	9	"
— — II. Bändchen: Panegyricus und Philippus	12	"
Livi, Titi, ab urbe condita liber I. Von Josef Frey	9	"
— — liber II. Von Josef Frey	9	"
Lucian, ausgewählte Dialoge. Von C. Jacobitz. I. Bdchn.: Traum. Timon.		
Prometheus. Charon	7½	"
— — II. Bdchn.: Die Todtengespräche. Ausgew. Göttergespräche.		
Der Hahn	10	"
— — III. Bdchn.: Demonax. Der Fischer. Anacharsis	10	"
Lysias' ausgewählte Reden. Von H. Froberger. I. Bändchen	18	"
— — II. Bändchen	15	"
Ovid's Metamorphosen. Von J. Siebelis. I. Heft, Buch I—IX. 6. Aufl.	15	"
— — II. Heft, Buch X—XV. 5. Aufl.	15	"
Phaedri fabulae. Von J. Siebelis. 4. Aufl. Von F. A. Eckstein . .	7½	"
Platon's ausgewählte Schriften. I. Bändchen: Die Vertheidigungsrede		
des Sokrates. Kriton. Von Chr. Cron. 4. Aufl.	9	"
— — II. Bändchen: Gorgias. Von J. Deuschle. 2. Aufl.	18	"
— — — Anhang	9	"
— — III. Bändchen: Laches. Von Chr. Cron. 2. Aufl.	6	"
— — IV. Bändchen: Protagoras. Von J. Deuschle	10	"
Plautus' ausgewählte Komödien. Von E. J. Brix. I. Bdchn.: Trinumus	10	"
— — II. Bändchen: Captivi. 2. Aufl.	7½	"
— — III. Bändchen: Menaechmi	7½	"
Plutarch's Biographien. Von Otto Siefert. I. Bd.: Philopoemen und		
Flaminius	7½	"
— — II. Bändchen: Timoleon und Pyrrhos	10	"
M. Fabii Quintilianii institutionis oratoriae liber decimus. Von Dr. G.		
T. A. Krüger	6	"
Sallustius. Von R. Dietsch. I. Theil: De Catilinae conjuratione . . .	18	"
Sophokles. Von Gust. Wolff. I. Theil: Aias. 2. Aufl.	10	"
— — II. Theil: Elektra	10	"
— — III. Theil: Antigone	10	"
— — IV. Theil: König Oidipus	10	"
Supplementum lectionis Graecae. Von C. A. J. Hoffmann	15	"
Tacitus' Historien. Von K. Heraeus. I. Bändchen. I. u. II. Buch . .	15	"
— — II. Bändchen. Buch III—V	15	"
— — Annalen. Von A. A. Draeger. I. Band. Buch I—VI.	22½	"
II. Band. Buch XI—XVI.	18	"
— — Agricola. Von A. A. Draeger.	5	"
Theokrit's Idyllen. Von A. T. H. Fritzsche. 2. Aufl.	24	"
Thukydides. Von G. Böhme. I. Bd. 2. Aufl. I. Heft. Buch I u. II,		
II. Heft. Buch III u. IV.	12	"
— — II. Band. 2. Aufl. I. Heft. Buch V u. VI, II. Heft. Buch VII u. VIII &		
Xenophon's Anabasis. Von F. Vollbrecht. I. Bdchn. Buch I—III. Mit		
Holzschnitten, 2 Figurentafeln und 1 Karte von H. Lange. 3. Aufl.	15	"
— — II. Bdchn. Buch IV—VII. 3. Aufl.	12	"
— — Von R. Kühner. Mit 1 Karte	15	"
— — Cyropädie. Von L. Breitenbach. 2. Aufl. 2 Hefte	12	"
I. Heft: Buch I—IV. — II. Heft: Buch V—VII.		
— — Griechische Geschichte. Von B. Büchsenschütz. I. Heft.		
Buch I—IV. 2. Aufl.	12	"
— — II. Heft. Buch V—VII und Index. 2. Aufl.	12	"
— — Memorabilien. Von R. Kühner.	12	"

Diese Sammlung wird alle in Schulen gelesenen Werke der classischen Schriftsteller enthalten. Bekanntlich zeichnen sich die bis jetzt erschienenen Ausgaben dadurch aus, dass sie, aus der Praxis des Schulunterrichts hervorgegangen, vor allem das Bedürfnis der Schule ins Auge fassen, ohne dabei die Ansprüche der Wissenschaft unberücksichtigt zu lassen. Die in der Sammlung noch fehlenden wenigen Schul-Autoren werden in kürzester Frist erscheinen.

LIPSIAE.

SUMPTIBUS ET TYPIS B. G. TEUBNERI.

MDCCLXX.

—

...

V

.....

